

Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja
i sigurnost na radu

GODIŠNJE IZVJEŠĆE ZA 2017. GODINU

Zagreb, veljača 2018.

SADRŽAJ

1.	Registar profesionalnih bolesti (obuhvaća točke 1. i 6. Programa Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu za 2016. godinu (dalje u tekstu Program))	
1.1.	Definicije	2
1.2.	Metodologija prikupljanja i analize podataka	3
1.3.	Učestalost profesionalnih bolesti	5
1.4.	Karakteristike oboljelih od profesionalnih bolesti	8
1.5.	Gospodarstvene djelatnosti, zanimanja i štetni radni uvjeti – uzroci profesionalnih bolesti	14
1.6.	Vrste profesionalnih bolesti	21
1.7.	Privremena radna nesposobnost kao posljedica profesionalnih bolesti	28
1.8.	Zaključak	34
2.	Registar radnika oboljelih od bolesti izazvanih azbestom (obuhvaća točke 2. i 7. Programa)	
2.1.	Izvori podataka za registar profesionalnih bolesti izazvanih azbestom	37
2.2.	Karakteristike oboljelih od profesionalnih bolesti izazvanih azbestom u Republici Hrvatskoj	38
2.3.	Gospodarstvene djelatnosti, zanimanja i štetni radni uvjeti – najčešći uzroci profesionalnih bolesti izazvanih azbestom	40
2.4.	Vrste profesionalnih bolesti izazvanih azbestom	43
2.5.	Zaključak	46
3.	Evidencija i statistička analiza ozljeda na radu i ubodnih incidenata (obuhvaća točke 3. i 8. Programa)	
3.1.	Evidencija i statistička analiza ozljeda na radu	48
3.1.1.	Analiza ozljeda na radu za 2017. godinu	48
3.1.2.	Analiza ozljeda na radu u djelatnosti Q – Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	68
3.1.3.	Analiza ozljeda na radu u djelatnosti C – Prerađivačka industrija	84
3.1.4.	Analiza ozljeda na radu u djelatnosti E – Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	103
3.1.5.	Analiza ozljeda na radu u djelatnosti H - Prijevoz i skladištenje	120
3.1.6.	Analiza ozljeda na radu u djelatnosti D – Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	137
3.1.7.	Analiza ozljeda na radu u djelatnosti A – Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	151

	3.1.8.	Analiza ozljeda na radu – medicinski pokazatelji	167
	3.1.9.	Zaključak analize ozljeda na radu	186
	3.2.	Evidencija i statistička analiza ubodnih incidenata	189
4.	Zdravstveni nadzor specifičnih grupacija radnika		
	4.1.	Zdravstveni nadzor radnika izloženih ionizirajućem zračenju (obuhvaća točke 4.a i 9.a Programa)	199
	4.2.	Zdravstveni nadzor radnika članova posade pomorskih brodova i brodova unutarnje plovidbe (obuhvaća točke 4.b i 9.b Programa)	206
	4.3.	Zdravstveni nadzor radnika čuvara i zaštitara u privatnoj zaštiti (obuhvaća točke 4.c i 9.c Programa)	208
	4.4.	Evidencija podataka o radnicima koji pri radu drže i nose oružje (obuhvaća točke 4.d i 9.d Programa)	211
5.	Praćenje izloženosti specifičnih grupacija radnika u Republici Hrvatskoj (obuhvaća točku 5. Programa)		
	5.1.	Evidencija i analiza podataka o radnicima i poslodavcima koji rade s karcinogenim i mutagenim tvarima	213
	5.2.	Evidencija i analiza podataka o radnicima i ustanovama u kojima su radnici izloženi citostaticima	219
6.	Evidencija podataka o ordinacijama i specijalistima medicine rada i stručnjacima zaštite na radu (obuhvaća točku 10. Programa)		
	6.1.	Evidencija podataka o ordinacijama i specijalistima medicine rada	228
	6.2.	Evidencija stručnjaka zaštite na radu	268
7.	Informiranje stručne i opće javnosti (obuhvaća točku 11. Programa)		
	7.1.	Pružanje informacija putem internetske stranice	275
	7.2.	Izrada e-novina	281
	7.3.	Odgovori na e-upite stručne i opće javnosti	282
	7.4.	Komunikacija s medijima	283
8.	Edukacija stručne i opće javnosti (obuhvaća točku 12. Programa)		
	8.1.	Edukativne aktivnosti u organizaciji HZZZSR-a	286
	8.2.	Aktivno sudjelovanje u edukativnim aktivnostima u organizaciji drugih subjekata	297
	8.3.	Prisustvovanje na edukativnim i stručnim aktivnostima	300
	8.4.	Provođenje specijalističkog staža iz medicine rada i sporta	303

9.	Koordiniranje i stručni nadzor ordinacija medicine rada na području Republike Hrvatske (obuhvaća točku 13. Programa)	305
10.	Aktivno sudjelovanje u nacionalnim i EU projektima, programima i kampanjama (obuhvaća točku 14. Programa)	
10.1.	ISCH COST Action TD1206 – StanDerm	308
10.2.	EU projekt Pompidou grupe Vijeća Europe „Prevention in the workplace with regard to alcohol and drug use“	309
10.3.	EU-OSHA Kampanja Upravljanje stresom - Stres na radnom mjestu	311
10.4.	Primjena mjera i informiranost učenika o zaštiti na radu u srednjim strukovnim školama	313
10.5.	Razvoj modela za istraživanje nesreća i incidenata na radu	314
10.6.	„Zeroaccident vision (ZAV) – Vizija nula nesreća“	315
11.	Pružanje stručne pomoći u izradi strateških dokumenata, zdravstvenog i radnog zakonodavstva te zakona i provedbenih propisa kojima se uređuje zaštita zdravlja radno aktivnog stanovništva (obuhvaća točku 15. Programa)	317
12.	Davanje stručnih mišljenja iz područja zdravstvene zaštite radnika, na traženje Ministarstva zdravlja i Ministarstva rada i mirovinskog sustava (obuhvaća točku 16. Programa)	323
13.	Oblikovanje doktrina i standarda te metoda rada u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu (obuhvaća točku 17. Programa)	
13.1.	Povjerenstva i radne skupine	327
13.2.	Sudjelovanje u radu europskih i međunarodnih udruženja	328
13.3.	EU Kordinacija	331
13.4.	Letci, poster, smjernice, primjeri i predlaganje dobre prakse	331
13.5.	Komunikacijska skupina	333

1.

REGISTAR PROFESIONALNIH BOLESTI

Pri Hrvatskom zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu (HZZZSR) vodi se Registar profesionalnih bolesti kao jedna od važnih aktivnosti od javnog interesa koju HZZZSR kontinuirano provodi za potrebe Ministarstva zdravlja. Registar prati priznate profesionalne bolesti na razini države i tako daje temelj za preventivne akcije u području zaštite zdravlja radno aktivne populacije.

U Registru profesionalnih bolesti analiziraju se broj i kretanje profesionalnih bolesti u Hrvatskoj, karakteristike oboljelih radnika (dob, spol, radni staž, stručna sprema), gospodarstvene djelatnosti i zanimanja u kojima se pronalaze profesionalne bolesti te se provodi analiza štetnih uvjeta odnosno vrsta štetnosti koje su uzrokovale profesionalnu bolest. Analiza je učinjena prema hrvatskih propisima i prema europskoj statistici za profesionalne bolesti. U Registru je provedena i analiza trajanja privremene radne nesposobnosti radnika oboljelih od profesionalnih bolesti.

1.1. Definicije

Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN 80/13, 137/13) definiraju se profesionalne bolesti kao bolesti izazvane dužim neposrednim utjecajem procesa rada i uvjeta rada na određenim poslovima.

Zakon o Listi profesionalnih bolesti (NN 162/98) i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Listi profesionalnih bolesti (NN 107/07) definiraju profesionalnu bolest kao onu bolest za koju se dokaže da je posljedica djelovanja štetnosti u procesu rada i/ili radnom okolišu, odnosno bolest za koju je poznato da može biti posljedica djelovanja štetnosti koje su u svezi s procesom rada i/ili radnim okolišem, a intenzitet štetnosti i duljina trajanja izloženosti toj štetnosti je na razini za koju je poznato da uzrokuje oštećenje zdravlja. Lista profesionalnih bolesti i poslova na kojima se te bolesti javljaju i uvjeti pod kojima se smatraju profesionalnim je obvezujuća i sastavni je dio Zakona (NN 107/07).

Profesionalne se bolesti dokazuju pomoću, u medicini rada prihvaćenih, programa obrade (algoritama). Dijagnostički postupak obuhvaća:

- 1) radnu anamnezu i dokazivanje povezanosti bolesti i izloženosti pri radu;
- 2) kliničku sliku s pojavom oštećenja funkcije i/ili morfologije organa ili organskih sustava za koje je poznato da je određena radna štetnost može uzrokovati;
- 3) pozitivne nalaze dijagnostičkih metoda koje mogu objektivizirati to oštećenje.

Prisutnost štetnosti utvrđuje se:

- 1) procjenom opasnosti ili na drugi način koji omogućava da se sa sigurnošću utvrdi prisutnost štetnosti,
- 2) određivanjem intenziteta (mjerenjem, neposrednim uvidom u uvjete rada ili na drugi način koji omogućava da se sa sigurnošću utvrdi intenzitet štetnosti) i trajanja izloženosti toj štetnosti.

1.2. Metodologija prikupljanja i analize podataka

1.2.1. Izvori podataka za Registar profesionalnih bolesti

Postupak utvrđivanja i priznavanja profesionalnih bolesti provodi se na temelju Zakona o listi profesionalnih bolesti (NN 162/98) i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o listi profesionalnih bolesti (NN 107/07) te na temelju Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN 80/13, 137/13) i Pravilnika o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti (NN 75/14, 154/14, 79/15, 139/15, 105/16, 40/17, 66/17).

Prema odredbama navedenih zakonskih propisa, u slučaju sumnje na profesionalnu bolest ispunjava se Prijava o profesionalnoj bolesti koja se podnosi područnom uredu Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje prema mjestu prebivališta, odnosno boravka osigurane osobe, a može i područnom uredu Zavoda na području kojeg je sjedište poslodavca. U postupku utvrđivanja činjenica radi priznavanja profesionalne bolesti obvezno se pribavlja mišljenje nadležnog doktora specijaliste medicine rada i Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu. Zadatak je doktora specijaliste medicine rada Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu potvrditi ili otkloniti profesionalnu etiologiju bolesti. Ukoliko se profesionalni uzrok bolesti potvrdi, u Registar profesionalnih bolesti HZZZSR-a upisuju se svi podaci relevantni za bolest i radnu izloženost, usklađeni s hrvatskim zakonodavstvom i preporukama EU u području statističkog praćenja parametara vezanih uz zdravlje i sigurnost na radu.

Administrativni podaci o broju zaposlenih osoba temelje se na podacima statističkih analiza, koje provodi Državni zavod za statistiku prema vlastitoj metodologiji, objavljenim u okviru godišnjeg Statističkog ljetopisa.

Podaci o privremenoj nesposobnosti za rad koja je nastala uslijed profesionalne bolesti dobiveni su od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

1.2.2. Metodologija analize podataka Registra profesionalnih bolesti

Analiza podataka prikupljenih u Registru profesionalnih bolesti obuhvaća praćenje, analizu i usporedbu slijedećih varijabli:

- dob,
- spol,
- stručna sprema,
- radni ekspozicijski staž, odnosno trajanje rada u radnim procesima i štetnim radnim uvjetima koji su izazvali profesionalnu bolest,
- gospodarstvena djelatnost poslodavca čiji je radni proces uzrokovao profesionalnu bolest,
- zanimanje oboljelog radnika, odnosno skup poslova koji su uzrokovali bolest,
- štetni uvjeti radnog procesa koji su izazvali profesionalnu bolest, sukladno klasifikaciji Zakona o listi profesionalnih bolesti,
- vrsta profesionalnih bolesti prema Zakonu o listi profesionalnih bolesti i prema Međunarodnoj klasifikaciji bolesti i srodnih stanja, MKB-10,
- privremena radna nesposobnost.

Prema europskoj statistici za profesionalne bolesti (European Occupational Diseases Statistics – EODS) obvezno je pratiti slijedeće podatke:

- dob u vrijeme dijagnosticiranja profesionalne bolesti,
- spol,
- zanimanje oboljelog radnika, klasificirano prema ISCO (International standard classification of occupations),
- gospodarska djelatnost poslodavca čiji je radni proces uzrokovao profesionalnu bolest, klasificirana prema NACE 2007 (*Nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté européenne*) Rev.2,
- oznaka profesionalne bolesti prema Europskom popisu profesionalnih bolesti (European schedule of occupational diseases, 2003.),
- oznaka profesionalne bolesti prema 10. Međunarodnoj klasifikaciji bolesti i srodnih zdravstvenih problema (MKB-10),
- težina bolesti prema EODS klasifikaciji,
- izloženost prema EODS klasifikaciji (Classification of the causal agents of the occupational diseases), koja klasificira radnu izloženost koja je uzrokovala profesionalnu bolest u šest kategorija: kemijske tvari, fizikalne štetnosti, biološke štetnosti, biomehaničke opasnosti, psihosocijalni faktori i industrijski faktori, materijali i produkti,
- produkt ili gotov proizvod koji sadrži štetnost koja je uzrok profesionalne bolesti, klasificiran prema EODS klasifikaciji (Classification of the causal agents of the occupational diseases).

Klasifikacije korištene za potrebe pisanja ovog izvješća su:

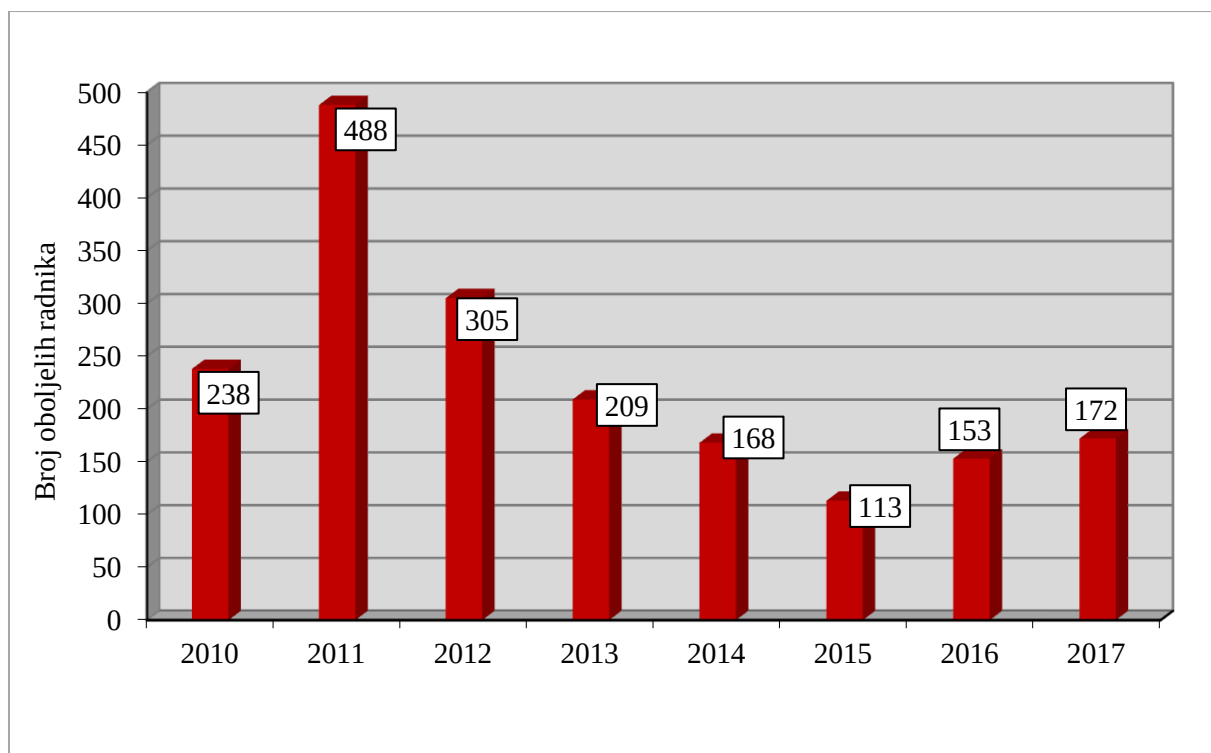
- Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007 (NN 58/07) usporediva sa drugom revizijom Međunarodne klasifikacije djelatnosti, NACE 2007 (*Nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté européenne*) Rev.2,
- Nacionalna klasifikacija zanimanja (NN 14/11) usporediva sa Međunarodnom statističkom klasifikacijom zanimanja ISCO (*International standard classification of occupations*),
- Classification of the causal agents of the occupational diseases, EODS,
- European Occupational Disease Statistics – EODS, European Commission, 2000.
- Međunarodna klasifikacija bolesti i srodnih zdravstvenih problema – deseta revizija, MKB-10.
- Lista profesionalnih bolesti (Zakon, NN 162/98, 107/07).
- Commission Recommendation 2003/670/EC of 19 September 2003 concerning the European schedule of occupational diseases.

1.3. Učestalost profesionalnih bolesti

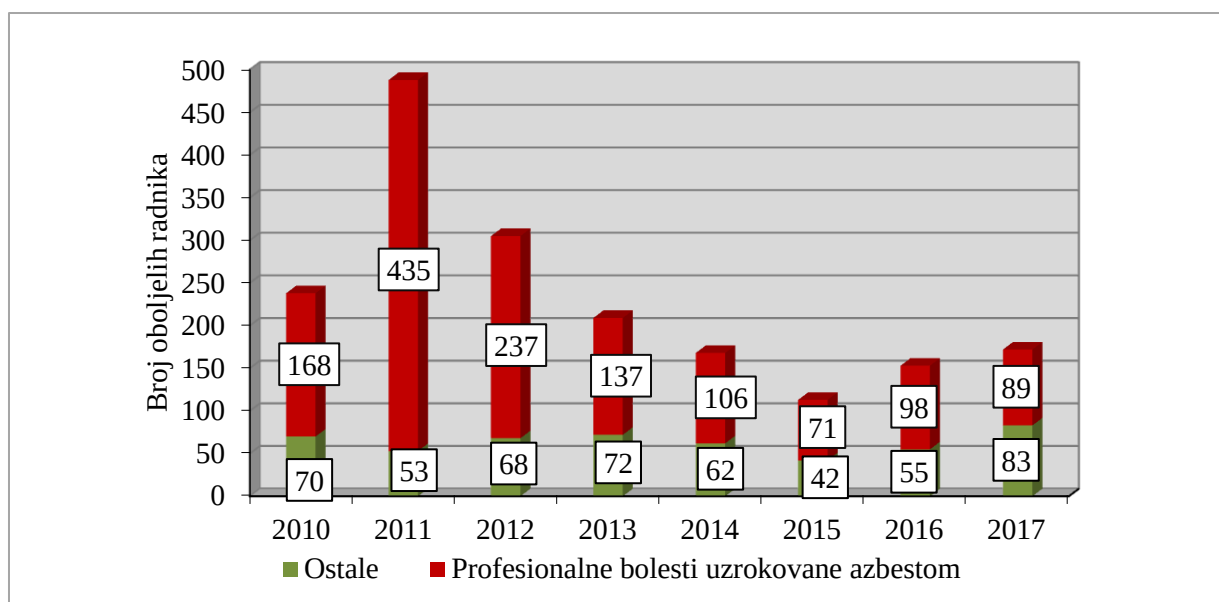
Registar profesionalnih bolesti za 2017. godinu obuhvaća ukupno 172 profesionalne bolesti.

1.3.1. Dinamika učestalosti profesionalnih bolesti u proteklom razdoblju

U 2017. godini broj profesionalnih bolesti pokazuje blagi porast u odnosu na 2016. godinu (slika 1.1.). U osmogodišnjem razdoblju ukupan broj profesionalnih bolesti raste od 238 u 2010. godini, do maksimalnih 488 u 2011., slijedi postupni pad kroz slijedećih par godina do ukupno 113 u 2015. godini, da bi se u 2016. ponovno pratio lagani porast broja na 153 slučaja te u 2017. na 172 slučaja. Razloge za takvu dinamiku ponajprije treba tražiti u strukturi registriranih dijagnoza kojima je utvrđena profesionalna etiologija. Naime, navedeni broj obuhvaća sve profesionalne bolesti koje su priznate u sustavu zdravstvenog osiguranja, što znači da su uključene i profesionalne bolesti koje su nastale kao posljedica izloženosti azbestnim vlaknima. Prema posebnom propisu ta se skupina bolesti prati u Registru radnika oboljelih od profesionalnih bolesti izazvanih azbestom, ali zbog svoje profesionalne etiologije te bolesti se registriraju i u Registru profesionalnih bolesti, pa tako značajno utječu na ukupan broj profesionalnih bolesti u pojedinoj kalendarskoj godini. Tijekom 2011. i 2012. godine bilježi se visok broj zahtjeva za utvrđivanjem profesionalne etiologije bolesti uzrokovane izloženosti azbestnim vlaknima, što je nastavno uzrokovalo veliki rast ukupnog broja profesionalnih bolesti, daleko veći nego je to bio slučaj u ostalim kalendarskim razdobljima. Međutim, otada se može pratiti postupni pad broja profesionalnih bolesti izazvanih azbestom što ima direktne implikacije na ukupni pad broja profesionalnih bolesti.

Slika 1.1. Broj profesionalnih bolesti u posljednjih osam godina

Slika 1.2. Udio profesionalnih bolesti uzrokovanih azbestom i ostalih profesionalnih bolesti u posljednjih osam godina

Ukoliko bi se promatrale profesionalne bolesti bez onih uzrokovanih azbestom tada je razvidno da je njihov broj znatno manji i da su u ukupnom broju profesionalnih bolesti zastupljene u ispod polovičnom broju (slika 1.2.). Primjerice, udio profesionalnih bolesti koje nisu izazvane azbestom u 2012. godini iznosi 23%, u 2013. godini 35%, u 2014. i 2015. godini 37%, u 2016. 35.95%, a u 2017. godini 48%. Izuzevši iz razmatranja profesionalne bolesti uzrokovane izloženošću azbestnim vlaknima, mora se reći da je broj preostalih profesionalnih bolesti u razdoblju od 2013. do 2016. godine padao, a 2017. g. je nastupio značajni porast sa 55 slučajeva na 83 što je približno 50%-tno povećanje broja profesionalnih bolesti u odnosu na prethodno kalendarsko razdoblje.

1.3.2. Geografska distribucija profesionalnih bolesti u Republici Hrvatskoj

Geografska distribucija vrste i broja profesionalnih bolesti analizira se praćenjem broja oboljelih po pojedinim gradovima odnosno županijama iz kojih pristižu prijave u Registar profesionalnih bolesti.

Prijave o profesionalnoj bolesti zaprimljene su iz gotovo svih dijelova RH, a u tablici 1.1. prikazana je raspodjela prispjelih podataka. Razlike koje postoje u broju profesionalnih bolesti po pojedinoj županiji mogu biti posljedica različite zastupljenosti pojedinih gospodarstvenih djelatnosti, koje s obzirom na radne procese nose i različite profesionalne rizike.

U ukupnom broju profesionalnih bolesti (izuzevši profesionalne bolesti uzrokovane azbestom) bitno odstupa Grad Zagreb s 22 priznate profesionalne bolesti kojeg slijede Brodsko-Posavska županija s 10 i Sisačko-moslavačka županija sa 7 priznatih profesionalnih bolesti. Velik broj profesionalnih bolesti u Gradu Zagrebu očekivan je s obzirom na veliki broj zaposlenih i činjenicu da se radi o administrativnom središtu države. Budući da u Gradu Zagrebu velik udio zaposlenih radi upravo u uslužnim i trgovačkim zanimanjima, nije neočekivan ni veliki broj sindroma prenaprezanja koji je porastao s 5 u 2016. godini na čak 11 u 2017. godini. U Brodsko-posavskoj županiji i Sisačko-moslavačkoj županiji zabilježen je porast profesionalnih bolesti pod točkom 44 Liste profesionalnih bolesti zbog epidemije mišje groznice koja se pojavila u 2017. godini.

Tablica 1.1. Raspodjela profesionalnih bolesti u 2017. godini prema županijama

Županija	Oznaka prema Listi profesionalnih bolesti*														
	30.1	36	37.1	37.2	38	41	44	45	47	49.1**	49.2**	49.3**	54	55	Ukupno
Zagrebačka							1								1
Krapinsko-zagorska				1		3									4
Sisačko-moslavačka						1	4	2							7
Karlovačka			1					4					1		6
Varaždinska		1				2									3
Koprivničko-križevačka							1								1
Bjelovarsko-bilogorska			1												1
Primorsko-goranska			1			2									3
Ličko-senjska		1													1
Virovitičko-podravska							1								1
Požeško-slavonska						3	3								6
Brodsko-posavska			2				8								10
Zadarska		1													1
Osječko-baranjska			2			3									5
Šibensko-kninska															0
Vukovarsko-srijemska			2			3		1							6
Splitsko-dalmatinska									1						1
Istarska						1		1							2
Dubrovačko-neretvanska								1							1
Međimurska						1									1
Grad Zagreb						11		4	7						22
UKUPNO	0	3	9	1	0	30	18	13	8	0**	0**	0**	1	0	83

*	Profesionalna bolest
30.1	Bolesti uzrokovane aromatskim aminima ili aromatskim hidrazinima ili njihovim halogeniranim, fenolnim, nitritnim, nitratnim ili sulfoniranim derivatima
36	Naglušost ili gluhoća uzrokovana bukom
37.1	Bolesti uzrokovane vibracijama koje se prenose na ruke (oštećenja perifernih žila i živaca, kostiju, zglobova, tetiva i okolozglobnih tkiva)
37.2	Bolesti uzrokovane vibracijama koje se prenose na cijelo tijelo (oštećenja intervertebralnog diska slabinske kralježnice)
38	Bolesti uzrokovane ionizirajućim zračenjem
41	Sindromi prenaprezanja uzrokovani kumulativnom traumom (ponavljajući pokreti, primjena sile, nefiziološki položaj, vibracije, pritisak)
44	Zarazne ili parazitske bolesti prenesene na čovjeka sa životinja ili životinjskih ostataka
45	Zarazne ili parazitske bolesti uzrokovane radom u djelatnostima gdje je dokazan povećan rizik zaraze
47	Bolesti kože uzrokovane tvarima kojima je znanstveno potvrđeno alergijsko ili nadražujuće djelovanje, nespomenutim u drugim zaglavljima
49.1**	Bolesti dišnog sustava uzrokovane azbestozom
49.2**	Mezoteliom seroznih membrana uzrokovan azbestom
49.3**	Malignom pluća, bronha i grkljana uzrokovan azbestom
54	Astma uzrokovana udisanjem tvari kojima je potvrđeno alergijsko ili nadražujuće djelovanje
55	Alergijski rinitis uzrokovan udisanjem tvari koje su priznate kao uzročnici alergije i koje su karakteristične za radni proces

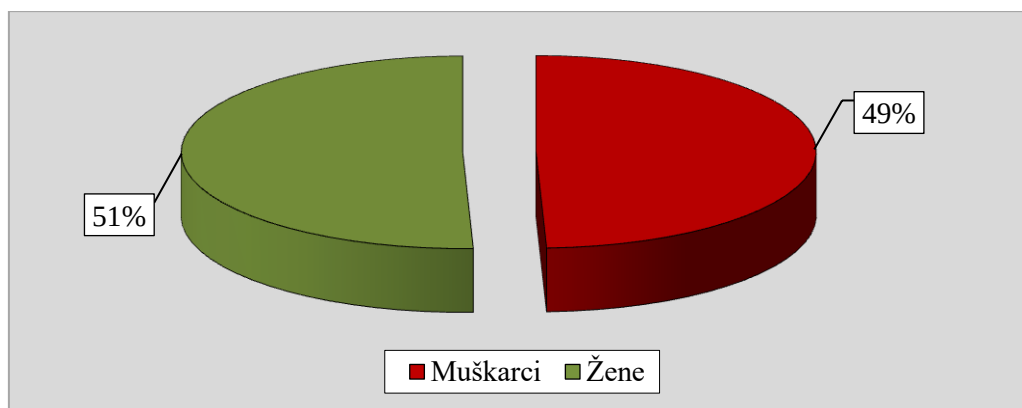
* = Oznaka prema Listi profesionalnih bolesti

** = Profesionalne bolesti uzrokovane azbestom zasebno su analizirane u Registru profesionalnih bolesti izazvanih azbestom

1.4. Karakteristike oboljelih od profesionalnih bolesti

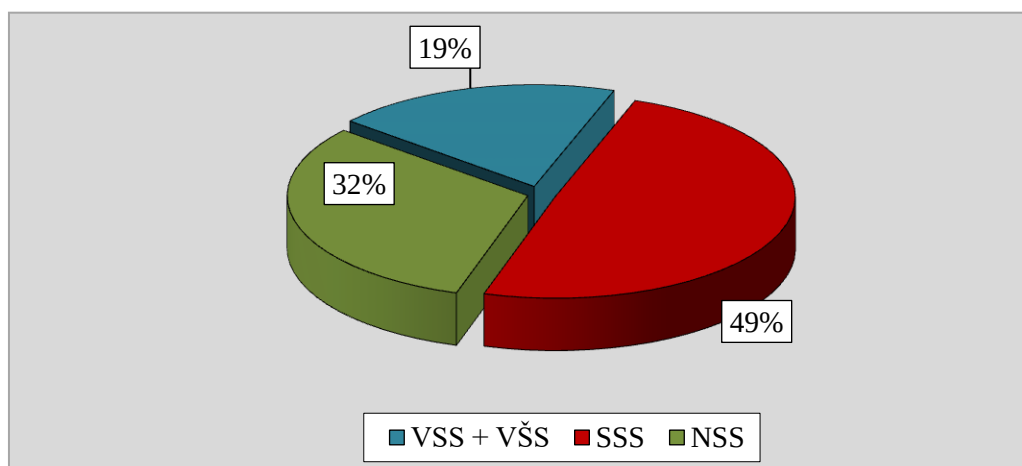
1.4.1. Dob i spol oboljelih od profesionalnih bolesti

U Registru profesionalnih bolesti za 2017. godinu upisane su 83 profesionalne bolesti (kad se izuzmu profesionalne bolesti uzrokovane azbestom). Distribuciju oboljelih od profesionalnih bolesti prema spolu prikazuje slika 1.3. U ukupnom broju oboljelih od profesionalnih bolesti ukupno ima 41 (49%) muškaraca i 42 (51%) žena. Podjednak udio muškaraca i žena oboljelih od profesionalnih bolesti posljedica su činjenice da je u radnoj populaciji sve veći udio žena i da su u velikoj mjeri zaposlene upravo u onim djelatnostima gdje je povećan rizik za nastanak čestih profesionalnih bolesti kao što su sindromi prenaprezanja, zarazne bolesti i bolesti kože.

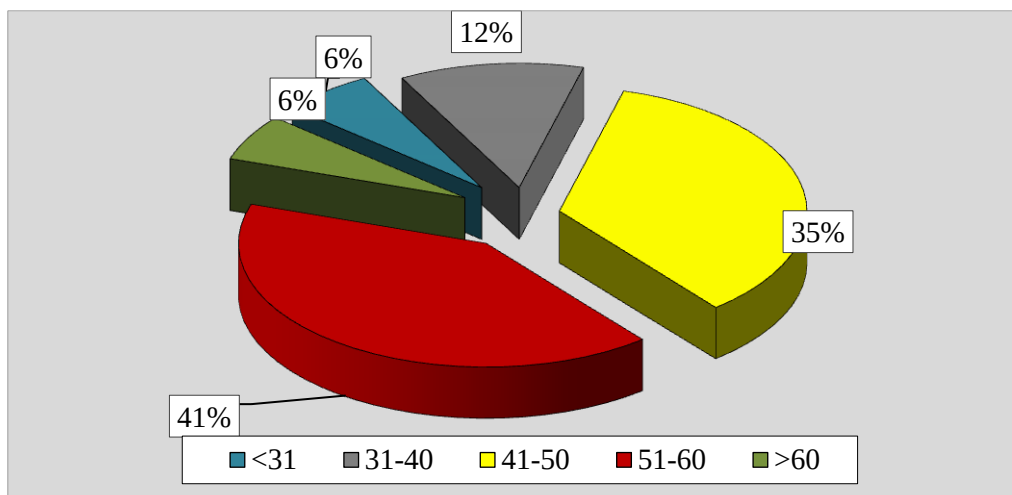
Slika 1.3. Raspodjela radnika oboljelih od profesionalnih bolesti u 2017. godini prema spolu

Od ukupnog broja radnika oboljelih od profesionalnih bolesti, s visokom i višom stručnom spremom bilo je 16 (19%) oboljelih radnika, sa srednjom stručnom spremom 41 (49 %) i s niskom ili bez stručne spreme 26 (32 %) oboljela radnika (slika 1.4.). S time u svezi, vidljivo je iz slike 1.4. da su opasni radni uvjeti generirali najviše profesionalnih bolesti upravo u poslovima srednje stručne spreme koja je i najzastupljenija među zaposlenima u RH. U odnosu na prethodnu godinu došlo je do pomaka udjela profesionalnih bolesti u niskoj stručnoj spremi u korist srednje stručne spreme.

Slika 1.4. Raspodjela radnika oboljelih od profesionalnih bolesti u 2017. godini prema izobrazbi

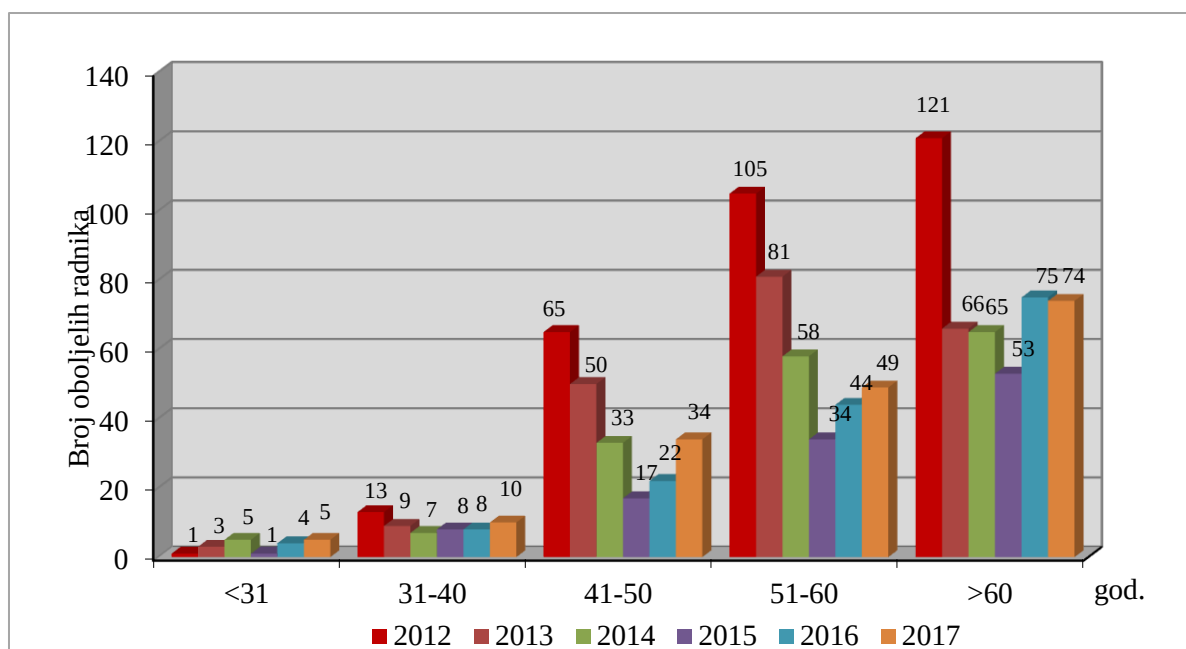
Za potrebe Registra oboljelih od profesionalnih bolesti analiziraju se i podaci o dobnoj strukturi oboljelih, odnosno prosječna dob u trenutku dijagnosticiranja profesionalne bolesti. U 2017. godini srednja dob oboljelih od profesionalnih bolesti, ali bez dijagnoza vezanih za azbest je 47,81 godina. U 2016. godini srednja dob oboljelih od profesionalnih bolesti je 59,42 godine, u 2015. godini srednja dob bila je 59,55 godina, u 2014. godini 48,34 godina, u 2013. godini 56,4 godine, dok je u 2012. godini bila 58,7 godina, a u 2011. godini 59,2 godina. Pojava profesionalne bolesti u ranijoj dobi očekivana je budući da u analizu nisu uključene profesionalne bolesti izazvane azbestom, za koje je karakteristično da se dijagnosticiraju u starijoj dobi.

Slika 1.5. Raspodjela radnika oboljelih od profesionalnih bolesti (bez bolesti uzrokovanih azbestom) u 2017. godini prema životnoj dobi

Na slici 1.5. prikazana je raspodjela oboljelih od profesionalnih bolesti prema dobi. Uočava se da je čak 41% radnika upravo u skupini čija je životna dob preko 51-60 godina života, odnosno u onoj dobi kada u postupku priznavanja profesionalne bolesti nije teško zadovoljiti kriterij duljine izloženosti određenoj štetnosti ili naporu. Slijedi skupina u dobi između 41. i 50. godine života (35%). Sljedeća po broju profesionalnih bolesti je skupina radnika dobi od 31 do 40 godina gdje je utvrđen relativno mali broj profesionalnih bolesti (12 %). U 2016. godini čak je 49 % radnika s priznatom profesionalnom bolesti bilo starije od 60 godina, uz napomenu da se u velikoj mjeri radilo o umirovljenicima koji svoja prava na temelju priznavanja profesionalne bolesti uzrokovane azbestom potražuju po posebnim propisima, a uz to poznato je da se učinci izloženosti vlaknima azbesta ispoljavaju najčešće tek nakon duge višegodišnje latencije.

Dobnu strukturu oboljelih od profesionalnih bolesti u posljednjih šest godina prikazuje slika 1.6. Vidljivo je kako je prosječna dob u trenutku dijagnosticiranja i priznavanja profesionalne bolesti visoka. Iako bi se uzrok tome mogao tražiti u sve boljim radnim uvjetima u kojima sve kasnije nastaju oštećenja zdravlja, na jednaki ga način treba potražiti u potrebi za održanjem egzistencije te sve težom mogućnošću zapošljavanja s preostalom radnom sposobnošću iz čega proizlazi potreba za zadržavanjem radnog odnosa pod svaku cijenu, čak i u slučaju bolesti. Još jedan bitni uzrok ovakve situacije nalazi se u činjenici da liječnici obiteljske medicine kao i liječnici drugih specijalnosti često ne pomišljaju da je riječ o promjenama zdravlja uzrokovanim radom na pojedinom radnom mjestu. Isto tako, ovoj situaciji doprinosi i teža dostupnost specijaliste medicine rada. Naime, osobe koje rade na radnim mjestima koja prema procjeni rizika nisu svrstana u poslove s posebnim uvjetima rada ne idu na periodičke preglede kod specijaliste medicine rada, a sam specijalist medicine rada nije u sustavu zdravstva prepoznat kao sudionik u specijalističko konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti. Takvi slučajevi specijalističko-konzilijarnog rada u medicini rada su toliko sporadični da nemaju utjecaj na otkrivanje novih slučajeva profesionalnih bolesti.

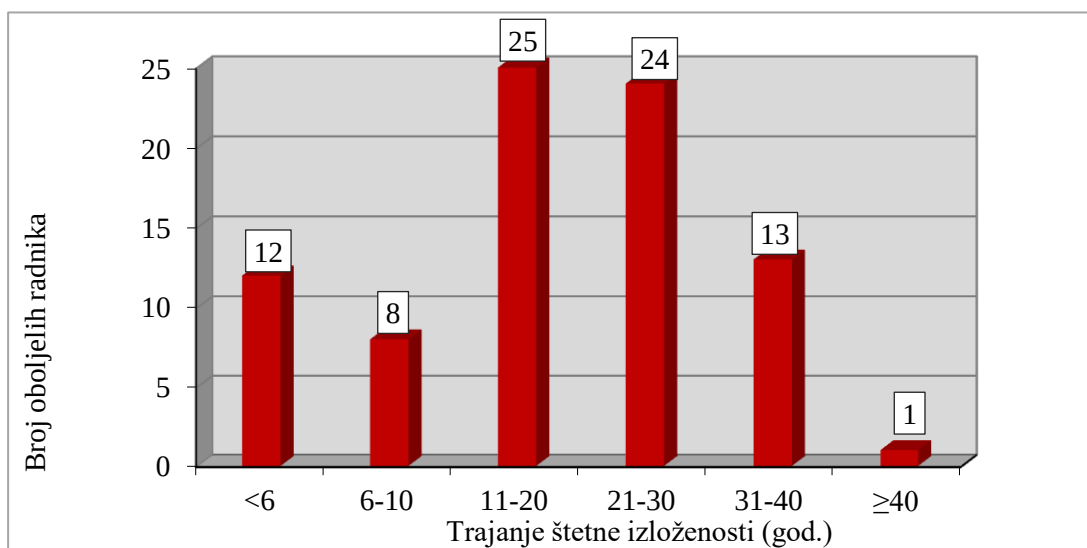
Slika 1.6. Raspodjela radnika oboljelih od profesionalnih bolesti prema životnoj dobi u posljednjih šest godina - uključujući profesionalne bolesti uzrokovane azbestom

Nadalje, s obzirom na mogućnost uvida u kompletnu medicinsku i ostalu dokumentaciju temeljem koje se provodi priznavanje profesionalne etiologije bolesti, nameće se zaključak da se radnici javljaju sve kasnije od početka tegoba, tj. tek onda kada je bolest potrebno liječiti dulje, a dijagnostiku provoditi kompliciranijim, financijski i stručno zahtjevnijim metodama. Osim toga, najveći broj oboljelih najčešće dolaze iz niže i srednje obrazovne skupine zanimanja djelatnosti šumarstva i proizvodnje, pa zbog toga vrlo često preostalu radnu sposobnost ne mogu s uspjehom plasirati na tržište rada.

1.4.2. Radni staž oboljelih od profesionalnih bolesti

Raspodjela oboljelih od profesionalnih bolesti prema duljini ekspozicijskog radnog staža, tj. radnog staža provedenog u radnom procesu koji je uzrokovao bolest prikazana je slikom 1.7. dodatno, u Tablici 1.2., usporedno sa NKD i duljinom trajanja ekspozicijskog staža prikazan je broj profesionalnih bolesti te vrsta štetnosti i napora koja se nalazi u podlozi pojedinog slučaja nastale profesionalne bolesti.

Prosječni radni staž radnika oboljelih od profesionalnih bolesti na radnom mjestu koje je uzrokovalo profesionalnu bolest iznosi 18,96 godina. Najveći broj profesionalnih bolesti zabilježen je u skupini radnika s radnim stažem od 11-20 godina, a skoro je jednak broj i onih radnika koji imaju 21-30 godina radnog staža što odgovara činjenici da je velik udio profesionalnih bolesti za čiju je pojavu potrebna dulja izloženost, kao što su sindromi prenaprezanja. Obično u toj skupini nalazimo oštećenja zdravlja koja bitno narušavaju kvalitetu života i radnu sposobnost pa radnik naprosto nema izbora već pokrenuti postupak utvrđivanja profesionalne etiologije bolesti i često ocjenu radne sposobnosti u sklopu mirovinskog osiguranja. Činjenica da je najviše oboljelih od profesionalnih bolesti upravo u dobi od 51-60 godina i 41-50 godina govori u prilog činjenici da su u Hrvatskoj i dalje profesionalnim bolestima zahvaćeni najviše radno sposobni muškarci i žene u najproduktivnijim godinama radnog vijeka i života.

Slika 1.7. Raspodjela radnika oboljelih od profesionalne bolesti u 2017. godini prema duljini ekspozicijskog radnog staža (bez bolesti uzrokovanih azbestom)

Podaci poput ovih, koji ukazuju da se profesionalne bolesti javljaju kod osoba s radnim stažem od 11-30 godina ukazuje na činjenicu da su zakazale mjere prevencije na radnom mjestu (tehničke mjere i mjere zaštite kod osoba s duljim radnim stažem). Dodatno, ovi podaci ukazuju i na to da su zdravstveni pregledi kao mjera prevencije postigli maksimum svoje učinkovitosti tijekom niza godina istovjetnog pristupa prevenciji te da nisu dostatni u sprječavanju novih slučajeva profesionalnih bolesti.

Tablica 1.2. Raspodjela radnika oboljelih od profesionalne bolesti u 2017. godini prema trajanju štetne izloženosti, djelatnosti i vrsti štetnosti i napora (bez bolesti uzrokovanih azbestom)

Trajanje štetne izloženosti (god.)	Djelatnost-NKD 2007.*	Vrsta štetnosti i napora	Točka čl. 3. Zakona (NN 107/07)	Broj oboljelih radnika po vrsti štetnosti u NKD	Ukupan broj oboljelih radnika
< 6	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Mikroorganizmi	44	5	12
	Prerađivačka industrija	Mikroorganizmi	44	1	
		Alergeni i nadražljivci kože	47	1	
		Prašine	54	1	
	Građevinarstvo	Mikroorganizmi	44	1	
	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	Mikroorganizmi	45	3	
6-10	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Mikroorganizmi	44	2	8
		Vibracije koje se prenose preko ruke, šake i na cijelo tijelo	37.1	1	
	Rudarstvo i vađenje	Mikroorganizmi	44	1	
	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	Kumulativna trauma	41	2	
	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	Alergeni i nadražljivci kože	47	1	
	Ostale uslužne djelatnosti	Mikroorganizmi	44	1	
11-20	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Mikroorganizmi	44	6	25
		Kumulativna trauma	41	2	
		Vibracije koje se prenose preko ruke, šake i na cijelo tijelo	37.1	1	
	Prerađivačka industrija	Kumulativna trauma	41	4	
	Građevinarstvo	Alergeni i nadražljivci kože	47	1	
	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	Kumulativna trauma	41	1	
	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	Kumulativna trauma	41	1	
	Informacije i komunikacije	Kumulativna trauma	41	1	
	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	Kumulativna trauma	41	1	
	Poslovanje nekretninama	Buka	36	1	
	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	Kumulativna trauma	41	3	
		Alergeni i nadražljivci kože	47	2	
	Djelatnosti kućanstva kao poslodavca; koji proizvode različitu robu i obavljaju raz. usluge za vlastite potrebe	Alergeni i nadražljivci kože	47	1	

21-30	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Vibracije koje se prenose preko ruke, šake i na cijelo tijelo	37.1	6	24
		Kumulativna trauma	41	1	
		Mikroorganizmi	44	1	
	Prerađivačka industrija	Kumulativna trauma	41	5	
		Buka	36	1	
		Mikroorganizmi	45	1	
	Građevinarstvo	Vibracije koje se prenose preko ruke, šake i na cijelo tijelo	37.2	1	
		Kumulativna trauma	41	1	
		Alergeni i nadražljivi koži	47	1	
	Poslovanje nekretninama	Kumulativna trauma	41	1	
	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	Kumulativna trauma	41	2	
		Mikroorganizmi	45	2	
	Ostale uslužne djelatnosti	Kumulativna trauma	41	1	
31-40	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Vibracije koje se prenose preko ruke, šake i na cijelo tijelo	37.1	1	13
	Prerađivačka industrija	Buka	36	1	
	Informacije i komunikacije	Kumulativna trauma	41	1	
	Javna uprava i obrana; obavezno socijalno osiguranje	Kumulativna trauma	41	1	
	Ostale uslužne djelatnosti	Kumulativna trauma	41	1	
	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	Mikroorganizmi	45	7	
		Alergeni i nadražljivi koži	47	1	
40 >	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	Kumulativna trauma	41	1	1
					83

1.5. Gospodarstvene djelatnosti, zanimanja i štetni radni uvjeti – uzroci profesionalnih bolesti

1.5.1. Gospodarstvene djelatnosti

Broj profesionalnih bolesti u 2017. godini bitno se razlikovao po pojedinim gospodarstvenim djelatnostima koje su klasificirane prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, a prikazane su u tablici 1.3. Broj profesionalnih bolesti na 100 000 zaposlenih (stopa na 100 000 zaposlenih) u pojedinoj djelatnosti kretala se od 0,47 do 48,72 s prosječnom vrijednosti 6,05 (tablica 1.3.). U izračun nisu uključene profesionalne bolesti uzrokovane izloženošću azbestnim vlaknima.

Tablica 1.3. Broj profesionalnih bolesti u 2017. godini prema gospodarstvenim djelatnostima i stopa na 100 000 zaposlenih u djelatnosti (bez bolesti uzrokovanih azbestom)

	Djelatnost – NKD 2007*	Broj profesionalnih bolesti	Stopa na 100 000 zaposlenika u djelatnosti
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	26	48,72
B	Rudarstvo i vađenje	1	23,87
C	Prerađivačka industrija	15	6,47
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	0	0
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	0	0
F	Građevinarstvo	5	5,62
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	1	0,47
H	Prijevoz i skladištenje	0	0
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	1	1,07
J	Informacije i komunikacije	2	5,86
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	3	7,77
L	Poslovanje nekretninama	2	22,84
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	0	0
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	0	0
O	Javna uprava i obrana; obavezno socijalno osiguranje	1	0,89
P	Obrazovanje	0	0
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	22	22,36
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	0	0
S	Ostale uslužne djelatnosti	3	9,83
T	Djelatnosti kućanstva kao poslodavca; djelatnosti kućanstva koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	1	41,13
U	Djelatnosti izvan teritorijalnih organizacija i tijela	0	0
	Ukupno	83	6,05

* Gospodarstvene djelatnosti prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti

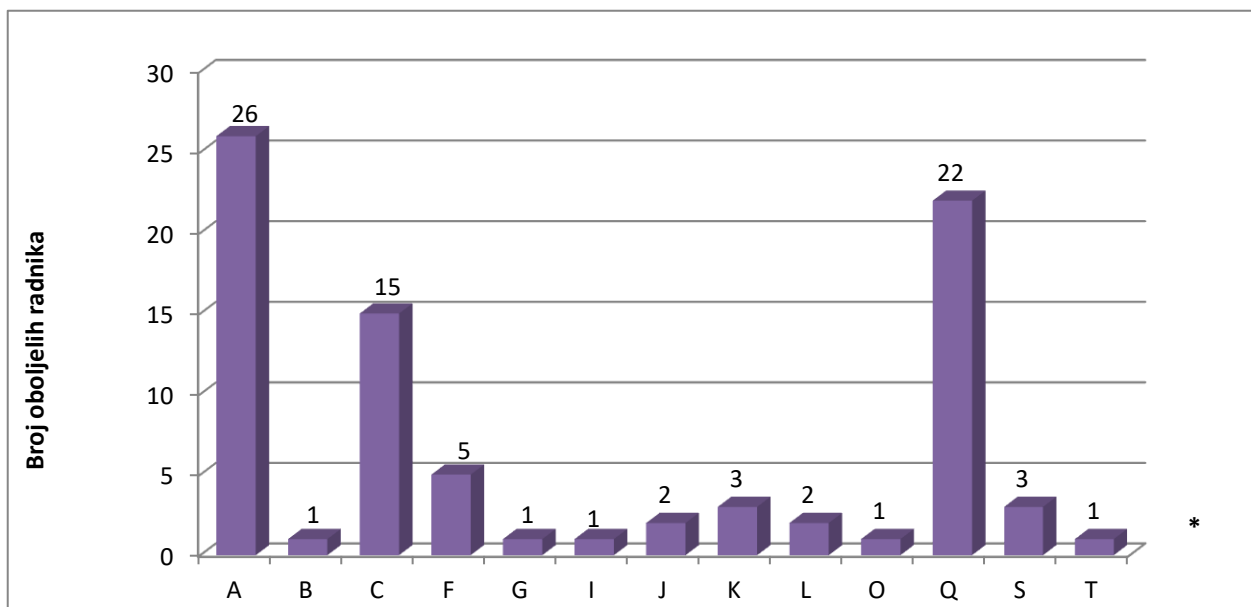
Tablica 1.4. Broj profesionalnih bolesti u 2017. godini prema gospodarstvenim djelatnostima, prosječnom trajanju ekspozicijskog staža i stopi na 100 000 zaposlenih u djelatnosti (bez bolesti uzrokovanih azbestom)

NKD	Djelatnost –NKD 2007*	Prosječno trajanje ekspozicijskog staža	Broj profesionalnih bolesti	Stopa na 100 000 zaposlenika u djelatnosti
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	15,58	26	48,72
B	Rudarstvo i vađenje	8	1	23,87
C	Prerađivačka industrija	19,27	15	6,47
F	Građevinarstvo	18	5	5,62
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	15	1	0,47
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	17	1	1,07
J	Informacije i komunikacije	20	2	5,86
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	10,67	3	7,77
L	Poslovanje nekretninama	20,5	2	22,84
O	Javna uprava i obrana; obavezno socijalno osiguranje	32	1	0,89
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	23,18	22	22,36
S	Ostale uslužne djelatnosti	23,33	3	9,83
T	Djelatnosti kućanstva kao poslodavca; djelatnosti kućanstva koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	15	1	41,13
	Ukupno	18,96	83	6,05

* Gospodarstvene djelatnosti prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti

U tablici 1.3. i 1.4. izračunate stope profesionalnih bolesti na 100 000 zaposlenih u djelatnosti prikazane su u prerađivačkoj djelatnosti bez profesionalnih bolesti uzrokovanih izloženosti azbestnim vlaknima. Najveći broj profesionalnih bolesti proizlazi iz djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (26), a i najveća stopa pronalazi se upravo u toj djelatnosti (48,72). U ukupnom broju profesionalnih bolesti zatim slijedi djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (22), no izraženo stopom (22,36) ta se djelatnost nalazi tek na petom mjestu. Prije nje su, na drugom mjestu, djelatnosti kućanstva kao poslodavca; djelatnosti kućanstva koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe te prerađivačke industrije sa stopom 41,13, na trećem mjestu djelatnost rudarstva i vađenja sa stopom 23,87, a na četvrtom mjestu je poslovanje nekretninama sa stopom koja iznosi 22,84. Djelatnost prerađivačke industrije koja je po ukupnom broju profesionalnih bolesti na visokom trećem mjestu, ima stopu od 6,47.

Slika 1.8. prikazuje raspodjelu oboljelih od profesionalnih bolesti u Hrvatskoj prema granama djelatnosti, izuzevši iz prikaza bolesti uzrokovane izloženosti azbestnim vlaknima, iz koje izlazi na vidjelo veliki udio profesionalnih bolesti u trima već spomenutim djelatnostima.

Slika 1.8. Raspodjela profesionalnih bolesti prema gospodarstvenim djelatnostima u 2017. godini (bez bolesti uzrokovanih azbestom)

1.5.2. Zanimanja

Po broju profesionalnih bolesti kao i po stopi na 100 000 zaposlenih, najzastupljenija zanimanja su u skupini poljoprivrednika/poljoprivrednica, šumara/šumarki, ribara/ribarki i lovaca/lovkinja. Jednak broj je oboljelih od profesionalnih bolesti koji su po zanimanju tehničari/tehničarke i stručni suradnici/stručne suradnice, a iza njih slijede zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji te znanstvenici/znanstvenice, inženjeri/inženjerke i stručnjaci/stručnjakinje. Poredak je nešto drukčiji kada je riječ o stopama; nakon poljoprivrednika/poljoprivrednica, šumara/šumarki, ribara/ribarki i lovaca/lovkinja slijede rukovatelji/rukovateljice postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači/industrijske proizvođačice i sastavljači/sastavljačice strojeva, zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji te tehničari/tehničarke i stručni suradnici/stručne suradnice. U tablicama 1.5. i 1.6. prikazana je raspodjela profesionalnih bolesti u pojedinim zanimanjima klasificiranim prema Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja (NN 147/10).

Tablica 1.5. Broj profesionalnih bolesti u 2017. godini prema zanimanjima (bez bolesti uzrokovanih azbestom)

Rod	Zanimanje - NKZ	Broj profesionalnih bolesti	Stopa na 100 000 zaposlenika u zanimanju
1	Zakonodavci/zakonodavke, dužnosnici/dužnosnice, i direktori/direktorice	0	0
2	Znanstvenici/znanstvenice, inženjeri/inženjerke i stručnjaci/stručnjakinje	12	5,24
3	Tehničari/tehničarke i stručni suradnici/stručne suradnice	14	7,04
4	Administrativni službenici/administrativne službenice	8	6,56
5	Uslužna i trgovačka zanimanja	5	1,94
6	Poljoprivrednici/poljoprivrednice, šumari/šumarke i ribari/ribarke, lovci/lovkinje	14	18,25
7	Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	13	7,71
8	Rukovatelji/rukovateljice postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači/industrijske proizvođačice i sastavljači/sastavljačice strojeva	11	7,95
9	Jednostavna zanimanja	6	5,68
0	Vojna zanimanja	0	0
	Ukupno	83	6,05

Tablica 1.6. Broj profesionalnih bolesti u 2017. godini prema zanimanjima i vrstama štetnosti (bez bolesti uzrokovanih azbestom)

Rod	Zanimanje - NKZ	Vrsta štetnosti i napora	Broj profesionalnih bolesti	Stopa na 100 000 zaposlenika u zanimanju
1	Zakonodavci/zakonodavke, dužnosnici/dužnosnice, i direktori/direktorice	0	0	0
2	Znanstvenici/znanstvenice, inženjeri/inženjerke i stručnjaci/stručnjakinje	Mikroorganizmi	7	3,06
		Kumulativna trauma	5	2,18

3	Tehničari/tehničarke i stručni suradnici/stručne suradnice	Mikroorganizmi	11	5,53
		Alergeni i nadražljivci kože	3	1,51
4	Administrativni službenici/administrativne službenice	Kumulativna trauma	8	6,56
5	Uslužna i trgovačka zanimanja	Kumulativna trauma	3	1,16
		Alergeni i nadražljivci kože	2	0,77
6	Poljoprivrednici/poljoprivrednice, šumari/šumarke i ribari/ribarke, lovci/lovkinje	Vibracije koje se prenose preko ruke, šake i na cijelo tijelo	8	10,42
		Mikroorganizmi	5	6,51
		Kumulativna trauma	1	1,30
7	Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	Kumulativna trauma	5	2,96
		Mikroorganizmi	3	1,78
		Alergeni i nadražljivci kože	2	1,18
		Buka	2	1,18
		Prašine	1	0,59
8	Rukovatelji/rukovateljice postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači/industrijske proizvođačice i sastavljači/sastavljačice strojeva	Kumulativna trauma	4	2,89
		Mikroorganizmi	4	2,89
		Vibracije koje se prenose preko ruke, šake i na cijelo tijelo	2	1,44
		Buka	1	0,72
9	Jednostavna zanimanja	Kumulativna trauma	4	3,79
		Mikroorganizmi	1	0,94
		Alergeni i nadražljivci kože	1	0,94
0	Vojna zanimanja	0	0	0
	Ukupno		83	6,05

1.5.3. Štetni radni uvjeti

Opasni i štetni radni uvjeti koji su uzrokovali profesionalne bolesti navedeni su u tablici 1.7. Uzimajući u obzir kriterije Zakona (NN 107/07) to su na prvom mjestu mikroorganizmi kao uzročnici bolesti, slijede statodinamička opterećenja u vidu kumulativne traume te vibracije.

Tablica 1.7. Vrste štetnosti u 2017. godini koje su uzrokovale profesionalne bolesti prema Zakonu o listi profesionalnih bolesti (bez profesionalnih bolesti uzrokovanih azbestom)

Vrsta štetnosti i napora	Točka čl. 3. Zakona (NN 107/07)	Broj profesionalnih bolesti
Buka	36	3
Vibracije koje se prenose preko ruke, šake i na cijelo tijelo	37.1, 37.2	10
Kumulativna trauma	41	30
Mikroorganizmi	44, 45	31
Alergeni i nadražljivci kože	47	8
Prašine	54	1
UKUPNO		83

1.5.4. Uzroci profesionalnih bolesti prema europskoj statistici

Europska statistika za profesionalne bolesti (European Occupational Diseases Statistics – EODS) prati niz parametara koji se prate i u našoj nacionalnoj statistici (dob, spol, zanimanje oboljelog radnika, gospodarstvena djelatnost poslodavca, oznaka profesionalne bolesti prema 10. Međunarodnoj klasifikaciji bolesti i srodnih zdravstvenih problema). Međutim, europska statistika zahtijeva praćenje radnih uvjeta koji su doveli do profesionalne bolesti pomoću posebnih klasifikacija. Tako se izloženost štetnim radnim uvjetima izražava u šest kategorija koje obuhvaćaju kemijske tvari, fizikalne štetnosti, biološke štetnosti, biomehaničke opasnosti, psihosocijalne faktore i industrijske faktore, materijale i proizvode. Analiza štetnih radnih uvjeta uključuje i podatke o produktu ili gotovom proizvodu koji sadrži štetnost koja je uzrok profesionalne bolesti. U tablici 1.8. i 1.9. prikazani su izloženost štetnostima koji su uzrokovali profesionalnu bolest i produkt koji sadrži navedenu štetnost.

Tablica 1.8. Štetna izloženost i produkt koji su uzrokovali profesionalnu bolest u 2017. godini, prema EODS statistici (bez profesionalnih bolesti uzrokovanih azbestom)

Izloženost		Produkt		Broj prof. bolesti
1107010000	Krom	B27	Goriva	1
1210000000	Fenoli i derivati	D59	Boje i lakovi	1
1229010000	Nitrili	X99	Ostale kategorije	1
2001010001	Buka (kontinuirana, diskontinuirana ili u tekućini)	X99	Ostale kategorije	3
2002000000	Mehaničke vibracije	X99	Ostale kategorije	10
3100670000	Ešerihija	E66	Pacijent	1
3100920000	Legionele	X99	Ostale kategorije	1
3100950000	Leptospira	E58	Otpad životinjskog porijekla	1
3101130000	Mikobakterije	E66	Pacijent	1
3101430000	Rikecija	E58	Otpad životinjskog porijekla	1
3200000000	Virusi	E66	Pacijent	1
3200040100	Hantavirus	E57	Proizvodi životinjskog porijekla	15
3200080008	Virus hepatitisa C	E60	Medicinska sredstva za ubadanje i rezanje	1
3200090001	Virus hepatitisa B	E60	Medicinska sredstva za ubadanje i rezanje	1
3200130000	Paramiksovirusi	E66	Pacijent	1
3300000000	Paraziti	E66	Pacijent	5
3501080100	Drvene prašine	X99	Ostale kategorije	1
3605020000	Insekti	X99	Ostale kategorije	2
4000010000	Položaj tijela kod rada	X99	Ostale kategorije	1
4000020000	Ponavljanje kretnje kod rada	X99	Ostale kategorije	28
4000040000	Različiti pokreti	X99	Ostale kategorije	1
6006020000	Boje, lakovi	D59	Boje i lakovi	1
6006040000	Smole	C13 X99	Građevinski materijal Ostale kategorije	2
6006050301	Guma, prirodni lateks	X99	Ostale kategorije	1
6006159999	Ostala sredstva za čišćenje	C09	Sredstva za pranje i čišćenje	1
				83

Tablica 1.9. Analiza izloženosti s obzirom na produkt koji je uzrokovao profesionalnu bolest u 2017. godini, prema EODS statistici (bez profesionalnih bolesti uzrokovanih azbestom)

Produkt		Izloženost		Broj prof. bolesti
B27	Goriva	1107010000	Krom	1
B32	Izolatori	6002010001	Azbestna vlakna**	0**
C09	Sredstva za pranje i čišćenje	6006159999	Ostala sredstva za čišćenje	1
C13	Građevinski materijali	6002010001	Azbestna vlakna**	0**
		6006040000	Smole	1
D59	Boje i lakovi	1210000000	Fenoli i derivati	2
		6006020000	Boje i lakovi	
E57	Produkti životinjskog porijekla	3200040100	Hantavirus	15
E58	Otpad životinjskog porijekla	3100950000	Leptospira	2
		3101430000	Rikecija	
E60	Medicinska sredstva za ubadanje i rezanje	3200080008	Virus hepatitisa C	2
		3200090001	Virus hepatitisa B	
E66	Pacijent	3100670000	Ešerihija	9
		3101130000	Mikobakterije	
		3200000000	Virusi	
		3200130000	Paramiksovirusi	
		3300000000	Paraziti	
X99	Ostale kategorije	1229010000	Nitrili	50
		2001010001	Buka (kontinuirana, diskontinuirana ili u tekućini)	
		2002000000	Mehanička vibracije	
		3100920000	Legionele	
		3501080100	Drvne prašine	
		3605020000	Insekti	
		4000010000	Položaj tijela kod rada	
		4000020000	Ponavljane kretnje kod rada	
		4000040000	Različiti pokreti	
		6006040000	Smole	
		6006050301	Guma, prirodni lateks	
				83

** = Profesionalne bolesti uzrokovane azbestom zasebno su analizirane u Registru profesionalnih bolesti izazvanih azbestom

1.6. Vrste profesionalnih bolesti

Učestalost i vrsta profesionalnih bolesti prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o Listi profesionalnih bolesti prikazana je u tablici 1.10. Predočena je učestalost u pojedinim gospodarstvenim djelatnostima, klasificiranim prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti.

Tablica 1.10. Broj i vrsta profesionalnih bolesti prema oznakama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o listi profesionalnih bolesti i gospodarstvene djelatnosti (bez profesionalnih bolesti uzrokovanih azbestom)

Djelatnost - NKD		Oznaka prema Zakonu (NN 107/07)*														Ukupno
		30.1	36	37.1	37.2	38	41	44	45	47	49.1**	49.2**	49.3**	54	55	
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo			9			3	14								26
B	Rudarstvo i vađenje							1								1
C	Prerađivačka industrija		2				9	1	1	1				1		15
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija															0
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša															0
F	Građevinarstvo				1		1	1		2						5
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala						1									1
H	Prijevoz i skladištenje															0
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane						1									1
J	Informacije i komunikacija						2									2
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja						3									3
L	Poslovanje nekretninama		1				1									2
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti															0
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti															0
O	Javna uprava i obrana; obavezno socijalno osiguranje						1									1
P	Obrazovanje															0
Q	Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi						6		12	4						22
R	Umjetnost, zabava i Rekreacija															0
S	Ostale uslužne djelatnosti						2	1								3
T	Djelatnosti kućanstva kao poslodavca; djel. kućanstva koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe									1						1

U	Djelatnosti izvan teritorijalnih organizacija i tijela															0
	UKUPNO	0	3	9	1	0	30	18	13	8	0**	0**	0**	1	0	83

*	Profesionalna bolest
30.1	Bolesti uzrokovane aromatskim aminima ili aromatskim hidrazinima ili njihovim halogeniranim, fenolnim, nitritnim, nitratnim ili sulfoniranim derivatima
36	Naglušost ili gluhoća uzrokovana bukom
37.1	Bolesti uzrokovane vibracijama koje se prenose na ruke (oštećenja perifernih žila i živaca, kostiju, zglobova, tetiva i okolozglobnih tkiva)
37.2	Bolesti uzrokovane vibracijama koje se prenose na cijelo tijelo (oštećenja intervertebralnog diska slabinske kralježnice)
38	Bolesti uzrokovane ionizirajućim zračenjem
41	Sindromi prenaprezanja uzrokovani kumulativnom traumom (ponavljajući pokreti, primjena sile, nefiziološki položaj, vibracije, pritisak)
44	Zarazne ili parazitske bolesti prenesene na čovjeka sa životinja ili životinjskih ostataka
45	Zarazne ili parazitske bolesti uzrokovane radom u djelatnostima gdje je dokazan povećan rizik zaraze
47	Bolesti kože uzrokovane tvarima kojima je znanstveno potvrđeno alergijsko ili nadražujuće djelovanje, nespomenutim u drugim zaglavljima
49.1**	Bolesti dišnog sustava uzrokovane azbestozom
49.2**	Mezoteliom seroznih membrana uzrokovan azbestom
49.3**	Malignom pluća, bronha i grkljana uzrokovan azbestom
54	Astma uzrokovana udisanjem tvari kojima je potvrđeno alergijsko ili nadražujuće djelovanje
55	Alergijski rinitis uzrokovan udisanjem tvari koje su priznate kao uzročnici alergije i koje su karakteristične za radni proces

* = Točka prema Listi profesionalnih bolesti

** = Profesionalne bolesti uzrokovane azbestom zasebno su analizirane u Registru profesionalnih bolesti izazvanih azbestom

Prema učestalosti u ukupnom broju profesionalnih bolesti na prvom mjestu su sindromi prenaprezanja uzrokovani kumulativnom traumom koji su najčešći u prerađivačkoj industriji, djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi te u djelatnosti financija i osiguranja, odnosno u onim radnim procesima gdje tijekom obavljanja poslova postoje ponavljajući pokreti, pritisak i prisilan položaj tijela.

Po učestalosti zatim slijede zarazne ili parazitske bolesti prenesene na čovjeka sa životinja ili životinjskih ostataka koje su najčešće u poljoprivrednoj djelatnosti, šumarstvu i ribarstvu, zatim zarazne ili parazitske bolesti uzrokovane radom u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi te bolesti uzrokovane vibracijama koje se prenose na ruke koje su najčešće u poljoprivrednoj djelatnosti, šumarstvu i ribarstvu. Zarazne bolesti se karakteristično najčešće javljaju u djelatnostima šumarstva i zdravstvene zaštite s obzirom da su to djelatnosti opterećene visokim rizikom od izloženosti biološkim štetnostima. Vibracijski sindrom uzrokovan vibracijama koje se prenose na ruke i šake iz godine u godinu je stalno prisutan kao profesionalna bolest, a gotovo u pravilu je posljedica rada motornom pilom u šumarstvu.

Nadalje, profesionalne su bolesti analizirane i prema medicinskim dijagnozama klasificiranima sukladno Međunarodnoj klasifikaciji bolesti i srodnih zdravstvenih problema (MKB 10), kao i prema gospodarskim granama razvrstanim prema NKD 2007, uz istodobno praćenje karakteristika oboljelih radnika: prosječnoj dobi u kojoj je dijagnosticirana profesionalna bolest i trajanju ekspozicijskog staža koji je proveden na onom radnom mjestu na kojem je došlo do pojave profesionalne bolesti. Navedena analiza za 2017. godinu prikazana je u tablici 1.11.

Tablica 1.11. Profesionalne bolesti klasificirane prema MKB-10 (bez bolesti uzrokovanih azbestom), karakteristikama radnika i djelatnosti poslodavca

Bolesti prema MKB-10		Prosječna životna dob u trenutku dijagnosticiranja PB (god.)	Prosječno trajanje ekspozicijskog staža u trenutku dijagnosticiranja PB (god.)	Djelatnost - NKD																				Ukupno
				A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	
Zarazne i parazitarne bolesti	Enteropatogena E. coli A04.0	43,29	15,84																1					
	Tuberkuloza A15.3																		1					
	Leptospiroza A27																				1			
	Legionarska bolest A48.1																		1					
	Lyme borelioz A69.2			1																				
	Q-groznica A78					1																		
	Srednjoeuropski krpeljni encefalitis A84.1			1																				
	Hemoragijska groznica s bubrežnim sindromom A98.5			12	1	1			1															
	Ospice B05.8																			1				
																								31

Bolesti prema MKB-10		Prosječna životna dob u trenutku dijagnosticiranja PB (god.)	Prosječno trajanje ekspozicijskog staža u trenutku dijagnosticiranja PB (god.)	Djelatnost - NKD																				Ukupno	
				A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T		U
	Hepatitis B i C B18.0 i B18.2																		2						
	Akutni epidemijski hemoragijski konjuktivitis B30.3																			1					
	Svrab B86																			5					
Bolesti živčanog sustava	Sindrom karpalnog kanala G56.0 i G56.2	51,16	21,52	6		7						1	2	2	1			1		4		1			25
Bolesti uha	Naglušost uzrokovana bukom H83.3	56,33	27			2									1										3
Bolesti perifernih krvnih žila	Raynaud-ov sindrom I73.0	52,66	26,16	6																					6
Bolesti dišnog sustava	Astma J45.0	49	4			1																			1

Bolesti prema MKB-10		Prosječna životna dob u trenutku dijagnosticiranja PB (god.)	Prosječno trajanje ekspozicijskog staža u trenutku dijagnosticiranja PB (god.)	Djelatnost - NKD																					Ukupno
				A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	
Bolesti kože	Kontaktni alergijski dermatitis <i>L23.0, L23.5 i L23.8</i>	47,63	17,13			1			2										2			1		8	
	Iritativni kontaktni dermatitis <i>L24 i L24.8</i>																		2						
Bolesti mišićno-koštanog sustava	Lumbargo s išijasom <i>M54.4</i>	48	18,44					1																9	
	Škljocajući prst <i>M65.3</i>																1								
	Tenosinovitis stiloidnog nastavka radijusa <i>M65.4</i>											1								1					
	Ostale bolesti mekog tkiva nastale kao posljedica uporabe, prekomjerne uporabe i pritiska <i>M70.8</i>																	1							

Bolesti prema MKB-10	Prosječna životna dob u trenutku dijagnosticiranja PB (god.)	Prosječno trajanje ekspozicijskog staža u trenutku dijagnosticiranja PB (god.)	Djelatnost - NKD																				Ukupno	
			A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T		U
Sindrom rotacijske manšete <i>M75.1</i>																								
Lateralni epikondilitis <i>M77.1</i>						1	1																	
UKUPNO			26	1	15	0	0	5	1	0	1	2	3	2	0	0	1	0	22	0	3	1	0	83

Profesionalne bolesti analizirane su i prema zahtjevima europske statistike odnosno prema točkama Europskog popisa profesionalnih bolesti (European schedule of occupational diseases, 2003.) i prikazane su u tablici 1.12.

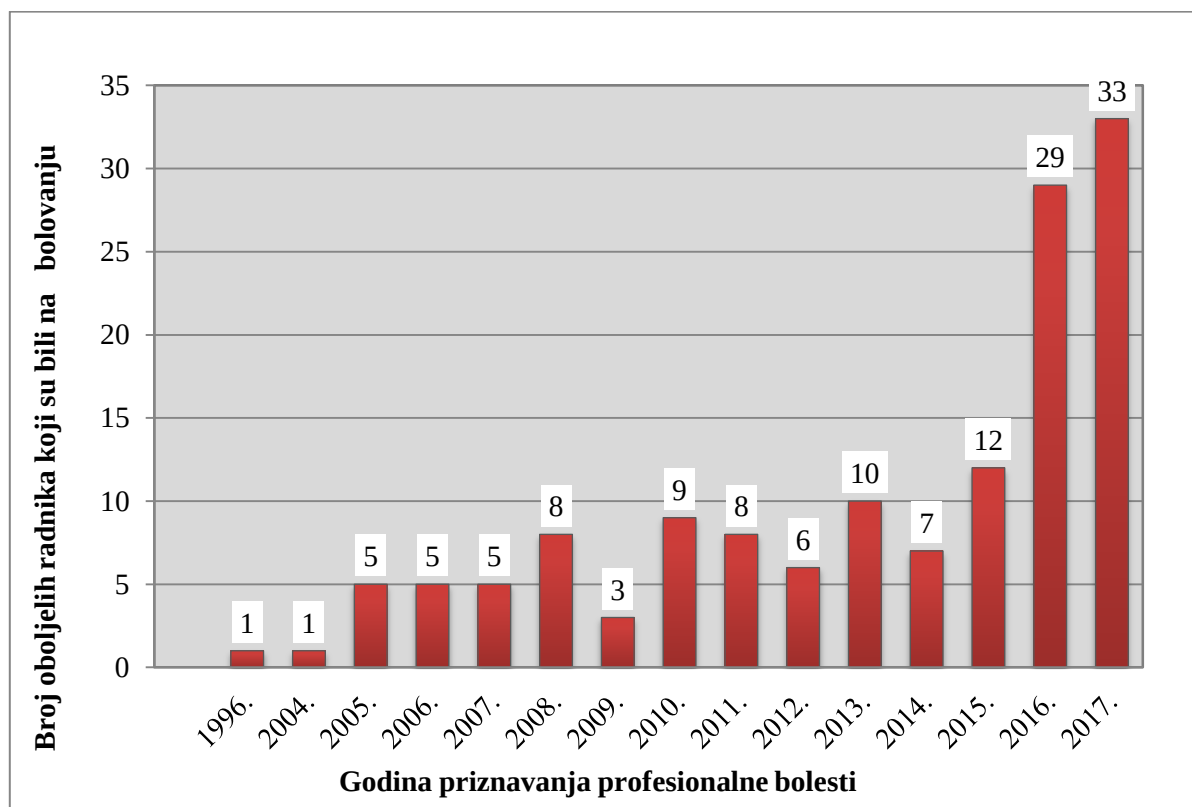
Tablica 1.12. Profesionalne bolesti klasificirane prema Europskom popisu profesionalnih bolesti (Bez profesionalnih bolesti uzrokovanih azbestom)

Šifra EU popisa	Naziv bolesti	Broj profesionalnih bolesti
2.502	Bolesti diska slabinske kralješnice uzrokovane repetitivnim vertikalnim učincima vibracija koje se prenose na cijelo tijelo	1
202	Profesionalne bolesti kože uzrokovane tvarima za koje je znanstveno potvrđeno alergijsko ili nadražujuće djelovanje, a koje nisu navedene u drugim zaglavljima	8
304.06	Alergijske astme uzrokovane udisanjem tvari koje su priznate kao uzročnici alergije i koje su karakteristične za radni proces	1
401	Zarazne ili parazitske bolesti prenesene na čovjeka sa životinja ili životinjskih ostataka	19
404	Virusni hepatitis	2
405	Tuberkuloza	1
407	Ostale zarazne bolesti uzrokovane radom u prevenciji bolesti, zdravstvenoj skrbi, njezi u kući i drugim sličnim aktivnostima za koje je dokazan rizik od infekcije	9
503	Naglušost ili gluhoća uzrokovana bukom	3
505.02	Angioneurotske bolesti uzrokovane mehaničkim vibracijama	9
506.13	Burzitis ramena	1
506.21	Bolesti zbog prenaprezanja tetivnih ovojnica	4
506.23	Bolesti zbog prenaprezanja mišićnih i tetivnih hvatišta	3
506.45	Sindrom karpalnog tunela	22
Ukupno		83

1.7. Privremena radna nesposobnost kao posljedica profesionalnih bolesti

Podaci o privremenoj radnoj nesposobnosti (bolovanju) koja je nastala uslijed profesionalne bolesti dobiveni su od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Radi se o broju dana izostanaka s posla u vremenskom razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2017. godine neovisno o tome kad je Prijava o profesionalnoj bolesti zaprimljena i neovisno o početku ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja po istoj. U analizu su uključene sve profesionalne bolesti osim onih uzrokovanih azbestom, jer se kod bolesti uzrokovanih azbestom gotovo u pravilu radi o umirovljenicima.

U 2017. godini su ukupno bila 141 radnika privremeno radno nesposobna zbog profesionalne bolesti. To su svi radnici koji su bili privremeno radno nesposobni zbog profesionalne bolesti, neovisno o godini priznavanja profesionalne bolesti.

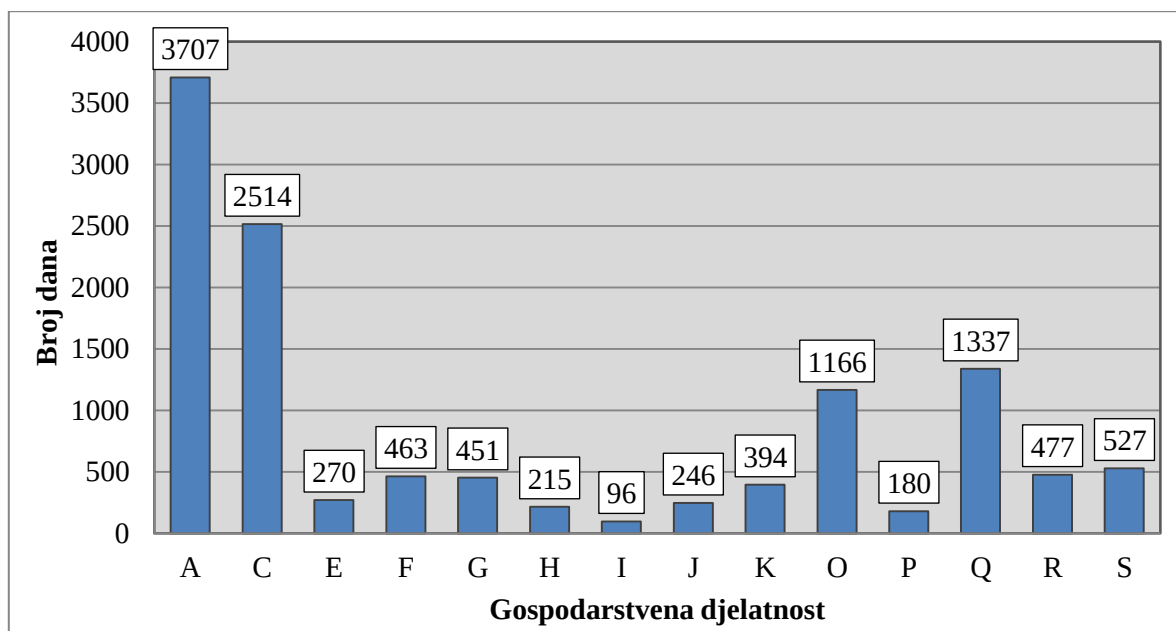
Slika 1.9. Broj oboljelih od profesionalne bolesti, koji su u 2017. godini koristili bolovanje, u ovisnosti o godini priznavanja profesionalne bolesti

Iz slike 1.9. vidi se da se privremena radna nesposobnost zbog profesionalne bolesti koristi ne samo u godini kad je bolest dijagnosticirana, već i u nizu sljedećih godina.

U 2017. godini radi zdravstvenih problema privremeno radno nesposobni su najvećim dijelom bili radnici kojima je priznata profesionalna bolest u tekućoj godini tj. 2017., zatim slijede 2016., 2015. i 2013. godina. U 2017. godini bilo je ukupno priznato 83 profesionalne bolesti, ako isključimo oboljele od bolesti uzrokovanih izloženošću azbestnim vlaknima. Od tog broja oboljelih privremeno radno nesposobna bila su 33 radnika. Jasno je kako nisu svi radnici kod kojih je dijagnosticirana profesionalna bolest izbivali s radnog mjesta, a razlozi mogu biti različiti. Neki su od njih u međuvremenu postali umirovljenici, neki nisu koristili pravo na privremenu radnu nesposobnost iako imaju zdravstvene tegobe, jer se boje otkaza ugovora o radu, a neki su bili privremeno nesposobni za

rad tijekom postupka priznavanja profesionalne etiologije bolesti. U posljednjoj grupi radnika velik je broj onih kod kojih je bolovanje završilo i prije nego li je priznata profesionalna bolest, npr. kao što je slučaj s profesionalnim zaraznim bolestima. Naime, kada se radi o zaraznim bolestima pod točkom Liste 44 ili 45 često puta osoba je izliječena od bolesti profesionalne etiologije i nestao je razlog privremene nesposobnosti za rad po profesionalnoj bolesti u trenutku priznavanja profesionalne bolesti. Također, valja imati na umu da određeni broj radnika promijeni radno mjesto na kojem su oboljeli te su nastavili s radom na novom radnom mjestu gdje ne dolazi do pogoršanja zdravlja niti ima potrebe za liječenjem po dijagnozama priznate profesionalne bolesti.

Ukupan broj dana privremene radne nesposobnosti zbog profesionalne bolesti u pojedinim gospodarstvenim djelatnostima prikazuje slika 1.10.

Slika 1.10. Broj dana privremene radne nesposobnosti zbog profesionalne bolesti u pojedinim gospodarstvenim djelatnostima

*Gospodarstvene djelatnosti prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti

	Naziv djelatnosti-NKD 2007
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo
C	Prerađivačka industrija
E	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom
F	Građevinarstvo
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala
H	Prijevoz i skladištenje
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane
J	Informacije i komunikacije
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja
O	Javna uprava i obrana; obavezno socijalno osiguranje
P	Obrazovanje
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi
R	Umjetnost, zabava i rekreacija
S	Ostale uslužne djelatnosti

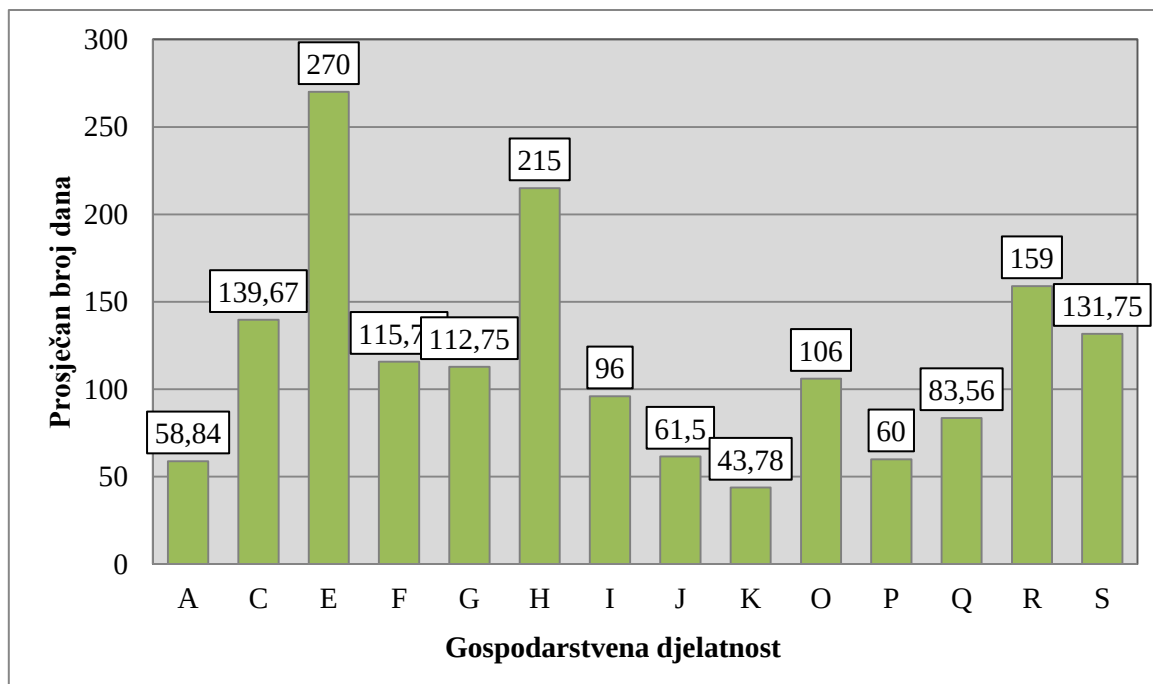
Najveći je broj dana privremene radne nesposobnosti u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva. Radi se prvenstveno o radnicima sjekačima motornom pilom kod kojih je utvrđen profesionalni vibracijski sindrom. Značajan broj dana privremene radne nesposobnosti zabilježen je u prerađivačkoj industriji nakon koje slijedi djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi. U prerađivačkoj industriji najučestalije dijagnoze dolaze iz spektra sindroma prenaprezanja kod kojih su smetnje u trenutku priznavanja značajno izražene, a liječenje često kirurško uz dugotrajan postupak rehabilitacije. Ovo je ujedno i grupa poremećaja koji bitno narušavaju radnu sposobnost pa se često radnik ne može vratiti na radno mjesto na kojem je radio prije liječenja. Utjecaj na duljinu trajanja bolovanja svakako imaju i nadležno zakonodavstvo prema kojem nakon 12 mjeseci bolovanja osiguranik bude upućen na vještačenje radne sposobnosti u Zavod za vještačenje, rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i da tek po isteku 6 mjeseci privremene nesposobnosti za rad osiguratelj omogućuje rad na pola radnog vremena tijekom 2 mjeseca. Uz navedene razloge, bitna je činjenica da u cijeli postupak ocjene radne sposobnosti i rehabilitacije te povratka na radno mjesto nije uključen nadležni specijalist medicine rada obzirom da u ovom dijelu nije dio sustava u zdravstvenom osiguranju na način poput ostalih specijalista uključenih u liječenje i rehabilitaciju oboljelih radnika.

Na slici 1.11. prikazan je prosječan broj dana privremene radne nesposobnosti vezan uz profesionalnu bolest u pojedinim gospodarstvenim djelatnostima. Prosječno najveći broj dana privremene radne nesposobnosti zabilježen je u djelatnosti opskrbe vodom, uklanjanja otpadnih voda i gospodarenja otpadom i odnosio se na samo jedan slučaj priznate profesionalne bolesti. Slijedi djelatnost prijevoza i skladištenja s prosječnim brojem od 215 dana, te se i u tom slučaju radi o samo jednom slučaju priznate profesionalne bolesti (dermatitis).

Iz Izvješća o poslovanju Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za 2016. godinu razvidno je da prosjek trajanja privremene radne nesposobnosti iznosi 18,27 dana. Prosječan broj dana privremene radne nesposobnosti zbog profesionalne bolesti daleko je duži i iznosi 83,5 dana. Iako je broj radnika oboljelih od profesionalne bolesti mali u usporedbi s brojem radno sposobne populacije, uzevši da su dani bolovanja po profesionalnoj bolesti prikazani i u prosječnom trajanju bolovanja u 2016. godini, ne smiju se zaboraviti slijedeće činjenice:

- radni uvjeti u Hrvatskoj redovito generiraju poremećaje zdravlja koji bitno narušavaju ne samo radnu sposobnost već i kvalitetu života radnika i time utječu i na kvalitetu života čitave obitelji;
- najlakše je „izmjeriti“ učinak radnih uvjeta u vidu profesionalnih bolesti jer je sustav utvrđivanja profesionalnih bolesti u Hrvatskoj egzaktn, lista profesionalnih bolesti je zatvorenog tipa i postoji jasno razgraničenje između promjena zdravlja uzrokovanih isključivo štetnostima i naporima iz radnog okoliša u odnosu spram bolesti u svezi s radom;
- bolesti u svezi s radom teško su mjerljive, nema čvrste osnove za njihovo praćenje, a obzirom da ne pripadaju kategoriji strogo definiranih profesionalnih bolesti, njihov se učinak do danas nije izmjerio;
- ipak ukupno uzevši, iz dostupnih podataka može se zaključiti da profesionalne bolesti generiraju trošak u vidu liječenja i bolovanja čak i dugo godina nakon priznavanja (profesionalna bolest priznata 1996. godine, a bolovanje u 2016. godini).

Slika 1.11. pokazuje da gotovo da nema djelatnosti „imune“ na pojavu profesionalnih bolesti. Širenje izvan šumarstva i prerađivačke industrije na djelatnost javne uprave, umjetnosti, sporta, rekreacije i uslužnih djelatnosti govori da dolazi do promjena u gospodarstvu Hrvatske pri čemu će se moći očekivati sve veći broj oboljelih kod mikro, malih i srednje velikih poslodavaca koji su ionako teže pristupačni specijalisti medicine rada ili stručnjaku zaštite na radu. Iz navedenih razloga, smatramo da se razina prevencije profesionalnih bolesti i ozljeda na radu treba kvalitetnije preispitati.

Slika 1.11. Prosječno trajanje privremene radne nesposobnosti u svezi s profesionalnom bolešću u pojedinim gospodarstvenim djelatnostima

*Gospodarstvene djelatnosti prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti

	Naziv djelatnosti-NKD 2007
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo
C	Prerađivačka industrija
E	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom
F	Građevinarstvo
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala
H	Prijevoz i skladištenje
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane
J	Informacije i komunikacije
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja
O	Javna uprava i obrana; obavezno socijalno osiguranje
P	Obrazovanje
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi
R	Umjetnost, zabava i rekreacija
S	Ostale uslužne djelatnosti

U tablici 1.13. prikazani su broj profesionalnih bolesti, ukupan broj dana bolovanja i prosječan broj dana bolovanja vezan za pojedinu skupinu profesionalnih bolesti klasificiranih prema Međunarodnoj klasifikaciji bolesti i za uzrok bolesti prema Zakonu o listi profesionalnih bolesti.

Tablica 1.13. Broj dana privremene radne nesposobnosti s obzirom na uzrok (Zakon o listi profesionalnih bolesti 107/07) i klinički oblik profesionalne bolesti (MKB-10)

Vrsta štetnosti i napora	Točka čl.3. Zakona - NN 107/07	Bolesti prema MKB-10	Broj profesionalnih bolesti	Broj dana bolovanja	Prosječan broj dana bolovanja u odnosu na dijagnozu
Buka	36	H83.3 H90.3	3	293	97,67
Vibracije koje se prenose preko ruke i šake	37.1	I73.0 G56.0 G56.2 M65.4 M75.0 M77.0	53	2827	53,34
Ionizirajuće zračenje	38	D46.9 C73	2	500	250
Kumulativna trauma	41	G56.0 M54.4 M65.4 M65.8 M75.1 M77.0	44	5225	118,75
Kontinuirani napor glasnica na radu	43	J38.2	3	180	60
Mikroorganizmi	45	A15 A15.3 A48.1 A78.0 A84.1 A98.5 B05.8 B18 B18.1 B18.2 C18.3	23	1555	67,60
Alergeni i nadražljivci kože	47	L23.0 L23.2 L23.5 L23.8 L24	9	1034	114,89
Tvari kojima je potvrđeno alergijsko ili nadražujuće djelovanje na dišni sustav	54	J45 J45.0	4	159	39,75
UKUPNO			141	11773	83,5

Iz podataka navedenih u tablici 1.13. razvidno je da su najveći broj dana privremene radne nesposobnosti uzrokovali sindromi prenaprezanja. Uglavnom se radilo o sindromu karpalnog kanala te bolestima zglobnih sveza i tetiva. U 2017. godini su zbog ovih zdravstvenih problema radnici bili privremeno radno nesposobni 5225 dana, a prosječno trajanje privremene radne nesposobnosti je

iznosilo oko 4 mjeseca. Ovaj podatak je očekivan, jer se radi o bolestima koje često zahtijevaju operativno liječenje i dugi rehabilitacijski postupak. Budući da je broj sindroma prenaprezanja iz godine u godinu sve veći, uz dugotrajno liječenje i dugu privremenu radnu nesposobnost, ova skupina profesionalnih bolesti sigurno zahtijeva veću pozornost i primjenu učinkovitijih preventivnih mjera.

Vibracije koje se prenose preko šake i ruke su u najvećem broju slučajeva dovele do razvoja Raynaudovog sindroma te sindroma karpalnog kanala, a uzrokovali su privremenu radnu nesposobnost u trajanju od 2827 dana. Prosječno trajanje privremene radne nesposobnosti zbog izloženosti vibracijama koje se prenose preko ruke i šake iznosilo je nešto manje od 2 mjeseca.

Od mikroorganizama, kao uzročnici se pojavljuju *Mycobacterium tuberculosis*, virus hepatitisa i *Coxiella burnetii* koji uzrokuju razvoj tuberkuloze, virusnog hepatitisa i Q groznice te su, uz druge zarazne bolesti, posljedično uzrokom privremene radne nesposobnosti koja je u 2017. godini trajala 1555 dana, a prosječno nešto više od 2 mjeseca. Osobito je učestala bila pojava hemoragijske groznice s bubrežnim sindromom. U većini slučajeva bila je riječ o zaraznim bolestima koje zahtijevaju dugo liječenje te je to uzrok ovako duge privremene radne nesposobnosti.

Veliki broj dana privremene radne nesposobnosti zbog profesionalne bolesti može se objasniti činjenicom da se radnici relativno kasno javljaju radi pokretanja postupka priznavanja profesionalne bolesti kada su bolesti već u izraženoj ili uznapredovanoj fazi. Zbog toga se liječenje i trajanje privremene radne nesposobnosti produljuje, a ishod liječenja je često loš s obzirom da je bolest najčešće već dovela do organskih promjena ili težih funkcionalnih smetnji. Svakako, duga privremena radna nesposobnost opterećuju same radnike, poslodavce, zdravstveni sustav te gospodarstvo u cjelini. Nužno je provođenje mjera prevencije u svrhu sprječavanja nastanka profesionalnih bolesti, a u slučaju oboljenja nužna je primjena potrebnih mjera u svrhu što dužeg očuvanja radne sposobnosti oboljelih radnika.

1.8. Zaključak

1. Registar priznatih profesionalnih bolesti Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu obuhvaća sve priznate profesionalne bolesti zaprimljene putem područnih ureda Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Profesionalna etiologija tih bolesti je potvrđena od specijaliste medicine rada i sporta Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu i priznata od strane Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Naime, prema odredbama zakonodavca, u okviru postupka dijagnosticiranja svake profesionalne bolesti, potvrđivanje i registriranje se obavlja u Hrvatskom zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu. Na taj su način sve priznate profesionalne bolesti u Republici Hrvatskoj upisane u ovaj Registar. Ovakav postupak priznavanja profesionalnih bolesti, određen Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN 80/13), omogućuje potpuno registriranje i praćenje svih profesionalnih bolesti na nacionalnoj razini.
2. Opseg i kvaliteta podataka Registra profesionalnih bolesti u skladu je s hrvatskim zakonodavstvom (Zakon o listi profesionalnih bolesti) te s kriterijima statistike Europske unije (European Occupational Diseases Statistics - EODS).
3. Prema rezultatima analize u 2017. godini u Republici Hrvatskoj od profesionalnih bolesti (ne uključujući profesionalne bolesti izazvane azbestom) najčešće su obolijevali:
 - žene (42=51%),
 - radnici srednje stručne spreme (41=49%),
 - radnici s prosječnom životnom dobi 47,81 godina, i najvećim brojem oboljelih u starosnoj skupini od 51-60 godina života (34=41%),
 - radnici s prosječnim radnim stažem od 18,96 godina na radnom mjestu koje je uzrokovalo bolest,
 - radnici zaposleni u djelatnostima: poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, zdravstvene zaštite i socijalne skrbi te prerađivačkoj industriji,
 - radnici izloženi mikroorganizmima (31=37,03%), statodinamičkim opterećenjima u vidu kumulativne traume (30=36,14%) te vibracijama (10=12,04%).
4. Profesionalne bolesti uzrokuju:
 - najveći broj dana privremene radne nesposobnosti (bolovanje) u radnika zaposlenih u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, prerađivačkoj industriji i djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi
 - bolovanje u trajanju od prosječno 83,5 dana, s ukupno 12 043 dana bolovanja generiranih od 141 profesionalne bolesti
 - najviše dana privremene nesposobnosti za rad generirano je u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (3707 dana)
 - najveći broj dana bolovanja je nastao kao posljedica utjecaja ponajprije kumulativne traume (sindromi prenaprezanja, 5225 dana), zatim vibracija koje se prenose na ruke i šake (vibracijski sindrom, 2827 dana), mikroorganizama (zarazne bolesti, 1555 dana) te na kraju, alergena i nadražljivaca kože (kontaktne i iritativni dermatitisi, 1034 dana).

5. Najveći broj radnika oboljelih od profesionalnih bolesti u dobi je od 51-60 godina i najčešće dolaze iz srednje obrazovne skupine te iz djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva. Po broju oboljelih radnika slijedi djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi te zatim prerađivačka industrija. Zbog godina života i obrazovne strukture, nakon priznate profesionalne bolesti, radnici se teško ponovno uključuju u svijet rada. Stoga prevencija i rano otkrivanje profesionalnih bolesti imaju osobitu važnost.

6. Sindromi prenaprezanja su najčešće profesionalne bolesti koje nastaju preopterećenjem pojedinih segmenata koštano-zglobnog sustava i svake godine su u stalnom porastu. Iako se ove bolesti pojavljuju u različitim djelatnostima, najčešće su u prerađivačkoj industriji, djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi te u djelatnosti financija i osiguranja, odnosno u onim radnim procesima gdje postoji rad s računalom ili potreba za obavljanjem radnih zadataka koji uključuju ponavljajuće pokrete. Radi se o kroničnim bolestima koje dovode do trajnih oštećenja funkcije te uzrokuju privremenu i trajnu radnu nesposobnost. U 2017. godini su zbog ovih zdravstvenih problema radnici bili privremeno radno nesposobni 5225 dana, a prosječno trajanje privremene radne nesposobnosti je iznosilo oko 4 mjeseca. Neophodno je provoditi preventivne aktivnosti kako bi se spriječila tako visoka pojavnost sindroma prenaprezanja. U tu svrhu mogu se provoditi različite aktivnosti, kao što su edukacija i informiranje poslodavaca i radnika, smanjenje opterećenja i bolji unutarnji i vanjski nadzor primjene mjera zaštite.

2.

REGISTAR RADNIKA OBOLJELIH OD BOLESTI IZAZVANIH AZBESTOM

2.1. Izvori podataka za registar profesionalnih bolesti izazvanih azbestom

Prijave o profesionalnoj bolesti su dobiveni iz svih dijelova RH, a u tablici 2.1. je prikazana raspodjela prispjelih podataka. Vidljivo je da postoje razlike u apsolutnom broju prijavljenih profesionalnih bolesti izazvanih azbestom u pojedinoj županiji. U broju profesionalnih bolesti bitno odstupaju Dubrovačko-neretvanska te Primorsko-goranska županija s višestruko višim apsolutnim brojem profesionalnih bolesti izazvanih azbestom.

Tablica 2.1. Raspodjela prispjelih Prijava o profesionalnoj bolesti izazvanih azbestom u 2017. godini prema županijama

Županija	Oznaka prema Listi profesionalnih bolesti*			Ukupno
	49.1	49.2	49.3	
Zagrebačka				
Krapinsko-zagorska				
Sisačko-moslavačka				
Karlovačka				
Varaždinska				
Koprivničko-križevačka				
Bjelovarsko-bilogorska				
Primorsko-goranska	25	6	1	32
Ličko-senjska				
Virovitičko-podravska				
Požeško-slavonska				
Brodsko-posavska				
Zadarska				
Osječko-baranjska	1			1
Šibensko-kninska				
Vukovarsko-srijemska				
Splitsko-dalmatinska	13	2		15
Istarska	3			3
Dubrovačko-neretvanska	36	1		37
Međimurska				
Grad Zagreb		1		1
UKUPNO	78	10	1	89

* = Oznaka prema Listi profesionalnih bolesti

*	Profesionalna bolest
49.1	Bolesti dišnog sustava uzrokovane azbestozom
49.2	Mezoteliom seroznih membrana uzrokovan azbestom
49.3	Malignom pluća, bronha i grkljana uzrokovani azbestom

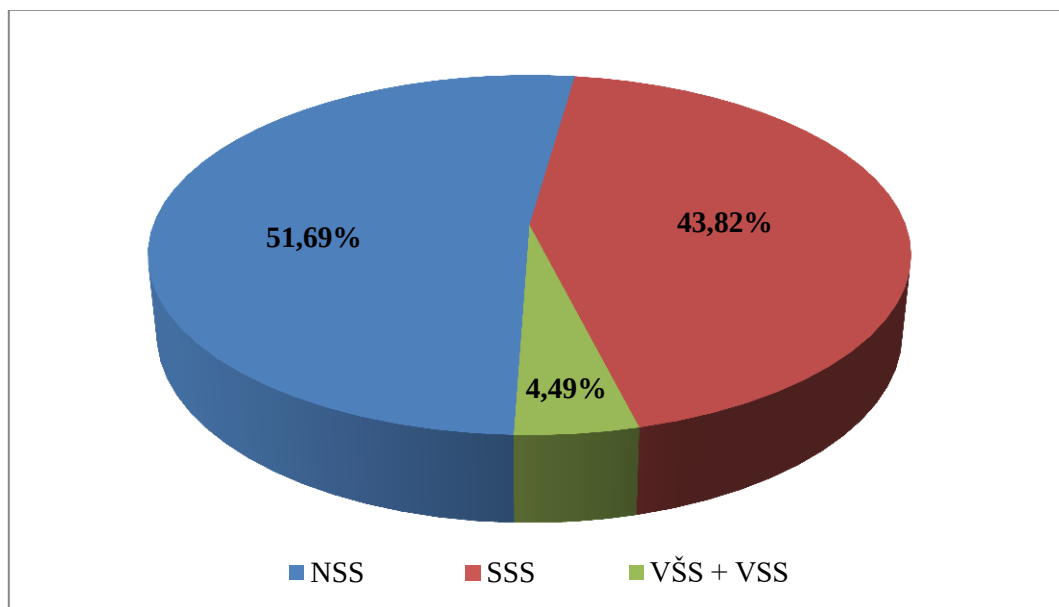
2.2. Karakteristike oboljelih od profesionalnih bolesti izazvanih azbestom u Republici Hrvatskoj

2.2.1. Dob, spol i radni staž oboljelih od profesionalne bolesti izazvane azbestom

U registru profesionalnih bolesti izazvanih azbestom za 2017. godinu upisana je 89 profesionalna bolest.

Od profesionalnih bolesti izazvanih azbestom oboljelo je 79 (88,8%) muškaraca i 10 (11,2%) žena. Od toga je s visokom i višom stručnom spremom bilo 4 (4,49%) oboljelih radnika, sa srednjom stručnom spremom 39 (43,82%) i s niskom ili bez stručne spreme 46 (51,69%) oboljela radnika (slika 2.1.).

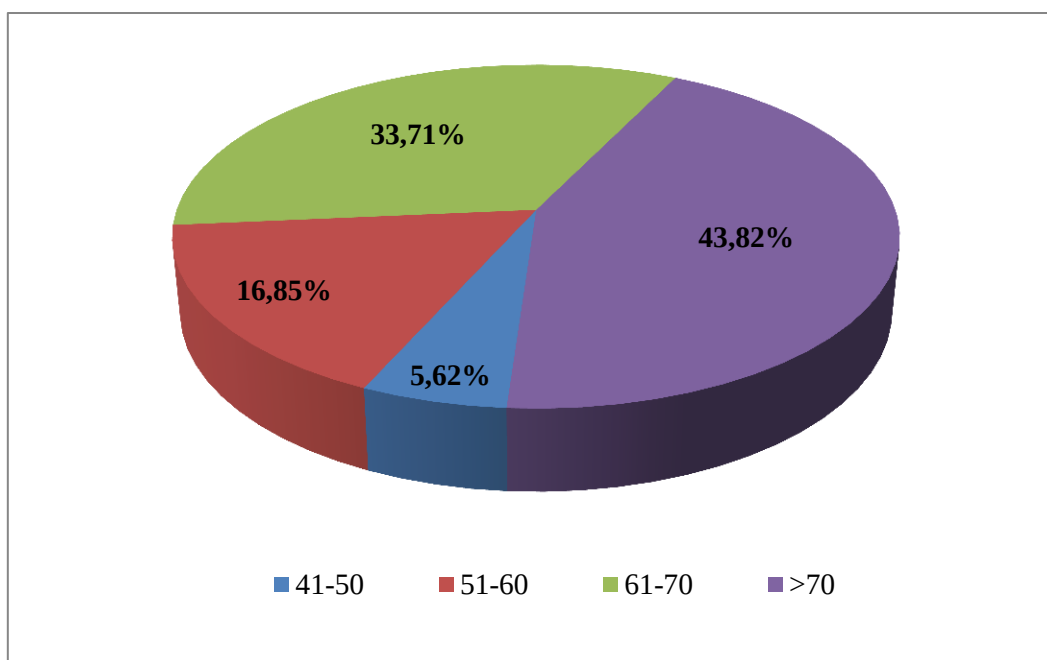
Postoji opće prihvaćeno mišljenje da su poslovi koji ne zahtijevaju stručnu izobrazbu ujedno poslovi s opasnim i štetnim radnim uvjetima. Međutim, vidljivo je da su opasni radni uvjeti prisutni i u poslovima koji zahtijevaju srednju pa i visoku stručnu izobrazbu. Tako su među oboljelim od profesionalnih bolesti izazvanih azbestom najzastupljeniji radnici s nižom stručnom spremom, zatim slijede radnici sa srednjom stručnom spremom, a zastupljeni su i radnici s višom ili visokom stručnom spremom.

Slika 2.1. Raspodjela radnika oboljelih od profesionalnih bolesti izazvanih azbestom u 2017. godini prema izobrazbi

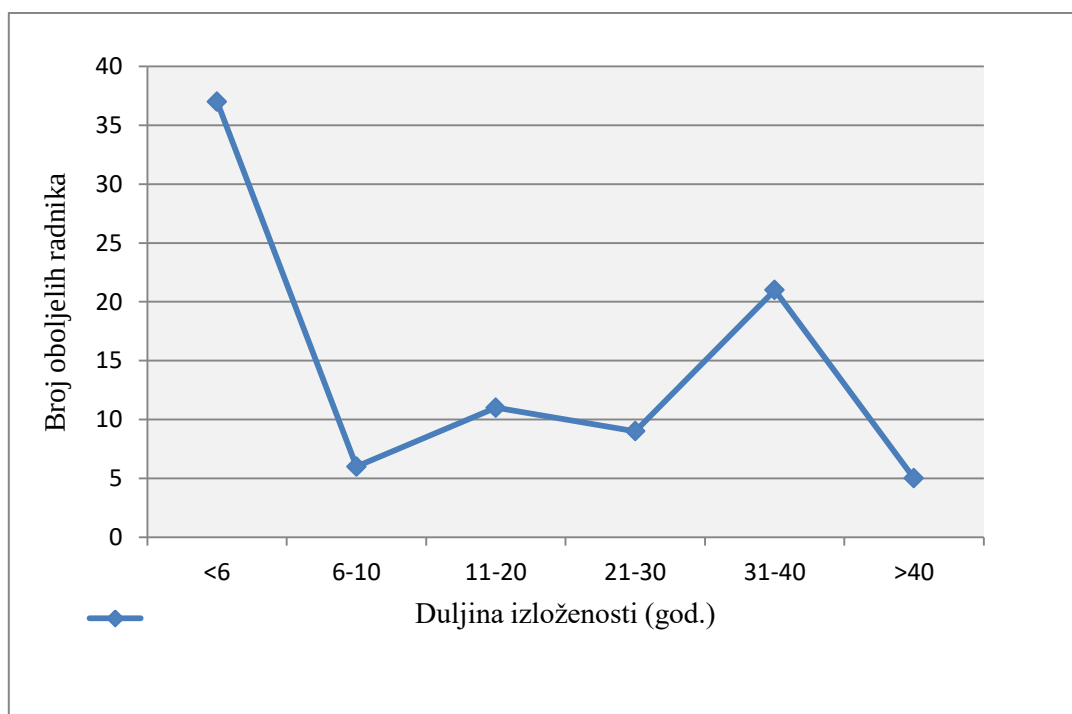
Srednja dob oboljelih od profesionalnih bolesti u 2017. godini bila je 68 godina. Na ovako visoku srednju dob oboljelih svakako ima utjecaj veći broj umirovljenih radnika nakon prestanka rada s azbestom.

Na slici 2.2. prikazana je raspodjela oboljelih od profesionalnih bolesti izazvanih azbestom prema dobi. Jasno je vidljivo da je najveći broj osoba u dobnoj skupini većoj od 70 godina (43,82%), a zatim slijede osobe u dobi 61-70 godina (33,71%). Profesionalne bolesti izazvane azbestom dijagnosticiraju se i priznaju u sve starijoj životnoj dobi.

Slika 2.2. Raspodjela radnika oboljelih od profesionalnih bolesti izazvanih azbestom u 2017. godini prema životnoj dobi

U oboljelih radnika je prosječni radni staž na radnom mjestu koje je uzrokovalo profesionalnu bolest 16,7 godina. Na slici 2.3. prikazana je raspodjela oboljelih od profesionalnih bolesti prema duljini ekspozicijskog radnog staža, tj. radnog staža provedenog u radnom procesu koji je uzrokovao bolest. Profesionalna bolest se javlja već nakon 6 godina rada u štetnim radnim uvjetima.

Slika 2.3. Raspodjela radnika oboljelih od profesionalne bolesti izazvanih azbestom u 2017. godini prema duljini ekspozicijskog radnog staža

2.3. Gospodarstvene djelatnosti, zanimanja i štetni radni uvjeti – najčešći uzroci profesionalnih bolesti izazvanih azbestom

2.3.1. Gospodarstvene djelatnosti – uzročnici profesionalnih bolesti izazvanih azbestom

U 2017. godini u registar je upisano 89 profesionalnih bolesti uzrokovanih azbestom, s prosječnom stopom od 2,25 na 100 000 zaposlenika. Njihov se broj bitno razlikovao u pojedinim gospodarstvenim djelatnostima (Nacionalna klasifikacija djelatnosti, NN 58/07) (tablica 2.2.), a stopa se kretala od 2,66 u prijevozu i skladištenju do 34,09 na 100 000 zaposlenika u prerađivačkoj industriji.

Tablica 2.2. Broj profesionalnih bolesti izazvanih azbestom upisanih u registar profesionalnih bolesti u 2017. godini po gospodarstvenim djelatnostima

	Djelatnost – Nacionalna klasifikacija djelatnosti	Broj profesionalnih bolesti	Stopa na 100 000 zaposlenika u djelatnosti
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo		
B	Rudarstvo i vađenje		
C	Prerađivačka industrija	79	34,09
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija		
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša		
F	Građevinarstvo	8	9,00
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla		
H	Prijevoz i skladištenje	2	2,66
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane		
J	Informacije i komunikacije		
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja		
L	Poslovanje nekretninama		
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti		
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti		
O	Javna uprava i obrana; obavezno socijalno osiguranje		
P	Obrazovanje		
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi		
R	Umjetnost, zabava i rekreacija		
S	Ostale uslužne djelatnosti		
T	Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe		
U	Djelatnosti izvan teritorijalnih organizacija i tijela		
	Ukupno	89	6,50

Najviša stopa profesionalnih bolesti utvrđena je u prerađivačkoj djelatnosti i iznosi 34,09 na 100 000 zaposlenika. U manjem broju profesionalne bolesti izazvane azbestom su prisutne u sljedećim

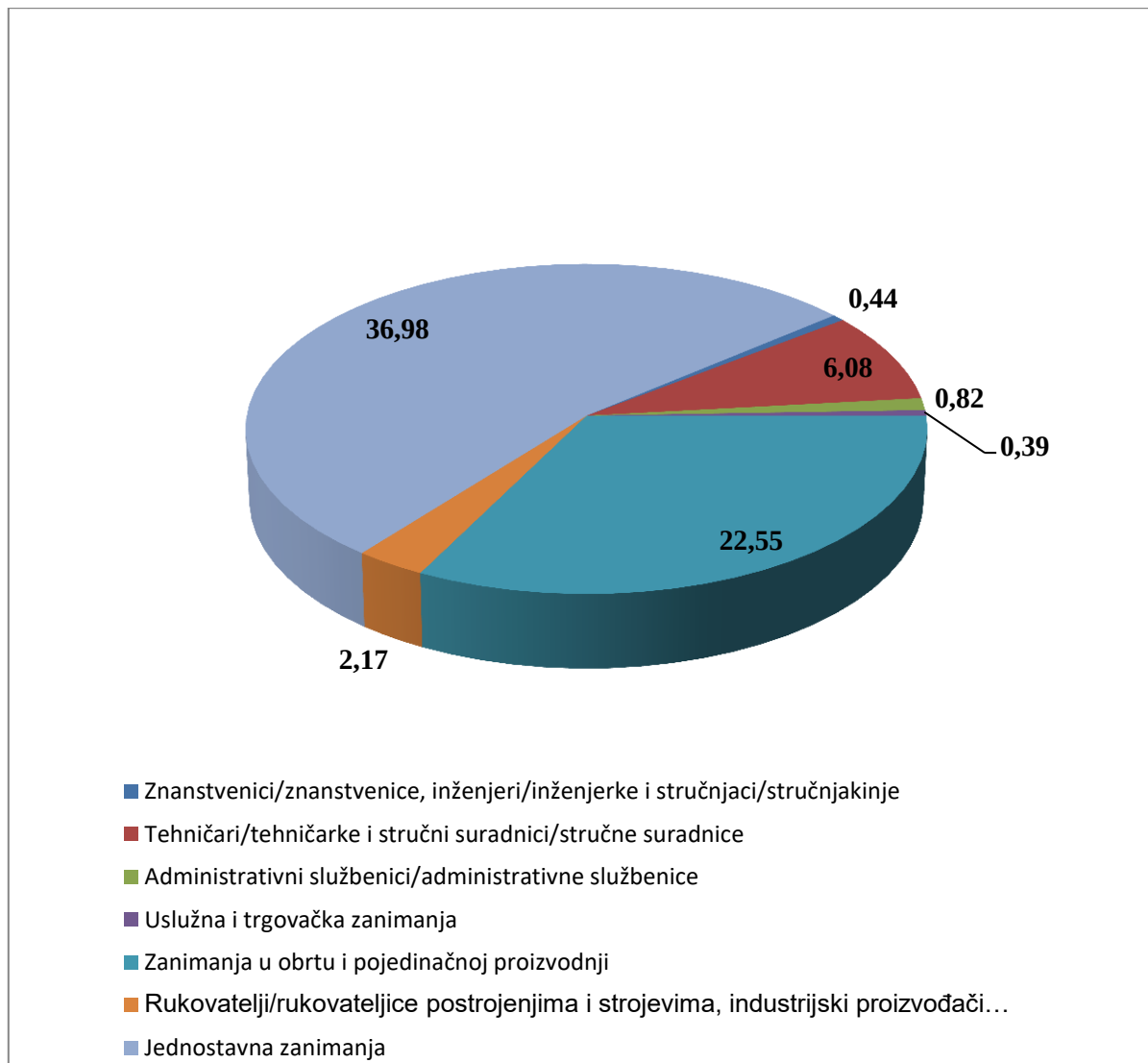
djelatnostima: građevinarstvu (stopa iznosi 9 na 100 000 zaposlenika), te prijevozu i skladištenju (2,66 na 100 000 zaposlenika).

2.3.2. Zanimanja – uzročnici profesionalnih bolesti izazvanih azbestom

Najviše zastupljena zanimanja u nastanku profesionalnih bolesti su u jednostavnim zanimanjima i zanimanjima u obrtu, a znatno manje su bili inženjeri, stručnjaci/znanstvenici, administrativni službenici, rukovatelji strojevima i trgovačka zanimanja. U tablici 2.3. i na slici 2.4. prikazana je raspodjela profesionalnih bolesti u pojedinim zanimanjima klasificiranim prema Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja (NN 147/10).

Tablica 2.3. Broj profesionalnih bolesti izazvanih azbestom u 2017. godini prema zanimanjima

Rod	Zanimanje	Broj profesionalnih bolesti	Stopa na 100 000 zaposlenika u zanimanju
1	Zakonodavci/zakonodavke, dužnosnici/dužnosnice, i direktori/direktorice		
2	Znanstvenici/znanstvenice, inženjeri/inženjerke i stručnjaci/stručnjakinje	1	0,44
3	Tehničari/tehničarke i stručni suradnici/stručne suradnice	6	6,08
4	Administrativni službenici/administrativne službenice	1	0,82
5	Uslužna i trgovačka zanimanja	1	0,39
6	Poljoprivrednici/poljoprivrednice, šumari/šumarke i ribari/ribarke, lovci/lovkinje		
7	Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	38	22,55
8	Rukovatelji/rukovateljice postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači/industrijske proizvođačice i sastavljači/sastavljačice strojeva	3	2,17
9	Jednostavna zanimanja	39	36,98
0	Vojna zanimanja		
	Ukupno	89	6,50

Slika 2.4. Stopa profesionalnih bolesti izazvanih azbestom na 100 000 zaposlenika prema zanimanjima

2.4. Vrste profesionalnih bolesti izazvanih azbestom

U tablici 2.4. prikazana je učestalost profesionalnih bolesti izazvanih azbestom prema točkama iz Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o listi profesionalnih bolesti (NN 107/07) u pojedinim gospodarstvenim djelatnostima klasificiranim prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD).

U ukupnom broju su na prvom mjestu bolesti dišnog sustava uzrokovanih azbestom (Točka 49.1; N=78). U znatno manjem broju je mezoteliom seroznih membrana uzrokovan azbestom (Točka 49.2; N=10). Za razliku od prethodnih godina smanjen je broj zloćudnih bolesti pluća, bronha i ždrijela uzrokovanih azbestom (točka 49.3; N=1.)

Tablica 2.4. Broj profesionalnih bolesti u gospodarstvenim djelatnostima prema oznakama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o listi profesionalnih bolesti

DJELATNOST - NKD		Oznaka prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o listi profesionalnih bolesti (NN 107/07)			
		49.1	49.2	49.3	Ukupno
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo				
B	Rudarstvo i vađenje				
C	Prerađivačka industrija	70	8	1	79
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija				
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša				
F	Građevinarstvo	6	2		8
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala				
H	Prijevoz, skladištenje	2			2
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane				
J	Informacije i komunikacije				
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja				
L	Poslovanje nekretninama				
M	Stručne znanstvene i tehničke djelatnosti				
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti				
O	Javna uprava i obrana; obavezno socijalno osiguranje				
P	Obrazovanje				
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi				
R	Umjetnost, zabava i rekreacija				
S	Ostale uslužne djelatnosti				
T	Djelatnosti kućanstava kao poslodavca; djelatnosti kućanstva koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe				
U	Djelatnosti izvan teritorijalnih organizacija i tijela				
	UKUPNO	78	10	1	89

49.1	Bolesti dišnog sustava uzrokovane azbestozom
49.2	Mezoteliom seroznih membrana uzrokovan azbestom
49.3	Malignom pluća, bronha i grkljana uzrokovani azbestom

U tablici 2.5. prikazani su klinički oblici profesionalnih bolesti klasificirani prema Međunarodnoj klasifikaciji bolesti i srodnih stanja, deseta revizija, (MKB-10), karakteristike oboljelih radnika (dob, spol, stručna sprema i ekspozicijski staž) i raspodjela profesionalnih bolesti prema gospodarstvenim djelatnostima.

Tablica 2.5. Profesionalne bolesti klasificirane prema MKB-10, demografske karakteristike oboljelih radnika i gospodarstvena djelatnost

Bolesti prema MKB-10	Dob* Godine	ES* godine	SS	S	Gospodarstvene grane - NKD			
					C	F	H	Ukupno
Zloćudna novotvorina dušnica i pluća C 34	76 (76)	29 (29)	NSS 1	M=1	1			1
Zloćudna novotvorina Gornji režanj, bronh ili pluća C34.1	78 (78)	4 (4)	VSS 1	M=1	1			1
Mezoteliom pleure C 45.0	68,7 (55-81)	28,3 (1-45)	NSS 3 SSS 5 VSS 1	M=8 Ž=1	7	2		9
Pneumokonioza uzrokovana azbestom i drugim mineralnim tvarima Azbestoza J 61	62 (50-74)	10,8 (1-23)	NSS 3 SSS 1	M=3 Ž=1	4			4
Pleuralni izljev, nesvrstan drugamo J90	81 (81)	31 (31)	NSS 1	M=1		1		1
Pleuralni plak uz azbestozu J 92.0	70 (47-90)	15,5 (1-45)	NSS 26 SSS 22 VSS 1	M=41 Ž=8	44	4	1	49
Pleuralni plak bez azbestoze J 92.9	65,2 (49-82)	15,1 (1-45)	NSS 12 SSS 11 VSS 1	M=24	22	1	1	24
UKUPNO					79	8	2	89

***Median (Raspon)**

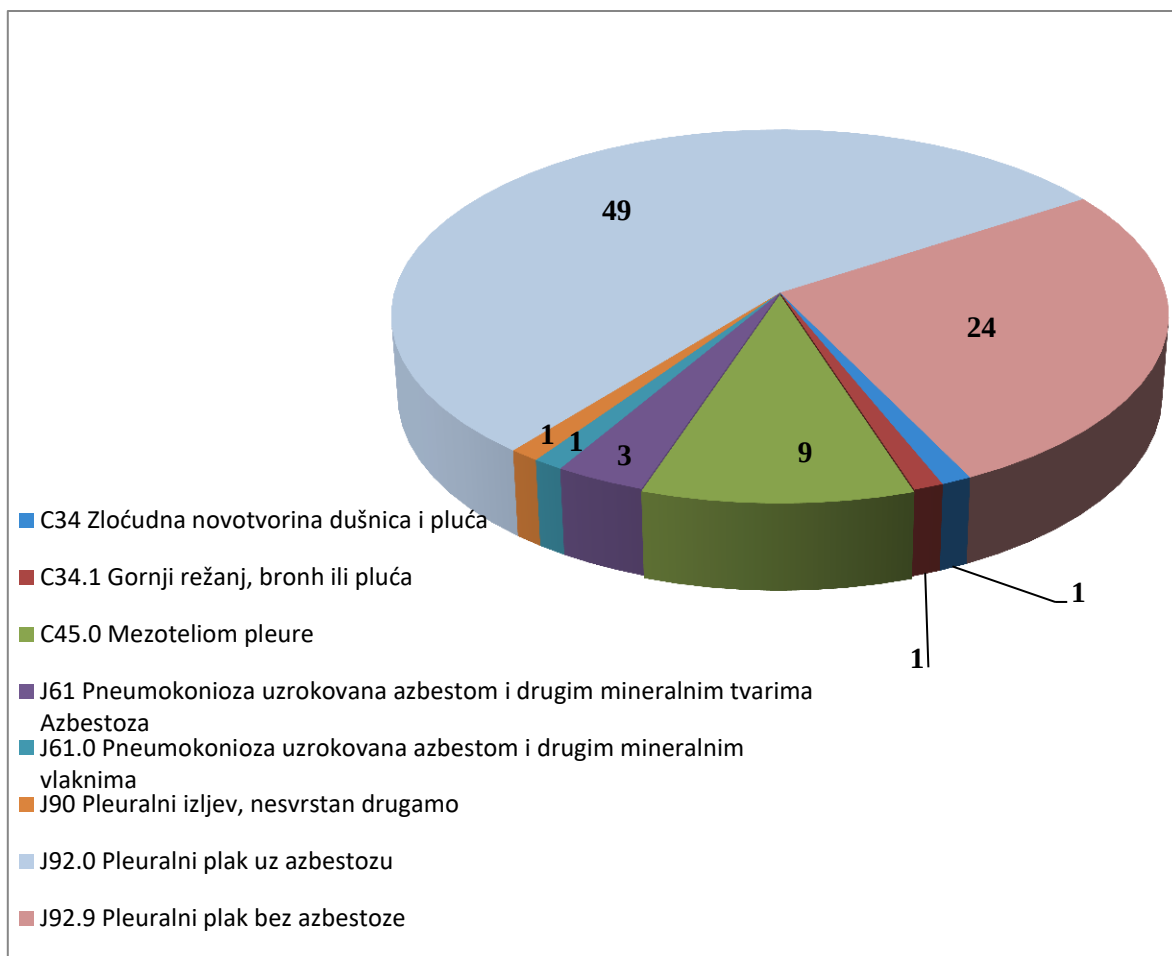
ES - ekspozicijski staž

SS - stručna sprema

S – spol

C	Prerađivačka industrija
F	Gradevinarstvo
H	Prijevoz, skladištenje

U skupini oboljelih radnika najčešća dijagnoza je azbestoza sa plakom poplućnice (55,1%), dok je plak poplućnice bez azbestoze po učestalosti na drugom mjestu (26,7%). Mezoteliom pleure nalazi se u 10,1% oboljelih radnika, dok se zloćudna novotvorina, dušnica i pluća nalazi u 1,1%.

Slika 2.5. Dijagnoze bolesti radnika oboljelih od profesionalne bolesti izazvane azbestozom

2.5. Zaključak

1. Registar radnika oboljelih od profesionalnih bolesti izazvanih azbestom Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu obuhvaća sve profesionalne bolesti izazvane azbestom dijagnosticirane u specijalističkim ordinacijama i zdravstvenim ustanovama od strane specijalista medicine rada, ugovornih subjekata Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Te bolesti su ujedno ocijenjene kao profesionalne bolesti u Hrvatskom zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu i priznate od strane Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Na taj su način sve priznate profesionalne bolesti izazvane azbestom u Republici Hrvatskoj upisane u ovaj registar. Ovakav postupak priznavanja profesionalnih bolesti, određen Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju, omogućuje potpuno registriranje i praćenje profesionalnih bolesti izazvanih azbestom na nacionalnoj razini.
2. Prema opsegu i kvaliteti podataka registra profesionalnih bolesti, na ispravan se način provodi praćenje svih karakteristika priznatih profesionalnih bolesti te su udovoljeni kriteriji Europske zajednice (European Occupational Diseases Statistics - EODS).
3. Prema rezultatima analize u 2017. godini u Republici Hrvatskoj od profesionalnih bolesti izazvanih azbestom najčešće su obolijevali:
 - muškarci (88,8 %), žene (11,2%),
 - radnici s niskom ili bez stručne spreme (51,69%), zatim radnici sa srednjom stručnom spremom (43,82%),
 - u životnoj dobi većoj od 70 godina (43,82 %),
 - sa prosječnim radnim stažem od 16,7 godina na radnom mjestu koje je uzrokovalo bolest,
 - s ukupnom stopom od **6,50** na 100 000 radnika. Od toga su radnici koji su radili u: **prerađivačkoj industriji** (stopa/100000 zaposlenih = 34,09), **građevinarstvu** (stopa/100000 zaposlenih = 9,00), **prijevoz i skladištenje** (stopa/100000 zaposlenih = 2,66),
 - radnici **jednostavnih zanimanja** (stopa/100000 zaposlenih = 36,98) i **zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji** (stopa/100000 zaposlenih = 22,55),
 - najčešće priznate dijagnoze su plak poplućnice s azbestozom pluća (55,1 %), plak bez azbestoze pluća (26,7 %) .
 - zloćudna novotvorina seroznih membrana utvrđena je u 10,1 % slučajeva.
 - zloćudna novotvorina dušnica i pluća utvrđena je u 1,1 % slučajeva.

3.

EVIDENCIJA I STATISTIČKA ANALIZA OZLJEDA NA RADU I UBODNIH INCIDENATA

3.1. Evidencija i statistička analiza ozljeda na radu

3.1.1. Analiza ozljeda na radu za 2017. godinu

Ozljedom na radu prema članku 66. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN 80/13 i 137/13) smatra se svaka:

1. ozljeda izazvana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizikalnim ili kemijskim djelovanjem te ozljeda prouzročena naglim promjenama položaja tijela, iznenadnim opterećenjem tijela ili drugim promjenama fiziološkog stanja organizma, ako je uzročno vezana uz obavljanje poslova, odnosno djelatnosti na osnovu koje je ozlijeđena osoba osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju, kao i ozljeda nastala tijekom obveznoga kondicijskog treninga vezanog uz održavanje psihofizičke spremnosti za obavljanje određenih poslova, sukladno posebnim propisima,
2. bolest koja je nastala izravno i isključivo kao posljedica nesretnog slučaja ili više sile za vrijeme rada, odnosno obavljanja djelatnosti ili u vezi s obavljanjem te djelatnosti na osnovi koje je osigurana osoba osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju,
3. ozljeda nastala na način iz točke 1. ovoga članka koju osigurana osoba zadobije na redovitom putu od stana do mjesta rada i obratno te na putu poduzetom radi stupanja na posao koji joj je osiguran, odnosno na posao na osnovi kojeg je osigurana u obveznom zdravstvenom osiguranju,
4. ozljeda, odnosno bolest iz točaka 1. i 2. ovoga članka koja nastane kod osigurane osobe u okolnostima iz članka 16. ovoga Zakona.

Prema Zakonu o zaštiti na radu i drugim propisima iz područja sigurnosti i zaštite zdravlja radnika na radu poslodavac je obavezan provoditi mjere zaštite na radu kako bi rizik od ozljeda na radu doveo na prihvatljivu razinu. Kada se ozljeda na radu ipak dogodi, potrebno je analizom utvrditi propuste koji su do nje doveli te poduzeti mjere da se tako nešto ne ponovi. Iz tog razloga Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu (u daljem tekstu: HZZZSR) analizirati će, pored ukupnog broja ozljeda na radu, i ozljede na radu koje su se dogodile na mjestu rada po parametrima koji su sukladni metodologiji Europske statistike ozljeda na radu (u daljem tekstu: ESAW metodologija).

3.1.1.1. Izvor podataka

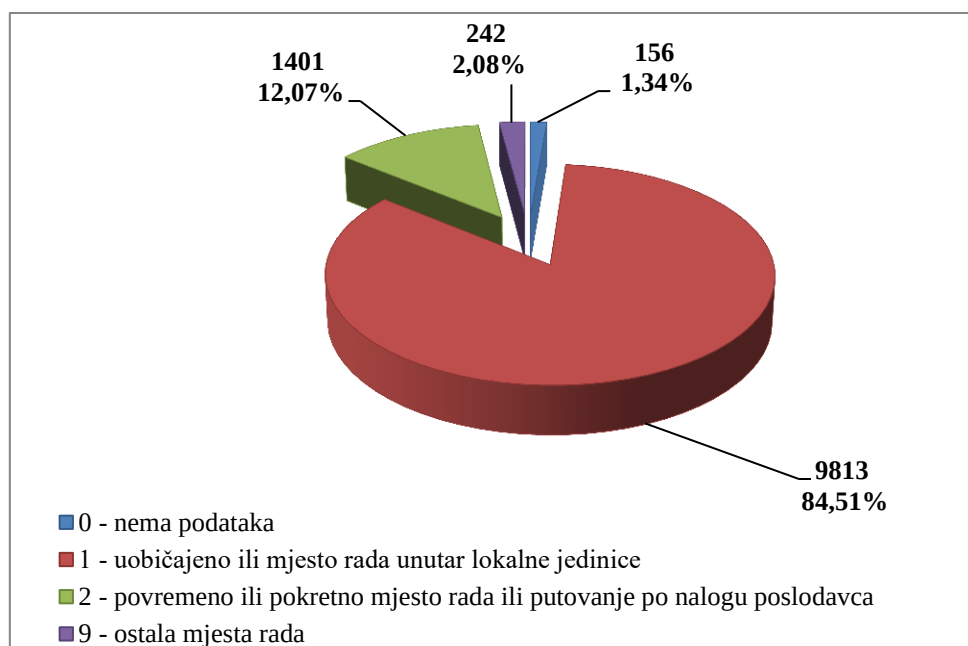
Izvor podataka za analizu ozljeda na radu su prijave ozljeda na radu koje su dostavljene Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje (u daljem tekstu: HZZO), radi ostvarivanja prava utvrđenih Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju. Sve podatke iz prijave ozljede na radu HZZO jednom mjesečno dostavlja HZZZSR-u. Do 20. siječnja 2018. godine HZZO je dostavio podatke za **14 290** ozljeda na radu koje su se dogodile u 2017. godini. Za izračun stope ozljeda na radu na 1000 zaposlenih za zanimanja ozlijeđenih radnika i područja djelatnosti u kojima su radili ozlijeđeni radnici, korišteni su podaci Državnog statističkog zavoda (u daljnjem tekstu: DSZ).

U *Tablici 3.1.* prikazan je ukupan broj ozljeda te broj ozljeda na mjestu rada i na putu unutar pojedine županije. Od ukupnog broja ozljeda na radu (N=14 290), **na mjestu rada** dogodilo se 11 612 (81,26%) ozljeda, a **na putu** 2 678 (18,74%) ozljeda. Uspoređujući odnos ozljeda na mjestu rada i onih na putu unutar pojedine županije, u Gradu Zagrebu od ukupnog broja ozljeda (N=3 400), **na mjestu rada** dogodilo se 71,32%. Najveći udio ozljeda **na mjestu rada** spram onih na putu je u Virovitičko-podravskoj županiji, gdje od ukupnog broja ozljeda u toj županiji (N=173), 95,38% čine ozljede **na mjestu rada**. Za 470 ozljeda nema podataka o županiji u kojoj se dogodila ozljeda, ali poznato je kako ih je na mjestu rada bilo 428, a na putu 42.

Tablica 3.1. Broj ozljeda na radu po županijama (sukladno ESAW metodologiji)

Županija	Ukupno (N)	Na mjestu rada u županiji		Na putu u županiji	
		N	%	N	%
HR031 Primorsko-goranska županija	1 354	1 184	87,44	170	12,56
HR032 Ličko-senjska županija	130	118	90,77	12	9,23
HR033 Zadarska županija	456	382	83,77	74	16,23
HR034 Šibensko-kninska županija	304	271	89,14	33	10,86
HR035 Splitsko-dalmatinska županija	1 074	882	82,12	192	17,88
HR036 Istarska županija	887	794	89,52	93	10,48
HR037 Dubrovačko-neretvanska županija	295	246	83,39	49	16,61
HR041 Grad Zagreb	3 400	2 425	71,32	975	28,68
HR042 Zagrebačka županija	977	781	79,94	196	20,06
HR043 Krapinsko-zagorska županija	363	273	75,21	90	24,79
HR044 Varaždinska županija	656	491	74,85	165	25,15
HR045 Koprivničko-križevačka županija	286	239	83,57	47	16,43
HR046 Međimurska županija	418	356	85,17	62	14,83
HR047 Bjelovarsko-bilogorska županija	246	209	84,96	37	15,04
HR048 Virovitičko-podravska županija	173	165	95,38	8	4,62
HR049 Požeško-slavonska županija	231	197	85,28	34	14,72
HR04A Brodsko-posavska županija	318	296	93,08	22	6,92
HR04B Osječko-baranjska županija	1 022	835	81,70	187	18,30
HR04C Vukovarsko-srijemska županija	380	338	88,95	42	11,05
HR04D Karlovačka županija	336	278	82,74	58	17,26
HR04E Sisačko-moslavačka županija	514	424	82,49	90	17,51

Prema ESAW metodologiji ozljede **na mjestu rada** dijele se na ozljede na *uobičajenom mjestu rada* ili *mjestu rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca* (oznaka „1“), na *povremenom ili pokretnom mjestu rada* ili *putovanju po nalogu poslodavca* (oznaka „2“) te *ostala mjesta rada* koja se ne mogu svrstati ni u jednu od navedenih grupa (oznaka „9“). Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=11 612), najviše ozljeda dogodilo se na *uobičajenom mjestu rada* ili *unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca* (84,51%), što je prikazano na Slici 3.1.

Slika 3.1. Broj ozljeda na mjestu rada (sukladno ESAW metodologiji)

3.1.1.2. Karakteristike ozlijeđenih radnika

Od ukupnog broja ozlijeđenih radnika (N=14 290), ozlijeđeno je 59,78% muškaraca i 40,10% žena. Od ukupnog broja ozlijeđenih muškaraca (N=8 542), **na mjestu rada** ozlijedilo se njih 89,24%, a **na putu** 10,76%. Od ukupnog broja ozlijeđenih žena (N=5 730), **na mjestu rada** ozlijedilo se njih 69,60%, a **na putu** 30,40% što ukazuje da se muškarci češće ozljeđuju na mjestu rada u odnosu na žene. Za 18 ozlijeđenih radnika nema podataka o spolu.

U Tablici 3.2. prikazan je broj ozljeda na radu prema dobnim skupinama radnika i mjestu nastanka.

Tablica 3.2. Broj ozljeda na radu prema dobnim skupinama radnika i mjestu nastanka

Starost radnika	Ukupno		Na mjestu rada	
	N	%	N	%
< 18	24	0,17	22	0,15
18 - 30	3 436	24,04	2 985	20,89
31 - 40	3 492	24,44	2 899	20,29
41 - 50	3 472	24,30	2 775	19,42
51 - 60	3 386	23,69	2 583	18,08
60 +	463	3,24	338	2,37
Nema podataka	17	0,12	10	0,07
Sveukupno	14 290	100,00	11 612	81,26

Prema osnovi osiguranja, odnosno, zaposleničkom statusu radnika (Tablica 3.3.), od ukupnog broja ozlijeđenih **na mjestu rada** (N=11 612), najviše je iz grupe *radnik* (98,17%).

Tablica 3.3. Broj ozlijeđenih radnika prema osnovi osiguranja (sukladno ESAW metodologiji)

Osnova osiguranja	Na mjestu rada*				Ukupno	
	0	1	2	9		
					N	%
000 - nepoznato	6	12	0	1	19	0,16
100 - samozaposleni	2	87	27	3	119	1,02
300 - radnik	146	9 651	1 367	235	11 399	98,17
400 - obiteljski radnik	0	3	0	1	4	0,03
500 - naučnik/vještbenik	1	38	5	0	44	0,38
900 - ostalo	1	18	2	2	23	0,20
Nema podataka	0	4	0	0	4	0,03
Sveukupno	156	9 813	1 401	242	11 612	100,00

*Oznaka: 0 – nema podataka; 1 – uobičajeno mjesto rada ili mjesto rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca; 2 – povremeno ili pokretno mjesto rada ili putovanje po nalogu poslodavca; 9 – ostala mjesta rada koja se ne mogu svrstati pod 1 ili 2

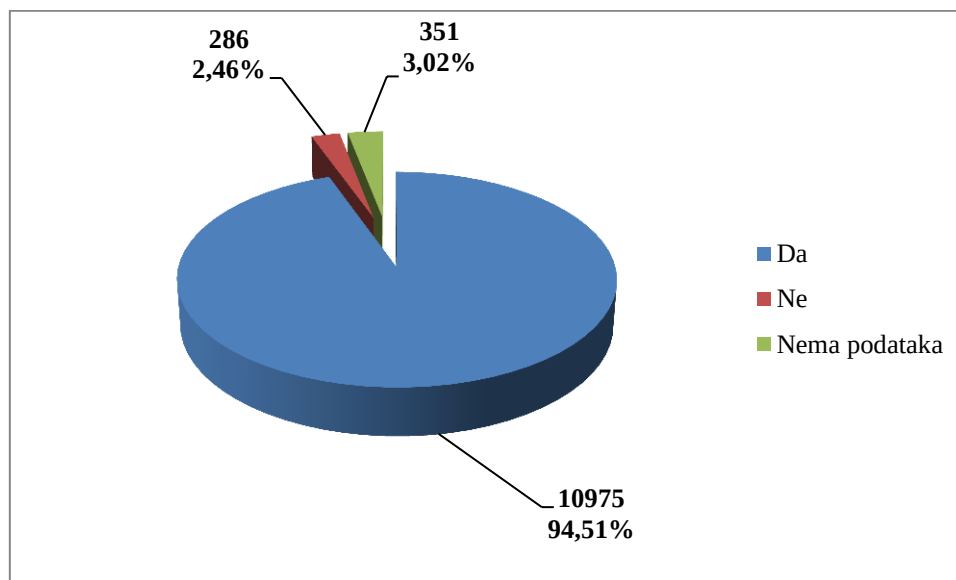
Iz Tablice 3.4., prema Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja NKZ 10 (NN 147/10 i 14/11), od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=11 612), stavimo li po strani *vojna zanimanja*, gdje su za izračun stope korištene neprecizne procjene DZS, najviša stopa ozljeda na mjestu rada na 1000 zaposlenih je u *jednostavnim zanimanjima* (N=22,77). Stopa ozljeda na mjestu rada na 1000 zaposlenih izračunata je temeljem statističkih izvještaja DZS-a o prosječnom broju zaposlenih po zanimanjima. Podaci o zanimanju nisu poznati za 39 ozlijeđenih radnika.

Tablica 3.4. Broj i stopa ozljeda na 1000 zaposlenih na mjestu rada prema zanimanju ozlijeđenih radnika (sukladno NKZ 10)

NKZ 10 - rod	Na mjestu rada (N)	Stopa ONR na mjestu rada na 1000 zaposlenih
0 Vojna zanimanja	191	23,24
1 Zakonodavci/zakonodavke, dužnosnici/dužnosnice i direktori/direktorice	62	0,98
2 Znanstvenici/znanstvenice, inženjeri/inženjerke i stručnjaci/stručnjakinje	681	2,98
3 Tehničari/tehničarke i stručni suradnici/stručne suradnice	1 106	5,57
4 Administrativni službenici/administrativne službenice	681	5,59
5 Uslužna i trgovačka zanimanja	2 278	8,85
6 Poljoprivrednici/poljoprivrednice, šumari/šumarke, ribari/ribarke, lovci/lovkinje	201	2,62
7 Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	2 512	14,91

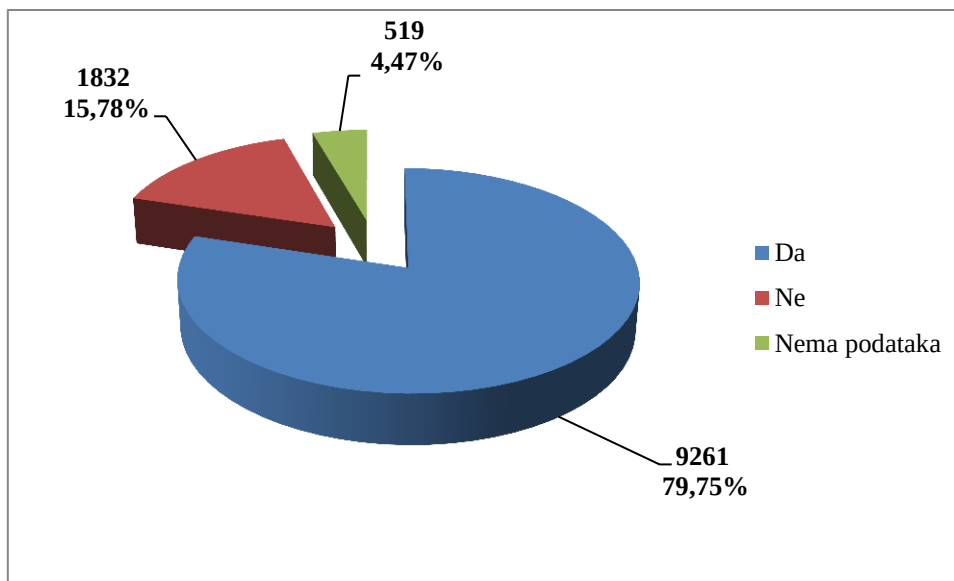
8 Rukovatelji/rukovateljice postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači/industrijske proizvođačice i sastavljači/sastavljačice proizvoda	1 459	10,55
9 Jednostavna zanimanja	2 402	22,77

Prema Zakonu o zaštiti na radu (NN 71/14, 112/14) radnici koji samostalno obavljaju poslove moraju biti osposobljeni za rad na siguran način. Prema dobivenim podacima, od ukupnog broja ozlijeđenih **na mjestu rada** (N=11 642), većina je bila osposobljena za rad na siguran način (94,51%), što je prikazano na *Slici 3.2.*

Slika 3.2. Osposobljenost radnika za rad na siguran način (sukladno obrascu Prijava o ozljedi na radu)

Od ukupnog broja radnika ozlijeđenih **na mjestu rada** (N=11 612), za 79,75% utvrđeno je da su koristili osobnu zaštitnu opremu u vrijeme nastanka ozljede (*Slika 3.3.*), ali nije poznato je li korištena OZO povezana s ozlijeđenim dijelom tijela.

Slika 3.3. Korištenje OZO u vrijeme nastanka ozljede (sukladno obrascu Prijava o ozljedi na radu)

3.1.1.3. Gospodarska djelatnost i veličina poslodavca

U Tablici 3.5. prikazan je broj ozljeda i stopa na 1000 zaposlenih prema mjestu nastanka u pojedinim područjima djelatnostima, sukladno Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti NKD 2007 (NN 58/07). Temeljem statističkih izvještaja DZS-a o prosječnom broju zaposlenih po području djelatnosti, izračunata je stopa ozljeda na radu na 1000 zaposlenih. Stopa **ukupnog broja** ozljeda (N=14 290) na 1000 zaposlenih za sve djelatnosti iznosi 10,43, dok stopa ozljeda **na mjestu rada** (N=11 612) na 1000 zaposlenih za sve djelatnosti iznosi 8,48.

Od **ukupnog broja** ozljeda (N=14 290), najveći broj ozljeda (N=3 336) dogodio se u *prerađivačkoj industriji* (oznaka područja: C), ali najveća stopa ozljeda na 1000 zaposlenih (u odnosu na **ukupan broj** ozljeda) je u djelatnosti opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša (oznaka područja: E) i iznosi 19,15. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada**, najveći broj ozljeda dogodio se u prerađivačkoj industriji (N=2 895), dok je najviša stopa ozljeda na 1000 zaposlenih **na mjestu rada** u djelatnosti opskrbe vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša i iznosi 17,09.

Uspoređujući odnose ozljeda na mjestu rada i na putu unutar pojedine djelatnosti, u djelatnosti poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (oznaka područja: A) ozljeda na mjestu rada bilo je 95,86%, a na putu 4,14%. Za sedam ozljeda nema podataka o djelatnosti poslodavca.

Tablica 3.5. Broj i stopa ozljeda na 1000 zaposlenih prema djelatnosti poslodavca (sukladno NKD 2007)

Gospodarska djelatnost (NKD -2007)		Ukupno		Stopa ukupnih ONR na 1000 zaposlenih	Na mjestu rada u djelatnosti		Stopa ONR na mjestu rada na 1000 zaposlenih
		N	%		N	%	
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	555	3,88	10,40	532	95,86	9,97
B	Rudarstvo i vađenje	18	0,13	4,30	15	83,33	3,58
C	Prerađivačka industrija	3 336	23,34	14,40	2 895	86,78	12,49

D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	166	1,16	12,18	133	80,12	9,76
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	474	3,32	19,15	423	89,24	17,09
F	Građevinarstvo	1 064	7,45	11,97	987	92,76	11,11
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	1 997	13,97	9,46	1 675	83,88	7,93
H	Prijevoz i skladištenje	804	5,63	10,69	673	83,71	8,95
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	812	5,68	8,76	691	85,10	7,45
J	Informacije i komunikacije	142	0,99	4,16	84	59,15	2,46
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	300	2,10	7,77	176	58,67	4,56
L	Poslovanje nekretninama	116	0,81	13,25	92	79,31	10,51
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	304	2,13	4,47	234	76,97	3,44
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	501	3,51	10,72	410	81,84	8,78
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	1 261	8,82	11,26	943	74,78	8,42
P	Obrazovanje	692	4,84	6,37	454	65,61	4,18
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	1 455	10,18	14,79	982	67,49	9,98
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	187	1,31	7,31	141	75,40	5,51
S	Ostale uslužne djelatnosti	91	0,64	2,98	62	68,13	2,03
T	Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	2	0,01	0,82	1	50,00	0,41
U	Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	6	0,04	0,00	4	66,67	0,00

Prema veličini poslodavca najviše ozljeda **na mjestu rada** dogodilo se kod poslodavaca s više od 500 zaposlenih (44,59%), što je prikazano u *Tablici 3.6.*

Tablica 3.6. Broj ozljeda na mjestu radu prema veličini poslodavca (sukladno ESAW metodologiji)

Veličina poslodavca	Na mjestu rada*					
	0	1	2	9	Ukupno	
					N	%
0 (0 zaposlenih)	0	12	4	2	18	0,16
1 (1-9 zaposlenih)	14	404	163	10	591	5,09
2 (10-49 zaposlenih)	21	1 048	310	42	1 421	12,24
3 (50-249 zaposlenih)	34	2 566	424	65	3 089	26,60
4 (250-499 zaposlenih)	13	1 181	88	29	1 311	11,29
5 (500 i više zaposlenih)	74	4 598	412	94	5 178	44,59
9 (Nepoznata veličina)	0	4	0	0	4	0,03
Sveukupno	156	9 813	1 401	242	11 612	100,00

*Oznaka: 0 – nema podataka; 1 – uobičajeno mjesto rada ili mjesto rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca; 2 – povremeno ili pokretno mjesto rada ili putovanje po nalogu poslodavca; 9 – ostala mjesta rada koja se ne mogu svrstati pod 1 ili 2

3.1.1.4. Radni okoliš i radni proces

U obrascu prijave ozljede na radu, sukladno ESAW metodologiji, potrebno je unijeti podatke o radnom okolišu (mjesto rada, radni prostor ili općenito lokacija, okolina) gdje se osoba nalazila u trenutku same ozljede. Potrebno je unijeti i podatak o radnom procesu (glavna vrsta posla, radni zadatak u širem smislu) koji je ozlijeđeni provodio u periodu prije ozljede, a koji je prekinut ozljedom na radu.

Tablica 3.7. prikazuje broj ozljeda na mjestu rada obzirom na radni okoliš gdje se ozljeda dogodila. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=11 612), najviše ozljeda je u *industrijskoj zoni* (36,78%), preciznije, u *proizvodnoj zoni, tvornici i radionici* (24,23%).

Tablica 3.7. Broj ozljeda na mjestu radu prema radnom okolišu gdje se dogodila ozljeda (sukladno ESAW metodologiji)

Radni okoliš	Na mjestu rada	
	N	%
000 - Nema podataka	375	3,23
010 - Industrijska zona	4 271	36,78
011 - Proizvodna zona, tvornica, radionica	2 814	24,23
012 - Remontni zavod, servisna radionica	242	2,08
013 - Zona koja se primarno koristi za skladištenje, utovar i istovar	1 085	9,34
019 - Ostale vrste radnog okoliša grupe 010 nespomenute ranije	130	1,12
020 - Gradilište, graditeljstvo, površinski kamenolomi, rudnik	804	6,92
021 - Gradilište - izgradnja objekta	587	5,06
022 - Gradilište - rušenje, renoviranje, održavanje objekta	148	1,27
023 - Kamenolom, rudnik, površinski kop, rov (uključujući rudnike i kamenolome)	36	0,31
024 - Gradilište - pod zemljom	1	0,01
025 - Gradilište - na ili iznad vode	2	0,02
026 - Gradilište - podvodne lokacije	1	0,01
029 - Ostale vrste radnog okoliša grupe 020 nespomenute ranije	29	0,25
030 - Poljodjelstvo, stočarstvo, ribarstvo, šumarstvo	506	4,36
031 - Stočarsko područje	115	0,99
032 - Poljodjelsko područje - zemljani usjevi	31	0,27
033 - Poljodjelsko Područje - uzgoj kultura na drvetu ili žbunju	43	0,37
034 - Šumarsko područje	253	2,18
035 - Ribogojilište, ribarenje, uzgoj vodenih kultura (ne na brodovima)	14	0,12
036 - Vrt, park, botanički vrt, zoološki vrt	44	0,38
039 - Ostale vrste radnog okoliša grupe 030 nespomenute ranije	6	0,05

040 - Područje tercijarnih aktivnosti, ured, zabavni park, razno	2 419	20,83
041 - Ured, soba za sastanke, knjižnica i sl.	460	3,96
042 - Obrazovna ustanova, osnovna škola, srednja škola, viša škola, fakultet, dječnji vrtić	302	2,60
043 - Maloprodajni i veleprodajni objekti (uključujući uličnu prodaju)	867	7,47
044 - Restoran, rekreacijski objekt, privremeni smještaj (uključujući muzej, dvorana stadion, velesajam, itd.)	583	5,02
049 - Ostale vrste radnog okoliša grupe 040 nespomenute ranije	207	1,78
050 - Zdravstvena ustanova	687	5,92
051 - Zdravstvena ustanova, privatna bolnica, bolnica, ustanova za njegu bolesnika, starački dom	639	5,50
059 - Ostale vrste radnog okoliša grupe 050 nespomenute ranije	48	0,41
060 - Javno područje	1 993	17,16
061 - Područje trajno otvoreno za javni promet (ceste, sporedne ceste, parkirališta, čekaonice stadiona ili aerodroma)	743	6,40
062 - Transportna sredstva - cestovna ili tračna - privatna ili javna (sve vrste vlakova, autobusa, automobila, itd.)	814	7,01
063 - Zone uz javna mjesta sa ograničenjem pristupa na samo ovlaštene osobe: željezničke tračnice, uzletište aviona, ivičnjaci motornih cesta)	237	2,04
069 - Ostale vrste radnog okoliša grupe 060 nespomenute ranije	199	1,71
070 - Kućanstvo	236	2,03
071 - Privatna kuća ili stan	82	0,71
072 - Zajednički dijelovi zgrade, suteran, okućnica	135	1,16
079 - Ostale vrste radnog okoliša grupe 070 nespomenute ranije	19	0,16
080 - Sportski teren	183	1,58
081 - Zatvoreni sportski teren - sportska dvorana, teretana, zatvoreni bazen	85	0,73
082 - Otvoreni sportski teren - igralište, otvoreni bazen, skijalište,	84	0,72
089 - Ostale vrste radnog okoliša grupe 080 nespomenute ranije	14	0,12
090 - Radni okoliš na visini osim gradilišta	16	0,14
091 - Uzvišeno - na fiksnom nivou (krov, terasa, ...)	9	0,08
092 - Uzvišeno - jarbol, pilon, viseća platforma	4	0,03
093 - U zraku - paluba zrakoplova	3	0,03
100 - Podzemni radovi osim gradilišta	6	0,05
101 - Podzemlje - tunel (cestovni, željeznički, metro)	3	0,03
103 - Podzemlje - kanalizacija	3	0,03

110 - Radni okoliš na vodi ili iznad vode osim gradilišta	97	0,84
111 - More ili ocean - paluba svih vrsta plovila i platformi	93	0,80
112 - Jezero, rijeka, pristanište - paluba svih vrsta plovila i platformi	2	0,02
119 - Ostale vrste radnog okoliša grupe 110 nespomenute ranije	2	0,02
120 - Radni okoliš u uvjetima povišenog tlaka osim gradilišta	18	0,16
122 - Radni okoliš u uvjetima povišenog tlaka - komora	18	0,16
999 - Ostale vrste radnog okoliša nespomenute u klasifikaciji	1	0,01

Tablica 3.8. prikazuje broj ozljeda na mjestu rada obzirom na radni proces koji je ozlijeđeni provodio u vrijeme ozljede. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=11 612), najviše se ozljeda dogodilo prilikom izvršavanja *ostalih poslova povezanih sa zadacima u grupama 10, 20, 30 i 40* (27,22%). Unutar te grupe, 10,64% ozljeda dogodilo se prilikom *podešavanja, pripreme, postavljanja, rastavljanja i rasklapanja*.

Tablica 3.8. Broj ozljeda na mjestu rada prema radnom procesu pri kojem se dogodila ozljeda (sukladno ESAW metodologiji)

Radni proces prema grupama	Na mjestu rada	
	N	%
00 - Nema podataka	381	3,28
10 - Izrada, prerada, obrada, skladištenje - sve vrste - nespecificirano	3 033	26,12
11 - Izrada, prerada, obrada - sve vrste	1 865	16,06
12 - Skladištenje - sve vrste	1 125	9,69
19 - Ostale vrste radnog procesa grupe 10 nespomenute ranije	43	0,37
20 - Iskopavanje, izgradnja, renoviranje, rušenje - nespecificirano	535	4,61
21 - Iskopavanje	13	0,11
22 - Novogradnja - visokogradnja	297	2,56
23 - Novogradnja - niskogradnja	96	0,83
24 - Renoviranje, proširivanje, održavanje zgrada - svi tipovi konstrukcija	109	0,94
25 - Rušenje - svi tipovi konstrukcija	1	0,01
29 - Ostale vrste radnog procesa grupe 20 nespomenute ranije	19	0,16
30 - Poljoprivreda, šumarstvo, hortikultura, uzgoj ribe, rad sa živim životinjama - nespecificirano	370	3,19
31 - Poljoprivreda - obrada zemlje	10	0,09
32 - Poljoprivreda - s biljkama, hortikultura	47	0,40
33 - Poljoprivreda - sa životinjama	84	0,72
34 - Šumarstvo	215	1,85
35 - Uzgoj ribe	12	0,10
39 - Ostale vrste radnog procesa grupe 30 nespomenute ranije	2	0,02
40 - Uslužne djelatnosti, intelektualna djelatnost - nespecificirano	1 765	15,20
41 - Javne usluge, njega, pomoć	933	8,03
42 - Intelektualni rad - poduka, nastava, obrada podataka, uredski posao, organiziranje, rukovođenje	319	2,75
43 - Komercijalna aktivnost - kupovanje, prodaja i slične uslužne djelatnosti	494	4,25
49 - Ostale vrste radnog procesa grupe 40 nespomenute ranije	19	0,16
50 - Ostali poslovi povezani sa zadacima u grupama 10, 20, 30 i 40 – nespecificirano	3 161	27,22
51 - Podešavanje, priprema, postavljanje, rastavljanje, rasklapanje	1 235	10,64
52 - Održavanje, popravak, poboljšavanje, podešavanje	705	6,07
53 - Čišćenje radnih zona i strojeva - ručno ili strojno	774	6,67
54 - Zbrinjavanje otpada svih vrsta	244	2,10
55 - Nadzor, inspekcija proizvodnih postupaka, radnih zona, sredstava za transport, opreme - sa ili bez opreme za nadzor	173	1,49
59 - Ostale vrste radnog procesa grupe 50 nespomenute ranije	30	0,26

60 - Pokretne, sportske, umjetničke aktivnosti - nespecificirano	2 361	20,33
61 - Kretanje, uključujući kretanje transportnim sredstvima	2 167	18,66
62 - Sportska, umjetnička aktivnost	165	1,42
69 - Ostale vrste radnog procesa grupe 60 nespomenute ranije	29	0,25
99 - Ostale vrste radnog procesa nespomenute ranije u klasifikaciji	6	0,05

3.1.1.5. Specifična radna aktivnost, poremećaj u radnom procesu, kontakt - način nastanka ozljede i materijalna sredstva povezana s navedenim aktivnostima, poremećajima i kontaktima

Prema ESAW metodologiji za svaku ozljedu na radu, uz već navedene podatke potrebno je utvrditi:

- specifičnu radnu aktivnost odnosno točnu aktivnost koju je radnik izvodio neposredno prije ozljede na radu i materijalno sredstvo (stroj, oprema, alat, predmet, naprava ili tvar) koje je ozlijeđeni koristio kada se ozljeda dogodila (npr. dijelovi građevine kao krov ili terasa, površine na nivou tla, dijelovi stroja, opreme, različiti alati, viseći tereti, leteće čestice, štetne tvari, itd.),
- poremećaj u radnom procesu odnosno posljednji događaj koji je odstupio od normalnog stanja (uobičajenog procesa rada) i doveo do ozljede i materijalno sredstvo koje je ozlijeđeni koristio ili koje je sudjelovalo u poremećaju u vrijeme ozljede,
- kontakt (način nastanka ozljede) koji je ozlijedio osobu (fizička ili psihička trauma) i materijalno sredstvo koje je uzrokovalo ozljedu.

Najčešća specifična aktivnost **na mjestu rada** (N=11 612), koju je radnik izvodio u trenutku ozljede je **kretanje**, a materijalno sredstvo povezano sa specifičnom aktivnosti u 2 044 slučaja su **zgrade, građevine, površine na površini zemlje** (Tablica 3.9.).

Tablica 3.9. Povezanost specifične radne aktivnosti i materijalnih sredstava (sukladno ESAW metodologiji)

Materijalna sredstva povezana sa specifičnom aktivnosti	Specifična radna aktivnost*									
	00	10	20	30	40	50	60	70	99	Ukupno (N)
00.00 - Nema materijalnog sredstva ili ne postoje podaci o tome	376	0	1	2	8	0	52	176	2	617
01.00 - Zgrade, građevine, površine - na površini zemlje (unutarnje ili vanjske, nepomične ili pomične, privremene ili stalne) - nespecificirano	0	1	0	0	105	7	2 044	44	1	2 202
02.00 - Zgrade, građevine, površine -iznad nivoa zemlje (unutarnje ili vanjske) - nespecificirano	0	2	1	0	12	11	826	6	2	860
03.00 - Zgrade, građevine, površine - ispod nivoa zemlje (unutarnje i vanjske) - nespecificirano	0	0	0	0	1	0	37	0	0	38

04.00 - Sustavi za opskrbu i distribuciju sredstava, cjevovodi - nespecificirano	0	1	4	0	67	19	2	0	0	93
05.00 - Agregati, sustavi za prijenos i skladištenje energije - nespecificirani	0	1	1	0	49	17	1	0	0	69
06.00 - Ručni alat bez pogona - nespecificirano	0	0	1 232	0	45	0	2	0	0	1 279
07.00 - Ručni alat, mehanički - nespecificirano	0	1	531	4	16	11	0	0	0	563
08.00 - Ručni alat - bez tehničkih podataka o pogonu - nespecificirano	0	0	17	0	15	1	2	0	0	35
09.00 - Strojovi i oprema - prijenosni ili pokretni – nespecificirano	0	24	4	27	20	9	35	0	0	119
10.00 - Strojovi i oprema - nepokretni - nespecificirano	0	914	3		58	8	34	0	0	1 017
11.00 - Prijenosni, transportni i skladišni sustavi - nespecificirano	0	49	5	249	318	255	73	2	0	951
12.00 - Cestovna vozila - nespecificirano	0	0	0	705	41	7	301	2	1	1 057
13.00 - Ostala transportna vozila - nespecificirano	0	0	0	51	11	1	53	3	0	119
14.00 - Sredstva, predmeti, proizvodi, dijelovi strojeva, otpad, prašine - nespecificirano	0	12	2	0	736	639	19	2	0	1 410
15.00 - Kemijske, eksplozivne, radioaktivne, biološke tvari - nespecificirano	0	0	0	0	51	1		0	0	52
16.00 - Sigurnosna sredstva i oprema - nespecificirano	0	0	0	0	21	6	2	0	0	29
17.00 - Uredska oprema, osobna oprema, sportska oprema, oružje, oprema za rad u kućanstvu - nespecificirano	0	1	3	1	286	171	212	3	2	679
18.00 - Živi organizmi i ljudska bića - nespecificirano	0	0	1	1	144	58	24	32	19	279
19.00 - Glomazni otpad - nespecificirano	0	1	0	0	75	63	1	0	0	140
20.00 - Prirodni fenomeni - nespecificirano	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
99.99 - Ostala materijalna sredstva nespomenuta u ovoj klasifikaciji	0	0	0	0	1	0	1	1	0	3
Sveukupno	376	1 007	1 805	1 040	2 081	1 284	3 721	271	27	11 612

*Oznaka: 00 - Nema podataka, 10 - Rukovanje strojem – nespecificirano, 20 - Rad s ručnim alatom – nespecificirano, 30 - Vožnja/boravak na prijevoznom sredstvu ili opremi kojom se rukuje – nespecificirano, 40 - Rukovanje predmetima- nespecificirano, 50 - Ručno nošenje – nespecificirano, 60 - Kretanje – nespecificirano, 70 - Prisutnost – nespecificirana, 99 - Ostale vrste specifične tjelesne aktivnosti nespomenute u ovoj klasifikaciji

Najčešći poremećaj (Tablica 3.10.) koji je doveo do ozljede radnika **na mjestu rada** (N=11 612) je *pokliznuće, spoticanje i padanje, pad osobe*, a materijalno sredstvo povezano s poremećajem u 1 378 slučajeva su *zgrade, građevine, površine na površini zemlje*.

Tablica 3.10. Povezanost poremećaja radnog procesa i materijalnih sredstava (sukladno ESAW metodologiji)

Materijalna sredstva povezana s poremećajem u radu	Poremećaj radnog procesa*										Ukupno (N)
	00	10	20	30	40	50	60	70	80	99	
00.00 - Nema materijalnog sredstva ili ne postoje podaci o tome	498	5	1	2	18	92	155	178	2	18	969
01.00 - Zgrade, građevine, površine - na površini zemlje (unutarnje ili vanjske, nepomične ili pomične, privremene ili stalne) - nespecificirano	0	0	1	57	28	1 378	162	707	5	0	2 338
02.00 - Zgrade, građevine, površine -iznad nivoa zemlje (unutarnje ili vanjske) - nespecificirano	0	0	0	93	7	647	50	139	1	0	937
03.00 - Zgrade, građevine, površine - ispod nivoa zemlje (unutarnje i vanjske) - nespecificirano	0	0	0	16	2	38	4	23	0	0	83
04.00 - Sustavi za opskrbu i distribuciju sredstava, cjevovodi - nespecificirano	0	1	5	23	23	11	14	5	0	0	82
05.00 - Agregati, sustavi za prijenos i skladištenje energije - nespecificirani	0	22	2	9	14	8	13	8	1	0	77
06.00 - Ručni alat bez pogona - nespecificirano	0	1	3	51	669	4	66	16	9		819
07.00 - Ručni alat, mehanički - nespecificirano		4	1	26	266	1	20	7	3		328
08.00 - Ručni alat - bez tehničkih podataka o pogonu - nespecificirano	0	0	0	1	4	0	3	0	0	0	8
09.00 - Strojovi i oprema - prijenosni ili pokretni - nespecificirano	0	1	4	7	21	11	13	6	7	1	71
10.00 - Strojovi i oprema - nepokretni - nespecificirano	0	11	2	18	530	18	212	5	2	0	798
11.00 - Prijenosni, transportni i skladišni sustavi - nespecificirano	0	3	3	184	268	92	169	90	48	0	857
12.00 - Cestovna vozila - nespecificirano	0	1	0	8	138	89	44	13	486	0	779
13.00 - Ostala transportna vozila - nespecificirano	0	2	0	1	4	13	6	3	6	0	35

14.00 - Sredstva, predmeti, proizvodi, dijelovi strojeva, otpad, prašine - nespecificirano	0	0	32	487	546	55	219	148	3	1	1 491
15.00 - Kemijske, eksplozivne, radioaktivne, biološke tvari - nespecificirano	0	29	143	8	5	55	15	6	3	0	264
16.00 - Sigurnosna sredstva i oprema - nespecificirano	0	0	0	5	7	1	2	3	0	0	18
17.00 - Uredska oprema, osobna oprema, sportska oprema, oružje, oprema za rad u kućanstvu – nespecificirano	0	6	5	134	77	60	101	49	25	0	457
18.00 - Živi organizmi i ljudska bića - nespecificirano	0	0	2	76	103	24	20	60	586	3	874
19.00 - Glomazni otpad - nespecificirano	0	0	0	8	23	12	38	7	1	0	89
20.00 - Prirodni fenomeni - nespecificirano	0	0	10	11	19	146	6	8		3	203
99.99 - Ostala materijalna sredstva nespomenuta u ovoj klasifikaciji	0	0	0	0	2	20	3	1	1	8	35
Sveukupno	498	86	214	1 225	2 774	2 775	1 335	1 482	1 189	34	11 612

* Oznaka: 00 - Nema podataka, 10 - Poremećaj zbog električnih problema, eksplozije, požara – nespecificirano, 20 - Poremećaj zbog prelijevanja, prevrtanja, curenja, otjecanja, isparavanja, zračenja, 30 - Lomljenje, prsnuće, rascjepanje, iskliznuće, pad, rušenje materijalnog sredstva – nespecificirano, 40 - Gubitak kontrole (djelomični ili potpuni) - nad strojem, prijevoznim sredstvom, opremom, ručnim alatom, predmetom, životinjom – nespecificirano, 50 - Pokliznuće - Spoticanje i padanje - Pad osobe – nespecificirano, 60 - Pokretanje tijela bez fizičkog naprezanja (općenito vodi ka vanjskim ozljedama) – nespecificirano, 70 - Pokretanje tijela s ili pod fizičkim naprezanjem (općenito dovodi do unutarnjih ozljeda – nespecificirano, 80 - Šok, strah, nasilje, agresija, prijetnje – nespecificiran, 99 - Ostala odstupanja nespomenute ranije u klasifikaciji

Najčešći kontakt – način ozljeđivanja **na mjestu rada** (N=11 612), koji je doveo do ozljede radnika je *horizontalni ili vertikalni udar s nepokretnim predmetom (žrtva je u pokretu)*, a materijalno sredstvo povezano s kontaktom u 2 517 slučajeva su *zgrade, građevine, površine na površini zemlje* (Tablica 3.11.).

Tablica 3.11. Povezanost kontakta - načina ozljeđivanja i materijalnih sredstava (sukladno ESAW metodologiji)

Materijalna sredstva povezana s načinom ozljeđivanja	Kontakt - način ozljeđivanja*										
	00	10	20	30	40	50	60	70	80	99	Ukupno (N)
00.00 - Nema materijalnog sredstva ili ne postoje podaci o tome	492	3	0	16	3	3	5	1 680	0	17	2 219
01.00 - Zgrade, građevine, površine - na površini zemlje (unutarnje ili vanjske, nepomične ili pomične, privremene ili stalne) - nespecificirano	0	0	1	2 517	71	60	68	54	4	0	2 775

02.00 - Zgrade, građevine, površine -iznad nivoa zemlje (unutarnje ili vanjske) - nespecificirano	0	0	1	385	31	19	9	1	0	0	446
03.00 - Zgrade, građevine, površine - ispod nivoa zemlje (unutarnje i vanjske) - nespecificirano	0	0	0	65	2	2	0	2	0	0	71
04.00 - Sustavi za opskrbu i distribuciju sredstava, cjevovodi - nespecificirano	0	2	0	9	25	23	8	0	1	0	68
05.00 - Agregati, sustavi za prijenos i skladištenje energije - nespecificirani	0	21	0	3	9	18	11	0	0	0	62
06.00 - Ručni alat bez pogona - nespecificirano	0	4	0	1	44	680	9	0	2	0	740
07.00 - Ručni alat, mehanički - nespecificirano	0	18	0	5	20	160	7	1	1	0	212
08.00 - Ručni alat - bez tehničkih podataka o pogonu - nespecificirano	0	0	0	0	1	4	1	0	0	0	6
09.00 - Strojovi i oprema - prijenosni ili pokretni - nespecificirano	0	0	0	3	11	8	14	1	0	0	37
10.00 - Strojovi i oprema - nepokretni - nespecificirano	0	15	0	28	15	194	75	1	0	0	328
11.00 - Prijenosni, transportni i skladišni sustavi - nespecificirano	0	4	0	76	189	147	240	2	0	0	658
12.00 - Cestovna vozila - nespecificirano	0	0	0	22	495	12	22	2	0	0	553
13.00 - Ostala transportna vozila - nespecificirano	0	0	0	10	8	1	3	0	0	0	22
14.00 - Sredstva, predmeti, proizvodi, dijelovi strojeva, otpad, prašine - nespecificirano	0	70	0	122	752	897	461	19	0	1	2 322
15.00 - Kemijske, eksplozivne, radioaktivne, biološke tvari - nespecificirano	0	236	3	2	7	1	1	0	0	0	250
16.00 - Sigurnosna sredstva i oprema - nespecificirano	0	0	0	3	5	5	5	0	0	0	18
17.00 - Uredska oprema, osobna oprema, sportska oprema, oružje, oprema za rad u kućanstvu - nespecificirano	0	16	0	71	110	95	25	7	7	1	332
18.00 - Živi organizmi i ljudska bića - nespecificirano	0	2	0	6	108	10	23	22	284	1	456

19.00 - Glomazni otpad - nespecificirano	0	1	0	2	6	14	4	0	0		27
20.00 - Prirodni fenomeni - nespecificirano	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	3
99.99 - Ostala materijalna sredstva nespomenuta u ovoj klasifikaciji	0	1	0	0	0	0	0	0	1	5	7
Sveukupno	492	394	5	3 346	1 913	2 353	991	1 792	300	26	11 612

*Oznaka: 00 - Nema podataka, 10 - Kontakt s visokim naponom, topline, opasnim tvarima – nespecificirano, 20 - Utapanje, zatrpavanje, umatanje – nespecificirano, 30 - Horizontalni ili vertikalni udar sa stacionarnim predmetom (žrtva je u pokretu) – nespecificirano, 40 - Udarac, objekta u gibanju, sudar s istim – nespecificirano, 50 - Kontakt s oštrim, šiljatim, grubim materijalnim sredstvom – nespecificirano, 60 - Uklještenje, nagnječenje i sl. – nespecificirano, 70 - Fizički ili psihički stres – nespecificirano, 80 - Ugriz, udarac i sl. (čovjek ili životinja) – nespecificirano, 99 - Ostale vrste kontakta - načina ozljede nespomenute u ovoj klasifikaciji

3.1.1.6. Težina i vrsta ozljede te ozlijeđeni dio tijela

U Tablici 3.12. prikazani su podaci o broju ozljeda **na mjestu rada** prema težini ozljede. Podatak o težini ozljede daje osoba koja prijavljuje ozljedu (poslodavac ili ozlijeđeni radnik) putem obrasca *Prijava o ozljedi na radu* sukladno uputama za ispunjavanje obrasca. Podatak o smrtnim ozljedama prikazuje samo broj ozljeda koje su rezultirale smrću radnika do trenutka prijavljivanja ozljede na radu. Prema ESAW metodologiji ozljeda na radu sa smrtnih ishodom je ozljeda koja je dovela do smrti ozlijeđenog unutar godine dana od ozljeđivanja, dok u Republici Hrvatskoj takvi podaci, nažalost, nisu dostupni. **Na mjestu rada** dogodilo se 11 612 ozljeda, a najviše je bilo lakih ozljeda (84,16%).

Tablica 3.12. Težina ozljeda na mjestu rada (sukladno obrascu *Prijava o ozljedi na radu*)

Težina ozljeda**	Na mjestu rada*					
	0	1	2	9	Ukupno	
					N	%
1 - laka	121	8 374	1 084	194	9 773	84,16
2 - teška	29	1 385	291	45	1 750	15,07
3 - skupna	0	19	6	1	26	0,22
4 - smrtna	0	3	8	2	13	0,11
Nema podataka	6	32	12	0	50	0,43
Sveukupno	156	9 813	1 401	242	11 612	100,00

*Oznaka: 0 – nema podataka; 1 – uobičajeno mjesto rada ili mjesto rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca; 2 – povremeno ili pokretno mjesto rada ili putovanje po nalogu poslodavca; 9 – ostala mjesta rada koja se ne mogu svrstati pod 1 ili 2

**Težina ozljeda	Ozljeda
1 - laka	Nema opasnosti za život, beznačajno ili lako oštećenje organa, funkcija održana ili privremeno neznatno smanjena, radna sposobnost održana - ogrebotine, manje modrice, nagnječenja, posjekotine

2 - teška	Potencijalna ili stvarna opasnost za život, značajno ili trajno oštećenje ili uništenje organa, privremena ili trajna nesposobnost za rad, unakaženije - amputacija, veća nagnječenja ili zgnječenje organa, višestruke ozljede, prijelomi, oštećenja velikih žila i živaca
3 - skupna	Ozljeda dviju i više osoba
4 - smrtna	Smrt

U obrazac prijave ozljede na radu koju, sukladno ESAW metodologiji potrebno je unijeti podatak o vrsti ozljede koja opisuje fizičke posljedice za ozlijeđenog i podatak o ozlijeđenom dijelu tijela. U *Tablici 3.13.* prikazan je broj ozljeda **na mjestu rada** prema vrsti ozljede, a najčešće ozljede su *rane i površinske ozljede* (36,25%).

Tablica 3.13. Ozljede na mjestu rada prema vrsti ozljede (sukladno ESAW metodologiji)

Vrsta ozljede	Na mjestu rada	
	N	%
000 - Nepoznata ili nespecificirana ozljeda	310	2,67
010 - Rane i površinske ozljede	4 209	36,25
011 - Površinske ozljede	1 762	15,17
012 - Otvorene rane	813	7,00
019 - Ostale vrste rana i površinskih ozljeda	1 634	14,07
020 - Prijelomi kostiju	1 685	14,51
021 - Zatvoreni prijelom	596	5,13
022 - Otvoreni prijelom	48	0,41
029 - Ostale vrste prijeloma kostiju	1 041	8,96
030 - Iščašenja, uganuća i nategnuća	2 862	24,65
031 - Iščašenja	315	2,71
032 - Uganuća i nategnuća	1 069	9,21
039 - Ostale vrste iščašenja, uganuća i nategnuća	1 478	12,73
040 - Traumatske amputacije (gubitak dijela tijela)	85	0,73
050 - Potres mozga i unutarnje ozljede	284	2,45
051 - Potres mozga i ozljede mozga	39	0,34
052 - Unutarnje ozljede organa	160	1,38
059 - Ostale unutarnje ozljede	85	0,73
060 - Opekline i smrzotine	267	2,30
061 - Termalne opekline	170	1,46
062 - Kemijske (korozivne) opekline	18	0,16
069 - Ostale vrste opekline i smrzotina	79	0,68
070 - Trovanja i infekcije	23	0,20
071 - Akutno trovanje	8	0,07
072 - Akutne infekcije	5	0,04
079 - Ostale vrste trovanja i infekcija	10	0,09
080 - Utapanje i gušenje	8	0,07
081 - Gušenje	6	0,05
082 - Utapanje i potapanje bez smrtnog ishoda	1	0,01
089 - Ostale vrste utapanja i gušenja	1	0,01
090 - Djelovanje zvuka, vibracija i tlaka	9	0,08
091 - Akutni gubitak sluha	3	0,03
092 - Djelovanje tlaka	2	0,02
099 - Ostali akutni učinci zvuka, vibracija i tlaka	4	0,03

100 - Učinci toplinskih ekstrema, svjetla i zračenja	24	0,21
101 - Vrućina i toplotni udar	11	0,09
102 - Učinci zračenja (netoplinskog)	1	0,01
103 - Učinci snižene temperature	3	0,03
109 - Ostali učinci topl. ekstrema, svjetla i zračenja	9	0,08
110 - Šok	292	2,51
111 - Šok zbog agresivnosti i prijetnji	196	1,69
112 - Traumatski šok	34	0,29
119 - Druge vrste šoka	62	0,53
120 - Višestruke ozljede	270	2,33
999 - Ostale specifične ozljede nespomenute u prethodnim podjelama	1 284	11,06

Iz Tablice 3.14. vidljivo je kako su najčešće ozljede **na mjestu rada**, ozljede gornjih ekstremiteta (39,32%) u čijem udjelu prsti čine 21,38%.

Tablica 3.14. Ozljede na mjestu rada prema ozlijeđenom dijelu tijela (sukladno ESAW metodologiji)

Ozlijeđeni dio tijela	Na mjestu rada	
	N	%
00 - Ozlijeđeni dio tijela, nespecificirano	360	3,10
10 - Glava	1 177	10,14
11 – Glava, mozak i moždani živci i žile	280	2,41
12 - Područje lica	129	1,11
13 - Oko(oči)	345	2,97
14 - Uho(uši)	9	0,08
15 - Zubi	16	0,14
18 - Glava, ozlijeđena na više mjesta	39	0,34
19 - Glava, drugi dijelovi ne spomenuti gore	359	3,09
20 - Vrat, vratna kralježnica i leđna moždina	340	2,93
21 - Vrat, uključujući vratnu kralježnicu	221	1,90
29 - Vrat, ostali dijelovi ne spomenuti gore	119	1,02
30 - Leđa, kralježnica i leđna moždina osim vratnog dijela	426	3,67
31 - Leđa, uključujući kralježnicu	262	2,26
39 - Leđa, ostali dijelovi nespomenuti gore	164	1,41
40 - Trup i organi	367	3,16
41 - Prsni koš, rebra uključujući zglobove i lopatice	148	1,27
42 - Područje prsa uključujući organe	87	0,75
43 - Zdjelica, područje trbuha uključujući organe	46	0,40
48 - Trup, ozlijeđen na više mjesta	24	0,21
49 - Trup, ostali dijelovi koji nisu spomenuti gore	62	0,53
50 - Gornji ekstremiteti	4 566	39,32
51 - Rame i nadlaktica	360	3,10
52 - Lakat i podlaktica	648	5,58
53 - Šaka	624	5,37
54 - Prst (prsti)	2 483	21,38
55 - Ručni zglobovi-zapešće	275	2,37
58 - Gornji ekstremiteti, ozlijeđeni na više mjesta	37	0,32
59 - Gornji ekstremiteti, ostali dijelovi koji nisu spomenuti gore	139	1,20

60 - Donji ekstremiteti	3 435	29,58
61 - Kuk i natkoljenica	72	0,62
62 - Koljeno i potkoljenica	1 246	10,73
63 - Gležanj	911	7,85
64 - Stopalo	606	5,22
65 - Nožni prst (prsti)	207	1,78
68 - Donji ekstremiteti, ozlijeđeni na više mjesta	57	0,49
69 - Donji ekstremiteti, ostali dijelovi koji nisu spomenuti gore	336	2,89
70 - Cijelo tijelo višestruko ozlijeđeno	650	5,60
71 - Cijelo tijelo (sustavne posljedice)	154	1,33
78 - Višestruke ozljede tijela	496	4,27
99 - Ozljede drugih dijelova tijela, koji nisu ranije spomenuti	291	2,51

3.1.2. Analiza ozljeda na radu u djelatnosti Q - Zdravstvena zaštita i socijalna skrb za 2017. godinu

Ovdje će se analizirati ozljede na radu u djelatnosti Q – Zdravstvena zaštita i socijalna skrb. Od ukupnog broja ozljeda na radu (N=14 290) za koje je HZZZSR dobio podatke, u ovoj djelatnosti ozlijedilo se **1 455** radnika, od čega 982 (67,49%) **na mjestu rada**, a 473 (32,51%) **na putu**.

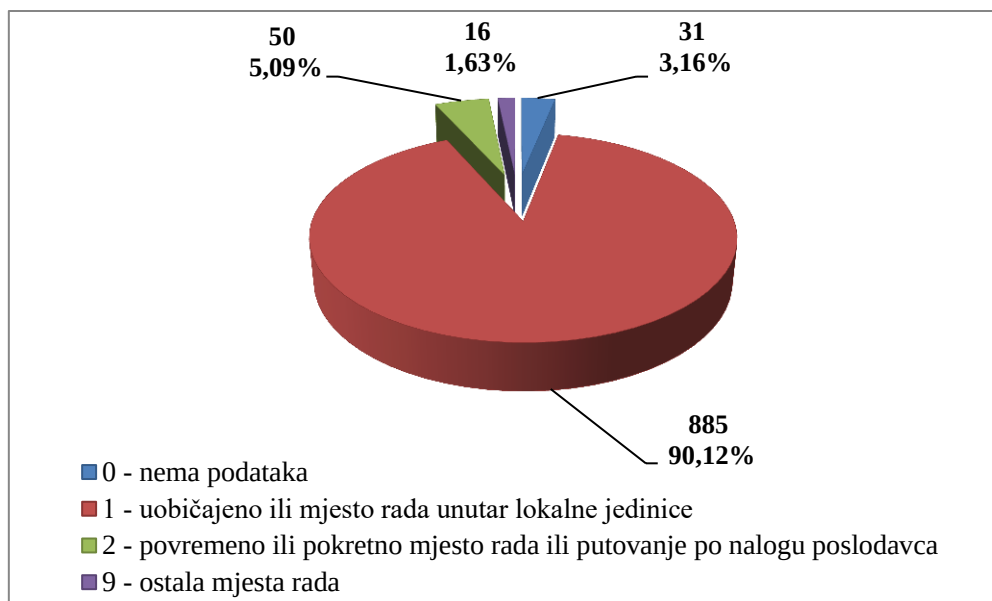
U Tablici 3.15. prikazan je ukupan broj ozljeda te broj ozljeda na mjestu rada i na putu unutar pojedine županije. Uspoređujući odnos ozljeda na mjestu rada i onih na putu unutar pojedine županije, u Sisačko-moslavačkoj županiji, od ukupnog broja ozljeda (N=47), **na mjestu rada** dogodilo se 59,57% ozljeda, što je najmanji udio ozljeda na mjestu rada spram onih na putu među svim županijama. Najveći udio ozljeda na mjestu rada spram onih na putu je u Vukovarsko-srijemskoj županiji, gdje od ukupnog broja ozljeda u toj županiji (N=60), 85,00% čine ozljede **na mjestu rada**. Za pet ozljeda nema podataka o županiji u kojoj se dogodila ozljeda, ali poznato je da su četiri ozljede bile **na mjestu rada**, a na putu jedna.

Tablica 3.15. Broj ozljeda na radu po županijama (sukladno ESAW metodologiji)

Županije	Ukupno (N)	Na mjestu rada u županiji		Na putu u županiji	
		N	%	N	%
HR031 Primorsko-goranska županija	112	82	73,21	30	26,79
HR032 Ličko-senjska županija	9	6	66,67	3	33,33
HR033 Zadarska županija	54	38	70,37	16	29,63
HR034 Šibensko-kninska županija	21	15	71,43	6	28,57
HR035 Splitsko-dalmatinska županija	97	64	65,98	33	34,02
HR036 Istarska županija	44	34	77,27	10	22,73
HR037 Dubrovačko-neretvanska županija	20	12	60,00	8	40,00
HR041 Grad Zagreb	493	315	63,89	178	36,11
HR042 Zagrebačka županija	50	29	58,00	21	42,00
HR043 Krapinsko-zagorska županija	53	33	62,26	20	37,74
HR044 Varaždinska županija	52	32	61,54	20	38,46
HR045 Koprivničko-križevačka županija	42	29	69,05	13	30,95
HR046 Međimurska županija	21	12	57,14	9	42,86
HR047 Bjelovarsko-bilogorska županija	19	12	63,16	7	36,84
HR048 Virovitičko-podravska županija	23	19	82,61	4	17,39
HR049 Požeško-slavonska županija	29	21	72,41	8	27,59
HR04A Brodsko-posavska županija	42	35	83,33	7	16,67
HR04B Osječko-baranjska županija	120	82	68,33	38	31,67
HR04C Vukovarsko-srijemska županija	60	51	85,00	9	15,00
HR04D Karlovačka županija	42	32	76,19	10	23,81
HR04E Sisačko-moslavačka županija	47	28	59,57	19	40,43

Prema ESAW metodologiji ozljede **na mjestu rada** dijele se na ozljede na *uobičajenom mjestu rada ili mjestu rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca* (oznaka „1“), na *povremenom ili pokretnom mjestu rada ili putovanju po nalogu poslodavca* (oznaka „2“) te *ostala mjesta rada* koja se ne mogu svrstati ni u jednu od navedenih grupa (oznaka „9“). Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu**

rada (N=982), najviše ozljeda dogodilo se na *uobičajenom mjestu rada ili unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca* (90,12%), što je prikazano na Slici 3.4.

Slika 3.4. Broj ozljeda na mjestu rada (sukladno ESAW metodologiji)

3.1.2.1. Karakteristike ozlijeđenih radnika u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi

Od ukupnog broja ozlijeđenih radnika u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (N=1 455), ozlijeđeno je 22,41% muškaraca i 77,59% žena. Od ukupnog broja ozlijeđenih muškaraca (N=326), **na mjestu rada** ozlijedilo se njih 76,38%, a **na putu** 23,62%. Od ukupnog broja ozlijeđenih žena (N=1129), **na mjestu rada** ozlijedilo se njih 64,92%, a **na putu** 35,08%.

U Tablici 3.16. prikazan je broj ozljeda na radu prema dobnim skupinama i mjestu nastanka. U djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, najviše se ozljeđuju radnici starosti između 51 – 60 godina, kako u ukupnom broju ozljeda (32,92%), tako i u broju ozljeda **na mjestu rada** (21,17%).

Tablica 3.16. Broj ozljeda na radu prema dobnim skupinama radnika i mjestu nastanka

Starost radnika	Ukupno		Na mjestu rada	
	N	%	N	%
18 - 30	261	17,94	182	12,51
31 - 40	290	19,93	199	13,68
41 - 50	342	23,51	243	16,70
51 - 60	479	32,92	308	21,17
60 +	83	5,70	50	3,44
Sveukupno	1 455	100,00	982	67,49

Prema osnovi osiguranja, odnosno, zaposleničkom statusu radnika (Tablica 3.17.), od ukupnog broja ozlijeđenih **na mjestu rada** (N=982), najviše je iz grupe *radnik* (97,96%).

Tablica 3.17. Broj ozljeda na mjestu rada prema osnovi osiguranja (sukladno ESAW metodologiji)

Osnova osiguranja	Na mjestu rada*					
	0	1	2	9	Ukupno	
					N	%
000 - nepoznato	0	1	0	0	1	0,10
100 - samozaposleni	0	4	1	0	5	0,51
300 - radnik	30	867	49	16	962	97,96
400 - obiteljski radnik	0	1	0	0	1	0,10
500 - naučnik/vježbenik	0	10	0	0	10	1,02
900 - ostalo	1	2	0	0	3	0,31
Sveukupno	31	885	50	16	982	100,00

*Oznaka: 0 – nema podataka; 1 – uobičajeno mjesto rada ili mjesto rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca; 2 – povremeno ili pokretno mjesto rada ili putovanje po nalogu poslodavca; 9 – ostala mjesta rada koja se ne mogu svrstati pod 1 ili 2

U tablici 3.18. prikazani su broj i stopa ozljeda na mjestu rada na 1000 zaposlenih prema zanimanjima na kojima su radili radnici ozlijeđeni u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi. Uzimajući u obzir ozljede **na mjestu rada** u ovoj djelatnosti (N=982), najviša stopa ozljeda na 1000 zaposlenih je u zanimanjima *tehničari i stručni suradnici* i iznosi 32,61. Podaci o zanimanju nisu poznati za tri radnika ozlijeđena na mjestu rada.

Tablica 3.18 Broj i stopa ozljeda na 1000 zaposlenih na mjestu rada prema zanimanju ozlijeđenih radnika u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (sukladno NKZ 10)

NKZ 10 – rod	Na mjestu rada (N)	Stopa ONR na mjestu rada na 1000 zaposlenih
0 Vojna zanimanja	1	1,69
1 Zakonodavci/zakonodavke, dužnosnici/dužnosnice i direktori/direktorice	2	0,44
2 Znanstvenici/znanstvenice, inženjeri/inženjerke i stručnjaci/stručnjakinje	141	8,58
3 Tehničari/tehničarke i stručni suradnici/stručne suradnice	465	32,61
4 Administrativni službenici/administrativne službenice	29	3,31
5 Uslužna i trgovačka zanimanja	141	7,63
7 Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	18	1,49
8 Rukovatelji/rukovateljice postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači/industrijske proizvođačice i sastavljači/sastavljačice proizvoda	24	2,42
9 Jednostavna zanimanja	158	20,86

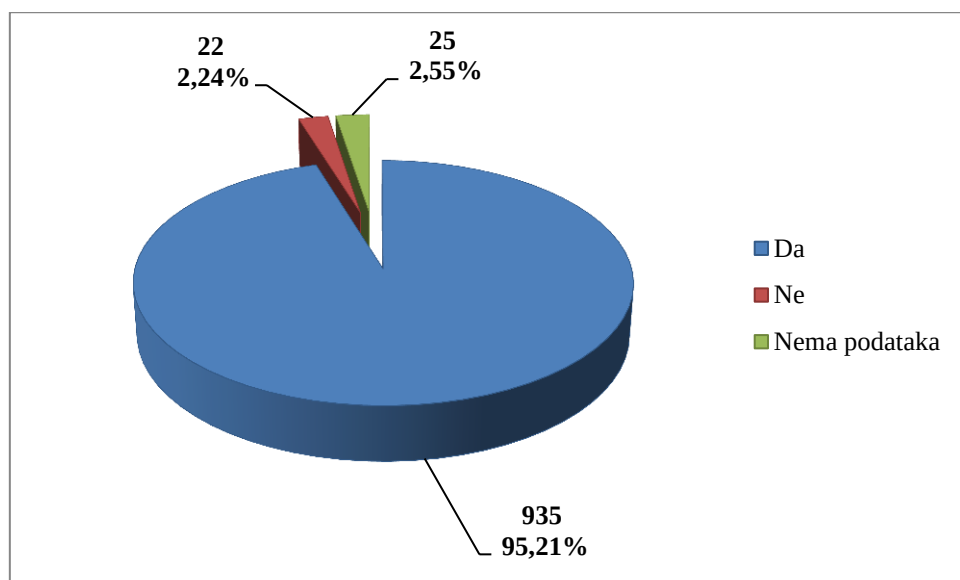
Šest najčešćih zanimanja radnika koji su se ozljeđivali u djelatnosti zdravstva i socijalne skrbi u odnosu na odjeljke u ovoj djelatnosti prikazani su u tablici 3.19. Od ukupnog broja ozlijeđenih radnika **na mjestu rada** (N=982) prema NKZ 10, njih 824 je obuhvaćeno analizom. Najviše su se ozljeđivali radnici iz odjeljka 86 – *djelatnost zdravstvene zaštite* (N=692). Od zanimanja u ovoj djelatnosti najčešće su se ozljeđivali *tehničari i pomoćnici u zdravstvu* (N=429).

Tablica 3.19. Ozljede na radu u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi po odjeljcima i zanimanjima s najviše ozlijeđenih (sukladno NKZ 10 i NKD 2007)

NKD područje Q -odjeljci	NKZ 10 - zanimanja s najviše ozlijeđenih u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi*						Ukupno (N)
	22	32	51	53	91	96	
86 Djelatnosti zdravstvene zaštite	109	406	47	8	96	26	692
87 Djelatnosti socijalne skrbi sa smještajem	3	21	31	44	13	2	114
88 Djelatnosti socijalne skrbi bez smještaja	2	2	5	5	2	2	18
Sveukupno	114	429	83	57	111	30	824

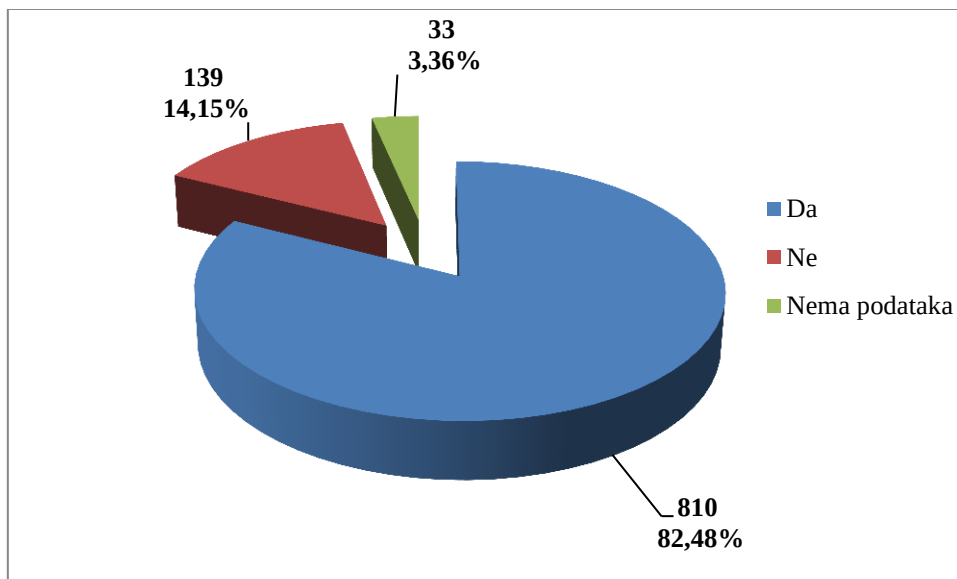
*Oznaka: 22 Zdravstveni stručnjaci/zdravstvene stručnjakinje, 32 Tehničari/tehničarke i pomoćnici/pomoćnice u zdravstvu, 51 Uslužna zanimanja, 53 Djelatnici/djelatnice za zdravstvenu i socijalnu skrb i srodna zanimanja, 91 Čistači/čistačice, perači/peračice, kućne pomoćnice i srodna zanimanja, 96 Čistači/čistačice ulica i srodna zanimanja

U djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi od ukupnog broja ozlijeđenih radnika **na mjestu rada** (N=982), njih 95,21% bilo je osposobljeno za rad na siguran način (Slika 3.5.).

Slika 3.5. Osposobljenost radnika za rad na siguran način (sukladno obrascu Prijava o ozljedi na radu)

Od ukupnog broja radnika ozlijeđenih **na mjestu rada** (N=982) u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, za 82,48% utvrđeno je da su koristili osobnu zaštitnu opremu u vrijeme nastanka ozljede (Slika 3.6.), ali nije poznato je li korištena OZO povezana s ozljedom ozlijeđenog dijela tijela.

Slika 3.6. Korištenje OZO u vrijeme nastanka ozljede (sukladno obrascu Prijava o ozljedi na radu)

3.1.2.2. Odjeljci i veličina poslodavca u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi

Podaci o broju ozljeda na radu prema odjeljcima djelatnosti Q - zdravstvena zaštita i socijalna skrb i mjestu nastanka, prikazani su u tablici 3.20. Najviše ozljeda **na mjestu rada** bilo je u odjeljku 86 - Djelatnosti zdravstvene zaštite (N=797). Uspoređujući odnos ozljeda na mjestu rada i na putu unutar pojedinog odjeljaka, najviše ozljeda **na mjestu rada** (77,78%) spram onih na putu dogodilo se u Djelatnosti socijalne skrbi bez smještaja.

Tablica 3.20. Ozljede na radu u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi prema mjestu nastanka (sukladno NKD 2007)

Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, odjeljci	Ukupno		Na mjestu rada unutar odjeljka	
	N	%	N	%
86 Djelatnosti zdravstvene zaštite	1 211	83,23	797	65,81
87 Djelatnosti socijalne skrbi sa smještajem	190	13,06	143	75,26
88 Djelatnosti socijalne skrbi bez smještaja	54	3,71	42	77,78
Sveukupno	1 455	100,00	982	67,49

Prema veličini poslodavca najviše ozljeda **na mjestu rada** dogodilo se kod poslodavaca s više od 500 zaposlenih (54,89%), što je prikazano u Tablici 3.21.

Tablica 3.21. Broj ozljeda na mjestu radu prema veličini poslodavca (sukladno ESAW metodologiji)

Veličina poslodavca	Na mjestu rada*					
	0	1	2	9	Ukupno	
					N	%
1 (1-9 zaposlenih)	0	16	1	0	17	1,73
2 (10-49 zaposlenih)	2	71	10	1	84	8,55
3 (50-249 zaposlenih)	6	215	24	6	251	25,56
4 (250-499 zaposlenih)	2	81	3	3	89	9,06
5 (500 i više zaposlenih)	21	500	12	6	539	54,89
9 (Nepoznata veličina)	0	2	0	0	2	0,20
Sveukupno	31	885	50	16	982	100,00

*Oznaka: 0 – nema podataka; 1 – uobičajeno mjesto rada ili mjesto rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca; 2 – povremeno ili pokretno mjesto rada ili putovanje po nalogu poslodavca; 9 – ostala mjesta rada koja se ne mogu svrstati pod 1 ili 2

3.1.2.3. Radni okoliš i radni proces u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi

Tablica 3.22. pokazuje da se najveći broj ozljeda na mjestu rada obzirom na radni okoliš. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=982), najviše ozljeda dogodilo se u zdravstvenim ustanovama (66,09%), preciznije u zdravstvenim ustanovama, privatnim bolnicama, bolnicama, ustanovama za njegu bolesnika, staračkim domovima (62,12%).

Tablica 3.22. Broj ozljeda na mjestu radu prema radnom okolišu gdje se ozljeda dogodila (sukladno ESAW metodologiji)

Radni okoliš	Na mjestu rada	
	N	%
000 - Nema podataka	29	2,95
010 - Industrijska zona - nespecificirano	47	4,79
011 - Proizvodna zona, tvornica, radionica	37	3,77
012 - Remontni zavod, servisna radionica	3	0,31
013 - Zona koja se primarno koristi za skladištenje, utovar i istovar	6	0,61
019 - Ostale vrste radnog okoliša unutar grupe 010	1	0,10
030 - Poljodjelstvo, stočarstvo, ribarstvo, šumarstvo - nespecificirano	1	0,10
039 - Ostale vrste radnog okoliša unutar grupe 030	1	0,10
040 - Područje tercijarnih aktivnosti, ured, zabavni park, razno - nespecificirano	71	7,23
041 - Ured, soba za sastanke, knjižnica i sl.	30	3,05
042 - Obrazovna ustanova, osnovna škola, srednja škola, viša škola, fakultet, dječji vrtić	14	1,43
043 - Maloprodajni i veleprodajni objekti (uključujući uličnu prodaju)	4	0,41
044 - Restoran, rekreacijski objekt, privremeni smještaj (uključujući muzej, dvorana stadion, velesajam, itd.)	18	1,83
049 - Ostale vrste radnog okoliša unutar grupe 040	5	0,51

050 - Zdravstvena ustanova - nespecificirano	649	66,09
051 - Zdravstvena ustanova, privatna bolnica, bolnica, ustanova za njegu bolesnika, starački dom	610	62,12
059 - Ostale vrste radnog okoliša unutar grupe 050	39	3,97
060 - Javni prostor - nespecificirano	139	14,15
061 - Prostor trajno otvoren za javni promet (ceste, sporedne ceste, parkirališta, čekaonice stadiona ili aerodroma)	61	6,21
062 - Transportna sredstva - cestovna ili tračna - privatna ili javna (sve vrste vlakova, autobusa, automobila, itd.)	60	6,11
063 - Zone uz javna mjesta sa ograničenjem pristupa na samo ovlaštene osobe: željezničke tračnice, pista, ivičnjaci motornih cesta)	2	0,20
069 - Ostale vrste radnog okoliša unutar grupe 060	16	1,63
070 - Kućanstvo nespecificirano	42	4,28
071 - Privatna kuća ili stan	25	2,55
072 - Zajednički dijelovi zgrade, suteran, okućnica	17	1,73
080 - Sportski teren - nespecificirano	3	0,31
081 - Zatvoreni sportski teren - sportska dvorana, teretana, zatvoreni bazen	1	0,10
082 - Otvoreni sportski teren - igralište, otvoreni bazen, skijalište,	2	0,20
110 - Radni okoliš na vodi ili iznad vode osim gradilišta - nespecificirano	1	0,10
111 - More ili ocean - paluba svih vrsta plovila (brodovi, čamci, teglenice) i platformi	1	0,10

Tablica 3.23. prikazuje broj ozljeda na mjestu rada u zdravstvu i socijalnoj skrbi obzirom na radni proces koji je ozlijeđeni izvodio u vrijeme ozljede. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=982), najviše ozljeda dogodilo se u grupi *uslužne djelatnosti, intelektualna djelatnost* (50,31%), preciznije *javne usluge, njega, pomoć* (47,45%).

Tablica 3.23. Broj ozljeda na mjestu rada prema radnom procesu pri kojem se ozljeda dogodila (sukladno ESAW metodologiji)

Radni proces prema grupama	Na mjestu rada	
	N	%
00 - Nema podataka	27	2,75
10 - Izrada, prerada, obrada, skladištenje - sve vrste – nespecif.	19	1,93
11 - Izrada, prerada, obrada - sve vrste	12	1,22
12 - Skladištenje - sve vrste	6	0,61
19 - Ostale vrste radnog procesa unutar grupe 10	1	0,10
30 - Poljoprivreda, šumarstvo, hortikultura, uzgoj ribe, rad sa živim životinjama - nespecificirano	1	0,10
39 - Ostale vrste radnog procesa unutar grupe 30	1	0,10

40 - Uslužne djelatnosti, intelektualna djelatnost – nespecif.	494	50,31
41 - Javne usluge, njega, pomoć	466	47,45
42 - Intelektualni rad - poduka, nastava, obrada podataka, ured. posao, organiziranje, rukovođenje	19	1,93
43 - Komercijalna aktivnost - kupovanje, prodaja i slične uslužne djelatnosti	5	0,51
49 - Ostale vrste radnog procesa unutar grupe 40	4	0,41
50 - Ostali poslovi povezani sa zadacima u grupama 10, 20, 30 i 40 – nespecificirano	215	21,89
51 - Podešavanje, priprema, postavljanje, rastavljanje, rasklapanje	82	8,35
52 - Održavanje, popravak, poboljšavanje, podešavanje	20	2,04
53 - Čišćenje radnih zona i strojeva - ručno ili strojno	84	8,55
54 - Zbrinjavanje otpada svih vrsta	23	2,34
55 - Nadzor, inspekcija proizvodnih postupaka, radnih zona, sredstava za transport, opreme - sa ili bez opreme za nadzor	4	0,41
59 - Ostale vrste radnog procesa unutar grupe 50	2	0,20
60 - Pokretne, sportske, umjet. aktivnosti - nespecificirano	226	23,01
61 - Kretanje, uključujući kretanje transportnim sredstvima	221	22,51
62 - Sportska, umjetnička aktivnost	2	0,20
69 - Ostale vrste radnog procesa unutar grupe 60	3	0,31

3.1.2.4. Specifična radna aktivnost, poremećaj u radnom procesu, kontakt - način nastanka ozljede i materijalna sredstva povezana s navedenim aktivnostima, poremećajima i kontaktima u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi

Tablica 3.24. prikazuje najčešću specifičnu aktivnost koju je radnik izvodio u trenutku ozljede i materijalno sredstvo koje je ozlijeđeni koristio izvodeći tu aktivnost. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=982) u djelatnosti zdravstva i socijalne skrbi, najčešća specifična aktivnost je **kretanje** (N=379), a najčešće materijalno sredstvo povezano s ovom specifičnom aktivnosti su **zgrade, građevine, površine - na površini zemlje** (N=241).

Tablica 3.24. Povezanost specifične radne aktivnosti i materijalnih sredstava (sukladno ESAW metodologiji)

Materijalna sredstva specifične aktivnosti	Specifična aktivnost *									Ukupno (N)
	00	10	20	30	40	50	60	70	99	
00.00 - Nema materijalnog sredstva ili ne postoje podaci o tome	27	0	0	0	1	0	6	20	0	54
01.00 - Zgrade, građevine, površine - na površini zemlje (unutarnje ili vanjske, nepomične ili pomične, privremene ili stalne) - nespecificirano	0	0	0	0	12	1	241	9	0	263

02.00 - Zgrade, građevine, površine -iznad nivoa zemlje (unutarnje ili vanjske) - nespecificirano	0	0	0	0	0	1	81	0	0	82
04.00 - Sustavi za opskrbu i distribuciju sredstava, cjevovodi - nespecificirano	0	0	0	0	3	1	0	0	0	4
05.00 - Agregati, sustavi za prijenos i skladištenje energije - nespecificirani	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2
06.00 - Ručni alat bez pogona - nespecificirano	0	0	126	0	23	0	1	0	0	150
07.00 - Ručni alat, mehanički - nespecificirano	0	0	5	0	1	1	0	0	0	7
08.00 - Ručni alat - bez tehničkih podataka o pogonu - nespecificirano	0	0	3	0	2	0	0	0	0	5
09.00 - Strojovi i oprema - prijenosni ili pokretni - nespecificirano	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
10.00 - Strojovi i oprema - nepokretni - nespecificirano	0	10	0	0	2	0	0	0	0	12
11.00 - Prijenosni, transportni i skladišni sustavi - nespecificirano	0	0	0	13	14	18	4	0	0	49
12.00 - Cestovna vozila - nespecificirano	0	0	0	54	2	1	18	0	0	75
13.00 - Ostala transportna vozila - nespecificirano	0	0	0	1	0	0	1	0	0	2
14.00 - Sredstva, predmeti, proizvodi, dijelovi strojeva, otpad, prašine - nespecificirano	0	0	0	0	9	13	1	0	0	23
15.00 - Kemijske, eksplozivne, radioaktivne, biološke tvari - nespecificirano	0	0	0	0	11	0	0	0	0	11
16.00 - Sigurnosna sredstva i oprema - nespecificirano	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
17.00 - Uredska oprema, osobna oprema, sportska oprema, oružje, oprema za rad u kućanstvu - nespecificirano	0	0	0	0	48	28	25	0	0	101
18.00 - Živi organizmi i ljudska bića - nespecificirano	0	0	0	0	53	45	1	12	7	118
19.00 - Glomazni otpad - nespecificirano	0	0	0	0	13	8	0	0	0	21
99.99 - Ostala materijalna sredstva nespomenuta u ovoj klasifikaciji	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Sveukupno	27	11	134	68	197	117	379	42	7	982

*Oznaka: 00 - Nema podataka, 10 - Rukovanje strojem – nespecificirano, 20 - Rad s ručnim alatom – nespecificirano, 30 - Vožnja/boravak na prijevoznom sredstvu ili opremi kojom se rukuje – nespecificirano, 40 - Rukovanje predmetima- nespecificirano, 50 - Ručno nošenje – nespecificirano, 60 - Kretanje – nespecificirano, 70 - Prisutnost – nespecificirana, 99 - Ostale vrste specifične tjelesne aktivnosti nespomenute u ovoj klasifikaciji

Tablica 3.25. prikazuje najčešći poremećaj koji je doveo do ozljede radnika i materijalno sredstvo koje je ozlijeđeni koristio u vrijeme ozljede. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=982) u djelatnosti zdravstva i socijalne skrbi, najčešći poremećaj radnog procesa je uzrokovan *pokliznućem, spoticanjem i padom osobe* (N=304), od čega je najveći broj ozljeda (N=169) povezan sa *zgradama, građevinama, površinama - na površini zemlje*.

Tablica 3.25. Povezanost poremećaja radnog procesa i materijalnih sredstava (sukladno ESAW metodologiji)

Materijalna sredstva poremećaja	Poremećaj rada *										
	00	10	20	30	40	50	60	70	80	99	Ukupno (N)
00.00 - Nema materijalnog sredstva ili ne postoje podaci o tome	39	0	0	0	0	10	15	12	0	3	79
01.00 - Zgrade, građevine, površine - na površini zemlje (unutarnje ili vanjske, nepomične ili pomične, privremene ili stalne) - nespecificirano	0	0	0	5	0	169	11	52	3	0	240
02.00 - Zgrade, građevine, površine -iznad nivoa zemlje (unutarnje ili vanjske) - nespecificirano	0	0	0	3	1	54	5	16	0	0	79
03.00 - Zgrade, građevine, površine - ispod nivoa zemlje (unutarnje i vanjske) - nespecificirano	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
04.00 - Sustavi za opskrbu i distribuciju sredstava, cjevovodi - nespecificirano	0	0	3	2	0	1	1	0	0	0	7
05.00 - Agregati, sustavi za prijenos i skladištenje energije - nespecificirani	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
06.00 - Ručni alat bez pogona - nespecificirano	0	0	0	6	88	0	9	0	2	0	105
07.00 - Ručni alat, mehanički - nespecificirano	0	0	0	0	3	0	1	1	0	0	5
09.00 - Strojovi i oprema - prijenosni ili pokretni - nespecificirano	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
10.00 - Strojovi i oprema - nepokretni - nespecificirano	0	1	0	1	8	0	2	0	0	0	12
11.00 - Prijenosni, transportni i skladišni sustavi -	0	1	2	6	14	2	8	3	1	0	37

nespecificirano											
12.00 - Cestovna vozila - nespecificirano	0	0	0	0	8	12	3	0	39	0	62
14.00 - Sredstva, predmeti, proizvodi, dijelovi strojeva, otpad, prašine - nespecificirano	0	0	0	8	2	1	7	4	0	0	22
15.00 - Kemijske, eksplozivne, radioaktivne, biološke tvari - nespecificirano	0	0	23	0	1	20	2	1	0	0	47
16.00 - Sigurnosna sredstva i oprema - nespecificirano	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2
17.00 - Uredska oprema, osobna oprema, sportska oprema, oružje, oprema za rad u kućanstvu - nespecificirano	0	1	1	21	8	15	23	12	3	0	84
18.00 - Živi organizmi i ljudska bića - nespecificirano	0	0	1	6	8	4	4	41	98	1	163
19.00 - Glomazni otpad - nespecificirano	0	0	0	1	2	0	10	1	0	0	14
20.00 - Prirodni fenomeni - nespecificirano	0	0	0	1	2	11	1	1	0	0	16
99.99 - Ostala materijalna sredstva nespomenuta u ovoj klasifikaciji	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	4
Sveukupno	39	5	30	60	146	304	103	145	146	4	982

*Oznaka:00 - Nema podataka, 10 - Poremećaj zbog električnih problema, eksplozije, požara – nespecificirano, 20 - Poremećaj zbog prelijevanja, prevrtanja, curenja, otjecanja, isparavanja, zračenja, 30 - Lomljenje, prsnuće, rascjepanje, iskliznuće, pad, rušenje materijalnog sredstva – nespecificirano, 40 - Gubitak kontrole (djelomični ili potpuni) - nad strojem, prijelaz, 50 - Pokliznuće - Spoticanje i padanje - Pad osobe – nespecificirano, 60 - Pokretanje tijela bez fizičkog naprezanja (općenito vodi ka vanjskim ozljedama) – nespecificirano, 70 - Pokretanje tijela sa ili pod fizičkim naprezanjem (općenito dovodi do unutarnjih ozljeda – nespecificirano, 80 - Šok, strah, nasilje, agresija, prijetnje – nespecificirano, 99 - Ostala odstupanja nespomenute ranije u klasifikaciji

Tablica 3.26. prikazuje najčešći kontakt – način ozljeđivanja koji je doveo do ozljede radnika i povezano materijalno sredstvo. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=982) u djelatnosti zdravstva i socijalne skrbi, najviše ozljeda (N=330) dogodilo se pri *horizontalnom ili vertikalnom sudaru s nepokretnim predmetom (žrtva je u pokretu)*. Najčešće materijalno sredstvo povezano s ovim kontaktom su *zgrade, građevine, površine na površini zemlje* (N=244).

Tablica 3.26. Povezanost kontakta - načina ozljeđivanja i materijalnih sredstava (sukladno ESAW metodologiji)

Materijalna sredstva načina ozljeđivanja	Način ozljeđivanja *										Ukupno (N)
	00	10	20	30	40	50	60	70	80	99	
00.00 - Nema materijalnog sredstva ili ne postoje podaci o tome	37	0	0	3	1	0	2	168	0	3	214
01.00 - Zgrade, građevine, površine - na površini zemlje (unutarnje ili vanjske, nepomične ili pomične, privremene ili stalne) - nespecificirano	0	0	0	244	11	7	4	7	1	0	274
02.00 - Zgrade, građevine, površine -iznad nivoa zemlje (unutarnje ili vanjske) - nespecificirano	0	0	1	52	5	2	0	0	0	0	60
04.00 - Sustavi za opskrbu i distribuciju sredstava, cjevovodi - nespecificirano	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	3
05.00 - Agregati, sustavi za prijenos i skladištenje energije - nespecificirani	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
06.00 - Ručni alat bez pogona – nespeci.	0	1	0	0	3	121	0	0	0	0	125
07.00 - Ručni alat, mehanički – nespecifi.	0	0	0	0	2	1	0	1	0	0	4
09.00 - Strojevi i oprema - prijenosni ili pokretni - nespecificirano	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
10.00 - Strojevi i oprema - nepokretni - nespecificirano	0	1	0	1	1	4	2	0	0	0	9
11.00 - Prijenosni, transportni i skladišni sustavi - nespecificirano	0	0	0	3	8	13	5	0	0	0	29
12.00 - Cestovna vozila - nespecificirano	0	0	0	0	40	0	0	0	0	0	40
14.00 - Sredstva, predmeti, proizvodi, dijelovi strojeva, otpad, prašine - nespecificirano	0	0	0	7	7	24	4	1	0	0	43
15.00 - Kemijske, eksplozivne, radioaktivne, biološke tvari - nespecificirano	0	34	0	0	0	0	0	0	0	0	34
16.00 - Sigurnosna sredstva i oprema - nespecificirano	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1

17.00 - Uredska oprema, osobna oprema, sportska oprema, oružje, oprema za rad u kućanstvu - nespecificirano	0	1	0	19	24	17	4	2	1	0	68
18.00 - Živi organizmi i ljudska bića - nespecificirano	0	1	0	0	7	1	2	2	62	0	75
Sveukupno	37	40	1	330	111	191	24	181	64	3	982

*Oznaka:00 - Nema podataka, 10 - Kontakt s visokim naponom, toplinom, opasnim tvarima – nespecificirano, 30 - Horizontalni ili vertikalni sudar sa stacionarnim predmetom (žrtva je u pokretu) – nespecificirano, 40 - Udarac, objekta u gibanju, sudar s istim – nespecificirano, 50 - Kontakt s oštrim, šiljatim, grubim materijalnim sredstvom – nespecificirano, 60 - Uklještenje, nagnječenje i sl. – nespecificirano, 70 - Fizički ili psihički stres – nespecificirano, 80 - Ugriz, udarac i sl. (čovjek ili životinja) – nespecificirano 99 - Ostale vrste kontakta - načina ozljede nespomenute u ovoj klasifikaciji

3.1.2.5. Težina i vrsta ozljede te ozlijeđeni dio tijela u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi

U tablici 3.27. prikazani su podaci o broju ozljeda **na mjestu rada** u djelatnosti zdravstva i socijalne skrbi prema težini ozljede. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=982), najviše je lakih ozljeda (89,21%).

Tablica 3.27. Težina ozljeda na mjestu rada (sukladno obrascu Prijava o ozljedi na radu)

Težina ozljeda**	Na mjestu rada*					
	0	1	2	9	Ukupno	
					N	%
1 - laka	23	799	41	13	876	89,21
2 - teška	8	80	7	3	98	9,98
3 - skupna	0	1	0	0	1	0,10
Nema podataka	0	5	2	0	7	0,71
Sveukupno	31	885	50	16	982	100,00

*Oznaka: 0 – nema podataka; 1 – uobičajeno mjesto rada ili mjesto rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca; 2 – povremeno ili pokretno mjesto rada ili putovanje po nalogu poslodavca; 9 – ostala mjesta rada koja se ne mogu svrstati pod 1 ili 2

**Težina ozljeda	Ozljeda
1 - laka	Nema opasnosti za život, beznačajno ili lako oštećenje organa, funkcija održana ili privremeno neznatno smanjena, radna sposobnost održana - ogrebotine, manje modrice, nagnječenja, posjekotine
2 - teška	Potencijalna ili stvarna opasnost za život, značajno ili trajno oštećenje ili uništenje organa, privremena ili trajna nesposobnost za rad, unakaženije - amputacija, veća nagnječenja ili zgnječenje organa, višestruke ozljede, prijelomi, oštećenja velikih žila i živaca
3 - skupna	Ozljeda dviju i više osoba
4 - smrtna	Smrt

Tablica 3.28. prikazuje broj ozljeda na mjestu rada u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi prema vrsti ozljede. Kao najčešća fizička posljedica ozljeda **na mjestu rada** (N=982) javljaju se iščašenja, uganuća i nategnuća (31,16%).

Tablica 3.28. Ozljede na mjestu rada u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi prema vrsti (sukladno ESAW metodologiji)

Vrsta ozljede	Na mjestu rada	
	N	%
000 - Nepoznata ozljeda	18	1,83
010 - Rane i površinske ozljede	255	25,97
011 - Površinske ozljede	103	10,49
012 - Otvorene rane	24	2,44
019 - Ostale vrste rana i površinskih ozljeda	128	13,03

020 - Prijelomi kostiju	124	12,63
021 - Zatvoreni prijelom	56	5,70
022 - Otvoreni prijelom	1	0,10
029 - Ostale vrste prijeloma kostiju	67	6,82
030 - Iščašenja, uganuća i nategnuća	306	31,16
031 - Iščašenja	32	3,26
032 - Uganuća i nategnuća	105	10,69
039 - Ostale vrste iščašenja, uganuća i nategnuća	169	17,21
050 - Nagnječenja / potres mozga i unutarnje ozljede	41	4,18
051 - Potresi	5	0,51
052 - Unutarnje ozljede	17	1,73
059 - Ostale vrste potresa i unutarnjih ozljeda	19	1,93
060 - Opekline i smrzotine	30	3,05
061 - Termalne opekline	22	2,24
062 - Kemijske (korozivne) opekline	2	0,20
069 - Ostale vrste opekline i smrzotina	6	0,61
110 - Šok	29	2,95
111 - Šok zbog agresivnosti i prijetnji	18	1,83
119 - Druge vrste šoka	11	1,12
120 - Višestruke ozljede	38	3,87
999 - Ostale spe. ozljede nespomenute u prethodnoj podjeli	141	14,36

Tablica 3.29. prikazuje najčešće ozljeđivani dio tijela kod ozljeda **na mjestu rada** u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (N=982). To su najčešće *gornji ekstremiteti* (39,61%) u čijem udjelu *prsti* čine 20,88%

Tablica 3.29. Ozljede na mjestu rada u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi prema ozlijeđenom dijelu tijela (sukladno ESAW metodologiji)

Ozlijeđeni dio tijela	Na mjestu rada*	
	N	%
00 - Ozlijeđeni dio tijela, nespecificirano	26	2,65
10 - Glava	69	7,03
11 - Glava mozak i moždani živci i žile	29	2,95
12 - Područje lica	7	0,71
13 - Oko(oči)	9	0,92
15 - Zubi	1	0,10
19 - Glava, drugi dijelovi ne spomenuti gore	23	2,34
20 - Vrat, vratna kralježnica i leđna moždina	32	3,26
21 - Vrat, uključujući vratnu kralježnicu	19	1,93
29 - Vrat, ostali dijelovi ne spomenuti gore	13	1,32

30 - Leđa, kralježnica i leđna moždina osim vratnog dijela	46	4,68
31 - Leđa, uključujući kralježnicu	33	3,36
39 - Leđa, ostali dijelovi nespomenuti gore	13	1,32
40 - Trup i organi	26	2,65
41 - Prsni koš, rebra uključujući zglobove i lopatice	7	0,71
42 - Područje prsa uključujući organe	3	0,31
43 - Zdjelica, područje trbuha uključujući organe	5	0,51
48 - Trup, ozlijeđen na više mjesta	2	0,20
49 - Trup, ostali dijelovi koji nisu spomenuti gore	9	0,92
50 - Gornji ekstremiteti	389	39,61
51 - Rame i nadlaktica	32	3,26
52 - Lakat i podlaktica	55	5,60
53 - Šaka	41	4,18
54 - Prst (prsti)	205	20,88
55 - Ručni zglob-zapešće	38	3,87
58 - Gornji ekstremiteti, ozlijeđeni na više mjesta	6	0,61
59 - Gornji ekstremiteti, ostali dijelovi koji nisu spomenuti gore	12	1,22
60 - Donji ekstremiteti	309	31,47
61 - Kuk i natkoljenica	3	0,31
62 - Koljeno i potkoljenica	108	11,00
63 - Gležanj	80	8,15
64 - Stopalo	50	5,09
65 - Nožni prst (prsti)	31	3,16
68 - Donji ekstremiteti, ozlijeđeni na više mjesta	8	0,81
69 - Donji ekstremiteti, ostali dijelovi koji nisu spomenuti gore	29	2,95
70 - Cijelo tijelo višestruko ozlijeđeno	70	7,13
71 - Cijelo tijelo (sustavne posljedice)	13	1,32
78 - Višestruke ozljede tijela	57	5,80
99 - Ozljede drugih dijelova tijela, koji nisu ranije spomenuti	15	1,53

3.1.3. Analiza ozljeda na radu u djelatnosti C - Prerađivačka industrija za 2017. godinu

Ovdje će se analizirati ozljede na radu u djelatnosti C - Prerađivačka industrija. Od ukupnog broja ozljeda na radu (N=14 290), za koje je HZZZSR dobio podatke, ovoj djelatnosti ozlijedilo se **3 336** radnika, od čega 2 895 (86,78%) **na mjestu rada**, a 441 (13,22%) **na putu**.

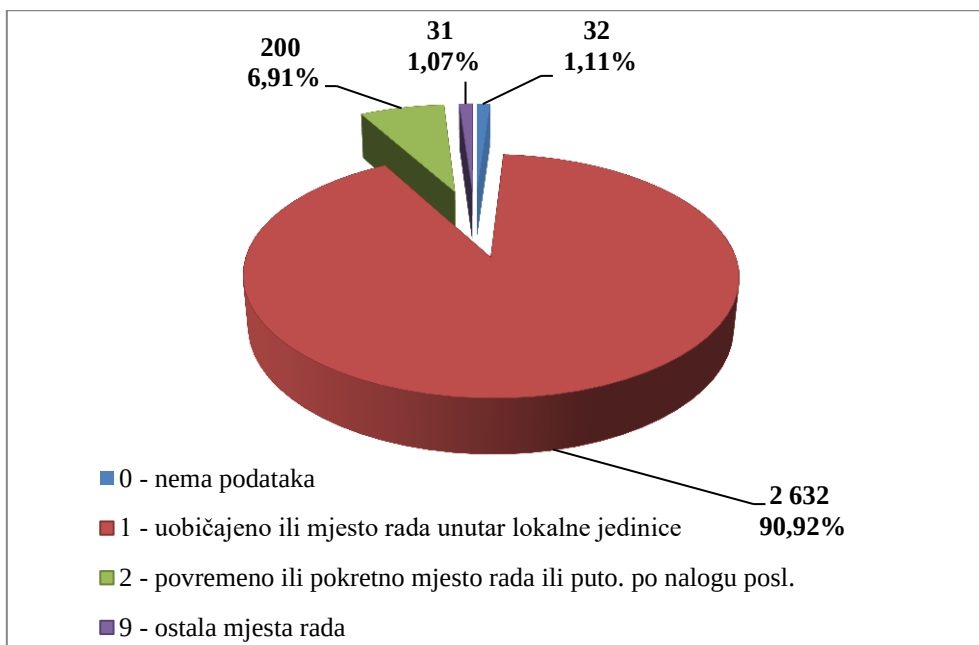
U Tablici 3.30. prikazan je ukupan broj ozljeda te broj ozljeda na mjestu rada i na putu unutar pojedine županije. Uspoređujući odnos ozljeda na mjestu rada i onih na putu unutar pojedine županije, u Gradu Zagrebu, od ukupnog broja ozljeda (N=415), **na mjestu rada** dogodilo se 73,73% ozljeda, što je najmanji udio ozljeda na mjestu rada spram onih na putu među svim županijama. Najveći udio ozljeda na mjestu rada spram onih na putu je u Virovitičko-podravskoj županiji, gdje od ukupnog broja ozljeda u toj županiji (N=57), 98,25% čine ozljede **na mjestu rada**. Za 119 ozljeda nema podataka o županiji u kojoj se dogodila ozljeda, ali poznato je kako ih je na mjestu rada bilo 109, a na putu 10.

Tablica 3.30. Broj ozljeda na radu po županijama (sukladno ESAW metodologiji)

Županije	Ukupno (N)	Na mjestu rada u županiji		Na putu u županiji	
		N	%	N	%
HR031 Primorsko-goranska županija	315	288	91,43	27	8,57
HR032 Ličko-senjska županija	18	17	94,44	1	5,56
HR033 Zadarska županija	39	31	79,49	8	20,51
HR034 Šibensko-kninska županija	72	70	97,22	2	2,78
HR035 Splitsko-dalmatinska županija	145	133	91,72	12	8,28
HR036 Istarska županija	211	198	93,84	13	6,16
HR037 Dubrovačko-neretvanska županija	14	11	78,57	3	21,43
HR041 Grad Zagreb	415	306	73,73	109	26,27
HR042 Zagrebačka županija	252	224	88,89	28	11,11
HR043 Krapinsko-zagorska županija	151	128	84,77	23	15,23
HR044 Varaždinska županija	327	244	74,62	83	25,38
HR045 Koprivničko-križevačka županija	86	74	86,05	12	13,95
HR046 Međimurska županija	267	237	88,76	30	11,24
HR047 Bjelovarsko-bilogorska županija	70	65	92,86	5	7,14
HR048 Virovitičko-podravska županija	57	56	98,25	1	1,75
HR049 Požeško-slavonska županija	63	55	87,30	8	12,70
HR04A Brodsko-posavska županija	126	121	96,03	5	3,97
HR04B Osječko-baranjska županija	192	174	90,63	18	9,38
HR04C Vukovarsko-srijemska županija	105	92	87,62	13	12,38
HR04D Karlovačka županija	111	101	90,99	10	9,01
HR04E Sisačko-moslavačka županija	181	161	88,95	20	11,05

Prema ESAW metodologiji ozljede **na mjestu rada** dijele se na ozljede na *uobičajenom mjestu rada* ili *mjestu rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca* (oznaka „1“), na *povremenom ili pokretnom mjestu rada* ili *putovanju po nalogu poslodavca* (oznaka „2“) te *ostala mjesta rada* koja se ne mogu svrstati ni u jednu od navedenih grupa (oznaka „9“). Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu**

rada (N=2 895), najviše ozljeda dogodilo se na *uobičajenom mjestu rada ili unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca* (90,92%), što je prikazano na Slici 3.7.

Slika 3.7. Broj ozljeda na mjestu radu (sukladno ESAW metodologiji)

3.1.3.1. Karakteristike ozlijeđenih radnika u prerađivačkoj industriji

Od ukupnog broja ozlijeđenih radnika u prerađivačkoj industriji (N=3 336), ozlijeđeno je 74,94% muškaraca i 24,94% žena. Od ukupnog broja ozlijeđenih muškaraca (N=2 500), **na mjestu rada** ozlijedilo se njih 92,00%, a **na putu** 8,00%. Od ukupnog broja ozlijeđenih žena (N=832), **na mjestu rada** ozlijedilo se njih 71,51%, a **na putu** 28,49%. Za četiri ozljede nema podataka o spolu..

U Tablici 3.31. prikazan je broj ozljeda na radu prema dobnim skupinama radnika i mjestu nastanka. Obzirom na ukupan broj ozljeda (N=3 336) u prerađivačkoj industriji, **na mjestu rada** najviše su se ozljeđivali radnici starosne skupine 18-30 (26,05%).

Tablica 3.31. Broj ozljeda na radu prema dobnim skupinama radnika i mjestu nastanka

Starost radnika	Ukupno		Na mjestu rada	
	N	%	N	%
< 18	3	0,09	3	0,09
18 - 30	956	28,66	869	26,05
31 - 40	919	27,55	809	24,25
41 - 50	771	23,11	638	19,12
51 - 60	632	18,94	526	15,77
60 +	52	1,56	49	1,47
Nema podataka	3	0,09	1	0,03
Sveukupno	3 336	100,00	2 895	86,78

Prema osnovi osiguranja, odnosno, zaposleničkom statutu (*tablica 3.32.*), od ukupnog broja ozlijeđenih **na mjestu rada** (N=2 895), najviše je iz grupe *radnik* (99,59%).

Tablica 3.32. Broj ozljeda na mjestu rada prema osnovi osiguranja (sukladno ESAW metodologiji)

Osnova osiguranja	Na mjestu rada*					
	0	1	2	9	Ukupno	
					N	%
000 - nepoznato	1	2	0	1	4	0,14
100 - samozaposleni	0	5	2	0	7	0,24
300 - radnik	31	2 625	197	30	2 883	99,59
900 - ostalo	0	0	1	0	1	0,03
Sveukupno	32	2 632	200	31	2 895	100,00

*Oznaka: 0 – nema podataka; 1 – uobičajeno mjesto rada ili mjesto rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca; 2 – povremeno ili pokretno mjesto rada ili putovanje po nalogu poslodavca; 9 – ostala mjesta rada koja se ne mogu svrstati pod 1 ili 2

U *tablici 3.33.* prikazani su broj i stopa ozljeda na mjestu rada na 1000 zaposlenih prema zanimanjima na kojima su radili radnici ozlijeđeni u prerađivačkoj industriji. Uzimajući u obzir ozljeda **na mjestu rada** u ovoj djelatnosti (N=2 895), najviša stopa ozljeda na 1000 zaposlenih je u *zanimanjima u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji* i iznosi 45,40. Podaci o zanimanju nisu poznati za 10 radnika ozlijeđenih na mjestu rada.

Tablica 3.33. Broj i stopa ozljeda na 1000 zaposlenih na mjestu rada prema zanimanju ozlijeđenih radnika u prerađivačkoj industriji (sukladno NKZ 10)

NKZ 10 - rod	Na mjestu rada (N)	Stopa ONR na mjestu rada na 1000 zaposlenih
1 Zakonodavci/zakonodavke, dužnosnici/dužnosnice i direktori/direktorice	6	0,56
2 Znanstvenici/znanstvenice, inženjeri/inženjerke i stručnjaci/stručnjakinje	57	1,47
3 Tehničari/tehničarke i stručni suradnici/stručne suradnice	172	5,12
4 Administrativni službenici/administrativne službenice	54	2,62
5 Uslužna i trgovačka zanimanja	113	2,59
6 Poljoprivrednici/poljoprivrednice, šumari/šumarke, ribari/ribarke, lovci/lovkinje	11	0,85
7 Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	1 294	45,40
8 Rukovatelji/rukovateljice postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači/industrijske proizvođačice i sastavljači/sastavljačice proizvoda	600	25,63
9 Jednostavna zanimanja	578	32,39

Šest najčešćih zanimanja radnika koji su se ozljeđivali u prerađivačkoj industriji u odnosu na odjeljke u ovoj djelatnosti prikazani su u tablici 3.34. Od ukupnog broja ozlijeđenih radnika **na mjestu rada** (N=2 895) prema NKZ 10, njih 2 235 obuhvaćeno je analizom. Najviše su se ozljeđivali radnici iz odjeljka 25 - *proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme* (N=441). Od zanimanja najčešće su se ozljeđivali *tokari, kovinotokari, strojarski mehaničari i srodna zanimanja* (N=662).

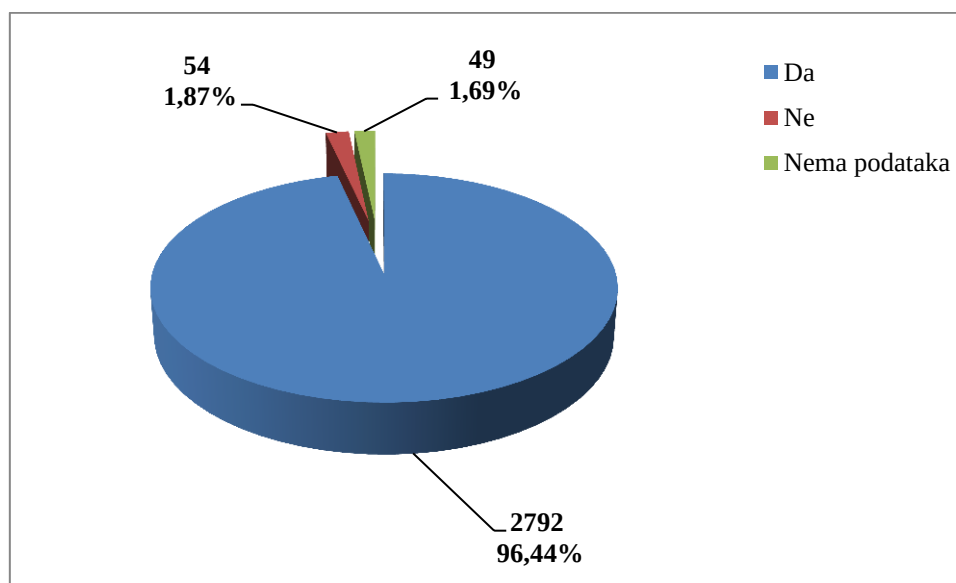
Tablica 3.34. Ozljede na radu u prerađivačkoj industriji po odjeljima i zanimanjima s najviše ozlijeđenih (sukladno NKZ 10 i NKD 2007)

NKD područje C - odjeljci	NKZ 10 - zanimanja s najviše ozlijeđenih u prerađivačkoj industriji*						Ukupno (N)
	72	75	81	83	93	96	
10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	18	144	54	50	87	54	407
11 Proizvodnja pića	2	1	17	15	1	9	45
12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0	0	0	0	1		1
13 Proizvodnja tekstila	2	4	11	1		6	24
14 Proizvodnja odjeće	1	24	10	0	1	3	39
15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	2	61	2	2		29	96
16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaj...	9	122	48	8	11	58	256
17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	0	1	16	6	5	5	33
18 Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	3	0	0	0	1	4	8
19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	0	0	13	2	0	1	16
20 Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	13	1	16	6	3	10	49
21 Proizvodnja osnovnih farm. proizvoda i farm. pripravaka	0	0	0	0	1	0	1
22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	10	1	22	1	5	20	59
23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	11	0	40	5	8	41	105
24 Proizvodnja metala	19	1	40	3	1	4	68
25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	250	12	72	8	50	49	441
26 Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	0	0	2	0	0	2	4
27 Proizvodnja električne opreme	18	0	12	1	3	6	40

28 Proizvodnja strojeva i uređaja, d. n.	71	1	40	6	7	7	132
29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	18	8	2	1	1	8	38
30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	153	6	2	11	1	15	188
31 Proizvodnja namještaja	6	51	34	1	4	18	114
32 Ostala prerađivačka industrija	1	0	1	1	0	2	5
33 Popravak i instaliranje strojeva i opreme	55	1	1	4	1	4	66
Sveukupno	662	439	455	132	192	355	2 235

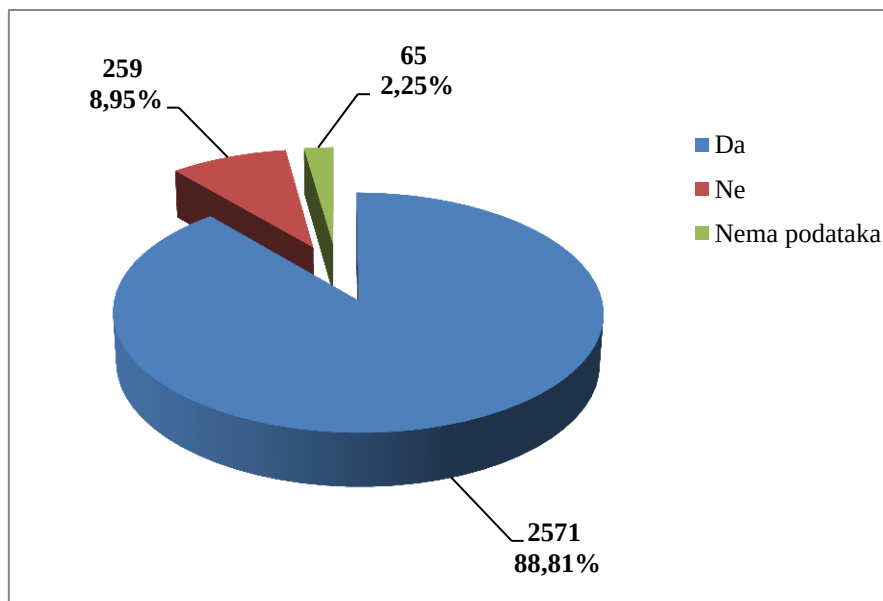
*Oznaka: 72 Tokari/tokarice, kovinotokari/kovinotokarice, strojarski mehaničari/strojarske mehaničarke i srodna zanimanja, 75 Prerađivači/prerađivačice hrane, drva, proizvođači/proizvođačice odjeće i ostala obrtnička i srodna zanimanja, 81 Rukovatelji/rukovateljice postrojenjima i strojevima, 83 Vozači/vozačice, strojovođe/strojovotkinje prijevoznih sredstava i pokretnih strojeva, 93 Jednostavna zanimanja u rudarstvu, građevinarstvu, proizvodnji i prometu, 96 Čistači/čistačice ulica i srodna zanimanja

U prerađivačkoj industriji od ukupnog broja radnika ozlijeđenih **na mjestu rada** (N=2 895), njih 96,44% bilo je osposobljeno za rad na siguran način (Slika 3.8.).

Slika 3.8. Osposobljenost radnika za rad na siguran način (sukladno obrascu Prijava o ozljedi na radu)

Od ukupnog broja ozlijeđenih radnika **na mjestu rada** (N=2 895) u prerađivačkoj industriji, za 88,81% utvrđeno je da su koristili osobnu zaštitnu opremu u vrijeme nastanka ozljede (Slika 3.9.), ali nije poznato je li korištena OZO povezna s ozljedom ozlijeđenog dijela tijela.

Slika 3.9. Korištenje OZO u vrijeme nastanka ozljede (sukladno obrascu Prijava o ozljedi na radu)

3.1.3.2. Odjeljci djelatnosti i veličina poslodavca u prerađivačkoj industriji

Podaci o broju ozljeda na radu prema odjeljcima djelatnosti C - *Prerađivačka industrija* i mjestu nastanka, prikazani su u tablici 3.35. Najviše ozljeda **na mjestu rada** bilo je u odjeljku 10 – *Proizvodnja prehrambenih proizvoda* (N=562). Uspoređujući odnos ozljeda na mjestu rada i na putu unutar pojedinog odjeljaka, najviše ozljeda na mjestu rada (96,59%) spram onih na putu dogodilo se u *Proizvodnji metala*.

Tablica 3.35. Ozljede na radu u prerađivačkoj industriji prema mjestu nastanka (sukladno NKD 2007)

C - Prerađivačka industrija, odjeljci	Ukupno		Na mjestu rada unutar odjeljka	
	N	%	N	%
10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	665	19,93	562	84,51
11 Proizvodnja pića	66	1,98	61	92,42
12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	6	0,18	2	33,33
13 Proizvodnja tekstila	44	1,32	35	79,55
14 Proizvodnja odjeće	97	2,91	55	56,70
15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	167	5,01	108	64,67
16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala	299	8,96	285	95,32
17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	42	1,26	39	92,86
18 Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	32	0,96	18	56,25
19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	43	1,29	32	74,42
20 Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	90	2,70	79	87,78
21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka	38	1,14	24	63,16

22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	88	2,64	80	90,91
23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	161	4,83	151	93,79
24 Proizvodnja metala	88	2,64	85	96,59
25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	576	17,27	538	93,40
26 Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	21	0,63	9	42,86
27 Proizvodnja električne opreme	95	2,85	76	80,00
28 Proizvodnja strojeva i uređaja, d. n.	177	5,31	161	90,96
29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	56	1,68	51	91,07
30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	227	6,80	210	92,51
31 Proizvodnja namještaja	136	4,08	129	94,85
32 Ostala prerađivačka industrija	10	0,30	6	60,00
33 Popravak i instaliranje strojeva i opreme	112	3,36	99	88,39
Sveukupno	3 336	100,00	2 895	86,78

Prema veličini poslodavca, najviše ozljeda **na mjestu rada** dogodilo se kod poslodavaca s više od 500 zaposlenih (36,27%), što je prikazano u Tablici 3.36.

Tablica 3.36. Broj ozljeda na mjestu radu prema veličini poslodavca (sukladno ESAW metodologiji)

Veličina poslodavca	Na mjestu rada*					
	0	1	2	9	Ukupno	
					N	%
1 (1-9 zaposlenih)	1	53	14	2	70	2,42
2 (10-49 zaposlenih)	5	255	43	7	310	10,71
3 (50-249 zaposlenih)	13	835	73	13	934	32,26
4 (250-499 zaposlenih)	4	500	13	4	521	18,00
5 (500 i više zaposlenih)	8	982	55	5	1 050	36,27
9 (Nepoznata veličina)	1	7	2	0	10	0,35
Sveukupno	32	2 632	200	31	2 895	100,00

*Oznaka: 0 – nema podataka; 1 – uobičajeno mjesto rada ili mjesto rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca; 2 – povremeno ili pokretno mjesto rada ili putovanje po nalogu poslodavca; 9 – ostala mjesta rada koja se ne mogu svrstati pod 1 ili 2

3.1.3.3. Radni okoliš i radni proces u prerađivačkoj industriji

Tablica 3.37. pokazuje da se najveći broj ozljeda na mjestu rada obzirom na radni okoliš. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=2 895), najviše ozljeda dogodilo se u *industrijskoj zoni* (84,21%), preciznije u *proizvodnoj zoni, tvornici i radionici* (72,61%).

Tablica 3.37. Broj ozljeda na mjestu radu prema radnom okolišu gdje se ozljeda dogodila (sukladno ESAW metodologiji)

Radni okoliš	Na mjestu rada	
	N	%
000 - Nema podataka	79	2,73
010 - Industrijska zona - nespecificirano	2 438	84,21
011 - Proizvodna zona, tvornica, radionica	2 102	72,61
012 - Remontni zavod, servisna radionica	74	2,56
013 - Zona koja se primarno koristi za skladištenje, utovar istovar	216	7,46
019 - Ostale vrste radnog okoliša unutar grupe 010	46	1,59
020 - Gradilište, graditeljstvo, površinski kamenolomi, rudnik - nespecificirano	78	2,69
021 - Gradilište - izgradnja objekta	51	1,76
022 - Gradilište - rušenje, renoviranje, održavanje objekta	16	0,55
023 - Kamenolom, rudnik, površinski kop, rov (uključujući rudnike i kamenolome)	6	0,21
025 - Gradilište - na ili iznad vode	1	0,03
029 - Ostale vrste radnog okoliša grupe 020 nespomenute ranije	4	0,14
030 - Poljodjelstvo, stočarstvo, ribarstvo, šumarstvo – nespecificirano	19	0,66
031 - Stočarsko područje	4	0,14
032 - Poljodjelsko područje - zemljani usjevi	1	0,03
033 - Poljodjelsko Područje - uzgoj kultura na drvetu ili žbunju	5	0,17
034 - Šumarsko područje	9	0,31
040 - Područje tercijarnih aktivnosti, ured, zabavni park,razno - nespecificirano	105	3,63
041 - Ured, soba za sastanke, knjižnica i sl.	24	0,83
042 - Obrazovna ustanova, osnovna škola, srednja škola, viša škola, fakultet, jaslice i dječji vrtić	1	0,03
043 - Maloprodajni i veleprodajni objekti (uključujući uličnu prodaju)	58	2,00
044 - Restoran, rekreacijski objekt, privremeni smještaj (uključujući muzej, dvorana stadion, velesajam, itd.)	19	0,66
049 - Ostale vrste radnog okoliša grupe 040 nespomenute ranije	3	0,10
050 - Zdravstvena ustanova - nespecificirano	3	0,10
051 - Zdravstvena ustanova, privatna bolnica, bolnica, ustanova za njegu bolesnika, starački dom	2	0,07
059 - Ostale vrste radnog okoliša grupe 050 nespomenute ranije	1	0,03
060 - Javni prostor - nespecificirano	140	4,84
061 - Prostor trajno otvoren za javni promet (ceste, sp. ceste, parkirališta, čekao. stadiona ili aerodroma)	46	1,59
062 - Transportna sredstva - cestovna ili tračna – pri. ili javna (sve vrste vlakova, autobusa, automobila, itd.)	81	2,80
063 - Zone uz javna mjesta s ograničenjem pristupa na samo ovlaštene osobe: željezničke tračnice, uzletiste aviona, ivičnjaci motornih cesta)	7	0,24

069 - Ostale vrste radnog okoliša grupe 060 nesp. ranije	6	0,21
070 - Kućanstvo nespecificirano	12	0,41
071 - Privatna kuća ili stan	3	0,10
072 - Zajednički dijelovi zgrade, suteran, okućnica	8	0,28
079 - Ostale vrste radnog okoliša grupe 070 nespomenute ranije	1	0,03
080 - Sportski teren - nespecificirano	1	0,03
082 - Otvoreni sportski teren - igralište, otvoreni bazen, skijalište,	1	0,03
090 - Radni okoliš na visini osim gradilišta – nespec.	5	0,17
091 - Uzvišeno - na fiksnom nivou (krov, terasa, ...)	2	0,07
092 - Uzvišeno - jarbol, pylon, viseća platforma	3	0,10
100 - Podzemni radovi osim gradilišta - nespecificirano	1	0,03
103 - Podzemlje - kanalizacija	1	0,03
110 - Radni okoliš na vodi ili iznad vode osim gradilišta nespecificirano	8	0,28
111 - More ili ocean - paluba svih vrsta plovila i platformi	8	0,28
120 - Radni okoliš u uvjetima povišenog tlaka osim gradilišta - nespecificirano	6	0,21
122 - Radni okoliš u uvjetima povišenog tlaka - komora	6	0,21

Tablica 3.38. prikazuje broj ozljeda na mjestu rada u prerađivačkoj industriji obzirom na radni proces koji je ozlijeđen izvodio u vrijeme ozljede. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=2 895), najviše ozljeda dogodilo se u grupi *izrada, prerada, obrada i skladištenje* (60,45%), preciznije *izrada, prerada i obrada* (50,05%).

Tablica 3.38. Broj ozljeda na mjestu rada prema radnom procesu pri kojem se ozljeda dogodila (sukladno ESAW metodologiji)

Radni proces prema grupama	Na mjestu rada	
	N	%
00 - Nema podataka	77	2,66
10 - IZRADA, prerada, obrada, skladištenje - sve vrste – nespecificirano	1 750	60,45
11 - IZRADA, prerada, obrada - sve vrste	1 449	50,05
12 - Skladištenje - sve vrste	276	9,53
19 - Ostale vrste radnog procesa grupe 10 nespomenute ranije	25	0,86
20 - Iskopavanje, izgradnja, renoviranje, rušenje – nespecificirano	40	1,38
21 - Iskopavanje	1	0,03
22 - Novogradnja - visokogradnja	24	0,83
23 - Novogradnja - niskogradnja	5	0,17
24 - Renoviranje, proširivanje, održavanje zgrada – svi tipovi konstrukcija	8	0,28
25 - Rušenje - svi tipovi konstrukcija	1	0,03
29 - Ostale vrste radnog procesa grupe 20 nespomenute ranije	1	0,03

30 - Poljoprivreda, šumarstvo, hortikultura, uzgoj ribe, rad sa živim životinjama - nespecificirano	13	0,45
32 - Poljoprivreda - s biljkama, hortikultura	4	0,14
33 - Poljoprivreda - sa životinjama	3	0,10
34 - Šumarstvo	6	0,21
40 - Uslužne djelatnosti, intelektualna djelatnost – nespecificirano	53	1,83
41 - Javne usluge, njega, pomoć	7	0,24
42 - Intelektualni rad - poduka, nastava, obrada podataka, uredski posao, organiziranje, rukovođenje	11	0,38
43 - Komercijalna aktivnost - kupovanje, prodaja i slične uslužne djelatnosti	35	1,21
50 - Ostali poslovi povezani sa zadacima u grupama 10, 20, 30 i 40 – nespecificirano	685	23,66
51 - Podešavanje, priprema, postavljanje, rastavljanje, rasklapanje	298	10,29
52 - Održavanje, popravak, poboljšavanje, podešavanje	161	5,56
53 - Čišćenje radnih zona i strojeva - ručno ili strojno	168	5,80
54 - Zbrinjavanje otpada svih vrsta	12	0,41
55 - Nadzor, inspekcija proizvodnih postupaka, radnih zona, sredstava za transport, opreme – s ili bez opreme za nadzor	43	1,49
59 - Ostale vrste radnog procesa grupe 50 nespomenute ranije	3	0,10
60 - Pokretne, sportske, umjetničke aktivnosti –nespecificirano	273	9,43
61 - Kretanje, uključujući kretanje transportnim sredstvima	268	9,26
62 - Sportska, umjetnička aktivnost	2	0,07
69 - Ostale vrste radnog procesa grupe 60 nespomenute ranije	3	0,10
99 - Ostale vrste radnog procesa nespomenute ranije u klasifikaciji	4	0,14

3.1.3.4. Specifična radna aktivnost, poremećaj u radnom procesu, kontakt - način nastanka ozljede i materijalna sredstva povezana s navedenim aktivnostima, poremećajima i kontaktima u prerađivačkoj industriji

Tablica 3.39. prikazuje najčešću specifičnu aktivnost koju je radnik izvodio u trenutku ozljede i materijalno sredstvo koje je ozlijeđeni koristio izvodeći tu aktivnost. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=2 895) u prerađivačkoj industriji, najčešća specifična aktivnost je *rukovanje strojem* (N=618), a materijalno sredstvo povezano s ovom specifičnom aktivnosti su *strojevi i oprema – nepokretni* (N=569).

Tablica 3.39. Povezanost specifične radne aktivnosti i materijalnih sredstava (sukladno ESAW metodologiji)

Materijalna sredstva specifične aktivnosti	Specifična aktivnost *								Ukupno (N)
	00	10	20	30	40	50	60	70	
00.00 - Nema materijalnog sredstva ili ne postoje podaci o tome	78	0	0	0	3	0	6	6	93
01.00 - Zgrade, građevine, površine - na površini zemlje (unutarnje ili vanjske, nepomične ili pomične, privremene ili stalne) - nespecificirano	0	0	0	0	17	3	304	5	329
02.00 - Zgrade, građevine, površine - iznad nivoa zemlje (unutarnje ili vanjske) - nespecificirano	0	1	0	0	1	0	160	2	164
03.00 - Zgrade, građevine, površine - ispod nivoa zemlje (unutarnje i vanjske) - nespecificirano	0	0	0	0	0	0	5	0	5
04.00 - Sustavi za opskrbu i distribuciju sredstava, cjevovodi - nespecificirano	0	1	0	0	21	7	1	0	30
05.00 - Agregati, sustavi za prijenos i skladištenje energije - nespecificirani	0	0	0	0	14	7	1	0	22
06.00 - Ručni alat bez pogona - nespecificirano	0	0	351	0	6	0	0	0	357
07.00 - Ručni alat, mehanički - nespecificirano	0	1	206	2	7	4	0	0	220
08.00 - Ručni alat - bez tehničkih podataka o pogonu - nespecificirano	0	0	4	0	7	0	1	0	12
09.00 - Strojevi i oprema - prijenosni ili pokretni - nespecificirano	0	2	1	2	1	0	4	0	10
10.00 - Strojevi i oprema - nepokretni - nespecificirano	0	569	1	0	22	3	20	0	615
11.00 - Prijenosni, transportni i skladišni sustavi - nespecificirano	0	32	3	89	99	55	27	1	306
12.00 - Cestovna vozila - nespecificirano	0	0	0	71	5	0	35	0	111
13.00 - Ostala transportna vozila - nespecificirano	0	0	0	1	3	0	8	0	12
14.00 - Sredstva, predmeti, proizvodi, dijelovi strojeva, otpad, prašine - nespecificirano	0	11	2	0	327	179	2	0	521
15.00 - Kemijske, eksplozivne, radioaktivne, biološke tvari - nespecificirano	0	0	0	0	12	0	0	0	12
16.00 - Sigurnosna sredstva i oprema - nespecificirano	0	0	0	0	2	0	1	0	3
17.00 - Uredska oprema, osobna oprema, sportska oprema, oružje, oprema za rad u kućanstvu - nespecificirano	0	0	1	0	27	11	13	0	52

18.00 - Živi organizmi i ljudska bića - nespecificirano	0	0	0	0	4	2	0	0	6
19.00 - Glomazni otpad - nespecificirano	0	1	0	0	4	9	0	0	14
20.00 - Prirodni fenomeni - nespecificirano	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Sveukupno	78	618	569	165	583	280	588	14	2 895

*Oznaka:00 - Nema podataka ,10 - Rukovanje strojem – nespecificirano, 20 - Rad s ručnim alatom – nespecificirano, 30 - Vožnja/boravak na prijevoznom sredstvu ili opremi kojom se rukuje – nespecificirano, 40 - Rukovanje predmetima- nespecificirano, 50 - Ručno nošenje – nespecificirano, 60 - Kretanje – nespecificirano, 70 - Prisutnost – nespecificirana

Tablica 3.40. prikazuje najčešći poremećaj koji je doveo do ozljede radnika i materijalno sredstvo koje je ozlijeđeni koristio u vrijeme ozljede. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=2 895) u prerađivačkoj industriji, najčešći poremećaj radnog procesa je uzrokovan *gubitkom kontrole nad strojem, prijevoznim sredstvom opremom, ručnim alatom, predmetom ili životinjom* (N=1 043), od čega je najveći broj ozljeda (N=286) povezan sa *strojevima i opremom-nepokretnim*.

Tablica 3.40. Povezanost poremećaja radnog procesa i materijalnih sredstava (sukladno ESAW metodologiji)

Materijalna sredstva poremećaja	Poremećaj rada *										Ukupno (N)
	0	10	20	30	40	50	60	70	80	99	
00.00 - Nema materijalnog sredstva ili ne postoje podaci o tome	97	0	0	1	4	12	60	28	0	2	204
01.00 - Zgrade, građevine, površine - na površini zemlje (unutarnje ili vanjske, nepomične ili pomične, privremene ili stalne) - nespecificirano	0	0	0	9	10	210	26	121	0	0	376
02.00 - Zgrade, građevine, površine - iznad nivoa zemlje (unutarnje ili vanjske) - nespecificirano	0	0	0	22	2	97	13	27	1	0	162
03.00 - Zgrade, građevine, površine - ispod nivoa zemlje (unutarnje i vanjske) - nespecificirano	0	0	0	9	0	4	0	3	0	0	16
04.00 - Sustavi za opskrbu i distribuciju sredstava, cjevovodi - nespecificirano	0	0	0	10	7	3	7	2	0	0	29
05.00 - Agregati, sustavi za prijenos i skladištenje energije - nespecificirani	0	5	0	2	4	2	6	4	1	0	24

06.00 - Ručni alat bez pogona - nespecificirano	0	0	3	17	214	2	20	3	2	0	261
07.00 - Ručni alat, mehanički – nespecificirano	0	2	1	11	105	1	10	1	1	0	132
08.00 - Ručni alat - bez tehničkih podataka o pogonu - nespecificirano	0	0	0	1	3	0	2	0	0	0	6
09.00 - Strojovi i oprema - prijenosni ili pokretni - nespecificirano	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	4
10.00 - Strojovi i oprema - nepokretni - nespecificirano	0	3	2	11	286	13	133	4	1	0	453
11.00 - Prijenosni, transportni i skladišni sustavi - nespecificirano	0	1	0	51	91	28	61	36	16	0	284
12.00 - Cestovna vozila – nespecific.	0	0	0	1	13	13	6	1	49	0	83
13.00 - Ostala transportna vozila - nespecificirano	0	1	0	0	0	1	3	0	0	0	5
14.00 - Sredstva, predmeti, proizvodi, dijelovi strojeva, otpad, prašine - nespecificirano	0	0	11	220	283	20	94	39	2	1	670
15.00 - Kemijske, eksplozivne, radioaktivne, biološke tvari –nespecificirano	0	6	33	0	2	8	2	2	0	0	53
16.00 - Sigurnosna sredstva i oprema - nespecificirano	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	2
17.00 - Uredska oprema, osobna oprema, sportska oprema, oružje, oprema za rad u kućanstvu – nespeci.	0	0	1	14	3	9	16	3	0	0	46
18.00 - Živi organizmi i ljudska bića - nespecificirano	0	0	0	9	6	0	1	0	20	0	36
19.00 - Glomazni otpad – nespecifi.	0	0	0	1	5	4	5	1	0	0	16
20.00 - Prirodni fenomeni – nespeci.	0	0	2	0	2	16	1	1	0	1	23
99.99 - Ostala materijalna sredstva nespomenuta u ovoj klasifikaciji	0	0	0	0	2	3	2	0	0	3	10
Sveukupno	97	18	53	391	1 043	447	469	277	93	7	2 895

*Oznaka: 00 - Nema podataka, 10 - Poremećaj zbog električnih problema, eksplozije, požara – nespecificirano, 20 - Poremećaj zbog prelijevanja, prevrtanja, curenja, otjecanja, isparavanja, zračenja, 30 - Lomljenje, prsnuće, rascjepanje, iskliznuće, pad, rušenje materijalnog sredstva – nespecificirano, 40 - Gubitak kontrole (djelomični ili potpuni) - nad strojem, prijevoznim sredstvom, opremom, ručnim alatom, predmetom, životinjom – nespecificirano, 50 - Pokliznuće - Spoticanje i padanje - Pad osobe – nespecificirano, 60 - Pokretanje tijela bez fizičkog naprezanja (općenito vodi ka vanjskim ozljedama) – nespecificirano, 70 - Pokretanje tijela s ili pod fizičkim naprezanjem (općenito dovodi do unutarnjih ozljeda – nespecificirano, 80 - Šok, strah, nasilje, agresija, prijetnje – nespecificirano, 99 - Ostala odstupanja nespomenute ranije u klasifikaciji

Tablica 3.41. prikazuje najčešći kontakt – način ozljeđivanja koji je doveo do ozljede radnika i povezano materijalno sredstvo. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=2 895) u prerađivačkoj industriji, najviše ozljeda dogodilo se pri *kontaktu s oštrim, šiljatim i grubim materijalnim sredstvom* (N=808). Najčešće materijalno sredstvo povezano s ovim kontaktom su *sredstva, predmeti, proizvodi, dijelovi strojeva, otpad i prašina* (N=408).

Tablica 3.41. Povezanost kontakta - načina ozljeđivanja i materijalnih sredstava (sukladno ESAW metodologiji)

Materijalna sredstva načina ozljeđivanja	Kontakt - način ozljeđivanja *									
	0	10	30	40	50	60	70	80	99	Ukupno (N)
00.00 - Nema materijalnog sredstva ili ne postoje podaci o tome	95	1	0	0	1	1	263	0	3	364
01.00 - Zgrade, građevine, površine - na površini zemlje (unutarnje ili vanjske, nepomične ili pomične, privremene ili stalne) - nespecificirano	0	0	413	12	12	14	12	0	0	463
02.00 - Zgrade, građevine, površine -iznad nivoa zemlje (unutarnje ili vanjske) - nespecificirano	0	0	52	5	7	3	0	0	0	67
03.00 - Zgrade, građevine, površine - ispod nivoa zemlje (unutarnje i vanjske) - nespecificirano	0	0	10	1	0	0	0	0	0	11
04.00 - Sustavi za opskrbu i distribuciju sredstava, cjevovodi - nespecificirano	0	1	3	11	10	3	0	0	0	28
05.00 - Agregati, sustavi za prijenos i skladištenje energije - nespecificirani	0	4	0	3	7	4	0	0	0	18
06.00 - Ručni alat bez pogona - nespecificirano	0	3	0	21	182	3	0	0	0	209
07.00 - Ručni alat, mehanički - nespecificirano	0	15	0	7	57	4	0	1	0	84
08.00 - Ručni alat - bez tehničkih podataka o pogonu - nespecificirano	0	0	0	1	3	1	0	0	0	5

09.00 - Strojovi i oprema - prijenosni ili pokretni - nespecificirano	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2
10.00 - Strojovi i oprema - nepokretni - nespecificirano	0	6	13	10	67	50	1	0	0	147
11.00 - Prijenosni, transportni i skladišni sustavi - nespecificirano	0	2	22	66	35	87	0	0	0	212
12.00 - Cestovna vozila - nespecificirano	0	0	3	45	3	3	0	0	0	54
13.00 - Ostala transportna vozila - nespecificirano	0	0	2	0	1	1	0	0	0	4
14.00 - Sredstva, predmeti, proizvodi, dijelovi strojeva, otpad, prašine - nespecificirano	0	41	47	336	408	268	6	0	1	1 107
15.00 - Kemijske, eksplozivne, radioaktivne, biološke tvari - nespecificirano	0	54	0	3	0	1	0	0	0	58
16.00 - Sigurnosna sredstva i oprema - nespecificirano	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2
17.00 - Uredska oprema, osobna oprema, sportska oprema, oružje, oprema za rad u kućanstvu - nespecificirano	0	6	8	12	12	4	0	0	0	42
18.00 - Živi organizmi i ljudska bića - nespecificirano	0	0	0	5	0	2	2	3	0	12
19.00 - Glomazni otpad - nespecificirano	0	0	0	2	2	0	0	0	0	4
99.99 - Ostala materijalna sredstva nespomenuta u ovoj klasifikaciji	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Sveukupno	95	133	575	541	808	449	284	4	6	2 895

*Oznaka:00 - Nema podataka, 10 - Kontakt s visokim naponom, toplinom, opasnim tvarima – nespecificirano, 30 - Horizontalni ili vertikalni udar sa stacionarnim predmetom (žrtva je u pokretu) – nespecificirano, 40 - Udarac, objekta u gibanju, sudar s istim – nespecificirano, 50 - Kontakt s oštrim, šiljatim, grubim materijalnim sredstvom – nespecificirano, 60 - Uklještenje, nagnječenje i sl. – nespecificirano, 70 - Fizički ili psihički stres – nespecificirano, 80 - Ugriz, udarac i sl. (čovjek ili životinja) – nespecificirano, 99 - Ostale vrste kontakta - načina ozljede nespomenute u ovoj klasifikaciji

3.1.3.5. Težina i vrsta ozljede te ozlijeđeni dio tijela u prerađivačkoj industriji

U tablici 3.42. prikazani su podaci o broju ozljeda **na mjestu rada** u prerađivačkoj industriji prema težini ozljede. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=2 895), najviše je lakih ozljeda (84,25%).

Tablica 3.42. Težina ozljeda na mjestu rada (sukladno obrascu Prijava o ozljedi na radu)

Težina ozljeda**	Na mjestu rada*					
	0	1	2	9	Ukupno	
					N	%
1 - laka	21	2240	153	25	2439	84,25
2 - teška	8	381	44	5	438	15,13
3 - skupna	0	6	2	1	9	0,31
4 - smrtna	0	1	0	0	1	0,03
Nema podataka	3	4	1	0	8	0,28
Sveukupno	32	2632	200	31	2895	100,00

*Oznaka: 0 – nema podataka; 1 – uobičajeno mjesto rada ili mjesto rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca; 2 – povremeno ili pokretno mjesto rada ili putovanje po nalogu poslodavca; 9 – ostala mjesta rada koja se ne mogu svrstati pod 1 ili 2

**Težina ozljeda	Ozljeda
1 - laka	Nema opasnosti za život, beznačajno ili lako oštećenje organa, funkcija održana ili privremeno neznatno smanjena, radna sposobnost održana - ogrebotine, manje modrice, nagnječenja, posjekotine
2 - teška	Potencijalna ili stvarna opasnost za život, značajno ili trajno oštećenje ili uništenje organa, privremena ili trajna nesposobnost za rad, unakaženije - amputacija, veća nagnječenja ili zgnječenje organa, višestruke ozljede, prijelomi, oštećenja velikih žila i živaca
3 - skupna	Ozljeda dviju i više osoba
4 - smrtna	Smrt

Tablica 3.43. prikazuje broj ozljeda na mjestu rada u prerađivačkoj industriji prema vrsti ozljede. Kao najčešća fizička posljedica ozljeda **na mjestu rada** (N=2 895) javljaju se *rane i površinske ozljede* (47,32%).

Tablica 3.43. Ozljede na mjestu rada u prerađivačkoj industriji prema vrsti (sukladno ESAW metodologiji)

Vrsta ozljede	Na mjestu rada	
	N	%
000 - Nepoznata ozljeda	69	2,38
010 - Rane i površinske ozljede	1 370	47,32
011 - Površinske ozljede	537	18,55
012 - Otvorene rane	306	10,57
019 - Ostale vrste rana i površinskih ozljeda	527	18,20
020 - Prijelomi kostiju	400	13,82
021 - Zatvoreni prijelom	143	4,94
022 - Otvoreni prijelom	17	0,59
029 - Ostale vrste prijeloma kostiju	240	8,29

030 - Iščašenja, uganuća i nategnuća	501	17,31
031 - Iščašenja	52	1,80
032 - Uganuća i nategnuća	195	6,74
039 - Ostale vrste iščašenja, uganuća i nategnuća	254	8,77
040 - Traumatske amputa. (gubitak dijela tijela)	36	1,24
050 - Nagnječenje / potres mozga i unutarnje ozljede	49	1,69
051 - Potresi	1	0,03
052 - Unutarnje ozljede	32	1,11
059 - Ostale vrste potresa i unutarnjih ozljeda	16	0,55
060 - Opekline i smrzotine	104	3,59
061 - Termalne opekline	68	2,35
062 - Kemijske (korozivne) opekline	7	0,24
069 - Ostale vrste opeklina i smrzotina	29	1,00
070 - Trovanja i infekcije	5	0,17
071 - Akutno trovanje	2	0,07
072 - Akutne infekcije	1	0,03
079 - Ostale vrste trovanja i infekcija	2	0,07
080 - Utapanje i gušenje	2	0,07
081 - Gušenje	2	0,07
090 - Djelovanje zvuka, vibracija i tlaka	3	0,10
091 - Akutni gubitak sluha	1	0,03
099 - Ostali akutni učinci zvuka, vibracija i tlaka	2	0,07
100 - Učinci toplinskih ekstrema, svjetla i zraka	2	0,07
101 - Vrućina i toplotni udar	2	0,07
110 - Šok	10	0,35
111 - Šok zbog agresivnosti i prijetnji	7	0,24
112 - Traumatski šok	3	0,10
120 - Višestruke ozljede	32	1,11
999 - Ostale spe. ozljede nespomenute u prethodnoj podjeli	312	10,78

Tablica 3.44. prikazuje najčešće ozljeđivani dio tijela kod ozljeda **na mjestu rada** (N=2 895) u prerađivačkoj industriji. To su najčešće *gornji ekstremiteti* (51,74%) u čijem udjelu *prsti* čine 31,64%.

Tablica 3.44 Ozljede na mjestu rada u prerađivačkoj industriji prema ozlijeđenom dijelu tijela (sukladno ESAW metodologiji)

Ozlijeđeni dio tijela	Na mjestu rada	
	N	%
00 - Ozlijeđeni dio tijela, nespecificirano	44	1,52
10 - Glava	320	11,05
11 – Glava, mozak i moždani živci i žile	70	2,42
12 - Područje lica	34	1,17
13 - Oko(oči)	114	3,94
14 - Uho(uši)	1	0,03
18 - Glava,ozlijeđena na više mjesta	8	0,28
19 - Glava, drugi dijelovi ne spomenuti gore	93	3,21
20 - Vrat, vratna kralježnica i leđna moždina	37	1,28
21 - Vrat, uključujući vratnu kralježnicu	19	0,66
29 - Vrat, ostali dijelovi ne spomenuti gore	18	0,62
30 - Leđa, kralježnica i leđna moždina osim vratnog dijela	59	2,04
31 - Leđa, uključujući kralježnicu	36	1,24
39 - Leđa, ostali dijelovi nespomenuti gore	23	0,79
40 - Trup i organi	76	2,63
41 - Prsni koš, rebra uključujući zglobove i lopatice	23	0,79
42 - Područje prsa uključujući organe	15	0,52
43 - Zdjelica, područje trbuha uključujući organe	14	0,48
48 - Trup, ozlijeđen na više mjesta	7	0,24
49 - Trup, ostali dijelovi koji nisu spomenuti gore	17	0,59
50 - Gornji ekstremiteti	1 498	51,74
51 - Rame i nadlaktica	70	2,42
52 - Lakat i podlaktica	178	6,15
53 - Šaka	223	7,70
54 - Prst (prsti)	916	31,64
55 - Ručni zglob-zapešće	63	2,18
58 - Gornji ekstremiteti, ozlijeđeni na više mjesta	12	0,41
59 - Gornji ekstremiteti,ostali dijelovi koji nisu spomenuti gore	36	1,24
60 - Donji ekstremiteti	716	24,73
61 - Kuk i natkoljenica	15	0,52
62 - Koljeno i potkoljenica	242	8,36
63 - Gležanj	170	5,87
64 - Stopalo	154	5,32
65 - Nožni prst (prsti)	45	1,55
68 - Donji ekstremiteti,ozlijeđeni na više mjesta	8	0,28
69 - Donji ekstremiteti,ostali dijelovi koji nisu spomenuti gore	82	2,83

70 - Cijelo tijelo višestruko ozlijeđeno	96	3,32
71 - Cijelo tijelo (sustavne posljedice)	9	0,31
78 - Višestruke ozljede tijela	87	3,01
99 - Ozljede drugih dijelova tijela, koji nisu ranije spomenuti	49	1,69

3.1.4. Analiza ozljeda na radu u djelatnosti E – Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša za 2017. godinu

Ovdje će se analizirati ozljede na radu u djelatnosti E - Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša. Od ukupnog broja ozljeda na radu (N=14 290) za koje je HZZZSR dobio podatke, u ovoj djelatnosti se ozlijedilo **474** radnika, od čega 423 (89,24%) **na mjestu rada**, a 51 (10,76%) **na putu**.

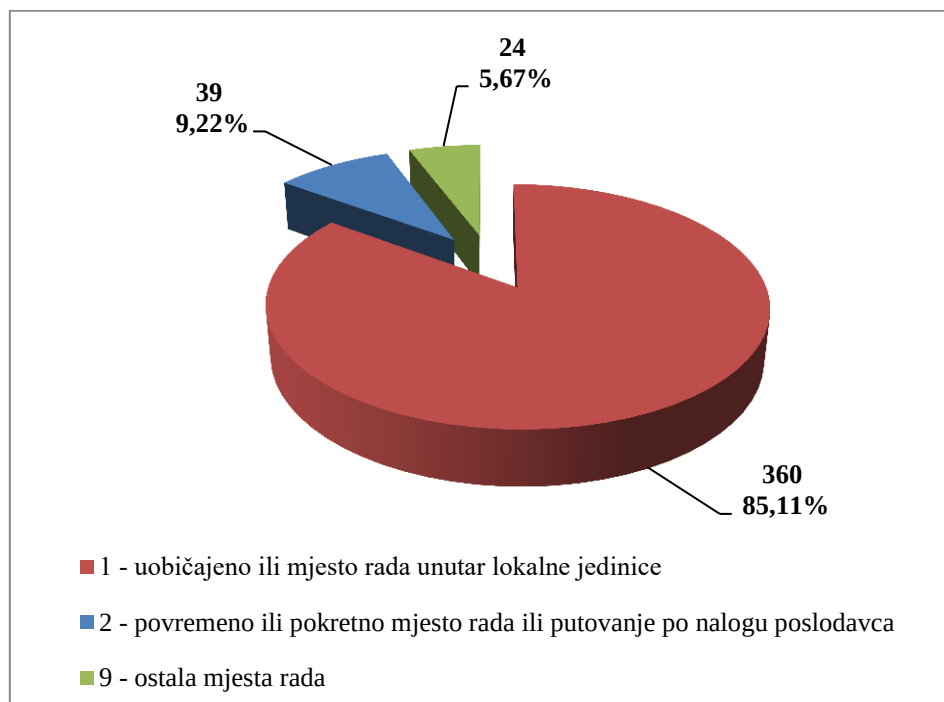
U Tablici 3.45. prikazan je ukupan broj ozljeda te broj ozljeda na mjestu rada i na putu unutar pojedine županije. Uspoređujući odnose ozljeda na mjestu rada i onih na putu unutar pojedine županije, u Međimurskoj županiji, od ukupnog broja ozljeda (N=8), **na mjestu rada** dogodilo se 62,50% ozljeda, što je najmanji udio ozljeda na mjestu rada spram onih na putu među svim županijama. Za dvije ozljede na mjestu rada nema podataka o županiji u kojoj su se dogodile ozljede.

Tablica 3.45. Broj ozljeda na radu po županijama (sukladno ESAW metodologiji)

Županija	Ukupno (N)	Na mjestu rada u županiji		Na putu u županiji	
		N	%	N	%
HR031 Primorsko-goranska županija	65	63	96,92	2	3,08
HR032 Ličko-senjska županija	8	8	100,00	0	0,00
HR033 Zadarska županija	21	18	85,71	3	14,29
HR034 Šibensko-kninska županija	12	12	100,00	0	0,00
HR035 Splitsko-dalmatinska županija	36	34	94,44	2	5,56
HR036 Istarska županija	26	24	92,31	2	7,69
HR037 Dubrovačko-neretvanska županija	15	14	93,33	1	6,67
HR041 Grad Zagreb	80	64	80,00	16	20,00
HR042 Zagrebačka županija	29	26	89,66	3	10,34
HR043 Krapinsko-zagorska županija	23	19	82,61	4	17,39
HR044 Varaždinska županija	22	18	81,82	4	18,18
HR045 Koprivničko-križevačka županija	12	10	83,33	2	16,67
HR046 Međimurska županija	8	5	62,50	3	37,50
HR047 Bjelovarsko-bilogorska županija	5	4	80,00	1	20,00
HR049 Požeško-slavonska županija	6	6	100,00	0	0,00
HR04A Brodsko-posavska županija	7	7	100,00	0	0,00
HR04B Osječko-baranjska županija	40	37	92,50	3	7,50
HR04C Vukovarsko-srijemska županija	20	19	95,00	1	5,00
HR04D Karlovačka županija	7	5	71,43	2	28,57
HR04E Sisačko-moslavačka županija	30	28	93,33	2	6,67

Prema ESAW metodologiji ozljede **na mjestu rada** dijele se na ozljede na *uobičajenom mjestu rada* ili *mjestu rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca* (oznaka „1“), na *povremenom ili pokretnom mjestu rada* ili *putovanju po nalogu poslodavca* (oznaka „2“) te *ostala mjesta rada* koja se

ne mogu svrstati ni u jednu od navedenih grupa (oznaka „9“). Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=423), najviše ozljeda dogodilo se na *uobičajenom mjestu rada ili unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca* (85,11%), što je prikazano na Slici 3.10.

Slika 3.10. Broj ozljeda na mjestu rada (sukladno ESAW metodologiji)

3.1.4.1. Karakteristike ozlijeđenih radnika u djelatnosti opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša

Od ukupnog broja ozlijeđenih radnika u djelatnosti opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša (N=474), ozlijeđeno je 90,08% muškaraca i 9,92% žena.

Od ukupnog broja ozlijeđenih muškaraca (N=427), **na mjestu rada** ozlijedilo se njih 91,33%, a **na putu** 8,67%. Od ukupnog broja ozlijeđenih žena (N=47), **na mjestu rada** ozlijedilo se njih 70,21%, a **na putu** 29,79%.

U Tablici 3.46. prikazan je broj ozljeda na radu prema dobnim skupinama radnika i mjestu nastanka. Obzirom na ukupan broj ozljeda (N=474) u ovoj djelatnosti, **na mjestu rada** najviše su se ozljeđivali radnici starosne skupine 31-40 (25,53%).

Tablica 3.46. Broj ozljeda na radu prema dobnim skupinama radnika i mjestu nastanka

Starost radnika	Ukupno		Na mjestu rada	
	N	%	N	%
18 - 30	77	16,24	73	15,40
31 - 40	132	27,85	121	25,53
41 - 50	130	27,43	113	23,84
51 - 60	118	24,89	104	21,94
60 +	16	3,38	11	2,32
Nema podataka	1	0,21	1	0,21
Sveukupno	474	100,00	423	89,24

Prema osnovi osiguranja, odnosno, zaposleničkom statusu (tablica 3.47.), od ukupnog broja ozlijeđenih **na mjestu rada** (N=423), svi ozlijeđeni su iz grupe *radnik* (97,76%), izuzev jednog za kojeg ovaj podatak nije dostupan.

Tablica 3.47. Broj ozljeda na mjestu rada prema osnovi osiguranja (sukladno ESAW metodologiji)

Osnova osiguranja	Na mjestu rada*					
	0	1	2	9	Ukupno	
					N	%
000 - nepoznato	0	1	0	0	1	0,24
300 - radnik	0	359	39	24	422	99,76
Sveukupno	0	360	39	24	423	100,00

*Oznaka: 0 – nema podataka; 1 – uobičajeno mjesto rada ili mjesto rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca; 2 – povremeno ili pokretno mjesto rada ili putovanje po nalogu poslodavca; 9 – ostala mjesta rada koja se ne mogu svrstati pod 1 ili 2

U tablici 3.48. prikazani su broj i stopa ozljeda na mjestu rada na 1000 zaposlenih prema zanimanjima na kojima su radili radnici ozlijeđeni u djelatnosti opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša. Uzimajući u obzir ozljede **na mjestu rada** u ovoj djelatnosti (N=423), izrazito visoka stopa ozljeda na 1000 zaposlenih je u *jednostavnim* zanimanjima i iznosi 111,21.

Tablica 3.48. Broj i stopa ozljeda na 1000 zaposlenih na mjestu rada prema zanimanju ozlijeđenih radnika u djelatnosti opskrba vodom; uklanjanje ... (sukladno NKZ 10)

NKZ 10 - rod	Na mjestu rada (N)	Stopa ONR na mjestu rada na 1000 zaposlenih
2 Znanstvenici/znanstvenice, inženjeri/inženjerke i stručnjaci/stručnjakinje	4	0,97
3 Tehničari/tehničarke i stručni suradnici/stručne suradnice	18	5,01
4 Administrativni službenici/administrativne službenice	11	4,99
5 Uslužna i trgovačka zanimanja	12	2,58
6 Poljoprivrednici/poljoprivrednice, šumari/šumarke, ribari/ribarke, lovci/lovkinje	7	5,05
7 Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	92	30,21
8 Rukovatelji/rukovateljice postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači/industrijske proizvođačice i sastavljači/sastavljačice proizvoda	67	26,80
9 Jednostavna zanimanja	212	111,21

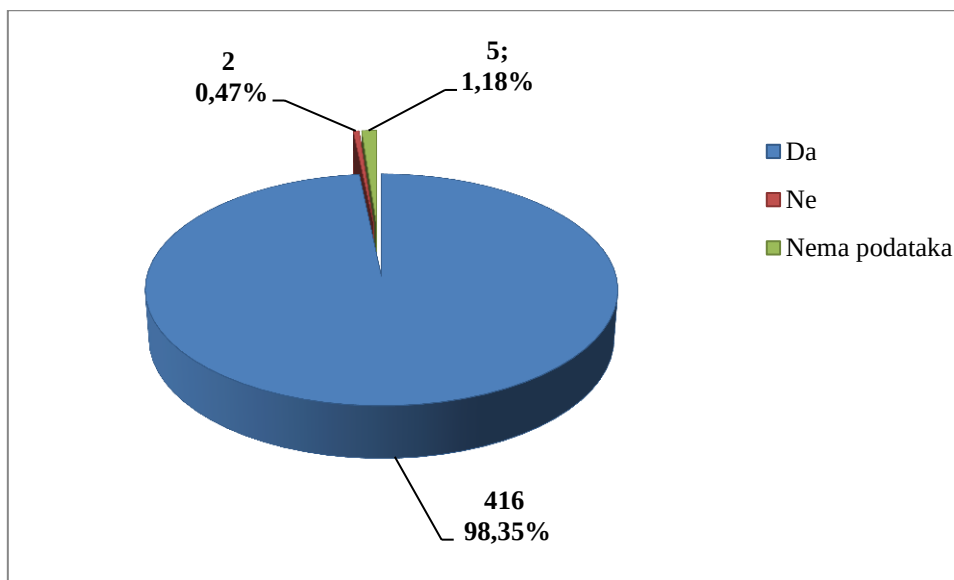
Šest najčešćih zanimanja radnika koji su se ozljeđivali u djelatnosti opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša u odnosu na odjeljke u ovoj djelatnosti prikazani su u tablici 3.49. Od ukupnog broja ozlijeđenih radnika **na mjestu rada** (N=423) prema NKZ 10, njih 342 obuhvaćeno je analizom. Najviše su se ozljeđivali radnici iz odjeljka 38 *Skupljanje otpada, djelatnosti obrade i zbrinjavanja otpada; uporaba materijala* (N=224). Od zanimanja najčešće su se ozljeđivali *čistači ulica i srodna zanimanja* (N=180).

Tablica 3.49. Ozljede na radu u po odjeljima u djelatnosti opskrba vodom; uklanjanje ... i zanimanjima s najviše ozlijeđenih (sukladno NKZ 10 i NKD 2007)

NKD područje E - odjeljci	NKZ 10 -zanimanja s najviše ozlijeđenih u opskrbi vodom *						Ukupno (N)
	71	72	75	83	91	96	
36 Skupljanje, pročišćavanje i opskrba vodom	38	5	2	10	2	37	94
37 Uklanjanje otpadnih voda	1	1	0	0	0	0	2
38 Skupljanje otpada, djelatnosti obrade i zbrinjavanja otpada; uporaba materijala	5	11	2	45	20	141	224
39 Djelatnosti sanacije okoliša te ostale djelatnosti gospodarenja otpadom	3	1	16	0	0	2	22
Sveukupno	47	18	20	55	22	180	342

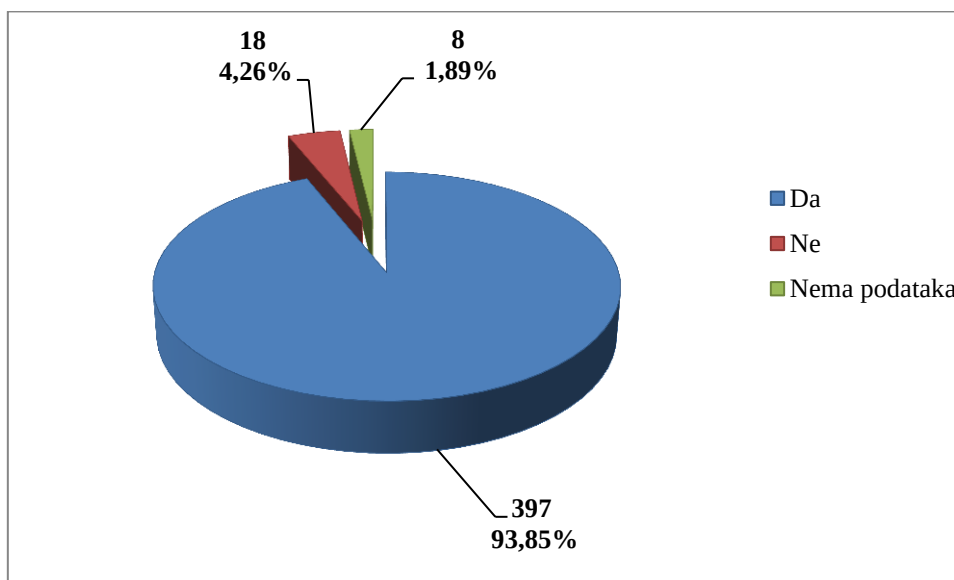
*Oznaka: 71 Građevinari/građevinarke i srodna zanimanja, osim električara, 72 Tokari/tokarice, kovinotokari/kovinotokarice, strojarski mehaničari/strojarske mehaničarke i srodna zanimanja, , 75 Prerađivači/prerađivačice hrane, drva, proizvođači/proizvođačice odjeće i ostala obrtnička i srodna zanimanja, 81 Rukovatelji/rukovateljice postrojenjima i strojevima, 83 Vozači/vozačice, strojovođe/strojovotkinje prijevoznih sredstava i pokretnih strojeva, 91 Čistači/čistačice, perači/peračice, kućne pomoćnice i srodna zanimanja, 96 Čistači/čistačice ulica i srodna zanimanja

U djelatnosti opskrba vodom; uklanjanje ... od ukupnog broja ozlijeđenih radnika **na mjestu rada** (N=423), njih 98,35% bilo je osposobljeno za rad na siguran način (Slika 3.11.).

Slika 3.11. Osposobljenost radnika za rad na siguran način (sukladno obrascu Prijava o ozljedi na radu)

Od ukupnog broja ozlijeđenih radnika **na mjestu rada** (N=423) u djelatnosti opskrba vodom, uklanjanje ... , za 93,85% je utvrđeno da su koristili osobnu zaštitnu opremu u vrijeme nastanka ozljede (Slika 3.12.), ali nije poznato je li korištena OZO povezana s ozljedom ozlijeđenog dijela tijela.

Slika 3.12. Korištenje OZO u vrijeme nastanka ozljede (sukladno obrascu Prijava o ozljedi na radu)

3.1.4.2. Odjeljci i veličina poslodavca u djelatnosti opskrbe vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša

Podaci o broju ozljeda na radu prema odjeljima djelatnosti E - Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša, prikazani su u tablici 3.50. Najviše ozljeda **na mjestu rada** bilo je u odjeljku 38 Skupljanje otpada, djelatnosti obrade i zbrinjavanja otpada; uporaba materijala (N=273). Uspoređujući odnose ozljeda na mjestu rada i na putu unutar pojedinog odjeljaka, Djelatnosti sanacije okoliša te ostale djelatnosti gospodarenja otpadom je odjeljaka u kojem su sve ozljede nastale na mjestu rada.

Tablica 3.50. Ozljede na radu u djelatnosti opskrbe vodom; uklanjanje ... prema mjestu nastanka (sukladno NKD 2007)

E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša - odjeljci	Ukupno		Na mjestu rada unutar odjeljka	
	N	%	N	%
36 Skupljanje, pročišćavanje i opskrba vodom	147	31,01	121	82,31
37 Uklanjanje otpadnih voda	6	1,27	5	83,33
38 Skupljanje otpada, djelatnosti obrade i zbrinjavanja otpada; uporaba materijala	297	62,66	273	91,92
39 Djelatnosti sanacije okoliša te ostale djelatnosti gospodarenja otpadom	24	5,06	24	100,00
Sveukupno	474	100,00	423	89,24

Prema veličini poslodavca najviše, ozljeda **na mjestu rada** dogodilo se kod poslodavaca koji zapošljavaju između 50 i 249 radnika (46,10%), što je prikazano u Tablici 3.51.

Tablica 3.51. Broj ozljeda na mjestu radu prema veličini poslodavca (sukladno ESAW metodologiji)

Veličina poslodavca	Na mjestu rada*					
	0	1	2	9	Ukupno	
					N	%
1 (1-9 zaposlenih)	0	4	0	1	5	1,18
2 (10-49 zaposlenih)	0	39	12	4	55	13,00
3 (50-249 zaposlenih)	0	164	23	8	195	46,10
4 (250-499 zaposlenih)	0	78	3	11	92	21,75
5 (500 i više zaposlenih)	0	75	1	0	76	17,97
Sveukupno	0	360	39	24	423	100,00

*Oznaka: 0 – nema podataka; 1 – uobičajeno mjesto rada ili mjesto rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca; 2 – povremeno ili pokretno mjesto rada ili putovanje po nalogu poslodavca; 9 – ostala mjesta rada koja se ne mogu svrstati pod 1 ili 2

3.1.4.3. Radni okoliš i radni proces u djelatnosti opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša

Tablica 3.52. pokazuje da se najveći broj ozljeda na mjestu rada obzirom na radni okoliš. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=423), najviše ozljeda dogodilo se *na javnom prostoru* (46,34%), preciznije *na prostoru trajno otvorenom za javni promet* (29,08%).

Tablica 3.52. Broj ozljeda na mjestu radu prema radnom okolišu gdje se ozljeda dogodila (sukladno ESAW metodologiji)

Radni okoliš	Na mjestu rada	
	N	%
000 - Nema podataka	10	2,36
010 - Industrijska zona - nespecificirano	119	28,13
011 - Proizvodna zona, tvornica, radionica	35	8,27
012 - Remontni zavod, servisna radionica	9	2,13
013 - Zona koja se primarno koristi za skladištenje, utovar i istovar	59	13,95
019 - Ostale vrste radnog okoliša grupe 010 nespomenute ranije	16	3,78
020 - Gradilište, graditeljstvo, površinski kamenolomi, rudnik - nespecificirano	30	7,09
021 - Gradilište - izgradnja objekta	12	2,84
022 - Gradilište - rušenje, renoviranje, održavanje objekta	13	3,07
023 - Kamenolom, rudnik, površinski kop, rov (uključujući rudnike i kamenolome)	4	0,95
029 - Ostale vrste radnog okoliša grupe 020 nespomenute ranije	1	0,24
030 - Poljodjelstvo, stočarstvo, ribarstvo, šumarstvo - nespecificirano	16	3,78
032 - Poljodjelsko područje - zemljani usjevi	1	0,24
034 - Šumarsko područje	3	0,71
036 - Vrt, park, botanički vrt, zoološki vrt	11	2,60
039 - Ostale vrste radnog okoliša grupe 030 nespomenute ranije	1	0,24
040 - Područje tercijarnih aktivnosti, ured, zabavni park, razno - nespecificirano	15	3,55
041 - Ured, soba za sastanke, knjižnica i sl.	6	1,42
043 - Maloprodajni i veleprodajni objekti (uključujući uličnu prodaju fakultet, jaslice i dječnji vrtić	4	0,95
044 - Restoran, rekreacijski objekt, privremeni smještaj (uključujući muzej, dvorana stadion, velesajam, itd.)	1	0,24
049 - Ostale vrste radnog okoliša grupe 040 nespomenute ranije	4	0,95

050 - Zdravstvena ustanova - nespecificirano	1	0,24
059 - Ostale vrste radnog okoliša grupe 050 nespomenute ranije	1	0,24
060 – Javni prostor - nespecificirano	196	46,34
061 - Prostor trajno otvoren za javni promet (ceste, sporedne ceste, parkirališta, čekaonice stadiona ili aerodroma)	123	29,08
062 - Transportna sredstva - cestovna ili tračna - privatna ili javna (sve vrste vlakova, autobusa, automobila, itd.)	24	5,67
063 - Zone uz javna mjesta sa ograničenjem pristupa na samo ovlaštene osobe: željezničke tračnice, uzletišta aviona, ivičnjaci motornih cesta)	15	3,55
069 - Ostale vrste radnog okoliša grupe 060 nespomenute ranije	34	8,04
070 - Kućanstvo nespecificirano	33	7,80
071 - Privatna kuća ili stan	3	0,71
072 - Zajednički dijelovi zgrade, suteran, okućnica	26	6,15
079 - Ostale vrste radnog okoliša grupe 070 nespomenute ranije	4	0,95
080 - Sportski teren - nespecificirano	2	0,47
082 - Otvoreni sportski teren - igralište, otvoreni bazen, skijalište,	2	0,47
100 - Podzemni radovi osim gradilišta - nespecificirano	1	0,24
103 - Podzemlje - kanalizacija	1	0,24

Tablica 3.53. prikazuje broj ozljeda na mjestu rada u opskrbi vodom; uklanjanju ... obzirom na radni proces koji je ozlijeđeni izvodio u vrijeme ozljede. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=423), najviše ozljeda dogodilo se pri obavljanju *ostalih poslova povezanih sa zadacima u grupama 10, 20, 30 i 40* (55,79%), preciznije prilikom *zbrinjavanja otpada svih vrsta* (26,00%).

Tablica 3.53. Broj ozljeda na mjestu rada prema radnom procesu pri kojem se ozljeda dogodila (sukladno ESAW metodologiji)

Radni proces prema grupama	Na mjestu rada	
	N	%
00 - Nema podataka	11	2,60
10 - Izrada, prerada, obrada, skladištenje - sve vrste - nespecificirano	66	15,60
11 - Izrada, prerada, obrada - sve vrste	18	4,26
12 - Skladištenje - sve vrste	46	10,87
19 - Ostale vrste radnog procesa grupe 10 nespomenute ranije	2	0,47
20 - Iskopavanje, izgradnja, renoviranje, rušenje - nespecificirano	14	3,31
23 - Novogradnja - niskogradnja	8	1,89
24 - Renoviranje, proširivanje, održavanje zgrada - svi tipovi konstrukcija	5	1,18

29 - Ostale vrste radnog procesa grupe 20 nespomenute ranije	1	0,24
30 - Poljoprivreda, šumarstvo, hortikultura, uzgoj ribe, rad sa živim životinjama - nespecificirano	5	1,18
31 - Poljoprivreda - obrada zemlje	1	0,24
32 - Poljoprivreda - s biljkama, hortikultura	4	0,95
40 - Uslužne djelatnosti, intelektualna djelatnost - nespecificirano	19	4,49
41 - Javne usluge, njega, pomoć	17	4,02
42 - Intelektualni rad - poduka, nastava, obrada podataka, uredski posao, organiziranje, rukovođenje	2	0,47
50 - Ostali poslovi povezani sa zadacima u grupama 10, 20, 30 i 40 – nespecificirano	236	55,79
51 - Podešavanje, priprema, postavljanje, rastavljanje, rasklapanje	27	6,38
52 - Održavanje, popravak, poboljšavanje, podešavanje	60	14,18
53 - Čišćenje radnih zona i strojeva - ručno ili strojno	20	4,73
54 - Zbrinjavanje otpada svih vrsta	110	26,00
55 - Nadzor, inspekcija proizvodnih postupaka, radnih zona, sredstava za transport, opreme - s ili bez opreme za nadzor	10	2,36
59 - Ostale vrste radnog procesa grupe 50 nespomenute ranije	9	2,13
60 - Pokretne, sportske, umjetničke aktivnosti - nespecificirano	72	17,02
61 - Kretanje, uključujući kretanje transportnim sredstvima	71	16,78
62 - Sportska, umjetnička aktivnost	1	0,24

3.1.4.4. Specifična radna aktivnost, poremećaj u radnom procesu, kontakt - način nastanka ozljede i materijalna sredstva povezana s navedenim aktivnostima, poremećajima i kontaktima u djelatnosti opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša

Tablica 3.54. prikazuje najčešću specifičnu aktivnost koju je radnik izvodio u trenutku ozljede i materijalno sredstvo koje je ozlijeđeni koristio izvodeći tu aktivnost. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=423) u opskrbi vodom; uklanjanju ..., najčešća specifična aktivnost je **kretanje** (N=157), a najčešće materijalno sredstvo povezano s ovom specifičnom aktivnosti su **zgrade, građevine, površine - na površini zemlje** (N=72).

Tablica 3.54. Povezanost specifične radne aktivnosti i materijalnih sredstava (sukladno ESAW metodologiji)

Materijalna sredstva specifične aktivnosti	Specifična aktivnost*								Ukupno (N)
	0	10	20	30	40	50	60	70	
00.00 - Nema materijalnog sredstva ili ne postoje podaci o tome	11	0	0	0	0	0	2	2	15

01.00 - Zgrade, građevine, površine - na površini zemlje (unutarnje ili vanjske, nepomične ili pomične, privremene ili stalne) - nespecificirano	0	0	0	0	1	0	72	1	74
02.00 - Zgrade, građevine, površine - iznad nivoa zemlje (unutarnje ili vanjske) - nespecificirano	0	0	0	0	1	0	18	0	19
03.00 - Zgrade, građevine, površine - ispod nivoa zemlje (unutarnje i vanjske) - nespecificirano	0	0	0	0	0	0	7	0	7
04.00 - Sustavi za opskrbu i distribuciju sredstava, cjevovodi - nespecificirano	0	0	2	0	9	2	0	0	13
05.00 - Agregati, sustavi za prijenos i skladištenje energije - nespecificirani	0	0	0	0	2	2	0	0	4
06.00 - Ručni alat bez pogona - nespecificirano	0	0	27	0	1	0	0	0	28
07.00 - Ručni alat, mehanički - nespecificirano	0	0	15	0	0	0	0	0	15
08.00 - Ručni alat - bez tehničkih podataka o pogonu - nespecificirano	0	0	3	0	2	0	0	0	5
09.00 - Strojari i oprema - prijenosni ili pokretni - nespecificirano	0	0	0	6	4	4	2	0	16
10.00 - Strojari i oprema - nepokretni - nespecificirano	0	6	0	0	0	0	2	0	8
11.00 - Prijenosni, transportni i skladišni sustavi - nespecificirano	0	4	0	3	24	28	2	0	61
12.00 - Cestovna vozila - nespecificirano	0	0	0	20	8	0	48	0	76
14.00 - Sredstva, predmeti, proizvodi, dijelovi strojeva, otpad, prašine - nespecificirano	0	0	0	0	21	22	0	0	43
15.00 - Kemijske, eksplozivne, radioaktivne, biološke tvari - nespecificirano	0	0	0	0	2	0	0	0	2
16.00 - Sigurnosna sredstva i oprema - nespecificirano	0	0	0	0	3	0	0	0	3
17.00 - Uredska oprema, osobna oprema, sportska oprema, oružje, oprema za rad u kućanstvu - nespecificirano	0	0	0	0	2	2	4	0	8
19.00 - Glomazni otpad - nespecificirano	0	0	0	0	17	9	0	0	26
Sveukupno	11	10	47	29	97	69	157	3	423

*Oznaka: 00 - Nema podataka, 10 - Rukovanje strojem – nespecificirano, 20 - Rad s ručnim alatom – nespecificirano, 30 - Vožnja/boravak na prijevoznom sredstvu ili opremi kojom se rukuje – nespecificirano, 40 - Rukovanje predmetima- nespecificirano, 50 - Ručno nošenje – nespecificirano, 60 - Kretanje – nespecificirano, 70 - Prisutnost – nespecificirano

Tablica 3.55. prikazuje najčešći poremećaj koji je doveo do ozljede radnika i materijalno sredstvo koje je ozlijeđeni koristio u vrijeme ozljede. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=423) u opskrbi vodom; uklanjanju ..., najčešći poremećaj radnog procesa je *pokliznuće - spoticanje i padanje - pad osobe* (N=105) od čega je najveći broj ozljeda (N=58) povezano sa *zgradama, građevinama, površinama na površini zemlje*.

Tablica 3.55. Povezanost poremećaja radnog procesa i materijalnih sredstava (sukladno ESAW metodologiji)

Materijalna sredstva poremećaja	Poremećaj rada*										
	0	10	20	30	40	50	60	70	80	99	Ukupno (N)
00.00 - Nema materijalnog sredstva ili ne postoje podaci o tome	15	0	0	0	0	2	6	7	0	0	30
01.00 - Zgrade, građevine, površine - na površini zemlje (unutarnje ili vanjske, nepomične ili pomične, privremene ili stalne) - nespecificirano	0	0	0	6	0	58	6	47	0	0	117
02.00 - Zgrade, građevine, površine - iznad nivoa zemlje (unutarnje ili vanjske) - nespecificirano	0	0	0	2	0	13	0	5	0	0	20
03.00 - Zgrade, građevine, površine - ispod nivoa zemlje (unutarnje i vanjske) - nespecificirano	0	0	0	1		3	1	5	0	0	10
04.00 - Sustavi za opskrbu i distribuciju sredstava, cjevovodi - nespecificirano	0	0	2	1	5	1	1	0	0	0	10
05.00 - Agregati, sustavi za prijenos i skladištenje energije - nespecificirani	0	0	0	0	2	0	0	2	0	0	4
06.00 - Ručni alat bez pogona - nespecificirano	0	0	0	0	9	0	3	1	0	0	13
07.00 - Ručni alat, mehanički - nespecificirano	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	6
08.00 - Ručni alat - bez tehničkih podataka o pogonu - nespecificirano	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
09.00 - Strojovi i oprema - prijenosni ili pokretni - nespecificirano	0	0	3	1	2	1	1	2	0	0	10

10.00 - Strojovi i oprema - nepokretni - nespecificirano	0	1	0	0	3	0	0	0	0	0	4
11.00 - Prijenosni, transportni i skladišni sustavi - nespecificirano	0	0	0	9	11	3	9	7	0	0	39
12.00 - Cestovna vozila - nespecificirano	0	0	0	2	2	8	7	2	13	0	34
14.00 - Sredstva, predmeti, proizvodi, dijelovi strojeva, otpad, prašine - nespecificirano	0	0	0	16	17	1	9	6	0	0	49
15.00 - Kemijske, eksplozivne, radioaktivne, biološke tvari - nespecificirano	0	4	5	0	0	2	0	2	0	0	13
17.00 - Uredska oprema, osobna oprema, sportska oprema, oružje, oprema za rad u kućanstvu - nespecificirano	0	1	0	4	0	0	0	1	0	0	6
18.00 - Živi organizmi i ljudska bića - nespecificirano	0	0	0	6	0	1	2	0	19	0	28
19.00 - Glomazni otpad - nespecificirano	0	0	0	2	5	0	6	0	0	0	13
20.00 - Prirodne pojave - nespecificirano	0	0	0	1	0	12	0	0	0	0	13
99.99 - Ostala materijalna sredstva nespomenuta u ovoj klasifikaciji	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	3
Sveukupno	15	6	10	51	63	105	51	87	33	2	423

*Oznaka:00 - Nema podataka, 10 - Poremećaj zbog električnih problema, eksplozije, požara – nespecificirano, 20 - Poremećaj zbog prelijevanja, prevrtanja, curenja, otjecanja, isparavanja, zračenja, 30 - Lomljenje, prsnuće, rascjepanje, iskliznuće, pad, rušenje materijalnog sredstva – nespecificirano, 40 - Gubitak kontrole (djelomični ili potpuni) - nad strojem, prijevoznim sredstvom, opremom, ručnim alatom, predmetom, životinjom – nespecificirano, 50 - Pokliznuće - Spoticanje i padanje - Pad osobe – nespecificirano, 60 - Pokretanje tijela bez fizičkog naprezanja (općenito vodi ka vanjskim ozljedama) – nespecificirano, 70 - Pokretanje tijela s ili pod fizičkim naprežanjem (općenito dovodi do unutarnjih ozljeda – nespecificirano, 80 - Šok, strah, nasilje, agresija, prijetnje – nespecificirano, 99 - Ostala odstupanja nespomenuta u ovoj klasifikaciji

Tablica 3.56. prikazuje najčešći kontakt – način ozljeđivanja koji je doveo do ozljede radnika i povezano materijalno sredstvo. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=423) u opskrbi vodom; uklanjanju ..., najviše ozljeda dogodilo se pri *horizontalnom ili vertikalnom sudaru s nepokretnim predmetom (žrtva je u pokretu)* (N=133). Najčešće materijalno sredstvo povezano s ovim kontaktom su *zgrade, građevine, površine – na površini zemlje* (N=98).

Tablica 3.56. Povezanost kontakta - načina ozljeđivanja i materijalnih sredstava (sukladno ESAW metodologiji)

Materijalna sredstva načina ozljeđivanja	Način ozljeđivanja*										Ukupno (N)
	0	10	20	30	40	50	60	70	80	99	
00.00 - Nema materijalnog sredstva ili ne postoje podaci o tome	15	0	0	1	0	0	0	86	0	0	102
01.00 - Zgrade, građevine, površine - na površini zemlje (unutarnje ili vanjske, nepomične ili pomične, privremene ili stalne) - nespecificirano	0	0	0	98	4	4	1	3	0	0	110
02.00 - Zgrade, građevine, površine -iznad nivoa zemlje (unutarnje ili vanjske) - nespecificirano	0	0	0	9	1	1	0	0	0	0	11
03.00 - Zgrade, građevine, površine - ispod nivoa zemlje (unutarnje i vanjske) - nespecificirano	0	0	0	5	0	1	0	0	0	0	6
04.00 - Sustavi za opskrbu i distribuciju sredstava, cjevovodi - nespecificirano	0	0	0	0	2	2	1	0	0	0	5
05.00 - Agregati, sustavi za prijenos i skladištenje energije - nespecificirani	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2
06.00 - Ručni alat bez pogona - nespecificirano	0	0	0	0	2	9	0	0	0	0	11
07.00 - Ručni alat, mehanički - nespecificirano	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	4
09.00 - Strojari i oprema - prijenosni ili pokretni - nespecificirano	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	3
11.00 - Prijenosni, transportni i skladišni sustavi - nespecificirano	0	0	0	7	8	8	9	0	0	0	32
12.00 - Cestovna vozila - nespecificirano	0	0	0	3	10	2	5	0	0	0	20
14.00 - Sredstva, predmeti, proizvodi, dijelovi strojeva, otpad, prašine - nespecificirano	0	2	0	10	24	23	16	0	0	0	75
15.00 - Kemijske, eksplozivne, radioaktivne, biološke tvari - nespecificirano	0	10	1	0	1	0	0	0	0	0	12
17.00 - Uredska oprema, osobna oprema, sportska oprema, oružje, oprema za rad u kućanstvu - nespecificirano	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2

18.00 - Živi organizmi i ljudska bića - nespecificirano	0	0	0	0	7	0	0	0	13	0	20
19.00 - Glomazni otpad - nespecificirano	0	0	0	0	2	1	3	0	0	0	6
99.99 - Ostala materijalna sredstva nespomenuta u ovoj klasifikaciji	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	2
Sveukupno	15	13	1	133	64	57	37	89	13	1	423

*Oznaka: 00 - Nema podataka, 10 - Kontakt s visokim naponom, toplotom, opasnim tvarima – nespecificirano, 30 - Horizontalni ili vertikalni udar sa stacionarnim predmetom (žrtva je u pokretu) – nespecificirano, 40 - Udarac, objekta u gibanju, sudar s istim – nespecificirano, 50 - Kontakt s oštrim, šiljatim, grubim materijalnim sredstvom – nespecificirano, 60 - Uklještenje, nagnječenje i sl. – nespecificirano, 70 - Fizički ili psihički stres – nespecificirano, 80 - Ugriz, udarac i sl. (čovjek ili životinja) – nespecificirano, 99 – ostali načini ozljeđivanja nespomenuti u ovoj klasifikaciji

3.1.4.5. Težina i vrsta ozljede te ozlijeđeni dio tijela u djelatnosti opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša

U tablici 3.57. prikazani su podaci o broju ozljeda **na mjestu rada** u djelatnosti opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša prema težini ozljede. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=423), najviše je lakih ozljeda (84,87%).

Tablica 3.57. Težina ozljeda na mjestu rada (sukladno obrascu Prijava o ozljedi na radu)

Težina ozljeda**	Na mjestu rada*					
	0	1	2	9	Ukupno	
					N	%
1 - laka	0	309	28	22	359	84,87
2 - teška	0	51	11	1	63	14,89
4 - smrtna	0	0	0	1	1	0,24
Sveukupno	0	360	39	24	423	100,00

*Oznaka: 0 – nema podataka; 1 – uobičajeno mjesto rada ili mjesto rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca; 2 – povremeno ili pokretno mjesto rada ili putovanje po nalogu poslodavca; 9 – ostala mjesta rada koja se ne mogu svrstati pod 1 ili 2

**Težina ozljeda	Ozljeda
1 - laka	Nema opasnosti za život, beznačajno ili lako oštećenje organa, funkcija održana ili privremeno neznatno smanjena, radna sposobnost održana - ogrebotine, manje modrice, nagnječenja, posjekotine
2 - teška	Potencijalna ili stvarna opasnost za život, značajno ili trajno oštećenje ili uništenje organa, privremena ili trajna nesposobnost za rad, unakaženije - amputacija, veća nagnječenja ili zgnječenje organa, višestruke ozljede, prijelomi, oštećenja velikih žila i živaca
3 - skupna	Ozljeda dviju i više osoba
4 - smrtna	Smrt

Tablica 3.58. prikazuje broj ozljeda na mjestu rada u djelatnosti u djelatnosti opskrba vodom; uklanjanje... prema vrsti ozljede. Kao najčešća fizička posljedica ozljeda **na mjestu rada** (N=423) javljaju se *rane i površinske ozljede* (38,77%).

Tablica 3.58. Ozljede na mjestu rada u opskrbi vodom; uklanjanju ... prema vrsti (sukladno ESAW metodologiji)

Vrsta ozljede	Na mjestu rada	
	N	%
000 - Nepoznata ozljeda	3	0,71
010 - Rane i površinske ozljede	164	38,77
011 - Površinske ozljede	69	16,31
012 - Otvorene rane	30	7,09
019 - Ostale vrste rana i površinskih ozljeda	65	15,37
020 - Prijelomi kostiju	67	15,84
021 - Zatvoreni prijelom	21	4,96
022 - Otvoreni prijelom	1	0,24
029 - Ostale vrste prijeloma kostiju	45	10,64
030 - Iščašenja, uganuća i nategnuća	111	26,24
031 - Iščašenja	10	2,36
032 - Uganuća i nategnuća	48	11,35
039 - Ostale vrste iščašenja, uganuća i nategnuća	53	12,53
040 - Traumatske amputacije (gubitak dijela tijela)	1	0,24
050 - Nagnječenja / potres mozga i unutarnje ozljede	16	3,78
051 - Potresi	5	1,18
052 - Unutarnje ozljede	4	0,95
059 - Ostale vrste potresa i unutarnjih ozljeda	7	1,65
060 - Opekline i smrzotine	5	1,18
061 - Termalne opekline	5	1,18
070 - Trovanja i infekcije	1	0,24
072 - Akutne infekcije	1	0,24
090 - Djelovanje zvuka, vibracija i tlaka	1	0,24
099 - Ostali akutni učinci zvuka, vibracija i tlaka	1	0,24
100 - Učinci toplinskih ekstrema, svjetla i zračenja	2	0,47
101 - Vrućina i toplotni udar	1	0,24
103 -Učinci snižene temperature	1	0,24
110 - Šok	5	1,18
112 - Traumatski šok	2	0,47
119 - Druge vrste šoka	3	0,71
120 - Višestruke ozljede	5	1,18
999 - Ostale spe. oz. nespomenute u preth. podj.	42	9,93

Tablica 3.59. prikazuje najčešće ozljeđivani dio tijela kod ozljeda **na mjestu rada** u djelatnosti opskrba vodom; uklanjanju... (N=423). To su najčešće *donji ekstremiteti* (37,35%), u čijem udjelu *koljeno i potkoljenica* čine 14,89%.

Tablica 3.59. *Ozljede na mjestu rada u opskrbi vodom; uklanjanju ... prema ozlijeđenom dijelu tijela (sukladno ESAW metodologiji)*

Ozlijeđeni dio tijela	Na mjestu rada	
	N	%
00 - Ozlijeđeni dio tijela, nespecificirano	6	1,42
10 - Glava	51	12,06
11 – Glava mozak i moždani živci i žile	10	2,36
12 - Područje lica	4	0,95
13 - Oko(oči)	12	2,84
14 - Uho(uši)	1	0,24
18 - Glava,ozlijeđena na više mjesta	4	0,95
19 - Glava, drugi dijelovi ne spomenuti gore	20	4,73
20 - Vrat, vratna kralježnica i leđna moždina	7	1,65
21 - Vrat, uključujući vratnu kralježnicu	3	0,71
29 - Vrat, ostali dijelovi ne spomenuti gore	4	0,95
30 - Leđa, kralježnica i leđna moždina osim vratnog dijela	23	5,44
31 - Leđa, uključujući kralježnicu	13	3,07
39 - Leđa, ostali dijelovi nespomenuti gore	10	2,36
40 - Trup i organi	18	4,26
41 - Prsni koš, rebra uključujući zglobove i lopatice	8	1,89
42 - Područje prsa uključujući organe	3	0,71
43 - Zdjelica, područje trbuha uključujući organe	4	0,95
49 - Trup, ostali dijelovi koji nisu spomenuti gore	3	0,71
50 - Gornji ekstremiteti	147	34,75
51 - Rame i nadlaktica	23	5,44
52 - Lakat i podlaktica	24	5,67
53 - Šaka	14	3,31
54 - Prst (prsti)	68	16,08
55 - Ručni zglob-zapešće	11	2,60
59 - Gornji ekstremiteti,ostali dijelovi koji nisu spomenuti gore	7	1,65
60 - Donji ekstremiteti	158	37,35
61 - Kuk i nadkoljenica	5	1,18
62 - Koljeno i potkoljenica	63	14,89
63 - Gležanj	47	11,11
64 - Stopalo	23	5,44
65 - Nožni prst (prsti)	7	1,65

68 - Donji ekstremiteti,ozlijeđeni na više mjesta	3	0,71
69 - Donji ekstremiteti,ostali dijelovi koji nisu spomenuti gore	10	2,36
70 - Cijelo tijelo višestruko ozlijeđeno	11	2,60
71 -Cijelo tijelo (sustavne posljedice)	3	0,71
78 - Višestruke ozljede tijela	8	1,89
99 - Ozljede drugih dijelova tijela, koji nisu ranije spomenuti	2	0,47

3.1.5. Analiza ozljeda na radu u djelatnosti H - Prijevoz i skladištenje za 2017. godinu

Ovdje će se analizirati ozljede na radu u djelatnosti H - *Prijevoz i skladištenje*. Od ukupnog broja ozljeda na radu (N=14 290) za koje je HZZZSR dobio podatke, u ovoj djelatnosti se ozlijedilo **804** radnika, od čega 673 (83,71%) **na mjestu rada**, a 131 (16,26%) **na putu**.

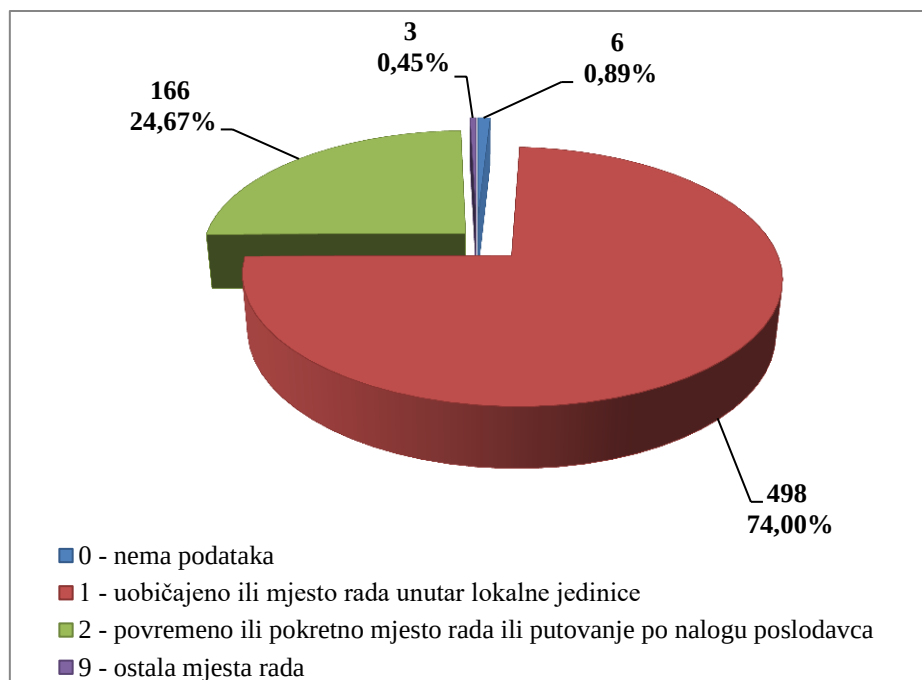
U Tablici 3.60. prikazan je ukupan broj ozljeda te broj ozljeda na mjestu rada i na putu unutar pojedine županije. Uspoređujući odnose ozljeda na mjestu rada i onih na putu unutar pojedine županije, u Krapinsko-zagorskoj županiji, od ukupnog broja ozljeda (N=12), **na mjestu rada** dogodilo se 50,00% ozljeda, što je najmanji udio ozljeda na mjestu rada spram onih na putu među svim županijama. Za 45 ozljeda nema podataka o županiji u kojoj se dogodila ozljeda, ali poznato je da je 37 ozljeda bilo **na mjestu rada**, a **na putu** 8.

Tablica 3.60. Broj ozljeda na radu po županijama (sukladno ESAW metodologiji)

Županija	Ukupno (N)	Na mjestu rada u županiji		Na putu u županiji	
		N	%	N	%
HR031 Primorsko-goranska županija	106	96	90,57	10	9,43
HR032 Ličko-senjska županija	9	9	100,00	0	0,00
HR033 Zadarska županija	28	24	85,71	4	14,29
HR034 Šibensko-kninska županija	15	13	86,67	2	13,33
HR035 Splitsko-dalmatinska županija	88	74	84,09	14	15,91
HR036 Istarska županija	26	20	76,92	6	23,08
HR037 Dubrovačko-neretvanska županija	26	23	88,46	3	11,54
HR041 Grad Zagreb	193	152	78,76	41	21,24
HR042 Zagrebačka županija	91	75	82,42	16	17,58
HR043 Krapinsko-zagorska županija	12	6	50,00	6	50,00
HR044 Varaždinska županija	28	24	85,71	4	14,29
HR045 Koprivničko-križevačka županija	16	16	100,00	0	0,00
HR046 Međimurska županija	8	7	87,50	1	12,50
HR047 Bjelovarsko-bilogorska županija	7	5	71,43	2	28,57
HR048 Virovitičko-podravska županija	7	7	100,00	0	0,00
HR049 Požeško-slavonska županija	12	10	83,33	2	16,67
HR04A Brodsko-posavska županija	14	12	85,71	2	14,29
HR04B Osječko-baranjska županija	28	22	78,57	6	21,43
HR04C Vukovarsko-srijemska županija	15	15	100,00	0	0,00
HR04D Karlovačka županija	8	6	75,00	2	25,00
HR04E Sisačko-moslavačka županija	22	20	90,91	2	9,09

Prema ESAW metodologiji ozljede **na mjestu rada** dijele se na ozljede na *uobičajenom mjestu rada* ili *mjestu rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca* (oznaka „1“), na *povremenom ili pokretnom mjestu rada* ili *putovanju po nalogu poslodavca* (oznaka „2“) te *ostala mjesta rada* koja se ne mogu svrstati ni u jednu od navedenih grupa (oznaka „9“). Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu**

rada (N=673), najviše ozljeda dogodilo se na *uobičajenom mjestu rada ili unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca* (74,00%), što je prikazano na Slici 3.13.

Slika 3.13. Broj ozljeda na mjestu rada (sukladno ESAW metodologiji)

3.1.5.1. Karakteristike ozlijeđenih radnika u djelatnosti prijevoza i skladištenja

Od ukupnog broja ozlijeđenih radnika u djelatnosti prijevoza i skladištenja (N=804), ozlijeđeno je 81,09% muškaraca i 18,91% žena. Od ukupnog broja ozlijeđenih muškaraca (N=652), **na mjestu rada** ozlijedilo se njih 88,34%, a **na putu** 11,66%. Od ukupnog broja ozlijeđenih žena (N=152), **na mjestu rada** ozlijedilo se njih 63,82%, a **na putu** 36,18%.

U Tablici 3.61. prikazan je broj ozljeda na radu prema dobnim skupinama i mjestu nastanka. Obzirom na ukupan broj ozljeda (N=804) u djelatnosti prijevoza i skladištenja, **na mjestu rada** najviše su se ozljeđivali radnici starosne skupine 41-50 (25,62%).

Tablica 3.61. Broj ozljeda na radu prema dobnim skupinama radnika i mjestu nastanka

Starost radnika	Ukupno		Na mjestu rada	
	N	%	N	%
18 - 30	118	14,68	104	12,94
31 - 40	185	23,01	156	19,40
41 - 50	248	30,85	206	25,62
51 - 60	214	26,62	175	21,77
60 +	37	4,60	31	3,86
Nema podataka	2	0,25	1	0,12
Sveukupno	804	100,00	673	83,71

Prema osnovi osiguranja, odnosno, zaposleničkom statusu radnika (Tablica 3.62.), od ukupnog broja ozlijeđenih **na mjestu rada** (N=673), najviše je iz grupe *radnik* (96,29%).

Tablica 3.62. Broj ozljeda na mjestu rada prema osnovi osiguranja (sukladno ESAW metodologiji)

Osnova osiguranja	Na mjestu rada*					
	0	1	2	9	Ukupno	
					N	%
000 - nepoznato	2	3	0	0	5	0,74
100 - samozaposleni	1	11	7	0	19	2,82
300 - radnik	3	483	159	3	648	96,29
900 - ostalo	0	1	0	0	1	0,15
Sveukupno	6	498	166	3	673	100,00

*Oznaka: 0 – nema podataka; 1 – uobičajeno mjesto rada ili mjesto rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca; 2 – povremeno ili pokretno mjesto rada ili putovanje po nalogu poslodavca; 9 – ostala mjesta rada koja se ne mogu svrstati pod 1 ili 2

U tablici 3.63. prikazani su broj i stopa ozljeda na mjestu rada na 1000 zaposlenih prema zanimanjima na kojima su radili radnici ozlijeđeni u djelatnosti prijevoza i skladištenja. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** u ovoj djelatnosti (N=673), najviša stopa ozljeda na 1000 zaposlenih je u zanimanju *rukovatelji postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači i sastavljači proizvoda* i iznosi 39,37. Podaci o zanimanju nisu poznati za dva ozlijeđena radnika.

Tablica 3.63. Broj i stopa ozljeda na 1000 zaposlenih na mjestu rada prema zanimanju ozlijeđenih radnika djelatnosti prijevoza i skladištenja (sukladno NKZ 10)

NKZ 10 - rod	Na mjestu rada (N)	Stopa ONR na mjestu rada na 1000 zaposlenih
1 Zakonodavci/zakonodavke, dužnosnici/dužnosnice i direktori/direktorice	6	1,73
2 Znanstvenici/znanstvenice, inženjeri/inženjerke i stručnjaci/stručnjakinje	11	0,88
3 Tehničari/tehničarke i stručni suradnici/stručne suradnice	27	2,48
4 Administrativni službenici/administrativne službenice	149	22,27
5 Uslužna i trgovačka zanimanja	42	2,97
7 Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	55	5,95
8 Rukovatelji/rukovateljice postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači/industrijske proizvođačice i sastavljači/sastavljačice proizvoda	299	39,37
9 Jednostavna zanimanja	82	14,16

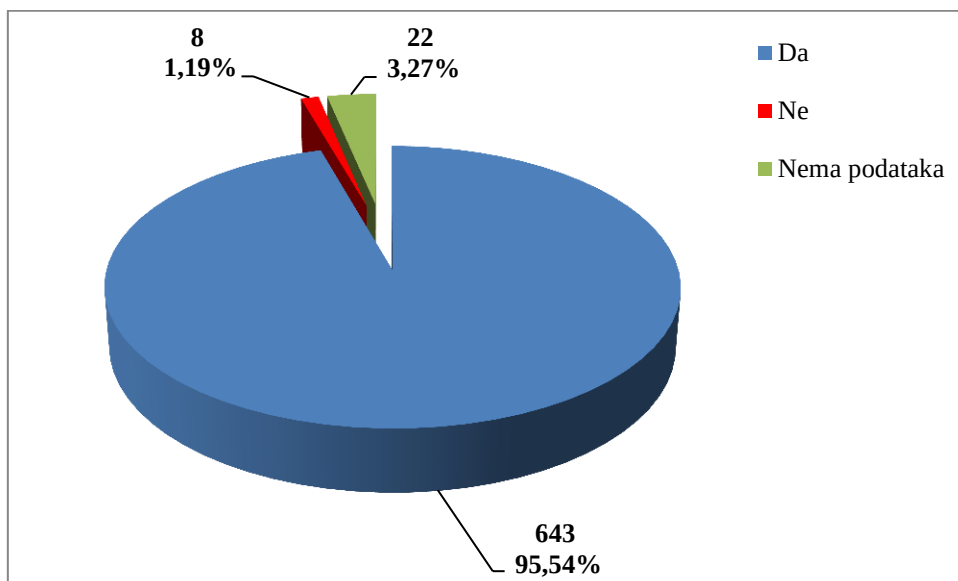
Šest najčešćih zanimanja radnika koji su se ozljeđivali u djelatnosti prijevoz i skladištenje u odnosu na odjeljke u ovoj djelatnosti prikazani su u tablici 3.64. Od ukupnog broja ozlijeđenih radnika **na mjestu rada** (N=673) prema NKZ 10, njih 572 je obuhvaćeno analizom. Najviše su se ozljeđivali radnici iz odjeljka 49- *kopneni prijevoz i cjevovodni transport* (N=268). Od zanimanja s najviše ozlijeđenih u ovoj djelatnosti najčešće su se ozljeđivali 83 -*vozači, strojovođe prijevoznih sredstava i pokretnih strojeva* (N=225).

Tablica 3.64. *Ozljede na radu u djelatnosti prijevoza i skladištenja po odjeljima i zanimanjima s najviše ozlijeđenih (sukladno NKZ 10 i NKD 2007)*

NKD područje H - odjeljci	NKZ 10 -zanimanja s najviše ozlijeđenih u prijevozu i skladištenju*						Ukupno (N)
	42	44	51	72	83	96	
49 Kopneni prijevoz i cjevovodni transport	0	0	13	21	225	9	268
50 Vodeni prijevoz	0	0	5	2	5	5	17
51 Zračni prijevoz	0	0	4	3	0	1	8
52 Skladištenje i prateće djelatnosti u prijevozu	1	6	7	9	560	21	100
53 Poštanske i kurirske djelatnosti	32	80	1	0	5	6	124
Sveukupno	33	86	30	35	291	42	517

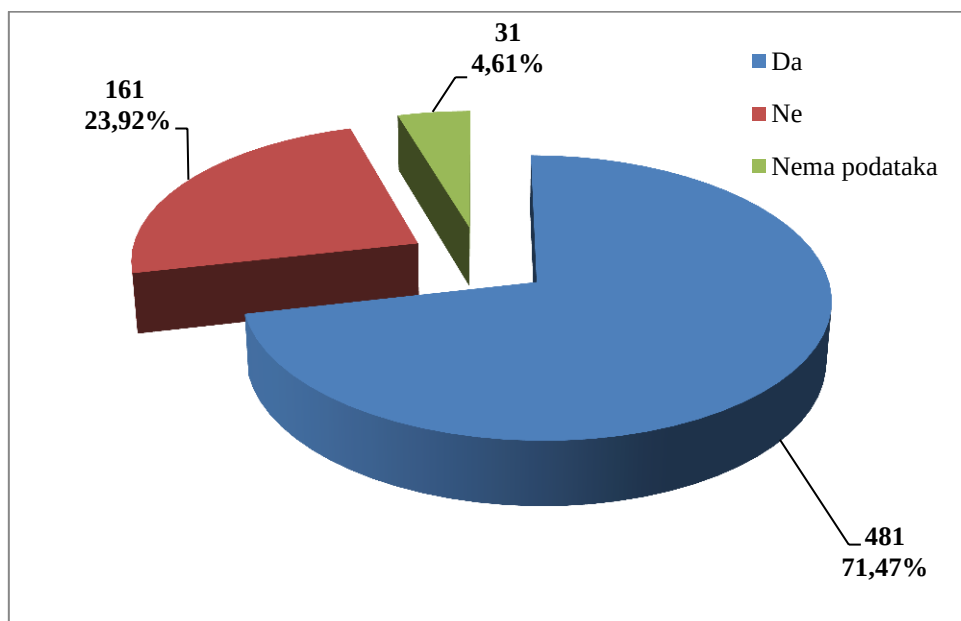
*Oznaka: 42 *Službenici/službenice za poslovanje sa strankama*, 44 *Ostali administrativni službenici/ostale administrativne službenice*, 51 *Uslužna zanimanja*, 72 *Tokari/tokarice, kovinotokari/kovinotokarice, strojarski mehaničari/strojarske mehaničarke i srodna zanimanja*, 83 *Vozači/vozačice, strojovođe/strojovotkinje prijevoznih sredstava i pokretnih strojeva*, 96 *Čistači/čistačice ulica i srodna zanimanja*

U djelatnosti prijevoz i skladištenje od ukupnog broja radnika ozlijeđenih **na mjestu rada** (N=673), njih 95,54% bilo je osposobljeno za rad na siguran način (Slika 3.14.).

Slika 3.14. Osposobljenost radnika za rad na siguran način (sukladno obrascu Prijava o ozljedi na radu)

Od ukupnog broja radnika ozlijeđenih **na mjestu rada** (N=673) u djelatnosti prijevoza i skladištenja, za 71,48% utvrđeno je da su koristili osobnu zaštitnu opremu u vrijeme nastanka ozljede (Slika 3.15.), ali nije poznato je li korištena OZO povezna s ozljedom ozlijeđenog dijela tijela.

Slika 3.15. Korištenje OZO u vrijeme nastanka ozljede (sukladno obrascu Prijava o ozljedi na radu)

3.1.5.2. Odjeljci i veličina poslodavca u djelatnosti prijevoza i skladištenja

Podaci o broju ozljeda na radu prema odjeljcima djelatnosti *H – prijevoz i skladištenje* i mjestu nastanka, prikazani su u tablici 3.65. Najviše ozljeda **na mjestu rada** bilo je u odjeljku 49 *Kopneni prijevoz i cjevovodni transport* (N=360). Uspoređujući odnose ozljeda na mjestu rada i na putu unutar pojedinog odjeljaka, najviše ozljeda **na mjestu rada** (85,28%) spram onih na putu dogodilo se u *Kopnenom prijevozu i cjevovodnom transportu*.

Tablica 3.65. Ozljede na radu u djelatnosti prijevoza i skladištenja prema mjestu nastanka (sukladno NKD 2007)

H Prijevoz i skladištenje, odjeljci	Ukupno		Na mjestu rada unutar odjeljka	
	N	%	N	%
49 Kopneni prijevoz i cjevovodni transport	360	44,78	307	85,28
50 Vodeni prijevoz	32	3,98	25	78,13
51 Zračni prijevoz	12	1,49	10	83,33
52 Skladištenje i prateće djelatnosti u prijevozu	228	28,36	187	82,02
53 Poštanske i kurirske djelatnosti	172	21,39	144	83,72
Sveukupno	804	100,00	673	83,71

Prema veličini poslodavca najviše ozljeda **na mjestu rada** dogodilo se kod poslodavaca s više od 500 zaposlenih (56,32%), što je prikazano u Tablici 3.66.

Tablica 3.66. Broj ozljeda na mjestu radu prema veličini poslodavca (sukladno ESAW metodologiji)

Veličina poslodavca	Na mjestu rada*					
	0	1	2	9	Ukupno	
					N	%
1 (1-9 zaposlenih)	2	34	39	1	76	11,29
2 (10-49 zaposlenih)	0	23	30	0	53	7,88
3 (50-249 zaposlenih)	1	72	39	0	112	16,64
4 (250-499 zaposlenih)	1	39	10	1	51	7,58
5 (500 i više zaposlenih)	2	330	46	1	379	56,32
9 (Nepoznata veličina)	0	0	2	0	2	0,30
Sveukupno	6	498	166	3	673	100,00

*Oznaka: 0 – nema podataka; 1 – uobičajeno mjesto rada ili mjesto rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca; 2 – povremeno ili pokretno mjesto rada ili putovanje po nalogu poslodavca; 9 – ostala mjesta rada koja se ne mogu svrstati pod 1 ili 2

3.1.5.3. Radni okoliš i radni proces u djelatnosti prijevoza i skladištenja

Tablica 3.67. pokazuje da se najveći broj ozljeda **na mjestu rada** obzirom na radni okoliš. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=673), najviše ozljeda dogodio na *javnom prostoru* (49,78%), preciznije u *transportnim sredstvima - cestovnim ili tračnim - privatnim ili javnim* (28,08%).

Tablica 3.67. Broj ozljeda na mjestu radu prema radnom okolišu gdje se ozljeda dogodila (sukladno ESAW metodologiji)

Radni okoliš	Na mjestu rada	
	N	%
000 - Nema podataka	19	2,82
010 - Industrijska zona - nespecificirano	182	27,04
011 - Proizvodna zona, tvornica, radionica	19	2,82
012 - Remontni zavod, servisna radionica	28	4,16
013 - Zona koja se primarno koristi za skladištenje, utovar i istovar	129	19,17
019 - Ostale vrste radnog okoliša unutar grupe 010	6	0,89
020 - Gradilište, graditeljstvo, površinski kamenolomi, rudnik - nespecificirano	6	0,89
021 - Gradilište - izgradnja objekta	5	0,74
022 - Gradilište - rušenje, renoviranje održavanje objekta	1	0,15
030 - Poljodjelstvo, stočarstvo, ribarstvo, šumarstvo - nespecificirano	3	0,45
032 - Poljodjelsko područje - zemljani usjevi	1	0,15
034 - Šumarsko područje	2	0,30
040 - Područje tercijarnih aktivnosti, ured, zabavni park, razno - nespecificirano	83	12,33
041 - Ured, soba za sastanke, knjižnica i sl.	65	9,66
043 - Maloprodajni i veleprodajni objekti (uključujući uličnu prodaju)	3	0,45
044 - Restoran, rekreacijski objekt, privremeni smještaj (uključujući muzej, dvora. stadion, velesajam, itd.)	5	0,74
049 - Ostale vrste radnog okoliša unutar grupe 040	10	1,49
060 - Javni prostor - nespecificirano	335	49,78
061 – Javni prostor trajno otvoren za javni promet (ceste, sporedne ceste, parkirališta, čekaonice stadiona ili aerodroma)	81	12,04
062 - Transportna sredstva - cestovna ili tračna - privatna ili javna (sve vrste vlakova, autobusa, automobila, itd.)	189	28,08
063 - Zone uz javna mjesta s ograničenjem pristupa na samo ovlaštene osobe: željezničke tračnice, uzletište aviona, ivičnjaci motornih cesta)	63	9,36
069 - Ostale vrste radnog okoliša unutar grupe 060	2	0,30

070 - Kućanstvo nespecificirano	19	2,82
071 - Privatna kuća ili stan	5	0,74
072 - Zajednički dijelovi zgrade, suteran, okućnica	14	2,08
090 - Radni okoliš na visini osim gradilišta - nespecificirano	3	0,45
093 - U zraku - paluba zrakoplova	3	0,45
110 - Radni okoliš na vodi ili iznad vode osim gradilišta - nespecificirano	23	3,42
111 - More ili ocean - paluba svih vrsta plovila i platformi	23	3,42

Tablica 3.68. prikazuje broj ozljeda na mjestu rada u djelatnosti prijevoza i skladištenja obzirom na radni proces koji je ozlijeđeni izvodio u vrijeme ozljede. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=673), najviše ozljeda dogodilo se u grupi *pokretnih, sportskih i umjetničkih aktivnosti* (40,27%) preciznije, prilikom *kretanja, uključujući kretanje transportnim sredstvima* (39,82%).

Tablica 3.68. Broj ozljeda na mjestu rada prema radnom procesu pri kojem se dogodila ozljeda (sukladno ESAW metodologiji)

Radni proces prema grupama	Na mjestu rada	
	N	%
00 - Nema podataka	19	2,82
10 - Izrada, prerada, obrada, skladištenje - sve vrste - nespecificirano	134	19,91
11 - Izrada, prerada, obrada - sve vrste	10	1,49
12 - Skladištenje - sve vrste	122	18,13
19 - Ostale vrste radnog procesa grupe 10 nespomenute ranije	2	0,30
20 - Iskopavanje, izgradnja, renoviranje, rušenje - nespecificirano	5	0,74
23 - Novogradnja - niskogradnja	4	0,59
24 - Renoviranje, proširivanje, održavanje zgrada - svi tipovi konstrukcija	1	0,15
30 - Poljoprivreda, šumarstvo, hortikultura, uzgoj ribe, rad sa živim životinjama - nespecificirano	1	0,15
31 - Poljoprivreda - obrada zemlje	1	0,15
40 - Uslužne djelatnosti, intelektualna djelatnost - nespecificirano	108	16,05
41 - Javne usluge, njega, pomoć	46	6,84
42 - Intelektualni rad - poduka, nastava, obrada podataka, uredski posao, organiziranje, rukovođenje	47	6,98
43 - Komercijalna aktivnost - kupovanje, prodaja i slične uslužne djelatnosti	14	2,08
49 - Ostale vrste radnog procesa unutar grupe 40	1	0,15

50 - Ostali poslovi povezani sa zadacima u grupama 10, 20, 30 i 40 – nespecificirano	135	20,06
51 - Podešavanje, priprema, postavljanje, rastavljanje, rasklapanje	42	6,24
52 - Održavanje, popravak, poboljšavanje, podešavanje	57	8,47
53 - Čišćenje radnih zona i strojeva - ručno ili strojno	14	2,08
54 - Zbrinjavanje otpada svih vrsta	4	0,59
55 - Nadzor, inspekcija proizvodnih postupaka, radnih zona, sredstava za transport, opreme - s ili bez opreme za nadzor	16	2,38
59 - Ostale vrste radnog procesa unutar grupe 50	2	0,30
60 - Pokretne, sportske, umjetničke aktivnosti - nespecificirano	271	40,27
61 - Kretanje, uključujući kretanje transportnim sredstvima	268	39,82
69 - Ostale vrste radnog procesa unutar grupe 60	3	0,45

3.1.5.4. Specifična radna aktivnost, poremećaj u radnom procesu, kontakt - način nastanka ozljede i materijalna sredstva povezana s navedenim aktivnostima, poremećajima i kontaktima u djelatnosti prijevoza i skladištenja

Tablica 3.69. prikazuje najčešću specifičnu aktivnost koju je radnik izvodio u trenutku ozljede i materijalno sredstvo koje je ozlijeđeni koristio izvodeći tu aktivnost. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=673) u djelatnosti prijevoza i skladištenja, najčešća specifična aktivnost je **kretanje** (N=234), a najčešće materijalno sredstvo povezano s ovom specifičnom aktivnosti su **zgrade, građevine, površine - na površini zemlje** (N=101).

Tablica 3.69. Povezanost specifične radne aktivnosti i materijalnih sredstava (sukladno ESAW metodologiji)

Materijalna sredstva specifične aktivnosti	Specifična aktivnost *									
	00	10	20	30	40	50	60	70	99	Ukupno (N)
00.00 - Nema materijalnog sredstva ili ne postoje podaci o tome	19	0	0	0	0	0	2	30	0	51
01.00 - Zgrade, građevine, površine - na površini zemlje (unutarnje ili vanjske, nepomične ili pomične, privremene ili stalne) - nespecificirano	0	0	0	0	5	1	101	3	1	111
02.00 - Zgrade, građevine, površine - iznad nivoa zemlje (unutarnje ili vanjske) - nespecificirano	0	0	0	0	0	1	32	0	0	33
03.00 - Zgrade, građevine, površine - ispod nivoa zemlje (unutarnje i vanjske) - nespecificirano	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2

04.00 - Sustavi za opskrbu i distribuciju sredstava, cjevovodi - nespecificirano	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2
05.00 - Agregati, sustavi za prijenos i skladištenje energije - nespecificirani	0	1	0	0	2	2	0	0	0	5
06.00 - Ručni alat bez pogona - nespecificirano	0	0	26	0	0	0	0	0	0	26
07.00 - Ručni alat, mehanički - nespecificirano	0	0	5	0	0	0	0	0	0	5
09.00 - Strojari i oprema - prijenosni ili pokretni - nespecificirano	0	0	0	0	2	0	1	0	0	3
10.00 - Strojari i oprema - nepokretni - nespecificirano	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
11.00 - Prijenosni, transportni i skladišni sustavi - nespecificirano	0	3	1	17	26	19	6	0	0	72
12.00 - Cestovna vozila - nespecificirano	0	0	0	129	7	2	52	0	0	190
13.00 - Ostala transportna vozila - nespecificirano	0	0	0	39	2	0	25	2	0	68
14.00 - Sredstva, predmeti, proizvodi, dijelovi strojeva, otpad, prašine - nespecificirano	0	0	0	0	33	27	1	1	0	62
15.00 - Kemijske, eksplozivne, radioaktivne, biološke tvari - nespecificirano	0	0	0	0	3	0	0	0	0	3
16.00 - Sigurnosna sredstva i oprema - nespecificirano	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2
17.00 - Uredska oprema, osobna oprema, sportska oprema, oružje, oprema za rad u kućanstvu - nespecificirano	0	1	0	0	16	4	12	0	0	33
18.00 - Živi organizmi i ljudska bića - nespecificirano	0	0	0	0	3	0	0	0	0	3
19.00 - Glomazni otpad - nespecificirano	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Sveukupno	19	5	32	185	104	57	234	36	1	673

*Oznaka: 00 - Nema podataka, 10 - Rukovanje strojem – nespecificirano, 20 - Rad s ručnim alatom – nespecificirano, 30 - Vožnja/boravak na prijevoznom sredstvu ili opremi kojom se rukuje – nespecificirano, 40 - Rukovanje predmetima- nespecificirano, 50 - Ručno nošenje – nespecificirano, 60 - Kretanje – nespecificirano, 70 - Prisutnost – nespecificirano, 99 - Ostale vrste specifične tjelesne aktivnosti nespomenute u ovoj klasifikaciji

Tablica 3.70. prikazuje najčešći poremećaj koji je doveo do ozljede radnika i materijalno sredstvo koje je ozlijeđeni koristio u vrijeme ozljede. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=673) u djelatnosti prijevoza i skladištenja, najčešći poremećaj radnog procesa je šok, strah, nasilje, agresija, prijetnje (N=182), od čega je najveći broj ozljeda (N=103) povezan sa živim organizmima i ljudskim bićima.

Tablica 3.70. Povezanost poremećaja radnog procesa i materijalnih sredstava (sukladno ESAW metodologiji)

Materijalna sredstva poremećaja	Poremećaj rada *										
	00	10	20	30	40	50	60	70	80	99	Ukupno (N)
00.00 - Nema materijalnog sredstva ili ne postoje podaci o tome	31	3	1	0	2	8	6	11	1	2	65
01.00 - Zgrade, građevine, površine - na površini zemlje (unutarnje ili vanjske, nepomične ili pomične, privremene ili stalne) - nespecificirano	0	0	0	1	3	67	13	45	0	0	129
02.00 - Zgrade, građevine, površine - iznad nivoa zemlje (unutarnje ili vanjske) - nespecificirano	0	0	0	1	0	28	3	5	0	0	37
03.00 - Zgrade, građevine, površine - ispod nivoa zemlje (unutarnje i vanjske) - nespecificirano	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2
04.00 - Sustavi za opskrbu i distribuciju sredstava, cjevovodi - nespecificirano	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
05.00 - Agregati, sustavi za prijenos i skladištenje energije - nespecificirani	0	4	0	0	1	0	2	0	0	0	7
06.00 - Ručni alat bez pogona - nespecificirano	0	0	0	1	11	0	1	2	1	0	16
07.00 - Ručni alat, mehanički - nespecificirano	0	0	0	2	2	0	0	0	1	0	5
09.00 - Strojevi i oprema - prijenosni ili pokretni - nespecificirano	0	0	0	1	0	0	0	0		0	1
11.00 - Prijenosni, transportni i skladišni sustavi - nespecificirano	0	0	0	14	20	6	12	11	2	0	65
12.00 - Cestovna vozila - nespecificirano	0	0	0	1	26	21	6	1	69	0	124
13.00 - Ostala transportna vozila - nespecificirano	0	1	0	1	1	6	2	0	4	0	15
14.00 - Sredstva, predmeti, proizvodi, dijelovi strojeva, otpad, prašine - nespecificirano	0	0	0	18	16	1	10	8	0	0	53
15.00 - Kemijske, eksplozivne, radioaktivne, biološke tvari - nespecificirano	0	2	1	0	0	1	1	0	1	0	6
16.00 - Sigurnosna sredstva i oprema - nespecificirano	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1

17.00 - Uredska oprema, osobna oprema, sportska oprema, oružje, oprema za rad u kućanstvu - nespecificirano	0	0	0	0	2	1	4	1	0	0	8
18.00 - Živi organizmi i ljudska bića - nespecificirano	0	0	0	1	7	0	0	1	103	0	112
19.00 - Glomazni otpad - nespecificirano	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
20.00 - Prirodni fenomeni - nespecificirano	0	0	1	2	4	14	0	1	0	0	22
99.99 - Ostala materijalna sredstva nespomenuta u ovoj klasifikaciji	0	0	0	0	0	2	0	0	0	1	3
Sveukupno	31	11	3	43	95	157	62	86	182	3	673

*Oznaka:00 - Nema podataka, 10 - Poremećaj zbog električnih problema, eksplozije, požara – nespecificirano, 20 - Poremećaj zbog prelijevanja, prevrtanja, curenja, otjecanja, isparavanja, zračenja, 30 - Lomljenje, prsnuće, rascjepanje, iskliznuće, pad, rušenje materijalnog sredstva – nespecificirano, 40 - Gubitak kontrole (djelomični ili potpuni) - nad strojem, prijevoznim sredstvom, opremom, ručnim alatom, predmetom, životinjom – nespecificirano, 50 - Pokliznuće - Spoticanje i padanje - Pad osobe – nespecificirano, 60 - Pokretanje tijela bez fizičkog naprezanja (općenito vodi ka vanjskim ozljedama) – nespecificirano, 70 - Pokretanje tijela sa ili pod fizičkim naprežanjem (općenito dovodi do unutarnjih ozljeda – nespecificirano, 80 - Šok, strah, nasilje, agresija, prijetnje – nespecificirano, 99 - Ostala odstupanja nespomenute ranije u klasifikaciji

Tablica 3.71. prikazuje najčešći kontakt – način ozljeđivanja koji je doveo do ozljede radnika. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=673) u djelatnosti prijevoza i skladištenja, najviše ozljeda (N=222) dogodilo se pri *horizontalnom ili vertikalnom sudaru s nepokretnim predmetom (žrtva je u pokretu)*. Najčešće materijalno sredstvo povezano s ovim kontaktom su *zgrade, građevine, površine na površini zemlje* (N=169).

Tablica 3.71. Povezanost kontakta - načina ozljeđivanja i materijalnih sredstava (sukladno ESAW metodologiji)

Materijalna sredstva načina ozljeđivanja	Način ozljeđivanja *									
	00	10	30	40	50	60	70	80	99	Ukupno (N)
00.00 - Nema materijalnog sredstva ili ne postoje podaci o tome	29	0	1	0	1	0	144	0	3	178
01.00 - Zgrade, građevine, površine - na površini zemlje (unutarnje ili vanjske, nepomične ili pomične, privremene ili stalne) - nespecificirano	0	0	169	3	2	1	2	0	0	177
02.00 - Zgrade, građevine, površine -iznad nivoa zemlje (unutarnje ili vanjske) - nespecificirano	0	0	23	0	0	1	0	0	0	24

03.00 - Zgrade, građevine, površine - ispod nivoa zemlje (unutarnje i vanjske) - nespecificirano	0	0	5	1	0	0	0	0	0	6
04.00 - Sustavi za opskrbu i distribuciju sredstava, cjevovodi - nespecificirano	0	1	2	0	1	0	0	0	0	4
05.00 - Agregati, sustavi za prijenos i skladištenje energije - nespecificirani	0	3	0	0		1	0	0	0	4
06.00 - Ručni alat bez pogona - nespecificirano	0	0	0	1	8	1	0	0	0	10
07.00 - Ručni alat, mehanički - nespecificirano	0	1	0	0	2	1	0	0	0	4
09.00 - Strojari i oprema - prijenosni ili pokretni - nespecificirano	0	0	0	0	1	2	0	0	0	3
11.00 - Prijenosni, transportni i skladišni sustavi - nespecificirano	0	0	2	14	8	16	0	0	0	40
12.00 - Cestovna vozila - nespecificirano	0	0	4	69	2	2	2	0	0	79
13.00 - Ostala transportna vozila - nespecificirano	0	0	4	4	0	0	0	0	0	8
14.00 - Sredstva, predmeti, proizvodi, dijelovi strojeva, otpad, prašine - nespecificirano	0	0	8	29	18	15	2	0	0	72
15.00 - Kemijske, eksplozivne, radioaktivne, biološke tvari - nespecificirano	0	11	0	0	0	0	0	0	0	11
17.00 - Uredska oprema, osobna oprema, sportska oprema, oružje, oprema za rad u kućanstvu - nespecificirano	0	0	1	1	4	2	1	0	0	9
18.00 - Živi organizmi i ljudska bića - nespecificirano	0	0	2	2	0	0	3	34	0	41
19.00 - Glomazni otpad - nespecificirano	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
99.99 - Ostala materijalna sredstva nespomenuta u ovoj klasifikaciji	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
Sveukupno	29	16	222	124	47	42	154	35	4	673

*Oznaka:00 - Nema podataka, 10 - Kontakt s visokim naponom, toplotom, opasnim tvarima – nespecificirano, 30 - Horizontalni ili vertikalni sudar sa stacionarnim predmetom (žrtva je u pokretu) – nespecificirano, 40 - Udarac, objekta u gibanju, sudar s istim – nespecificirano, 50 - Kontakt s oštrim, šiljatim, grubim materijalnim sredstvom – nespecificirano, 60 - Uklještenje, nagnječenje i sl. – nespecificirano, 70 - Fizički ili psihički stres – nespecificirano, 80 - Ugriz, udarac i sl. (čovjek ili životinja) – nespecificirano

3.1.5.5. Težina i vrsta ozljede na radu te ozlijeđeni dio tijela u djelatnosti prijevoza i skladištenja

U tablici 3.72. prikazani su podaci o broju ozljeda **na mjestu rada** u djelatnosti prijevoza i skladištenja prema težini ozljede. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=673), najviše je lakih ozljeda (80,39%).

Tablica 3.72. Težina ozljeda na mjestu rada (sukladno obrascu Prijava o ozljedi na radu)

Težina ozljeda**	Na mjestu rada*					
	0	1	2	9	Ukupno	
					N	%
1 - laka	4	415	121	1	541	80,39
2 - teška	2	80	38	2	122	18,13
3 - skupna	0	1	2	0	3	0,45
4 - smrtna	0	0	4	0	4	0,59
Nema podataka	0	2	1	0	3	0,45
Sveukupno	6	498	166	3	673	100,00

*Oznaka: 0 – nema podataka; 1 – uobičajeno mjesto rada ili mjesto rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca; 2 – povremeno ili pokretno mjesto rada ili putovanje po nalogu poslodavca; 9 – ostala mjesta rada koja se ne mogu svrstati pod 1 ili 2

**Težina ozljeda	Ozljeda
1 - laka	Nema opasnosti za život, beznačajno ili lako oštećenje organa, funkcija održana ili privremeno neznatno smanjena, radna sposobnost održana - ogrebotine, manje modrice, nagnječenja, posjekotine
2 - teška	Potencijalna ili stvarna opasnost za život, značajno ili trajno oštećenje ili uništenje organa, privremena ili trajna nesposobnost za rad, unakaženije - amputacija, veća nagnječenja ili zgnječenje organa, višestruke ozljede, prijelomi, oštećenja velikih žila i živaca
3 - skupna	Ozljeda dviju i više osoba
4 - smrtna	Smrt

Tablica 3.73. prikazuje broj ozljeda **na mjestu rada** prema vrsti ozljede. Kao najčešća fizička posljedica ozljeda na mjestu rada (N=673) u prijevozu i skladištenju javljaju se *rane i površinske ozljede* (24,67%) .

Tablica 3.73 Ozljeđe na mjestu rada u djelatnosti prijevoza i skladištenja prema vrsti (sukladno ESAW metodologiji)

Vrsta ozljede	Na mjestu rada	
	N	%
000 - Nepoznata ozljeda	29	4,31
010 - Rane i površinske ozljede	166	24,67
011 - Površinske ozljede	78	11,59
012 - Otvorene rane	20	2,97
019 - Ostale vrste rana i površinskih ozljeda	68	10,10
020 - Prijelomi kostiju	108	16,05
021 - Zatvoreni prijelom	38	5,65
022 - Otvoreni prijelom	5	0,74
029 - Ostale vrste prijeloma kostiju	65	9,66
030 - Iščašenja, uganuća i nategnuća	164	24,37
031 - Iščašenja	20	2,97
032 - Uganuća i nategnuća	74	11,00
039 - Ostale vrste iščašenja, uganuća i istegnuća	70	10,40
040 - Traumatske amputa. (gubitak dijela tijela)	4	0,59
050 - Nagnječenje / potres mozga i unutarnje ozljede	26	3,86
051 - Potresi	1	0,15
052 - Unutarnje ozljede	18	2,67
059 - Ostale vrste potresa i unutarnjih ozljeda	7	1,04
060 - Opekline i smrzotine	3	0,45
061 - Termalne opekline	3	0,45
070 - Trovanja i infekcije	2	0,30
071 - Akutno trovanje	2	0,30
080 - Utapanje i gušenje	2	0,30
081 - Gušenje	2	0,30
090 - Djelovanje zvuka, vibracija i tlaka	1	0,15
091 - Akutni gubitak sluha	1	0,15
100 - Učinci toplinskih ekstrema, svjetla i zračenja	7	1,04
101 - Vrućina i toplotni udar	5	0,74
109 - Ostali učinci toplinskih ekstrema, svjetla i zračenja	2	0,30
110 - Šok	75	11,14
111 - Šok zbog agresivnosti i prijetnji	38	5,65
112 - Traumatski šok	19	2,82
119 - Druge vrste šoka	18	2,67
120 - Višestruke ozljede	31	4,61
999 - Ostale spe. ozljede nespomenute u prethodnoj podjeli	55	8,17

Tablica 3.74. prikazuje najčešće ozljeđivani dio tijela kod ozljeda **na mjestu rada** u djelatnosti prijevoza i skladištenja (N=673). To su najčešće *donji ekstremiteti* (27,04%) u čijem udjelu *koljeno i potkoljenica* čine 10,40%.

Tablica 3.74. Ozljede na mjestu rada u djelatnosti prijevoza i skladištenja prema ozlijeđenom dijelu tijela (sukladno ESAW metodologiji)

Ozlijeđeni dio tijela	Na mjestu rada	
	N	%
00 - Ozlijeđeni dio tijela, nespecificirano	37	5,50
10 - Glava	84	12,48
11 - Glava mozak i moždani živci i žile	32	4,75
12 - Područje lica	14	2,08
13 - Oko(oči)	9	1,34
14 - Uho(uši)	1	0,15
15 - Zubi	1	0,15
18 - Glava,ozlijeđena na više mjesta	4	0,59
19 - Glava, drugi dijelovi ne spomenuti gore	23	3,42
20 - Vrat, vratna kralježnica i leđna moždina	30	4,46
21 - Vrat, uključujući vratnu kralježnicu	16	2,38
29 - Vrat, ostali dijelovi ne spomenuti gore	14	2,08
30 - Leđa, kralježnica i leđna moždina osim vratnog dijela	25	3,71
31 - Leđa, uključujući kralježnicu	16	2,38
39 - Leđa, ostali dijelovi nespomenuti gore	9	1,34
40 - Trup i organi	31	4,61
41 - Prsni koš, rebra uključujući zglobove i lopatice	17	2,53
42 - Područje prsa uključujući organe	4	0,59
43 - Zdjelica, područje trbuha uključujući organe	3	0,45
48 - Trup, ozlijeđen na više mjesta	2	0,30
49 - Trup, ostali dijelovi koji nisu spomenuti gore	5	0,74
50 - Gornji ekstremiteti	160	23,77
51 - Rame i nadlaktica	29	4,31
52 - Lakat i podlaktica	26	3,86
53 - Šaka	20	2,97
54 - Prst (prsti)	69	10,25
55 - Ručni zglob-zapešće	13	1,93
59 - Gornji ekstremiteti,ostali dijelovi koji nisu spomenuti gore	3	0,45
60 - Donji ekstremiteti	182	27,04
61 - Kuk i natkoljenica	9	1,34
62 - Koljeno i potkoljenica	70	10,40
63 - Gležanj	51	7,58
64 - Stopalo	22	3,27

65 - Nožni prst (prsti)	11	1,63
68 - Donji ekstremiteti, ozlijeđeni na više mjesta	1	0,15
69 - Donji ekstremiteti, ostali dijelovi koji nisu spomenuti gore	18	2,67
70 - Cijelo tijelo višestruko ozlijeđeno	67	9,96
71 - Cijelo tijelo (sustavne posljedice)	18	2,67
78 - Višestruke ozljede tijela	49	7,28
99 - Ozljede drugih dijelova tijela, koji nisu ranije spomenuti	57	8,47

3.1.6. Analiza ozljeda na radu u djelatnosti D – Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija za 2017. godinu

Ovdje će se analizirati podaci o ozljedama na radu u djelatnosti D – opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija. Od ukupnog broja ozljeda na radu (N=14 290) za koje je HZZZSR dobio podatke, u ovoj djelatnosti se ozlijedilo **166** radnika, od čega 133 (80,12%) **na mjestu rada**, a 33 (19,88%) **na putu**.

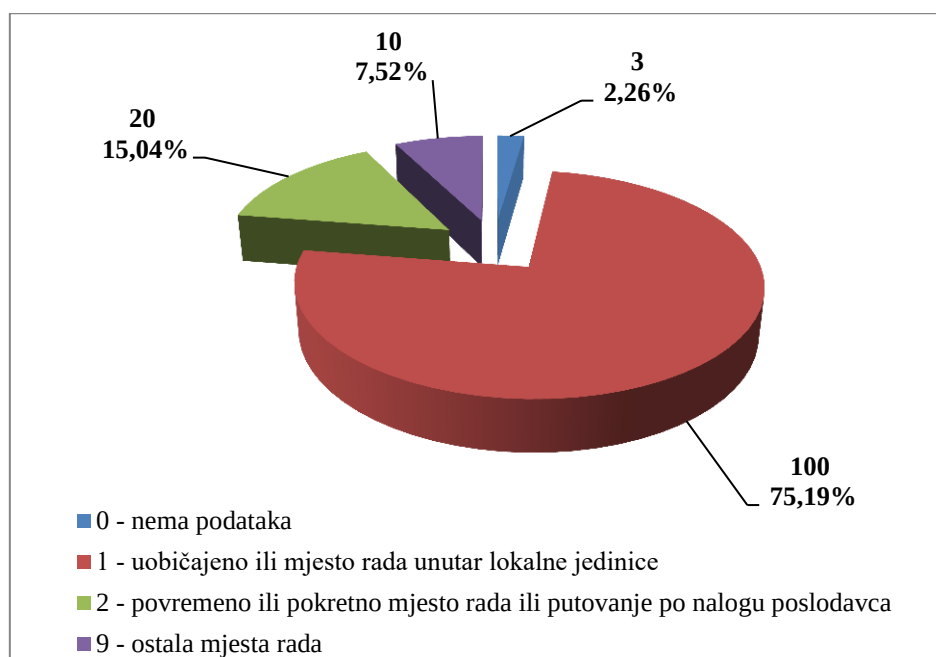
U Tablici 3.75. prikazan je ukupan broj ozljeda te broj ozljeda na mjestu rada i na putu unutar pojedine županije. Uspoređujući odnose ozljeda na mjestu rada i onih na putu unutar pojedine županije, u Varaždinskoj županiji, od ukupnog broja ozljeda (N=3), **na mjestu rada** dogodilo se 33,33% ozljeda, što je najmanji udio ozljeda na mjestu rada spram onih na putu među svim županijama. Za jednu ozljedu na mjestu rada nema podataka o županiji u kojoj se dogodila.

Tablica 3.75. Broj ozljeda na radu po županijama (sukladno ESAW metodologiji)

Županija	Ukupno (N)	Na mjestu rada u županiji		Na putu u županiji	
		N	%	N	%
HR031 Primorsko-goranska županija	5	3	60,00	2	40,00
HR032 Ličko-senjska županija	3	2	66,67	1	33,33
HR033 Zadarska županija	3	3	100,00	0	0,00
HR034 Šibensko-kninska županija	3	3	100,00	0	0,00
HR035 Splitsko-dalmatinska županija	18	15	83,33	3	16,67
HR036 Istarska županija	8	8	100,00	0	0,00
HR037 Dubrovačko-neretvanska županija	5	4	80,00	1	20,00
HR041 Grad Zagreb	37	27	72,97	10	27,03
HR042 Zagrebačka županija	14	12	85,71	2	14,29
HR043 Krapinsko-zagorska županija	3	3	100,00	0	0,00
HR044 Varaždinska županija	3	1	33,33	2	66,67
HR045 Koprivničko-križevačka županija	12	9	75,00	3	25,00
HR046 Međimurska županija	5	5	100,00	0	0,00
HR047 Bjelovarsko-bilogorska županija	5	5	100,00	0	0,00
HR048 Virovitičko-podravska županija	3	3	100,00	0	0,00
HR049 Požeško-slavonska županija	6	6	100,00	0	0,00
HR04A Brodsko-posavska županija	3	2	66,67	1	33,33
HR04B Osječko-baranjska županija	9	7	77,78	2	22,22
HR04C Vukovarsko-srijemska županija	10	7	70,00	3	30,00
HR04D Karlovačka županija	6	3	50,00	3	50,00
HR04E Sisačko-moslavačka županija	4	4	100,00	0	0,00

Prema ESAW metodologiji ozljede **na mjestu rada** dijele se na ozljede na uobičajenom mjestu rada ili mjestu rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca (oznaka „1“), na povremenom ili pokretnom mjestu rada ili putovanju po nalogu poslodavca (oznaka „2“) te ostala mjesta rada koja se ne mogu svrstati ni u jednu od navedenih grupa (oznaka „9“). Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu**

rada (N=133), najviše ozljeda dogodilo se na *uobičajenom mjestu rada ili unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca* (75,19%), što je prikazano na Slici 3.16.

Slika 3.16. Broj ozljeda na mjestu rada (sukladno ESAW metodologiji)

3.1.6.1. Karakteristike ozlijeđenih radnika u djelatnosti opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija

Od ukupnog broja ozlijeđenih radnika u djelatnosti opskrbe električnom energijom, ... 81,93% radnika su muškarci, a 18,07% žene.

Od ukupnog broja ozlijeđenih muškaraca (N=136), **na mjestu rada** ozlijedilo se njih 88,24%, a **na putu** 11,76%. Od ukupnog broja ozlijeđenih žena (N=30), **na mjestu rada** ozlijedilo se njih 43,33%, a **na putu** 56,67%.

U Tablici 3.76. prikazan je broj ozljeda na radu prema dobnim skupinama i mjestu nastanka. Obzirom na ukupan broj ozljeda (N=166) u djelatnosti opskrbe električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija, **na mjestu rada** najviše su se ozljeđivali radnici starosne skupine 51-60 (28,92%).

Tablica 3.76. Broj ozljeda na radu prema dobnim skupinama radnika i mjestu nastanka

Starost radnika	Ukupno		Na mjestu rada	
	N	%	N	%
18 - 30	14	8,43	14	8,43
31 - 40	34	20,48	27	16,27
41 - 50	38	22,89	30	18,07
51 - 60	62	37,35	48	28,92
60 +	18	10,84	14	8,43
Sveukupno	166	100,00	133	80,12

Prema osnovi osiguranja, odnosno, zaposleničkom statusu radnika (Tablica 3.77.), od ukupnog broja ozlijeđenih **na mjestu rada** (N=133), svi su iz grupe *radnik* (99,25%), izuzev jednog za kojeg osnova osiguranja nije detaljno određena.

Tablica 3.77. Broj ozljeda na mjestu rada prema osnovi osiguranja (sukladno ESAW metodologiji)

Osnova osiguranja	Na mjestu rada*					
	0	1	2	9	Ukupno	
					N	%
300 - radnik	3	99	20	10	132	99,25
900 - ostalo	0	1	0	0	1	0,75
Sveukupno	3	100	20	10	133	100,00

*Oznaka: 0 – nema podataka; 1 – uobičajeno mjesto rada ili mjesto rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca; 2 – povremeno ili pokretno mjesto rada ili putovanje po nalogu poslodavca; 9 – ostala mjesta rada koja se ne mogu svrstati pod 1 ili 2

U tablici 3.78. prikazani su broj i stopa ozljeda na mjestu rada na 1000 zaposlenih prema zanimanjima na kojima su radili radnici ozlijeđeni u djelatnosti opskrbe električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija. Uzimajući u obzir ozljeda **na mjestu rada** u ovoj djelatnosti (N=133), najviša stopa ozljeda na 1000 zaposlenih je u zanimanjima u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji i iznosi 42,37.

Tablica 3.78. Broj i stopa ozljeda na 1000 zaposlenih na mjestu rada prema zanimanju ozlijeđenih radnika u djelatnosti opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (sukladno NKZ 10)

NKZ 10 - rod	Na mjestu rada (N)	Stopa ONR na mjestu rada na 1000 zaposlenih
2 Znanstvenici/znanstvenice, inženjeri/inženjerke i stručnjaci/stručnjakinje	14	6,15
3 Tehničari/tehničarke i stručni suradnici/stručne suradnice	18	9,11
4 Administrativni službenici/administrativne službenice	7	5,77
5 Uslužna i trgovačka zanimanja	1	0,39
6 Poljoprivrednici/poljoprivrednice, šumari/šumarke, ribari/ribarke, lovci/lovkinje	1	1,31
7 Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	71	42,37
8 Rukovatelji/rukovateljice postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači/industrijske proizvođačice i sastavljači/sastavljačice proizvoda	7	5,09
9 Jednostavna zanimanja	14	13,34

Šest najčešćih zanimanja radnika koji su se ozljeđivali u djelatnosti opskrbe električnom energijom, plinom,... u odnosu na odjeljke u ovoj djelatnosti prikazani su u tablici 3.79. Od ukupnog broja

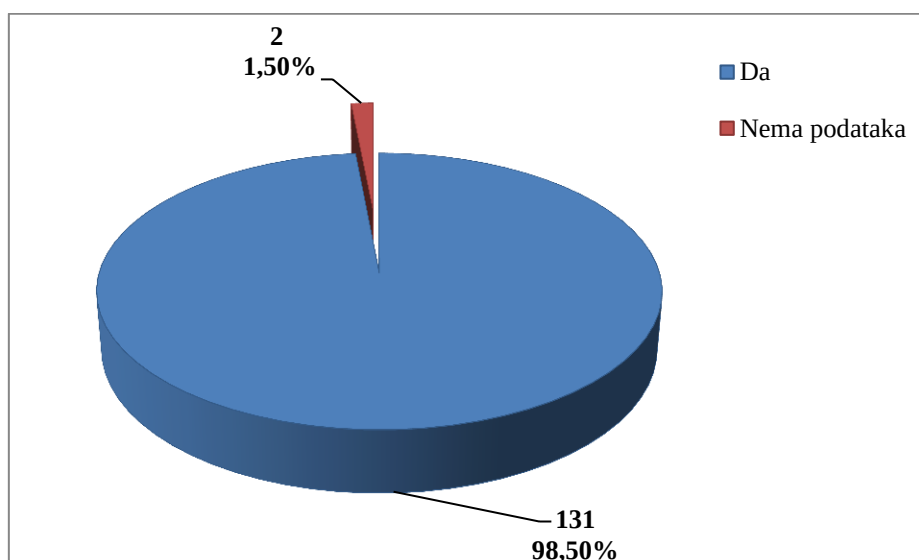
ozlijeđenih radnika **na mjestu rada** (N=133) prema NKZ 10, njih 99 obuhvaćeno je analizom. Najčešće su se ozljeđivali radnici zanimanja 74 – *elektromehaničari i monter, mehaničari i serviseri elektronike* (N=45).

Tablica 3.79. *Ozljeđe na radu u opskrbi električnom energijom, ... po odjeljcima i zanimanjima s najviše ozlijeđenih (sukladno NKZ 10 i NKD 2007)*

NKD područje D - odjeljci	NKZ 10 - zanimanja s najviše ozlijeđenih u opskrbi električnom energijom*						
	21	31	71	72	74	96	Ukupno (N)
35 Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	8	16	15	6	45	9	99
Sveukupno	8	16	15	6	45	9	99

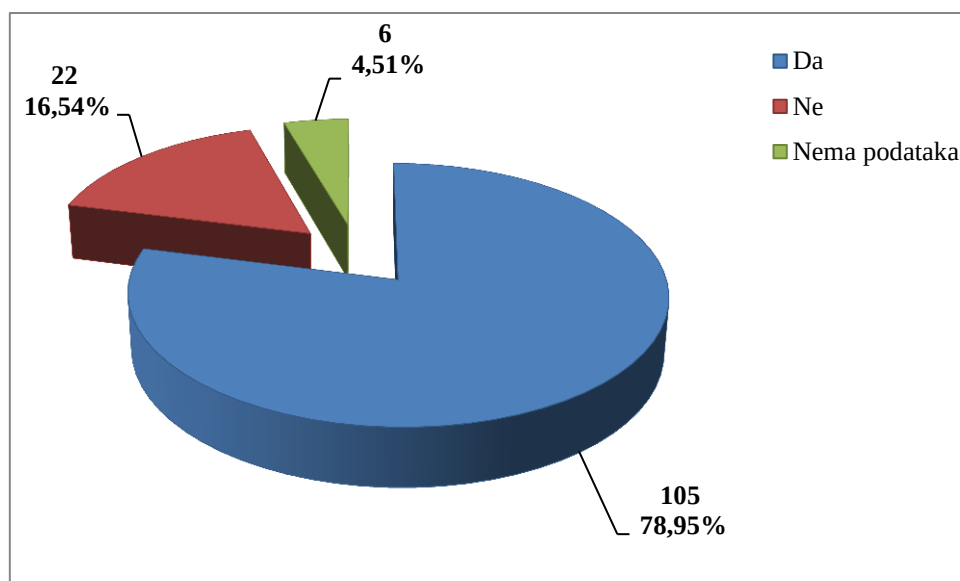
*Oznaka: 21 Znanstvenici/znanstvenice, inženjeri/inženjerke i stručnjaci/stručnjakinje, 31 Tehničari/tehničarke tehničko-tehnoloških zanimanja, 71 Građevinari/građevinarke i srodna zanimanja, osim električara, 72 Tokari/tokarice, kovinotokari/kovinotokarice, strojarški mehaničari/strojarske mehaničarke i srodna zanimanja, 74 Elektromehaničari/elektromehaničarke i monter/monterke, mehaničari/mehaničarke i serviseri/serviserke elektronike, 96 Čistači/čistačice ulica i srodna zanimanja

U opskrbi električnom energijom, ... od ukupnog broja ozlijeđenih radnika **na mjestu rada** (N=133), njih 98,50% radnika je bilo osposobljeno za rad na siguran način (Slika 3.17.).

Slika 3.17. *Osposobljenost radnika za rad na siguran način (sukladno obrascu Prijava o ozljedi na radu)*

Od ukupnog broja ozlijeđenih radnika **na mjestu rada** (N=133) u opskrbi električnom energijom, ... za 78,95% utvrđeno je da su koristili osobnu zaštitnu opremu u vrijeme nastanka ozljede (Slika 3.18.), ali nije poznato je li korištena OZO povezana s ozljedom ozlijeđenog dijela tijela.

Slika 3.18. Korištenje OZO u vrijeme nastanka ozljede (sukladno obrascu Prijava o ozljedi na radu)

3.1.6.2. Odjeljci i veličina poslodavca u djelatnosti opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija

Podaci o broju ozljeda na radu prema odjeljcima djelatnosti *D - djelatnost opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija* prikazani su u tablici 3.80.

Tablica 3.80. Ozljede na radu u djelatnosti opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija prema mjestu nastanka (sukladno NKD 2007)

D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija - odjeljci	Ukupno		Na mjestu rada	
	N	%	N	%
35 Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	166	100,00	133	80,12
Sveukupno	166	100,00	133	80,12

Prema veličini poslodavca, najviše ozljeda **na mjestu rada** dogodilo se kod poslodavaca s više od 500 zaposlenih (58,65%), što je prikazano u Tablici 3.81.

Tablica 3.81. Broj ozljeda na mjestu radu prema veličini poslodavca (sukladno ESAW metodologiji)

Veličina poslodavca	Na mjestu rada*					
	0	1	2	9	Ukupno	
					N	%
1 (1-9 zaposlenih)	1	5	2	0	8	6,02
2 (10-49 zaposlenih)	0	12	4	3	19	14,29
3 (50-249 zaposlenih)	1	10	3	0	14	10,53

4 (250-499 zaposlenih)	0	12	1	1	14	10,53
5 (500 i više zaposlenih)	1	61	10	6	78	58,65
Sveukupno	3	100	20	10	133	100,00

*Oznaka: 0 – nema podataka; 1 – uobičajeno mjesto rada ili mjesto rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca; 2 – povremeno ili pokretno mjesto rada ili putovanje po nalogu poslodavca; 9 – ostala mjesta rada koja se ne mogu svrstati pod 1 ili 2

3.1.2.3. Radni okoliš i radni proces u djelatnosti opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija

Tablica 3.82. pokazuje da se najveći broj ozljeda na mjestu rada obzirom na radni okoliš. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=133), najviše ozljeda dogodilo se na *javnom prostor* (36,09%), preciznije na *području trajno otvorenom za javni promet* (12,78%).

Tablica 3.82. Broj ozljeda na mjestu radu prema radnom okolišu gdje se ozljeda dogodila (sukladno ESAW metodologiji)

Radni okoliš	Na mjestu rada	
	N	%
000 - Nema podataka	7	5,26
010 - Industrijska zona - nespecificirano	34	25,56
011 - Proizvodna zona, tvornica, radionica	14	10,53
012 - Remontni zavod, servisna radionica	2	1,50
013 - Zona koja se primarno koristi za skladištenje, utovar i istovar	8	6,02
019 - Ostale vrste radnog okoliša grupe 010 nespomenute ranije	10	7,52
020 - Gradilište, graditeljstvo, površinski kamenolomi, rudnik - nespecificirano	8	6,02
021 - Gradilište - izgradnja objekta	3	2,26
022 - Gradilište - rušenje, renoviranje, održavanje objekta	4	3,01
023 - Kamenolom, rudnik, površinski kop, rov (uključujući rudnike i kamenolome)	1	0,75
030 - Poljodjelstvo, stočarstvo, ribarstvo, šumarstvo - nespecificirano	2	1,50
034 - Šumarsko područje	1	0,75
036 - Vrt, park, botanički vrt, zoološki vrt	1	0,75
040 - Područje tercijarnih aktivnosti, ured, zabavni park, razno - nespecificirano	13	9,77
041 - Ured, soba za sastanke, knjižnica i sl.	8	6,02
043 - Maloprodajni i veleprodajni objekti (uključujući uličnu prodaju)	1	0,75
044 - Restoran, rekreacijski objekt, privremeni smještaj (uključujući muzej, dvorana stadion, velesajam, itd.)	1	0,75
049 - Ostale vrste radnog okoliša grupe 040 nespomenute ranije	3	2,26

060 - Javni prostor - nespecificirano	48	36,09
061 - Prostore trajno otvoren za javni promet (ceste, sporedne ceste, parkirališta, čekaonice stadiona ili aerodroma)	17	12,78
062 - Transportna sredstva - cestovna ili tračna - privatna ili javna (sve vrste vlakova, autobusa, automobila, itd.)	11	8,27
063 - Zone uz javna mjesta s ograničenjem pristupa na samo ovlaštene osobe: željezničke tračnice, uzletišta aviona, ivičnjaci motornih cesta)	14	10,53
069 - Ostale vrste radnog okoliša grupe 060 nespomenute ranije	6	4,51
070 - Kućanstvo nespecificirano	20	15,04
071 - Privatna kuća ili stan	5	3,76
072 - Zajednički dijelovi zgrade, suterena, okućnica	15	11,28
090 - Radni okoliš na visini osim gradilišta - nespecificirano	1	0,75
091 - Uzvišeno - na fiksnoj razini (krov, terasa, ...)	1	0,75

Tablica 3.83. prikazuje broj ozljeda na mjestu rada u opskrbi električnom energijom, ... obzirom na radni proces koji je ozlijeđen izvodio u vrijeme ozljede. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=133), najviše ozljeda dogodilo se u grupi *ostalih poslova povezani sa zadacima u grupama 10, 20, 30 i 40* (39,10%), preciznije na *održavanju, popravku, poboljšavanju i podešavanju* (18,80%).

Tablica 3.83. Broj ozljeda na mjestu radu prema radnom okolišu gdje se ozljeda dogodila (sukladno ESAW metodologiji)

Radni proces prema grupama	Na mjestu rada	
	N	%
00 - Nema podataka	7	5,26
10 - Izrada, prerada, obrada, skladištenje - sve vrste - nespecificirano	13	9,77
11 - Izrada, prerada, obrada - sve vrste	5	3,76
12 - Skladištenje - sve vrste	8	6,02
20 - Iskopavanje, izgradnja, renoviranje, rušenje - nespecificirano	3	2,26
24 - Renoviranje, proširivanje, održavanje zgrada - svi tipovi konstrukcija	3	2,26
30 - Poljoprivreda, šumarstvo, hortikultura, uzgoj ribe, rad sa živim životinjama - nespecificirano	1	0,75
33 - Poljoprivreda - sa životinjama	1	0,75
40 - Uslužne djelatnosti, intelektualna djelatnost - nespecificirano	13	9,77
41 - Javne usluge, njega, pomoć	11	8,27
42 - Intelektualni rad - poduka, nastava, obrada podataka, uredski posao, organiziranje, rukovođenje	2	1,50
50 - Ostali poslovi povezani sa zadacima u grupama 10, 20, 30 i 40 – nespecificirano	52	39,10
51 - Podešavanje, priprema, postavljanje, rastavljanje, rasklapanje	16	12,03
52 - Održavanje, popravak, poboljšavanje, podešavanje	25	18,80
53 - Čišćenje radnih zona i strojeva - ručno ili strojno	5	3,76
55 - Nadzor, inspekcija proizvodnih postupaka, radnih zona, sredstava za transport, opreme - s ili bez opreme za nadzor	6	4,51

60 - Pokretne, sportske, umjetničke aktivnosti - nespecificirano	44	33,08
61 - Kretanje, uključujući kretanje transportnim sredstvima	44	33,08

3.1.6.4. Specifična radna aktivnost, poremećaj u radnom procesu, kontakt - način nastanka ozljede i materijalna sredstva povezana s navedenim aktivnostima, poremećajima i kontaktima u djelatnosti opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija

Tablica 3.84. prikazuje najčešću specifičnu aktivnost koju je radnik izvodio u trenutku ozljede i materijalno sredstvo koje je ozlijeđeni koristio obavljajući tu aktivnost. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** u opskrbi električnom energijom (N=133), ... to je najčešće kretanje (N=70), a najčešće materijalno sredstvo povezano s ovom specifičnom aktivnosti su *zgrade, građevine, površine - na površini zemlje* (N=46).

Tablica 3.84. Povezanost specifične radne aktivnosti i materijalnih sredstava (sukladno ESAW metodologiji)

Materijalna sredstva specifične aktivnosti	Specifična aktivnost*								
	00	10	20	30	40	50	60	70	Ukupno (N)
00.00 - Nema materijalnog sredstva ili ne postoje podaci o tome	6	0	0	0	0	0	1	3	10
01.00 - Zgrade, građevine, površine - na površini zemlje (unutarnje ili vanjske, nepomične ili pomične, privremene ili stalne) - nespecificirano	0	0	0	0	2	0	46	0	48
02.00 - Zgrade, građevine, površine - iznad nivoa zemlje (unutarnje ili vanjske) - nespecificirano	0	0	1	0	0	0	9	0	10
03.00 - Zgrade, građevine, površine - ispod nivoa zemlje (unutarnje i vanjske) - nespecificirano	0	0	0	0	0	0	3	0	3
04.00 - Sustavi za opskrbu i distribuciju sredstava, cjevovodi - nespecificirano	0	0	0	0	1	0	0	0	1
05.00 - Agregati, sustavi za prijenos i skladištenje energije - nespecificirani	0	0	0	0	3	1	0	0	4
06.00 - Ručni alat bez pogona - nespecificirano	0	0	13	0	0	0	0	0	13
07.00 - Ručni alat, mehanički - nespecificirano	0	0	3	0	0	0	0	0	3
09.00 - Strojovi i oprema - prijenosni ili pokretni - nespecificirano	0	0	0	1	0	1	0	0	2
10.00 - Strojovi i oprema - nepokretni - nespecificirano	0	2	0	0	0	0	1	0	3
11.00 - Prijenosni, transportni i skladišni sustavi - nespecificirano	0	0	0	0	3	2	1	0	6
12.00 - Cestovna vozila - nespecificirano	0	0	0	10	0	0	7	0	17
14.00 - Sredstva, predmeti, proizvodi, dijelovi strojeva, otpad, prašine - nespecificirano	0	0	0	0	3	6	1	0	10

17.00 - Uredska oprema, osobna oprema, sportska oprema, oružje, oprema za rad u kućanstvu - nespecificirano	0	0	0	0	0	0	1	0	1
18.00 - Živi organizmi i ljudska bića - nespecificirano	0	0	1	0	0	0	0	0	1
19.00 - Glomazni otpad - nespecificirano	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Sveukupno	6	2	18	11	13	10	70	3	133

*Oznaka: 00 - Nema podataka, 10 - Rukovanje strojem – nespecificirano, 20 - Rad s ručnim alatom – nespecificirano, 30 - Vožnja/boravak na prijevoznom sredstvu ili opremi kojom se rukuje – nespecificirano, 40 - Rukovanje predmetima- nespecificirano, 50 - Ručno nošenje – nespecificirano, 60 - Kretanje – nespecificirano, 70 – prisutnost - nespecificirana

Tablica 3.85. prikazuje najčešći poremećaj koji je doveo do ozljede radnika i materijalno sredstvo koje je ozlijeđeni koristio u vrijeme ozljede. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=133) u opskrbi električnom energijom, ..., najčešći poremećaj radnoga procesa je *pokliznuće, spoticanje i padanje – pad osobe* (N=49) od čega je najveći broj ozljeda povezano sa *zgradama, građevinama, površinama-na površini zemlje* (N=28).

Tablica 3.85. Povezanost specifične radne aktivnosti i materijalnih sredstava (sukladno ESAW metodologiji)

Materijalna sredstva poremećaja	Poremećaj rada*									Ukupno (N)
	0	10	20	30	40	50	60	70	80	
00.00 - Nema materijalnog sredstva ili ne postoje podaci o tome	9	0	0	0	0	1	0	3	0	13
01.00 - Zgrade, građevine, površine - na površini zemlje (unutarnje ili vanjske, nepomične ili pomične, privremene ili stalne) - nespecificirano	0	0	0	3	1	28	4	14	0	50
02.00 - Zgrade, građevine, površine -iznad nivoa zemlje (unutarnje ili vanjske) - nespecificirano	0	0	0	1	0	8	2	1	0	12
03.00 - Zgrade, građevine, površine - ispod nivoa zemlje (unutarnje i vanjske) - nespecificirano	0	0	0	0	0	2	0	1	0	3
04.00 - Sustavi za opskrbu i distribuciju sredstava, cjevovodi - nespecificirano	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
05.00 - Agregati, sustavi za prijenos i skladištenje energije - nespecificirani	0	1	0	1	0	0	0	0	0	2
06.00 - Ručni alat bez pogona - nespecificirano	0	0	0	0	6	0	1	0	0	7
07.00 - Ručni alat, mehanički - nespecificirano	0	0	0	0	3	0	0	0	0	3
09.00 - Strojovi i oprema - prijenosni ili pokretni - nespecificirano	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
10.00 - Strojovi i oprema - nepokretni - nespecificirano	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
11.00 - Prijenosni, transportni i skladišni sustavi - nespecificirano	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1

12.00 - Cestovna vozila - nespecificirano	0	0	0	0	4	2	0	1	6	13
14.00 - Sredstva, predmeti, proizvodi, dijelovi strojeva, otpad, prašine - nespecificirano	0	0	0	1	3	0	1	2	0	7
15.00 - Kemijske, eksplozivne, radioaktivne, biološke tvari - nespecificirano	0	0	1	0	0	0	1	0	0	2
17.00 - Uredska oprema, osobna oprema, sportska oprema, oružje, oprema za rad u kućanstvu - nespecificirano	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
18.00 - Živi organizmi i ljudska bića - nespecificirano	0	0	0	1	0	0	0	0	9	10
19.00 - Glomazni otpad - nespecificirano	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
20.00 - Prirodni fenomeni - nespecificirano	0	0	0	0	0	5	0	0	0	5
Sveukupno	9	1	1	8	19	49	9	22	15	133

*Oznaka: 00 - Nema podataka, 10 - Poremećaj zbog električnih problema, eksplozije, požara – nespecificirano, 20 - Poremećaj zbog prelijevanja, prevrtanja, curenja, otjecanja, isparavanja, zračenja, 30 - Lomljenje, prsnuće, rascjepanje, iskliznuće, pad, rušenje materijalnog sredstva – nespecificirano, 40 - Gubitak kontrole (djelomični ili potpuni) - nad strojem, prijevoznim sredstvom, opremom, ručnim alatom, predmetom, životinjom – nespecificirano, 50 - Pokliznuće - Spoticanje i padanje - Pad osobe – nespecificirano, 60 - Pokretanje tijela bez fizičkog naprezanja (općenito vodi ka vanjskim ozljedama) – nespecificirano, 70 - Pokretanje tijela s ili pod fizičkim naprežanjem (općenito dovodi do unutarnjih ozljeda – nespecificirano, 80 - Šok, strah, nasilje, agresija, prijetnje - nespecificirano

Tablica 3.86. prikazuje najčešći kontakt – način ozljeđivanja koji je doveo do ozljede radnika i povezano materijalno sredstvo. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=133) u opskrbi električnom energijom, ..., najviše ozljeda (N=58) dogodilo se pri *horizontalnom ili vertikalnom sudaru s nepokretnim predmetom (žrtva je u pokretu)*. Najčešće materijalno sredstvo povezano s ovim kontaktom su *zgrade, građevine, površine - na površini zemlje* (N=41).

Tablica 3.86. Povezanost kontakta - načina ozljeđivanja i materijalnih sredstava (sukladno ESAW metodologiji)

Materijalna sredstva načina ozljeđivanja	Način ozljeđivanja*								Ukupno (N)
	00	10	30	40	50	60	70	80	
00.00 - Nema materijalnog sredstva ili ne postoje podaci o tome	8	0	0	0	0	0	23	0	31
01.00 - Zgrade, građevine, površine - na površini zemlje (unutarnje ili vanjske, nepomične ili pomične, privremene ili stalne) - nespecificirano	0	0	41	1	3	0	0	0	45
02.00 - Zgrade, građevine, površine -iznad nivoa zemlje (unutarnje ili vanjske) - nespecificirano	0	0	6	0	0	1	0	0	7
03.00 - Zgrade, građevine, površine - ispod nivoa zemlje (unutarnje i vanjske) - nespecificirano	0	0	4	0	0	0	0	0	4

04.00 - Sustavi za opskrbu i distribuciju sredstava, cjevovodi - nespecificirano	0	0	0	0	0	1	0	0	1
05.00 - Agregati, sustavi za prijenos i skladištenje energije - nespecificirani	0	1	0	1	1	0	0	0	3
06.00 - Ručni alat bez pogona - nespecificirano	0	0	0	0	5	0	0	0	5
07.00 - Ručni alat, mehanički - nespecificirano	0	0	0	1	2	0	0	0	3
09.00 - Strojari i oprema - prijenosni ili pokretni - nespecificirano	0	0	1	0	0	0	0	0	1
10.00 - Strojari i oprema - nepokretni - nespecificirano	0	0	1	0	0	0	0	0	1
11.00 - Prijenosni, transportni i skladišni sustavi - nespecificirano	0	0	1	0	0	0	0	0	1
12.00 - Cestovna vozila - nespecificirano	0	0	0	7	0	0	0	0	7
14.00 - Sredstva, predmeti, proizvodi, dijelovi strojeva, otpad, prašine - nespecificirano	0	0	2	2	4	2	0	0	10
15.00 - Kemijske, eksplozivne, radioaktivne, biološke tvari - nespecificirano	0	1	0	0	0	0	0	0	1
17.00 - Uredska oprema, osobna oprema, sportska oprema, oružje, oprema za rad u kućanstvu - nespecificirano	0	0	1	0	0	0	0	0	1
18.00 - Živi organizmi i ljudska bića - nespecificirano	0	0	1	2	1	0	0	8	12
Sveukupno	8	2	58	14	16	4	23	8	133

*Oznaka: 00 - Nema podataka , 10 - Kontakt s visokim naponom, toplotom, opasnim tvarima – nespecificirano, 30 - Horizontalni ili vertikalni udar sa stacionarnim predmetom (žrtva je u pokretu) – nespecificirano, 40 - Udarac, objekta u gibanju, sudar s istim – nespecificirano, 50 - Kontakt s oštrim, šiljatim, grubim materijalnim sredstvom – nespecificirano, 60 - Uklještenje, nagnječenje i sl. – nespecificirano, 70 - Fizički ili psihički stres – nespecificirano, 80 - Ugriz, udarac i sl. (čovjek ili životinja) – nespecificirano

3.1.6.5. Težina i vrsta ozljeda na radu te ozlijeđeni dio tijela u djelatnosti opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija

U tablici 3.87. prikazani su podaci o broju ozljeda **na mjestu rada** u djelatnosti opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija prema težini ozljede. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=133), najviše je lakih ozljeda (82,71%).

Tablica 3.87. Težina ozljeda na mjestu rada (sukladno obrascu Prijava o ozljedi na radu)

Težina ozljeda**	Na mjestu rada*					
	0	1	2	9	Ukupno	
					N	%
1 - laka	1	88	13	8	110	82,71
2 - teška	2	12	6	1	21	15,79
3 - skupna	0	0	1	0	1	0,75
4 - smrtna	0	0	0	1	1	0,75
Sveukupno	3	100	20	10	133	100,00

*Oznaka: 0 – nema podataka; 1 – uobičajeno mjesto rada ili mjesto rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca; 2 – povremeno ili pokretno mjesto rada ili putovanje po nalogu poslodavca; 9 – ostala mjesta rada koja se ne mogu svrstati pod 1 ili 2

**Težina ozljeda	Ozljeda
1 - laka	Nema opasnosti za život, beznačajno ili lako oštećenje organa, funkcija održana ili privremeno neznatno smanjena, radna sposobnost održana - ogrebotine, manje modrice, nagnječenja, posjekotine
2 - teška	Potencijalna ili stvarna opasnost za život, značajno ili trajno oštećenje ili uništenje organa, privremena ili trajna nesposobnost za rad, unakaženije - amputacija, veća nagnječenja ili zgnječenje organa, višestruke ozljede, prijelomi, oštećenja velikih žila i živaca
3 - skupna	Ozljeda dviju i više osoba
4 - smrtna	Smrt

Tablica 3.88. prikazuje broj ozljeda na mjestu rada u opskrbi električnom energijom, ... prema vrsti ozljede. Kao najčešća fizička posljedica ozljeda **na mjestu rada** (N=133) javljaju se **iščašenja, uganuća i nategnuća** (38,35%).

Tablica 3.88. Ozljede na mjestu rada u opskrbi električnom energijom, ... prema vrsti (sukladno ESAW metodologiji)

Vrsta ozljede	Na mjestu rada	
	N	%
010 - Rane i površinske ozljede	47	35,34
011 - Površinske ozljede	17	12,78
012 - Otvorene rane	11	8,27
019 - Ostale vrste rana i površinskih ozljeda	19	14,29
020 - Prijelomi kostiju	19	14,29
021 - Zatvoreni prijelom	7	5,26
029 - Ostale vrste prijeloma kostiju	12	9,02
030 - Iščašenja, uganuća i nategnuća	51	38,35
031 - Iščašenja	5	3,76
032 - Uganuća i nategnuća	17	12,78

039 - Ostale vrste iščašenja, uganuća i nategnuća	29	21,80
050 - Nagnječenja / potres mozga i unutarnje ozljede	4	3,01
052 - Unutarnje ozljede	2	1,50
059 - Ostale unutarnje ozljede	2	1,50
070 - Trovanja i infekcije	1	0,75
079 - Ostale vrste trovanja i infekcija	1	0,75
080 - Utapanje i gušenje	1	0,75
082 - Utapanje i potapanje bez smrtnog ishoda	1	0,75
120 - Višestruke ozljede	1	0,75
999 - Ostale spe. ozljede nespomenute u prethodnoj podjeli	9	6,77

Tablica 3.89. prikazuje najčešće ozlijeđeni dio tijela kod ozljeda **na mjestu rada** (N=133) u opskrbi električnom energijom, To su najčešće *donji ekstremiteti* (35,34%) u čijem udjelu *koljeno i potkoljenica* čine 17,29%.

Tablica 3.89. *Ozljede na mjestu rada u djelatnosti opskrba električnom energijom, ... prema ozlijeđenom dijelu tijela (sukladno ESAW metodologiji)*

Ozlijeđeni dio tijela	Na mjestu rada	
	N	%
00 - Ozlijeđeni dio tijela, nespecificirano	1	0,75
10 - Glava	15	11,28
11 - Glava mozak i moždani živci i žile	4	3,01
13 - Oko(oči)	2	1,50
19 - Glava, drugi dijelovi ne spomenuti gore	9	6,77
20 - Vrat, vratna kralježnica i leđna moždina	9	6,77
21 - Vrat, uključujući vratnu kralježnicu	4	3,01
29 - Vrat, ostali dijelovi ne spomenuti gore	5	3,76
30 - Leđa, kralježnica i leđna moždina osim vratnog dijela	7	5,26
31 - Leđa, uključujući kralježnicu	2	1,50
39 - Leđa, ostali dijelovi nespomenuti gore	5	3,76
40 - Trup i organi	8	6,02
41 - Prsni koš, rebra uključujući zglobove i lopatice	4	3,01
42 - Područje prsa uključujući organe	1	0,75
43 - Zdjelica, područje trbuha uključujući organe	1	0,75
49 - Trup, ostali dijelovi koji nisu spomenuti gore	2	1,50
50 - Gornji ekstremiteti	37	27,82
51 - Rame i nadlaktica	4	3,01
52 - Lakat i podlaktica	5	3,76
53 - Šaka	7	5,26
54 - Prst (prsti)	17	12,78

55 - Ručni zglob-zapešće	3	2,26
59 - Gornji ekstremiteti,ostali dijelovi nespomenut .	1	0,75
60 - Donji ekstremiteti	47	35,34
61 - Kuk i natkoljenica	3	2,26
62 - Koljeno i potkoljenica	23	17,29
63 - Gležanj	14	10,53
64 - Stopalo	3	2,26
65 - Nožni prst (prsti)	1	0,75
69 - Donji ekstremiteti,ostali dijelovi koji nisu spomenuti gore	3	2,26
70 - Cijelo tijelo višestruko ozlijeđeno	6	4,51
71 - Cijelo tijelo (sustavne posljedice)	2	1,50
78 - Višestruke ozljede tijela	4	3,01
99 - Ozljede drugih dijelova tijela, koji nisu ranije spomenuti	3	2,26

3.1.7. Analiza ozljeda na radu u djelatnosti A – Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo za 2017. godinu

Ovdje će se analizirati ozljede na radu u djelatnosti A – Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo. Od ukupnog broja ozljeda na radu (N=14 290) za koje je HZZZSR dobio podatke, u ovoj djelatnosti se ozlijedilo 555 radnika, od čega 532 (95,86%) **na mjestu rada**, a 23 (4,14%) **na putu**.

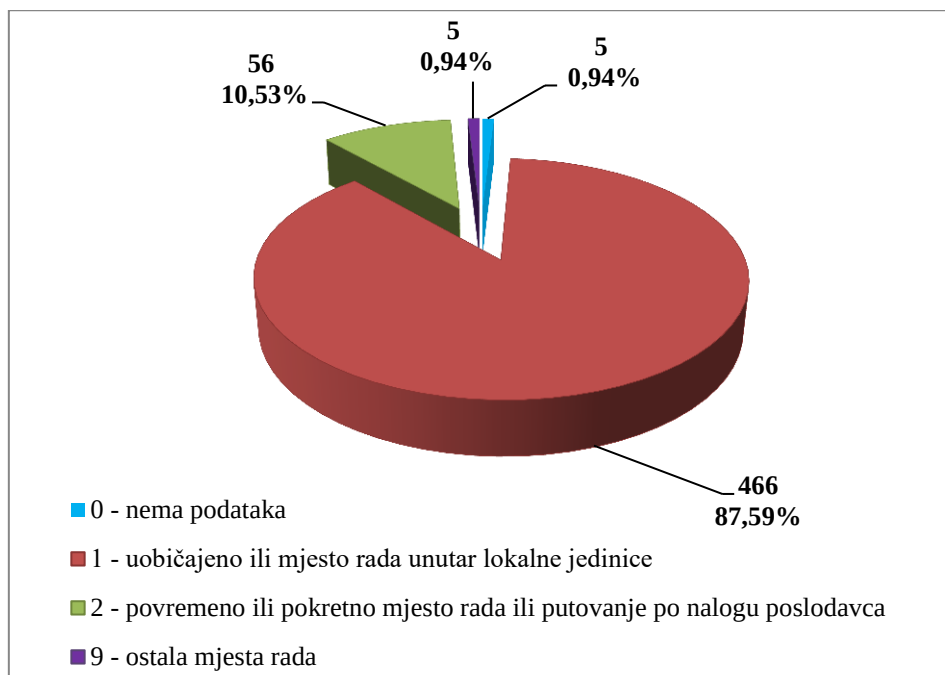
U Tablici 3.90. prikazan je ukupan broj ozljeda te broj ozljeda na mjestu rada i na putu unutar pojedine županije. Uspoređujući odnose ozljeda na mjestu rada i onih na putu unutar pojedine županije, u Krapinsko-zagorskoj županiji, od ukupnog broja ozljeda (N=5), **na mjestu rada** dogodilo se 60% ozljeda, što je najmanji udio ozljeda na mjestu rada spram onih na putu među svim županijama. Za pet ozljeda na mjestu rada nema podataka o tome u kojoj su se županiji dogodile.

Tablica 3.90. Broj ozljeda na radu po županijama (sukladno ESAW metodologiji)

Županija	Ukupno (N)	Na mjestu rada u županiji		Na putu u županiji	
		N	%	N	%
HR031 Primorsko-goranska županija	31	31	100,00	0	0,00
HR032 Ličko-senjska županija	25	25	100,00	0	0,00
HR033 Zadarska županija	22	21	95,45	1	4,55
HR034 Šibensko-kninska županija	2	2	100,00	0	0,00
HR035 Splitsko-dalmatinska županija	15	15	100,00	0	0,00
HR036 Istarska županija	20	19	95,00	1	5,00
HR037 Dubrovačko-neretvanska županija	2	2	100,00	0	0,00
HR041 Grad Zagreb	15	10	66,67	5	33,33
HR042 Zagrebačka županija	19	18	94,74	1	5,26
HR043 Krapinsko-zagorska županija	5	3	60,00	2	40,00
HR044 Varaždinska županija	30	27	90,00	3	10,00
HR045 Koprivničko-križevačka županija	15	15	100,00	0	0,00
HR046 Međimurska županija	12	12	100,00	0	0,00
HR047 Bjelovarsko-bilogorska županija	30	28	93,33	2	6,67
HR048 Virovitičko-podravska županija	24	24	100,00	0	0,00
HR049 Požeško-slavonska županija	30	30	100,00	0	0,00
HR04A Brodsko-posavska županija	20	20	100,00	0	0,00
HR04B Osječko-baranjska županija	137	135	98,54	2	1,46
HR04C Vukovarsko-srijemska županija	49	46	93,88	3	6,12
HR04D Karlovačka županija	17	15	88,24	2	11,76
HR04E Sisačko-moslavačka županija	30	29	96,67	1	3,33

Prema ESAW metodologiji ozljede **na mjestu rada** dijele se na ozljede na *uobičajenom mjestu rada ili mjestu rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca* (oznaka „1“), na *povremenom ili pokretnom mjestu rada ili putovanju po nalogu poslodavca* (oznaka „2“) te *ostala mjesta rada* koja se ne mogu svrstati ni u jednu od navedenih grupa (oznaka „9“). Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu**

rada (N=532), najviše ozljeda dogodilo se na *uobičajenom mjestu rada ili unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca* (87,59%), što je prikazano na Slici 3.19.

Slika 3.19. Broj ozljeda na mjestu rada (sukladno ESAW metodologiji)

3.1.7.1. Karakteristike ozlijeđenih radnika u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva

Od ukupnog broja ozlijeđenih radnika u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (N=555), ozlijeđeno je 81,26% muškaraca i 18,74% žena. Od ukupnog broja ozlijeđenih muškaraca (N=451), **na mjestu rada** ozlijedilo se njih 97,56%, a **na putu** 2,44%. Od ukupnog broja ozlijeđenih žena (N=104), **na mjestu rada** ozlijedilo se njih 88,46%, a **na putu** 11,54%.

U Tablici 3.91. prikazan je broj ozljeda na radu prema dobnim skupinama radnika i mjestu nastanka. Obzirom na ukupan broj ozljeda (N=555) u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, na mjestu rada najviše su se ozljeđivali radnici starosne skupine 31-40 (24,86%).

Tablica 3.91. Broj ozljeda na radu prema dobnim skupinama radnika i mjestu nastanka

Starost radnika	Ukupno		Na mjestu rada	
	N	%	N	%
18 - 30	126	22,70	123	22,16
31 - 40	141	25,41	138	24,86
41 - 50	137	24,68	133	23,96
51 - 60	143	25,77	130	23,42
60 +	8	1,44	8	1,44
Sveukupno	555	100,00	532	95,86

Prema osnovi osiguranja, odnosno, zaposleničkom statusu (Tablica 3.92.), od ukupnog broja ozlijeđenih **na mjestu rada** (N=532), najviše je iz grupe *radnik* (97,96%).

Tablica 3.92. Broj ozljeda na mjestu rada prema osnovi osiguranja (sukladno ESAW metodologiji)

Osnova osiguranja	Na mjestu rada*					
	0	1	2	9	Ukupno	
					N	%
100 - samozaposleni	1	19	3	0	23	4,32
300 - radnik	3	446	53	5	507	95,30
500 - naučnik/vježbenik	1	0	0	0	1	0,19
900 - ostalo	0	1	0	0	1	0,19
Sveukupno	5	466	56	5	532	100,00

*Oznaka: 0 – nema podataka; 1 – uobičajeno mjesto rada ili mjesto rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca; 2 – povremeno ili pokretno mjesto rada ili putovanje po nalogu poslodavca; 9 – ostala mjesta rada koja se ne mogu svrstati pod 1 ili 2

U tablici 3.93. prikazani su broj i stopa ozljeda na mjestu rada na 1000 zaposlenih prema zanimanjima na kojima su radili radnici ozlijeđeni u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva. Uzimajući u obzir ozljeda **na mjestu rada** u ovoj djelatnosti (N=532), najveći broj ozlijeđenih radnika je iz *jednostavnih zanimanja* (N=181), no najviša stopa ozljeda na 1000 zaposlenih je u zanimanju *poljoprivrednici, šumari, ribari, lovci* i iznosi 47,52. Podaci o zanimanju nisu poznati za jednog radnika ozlijeđenog na mjestu rada.

Tablica 3.93. Broj i stopa ozljeda na 1000 zaposlenih na mjestu rada prema zanimanju ozlijeđenih radnika u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (sukladno NKZ 10)

NKZ 10 - rod	Na mjestu rada (N)	Stopa ONR na mjestu rada na 1000 zaposlenih
2 Znanstvenici/znanstvenice, inženjeri/inženjerke i stručnjaci/stručnjakinje	7	0,79
3 Tehničari/tehničarke i stručni suradnici/stručne suradnice	33	4,27
4 Administrativni službenici/administrativne službenice	6	1,26
5 Uslužna i trgovačka zanimanja	19	1,89
6 Poljoprivrednici/poljoprivrednice, šumari/šumarke, ribari/ribarke, lovci/lovkinje	142	47,52
7 Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	47	7,16
8 Rukovatelji/rukovateljice postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači/industrijske proizvođačice i sastavljači/sastavljačice proizvoda	96	17,81
9 Jednostavna zanimanja	181	44,06

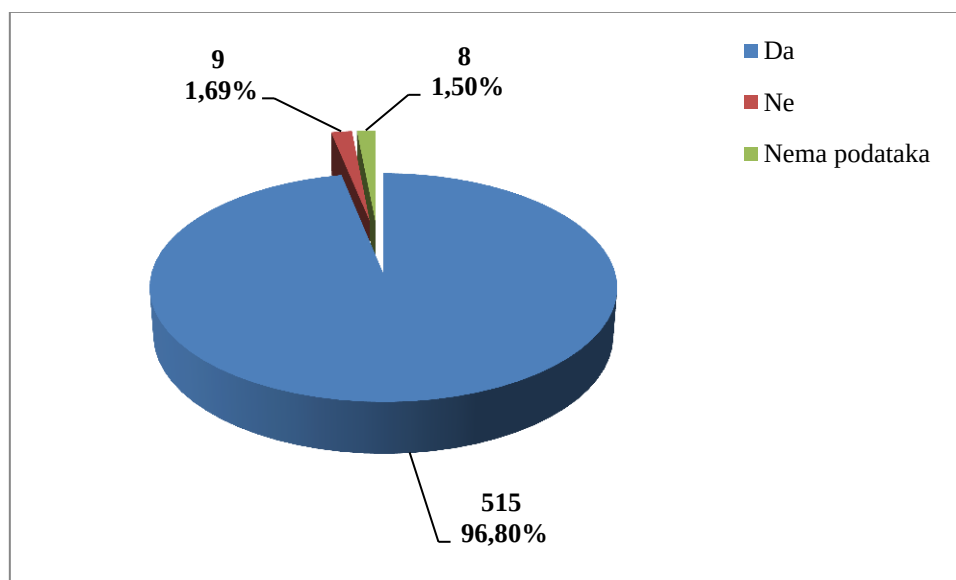
Šest najčešćih zanimanja radnika koji su se ozljeđivali u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u odnosu na odjeljke u ovoj djelatnosti prikazani su u tablici 3.94. Od ukupnog broja ozlijeđenih radnika **na mjestu rada** (N=532) prema NKZ 10, njih 390 obuhvaćeno je analizom. Najviše su se ozljeđivali radnici iz odjeljka *02 šumarstvo i sječa drva* (N=185). Od zanimanja najčešće su se ozljeđivali radnici u *jednostavnim poljoprivrednim, šumarskim i ribarskim zanimanjima* (N=130).

Tablica 3.94. Ozljede na mjestu rada u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva po odjeljcima i zanimanjima s najviše ozlijeđenih (sukladno NKZ 10 i NKD 2007)

NKD područje A - odjeljci	NKZ 10 -zanimanja s najviše ozlijeđenih u poljoprivredi*						Ukupno (N)
	61	62	81	83	92	96	
01 Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima	55	2	5	12	64	35	173
02 Šumarstvo i sječa drva	1	61	60	18	39	6	185
03 Ribarstvo	0	4	1	0	27	0	32
Sveukupno	56	67	66	30	130	41	390

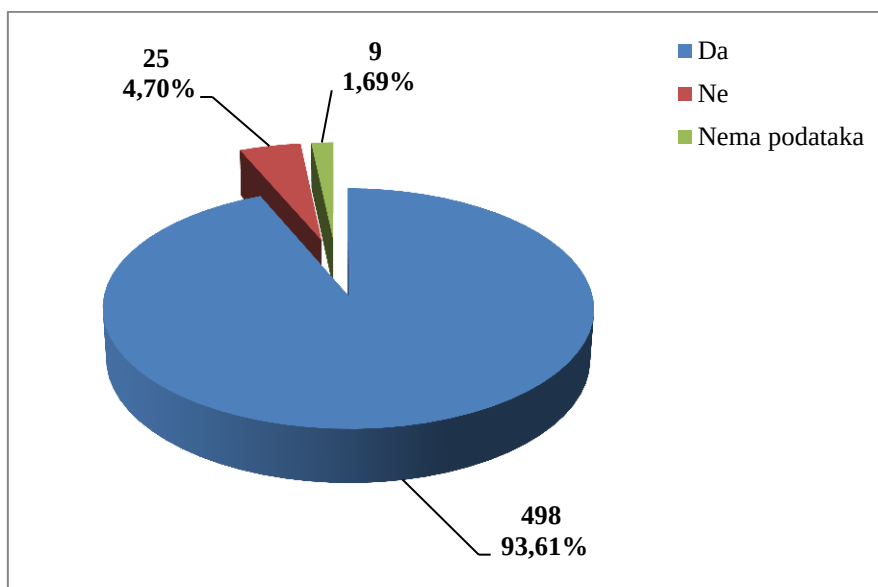
*Oznaka: 61 Poljoprivredni radnici/poljoprivredne radnice orijentirane na tržište, 62 Šumari/šumarke, ribari/ribarke i lovci/lovkinje, , 81 Rukovatelji/rukovateljice postrojenjima i strojevima, 83 Vozači/vozačice, strojovođe/strojovotkinje prijevoznih sredstava i pokretnih strojeva, 92 Jednostavna poljoprivredna, šumarska i ribarska zanimanja, 96 Čistači/čistačice ulica i srodna zanimanja

U djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva od ukupnog broja ozlijeđenih **na mjestu rada** (N=532), njih 96,80% bilo je osposobljeno za rad na siguran način (Slika 3.20.).

Slika 3.20. Osposobljenost radnika za rad na siguran način (sukladno obrascu Prijava o ozljedi na radu)

Od ukupnog broja ozlijeđenih radnika **na mjestu rada** (N=532) u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva za 93,61% utvrđeno je da su koristili osobnu zaštitnu opremu u vrijeme nastanka ozljede (Slika 3.21.), ali nije poznato je li korištena OZO povezana s ozljedom ozlijeđenog dijela tijela.

Slika 3.21. Korištenje OZO u vrijeme nastanka ozljede (sukladno obrascu Prijava o ozljedi na radu)

3.1.7.2. Odjeljci i veličina poslodavca u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva

Podaci o broju ozljeda na radu prema odjeljcima djelatnosti A – Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo i mjestu nastanka, prikazani su u tablici 3.95. Najviše ozljeda **na mjestu rada** bilo je u odjeljku 01- *Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima* (N=263). Uspoređujući odnose ozljeda na mjestu rada i na putu unutar pojedinog odjeljaka, najviše ozljeda na mjestu rada (97,37%) spram onih na putu dogodilo se u *Ribarstvu*.

Tablica 3.95. Ozljede na radu u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva prema mjestu nastanka (sukladno NKD 2007)

A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Ukupno		Na mjestu rada	
	N	%	N	%
01 Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima	273	49,19	263	96,34
02 Šumarstvo i sječa drva	244	43,96	232	95,08
03 Ribarstvo	38	6,85	37	97,37
Sveukupno	555	100,00	532	95,86

Prema veličini poslodavca, najviše ozljeda **na mjestu rada** dogodilo se kod poslodavaca s više od 500 zaposlenih (56,95%), što je prikazano u Tablici 3.96.

Tablica 3.96. Broj ozljeda na mjestu radu prema veličini poslodavca (sukladno ESAW metodologiji)

Veličina poslodavca	Na mjestu rada*					
	0	1	2	9	Ukupno	
					N	%
1 (1-9 zaposlenih)	1	41	13	1	56	10,53
2 (10-49 zaposlenih)	0	56	5	3	64	12,03
3 (50-249 zaposlenih)	0	69	8	0	77	14,47
4 (250-499 zaposlenih)	0	32	0	0	32	6,02
5 (500 i više zaposlenih)	4	268	30	1	303	56,95
Sveukupno	5	466	56	5	532	100,00

*Oznaka: 0 – nema podataka; 1 – uobičajeno mjesto rada ili mjesto rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca; 2 – povremeno ili pokretno mjesto rada ili putovanje po nalogu poslodavca; 9 – ostala mjesta rada koja se ne mogu svrstati pod 1 ili 2

3.1.7.3. Radni okoliš i radni proces u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva

Tablica 3.97. pokazuje da se najveći broj ozljeda na mjestu rada obzirom na radni okoliš. Od ukupnog broja ozljeda na **mjestu rada** (N=532), najviše ozljeda dogodio se u *poljodjelstvu, stočarstvu, ribarstvu i šumarstvu* (65,79%), preciznije na *šumarskom području* (36,65%).

Tablica 3.97. Broj ozljeda na mjestu radu prema radnom okolišu gdje se ozljeda dogodila (sukladno ESAW metodologiji)

Radni okoliš	Na mjestu rada	
	N	%
000 - Nema podataka	11	2,07
010 - Industrijska zona - nespecificirano	106	19,92
011 - Proizvodna zona, tvornica, radionica	66	12,41
012 - Remontni zavod, servisna radionica	8	1,50
013 - Zona koja se primarno koristi za skladištenje, utovar i istovar	26	4,89
019 - Ostale vrste radnog okoliša unutar grupe 010	6	1,13
030 - Poljodjelstvo, stočarstvo, ribarstvo, šumarstvo - nespecificirano	350	65,79
031 - Stočarsko područje	90	16,92
032 - Poljodjelsko područje - zemljani usjevi	22	4,14
033 - Poljodjelsko Područje - uzgoj kultura na drvetu ili žbunju	27	5,08
034 - Šumarsko područje	195	36,65
035 - Ribogojilište, ribarenje, uzgoj vodenih kultura (ne na brodovima)	13	2,44
039 - Ostale vrste radnog okoliša unutar grupe 030	3	0,56

040 - Područje tercijarnih aktivnosti, ured, zabavni park, razno - nespecificirano	22	4,14
041 - Ured, soba za sastanke, knjižnica i sl.	5	0,94
043 - Maloprodajni i veleprodajni objekti (uključujući uličnu prodaju)	8	1,50
044 - Restoran, rekreacijski objekt, privremeni smještaj (uključujući muzej, dvorana stadion, velesajam, itd.)	6	1,13
049 - Ostale vrste radnog okoliša unutar grupe 040	3	0,56
060 - Javni prostor - nespecificirano	27	5,08
061 - Prostor trajno otvoren za javni promet (ceste, sporedne ceste, parkirališta, čekaonice stadiona ili aerodroma)	8	1,50
062 - Transportna sredstva - cestovna ili tračna - privatna ili javna (sve vrste vlakova, autobusa, automobila, itd.)	15	2,82
063 - Zone uz javna mjesta s ograničenjem pristupa na samo ovlaštene osobe: željezničke tračnice, pista, ivičnjaci motornih cesta)	1	0,19
069 - Ostale vrste radnog okoliša unutar grupe 060	3	0,56
070 - Kućanstvo nespecificirano	5	0,94
071 - Privatna kuća ili stan	1	0,19
072 - Zajednički dijelovi zgrade, suteran, okućnica	4	0,75
090 - Radni okoliš na visini osim gradilišta - nespecificirano	1	0,19
091 - Uzvišeno - na fiksnom nivou (krov, terasa, ...)	1	0,19
110 - Radni okoliš na vodi ili iznad vode osim gradilišta - nespecificirano	10	1,88
111 - More ili ocean - paluba svih vrsta plovila i platformi	10	1,88

Tablica 3.98. prikazuje broj ozljeda na mjestu rada u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva obzirom na radni proces koji je ozlijeđen izvodio u vrijeme ozljede. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=532), najviše ozljeda se dogodilo u grupi *poljoprivreda, šumarstvo, hortikultura, uzgoj ribe i rad sa živim životinjama* (53,38%) preciznije u šumarstvu (31,95%).

Tablica 3.98. Broj ozljeda na mjestu rada prema radnom procesu pri kojem se ozljeda dogodila (sukladno ESAW metodologiji)

Radni proces prema grupama	Na mjestu rada	
	N	%
00 - Nema podataka	11	2,07
10 - Izrada, prerada, obrada, skladištenje - sve vrste - nespecificirano	67	12,59
11 - Izrada, prerada, obrada - sve vrste	42	7,89
12 - Skladištenje - sve vrste	24	4,51
19 - Ostale vrste radnog procesa unutar grupe 10	1	0,19
30 - Poljoprivreda, šumarstvo, hortikultura, uzgoj ribe, rad sa živim životinjama - nespecificirano	284	53,38
31 - Poljoprivreda - obrada zemlje	6	1,13
32 - Poljoprivreda - s biljkama, hortikultura	23	4,32

33 - Poljoprivreda - sa životinjama	73	13,72
34 - Šumarstvo	170	31,95
35 - Uzgoj ribe	12	2,26
40 - Uslužne djelatnosti, intelektualna djelatnost - nespecificirano	14	2,63
41 - Javne usluge, njega, pomoć	7	1,32
42 - Intelektualni rad - poduka, nastava, obrada podataka, uredski posao, organiziranje, rukovođenje	3	0,56
43 - Komercijalna aktivnost - kupovanje, prodaja i slične uslužne djelatnosti	4	0,75
50 - Ostali poslovi povezani sa zadacima u grupama 10, 20, 30 i 40 – nespecificirano	104	19,55
51 - Podešavanje, priprema, postavljanje, rastavljanje, rasklapanje	31	5,83
52 - Održavanje, popravak, poboljšavanje, podešavanje	37	6,95
53 - Čišćenje radnih zona i strojeva - ručno ili strojno	21	3,95
54 - Zbrinjavanje otpada svih vrsta	4	0,75
55 - Nadzor, inspekcija proizvodnih postupaka, radnih zona, sredstava za transport, opreme - s ili bez opreme za nadzor	11	2,07
60 - Pokretne, sportske, umjetničke aktivnosti - nespecificirano	47	8,83
61 - Kretanje, uključujući kretanje transportnim sredstvima	47	8,83

3.1.7.4. Specifična radna aktivnost, poremećaj u radnom procesu, kontakt - način nastanka ozljede i materijalna sredstva povezana s navedenim aktivnostima, poremećajima i kontaktima u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva

Tablica 3.99. prikazuje najčešću specifičnu aktivnost koju je radnik izvodio u trenutku ozljede i materijalno sredstvo koje je ozlijeđeni koristio obavljajući tu aktivnost. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=532) djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, najčešća specifična aktivnost je najčešće **kretanje** (N=154), a materijalno sredstvo povezano s ovom specifičnom aktivnosti su **zgrade, građevine, površine - na površini zemlje** (N=95).

Tablica 3.99. Povezanost specifične radne aktivnosti i materijalnih sredstava (sukladno ESAW metodologiji)

Materijalna sredstva specifične aktivnosti	Specifična aktivnost*								
	10	20	30	40	50	60	70	99	Ukupno (N)
00.00 - Nema materijalnog sredstva ili ne postoje podaci o tome	11	0	0	0	0	3	3	0	17
01.00 - Zgrade, građevine, površine - na površini zemlje (unutarnje ili vanjske, nepomične ili pomične, privremene ili stalne) - nespecificirano	0	0	0	9	0	95	0	0	104

02.00 - Zgrade, građevine, površine -iznad nivoa zemlje (unutarne ili vanjske) - nespecificirano	0	0	0	3	0	15	0	0	18
03.00 - Zgrade, građevine, površine - ispod nivoa zemlje (unutarne i vanjske) - nespecificirano	0	0	0	0	0	3	0	0	3
04.00 - Sustavi za opskrbu i distribuciju sredstava, cjevovodi - nespecificirano	0	0	0	6	1	0	0	0	7
05.00 - Agregati, sustavi za prijenos i skladištenje energije - nespecificirani	0	0	0	2	0	0	0	0	2
06.00 - Ručni alat bez pogona - nespecificirano	0	61	0	2	0	0	0	0	63
07.00 - Ručni alat, mehanički - nespecificirano	0	89	1	0	3	0	0	0	93
08.00 - Ručni alat - bez tehničkih podataka o pogonu - nespecificirano	0	1	0	0	0	1	0	0	2
09.00 - Strojari i oprema - prijenosni ili pokretni - nespecificirano	4	0	10	10	1	11	0	0	36
10.00 - Strojari i oprema - nepokretni - nespecificirano	13	0	0	2	0	0	0	0	15
11.00 - Prijenosni, transportni i skladišni sustavi - nespecificirano	0	0	14	20	13	6	1	0	54
12.00 - Cestovna vozila - nespecificirano	0	0	9	0	0	6	0	0	15
13.00 - Ostala transportna vozila - nespecificirano	0	0	1	0	0	3	0	0	4
14.00 - Sredstva, predmeti, proizvodi, dijelovi strojeva, otpad, prašine - nespecificirano	0	0	0	26	13	1	0	0	40
15.00 - Kemijske, eksplozivne, radioaktivne, biološke tvari - nespecificirano	0	0	0	4	0	0	0	0	4
16.00 - Sigurnosna sredstva i oprema - nespecificirano	0	0	0	0	1	0	0	0	1
17.00 - Uredska oprema, osobna oprema, sportska oprema, oružje, oprema za rad u kućanstvu - nespecificirano	0	0	0	4	2	2	0	0	8
18.00 - Živi organizmi i ljudska bića - nespecificirano	0	0	1	19	2	7	6	1	36
19.00 - Glomazni otpad - nespecificirano	0	0	0	5	4	0	0	0	9
99.99 - Ostala materijalna sredstva nespomenuta u ovoj klasifikaciji	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Sveukupno	28	151	36	112	40	154	10	1	532

*Oznaka: 00 - Nema podataka , 10 - Rukovanje strojem – nespecificirano, 20 - Rad s ručnim alatom – nespecificirano, 30 - Vožnja/boravak na prijevoznom sredstvu ili opremi kojom se rukuje – nespecificirano, 40 - Rukovanje predmetima- nespecificirano, 50 - Ručno nošenje – nespecificirano, 60 - Kretanje – nespecificirano, 70 - Prisutnost – nespecificirana, 99 - Ostale vrste specifične tjelesne aktivnosti nespomenute u ovoj klasifikaciji

Tablica 3.100. prikazuje najčešći poremećaj koji je doveo do ozljede radnika i materijalno sredstvo koje je ozlijeđeni koristio u vrijeme ozljede. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=532) u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, najčešći poremećaj radnog procesa uzrokovan je gubitkom kontrole nad strojem, prijevoznim sredstvom, opremom, ručnim alatom, predmetom ili, životinjom (N=170), od čega je najveći broj ozljeda (N=56) povezan sa živim organizmima i ljudskim bićima.

Tablica 3.100. Povezanost poremećaja radnog procesa i materijalnih sredstava (sukladno ESAW metodologiji)

Materijalna sredstva poremećaja	Poremećaj rada*									
	00	10	20	30	40	50	60	70	80	Ukupno (N)
00.00 - Nema materijalnog sredstva ili ne postoje podaci o tome	15	0	0	0	1	4	3	2	0	25
01.00 - Zgrade, građevine, površine - na površini zemlje (unutarnje ili vanjske, nepomične ili pomične, privremene ili stalne) - nespecificirano	0	0	0	1	1	74	8	24	0	108
02.00 - Zgrade, građevine, površine -iznad nivoa zemlje (unutarnje ili vanjske) - nespecificirano	0	0	0	1		17	0	0	0	18
03.00 - Zgrade, građevine, površine - ispod nivoa zemlje (unutarnje i vanjske) - nespecificirano	0	0	0	0	1	5	0	4	0	10
04.00 - Sustavi za opskrbu i distribuciju sredstava, cjevovodi - nespecificirano	0	0	0	4	0	1	0	0	0	5
05.00 - Agregati, sustavi za prijenos i skladištenje energije - nespecificirani	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2
06.00 - Ručni alat bez pogona - nespecificirano	0	0	0	1	35	0	1	0	3	40
07.00 - Ručni alat, mehanički - nespecificirano	0	0	0	2	27	0	2	0	0	31
09.00 - Strojevi i oprema - prijenosni ili pokretni - nespecificirano	0	1	1	0	7	5	3	0	1	18
10.00 - Strojevi i oprema - nepokretni - nespecificirano	0	0	0	0	6	0	6	0	0	12
11.00 - Prijenosni, transportni i skladišni sustavi - nespecificirano	0	0	0	14	15	7	8	2	1	47

12.00 - Cestovna vozila - nespecificirano	0	0	0	0	1	1	3	0	4	9
13.00 - Ostala transportna vozila - nespecificirano	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
14.00 - Sredstva, predmeti, proizvodi, dijelovi strojeva, otpad, prašine - nespecificirano	0	0	0	33	13	1	4	3	0	54
15.00 - Kemijske, eksplozivne, radioaktivne, biološke tvari - nespecificirano	0	0	8	0	0	1	1	0	0	10
17.00 - Uredska oprema, osobna oprema, sportska oprema, oružje, oprema za rad u kućanstvu - nespecificirano	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
18.00 - Živi organizmi i ljudska bića - nespecificirano	0	0	0	38	56	5	2	0	9	110
19.00 - Glomazni otpad - nespecificirano	0	0	0	1	3	4	2	1	0	11
20.00 - Prirodni fenomeni - nespecificirano	0	0	0	0	2	16	0	1	0	19
99.99 - Ostala materijalna sredstva nespomenuta u ovoj klasifikaciji	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Sveukupno	15	1	9	96	170	142	44	37	18	532

* Oznaka:00 - Nema podataka, 10 - Poremećaj zbog električnih problema, eksplozije, požara – nespecificirano, 20 - Poremećaj zbog prelijevanja, prevrtanja, curenja, otjecanja, isparavanja, zračenja, 30 - Lomljenje, prsnuće, rascjepanje, iskliznuće, pad, rušenje materijalnog sredstva – nespecificirano, 40 - Gubitak kontrole (djelomični ili potpuni) - nad strojem, prijevoznim sredstvom, opremom, ručnim alatom, predmetom, životinjom – nespecificirano, 50 - Pokliznuće - Spoticanje i padanje - Pad osobe – nespecificirano, 60 - Pokretanje tijela bez fizičkog naprezanja (općenito vodi ka vanjskim ozljedama) – nespecificirano, 70 - Pokretanje tijela s ili pod fizičkim naprezanjem (općenito dovodi do unutarnjih ozljeda – nespecificirano, 80 - Šok, strah, nasilje, agresija, prijetnje – nespecificirano

Tablica 3.101. prikazuje najčešći kontakt – način ozljeđivanja koji je doveo do ozljede radnika i radnika i povezano materijalno sredstvo. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=532) u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, najviše ozljeda (N=156) dogodilo se pri *horizontalnom ili vertikalnom sudara s nepokretnim predmetom (žrtva je u pokretu)*. Najčešće materijalno sredstvo povezano s ovim kontaktom su *zgrade, građevine, površine - na površini zemlje* (N=123).

Tablica 3.101. Povezanost kontakta - načina ozljeđivanja i materijalnih sredstava (sukladno ESAW metodologiji)

Materijalna sredstva načina ozljeđivanja	Način ozljeđivanja*								
	00	10	30	40	50	60	70	80	Ukupno (N)
00.00 - Nema materijalnog sredstva ili ne postoje podaci o tome	14	0	0	0	0	0	41	0	55
01.00 - Zgrade, građevine, površine - na površini zemlje (unutarnje ili vanjske, nepomične ili pomične, privremene ili stalne) - nespecificirano	0	0	123	1	3	6	1	0	134
02.00 - Zgrade, građevine, površine - iznad nivoa zemlje (unutarnje ili vanjske) - nespecificirano	0	0	9	0	0	1	0	0	10
03.00 - Zgrade, građevine, površine - ispod nivoa zemlje (unutarnje i vanjske) - nespecificirano	0	0	4	0	0	0	0	0	4
04.00 - Sustavi za opskrbu i distribuciju sredstava, cjevovodi - nespecificirano	0	0	0	2	0	0	0	1	3
05.00 - Agregati, sustavi za prijenos i skladištenje energije - nespecificirani	0	0	0	0	1	1	0	0	2
06.00 - Ručni alat bez pogona - nespecificirano	0	0	1	3	31	1	0	0	36
07.00 - Ručni alat, mehanički - nespecificirano	0	0	4	2	18	1	0	0	25
09.00 - Strojovi i oprema - prijenosni ili pokretni - nespecificirano	0	0	1	0	2	6	0	0	9
10.00 - Strojovi i oprema - nepokretni - nespecificirano	0	0	2	0	4	2	0	0	8
11.00 - Prijenosni, transportni i skladišni sustavi - nespecificirano	0	1	5	9	8	8	0	0	31
12.00 - Cestovna vozila - nespecificirano	0	0	0	5	1	0	0	0	6
13.00 - Ostala transportna vozila - nespecificirano	0	0	1	0	0	0	0	0	1
14.00 - Sredstva, predmeti, proizvodi, dijelovi strojeva, otpad, prašine - nespecificirano	0	2	3	44	16	16	0	0	81
15.00 - Kemijske, eksplozivne, radioaktivne, biološke tvari - nespecificirano	0	10	1	0	0	0	0	0	11
16.00 - Sigurnosna sredstva i oprema - nespecificirano	0	0	0	1	1	0	0	0	2

17.00 - Uredska oprema, osobna oprema, sportska oprema, oružje, oprema za rad u kućanstvu - nespecificirano	0	0	1	1	1	0	0	0	3
18.00 - Živi organizmi i ljudska bića - nespecificirano	0	0	0	61	2	16	0	25	104
19.00 - Glomazni otpad - nespecificirano	0	1	1	1	4	0	0	0	7
Sveukupno	14	14	156	130	92	58	42	26	532

**Oznaka*: 00 - Nema podataka, 10 - Kontakt s visokim naponom, toplotom, opasnim tvarima – nespecificirano, 30 - Horizontalni ili vertikalni udar sa stacionarnim predmetom (žrtva je u pokretu) – nespecificirano, 40 - Udarac, objekta u gibanju, sudar s istim – nespecificirano, 50 - Kontakt s oštrim, šiljatim, grubim materijalnim sredstvom – nespecificirano, 60 - Uklještenje, nagnječenje i sl. – nespecificirano, 70 - Fizički ili psihički stres – nespecificirano, 80 - Ugriz, udarac i sl. (čovjek ili životinja) – nespecificiran)*

3.1.7.5. Težina i vrsta ozljede na radu te ozlijeđeni dio tijela u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva

U tablici 3.102. prikazani su podaci o broju ozljeda **na mjestu rada** u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva prema težini ozljede. Od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=532), najviše je lakih ozljeda (81,75%).

Tablica 3.102. Težina ozljeda na mjestu rada (sukladno obrascu Prijava o ozljedi na radu)

Težina ozljeda**	Na mjestu rada*					
	0	1	2	9	Ukupno	
					N	%
1 - laka	5	385	38	2	430	81,75
2 - teška	0	77	12	3	92	17,49
3 - skupna	0	2	0	0	2	0,38
4 - smrtna	0	0	1	0	1	0,19
Nema podataka	0	1	0	0	1	0,19
Sveukupno	5	465	51	5	526	100,00

**Oznaka: 0 – nema podataka; 1 – uobičajeno mjesto rada ili mjesto rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca; 2 – povremeno ili pokretno mjesto rada ili putovanje po nalogu poslodavca; 9 – ostala mjesta rada koja se ne mogu svrstati pod 1 ili 2*

**Težina ozljeda	Ozljeda
1 - laka	Nema opasnosti za život, beznačajno ili lako oštećenje organa, funkcija održana ili privremeno neznatno smanjena, radna sposobnost održana - ogrebotine, manje modrice, nagnječenja, posjekotine
2 - teška	Potencijalna ili stvarna opasnost za život, značajno ili trajno oštećenje ili uništenje organa, privremena ili trajna nesposobnost za rad, unakaženije - amputacija, veća nagnječenja ili zgnječenje organa, višestruke ozljede, prijelomi, oštećenja velikih žila i živaca
3 - skupna	Ozljeda dviju i više osoba

Tablica 3.103. prikazuje broj ozljeda na mjestu rada u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva prema vrsti ozljede. Kao najčešća fizička posljedica ozljeda **na mjestu rada** (N=532) javljaju se *rane i površinske ozljede* (42,11%).

Tablica 3.103. Ozljede na mjestu rada u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva prema vrsti (sukladno ESAW metodologiji)

Vrsta ozljede	Na mjestu rada	
	N	%
000 - Nepoznata ozljeda	5	0,94
010 - Rane i površinske ozljede	224	42,11
011 - Površinske ozljede	103	19,36
012 - Otvorene rane	34	6,39
019 - Ostale vrste rana i površinskih ozljeda	87	16,35
020 - Prijelomi kostiju	92	17,29
021 - Zatvoreni prijelom	36	6,77
022 - Otvoreni prijelom	3	0,56
029 - Ostale vrste prijeloma kostiju	53	9,96
030 - Iščašenja, uganuća i nategnuća	103	19,36
031 - Iščašenja	11	2,07
032 - Uganuća i nategnuća	42	7,89
039 - Ostale vrste iščašenja, uganuća i istegnuća	50	9,40
040 - Traumatske amputa. (gubitak dijela tijela)	10	1,88
050 - Nagnječenja / potres mozga i unutarnje ozljede	20	3,76
051 - Potresi	2	0,38
052 - Unutarnje ozljede	11	2,07
059 - Ostale vrste potresa i unutarnjih ozljeda	7	1,32
060 - Opekline i smrzotine	8	1,50
061 - Termalne opekline	4	0,75
062 - Kemijske (korozivne) opekline	1	0,19
069 - Ostale vrste opekline i smrzotina	3	0,56

070 - Trovanja i infekcije	2	0,38
071 - Akutno trovanje	1	0,19
079 - Ostale vrste trovanja i infekcija	1	0,19
100 - Učinci toplinskih ekstrema, svjetla i zračenja	1	0,19
109 - Ostali učinci toplinskih ekstrema, svjetla i zračenja	1	0,19
110 - Šok	1	0,19
119 - Druge vrste šoka	1	0,19
120 - Višestruke ozljede	8	1,50
999 - Ostale spe. ozljeda nspomenute u prethodnoj podjeli	58	10,90

Tablica 3.104. prikazuje najčešće ozljeđivani dio tijela kod ozljeda **na mjestu rada** (N=532) u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva. To su najčešće *gornji ekstremiteti* (37,97%) u čijem udjelu *prsti* čine 17,86%.

Tablica 3.104. Ozljede na mjestu rada u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva prema ozlijeđenom dijelu tijela (sukladno ESAW metodologiji)

Ozlijeđeni dio tijela	Na mjestu rada	
	N	%
00 - Ozlijeđeni dio tijela, nespecificirano	7	1,32
10 - Glava	64	12,03
11 – Glava, mozak i moždani živci i žile	13	2,44
12 - Područje lica	12	2,26
13 - Oko(oči)	15	2,82
14 - Uho(uši)	1	0,19
15 - Zubi	3	0,56
18 - Glava, ozlijeđena na više mjesta	1	0,19
19 - Glava, drugi dijelovi ne spomenuti gore	19	3,57
20 - Vrat, vratna kralježnica i leđna moždina	5	0,94
21 - Vrat, uključujući vratnu kralježnicu	3	0,56
29 - Vrat, ostali dijelovi ne spomenuti gore	2	0,38
30 - Leđa, kralježnica i leđna moždina osim vrtnog dijela	25	4,70
31 - Leđa, uključujući kralježnicu	16	3,01
39 - Leđa, ostali dijelovi nspomenuti gore	9	1,69
40 - Trup i organi	21	3,95
41 - Prsni koš, rebra uključujući zglobove i lopatice	7	1,32
42 - Područje prsa uključujući organe	8	1,50
43 - Zdjelica, područje trbuha uključujući organe	1	0,19
48 - Trup, ozlijeđen na više mjesta	2	0,38
49 - Trup, ostali dijelovi koji nisu spomenuti gore	3	0,56

50 - Gornji ekstremiteti	202	37,97
51 - Rame i nadlaktica	27	5,08
52 - Lakat i podlaktica	31	5,83
53 - Šaka	28	5,26
54 - Prst (prsti)	95	17,86
55 - Ručni zglob-zapešće	14	2,63
58 - Gornji ekstremiteti, ozlijeđeni na više mjesta	1	0,19
59 - Gornji ekstremiteti,ostali dijelovi koji nisu spomenuti gore	6	1,13
60 - Donji ekstremiteti	182	34,21
61 - Kuk i nadkoljenica	6	1,13
62 - Koljeno i podkoljenica	82	15,41
63 - Gležanj	35	6,58
64 - Stopalo	28	5,26
65 - Nožni prst (prsti)	10	1,88
68 - Donji ekstremiteti,ozlijeđeni na više mjesta	4	0,75
69 - Donji ekstremiteti,ostali dijelovi koji nisu spomenuti gore	17	3,20
70 - Cijelo tijelo višestruko ozlijeđeno	18	3,38
71 - Cijelo tijelo (sustavne posljedice)	3	0,56
78 - Višestruke ozljede tijela	15	2,82
99 - Ozljede drugih dijelova tijela, koji nisu ranije spomenuti	8	1,50

3.1.8. Analiza ozljeda na radu – medicinski pokazatelji

U tablici 3.105. prikazana je analiza ozljeda na radu šifriranim po dijagnoza prema MKB-10 klasifikaciji.

Od ukupnog broja ozljeda na mjestu radu njih 89,29% su traumatske ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka pod MKB dijagnozama svrstane u skupinu S00-T14, slijede sa 4,19%, ozljede svrstane po šiframa od T15 do T98, a duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99) zastupljeni su u 2,69 % slučajeva. Za 0,35% ozljeda nema podataka o dijagnozama ozljede.

Tablica 3.105. Ozljede na mjestu rada po šiframa dijagnoza prema MKB – 10 klasifikaciji

Dijagnoze	Broj ozljeda na mjestu rada	Broj ozljeda u %
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	312	2.69
Bolesti živčanog sustava (G00-G99)	9	0.08
Bolesti oka i očnih adneksa (H00-H59)	49	0.42
Bolesti uha i mastoidnog nastavka (H60-H95)	2	0.02
Bolesti cirkulacijskog sustava (I00-I99)	17	0.15
Bolesti dišnog sustava (J00-J99)	6	0.05
Bolesti probavnog sustava (K00-K93)	20	0.17
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L99)	17	0.15
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva (M00-M99)	224	1,93
Bolesti genitourinarnog sustava (N00-N99)	1	0.01
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo (R00-R99)	42	0.36
Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka (S00-T14)	10369	89.29
T15-T98	487	4.19
Ostale dijagnoze	16	0.14
Nema podataka	41	0.35
Ukupno	11612	100,00

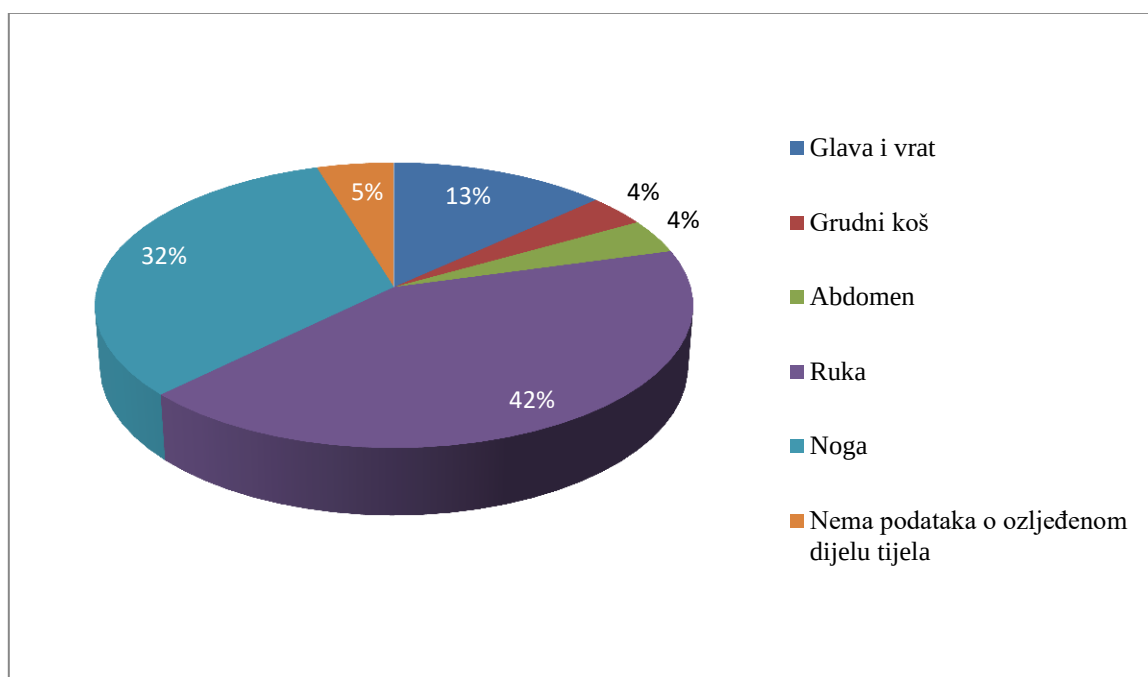
U Tablici 3.106. detaljnije su razrađene ozljede sa šiframa dijagnoza prema MKB - 10 od S00 do T98 - *Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom.*

Najčešće su ozljede ručnog zgloba i nadlaktice (30,32%), slijede ozljede nožnog zgloba (gležnja) i stopala (16,88 %), te ozljede koljena i potkoljenice s 13,26%.

Tablica 3.106. Dijagnoza S00 – T98 Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom

Dijagnoza S00-T14	Broj ozljeda na mjestu rada	Broj ozljeda u %
S00-S09 - Glava	1002	9,22
S10-S19 - Vrat	434	4,00
S20-S29 - Grudni koš	392	3,61
S30-S39 -Abdomen,donji dio leđa,leđna moždina i zdjelica	424	3,90
S40-S49 - Rame i nadlaktica	473	4,36
S50-S59 - Lakat i podlaktica	790	7,28
S60-S69 - Ručni zglob i šaka	3291	30,32
S70-S79 - Bok (kuk) i bedro	267	2,46
S80-S89 - Koljeno i potkoljenica	1439	13,26
S90-S99 - Nožni zglob (gležanj) i stopalo	1832	16,88
T00-T07 - Ozljede koje zahvaćaju više dijelova tijela	13	0,12
T08-T14 -Nespecificirana mjesta tijela ili udova	12	0,11
T15-T98	487	4,49
Ukupno	10856	100,00

Iz Slike 3.22. vidljivo je da je najveći postotak ozljeda u skupini *Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom (S00-T98)* čine ozljede ruke (42%), slijede ozljede noge (33%) i ozljede glave i vrata (13%). Ozljede grudnog koša, abdomena i ozljede za koje nema specifičnih podataka o ozlijeđenom dijelu tijela podjednako zastupljene sa oko 4%.

Slika 3.22. Ozljede na mjestu rada prema najčešće zastupljenoj skupini dijagnoze S00 – T98 (Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom)

Iz Tablice 3.107. vidljivo je da su prema gospodarskoj djelatnosti, izražene u apsolutnom broju i postotku najčešće među ozljedama na mjestu rada ozljede u prerađivačkoj industriji 2895 (25 %) svih ozljeda na mjestu rada, slijedi Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikla sa 1675 (14,42 %), građevinarstvo sa 987 (8,5%), te djelatnost zdravstvene i socijalne skrbi sa 982 (8,45 %) od ukupnog broja ozljeda..

U prerađivačkoj industriji najviše su zastupljene rane i površinske ozljede (010), slijede iščašenja, uganuća i istegnuća (030) a nakon toga prijelomi kostiju (020).

Ista je distribucija ozljeda i u trgovini na veliko i malo i djelatnosti građevinarstva. U djelatnosti zdravstvene i socijalne skrbi najčešća su uganuća i istegnuća (030), potom rane i površinske ozljede (010) i prijelomi kostiju (020) (Slica 5.23).

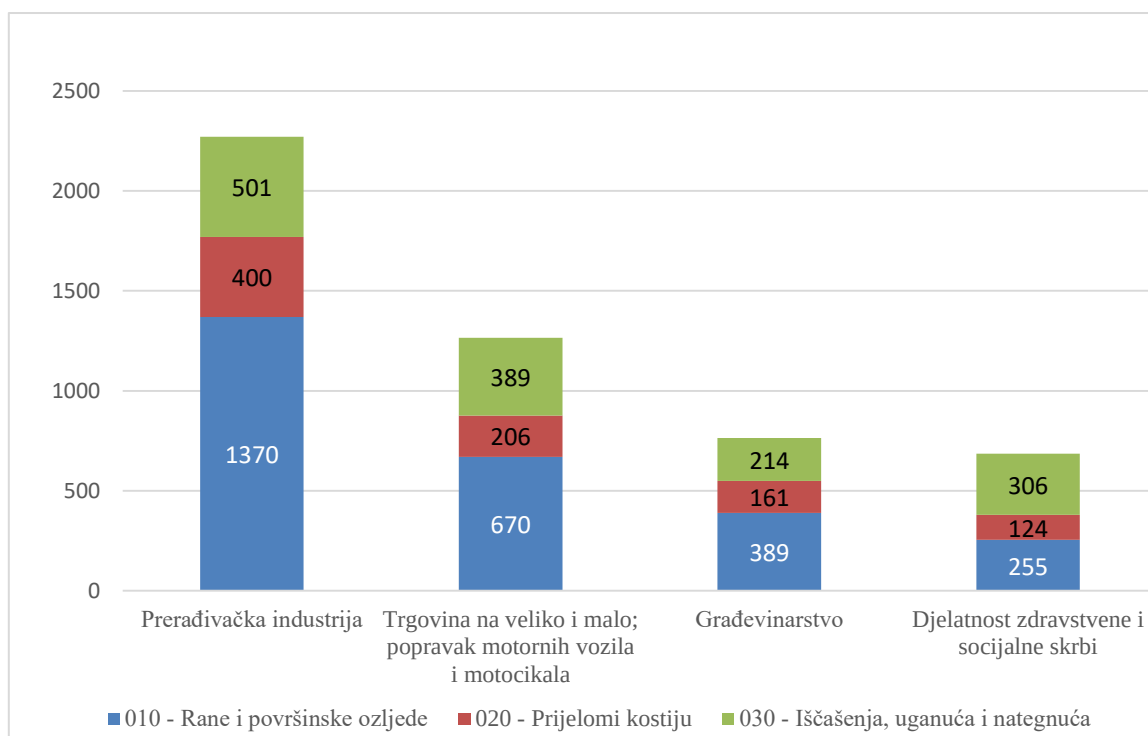
Tablica 3.107.Ozljede na mjestu rada prema gospodarskoj djelatnosti i vrsti ozljede

(Oznaka*: 000 - Nepoznata ozljeda,010 - Rane i površinske ozljede,020 - Prijelomi kostiju,030 - Iščašenja, uganuća i nategnuća,040 - Traumatske amputacije (gubitak dijela tijela), 050 - Potres mozga i unutarnje ozljede,060 - Opekline i smrztotine,070 - Trovanja i infekcije,080 - Utapanje i gušenje,090 - Djelovanje zvuka, vibracija i tlaka ,100 - Učinci toplinskih ekstrema, svjetla i zračenja,110 – Šok,120 - Višestruke ozljede,999 - Ostale specifične ozljede nespomenute u prethodnim podjelama)

Gospodarska djelatnost (NKD - 2007)	Vrsta ozljede*															
	000	010	020	030	040	050	060	070	080	090	100	110	120	999	Nema podataka	Ukupno
A POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	2	224	92	103	10	20	8	2			1	1	8	58	3	532
B RUDARSTVO I VAĐENJE		1	5	5	1									3		15
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	53	1370	400	501	36	49	104	5	2	3	2	10	32	312	16	2895
D OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA		47	19	51		4		1	1				1	9		133

E OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA	3	164	67	111	1	16	5	1		1	2	5	5	42		423
F GRAĐEVINARSTVO	31	389	161	214	6	15	12	2		2	2	1	24	120	8	987
G TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	33	670	206	389	14	51	19	4		1	4	91	29	160	4	1675
H PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	28	166	108	164	4	26	3	2	2	1	7	75	31	55	1	673
I DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	22	305	70	167	1	6	42	2	1			12	12	48	3	691
J INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	2	22	11	28	1	5						2	2	11		84
K FINACIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA	2	45	26	51		2	3					13	4	29	1	176
L POSLOVANJE NEKRETNINAMA	4	26	13	26		3	2					12	1	5		92
M STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	11	86	46	49		4	3	1				2	8	21	3	234
N ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	15	138	50	127	1	6	9		1			5	7	49	2	410

O JAVNA UPRAVA I OBRANA; OBVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE	15	177	140	364	3	15	10	2	1	1	5	10	53	139	8	943
P OBRAZOVANJE	11	77	102	153	2	13	14				1	5	10	63	3	454
Q DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	13	255	124	306		41	30					29	38	141	5	982
R UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	2	31	22	40	4	4	2	1				19	3	12	1	141
S OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	5	14	18	10	1	4	1						2	7		62
T DJELATNOSTI KUĆANSTAVA KAO POSLODAVACA; DJELATNOSTI KUĆANSTAVA KOJA PROIZVODE RAZLIČITU ROBU I OBAVLJAJU RAZLIČITE USLUGE ZA VLASTITE POTREBE			1													1
U DJELATNOSTI IZVAN TERITORIJALNIH ORGANIZACIJA I TIJELA			2	2												4
Nepoznato		2	2	1												5
Ukupni zbroj	252	4209	1685	2862	85	284	267	23	8	9	24	292	270	1284	58	11612

Slika 3.23. Ozljede na mjestu rada prema gospodarskoj djelatnosti i vrsti ozljede

S obzirom na ozlijeđeni dio tijela, najčešće su ozljede gornjih ekstremiteta u prerađivačkoj industriji (51,7%) potom slijedi djelatnost trgovine na veliko i malo (41,38%) te djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (39,6%) i na četvrtom mjestu po učestalosti, građevinarstvo (37,6%).

Zanimljivo je istaknuti da u djelatnosti javne uprave i obrane te obveznog socijalnog osiguranja nalazimo veću zastupljenost ozljeda donjih ekstremiteta (40,9 %).

Tablica 3.108. Ozljede na mjestu rada prema gospodarskoj djelatnosti i ozlijeđenom dijelu tijela

(Oznaka*:00 - Ozlijeđeni dio tijela, nespecificirano, 10 - Glava, 20 - Vrat, vratna kralježnica i leđna moždina, 30 - Leđa, kralježnica i leđna moždina osim vrtnog dijela, 40 - Trup i organ, 50 - Gornji ekstremiteti, 60 - Donji ekstremiteti, 70 - Cijelo tijelo višestruko ozlijeđeno, 99 - Ozljede drugih dijelova tijela, koji nisu ranije spomenuti)

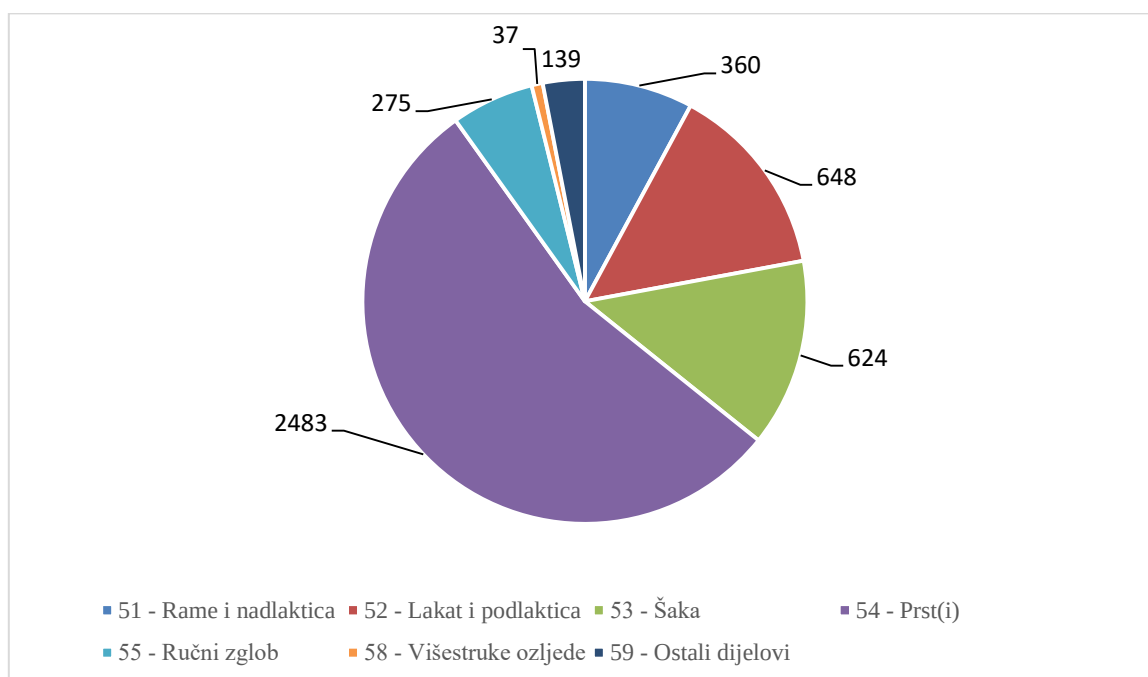
Gospodarska djelatnost (NKD -2007)	Ozlijeđeni dio tijela*										Ukupno
	00	10	20	30	40	50	60	70	99	Nema podataka	
A POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	4	64	5	25	21	202	182	18	8	3	532
B RUDARSTVO I VAĐENJE				2	3	7	3				15
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	37	320	37	59	76	1498	716	96	49	7	2895
D OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	1	15	9	7	8	37	47	6	3		133
E OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA	6	51	7	23	18	147	158	11	2		423
F GRAĐEVINARSTVO	26	143	15	35	39	371	290	36	26	6	987
G TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	62	140	52	64	38	692	442	121	55	9	1675
H PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	36	84	30	25	31	160	182	67	57	1	673

I DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	22	44	13	21	16	341	177	41	11	5	691
J INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	1	10	7	3	5	29	24	3	2		84
K FINANCIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA	8	13	7	9	5	67	50	14	2	1	176
L POSLOVANJE NEKRETNINAMA	11	7	1	4	2	33	26	4	2	2	92
M STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	10	26	6	10	8	74	76	19	4	1	234
N ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	20	46	24	15	9	120	138	28	9	1	410
O JAVNA UPRAVA I OBRANA; OBVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE	15	88	68	44	41	196	364	85	33	9	943
P OBRAZOVANJE	13	39	17	24	16	133	185	13	11	3	454
Q DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	21	69	32	46	26	389	309	70	15	5	982
R UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	8	14	5	7	4	39	48	14	1	1	141
S OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	5	4	5	1	1	28	13	4	1		62
T DJELATNOSTI KUĆANSTAVA KAO POSLODAVACA; DJELATNOSTI KUĆANSTAVA KOJA PROIZVODE RAZLIČITU ROBU I OBAVLJAJU RAZLIČITE USLUGE ZA VLASTITE POTREBE							1				1
U DJELATNOSTI IZVANTERITORIJALNIH ORGANIZACIJA I TIJELA				1		1	2				4
Nema podataka				1		2	2				5
Ukupni zbroj	306	1177	340	426	367	4566	3435	650	291	54	11612

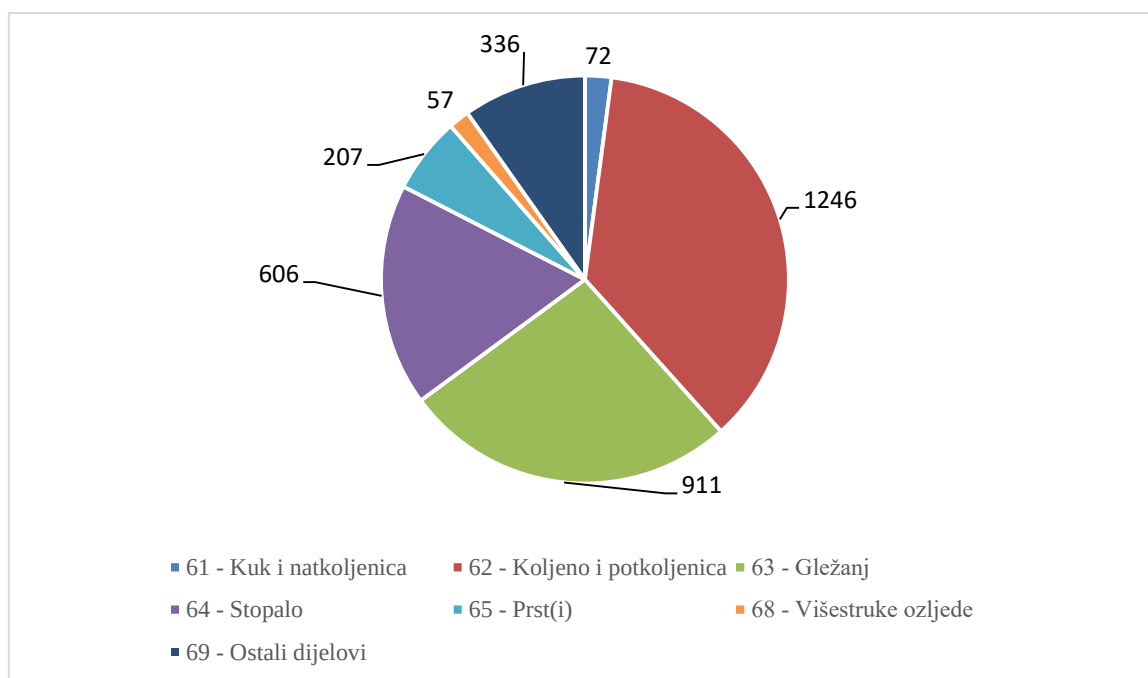
Iz Tablice 3.109. vidi se da se na gornjim ekstremitetima najčešće ozljeđuju prsti (54,38%), a potom lakat i podlaktica (14,2%) i šaka (13,66%). Na donjim ekstremitetima, najčešće se ozljeđuju koljeno i potkoljenica (36,27%), slijed gležanj (26,52%) i stopalo (17,64%). Slike 3.24. i 3.25. vizualno prikazuju distribuciju učestalosti za gornje i za donje ekstremitete.

Tablica 3.109. Ukupne ozljede na mjestu rada za gornje i donje ekstremitete

<i>Ukupne ozljede na mjestu rada za gornje i donje ekstremitete</i>	N
50 - Gornji ekstremiteti	4566
51 - Rame i nadlaktica	360
52 - Lakat i podlaktica	648
53 - Šaka	624
54 - Prst (prsti)	2483
55 - Ručni zglob-zapešće	275
58 - Gornji ekstremiteti, ozlijeđeni na više mjesta	37
59 - Gornji ekstremiteti, ostali dijelovi koji nisu spomenuti gore	139
60 - Donji ekstremiteti	3435
61 - Kuk i nadkoljenica	72
62 - Koljeno i podkoljenica	1246
63 - Gležanj	911
64 - Stopalo	606
65 - Nožni prst (prsti)	207
68 - Donji ekstremiteti, ozlijeđeni na više mjesta	57
69 - Donji ekstremiteti, ostali dijelovi koji nisu spomenuti gore	336

Slika 3.24. Raspodjela učestalosti ozljeda gornjih ekstremiteta po dijelovima tijela

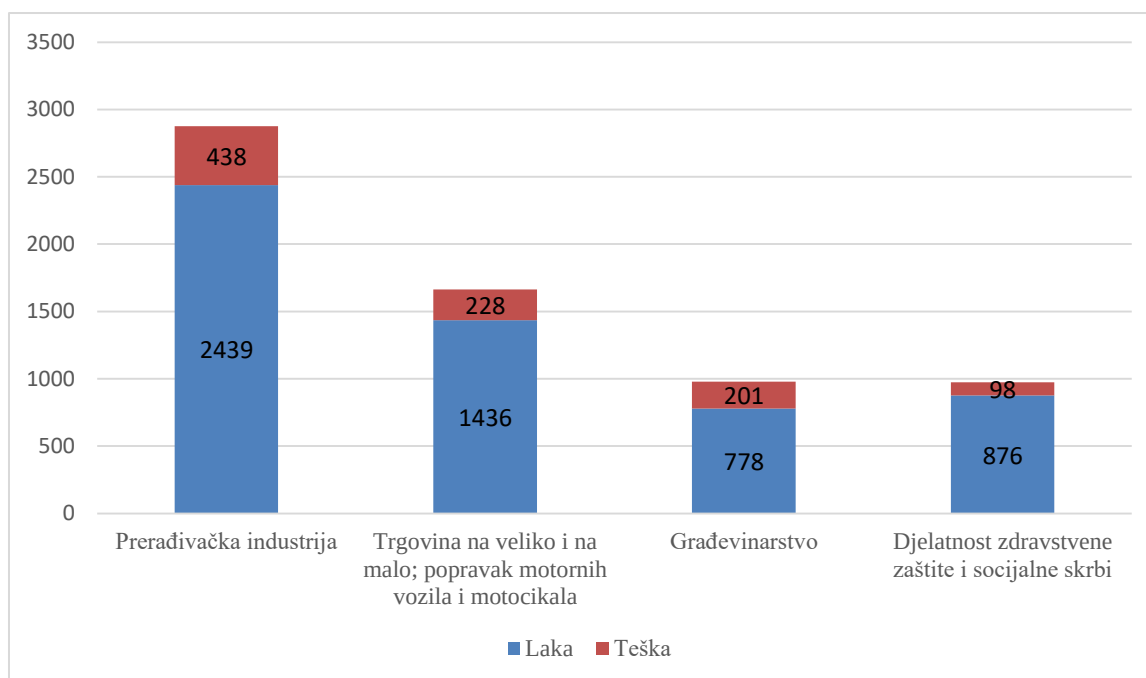

Slika 3.25. Raspodjela učestalosti ozljeda donjih ekstremiteta po dijelovima tijela

U tablici 3.110. prikazan je udio ozljeda prema težini ozljede. Vidljivo je da je udio lakih ozljeda najveći u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (89,2%). Slijede djelatnost trgovine i na veliko i malo (85,78%), prerađivačka industrija s 84,36% i građevinarstvo 79,06%. Teške ozljede najčešće su u građevinarstvu (20,36%) i prerađivačkoj industriji (15,13%), slijede djelatnosti trgovina na veliko i malo (13,61%) i djelatnost zdravstvene zaštite (9,98%). Slika 3.26. prikazuje grafički prikaz raspodjele težine ozljeda za gore navedene djelatnosti.

Tablica 3.110. Težina ozljeda na mjestu rada prema gospodarskim djelatnostima

Gospodarska djelatnost (NKD -2007)	Težina ozljede					
	1 - laka	2 - teška	3 - skupna	4 - smrtna	Nema podataka	Ukupno
A POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	421	104		2	9	536
B RUDARSTVO I VAĐENJE	9	6			0	15
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	2439	438	9	1	4	2891
D OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	110	21	1	1	4	137
E OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA	359	63		1	1	424
F GRAĐEVINARSTVO	778	201	1	1	3	984
G TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	1436	228	2	1	7	1674
H PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	541	122	3	4	3	673
I DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	614	73		1	3	691
J INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	72	11			0	83
K FINACIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA	150	25	1		0	176
L POSLOVANJE NEKRETNINAMA	78	14			0	92
M STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	188	40	4	1	2	235
N ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	355	54			1	410
O JAVNA UPRAVA I OBRANA; OBVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE	816	120	4		2	942
P OBRAZOVANJE	378	74			2	454
Q DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	876	98	1		7	982
R UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	108	32			1	141
S OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	38	23			1	62
T DJELATNOSTI KUĆANSTAVA KAO POSLODAVACA; DJELATNOSTI KUĆANSTAVA KOJA PROIZVODE RAZLIČITU ROBU I OBAVLJAJU RAZLIČITE USLUGE ZA VLASTITE POTREBE		1				1
U DJELATNOSTI IZVANTERITORIJALNIH ORGANIZACIJA I TIJELA	3	1				4
Nema podataka	4	1				5
Ukupno	9773	1750	26	13	50	11612

Slika 3.26. Težina ozljeda na mjestu rada za prve četiri gospodarske djelatnosti s najvećim brojem ozljeda

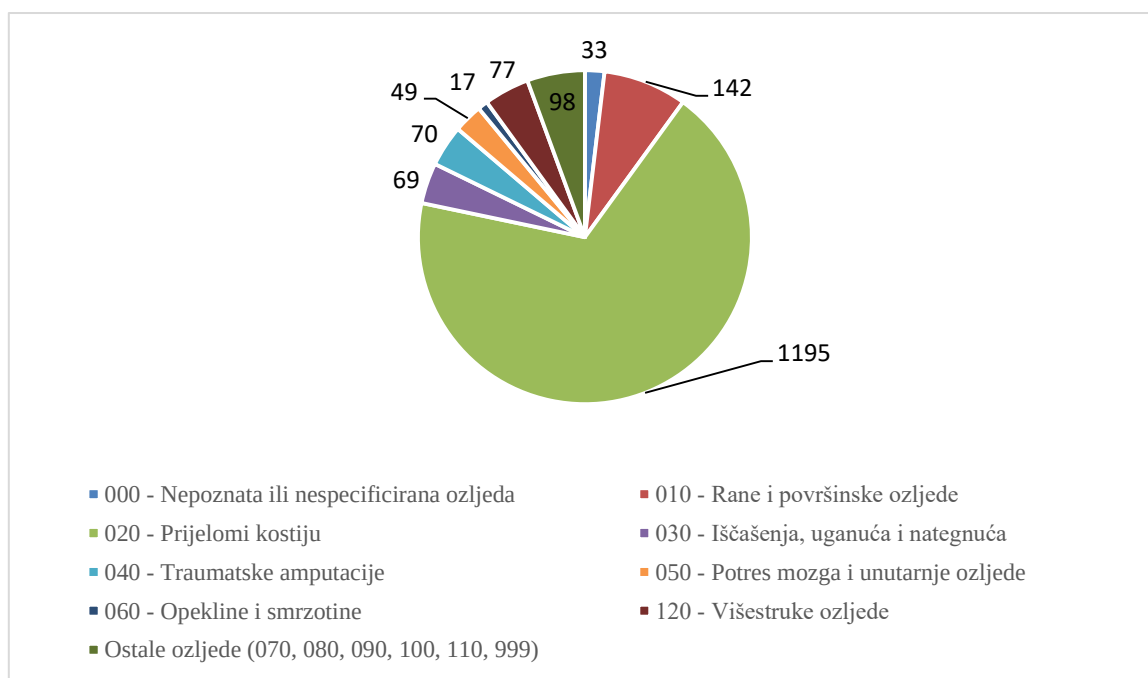
U Tablici 3.111. prikazana je stopa za teške ozljede na mjestu rada na 1000 zaposlenih u pojedinim djelatnostima. Najveću stopu teških ozljeda ima djelatnost opskrbe vodom, uklanjanja otpadnih tvari, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša (2,54). Na drugom mjestu je građevinarstvo (2,26), potom slijede poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (1,95) te prerađivačka industrija (1,89).

Tablica 3.111. Postotak i stopa teških tjelesnih ozljeda na mjestu rada

Gospodarska djelatnost (NKD-2007)	Ukupan broj ozljeda na mjestu rada	Teške tjelesne ozljede na mjestu rada	% teških ozljeda na mjestu rada	Prosječna zaposlenost za 2017 godinu za prvih 9 mjeseci	Stopa za teške tjelesne ozljede na mjestu rada na 1000 zaposlenih
A POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	532	104	19,55%	53357	1,95
B RUDARSTVO I VAĐENJE	15	6	40,00%	4189	1,43
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	2895	438	15,13%	231746	1,89
D OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	133	21	15,79%	13625	1,54
E OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA	423	63	14,89%	24757	2,54
F GRAĐEVINARSTVO	987	201	20,36%	88877	2,26
G TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	1675	228	13,61%	211152	1,08
H PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	673	122	18,13%	75185	1,62

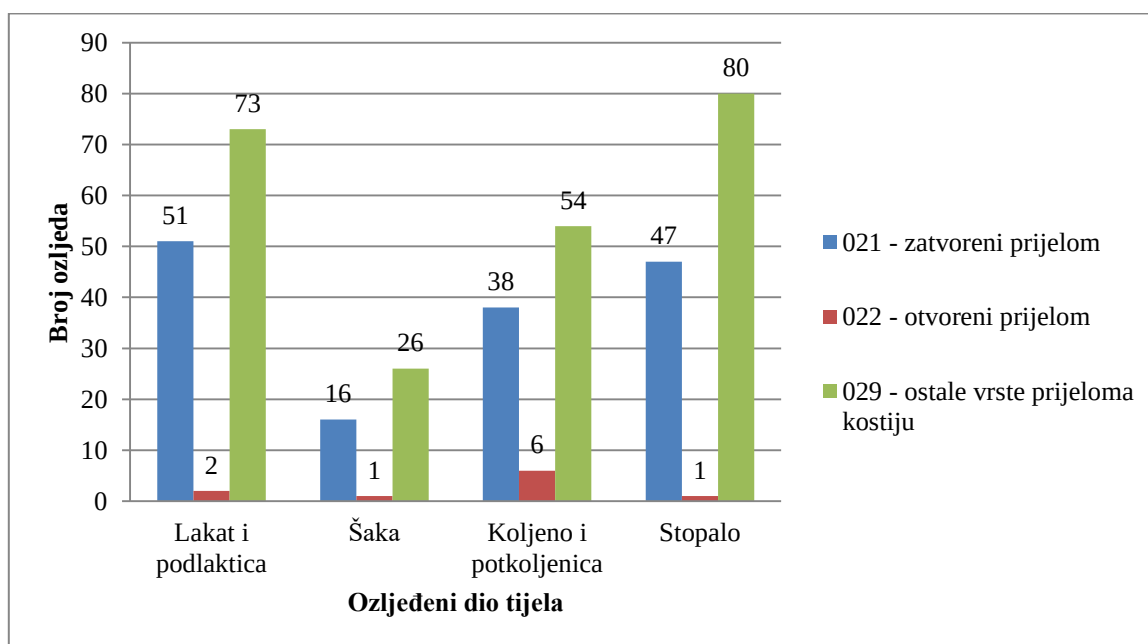
I DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	691	73	10,56%	92697	0,79
J INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	84	11	13,10%	34111	0,32
K FINANCIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA	176	25	14,20%	38587	0,65
L POSLOVANJE NEKRETNINAMA	92	14	15,22%	8753	1,60
M STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	234	40	17,09%	68081	0,59
N ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	410	54	13,17%	46719	1,16
O JAVNA UPRAVA I OBRANA; OBVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE	943	120	12,73%	112023	1,07
P OBRAZOVANJE	454	74	16,30%	108653	0,68
Q DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	982	98	9,98%	98351	1,00
R UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	141	32	22,70%	25595	1,25
S OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	62	23	37,10%	30500	0,75
T DJELATNOSTI KUĆANSTAVA KAO POSLODAVACA; DJELATNOSTI KUĆANSTAVA KOJA PROIZVODE RAZLIČITU ROBU I OBAVLJAJU RAZLIČITE USLUGE ZA VLASTITE POTREBE	1	1	100,00%	2431	0,41
U DJELATNOSTI IZVANTERITORIJALNIH ORGANIZACIJA I TIJELA	4	1	25,00%	0	
Nema podataka	5	1	20,00%	384	2,60
Ukupni zbroj	11612	1750	15,07%	1369776	1,28

Iz Slike 3.27. vidljivo je da najveći broj teških ozljeda spada u kategoriju prijeloma kostiju (68,28%), a potom slijede rane i površinske ozljede (8,11%) i višestruke ozljede (4,4%).

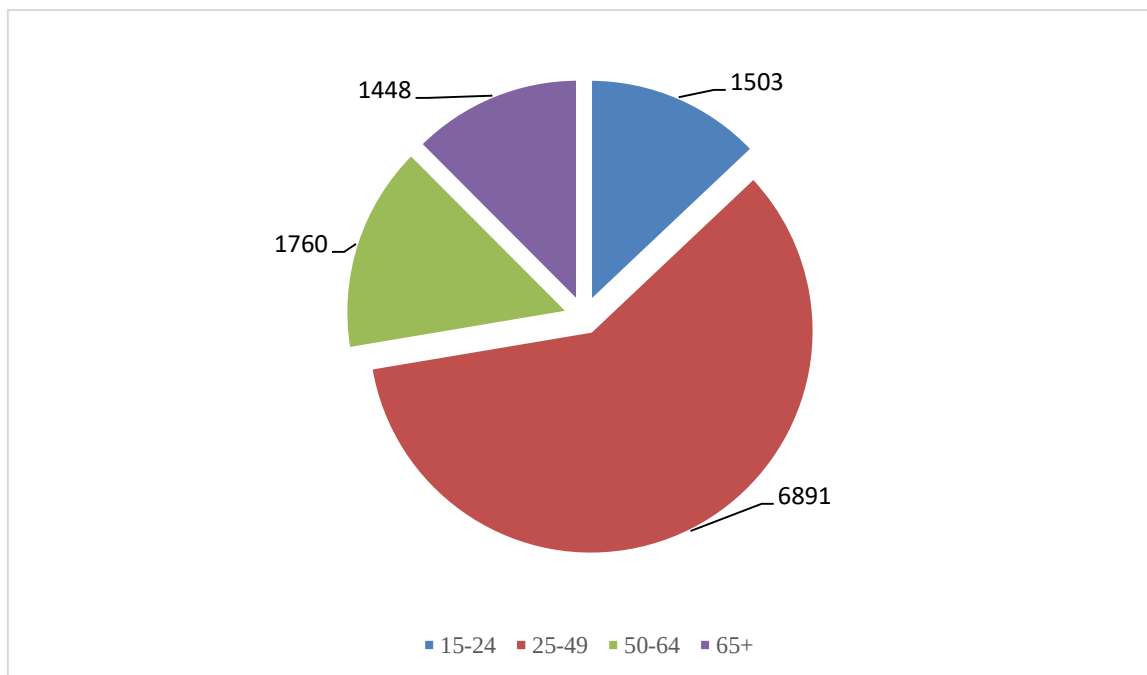
Slika 3.27. Vrsta ozljede prema kategoriji 2 – teška ozljeda

Slika 3.28. prikazuje distribuciju i učestalost prijeloma po vrsti prijeloma. Prema smjernici za klasifikaciju vrste ozljede prema ESAW za šifru 029 – ostale vrste prijeloma nema posebnog objašnjenja niti se upućuje koje bi to mogle biti ozljede prema MKB-10 klasifikaciji dok se šifre 021 – zatvoreni prijelom i 022 – otvoreni prijelom definiraju i MKB-10 klasifikacijom (na način da .0 iza same glavne šifre označava zatvoreni, a .1 otvoreni prijelom određenog dijela tijela). Vjerojatno zbog ovakvog označavanja je došlo i do distribucije prikazane na Slici 3.28 gdje u svim navedenim dijelovima tijela su najčešće ostale vrste prijeloma. Slijede zatvoreni prijelomi dok su otvoreni prijelomi rjeđi. Kod zatvorenih prijeloma najzastupljeniji su prijelomi lakta i podlaktice dok su kod otvorenih najčešći otvoreni prijelomi koljena i potkoljenice.

Slika 3.28. Učestalost vrsta prijeloma po najčešće zastupljenim dijelovima tijela

Sljedeća analiza ozljeda na radu (slika 3.29.) je pokazala da su najčešće ozljeđuju radnici u dobi od 25-49 godina (59,34%), dok je zastupljenost ozljeda na radu najmanja u skupini radnika starijih od 65 godina (12,47%).

Slika 3.29. Zastupljenost ozljeda na mjestu rada po dobnim skupinama

U tablici 3.112. prikazana je distribucija težine ozljede na radu po dobnim skupinama iz koje je vidljivo da u dobnoj skupini od 15-24 godina lake ozljede čine 90,62% svih ozljeda u toj dobnoj skupini, a teške ozljede 8,91%, zatim slijede dobna skupina od 25-49 godina sa 84,84% za lake i 14,34% za teške, dobna skupina od 50-64 godina sa 80,22% za lake i 18,92% za teške dok je za dobnu skupinu 65+ vidljiv najmanji postotak lakih ozljeda sa 79,07% i najveći postotak teških ozljeda sa 20,23%. Ovakva raspodjela dovodi do logičnog zaključka, a to je najmanji postotak teških ozljeda u skupini najmlađih radnika, a najveći u skupini radnika 65+. Ipak, upravo ta skupina radnika od 65+ godina se i najmanje ozljeđuje.

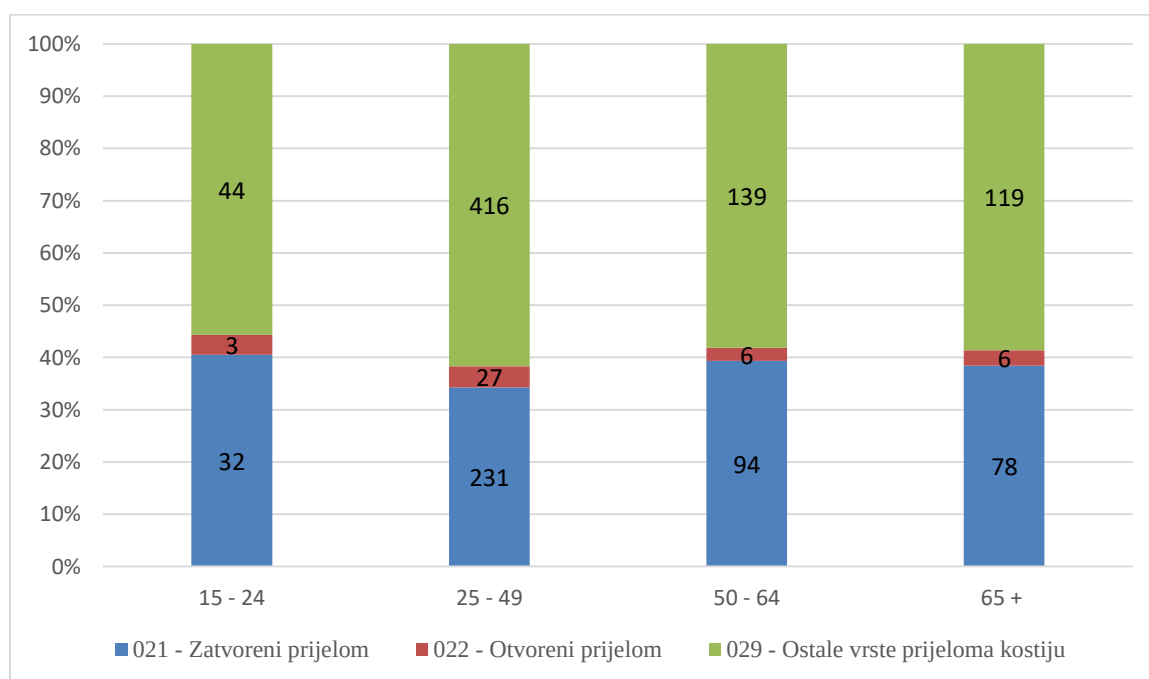
Tablica 3.112. Težina ozljede na mjestu rada po dobnim skupinama

Težina ozljede	Skupine godina					Ukupno
	15 - 24	25 - 49	50 - 64	65 +	Nema podataka	
1 - laka	1362	5847	1412	1145	7	9773
2 - teška	134	989	333	293	1	1750
3 - skupna	1	18	4	3		26
4 - smrtna	1	6	3	3		13
Nema podataka	5	31	8	4	2	50
Ukupno	1503	6891	1760	1448	10	11612

Iz Tablice 3.113. koja prikazuje vrste prijeloma raspoređene po dobnim skupinama ponovno je vidljivo da je najveći broj prijeloma u svim dobnim skupinama upisan pod *Ostale vrste prijeloma kostiju*, no iz Slike 3.30. vidljivo je da je raspodjela svih vrsta prijeloma ujednačena između dobnih skupina.

Tablica 3.113. Vrste prijeloma kostiju po dobnim skupinama

Skupine godina	Teške ONR sa prijelomima			Ukupni zbroj
	021 - Zatvoreni prijelom	022 - Otvoreni prijelom	029 - Ostale vrste prijeloma kostiju	
15 - 24	32	3	44	79
25 - 49	231	27	416	674
50 - 64	94	6	139	239
65 +	78	6	119	203
Ukupni zbroj	435	42	718	1195

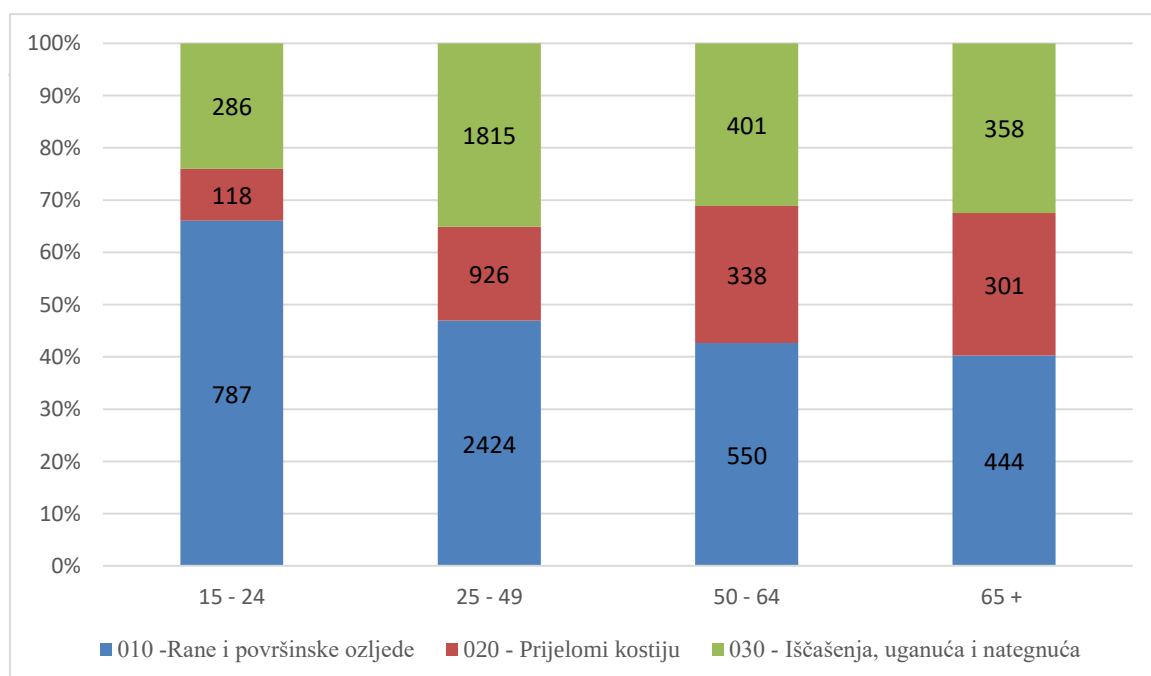
Slika 3.30. Raspodjela vrsta prijeloma po dobnim skupinama

Tablica 3.114. prikazuje vrstu ozljede po dobnim skupinama. Iz Tablice 3.112. i Slike 3.31. (koja prikazuje 3 najčešće vrste ozljede) vidljivo je da su u dobnoj skupini od 15-24 najčešće rane i površinske ozljede sa zastupljenosti od 52,36% dok su narjeđe u dobnoj skupini 65 +, 30,66%. Iščašenja, uganuća i nategnuća su najčešća u dobnoj skupini od 25 – 49 godina s 26,34%, dok su najrjeđa u najmlađoj dobnoj skupini sa 19,02%. Prijelomi kostiju su češće zastupljeni u dobi iznad 50 godina i to s 20,78% u dobnoj skupini 65+ te s 19,20% u dobnoj skupini od 50 – 64 godine. Najmanja zastupljenost prijeloma nalazi se u najmlađoj dobnoj skupini sa 7,85%.

Tablica 3.114. Vrsta ozljede po dobnim skupinama

Vrsta ozljede	Dobne skupine					
	15-24	25-49	50-64	65 +	Nema podataka	UKUPNO
000- Nepoznata ili nespecificirana ozljeda	28	145	40	39		252
010 – Rane i površinske ozljede	787	2424	550	444	4	4209
020 – Prijelomi kostiju	118	926	338	301	2	1685
030 – Iščašenja, uganuća i nategnuća	286	1815	401	358	2	2862

040 – Traumatske amputacije	7	46	20	12		85
050 – Potres mozga i unutarnje ozljede	14	166	57	47		284
060 – Opekline i smrzotine	53	145	37	32		267
070 – Trovanja i infekcije	3	13	4	3		23
080 – Utapanje i gušenje		7		1		8
090 – Djelovanje zvuka, vibracija i tlaka		7	1	1		9
100 – Učinci toplinskih ekstrema, svjetla i zračenja	3	17	2	2		24
110 – Šok	17	192	57	26		292
120 – Višestruke ozljede	21	158	51	40		270
999 – Ostale specifične ozljede nespomenute u prethodnim podjelama	166	830	202	142	2	1342
UKUPNO	1503	6891	1760	1448	10	11612

Slika 3.31. Zastupljenost tri najčešće vrste ozljeda po dobnim skupinama –apsolutni i relativni broj

3.1.9. Zaključak analize ozljeda na radu

Hrvatskom zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu do 20. siječnja 2018. g. HZZO je dostavio podatke za **14 290** ozljeda na radu koje su se prijavljene u 2017. godini. Podaci su analizirani prema mjestu ozljeđivanja, karakteristikama radnika koji su ozlijeđeni i to prema spolu, dobi, osnovi osiguranja, zanimanju, osposobljenosti za rad na siguran način, korištenju osobne zaštitne opreme u vrijeme nastanka ozljede, zatim prema djelatnosti i veličini poslodavca kod kojeg je zaposlen ozlijeđeni radnik, prema poslu koji je obavljan i prostoru u kojem je obavljan posao kada se radnik ozlijedio, prema specifičnoj aktivnosti i poremećaju koji je doveo do ozljede, načinu nastanka ozljede i materijalnim sredstvima koja su pri tom korištena ili sudjelovala u ozljedi te prema vrsti ozljede i ozlijeđenom dijelu tijela

- Od ukupnog broja ozljeda na radu (N=14 290), **na mjestu rada** dogodilo se 11 612 (81,26%) ozljeda, a **na putu** 2 678 (18,74%) ozljeda.
- Uspoređujući odnose između ozljeda na mjestu rada i onih na putu unutar pojedine županije, vidljivo je kako se u *Gradu Zagrebu*, od ukupnog broja ozljeda (N=3 400), na mjestu rada dogodilo 71,32% ozljeda, što je najmanji udio ozljeda na mjestu rada spram onih na putu među svim županijama. Najveći udio ozljeda na mjestu rada spram onih na putu je u *Virovitičko-podravskoj županiji*, gdje od ukupnog broja ozljeda u toj županiji (N=173), 95,38% čine ozljede na mjestu rada.
- Od ukupnog broja ozlijeđenih radnika (N=14 290), 59,78% su muškarci, a 40,10% žena. Od ukupnog broja ozlijeđenih muškaraca (N=8 542), **na mjestu rada** ozlijedilo se njih 89,24%, a **na putu** 10,76%. Od ukupnog broja ozlijeđenih žena (N=5 730), **na mjestu rada** ozlijedilo se njih 69,60%, a **na putu** 30,40%, dok za 18 ozljeda nema podataka o spolu ozlijeđenih radnika. Podaci ukazuju na to da se muškarci češće ozljeđuju na mjestu rada u odnosu na žene, dok se žene češće ozljeđuju pri dolasku ili odlasku s mjesta rada.
- Analiza ozljeda **na mjestu rada** (N=11 612) pokazuje da se najviše ozljeda dogodilo na *uobičajenom mjestu rada ili unutar uobičajene jedinice poslodavca* (84,51%).
- Prema osnovi osiguranja najviše ozlijeđenih **na mjestu rada** (N=11 612) je iz grupe *radnik* (98,17%).
- Prema zanimanju, sukladno NKZ-10, najveći broj radnika ozlijeđenih **na mjestu rada** (N=11 612) je iz roda 7 - *zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji* (N=2 512), no uvidom u podatke o stopi ozljeda na mjestu rada na 1000 zaposlenih, vidljivo kako je stopa najviša za zanimanja roda 0 - *Vojna zanimanja* (23,24) i roda 9 - *Jednostavna zanimanja* (22,77).
- Od ukupnog broja radnika ozlijeđenih na mjestu rada (N=11 612), njih 94,51% osposobljeno je za rad na siguran način, a 79,75% je koristilo osobnu zaštitnu opremu u vrijeme nastanka ozljede, no nije poznato je li korištena oprema povezana s ozlijeđenim dijelom tijela.
- Iz **ukupnog broja** ozljeda i broja ozljeda **na mjestu rada**, te **stope** na 1000 zaposlenih na ukupan broj ozljeda i na broj ozljeda na mjestu rada, može se zaključiti da se najveći broj ozljeda dogodio u *prerađivačkoj industriji (oznaka područja: C)*. Istovremeno, najviša stopa ozljeda na 1000 zaposlenih je u *djelatnosti opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnost sanacije (oznaka područja: E)*.
- Usporedba odnosa ozljeda na mjestu rada i na putu unutar pojedine djelatnosti pokazuje da je *poljoprivreda šumarstvo i ribarstvo (oznaka područja: A)* djelatnost s najviše ozljeda na mjestu rada (95,86%) spram onih na putu.
- Prema veličini poslodavca, najviše ozljeda na mjestu rada dogodilo se kod poslodavaca s više od 500 zaposlenih (44,59%).

- Obzirom na radni okoliš odnosno radni prostor gdje se osoba ozlijedila, od ukupnog broja ozljeda **na mjestu rada** (N=11 612), najviše ozljeda dogodilo se u *industrijskoj zoni* (36,78%) preciznije u *proizvodnoj zoni, tvornici, radionici* (24,23%).
- Obzirom na radni proces koji je ozlijeđeni provodio u vrijeme ozljede najviše ozljeda se dogodilo pri izvršavanju poslova pod grupom - *ostali poslovi povezani sa zadacima u grupama 10, 20, 30 i 40* (27,22 %), a unutar te grupe 10,64% ozljeda dogodilo se *prilikom podešavanja, pripreme, postavljanja, rastavljanja i rasklapanja*.
- Najčešća specifična aktivnost koju je radnik izvodio u trenutku ozljede je *kretanje – nespecificirano* i to kod 3 721 ozljeda, a materijalno sredstvo povezano s tom aktivnosti u 2 044 ozljede su *zgrade, građevine, površine na površini zemlje*.
- Najčešći poremećaj koji je doveo do ozljede radnika je *pokliznuće, spoticanje i padanje, pad osobe*, kod 2 775 ozljeda, a materijalno sredstvo povezano s tim poremećajem kod 1 378 ozljede su *zgrade, građevine, površine na površini zemlje*.
- Najčešći kontakt – način ozljeđivanja koji je doveo do ozljede radnika je *horizontalni ili vertikalni udar s nepokretnim predmetom (žrtva je u pokretu)* kod 3 346 ozljeda, a materijalno sredstvo povezano s navedenim kontaktom kod 2 517 ozljeda su *zgrade, građevine, površine na površini zemlje*.
- Prema vrsti ozljede na mjestu rada (N=11 612), najviše je *rana i površinskih ozljeda* (36,25%). Prema gospodarskoj djelatnosti najviše je ozljeda zastupljeno u prerađivačkoj industriji, djelatnosti trgovine na veliko i malo, građevinarstvo te djelatnosti zdravstva i socijalne skrbi. U prerađivačkoj industriji je najveći broj rana i površinskih ozljeda (1370), slijede iščašenja, uganuća i nategnuća (501) a nakon toga prijelomi kostiju (400) potom slijedi djelatnost trgovine na veliko i malo i djelatnosti građevinarstva sa istom distribucijom dok su u djelatnosti zdravstvene i socijalne skrbi najčešća su uganuća i istegnuća (306), potom rane i površinske ozljede (255) i prijelomi kostiju (124).
- Na mjestu rada (N=11 612), najčešće ozljeđivani dio tijela su *gornji ekstremiteti* (39,32%) u čijem udjelu *prsti* čine 21,38% odnosno od ukupnog broja ozljeda gornjih ekstremiteta, ozljede prstiju su najčešće sa 54,38%.
- Najveći broj lakših ozljeda je u dobnoj skupini radnika 15-24 (90,62%) i to se najčešće radi o ranama i površinskim ozljedama (787), ali se ista dobna skupina ujedno ima i najmanje teških ozljeda (8,91%) dok se radnici u dobnoj skupini od 65+ najmanje ozljeđuju, imaju najmanji postotak lakših ozljeda, 79,07%, ali i najveći postotak teških ozljeda 20,23%.

Od početka 2013. godine na snazi je obrazac prijave ozljede na radu koji sadrži podatke o ozljedi na radu sukladne metodologiji Europske statistike ozljeda na radu (ESAW metodologija) jer je Republika Hrvatska od početka punopravnog članstva u EU obvezna dostavljati podatke o ozljedama na radu u obliku koji je sukladan ESAW metodologiji. Uspoređujući dobivene podatke iz analize ozljeda na radu za 2017. godinu u odnosu na ozljede na radu u 2014. 2015. i 2016. godini nisu uočene veće razlike u podacima. Međutim i iz ove analize se može lako uočiti da se najveći broj ozljeda na mjestu rada događa za vrijeme kretanja, zbog padova, najviše u zgradama, građevinama, površinama na površini zemlje, a nešto manje iznad nivoa zemlje, odnosno s visine te da je najčešći način ozljeđivanja horizontalni ili vertikalni udar u nepokretni predmet, odnosno površinu.

Općenito gledajući podatke prikupljene iz obrasca prijave ozljede na radu može se zaključiti da poslodavci ne ispunjavaju precizno podatke o ozljedi na radu pogotovo u opisnom dijelu prijave

ozljede na radu što otežava utvrđivanje stvarnih činjenica kako je došlo do ozljede. Preciznije popunjeni obrasci pomogli bi da analiza ozljeda na radu pokaže jasniju sliku poremećaja koji su doveli do ozljede, a što bi pomoglo kod poduzimanja mjera za smanjenje broja ozljeda na radu.

Od ukupnog broja ozljeda 40 radnika su bili strani radnici od kojih je većina bila u dobnoj skupini do 35 godina. Teške tjelesne ozljede su bile kod 8 radnika. Svi radnici su bili osposobljeni za rad na siguran način.

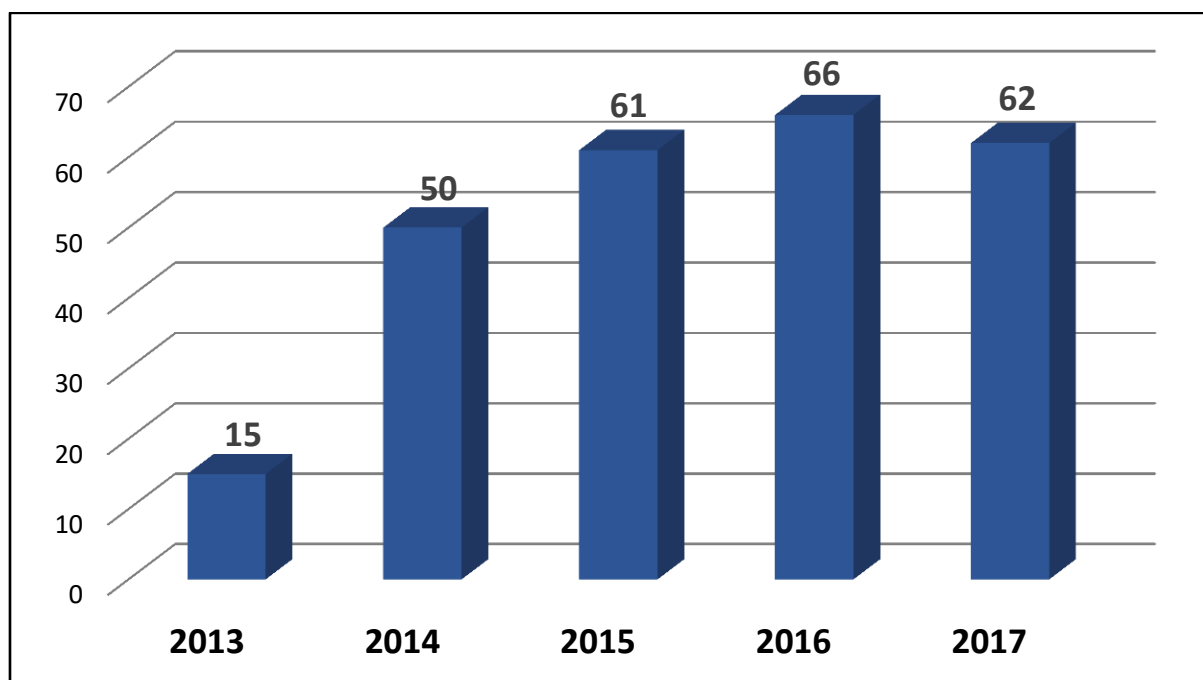
Zastupljenost radnika je bila u svim privrednim granama ali zbog malog broja nisu bili analizirani.

3.2. *Evidencija i statistička analiza ubodnih incidenata*

Direktiva Vijeća 2010/32/EU od 10. svibnja 2010. godine o provođenju Okvirnog sporazuma o sprječavanju ozljeda oštrim predmetima u bolničkom sektoru i zdravstvu uvedena je u zakonodavstvo Republike Hrvatske putem Pravilnika o načinu provođenja mjera zaštite radi sprječavanja nastanka ozljeda oštrim predmetima (NN 84/13, 17/17). Dana 1.srpnja 2013. navedeni Pravilnik je stupio na snagu u RH te se njime utvrđuju mjere zaštite zdravlja radnika u zdravstvu koji rade na poslovima gdje postoji opasnost od ubodnih incidenata tj. ozljeda oštrim predmetima te izlaganja drugim vrstama ekspozicijskih incidenata kao što su ugrizi i tzv. incidenti bez oštrice. Osim spomenutih mjera zaštite zdravlja radnika, Pravilnikom je također utvrđeno kako poslodavac mora prijaviti svaki navedeni incident slanjem obrasca s informacijama o svakoj ozljedi oštrim predmetom odnosno ekspozicijskom incidentu. Incidenti se prijavljuju na Obrascima za prijavu ozljeda oštrim predmetom i izloženosti krvi (Prilog I i Prilog II) koji su sastavni dio Pravilnika (84/13, 17/17). Obrasci se mogu popuniti i elektronski, putem poveznice koja se nalazi na stranici HZZZSR-a. Prilog I se šalje Hrvatskom zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu (HZZZSR) te nadležnom osiguravatelju (Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, HZZO), a popunjeni Prilog II zadržava poslodavac. Podatci iz zaprimljenih obrazaca (Prilog I) se u Hrvatskom zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu evidentiraju i analiziraju. Evidencija obuhvaća podatke o poslodavcu, ozlijeđenom radniku, incidentu i radnom procesu pri kojem je došlo do ozljede, načinu ozljeđivanja i težini ozljede oštrim predmetom.

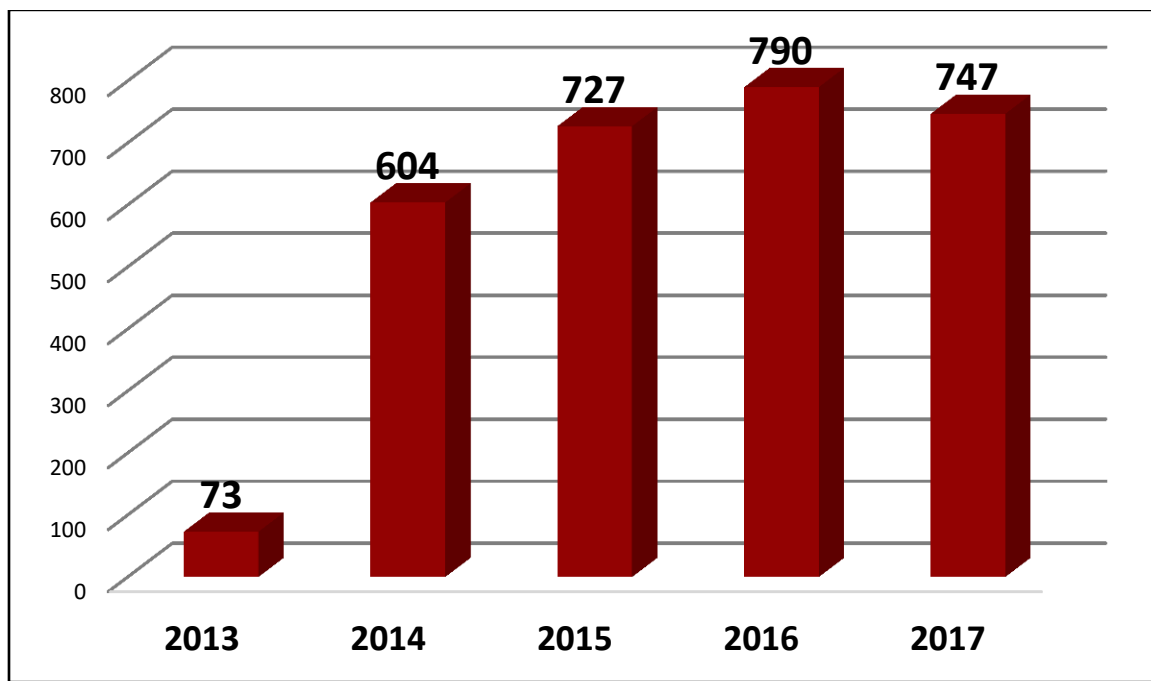
3.2.1. *Učestalost ubodnih incidenata*

Obveza prijavljivanja incidenata stupila je na snagu 1.srpnja 2013. godine, a prve prijave su u HZZZSR počele stizati u kolovozu 2013. godine te je do kraja godine stizalo prosječno 15 prijava mjesečno. Broj prijava se postupno povećavao te se tijekom 2014. godine popeo na 50-tak mjesečno. Od 2015. – 2017. godine prosjek mjesečnih prijava se kreće između 60 i 70 prijava mjesečno što je prikazano na Slici 3.2.1.

Slika 3.2.1. Prosječni broj prijava mjesečno po godinama (razdoblje kolovoz 2013.- prosinac 2017.)

Od kolovoza do prosinca 2013. godine u HZZZSR su zaprimljene sveukupno 73 prijave incidenata. Sveukupni broj prijava incidenata u 2014. godini popeo se je na 604 prijave da bi se u godinama od 2015.-2017. broj zaprimljenih prijava kretao iznad 700 godišnje. Slika 3.2.2. prikazuje broj prijavljenih incidenata godišnje za razdoblje od kolovoza 2013. do prosinca 2017. godine. Razvidan je kontinuirani porast ukupnog broja incidenata godišnje do 2016. godine da bi u 2017. godini došlo do blagog pada broja prijavljenih incidenata. Međutim, može se zaključiti kako se u zadnje tri godine broj prijavljenih incidenata stabilizirao između 700 i 800 godišnje.

Slika 3.2.2. Broj prijavljenih incidenata godišnje (razdoblje kolovoz 2013.- prosinac 2017.)

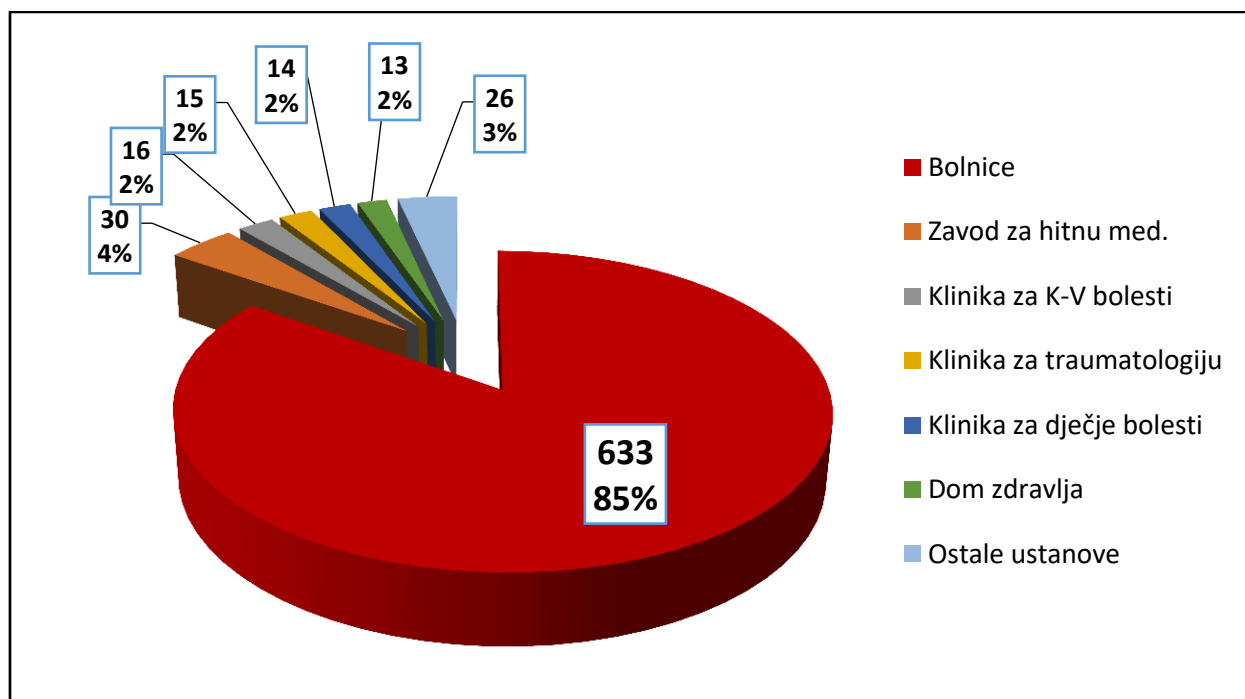
Tijekom razdoblja siječanj - prosinac 2017. godine u evidenciju ozljeda oštrim predmetima i ostalih ekspozicijskih incidenata uneseni su podaci o 747 ozljeda. U nastavku je prikazana analiza tih podataka s obzirom na ustanovu i mjesto gdje se incident dogodio, zanimanje i spol ozlijeđenog radnika te vrstu ozljede /ekspozicijskog incidenta.

3.2.2. Analiza podataka po ustanovama u kojima se dogodio ubodni / ekspozicijski incident

Analiza podataka koji pokazuju u kojim je ustanovama u Republici Hrvatskoj došlo do ubodnih incidenata tj. do ozljeda oštrim predmetima ili drugih vrsta ekspozicijskih incidenata, ukazuje da je daleko najveći broj incidenata zabilježen u bolnicama, čak 633 incidenta (85% od ukupnog broja prijavljenih incidenata). Slijede Zavod za hitnu medicinu s 30 prijavljenih incidenata (4%), Klinika za kardiovaskularne bolesti sa 16 (2%), Klinika za traumatologiju s 15 (2%), Klinika za dječje bolesti s 14 (2%), te Domovi zdravlja s 13 (2%) zabilježenih incidenata od ukupnog broja zaprimljenih prijava ubodnih / ekspozicijskih incidenata.

Tablica 3.2.1. Broj incidenata po ustanovama

Ustanova u kojoj se dogodila ozljeda oštrim predmetom /ekspozicijski incident	Broj incidenata
Bolnica	633
Zavod za hitnu medicinu	30
Klinika za kardiovaskularne bolesti	16
Klinika za traumatologiju	15
Klinika za dječje bolesti	14
Dom zdravlja	13
Klinika za ortopediju	6
Dom za starije i nemoćne	5
Zavod za javno zdravstvo	3
Klinika za tumore	3
Zavod za transfuzijsku medicinu	2
Medicinsko-biokemijski laboratorij	1
Lječilište	1
Zavod za transfuzijsku medicinu	1
Poliklinika	1
Ordinacija dentalne medicine	1
Ostalo	2
UKUPNO (u 2017.godini)	747

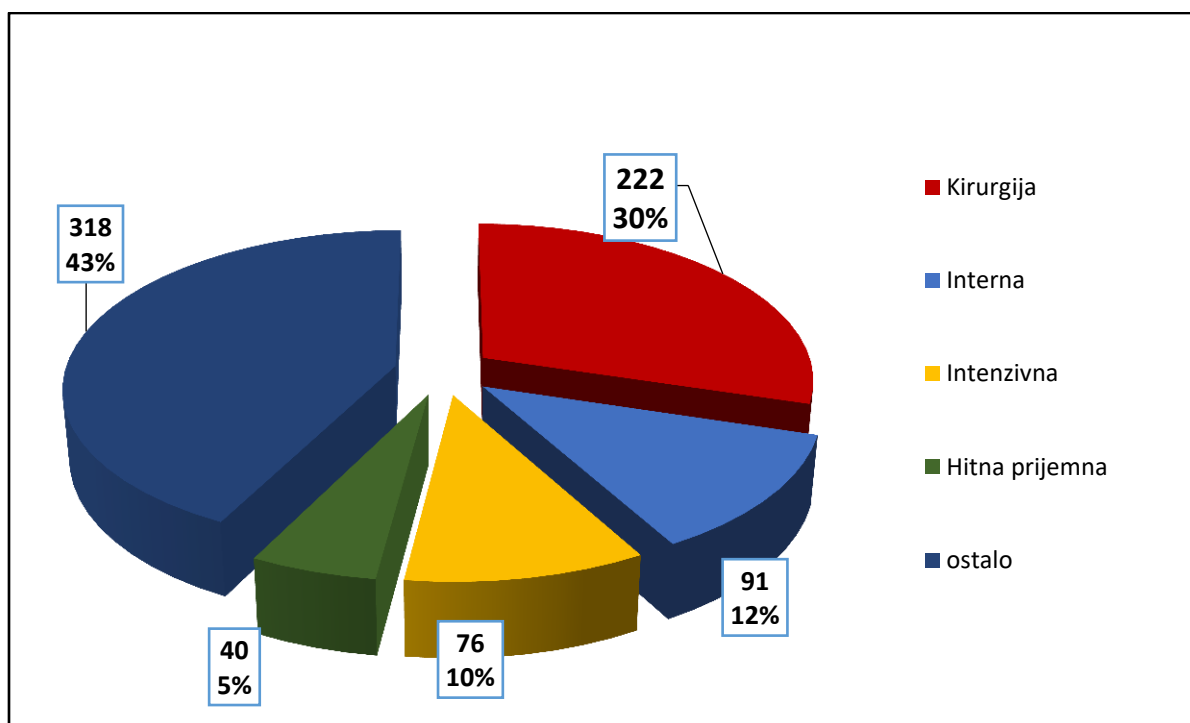
Slika 3.2.3. Raspodjela ustanova po broju prijavljenih ubodnih /ekspozicijskih incidenata u 2017. g.

3.2.3. Analiza podataka prema mjestu nastanka ubodnog / ekspozicijskog incidenta

Analiza podataka koji pokazuju na kojim odjelima odnosno službama unutar zdravstvene ustanove je došlo do ubodnih incidenata tj. do ozljeda oštrim predmetima ili drugih vrsta ekspozicijskih incidenata, ukazuje da je najveći broj incidenata zabilježen na odjelu kirurgije, 222 (30%). Slijedi Interna medicina s 91 (12%) prijavljenim incidentom, a na trećem mjestu po broju prijava je jedinica intenzivnog liječenja sa 76 (10%) zabilježenih incidenata od ukupnog broja zaprimljenih prijava ubodnih/ekspozicijskih incidenata tijekom 2017.-te godine.

Tablica 3.2.2. Broj ubodnih / ekspozicijskih incidenata prema mjestu nastanka

Mjesto nastanka incidenta	Broj incidenata
Odjel kirurgije	222
Interna medicina	91
Jedinica intenzivnog liječenja	76
Hitna/prijemna ambulanta	40
Laboratorij	36
Ginekologija	23
Zavod za hitnu medicinu	22
Psihijatrija	11
Pedijatrija	11
Patologija	11
Dentalna medicina	10
Radiologija	4
Dom za starije osobe	3
Neurologija	2
Transfuziologija	2
Opća/obiteljska medicina	2
Ostali odjeli	173
Nije navedeno	8

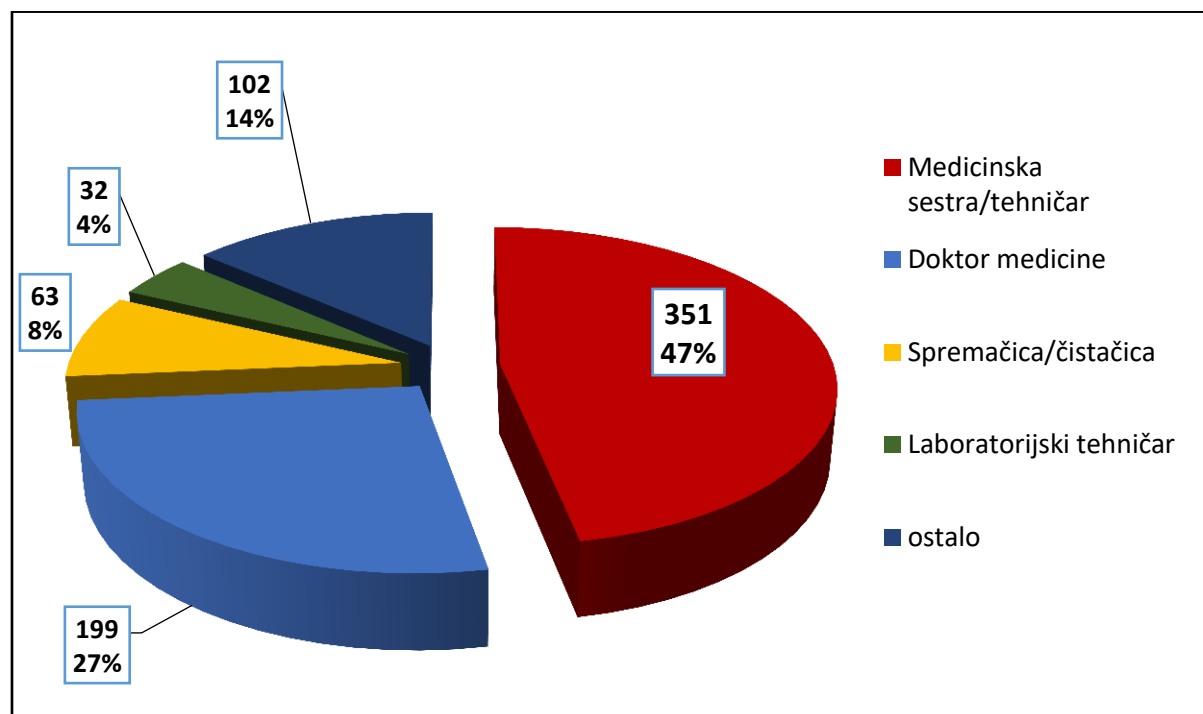
Slika 3.2.4. Raspodjela broja prijavljenih ubodnih /ekspozicijskih incidenata u 2017. g. prema mjestu nastanka incidenta unutar zdravstvene ustanove

3.2.4. Analiza podataka prema zanimanju ozlijeđenih radnika

Analiza podataka koji pokazuju kojeg zanimanja je zdravstveni djelatnik koji je doživio ubodni incident tj. ozljedu oštrim predmetima ili drugu vrstu ekspozicijskog incidenta, ukazuje da je gotovo polovica od ukupnog broja incidenata, njih 351 (47%) zabilježena kod medicinskih sestara/tehničara, a četvrtina od ukupnog broja incidenata, 199 (26%) zabilježena je kod liječnika. Slijede spremačice s 63 (8,5%) zabilježenih incidenata te laboratorijski tehničari s 32 (4,3%) zabilježenih incidenata od ukupnog broja zaprimljenih prijava ubodnih/ekspozicijskih incidenata tijekom 2017.-te godine.

Tablica 3.2.3. Broj ubodnih / ekspozicijskih incidenata prema zanimanju ozlijeđenog radnika

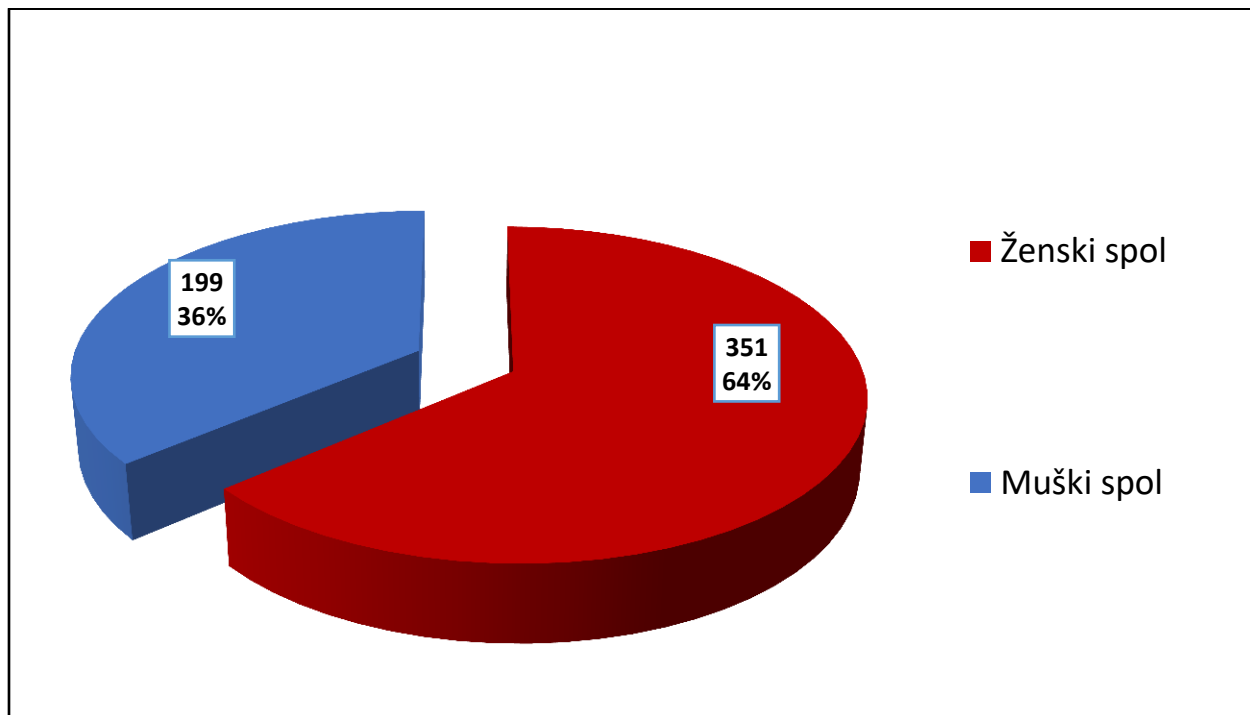
Zanimanje ozlijeđenog radnika	Broj incidenata
Medicinska sestra/ tehničar	351
Doktor medicine	199
Spremačica/ čistačica	63
Laboratorijski tehničar	32
Učenik/student	21
Pomoćni radnik	8
Primalja	7
Inženjer medicinske radiologije	7
Doktor dentalne medicine	6
Medicinsko – laboratorijski inženjer	3
Biolog	1
Ostalo	19
Nije navedeno zanimanje	30

Slika 3.2.5. Raspodjela broja prijavljenih ubodnih /ekspozicijskih incidenata u 2017. g. prema zanimanju ozlijeđenog radnika

3.2.5. Analiza podataka prema spolu ozlijeđenih radnika

Analiza podataka po spolu zdravstvenih djelatnika koji su doživjeli ubodni incident tj. ozljedu oštrim predmetima ili drugu vrstu ekspozicijskog incidenta, ukazuje da je veći broj incidenata zabilježen kod žena i to njih 550 (74%), dok je 197 incidenata (26%) od ukupnog broja zaprimljenih prijava ubodnih/ekspozicijskih incidenata tijekom 2017.-te godine, zabilježeno kod muških zaposlenika.

Slika 3.2.6. Raspodjela broja prijavljenih ubodnih /ekspozicijskih incidenata u 2017. g. prema spolu ozlijeđenog radnika

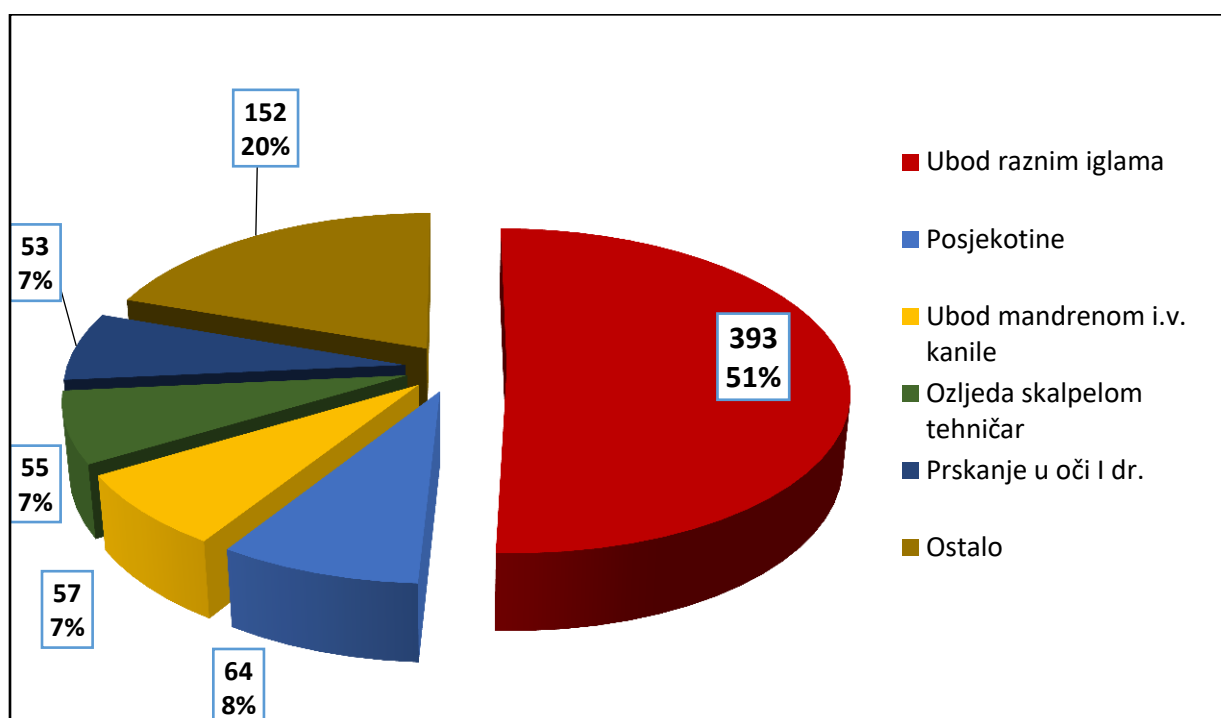
3.2.6. Analiza podataka prema vrsti incidenta

Prilikom prijave vrste incidenta, u nekim obrascima su pojedini incidenti upisani u više ponuđenih rubrika te je to razlog što je broj incidenata po vrsti nešto veći od broja prijavljenih incidenata u 2017. godini. U tablici je navedeno 774 vrste incidenata. Analiza podataka koji pokazuju koju vrstu incidenta je zdravstveni djelatnik doživio ukazuje da je polovica ukupnog broja incidenata, njih 393 (50%) bilo prijavljeno kao ubodi raznim vrstama igala. Slijede posjekotine kao 64 (8%) zabilježena incidenta te ubodi mandrenom i.v. kanile (57 incidenata) te ozljede skalpelom (53 incidenta) što iznosi po oko 7% ukupnog broja zabilježenih incidenata. Znakovit je i relativno visok broj prijavljenih prskanja u oči i ostale dijelove tijela (tzv. Incidenata bez oštrice) s 53 zabilježena incidenta (7%) od ukupnog broja zaprimljenih prijava ubodnih/ekspozicijskih incidenata tijekom 2017.-te godine.

Tablica 3.2.4. Broj ubodnih / ekspozicijskih incidenata prema vrsti incidenta

Vrsta ubodnog / ekspozicijskog incidenta	Broj incidenata
Ubodi raznim vrstama igala	393
Posjekotine	64
Ubod mandrenom i.v. kanile	57
Ozljeda skalpelom	55
Prskanje u oči i ostale dijelove tijela	53
Ogrebotine	22
Ubod lancetom	21
Ugriz	2
Ubod ostalim instrumentima	101
Ostalo	6

*Neki incidenti su ubilježeni u više rubrika pod vrstom ozljede

Slika 3.2.7. Raspodjela broja prijavljenih ubodnih /ekspozicijskih incidenata u 2017. g. prema vrsti nastalog incidenta

3.2.7. Zaključak

Ubodni incidenti tj. ozljede ostrim predmetima, kao i ostali vidovi ekspozicijskih incidenata, vrlo rijetko za posljedicu imaju značajniju ozljedu pa se stoga veliki broj takvih ozljeda niti ne prijavljuje. Međutim, posljedično mogu rezultirati pojavom jedne od tzv. krvlju prenosivih bolesti. Do tih bolesti može doći u slučaju incidenata pri kojima je radnik izložen zaraženoj krvi ili tjelesnoj tekućini u kojoj se nalazi zaražena krv. Postoji veliki broj patogena koji mogu izazvati infekciju tim tzv. krvlju prenosivim bolestima, ali najspominjaniji i najopasniji su virusi HIV-a te hepatitisa B i C. Prijavljivanje ubodnih incidenata tj. ozljeda ostrim predmetima kao i ostalih vidova ekspozicijskih incidenata od izuzetne je važnosti kako bi se u slučaju razvoja bolesti mogao povezati nastali incident s posljedičnom bolesti. Podatak o prijavljenom incidentu ključan je u postupku priznavanja

profesionalne bolesti kao posljedice doživljenog ubodnog incidenta tj. ozljede oštrim predmetima ili nekog od ostalih vidova ekspozicijskih incidenata.

Analiza podataka zaprimljenih u HZZZSR putem popunjenih obrazaca prijave ozljeda oštrim predmetima (Prilog I), ukazuje na potrebu uvođenja sigurnijih mjera zaštite koje su raspoložive na tržištu. Na to osobito ukazuje podatak kako je više od polovice incidenata nastalo ubodom iglom. Dokazano je da primjena igala s integriranim zaštitnim mehanizmom znakovito smanjuje broj ozljeda iglom u radnika u zdravstvu, osobito u medicinskih sestara i doktora medicine. Znakovit je i visok broj ozljeda zabilježenih u spremačica/čistačica što ukazuje na neprikladno uklanjanje i odlaganje oštih predmeta. Ukoliko se oštri predmeti, prvenstveno upotrijebljene igle, ne odlažu na ispravan način u adekvatne i kvalitetne posude/spremnike za odlaganje upotrijebljenih oštih predmeta, prilikom uklanjanja i bacanja očekivano dolazi do ozljeđivanja kako medicinskog osoblja tako i spremačica/čistačica.

Stoga je od iznimne važnosti provesti dodatnu edukaciju zaposlenika i poslodavaca. Potrebno je u suradnji s poslodavcima omogućiti široku primjenu opreme s integriranim zaštitnim mehanizmima te specijalne spremnike/posude za odlaganje upotrijebljenih oštih predmeta i igala kako bi se u što većoj mjeri izbjeglo ozljeđivanje tijekom i nakon korištenja oštih predmeta u djelatnosti zdravstva.

4.

ZDRAVSTVENI NADZOR SPECIFIČNIH GRUPACIJA RADNIKA

4.1. Zdravstveni nadzor radnika izloženih ionizirajućem zračenju

Zdravstveni pregledi izloženih radnika, izloženih pripravnika, učenika i studenata koji se obučavaju za rad s izvorima ionizirajućih zračenja (u daljnjem tekstu: osobe za rad u području izloženosti), obavljaju se prema Pravilniku o zdravstvenim uvjetima izloženih radnika i osoba koje se obučavaju za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja (NN 80/13) (u daljnjem tekstu: Pravilnik).

Prema članku 26. Pravilnika, ovlaštene zdravstvene ustanove koje obavljaju djelatnost medicine rada izvješćuju jednom godišnje Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost koji potom vodi registar o izvršenim pregledima.

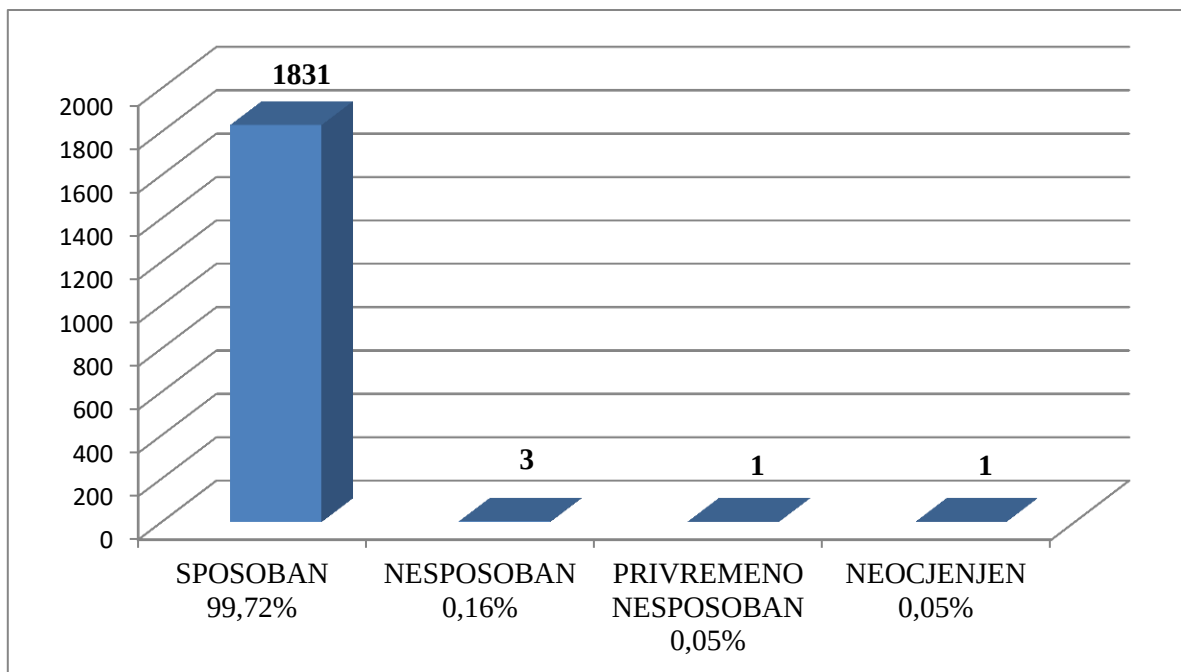
Tablica 4.1. Broj zdravstvenih pregleda za rad u području izloženosti ionizirajućem zračenju i ocjene zdravstvene sposobnosti po županijama iz kojih su u proteklom razdoblju (tijekom 2017. godine) dostavljeni podatci Hrvatskom zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu:

Županija	Sposobni	Nesposobni	Privremeno nesposobni	Ocjena nije dana	Ukupan broj pregledanih
Međimurska	1				1
Osječko - baranjska	1				1
Sisačko - moslavačka	5				5
Požeško - slavonska	19				19
Splitsko - dalmatinska	43	1			44
Istarska	45				45
Šibensko - kninska	68				68
Krapinsko - zagorska	71				71
Brodsko - posavska	147			1	148
Karlovačka	161	1	1		163
Primorsko - goranska	219				219
Zadarska	252				252
Zagrebačka i Grad Zagreb	799	1			800
Ukupni zbroj	1831	3	1	1	1836

Podaci o broju pregleda osoba u području izloženosti dostavljeni su iz 13 županija i Grada Zagreba. Najveći broj dostavljenih podataka o obavljenim pregledima odnosi se na Grad Zagreb i Zagrebačku županiju 800 (43,57%), Zadarsku županiju 252 (13,73%), Primorsko – goransku županiju 219 (11,93%), Karlovačku županiju 163 (8,88%), te Brodsku posavsku županiju 148 (8,065). (vidjeti Tablicu 4.1.)

Navedenih 5 županija čini čak 86,17 % ukupnog broja prijavljenih pregleda.

Iz Bjelovarsko-bilogorske, Dubrovačko-neretvanske, Koprivničko-križevačke, Ličko-senjske, Varaždinske, Virovitičko-podravске i Vukovarsko-srijemske županije nisu dostavljeni podaci.

Slika 4.1. *Raspodjela ocjena zdravstvene sposobnosti radnika pregledanih za rad u području izloženosti 2017. godine*

Iz slike 4.1. vidljivo je da je na 1836 pregleda koji su ukupno izvršeni sposobnima ocijenjeno 1831 (99,72 %) radnika, 3 (0,16 %) je ocijenjen nesposobnim te 1 (0,05 %) privremeno nesposobnima. Najčešći razlog ocjene zdravstvene sposobnosti privremeno nesposoban i nesposoban bile su bolesti krvi i krvotvornog sustava (D50 – Anemija zbog manjka željeza; D69.6 – Trombocitopenija, nespecificirana; D69.9 – Hemoragijsko stanje, nespecificirano).

U Republici Hrvatskoj 2017. godine licencu za zdravstvene preglede radnika za rad u području izloženosti posjedovalo je 94 ustanove / ordinacija sa 113 zaposlenih liječnika specijalista medicine rada.

Tablica 4.2. Ustanove i ordinacije licencirane za preglede za rad u području izloženosti ionizirajućem zračenju i ocjene zdravstvene sposobnosti

Ustanova	Adresa ustanove
1. D.Z. Dubrovnik	Dubrovnik, Ante Starčevića 45
2. D.Z. Krapina	Krapina, Ul. Mirka Crkvenaca 1
3. D.Z. Kutina	Kutina, A. G. Matoša 42
4. D.Z. MUP-a	Zagreb, Šarengradska 3
5. D.Z. Osijek	Osijek, Park kralja Petra Krešimira IV. br. 6
6. D.Z. Požeško-slavonske županije	Požega, Ul. Matije Gupca 10
7. D.Z. Primorsko-goranske županije - ordinacija dr. Lalić Hrvoje	Rijeka, Ive Marinkovića 11
8. D.Z. Slavonski Brod	Slavonski brod, Trg Hrvatskog proljeća 3
9. D.Z. Splitsko dalmatinske županije	Kaštel Sućurac, Kneza Trpimira 1.
10. D.Z. Splitsko-dalmatinske županije - ordinacija dr. Ercegović Edisa	Split, A.G.Matoša 2
11. D.Z. Varaždinske županije	Varaždin, Zagrebačka 94
12. D.Z. Zagrebačke županije, Ordinacija Samobor	Samobor, Gajeva 37
13. D.Z. ZAGREB-CENTAR, Ordinacija Siget	Zagreb, Av. Većeslava Holjevca 22
14. D.Z. ZAGREB-CENTAR, Ordinacija Kumičićeva	Zagreb, Kumičićeva 5
15. D.Z. ZAGREB-ISTOK, Ordinacija Sesvete	Zagreb, Ninska 10
16. D.Z. Zagreb-Zapad	Zagreb, Baštijanova 52
17. D.Z. Zagreb-Zapad	Zagreb, Prilaz baruna Filipovića 11
18. D.Z. ZAGREB-ZAPAD, Ordinacija Susedgrad	Zagreb, Vrabečak 4
19. Dom zdravlja Gospić	Gospić, Kralja Petra Krešimira 17
20. Dom zdravlja Ogulin	Ogulin, B. Frankopana 14
21. Istarski domovi zdravlja	Labin, Sv. Mikule 2.
22. Ordinacija medicine rada dr. Ercegović Željka	Split, Šoltanska 20
23. Ordinacija medicine rada za sportaše	Rijeka, Dolac 3/I
24. Ordinacija medicine rada, dr. Ambrošić Đuro	Vinkovci, Kralja Zvonimira 53
25. Poliklinika Caktaš	Split, Istarska 3
26. Poliklinika Kocijan-Hercigonja	Zagreb, Lipovečka 17
27. Poliklinika SUNCE	Zagreb, Trnjanska 108
28. Poliklinika SUNCE, Podružnica Split	Split, Varaždinska 54
29. Poliklinika SUNCE, Podružnica Varaždin	Varaždin, Zagrebačka 51
30. Poliklinika Zagreb	Zagreb, Argentinska 2
31. Privatna specijalistička ordinacija med.rada i športa Blažić Helena	Pula, I. Cankara 7
32. Privatna specijalistička ordinacija za medicinu rada dr. Kandžija Ante	Pula, Mate Balote 7
33. Privatna specijalistička ordinacija za medicinu rada dr. Šimundić Antonio	Rijeka, Riva 16/V
34. Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Božin-Juračić	Rijeka, Ive Marinkovića 11
35. Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Čala	Šibenik, Kralja Zvonimira 23/III

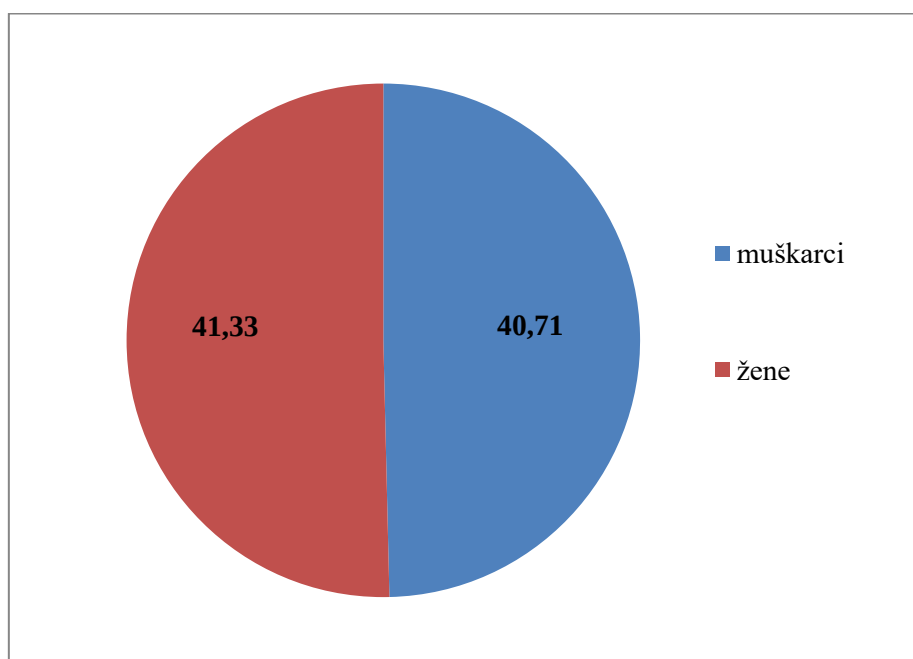
Ustanova	Adresa ustanove
36. Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Čivrag-Banjac Stela	Zabok, Trg D. Domjanića 6
37. Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Dobrić-Ilić Branka	Oroslavje, Stjepana Radića 6a
38. Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Eremić-Heitzler Zdravka	Zagreb, Runjaninova 4
39. Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Ferenc-Ledić	Koprivnica, Tarašćice 13 (Trg E. Kumičića 11/I)
40. Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Horvat Jadranka	Varaždin, Zagrebačka 94
41. Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Huršidić-Radulović Azra	Zagreb, Prilaz baruna Filipovića 11
42. Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Jakovac Darko	Rijeka, I. Marinkovića 11/I
43. Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Lovrić Veronika	Slavonski Brod, Borovska 7
44. Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Miletić-Kancelir Vesna	Rovinj, Istarska bb
45. Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Moharić-Pranjić Marina	Čakovec, Ivana Gorana Kovačića 1 e
46. Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Nikšić Darko	Našice, Ulica bana Josipa Jelačića 6
47. Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Novački Olga	Krapina, Ul.dr. Mirka Crkvenca 1
48. Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Pancić Mirjana	Rijeka, Medovićeve 35
49. Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Pedić Nadislav	Zadar, I. Mažuranca 28 b
50. Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Schubert-Tepšić Elizabeta	Vinkovci, V. Kovačića 1b
51. Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Stanić-Radoš Zora	Slavonski Brod, Borovska 7
52. Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Šoš Maida	Osijek, Prolaz Josipa Leovića 4
53. Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Terzić Dragan	Osijek, Reisnerova 34 b
54. Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Vukšić	Šibenik, Kralja Zvonimira 23/III
55. Specijalistička ordinacija medicine rada dr.Ilić,dr.Ljepović, dr. Strikić	Karlovac, Dr. A. Štampara 3
56. Specijalistička ordinacija medicine rada dr.Korčić-Lovaković Željka	Slavonski Brod, Borovska 7
57. Specijalistička ordinacija medicine rada mr. Ruža Lelić, dr.med.spec.med. rada	Županja, Dr. F. Račkog 32.
58. Specijalistička ordinacija medicine rada Vesna Gulin,dr.med.spec. medicine rada,	Zagreb, Martićeva 63a/III
59. Specijalistička ordinacije medicine rada dr. Matoc	Sisak, F. Lovrića 29.
60. Specijalističke ordinacije medicine rada dr. Skočić	Šibenik, Kralja Zvonimira 23/III
61. Specijalističke ordinacije za medicinu rada dr.Pleskalt-Bartonj Mira	Bjelovar, Andrije Kačića Miošića 30
62. Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Trkulja	Karlovac, Kralja Tomislava 10

Ustanova	Adresa ustanove
Gordana	
63. Trgovačko društvo Elkron Medica d.o.o.	Pula, Giardini 2.
64. Ustanova za zdravstvenu skrb Intermed	Požega, Matije Gupca 21
65. Ustanova za zdravstvenu skrb ADRIA MEDIC za medicinu rada	Delnice, Supilova 20
66. Ustanova za zdravstvenu skrb BONIFARM ZDRAVLJE	Zagreb, Laginjina 16
67. Ustanova za zdravstvenu skrb dr. Špiranović za med. rada i sporta	Osijek, S. Radića 54.
68. Ustanova za zdravstvenu skrb Ercegović	Split, Ulica slobode 37
69. Ustanova za zdravstvenu skrb Glavić	Dubrovnik, Ćira Carića bb
70. Ustanova za zdravstvenu skrb Intermed, Ordinacija Kutina	Kutina, A. Šenoe 1.
71. Ustanova za zdravstvenu skrb KRISTOFOR	Šibenik, Stjepana Radića 137a
72. Ustanova za zdravstvenu skrb medicine rada NOVOMED	Novska, Radnička 20
73. Ustanova za zdravstvenu skrb Medikol	Zagreb, Dragutina Mandla 7
74. Ustanova za zdravstvenu skrb MEDIKOL	Čakovec, F. Prešerna bb
75. Ustanova za zdravstvenu skrb MEDIRAD PRIMUM, Podružnica Sveti Ivan Zelina	Sveti Ivan Zelina, Vladimira Nazora 63
76. Ustanova za zdravstvenu skrb MEDIRAD PRIMUM, Podružnica Zagreb	Zagreb, Koledovčina 1
77. Ustanova za zdravstvenu skrb MEDIRAD PRIMUM, Podružnica Zlatar	Zlatar, Martinečka 7
78. Ustanova za zdravstvenu skrb NEMETOVA - PRIMA	Zagreb, Nemetova 2
79. Ustanova za zdravstvenu skrb Opus Medicus za medicinu rada i sporta	Zagreb, Iberov trg 10
80. Ustanova za zdravstvenu skrb PP	Split, Matice Hrvatske 68
81. Ustanova za zdravstvenu skrb PRO VITA-MEDICINA RADA	Rijeka, Trpimirova 2
82. Ustanova za zdravstvenu skrb Profozić, Zagreb,	Zagreb, Trnjanska cesta 59
83. Ustanova za zdravstvenu skrb SMARTMEDIC	Pula, Nikole Tesle 9
84. Ustanova za zdravstvenu skrb Sv. Rok M.D. za medicinu rada	Zagreb, Ulica grada Vukovara 284
85. Ustanova za zdravstvenu skrb u medicini rada dr. Tudor -Pavlić	Rijeka, Dolac 1
86. Ustanova za zdravstvenu skrb VAŠ PREGLED za medicinu rada i sporta	Zagreb, Trpinjska ulica 9
87. Ustanova za zdravstvenu skrb za djelatnost medicine rada TURJAK-OSJEK	Osijek, J. J. Strossmayera 163
88. Ustanova za zdravstvenu skrb za medicinu rada Dr. Mijač	Split, Put Firula 55
89. Ustanova za zdravstvenu skrb za medicinu rada i sporta Medris	Matulji, Dalmatinskih brigada 30 b
90. Ustanova za zdravstvenu skrb ZEUS za medicinu rada	Vinkovci, H.D.Genschera 16,

Ustanova	Adresa ustanove
91. Zdravstvena ustanova za medicinu rada "Dr. Wagner"	Split, Domovinskog rata 47
92. Zdravstvena ustanova za medicinu rada dr. Rački Zlatko	Rijeka, Uljarska 1
93. Zdravstvena ustanova za medicinu rada Rijeka	Rijeka, Verdijeva 8/1
94. Zdravstvena ustanova za medicinu rada Rijeka	Buzet, Most 24

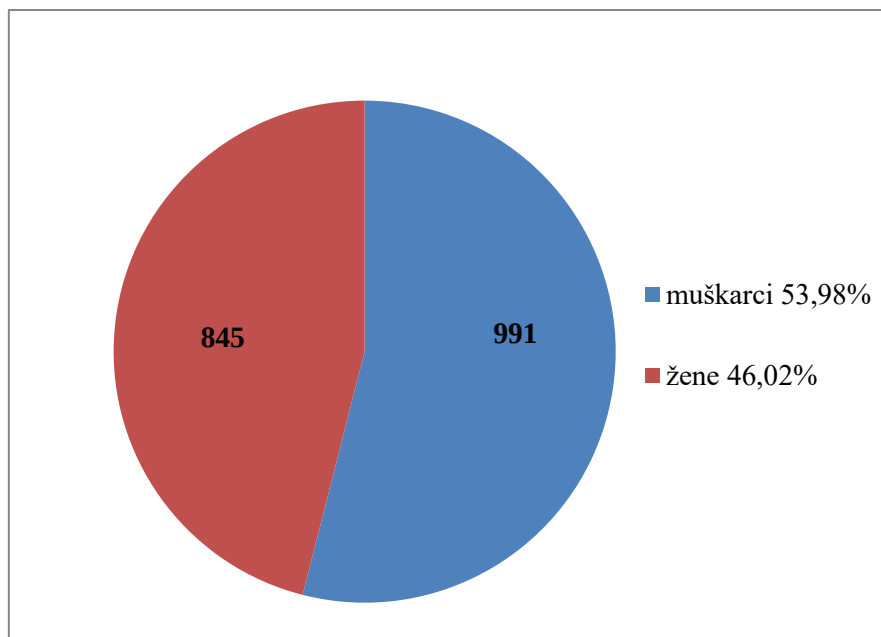
Prosječna životna dob pregledanih osoba bila je 41 godina.

Prosječna životna dob pregledanih muških radnika bila je 40,7 godina dok je prosječna dob pregledanih ženskih radnika također iznosila 41,3 godine. (Slika 4.2.)

Slika 4.2. Prosječna životna dob pregledanih radnika i radnica

Na zdravstvenom pregledu za rad u području izloženosti zračenju, od ukupno pregledanih 1 836 radnika, njih 991 (53,98 %) su osobe muškog spola dok je 845 (46,02 %) ženskog spola. (Slika 4.3.)

Slika 4.3. Zastupljenost pregledanih radnika prema spolu

Najveći broj radnika koji rade u području izloženosti zračenju zaposlen je u zdravstvenoj djelatnosti (77,23%)

- doktori medicine
- doktori stomatologije
- medicinske sestre
- inženjeri i tehničari
- i drugi

Na osnovi do sada prikupljenih podataka u Hrvatskom zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu razvidno je da:

- prema članku 16. Pravilnika ovlaštene zdravstvene ustanove koje obavljaju djelatnost medicine rada, trgovačka društva koja obavljaju djelatnost medicine rada te privatne ordinacije medicine rada za obavljanje zdravstvenih pregleda osoba za rad u području izloženosti o ocjeni zdravstvene sposobnosti za rad u području izloženosti izvješćuju Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost koji potom vodi registar o izvršenim pregledima. Sve ovlaštene zdravstvene ustanove i privatne ordinacije medicine rada ne provode odredbe iz članka 16. Pravilnika.
- Iz Bjelovarsko-bilogorske, Dubrovačko-neretvanske, Koprivničko-križevačke, Ličko-senjske, Varaždinske, Virovitičko-podravske i Vukovarsko-srijemske županije nisu dostavljeni podaci.

Potrebno je osigurati uvjete i omogućiti prikupljanje podataka o izloženosti ionizirajućem zračenju kojemu su osobe pregledane za rad u području izloženosti bile izložene u dijagnostičkim i terapijskim postupcima (kumulativni efekt).

4.2. Zdravstveni nadzor radnika članova posade pomorskih brodova i brodova unutarnje plovidbe

Zdravstveni pregledi pomoraca obavljaju se prema Pravilniku o utvrđivanju uvjeta zdravstvene sposobnosti članova posade pomorskih brodova, brodica i jahti (NN 93/07) i Pravilniku o izmjenama i dopunama Pravilnika o utvrđivanju uvjeta zdravstvene sposobnosti članova posade pomorskih brodova, brodica i jahti NN (107/14), te prema Pravilniku o utvrđivanju uvjeta zdravstvene sposobnosti članova posade plovila unutarnje plovidbe (NN 4/16).

Registar pomoraca za 2017. godinu napravljen je u Hrvatskom zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu.

U skladu s člankom 9. Pravilnika o utvrđivanju uvjeta zdravstvene sposobnosti članova posade pomorskih brodova, brodica i jahti NN 93/2007, liječničke preglede članova posade obavlja ovlaštenii specijalist medicine rada, daje ocjenu zdravstvene sposobnosti, potpisuje svjedodžbu o zdravstvenoj sposobnosti i izviješćuje pregledanu osobu o ustanovljenim bolestima, bolesnim stanjima i ostalim čimbenicima koji utječu na njezino stanje zdravlja i obavljanje poslova i dužnosti člana posade. Kako bi stekao ovlaštenje, specijalist medicine rada mora pohađati i uspješno završiti tečaj iz pomorske medicine prema programu i sadržaju Tečaja iz pomorske medicine za ovlaštene specijaliste medicine rada.

Tečaj iz pomorske medicine traje 25 sati, Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu ili udruga koju Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu ovlasti, organizira i provodi tečaj iz pomorske medicine. Tečaj iz pomorske medicine uključuje provjeru znanja nakon završenog tečaja, nakon čega se izdaje Potvrda o završenom tečaju iz pomorske medicine. U 2017. godini održan je VII. tečaj iz pomorske medicine u razdoblju od 17. do 19. veljače u Hrvatskom zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu i pohađalo ga je 14 sudionika.

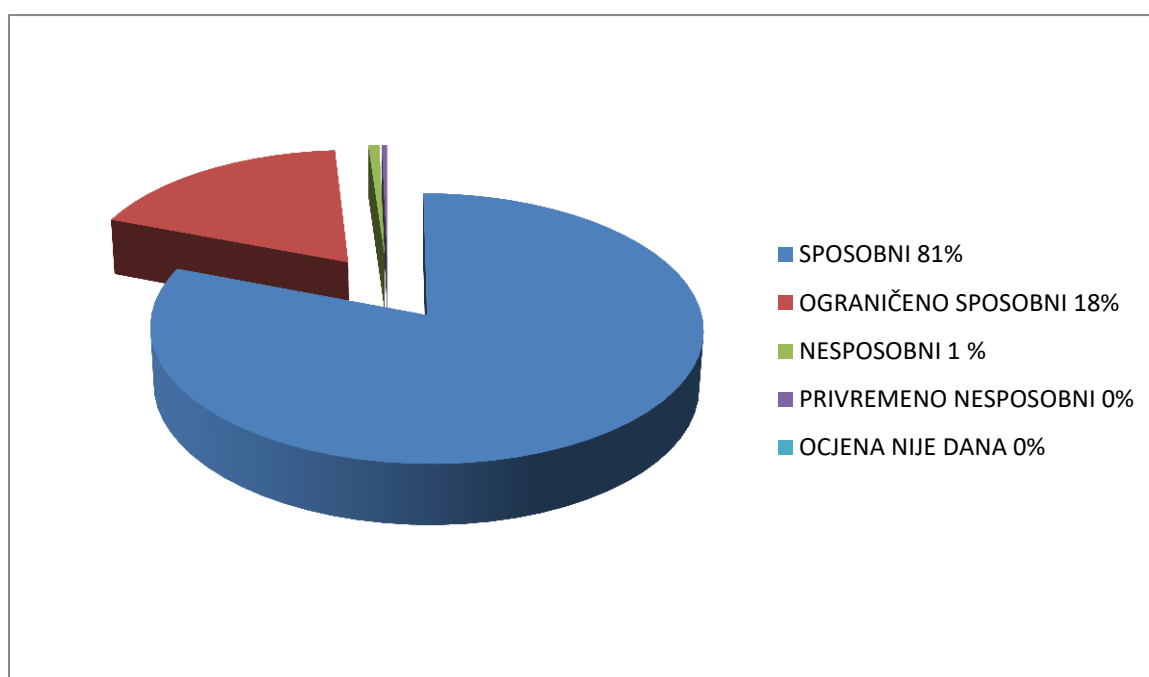
Tablica 4.3. Broj zdravstvenih pregleda pomoraca u privatnoj zdravstvenoj zaštiti i ocjene zdravstvene sposobnosti po županijama iz kojih su u proteklom razdoblju (2017.) dostavljeni podaci Hrvatskom zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu.

Županija	Ukupan broj pregledanih	Sposobni	Ograničeno sposoban	Nesposobni	Privremeno nesposobni	Ocjena nije dana
Karlovačka	14	14	0	0	0	0
Osječko-baranjska	0	0	0	0	0	0
Vukovarsko srijemska	0	0	0	0	0	0
Brodsko-posavska	0	0	0	0	0	0
Istarska	92	81	11	0	0	0
Primorsko-goranska	177	167	10	0	0	0

Zadarska	112	89	21	0	0	0
Šibensko-kninska	41	17	23	0	0	0
Splitsko-dalmatinska	569	439	121	5	4	0
Grad Zagreb	69	61	8	0	0	0
Dubrovačko-neretvanska	0	0	0	0	0	0
Republika Hrvatska	1074	868	194	8	4	0

U 2017. u Republici Hrvatskoj je ukupno pregledano 1074 pomoraca, a od toga najviše u Splitsko-dalmatinskoj županiji, Primorsko-goranskoj županiji, Zadarskoj županiji, Istarskoj županiji, i u Gradu Zagrebu.

Slika 4.4 prikazuje da je od ukupno izvršenih 1074 pregleda pomoraca njih 868 ocijenjeno sposobnima (81%), dok je 194 ocijenjeno ograničeno sposobnim (18%) nesposobnim je ocijenjeno 8 (1%) te privremeno nesposobnim 4 (0%). Razlozi ocjene ograničeno sposoban su: nošenje naočala-leća, vremensko ograničenje te ostalo.

Slika 4.4. Ocjena zdravstvene sposobnosti pomoraca pregledanih u 2017. godini.

Članak 37. Pravilnika o utvrđivanju uvjeta zdravstvene sposobnosti članova posade pomorskih brodova, brodica i jahti NN 93/2007, 107/14 predviđa mogućnost pisanog prigovora na uručenu svjedodžbu o zdravstvenoj sposobnosti, međutim u Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu u 2017. godini nije zaprimljen niti jedan prigovor na ocjenu radne sposobnosti.

4.3. Zdravstveni nadzor radnika čuvara i zaštitara u privatnoj zaštiti

Zdravstveni pregledi čuvara i zaštitara u privatnoj zaštiti obavljaju se prema Pravilniku o načinu određivanja opće i posebne zdravstvene sposobnosti čuvara i zaštitara u privatnoj zaštiti (NN38/04) i Izmjeni Pravilnika o načinu određivanja opće i posebne zdravstvene sposobnosti čuvara i zaštitara u privatnoj zaštiti (NN 106/04, NN38/08, NN 16/2011).

Registar čuvara i zaštitara u privatnoj zaštiti za 2017. je napravljen u Hrvatskom zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu.

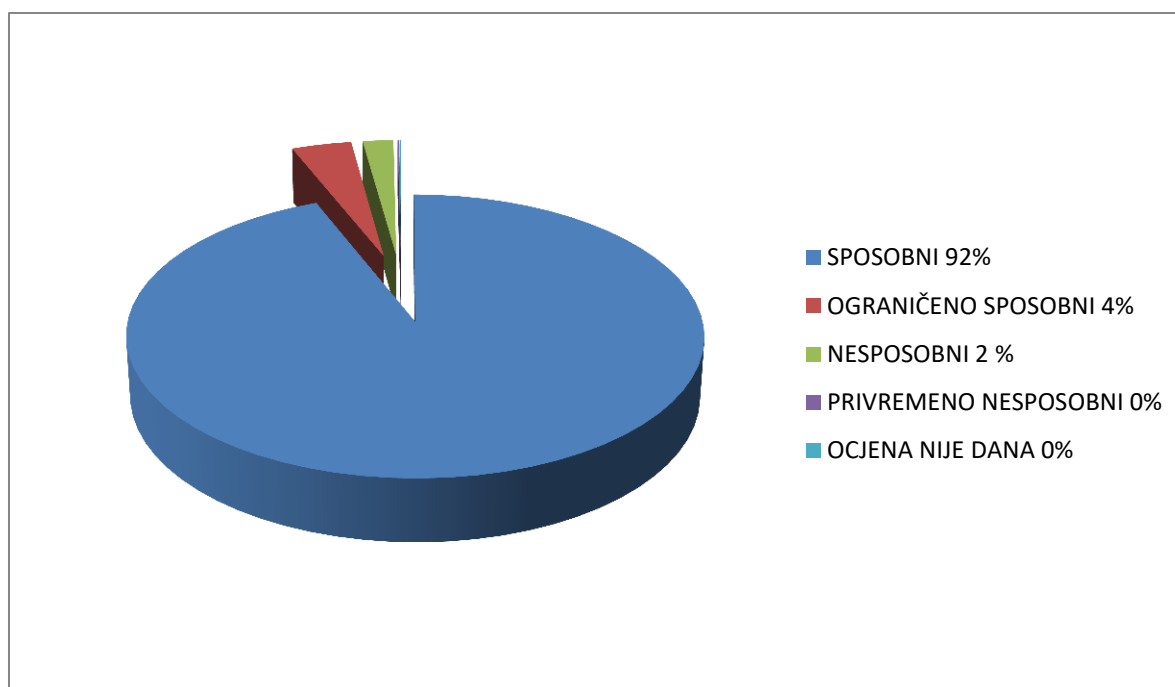
Pregledi su obavljani u specijalističkim ordinacijama medicine rada koje zadovoljavaju kriterije iz Pravilnika o načinu određivanja opće i posebne zdravstvene sposobnosti čuvara i zaštitara u privatnoj zaštiti.

Tablica 4.4. Broj zdravstvenih pregleda čuvara i zaštitara u privatnoj zdravstvenoj zaštiti i ocjene zdravstvene sposobnosti po županijama iz kojih su u proteklom razdoblju (2017.) dostavljeni podaci Hrvatskom zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu

Županija	Ukupan broj pregledanih	Sposobni	Nesposobni	Ograničeno sposobni	Privremeno nesposobni	Ocjena nije dana
Zagrebačka	0	0	0	0	0	0
Sisačko-moslavačka	2	2	0	0	0	0
Karlovačka	31	31	0	0	0	0
Primorsko-goranska	120	120	0	0	0	0
Požeško-slavonska	0	0	0	0	0	0
Brodsko-posavska	81	70	3	8	0	0
Zadarska	33	33	0	0	0	0
Osječko-baranjska	4	4	0	0	3	0

Vukovarsko-srijemska	36	36	0	0	0	0
Splitsko-dalmatinska	49	37	1	10	0	1
Istarska	146	138	8	0	0	0
Krapinsko – zagorska	0	0	0	0	0	0
Varaždinska	0	0	0	0	0	0
Bjelovarsko-bilogorska	0	0	0	0	0	0
Ličko-senjska	0	0	0	0	0	0
Virovitičko-podravska	33	33	0	0	0	0
Šibensko-kninska	4	4	0	0	0	0
Dubrovačko-neretvanska	0	0	0	0	0	0
Koprivničko-križevačka	0	0	0	0	0	0
Međimurska	0	0	0	0	0	0
Grad Zagreb	415	388	25	1	0	0
Republika Hrvatska	954	896	37	19	1	1

U 2017. u Republici Hrvatskoj je ukupno pregledano 954 zaštitara, a od toga najviše u Gradu Zagrebu, Istarskoj županiji, Primorsko-goranskoj županiji i Brodsko-posavskoj županiji.

Slika 4.5. *Raspodjela zdravstvene sposobnosti čuvara i zaštitara u privatnoj zaštiti pregledanih za rad u 2017. godini.*

Iz slike 4.5 je vidljivo da je na 954 pregleda koji su ukupno izvršeni sposobnima ocijenjeno 896 (94%) radnika, 37(4%) je ocijenjeno nesposobnima, 19 (2%) ih je ograničeno sposobnih, 1(0%) privremeno sposobnih, a kod 1 (0%) nije dana ocjena.

Razlozi ocjene zdravstvene nesposobnosti su: refrakcijske smetnje vida, poremećaj bulbomotorike s poremećenim prostornim vidom, naglušnost, trajno stanje poslije ozljede ili operativnog zahvata, izraziti tremor prstiju na rukama, smetnje ravnoteže i poremećena koordinacija, kronične bolesti želuca i crijeva, slabe perceptivne i specijalne sposobnosti, šećerna bolest i arterijska hipertenzija.

U Hrvatskom zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu zaprimljene su 4 kompletne žalbe. U sve 4 žalbe potvrđena je odluka prvostupanjske komisije o privremenoj i trajnoj nesposobnosti.

4.4. Evidencija podataka o radnicima koji pri radu pri radu drže i nose oružje

Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu vodi evidenciju o zdravstvenim pregledima radnika koji pri radu nose oružje, a pregledani su temeljem Pravilnika o zdravstvenim pregledima za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti za držanje i nošenje oružja (NN 22/13). O ocjeni zdravstvene sposobnosti izvješćuje se HZZZSR za one osobe koje su upućene na zdravstveni pregled na temelju članka 12. točke 4. Pravilnika, a prema člancima 45., 67., 70., 72., 72.a, 73., 79., i 81. Zakona o oružju (NN 63/07, 146/08, 59/12).

Tablica 4.5. Broj i vrsta zdravstvenih pregleda radnika koji pri radu drže i nose oružje

Broj izdanih liječničkih uvjerenja	Ocjena zdravstvene sposobnosti	Vrsta pregleda	Uvjerenje se izdaje u svrhu
2	SPOSOBAN	Prvi zdravstveni pregled	/1/ Izdavanja oružnog lista
157	SPOSOBAN	Redovni zdravstveni pregled	/1/ Izdavanja oružnog lista
13	SPOSOBAN	Redovni zdravstveni pregled	/3/ Izdavanja dopusnice za neposredno rukovanje vatrenim oružjem

Tijekom 2017. godine Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu zaprimio je 172 liječnička uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti za držanje i nošenje oružja. U 2 zahtjeva radilo se o prvim zdravstvenim pregledima dok se u ostalim zahtjevima radilo o redovnim zdravstvenim pregledima

Nadležni specijalist medicine rada dužan je HZZZSR izvijestiti nakon pregleda radnika koji je upućen na zdravstveni pregled radi sumnje u zdravstvenu sposobnost za držanje i nošenje oružja, kod davanja odobrenja za proizvodnju oružja, kod izdavanja dopusnice za neposredno rukovanje oružjem u proizvodnji, kod skladištenja i čuvanja eksplozivnih tvari (oružja i streljiva), kod obavljanja poslova na popravljanju i prepravljanju oružja, u civilnom streljaštvu za obavljanje sportske djelatnosti i nošenja i držanja oružja i streljiva. To znači da na liječničkom uvjerenju koje izdaje nadležni specijalist medicine rada nakon obavljenog zdravstvenog pregleda treba označiti u koju svrhu se izdaje uvjerenje o sposobnosti/nesposobnosti: izdavanja oružnog lista, izdavanja odobrenja za obavljanje djelatnosti propisanih Zakonom o oružju, te izdavanju dopusnice za rukovanje vatrenim oružjem. S obzirom da iz liječničkih uvjerenja nije razvidno po kojim člancima Zakona o oružju je radnik bio pregledan potrebno je preispitati sadašnji oblik postupanja nadležnog specijalista medicine rada.

5.

PRAĆENJE IZLOŽENOSTI SPECIFIČNIH GRUPACIJA RADNIKA

5.1. Praćenje izloženosti karcinogenima i/ili mutagenima

Karcinogeni i mutageni imaju štetni učinak na ljudsko zdravlje pa je potrebno utvrditi njihovu prisutnost na radnom mjestu i poduzeti odgovarajuće mjere zaštite. Pravilnikom o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenima i/ili mutagenima (NN 091/2015) utvrđene su obveze poslodavca u pogledu zaštite zdravlja i sigurnosti radnika od rizika pri radu s karcinogenima i/ili mutagenima uključujući i prevenciju tih rizika. Prema Uredbi EZ 1272/2008 (tzv. CLP Uredba) oznake upozorenja za karcinogene 1A, 1B i 2 kategorije su H350, H350i i H351, a za mutagene 1A, 1B i 2 kategorije su oznake H340 i H341.

Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu (u daljem tekstu: Zavod) od 2010. g. vodi evidenciju radnika izloženih karcinogenima i/ili mutagenima (u daljem tekstu: K-M tvari) za koje je dobio podatke o tome. I tijekom 2017. godine Zavod je nastavio provoditi različite radnje u cilju dobivanja podataka o poslodavcima koji u svom radu koriste K-M tvari i radnicima izloženim tim tvarima, a radi popunjavanja „Evidencije radnika izloženih karcinogenim i/ili mutagenim tvarima“. Prikupljani su podaci o sigurnosno-tehničkim listovima za K-M tvari, koje su poslodavci dostavili Zavodu za toksikologiju te se od poslodavaca za koje se utvrdilo da u svom radu koriste K-M tvari tražilo da dostave podatke o radnicima izloženim K-M tvarima.

5.1.1. Izvor podataka za evidenciju radnika izloženih K-M tvarima

Zakonom o zdravstvenoj zaštiti (NN br. 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 12/12, 35/12, 70/12, 82/13, 22/14, 154/14) propisano je da Zavod, pored ostalih poslova, vodi evidenciju radnika izloženih pojedinim štetnostima, opasnostima i naporima u slučajevima kada to nalažu propisi iz područja sigurnosti na radu. Pravilnikom o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenima i/ili mutagenima (u daljem tekstu: Pravilnik) koji je donesen temeljem Zakona o zaštiti na radu (NN br. 71/14, 118/14) propisno je da poslodavci koji u svom radu koriste K-M tvari o tome pismeno obavijeste Zavod u roku od 30 dana prije početka korištenja tih tvari. Pravilnikom je propisano i koje podatke poslodavac treba dostaviti Zavodu (o djelatnosti i postupcima koje obavlja i razloge za uporabu K-M tvari; o identifikaciji K-M tvari; o količini proizvedene ili korištene K-M tvari; broju i imenima radnika izloženih K-M tvarima; poduzetim preventivnim tehničkim i zdravstvenim mjerama; vrsti osobne zaštitne opreme koja se koristi; prirodni stupnju i trajanju izloženosti; mogućnosti zamjene K-M tvari), ali Zakonom o zaštiti na radu nije kažnjivo ako poslodavac ne dostavi navedene podatke.

Do kraja 2017. g. Zavod je dobio podatke od 14 poslodavaca za ukupno **172** radnika izložena K-M tvarima. Dostavljeni su podaci sukladno gore navedenom Pravilniku.

Raspodjela prispjelih podataka prema županijama prikazana je u Tablica 5.1.

Tablica 5.1. Broj radnika izloženih K-M tvarima po županijama

Županije	Ukupno	Udio %
Zagrebačka	40	23,26
Istarska	2	1,16
Grad Zagreb	38	22,09
Sisačko-moslavačka	50	29,07
Varaždinska	2	1,16
Primorsko-goranska	40	23,26
Ukupno radnika	172	100,0

5.1.2. Dob i spol radnika izloženih K-M tvarima

U evidenciji radnika izloženih K-M tvarima za 2017. godinu upisano je 172 radnika. U Tablica 5.2. naveden je broj izloženih radnika prema spolu (61,05% muškaraca, 38,95% žena) i prema starosti radnika.

Tablica 5.2. Broj radnika izloženih K-M tvarima prema spolu i starosti

Starost radnika	M	Ž	Ukupno
18-29	13	6	19
30-39	30	29	59
40-49	24	16	40
50-59	28	13	41
60+	10	3	13
Ukupno	105	67	172

5.1.3. Gospodarska djelatnost poslodavca, zanimanje i poslovi koje obavljaju izloženi radnici

U Tablica 5.3. naveden je broj radnika izloženih K-M tvarima prema gospodarskoj djelatnosti poslodavaca kod kojeg su zaposleni. Najviše radnika izloženih K-M tvarima je u djelatnosti Proizvodnje osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka (prema NKD 2007).

U Tablica 5.4. naveden je broj radnika razvrstan prema djelatnostima i županijama, u Tablica 5.5. navedena su zanimanja izloženih radnika prema Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja NKZ 10 (NN br. 147/10 i 14/11) dok je u Tablica 5.6. naveden popis poslova na kojima rade radnici izloženi K-M tvarima.

Tablica 5.3. Broj izloženih radnika prema djelatnostima poslodavca

Djelatnosti prema NKD 2007	Ukupno
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	
18 Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	2
20 Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	40
21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka	76
26 Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	5
27 Proizvodnja električne opreme	26
F GRAĐEVINARSTVO	
42 Gradnja građevina niskogradnje	6
G TRGOVINA NA VELIKO, OSIM TRGOVINE MOTORNIM VOZILIMA I MOTOCIKLIMA	
46 Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	16
Q DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	
86 Djelatnosti zdravstvene zaštite	1
Ukupno	172

Tablica 5.4. Broj izloženih radnika prema djelatnosti poslodavca razvrstanih po županijama (HR031 – Primorsko-goranska županija; HR036 – Istarska županija; HR041 – Grad Zagreb; HR042 – Zagrebačka županija; HR044 – Varaždinska županija; HR04E – Sisačko-moslavačka županija)

Djelatnost prema NKD 2007	Županije						Ukupno
	HR031	HR036	HR041	HR042	HR044	HR04E	
18 – Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	0	2	0	0	0	0	2
20 – Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	0	0	15	2	0	25	40
21 – Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka	39	0	11	26	0	0	76
26 – Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	0	0	0	0	0	5	5
27 – Proizvodnja električne opreme	0	0	6	0	0	20	26
42 – Gradnja građevina niskogradnje	0	0	6	0	0	0	6
46 – Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	0	0	0	14	2	0	16
86 Djelatnosti zdravstvene zaštite	1	0	0	0	0	0	1
Ukupno	40	2	38	40	2	50	172

Tablica 5.5. Broj izloženih radnika prema zanimanju

Podvrsta zanimanja prema NKZ 10	Ukupno
214 Stručnjaci/stručnjakinje tehničko-tehnoloških znanosti	24
314 Laboratorijski tehničari/laboratorijske tehničarke u biomedicini, biologiji, farmakologiji i srodna zanimanja	57
413 Skladišni, proizvodni, prometni i komercijalni službenici	13
432 Službenici/službenice u skladištu, proizvodnji, prometu i srodnim djelatnostima	1
813 Rukovatelji/rukovateljice kemijskih postrojenja i srodna zanimanja	72
911 Čistači/čistačice, perači/peračice, kućne pomoćnice i srodna zanimanja	5
Ukupno radnika	172

Tablica 5.6. Popis poslova na kojima su radnici izloženi K-M tvarima

Poslovi pri kojima je radnik izložen K-M tvarima	Ukupan broj radnika
analiza i razvoj novih metoda u procesu galvanizacije	8
doziranja hidrazina	19
uzorkovanje, vaganje i skladištenje sirovine	7
manipulacije u skladištu	5
poslovi u pogonu galvanizacije	36
poslovi u proizvodnji dodataka stočnoj hrani	2

prijevoz, utovar, istovar	7
poslovi u laboratoriju	60
rukovanje tehnološkom opremom na postrojenju	23
čišćenje	5
Ukupno radnika	172

5.1.4. Vrste K-M tvari kojima su radnici izloženi, način i duljina izloženosti

Popis KM tvari kojima su radnici izloženi nalazi se u Tablici 5.6. Od ukupnog broja izloženih radnika za koje imamo podatke (172) neki radnici izloženi su istovremeno više K-M tvari (Tablica 5.67.). Tablica 5.8. prikazuje način na koji su radnici izloženi (preko kože, udisanjem).

Tablica 5.6. Popis K-M tvari kojima su radnici izloženi

Naziv tvari	Broj radnika	Naziv tvari	Broj radnika
Akrilamid	16	kalijev metavanadat	7
Arsenov trioksid	14	kobalotov sulfat	5
benzen	23	Kromna kiselina	2
Benzin klorid	16	Metronidazol	8
Congo Red	14	niklov bis(sulfamidat)	5
fenilhidrazin klorid	21	Niklov diklorid	30
Fenofalein	24	niklov sulfamat	12
Formaldehid	11	Niklov sulfat	30
formamid	2	Pararosalin hidroklorid	14
hidrazin	39	tioacetamid	21
hidrazin sulfat	39	trikloretilen	28
kalij bromat	25	trypan blue	3
Kalij kromat	27		
Ukupan broj tvari kojima su radnici izloženi: 25			

Tablica 5.7. Broj radnika izloženih jednoj ili više K-M tvari

Broj K-M tvari	Broj izloženih radnika
1	15
2	27
3	18
4	17
5	19
8	16
Ukupno	172

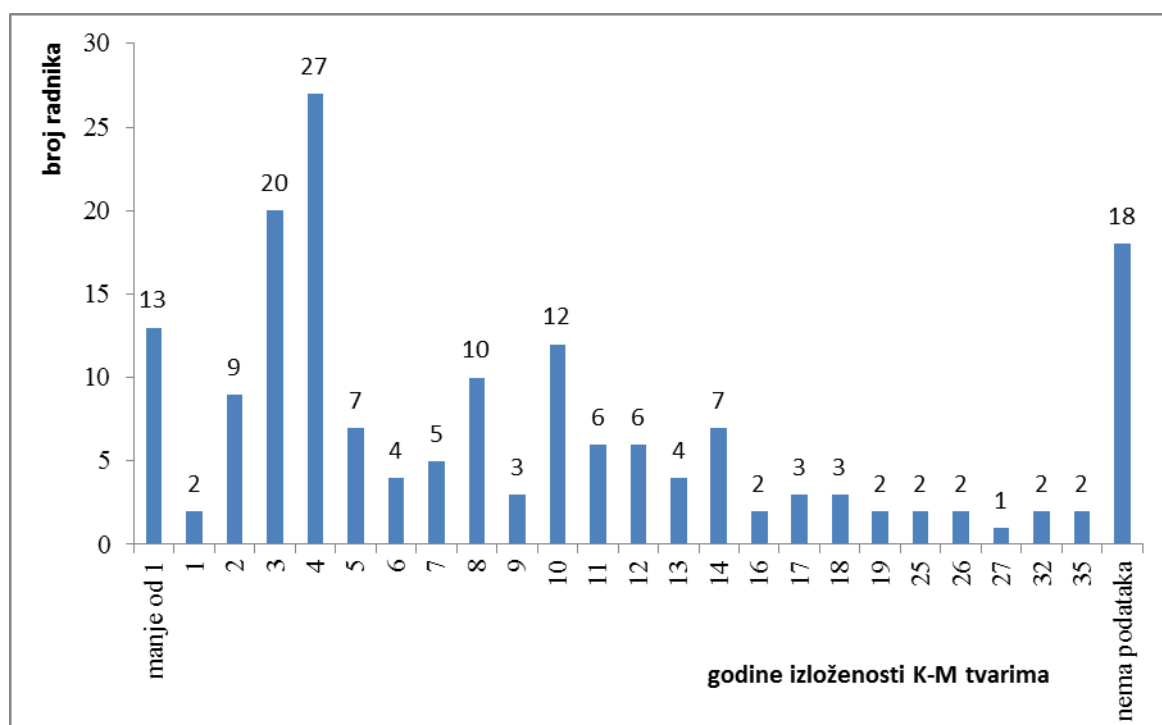
Tablica 5.8. Način na koji su radnici izloženi K-M tvarima

Način izloženosti	Ukupno radnika
Preko kože	161
Udisanjem	151

Tablica 5.9. pokazuje je dnevnu izloženost radnika koji rade s K-M tvarima dok Slika 5.1. pokazuje trajanje (u godinama) barem jednoj K-M tvari.

Tablica 5.9. Dnevna izloženost radnika

Dnevna izloženost	Broj radnika
do 1 sat	86
od 1 do 4 sata	40
od 4 do 8 sati	23
samo u slučaju incidenta	21
nije poznato	2
Ukupno radnika	172

Slika 5.1. Broj radnika prema dužini izloženosti K-M tvarima

Tablica 5.10. pokazuje da svi radnici koji rade s KM tvarima nisu bili na liječničkom pregledu prije početka rada s K-M tvarima i da jedan dio radnika nije obavio periodični liječnički pregled.

Tablica 5.10. Obavljeni liječnički pregledi

Obavljen liječnički pregled	Broj radnika
Prije stupanja na poslove s K-M tvarima	163
Periodično tijekom rada s K-M tvarima	168

5.1.5. Zaključci

Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu je, sukladno svojim obvezama iz Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Pravilniku o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenima i mutagenima, ustrojio evidenciju radnika izloženih karcinogenim i/ili mutagenim tvarima. U proteklih 7 godina Zavod je dobio podatke od 14 hrvatskih poslodavaca za 172 radnika izložena K-M tvarima, što je jako malo.

Analiza dobivenih podataka pokazuje da više muškaraca radi s KM tvarima (61,05%) . Što se tiče dobne strukture, trećina radnika (i muškaraca i žena) je starosti 30-39 godina. Najviše radnika KM tvarima je izloženo u prerađivačkoj industriji. Radnici su istovremeno izloženi više od jedne KM tvari, a način izloženosti je putem kože, udisanjem ili istovremeno putem kože i disanjem. Najveći broj radnika (50%) izložen je KM tvarima dnevno do 1h. Najveći broj radnika (15,69%) radi 4 godine na poslovima gdje je izložen KM tvarima.

5.2. Evidencija i analiza podataka o radnicima i ustanovama u kojima su radnici izloženi citostaticima

Zbog rizika od oštećenja zdravlja radnici u zdravstvu koji rade s citostaticima podliježu odredbama Naredbe o načinu rukovanja lijekovima koji sadrže citotoksične supstance (NN 30/91) i Pravilnika o zaštiti od rizika zbog izloženosti karcinogenima i /ili mutagenima (NN 91/15) (dalje Pravilnik). Prema Pravilniku poslodavci koji posjeduju mutagene i/ili karcinogene dužni su podatke o radnicima dostavljati Hrvatskom zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu (dalje HZZZSR). Prema članku 9. navedenog Pravilnika poslodavac je dužan u roku od 30 dana obavijestiti središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove inspekcije i Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu o korištenju karcinogena i/ ili mutagena te prema istom članku 9. stavku 3 točki 4 istog Pravilnika voditi ažuriran popis radnika koji obavljaju takve poslove.

Organizacije zdravstva u kojima se primjenjuju lijekovi koji sadrže citotoksične tvari (citostatici) dužne su i prema stavku 4, Naredbe o načinu rukovanja lijekovima koji sadrže citotoksične supstance (NN 30/91) u cilju neugrožavanja zdravlja zdravstvenih radnika, radnika u zdravstvu (dalje: radnici) , bolesnika i posjetitelja u bolnici, odnosno radi nezagađivanja radne i šire okoline, osigurati evidenciju radnih mjesta i osoblja koje dolazi u neposredan dodir s citotoksičnim lijekovima.

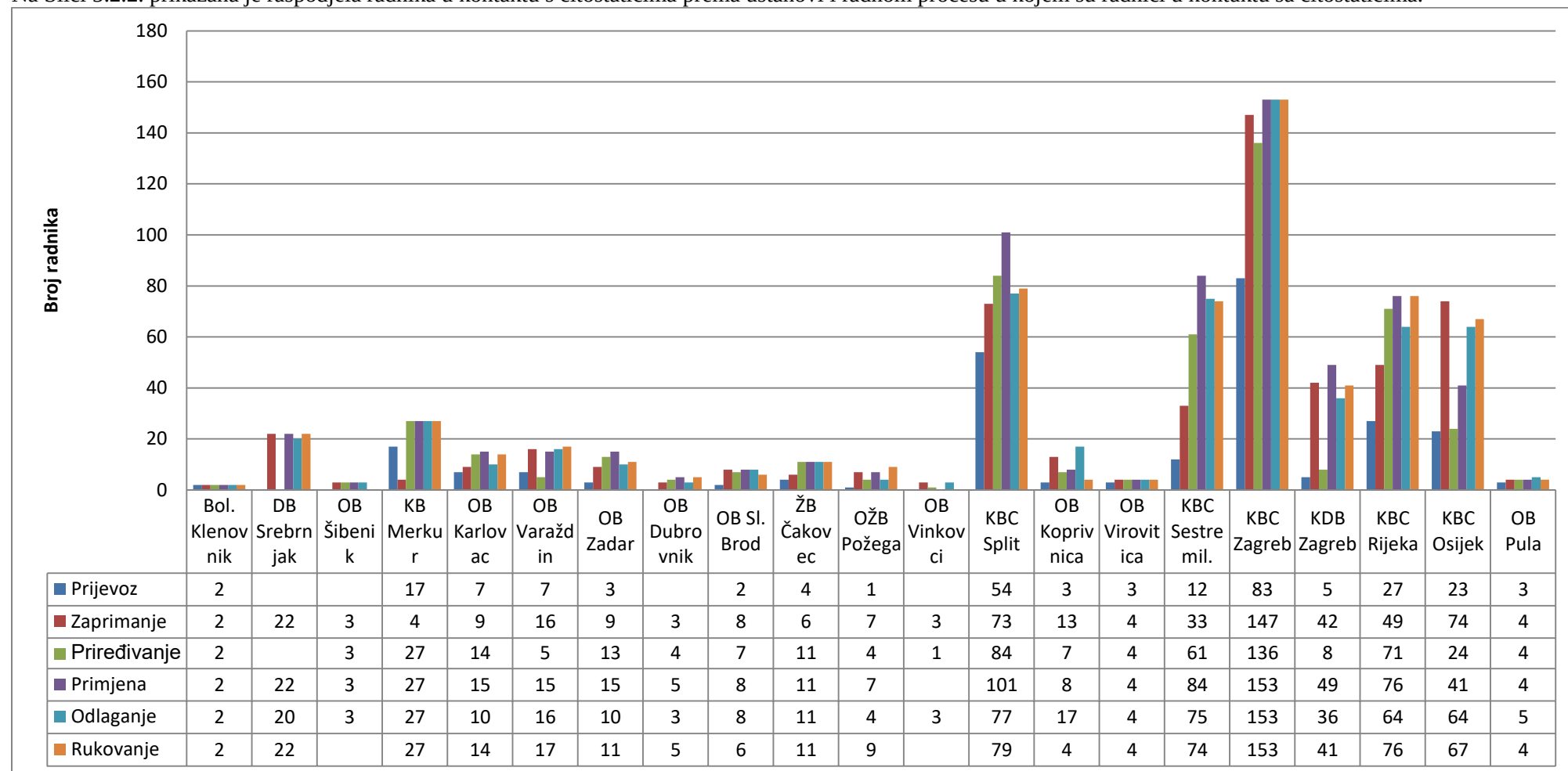
U Registar je u 2017. godini novoupisanih bilo 60, a ispisane su 2 osobe.

U Republici Hrvatskoj citostatici se primjenjuju u 21 zdravstvenoj ustanovi, a podaci su prikazani u tablici 5.2.1. Najveći broj prijavljenih radnika zaposleno je u KBC Zagreb (193), zatim u KBC Split (105), KBC Osijek (101), KBC Sestre milosrdnice (93) i KBC Rijeka (84) i dok je neznan broj prijavljenih je u bolnici Klenovnik (2), OB Šibenik (3), OB Dubrovnik (5), OB Vinkovci (5) i OB Virovitica (4).

Tablica 5.2.1. Podaci prema zdravstvenim ustanovama za 2017. godinu

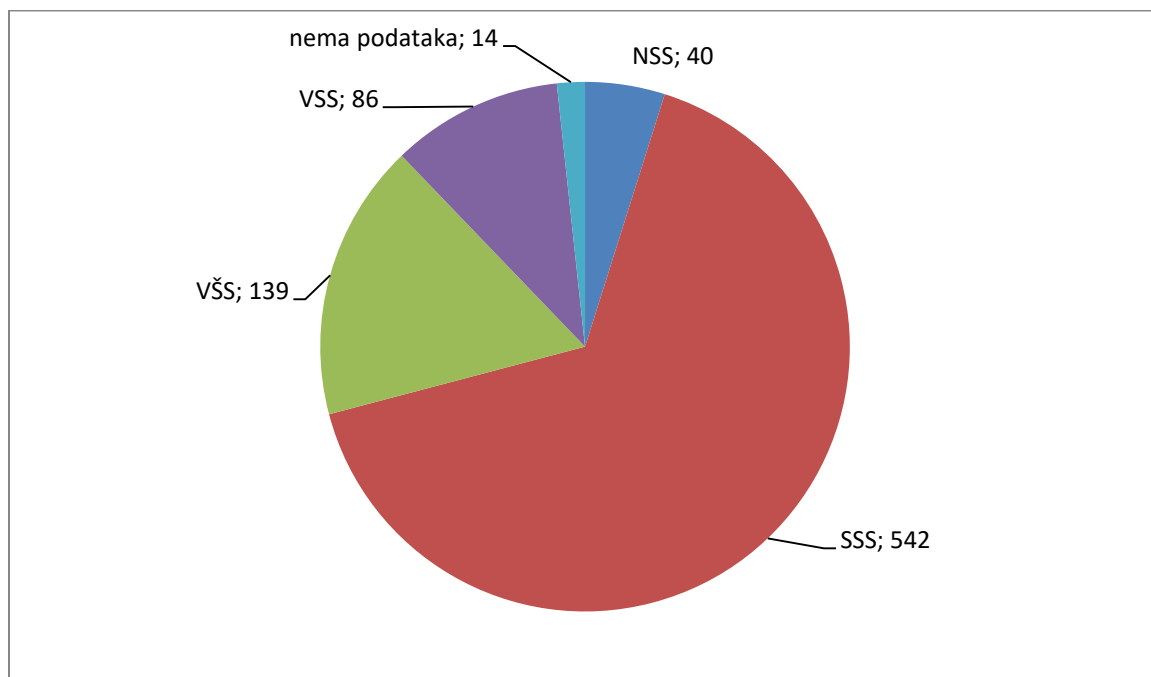
USTANOVA	ukupno	NSS	SSS	VŠS	VSS	nije poznato
Bolnica Klenovnik	2		2			
DB Srebrnjak	22		17	2	3	
OB Šibenik	3		2	1		
KB Merkur	27		23	3	1	
OB Karlovac	15		7	7	1	
OB Varaždin	25	4	13	2	6	
OB Zadar	15		13	1	1	
OB Dubrovnik	5		3		2	
OB Sl. Brod	8		3	5		
ŽB Čakovec	12	1	8	3		
OŽB Požega	17	3	6	6	2	
OB Vinkovci	5		3	2		
KBC Split	105		63	18	23	1
OB Koprivnica	24	10	10	2	2	
OB Virovitica	4		2	2		
KBC Sestre milosrdnice	94		64	18	12	
KBC Zagreb	193	20	131	32	6	4
KDB Zagreb	52		40	3	9	
KBC Rijeka	84		55	20	9	
KBC Osijek	101	1	75	11	7	7
OB Pula	6	1	2	1	2	

Na Slici 5.2.2. prikazana je raspodjela radnika u kontaktu s citostaticima prema ustanovi i radnom procesu u kojem su radnici u kontaktu sa citostaticima.

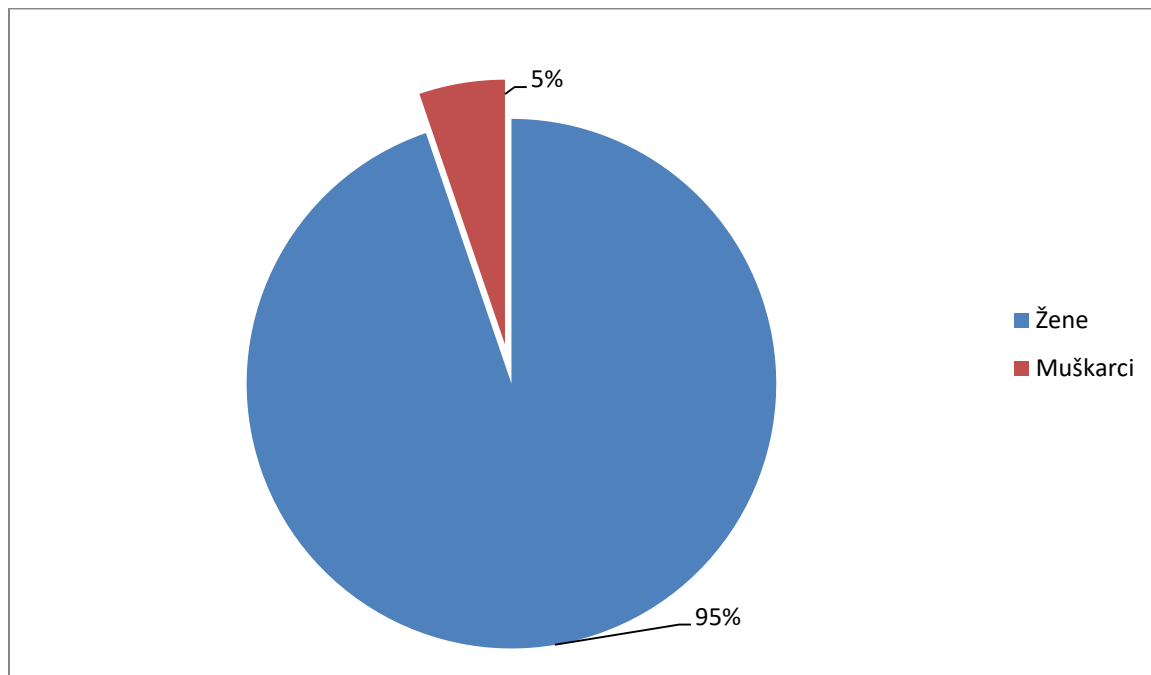
Slika 5.2.1. Raspodjela radnika prema radnom procesu u kojem su u kontaktu s citostaticima za 2017. godinu.

U Republici Hrvatskoj s citostaticima radi 820 radnika u zdravstvu. Najviše radnika koji rade s citostaticima je srednje stručne spreme 542 (66%), zatim slijede radnici više stručne spreme 139 (17%) i visoke stručne spreme 86 (10%) te radnici niske stručne spreme 40 (5%) (pogledaj Sliku 5.2.2.) dok za 14 radnika nemamo podatke o stručnoj spremi (2%).

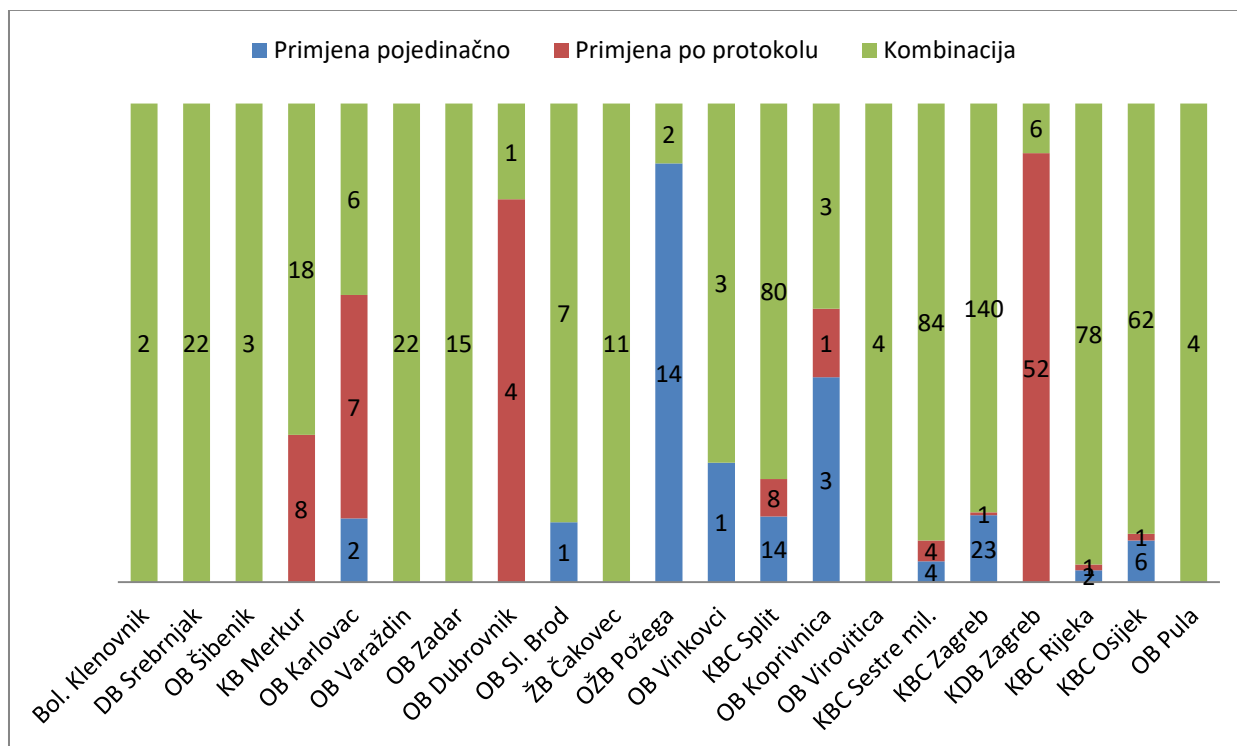
Slika 5.2.2. Ukupni broj radnika prema stručnoj spremi za 2017. godinu

Iz Slike 5.2.3. razvidno je da je 95% radnika koji rade s citotoksičnim lijekovima ženskog spola.

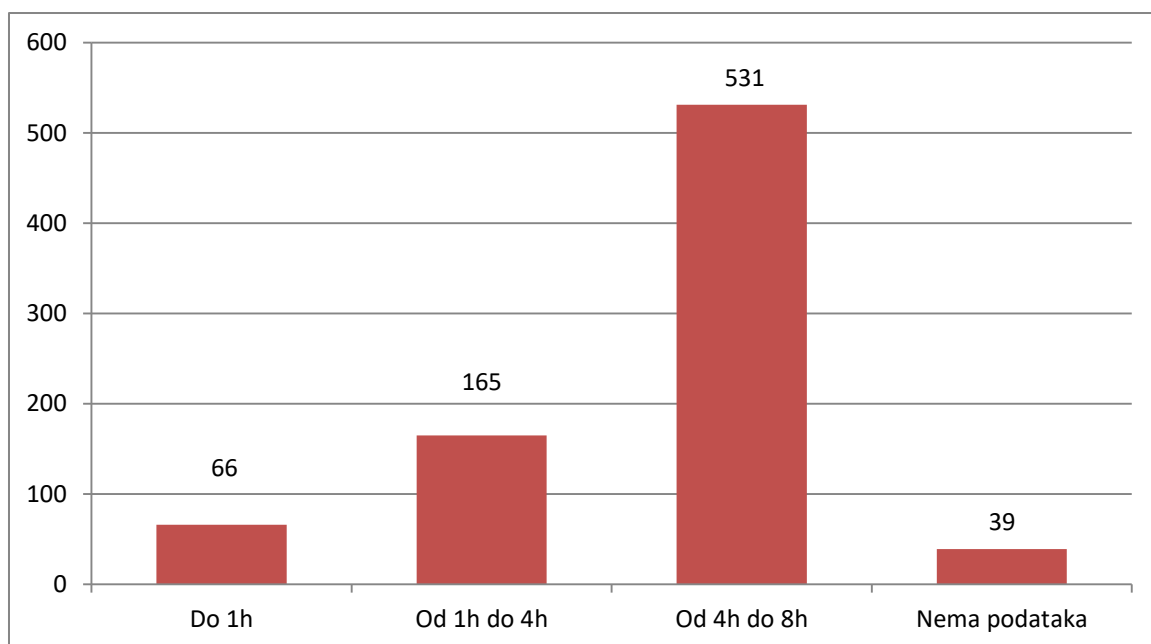
Slika 5.2.3. Broj radnika koji rade s citostaticima prema spolu za 2017. godinu

Slika 5.2.4. prikazuje učestalost načina primjene citotoksičnih lijekova (pojedinačno, prema protokolu ili kombinacija) gdje se može primijetiti da se većinom koriste kombinacije citotoksičnih lijekova osim u KBC Zagreb, OB Dubrovnik i OB Karlovac gdje je najveći broj primjena po protokolu, dok u OŽB Požega i OB Koprivnica prevladava primjena citotoksičnih lijekova pojedinačno.

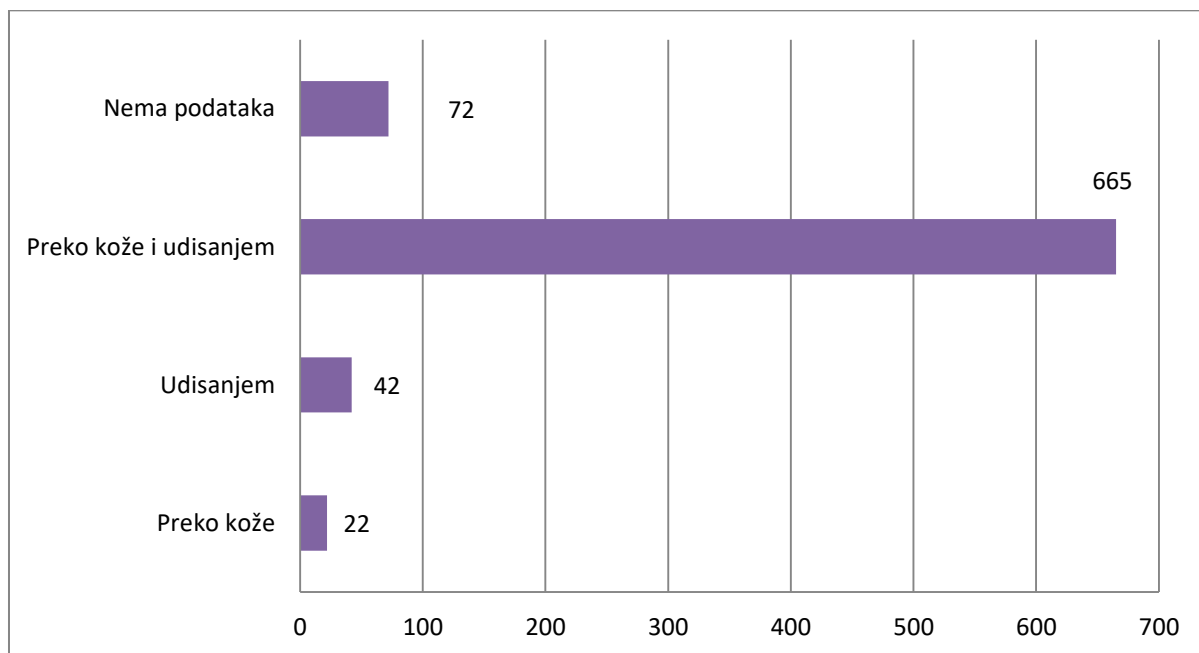
Slika 5.2.4. Vrste pripravaka u primjeni za 2017. godinu

Iz Slike 5.2.4. razvidno je da je najviše radnika u kontaktu sa citostaticima 4-8 sati (67%).

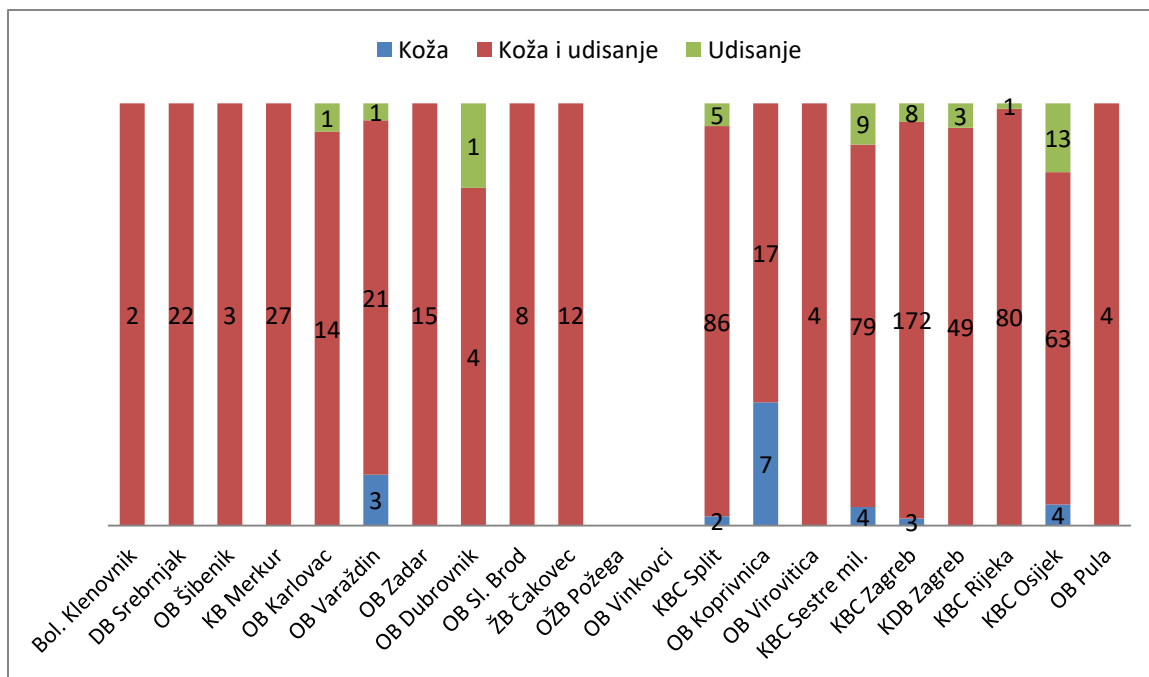

Slika 5.2.5. Ukupni broj radnika prema trajanju dnevne izloženosti tijekom osmosatnog radnog vremena

Najviše radnika je, njih 684, izloženo citostaticima preko kože i udisanjem (83%), preko kože 3%, udisanjem 5%, dok za 9% nisu dostavljeni podaci (pogledaj Sliku 5.2.6.). Na slici 5.2.7 prikazana je izloženost po ustanovama.

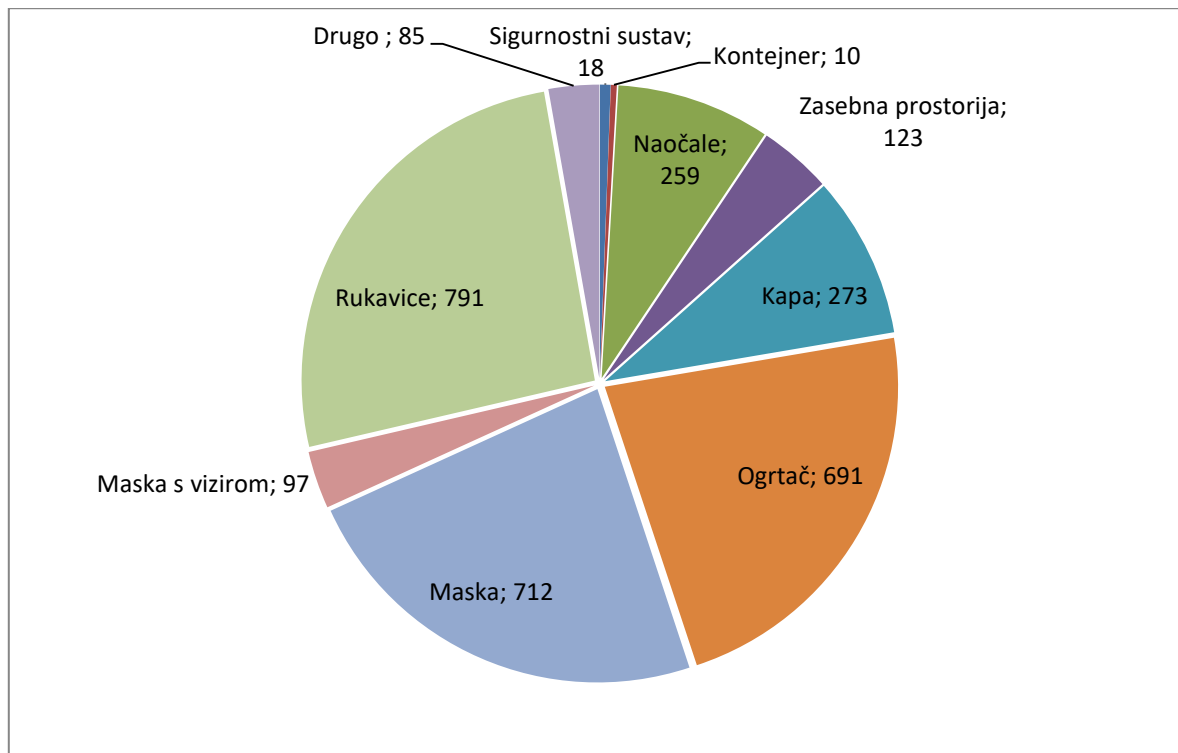

Slika 5.2.6. Ukupni broj radnika prema putevima izloženosti

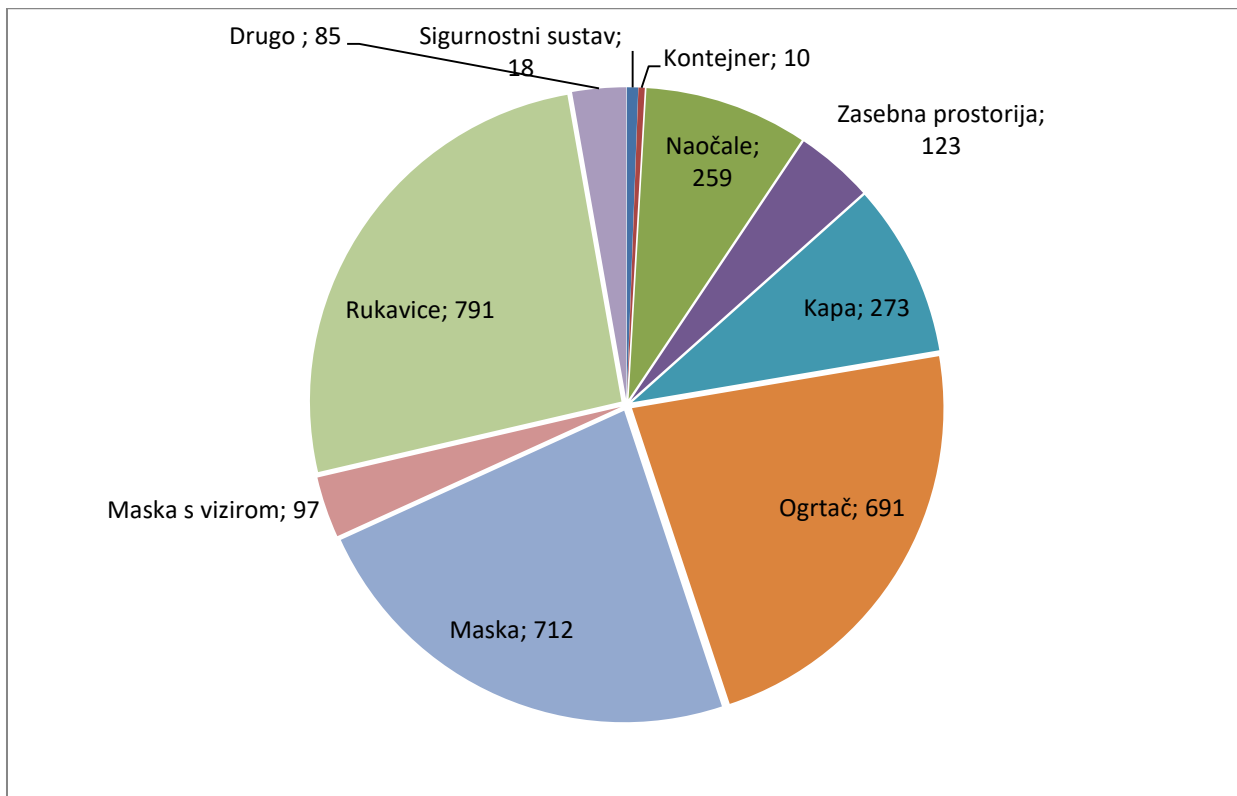
Slika 5.2.7. Prikaz puteva izloženosti radnika citostaticima za 2017. godinu

Podatke o gutanju citotoksične supstance nisu traženi jer se takav način unosa može se dogoditi jedino kod incidenta ili namjernog unošenja. Od osobne zaštite skoro svi radnici koriste rukavice (100%), a uz rukavice još koriste maske (87%), ogrtače (84%), te kape (33%) i naočale (32%) dok 15% radnika pri radu sa citostaticima koristi zasebnu prostoriju (digestor, zaštitni kabinet, mikrobiološku komoru) (pogledaj Sliku 5.2.8.).

Slika 5.2.8. Ukupni broj radnika po korištenim osobnim zaštitnim sredstvima (prema ispunjenim upitnicima)

Na slici 5.2.9. prikazano je korištenje osobnih zaštitnih sredstava prilikom rukovanja sa citotoksičnim lijekovima.

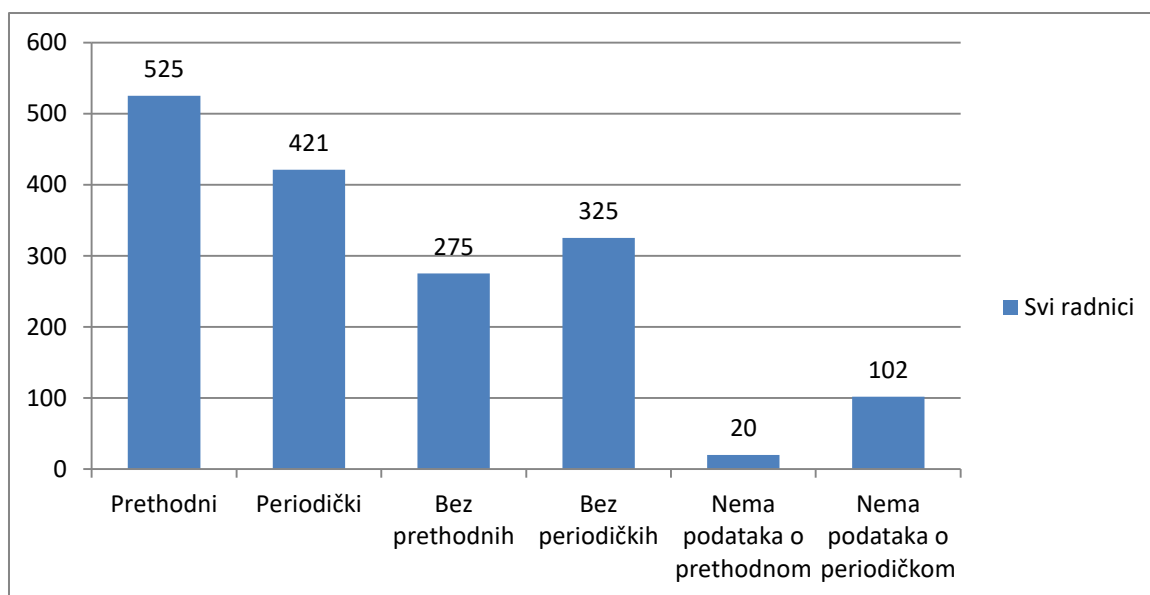

Slika 5.2.9. Ukupni broj radnika po korištenim osobnim zaštitnim sredstvima (prema ispunjenim upitnicima)

Prema članku 17. Pravilnika i prema članku 1. stavak 2, Naredbe o načinu rukovanja lijekovima koji sadrže citotoksične supstance (NN 30/91, daljnjem tekstu Naredba), organizacije zdravstva dužne su osigurati prethodne te redovne sistematske zdravstvene preglede (u daljnjem tekstu periodički pregledi) za osoblje koje dolazi u dodir s lijekovima koji sadrže citotoksične supstancije.

Za radnike koji su započeli rad s citostaticima prije stupanja Naredbe na snagu, poslodavca nije imao obvezu uputiti ih na preventivne zdravstvene preglede (prethodne i periodičke), a nakon stupanja naredbe na snagu svi radnici izloženi citostaticima moraju obaviti sada propisane preglede.

Prema dostupnim podacima u Registru je 2017. godine zabilježeno da je od upisanih 820 radnik, 525 radnika pristupilo prethodnom pregledu, dok je 421 radnika pristupilo periodičkim pregledima. Prethodnom pregledu nije pristupilo 275 radnik, a periodičkom 325 radnika. (pogledaj Sliku 5.2.10).

Slika 5.2.10. Ukupni broj radnika po obavljenim pregledima

6.

EVIDENCIJA PODATAKA O ORDINACIJAMA I SPECIJALISTIMA MEDICINE RADA I STRUČNJACIMA ZAŠTITE NA RADU

6.1. Evidencija podataka o ordinacijama i specijalistima medicine rada

U Republici Hrvatskoj u 2017. godini, temeljem odobrenja Ministarstva zdravlja, djelatnost medicine rada obavljalo je 198 specijalista/ice medicine rada/sporta. Djelatnost medicine rada provodile su privatne ordinacije medicine rada (62), zdravstvene ustanove medicine rada (42), poliklinike koje imaju djelatnost medicine rada (18), domovi zdravlja (40) i trgovačka društva (2), ukupno 164. Osim ordinacija i ustanova medicine rada koje funkcioniraju na primarnoj razini zdravstvene zaštite, na državnoj razini organiziran je i funkcionira Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu. Ukupno je 141 specijalista/ice medicine rada/sporta (119 ustanova/privatna praksa) imalo ugovor o provođenju specifične zdravstvene zaštite radnika s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje.

Zastupljenost ordinacija i ustanova medicine rada u pojedinim županijama Republike Hrvatske nije uravnotežena. U tablici 6.1. i na slici 6.1. prikazan je broj ordinacija medicine rada u pojedinim županijama te prosječan broj radnika o kojima se brine jedan specijalist medicine. Budući da sve ordinacije i ustanove medicine rada nemaju nositelja tima, tj. zaposlenog specijalistu medicine rada u stalnom radnom odnosu, u tablici 6.1. je naveden i ukupan broj ordinacija medicine rada u pojedinoj županiji, uključujući i one koje nemaju stalnog nositelja tima. U analizi su uzeti relevantni podaci o broju radnika u pojedinim županijama RH Državnog zavoda za statistiku.

Zastupljenost ordinacija i ustanova medicine rada u pojedinim županijama bitno je različita i kreće se od 3 606 radnika u Brodsko-posavskoj županiji do 18 338 radnika u Međimurskoj županiji, a u Republici Hrvatskoj prosječno se jedan specijalist medicine rada brine o 6 843 radnika. U Europskoj zajednici se broj radnika po jednom specijalisti medicine rada kreće od 3500 do 7000 (WHO McDonald, Baransky; Scope and strategy of Occupational Medicine, 2000), a preporuka Međunarodne komisije za zdravlje na radu (International Commission of Occupational Health) je 5 000 radnika u skrbi jednog specijaliste medicine rada. Broj radnika koji je prosječno u Republici Hrvatskoj u skrbi jednog specijaliste medicine rada je veći nego u zemljama Europske unije, i skoro dvostruko veći od preporučenog broja od strane Međunarodne komisije za zdravlje na radu.

U nastavku dokumenta je dan popis svih ordinacija i ustanova u kojima se u RH obavlja djelatnost medicine rada, s navedenim statusima i adresama ustanova, kontakt podacima, imenima specijalista medicine rada koji rade u tim ordinacijama i ustanovama te posebnim odobrenjima za obavljanje pojedinih vrsta preventivnih pregleda. Posebna odobrenja obuhvaćaju obvezu zadovoljavanja posebnih uvjeta prema sljedećim pravilnicima:

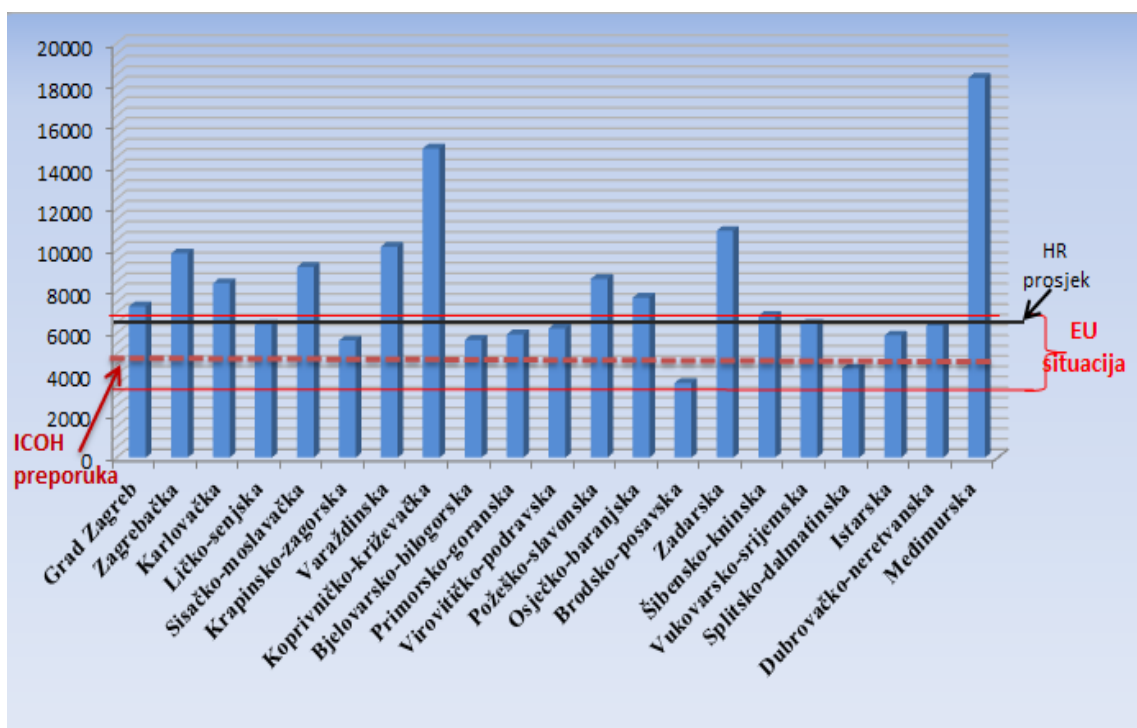
1. **Ionizirajuće zračenje:** Pravilnik o zdravstvenim uvjetima izloženih radnika i osoba koje se obučavaju za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja (NN 080/13).
2. **Pomorci:** Pravilnik o utvrđivanju uvjeta zdravstvene sposobnosti članova posade plovila unutarnje plovidbe (NN 04/16) i Pravilnik o utvrđivanju uvjeta zdravstvene sposobnosti članova posade pomorskih brodova, brodica i jahti (NN 93/07)
3. **Privatna zaštita:** Pravilnik o načinu utvrđivanja opće i posebne zdravstvene sposobnosti čuvara i zaštitara u privatnoj zaštiti (NN 38/04, 106/04, 38/08), Pravilnik o izmjeni pravilnika o načinu utvrđivanja opće i posebne zdravstvene sposobnosti čuvara i zaštitara u privatnoj zaštiti (NN38/08) i Pravilnik o izmjenama pravilnika o načinu utvrđivanja opće i posebne zdravstvene sposobnosti čuvara i zaštitara u privatnoj zaštiti (NN16/11)
4. **Oružje:** Pravilnik o zdravstvenim pregledima za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti za držanje i nošenje oružja (NN 22/13).
5. **Piloti:** Pravilnik o zdravstvenoj sposobnosti zrakoplovnog osoblja na koje se ne primjenjuje odredba Uredbe Komisije (EU) broj 1178/2011 od 3. studenog 2011. o uspostavljanju tehničkih zahtjeva i administrativnih procedura u vezi članova posade zrakoplova u civilnom zrakoplovstvu (NN075/2013)
6. **Vozači:** Pravilnik o zdravstvenim pregledima vozača i kandidata za vozače (NN 137/15), Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o zdravstvenim pregledima vozača i kandidata za vozače (NN 132/17)

Postojeće informacije prezentiraju sadašnju situaciju u Republici Hrvatskoj, a mogu poslužiti za određivanje kriterija za „pokrivenost“ radne populacije ordinacijama i specijalistima medicine rada.

Tablica 6.1. Broj ordinacija medicine rada i broj radnika o kojima se prosječno brine jedan specijalist medicine

Županija	Broj ordinacija medicine rada	Broj ordinacija medicine rada s ugovorom HZZO	Broj radnika*	Ukupan broj specijalista/ica med.rada/sporta u županiji	Broj radnika na specijalista/icu medicine rada/sporta
Grad Zagreb	34	25	401 642	55	7 303
Zagrebačka	8	5	78 909	8	9 864
Karlovačka	3	3	33 697	4	8 424
Ličko-senjska	2	1	12 860	2	6 430
Sisačko-moslavačka	4	4	36 818	4	9 205
Krapinsko-zagorska	5	4	33 935	6	5 656
Varaždinska	6	5	61 123	6	10 187
Koprivničko-križevačka	2	1	29 858	2	14 929
Bjelovarsko-bilogorska	3	3	28 441	5	5 688
Primorsko-goranska	15	11	101 268	17	5 957
Virovitičko-podravska	3	2	18 734	3	6 245
Požeško-slavonska	2	2	17 270	2	8 635
Osječko-baranjska	9	7	77 229	10	7 723
Brodsko-posavska	7	5	32 454	9	3 606
Zadarska	4	3	43 808	4	10 952
Šibensko-kninska	4	3	27 390	4	6 848
Vukovarsko-srijemska	6	4	38 696	6	6 449
Splitsko-dalmatinska	26	15	129 166	30	4 306
Istarska	13	10	76 646	13	5 896
Dubrovačko-neretvanska	6	4	38 293	6	6 382
Međimurska	2	2	36 675	2	18 338
REPUBLIKA HRVATSKA	164	119	1 354 912	198	6 843

* Statistički ljetopis 2017. Državnog zavoda za statistiku

Slika 6.1. Prikaz broja radnika o kojima se brine jedan specijalist medicine rada prema županijama RH u odnosu na preporuku Međunarodne komisije za zdravlje na radu (ICOH) i situaciju u zemljama Europske zajednice

Tablica 6.2. Grad Zagreb

Broj radnika	Broj specijalista/ica medicine rada/sporta ugovor HZZO	Ukupan broj specijalista/ica medicine rada/sporta u županiji	Broj radnika/specijalista medicine rada/sporta
401 642	41	55	7 303

Naziv ordinacije medicine rada	Specijalist medicine rada	Adresa	Status ordinacije	Ugovor HZZO	Kontakt	POSEBNA ODOBRENJA						
						I	V	V - IP	P	Pr	O	Pi
ALFA medicina rada d.o.o.	Grdović Željko	Zagreb, Ivanićgradska 59 A	Trgovačko društvo	NE	01/4920 856 zeljko.grdovic@zg-htnet.hr		DA	DA	DA	DA	DA	
Dom zdravlja MUP-a RH	Karas-Friedrich Branka	Zagreb, Šarengradska 3	Dom zdravlja	DA	01/4801 462, 01/4801 434 zks.dzmup@gmail.com branka.karas.friedrich@zg.t-com.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
	Miočić Vesna											
D.Z. ZAGREB-CENTAR, Ordinacija Siget	Memić Damir	Zagreb, Av. Većeslava Holjevca 22	Dom zdravlja	DA	01/6598 409, 6598 490 andrea.ziger@dzz-centar.hr, damir.memic@dzz-centar.hr	DA	DA		DA			
	Žiger Andrea											
D.Z. ZAGREB-CENTAR, Ordinacije Kruge	Rakuljić Meri	Zagreb, Kruge 44	Dom zdravlja	DA	01/6062 434, 6062 468, 6062 467 jasminka.zgombić@dzz-centar.hr; meri.rakuljic@dzz-centar.hr		DA				DA	
	Relja Višnjica											
	Zgombić Jasminka											
D.Z. ZAGREB-CENTAR, Ordinacije Kumičićeva	Dukić Loš Lidija	Zagreb, Kumičićeva 5	Dom zdravlja	DA	01/4572 227, 4572 226, 4577 212 miroslav.ramljak@inet.hr, lidija.dukic-los@dzz-	DA	DA				DA	
	Ramljak Miroslav											

	Tadić Korolija Snježana				centar.hr;snjezana.tadic.korolija@dzz-centar.hr							
D.Z. ZAGREB-CENTAR, Ord. Grgura Ninskog	Hudina Maja	Zagreb, Grgura Ninskog 3	Dom zdravlja	DA	01/3782 539, 3782 860, 3782 879, 3783 228 medicinarada-grgurova@dzz-centar.hr; majahudina@gmail.com; mesicmarina@gmail.com		DA	DA		DA		DA
	Mesić Marina											
	Samoščanec Svemir											
	Vukmanić Čabraja Daniela											
	Alić Ariana											
D.Z. ZAGREB-ISTOK, Ordinacija Ivanićgradska	Lenz Marija	Zagreb, Ivanićgradska 38	Dom zdravlja	DA	01/2305 690 marija.lenz@gmail.com, marija.lenz@dzz-istok.hr		DA	DA				
D.Z. ZAGREB-ISTOK, Ordinacija Sesvete	Ivica Smodek	Zagreb, Ninska 10	Dom zdravlja	DA	01/2050 722 medicina.rada.sesvete@dzz-istok.hr	DA	DA	DA			DA	
D.Z. Zagreb-Zapad	Kalabrić-Babić Silvana	Zagreb, Baštijanova 52.	Dom zdravlja	DA	01/3667619 medrada.bastijanova@dzz-zapad.hr	DA	DA	DA		DA		
D.Z. Zagreb-Zapad	Tomić Marija	Zagreb, Prilaz baruna Filipovića 11	Dom zdravlja	DA	01/3640 174 medrada.pbfilipovica@dzz-zapad.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
D.Z. Zagreb-Zapad	Ćosić Ivica	Zagreb, Krapinska 45	Dom zdravlja	DA	01/3714-999 medicina.rada.etk@gmail.com		DA	DA		DA	DA	
D.Z. Zagreb-Zapad	Bogović Igor	Zagreb, Zvonigradska 9	Dom zdravlja	DA	01/3014 583 igor.bogovic@zg.htnet.hr	DA	DA	DA		DA	DA	
D.Z. ZAGREB-ZAPAD, Ordinacija Susedgrad	Dragičević Ruža	Zagreb, Vrabečak 4	Dom zdravlja	DA	01/3456 958 ruza.dragicevic@yahoo.com	DA	DA	DA		DA	DA	

Poliklinika SUNCE	Luburić Marijana	Zagreb, Trnjanska 108	Poliklinika	NE	01/3046666; 01/5497690 medicina.rada@sunce.hr, marijana.luburic@sunce.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
Poliklinika Zagreb	Živaljić Ivan	Zagreb, Argentinska 2	Poliklinika	NE	01/3832 354 info@poliklinika-zagreb.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
PREVENTA, Privatna zdravstvena ustanova za specifičnu zdravstvenu zaštitu	Stipetić Krunoslav	Zagreb, Ozaljska 105	Zdravstvena ustanova	NE	01/3651 529 preventagopcevic@yahoo.com, krunoslavs@yahoo.com		DA	DA		DA	DA	
Ordinacija medicine rada dr. Šetek Jadranka	Šetek Jadranka	Zagreb, Maretićeva 18	Privatna ordinacija	NE	01/6600 986 jadranka.setek@gmail.com		DA					
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Poplašen Dijana	Poplašen Dijana	Zagreb, Tome Maretića 18	Privatna ordinacija	DA	01/6600 986 098/9236 499 dijanapoplasen@gmail.com pregled@medicinarada.eu		DA	DA			DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Eremić-Heitzler Zdravka	Eremić Heitzler Zdravka	Zagreb, Runjaninova 4	Privatna ordinacija	DA	01/4810 617 ordinacija- dr.eremic@zg.t-com.hr	DA	DA			DA	DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Huršidić-Radulović Azra	Huršidić-Radulović Azra	Zagreb, Prilaz baruna Filipovića 11	Privatna ordinacija	DA	01/3705 215 ordinacija@medicina-rada.eu	DA	DA		DA	DA	DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Vesna Gulin	Gulin Vesna	Zagreb, Martićeva 63a/III	Privatna ordinacija	NE	01/4612 499, ordinacija.gulin@zg.t-com.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
Trgovačko društvo POLIKLINIKA VALLIS MEDICA d.o.o.	Brkić Branko	Zagreb, Božidarevićeva 7	Trgovačko društvo	NE	01/2305 444 recepti@medicentar.hr		DA	DA	DA	DA	DA	

Ustanova za zdravstvenu skrb BONIFARM ZDRAVLJE	Kerner Ivana	Zagreb, Hondlova 2/10	Zdravstvena ustanova	DA	01/2302 077 01/2302 084 medicina- rada@bonifarm.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
Ustanova za zdravstvenu skrb EuroMedica	Buntić Ljiljana	Zagreb, Rakovčeva 6	Zdravstvena ustanova	DA	01/2310 266, euromedica@euromedica.h r; ljiljana.buntic@euromedica .hr		DA			DA	DA	
	Čupić Mirta											
Ustanova za zdravstvenu skrb FINDRI GUŠTEK	Petrović- Raškovski Brankica	Sesvete, Ninska 5a	Zdravstvena ustanova	DA	01/2000417 stefica.findri.gustek@gmai l.com; medrada.findri.gustek@gm ail.com		DA	DA			DA	
Ustanova za zdravstvenu skrb Analiza Lab	Seizov Ljuban	Sesvete, Kašinska 27/d	Zdravstvena ustanova	DA	01 /2027 180 info@medicinarada- analizalab.hr		DA		DA	DA	DA	
Ustanova za zdravstvenu skrb Medikol	Rusan Zrinka	Zagreb, Dragutina Mandla 7	Zdravstvena ustanova	DA	01/6397 355, 01/6397357 medicina.rada.zagreb@me dikol.hr;	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
	Hudić Vlatka											
Ustanova za zdravstvenu skrb MEDIRAD PRIMUM	Lacković Stjepan	Zagreb, Koledovčina 1	Zdravstvena ustanova	DA	01/2456 600 prodaja-medirad@net.hr	DA	DA	DA		DA	DA	
Ustanova za zdravstvenu skrb NEMETOVA -PRIMA	Elez Martina	Zagreb, Nemetova 2	Zdravstvena ustanova	DA	01/4693 103, 01/4693 120, 01/4693 155 martina.elez@nemetova- prima.hr ; edita.bergant- brnadice@nemetova- prima.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
	Edita Bergant- Brnadić											
Ustanova za zdravstvenu skrb Opus Medicus za medicinu rada i športa	Martinović Dubravko	Zagreb, Iberov trg 10	Zdravstvena ustanova	DA	01/4551350 01/4551349 opusmedicus@gmail.com	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
	Pejković Jasna											

Ustanova za zdravstvenu skrb Profozić,Zagreb,	Božić Tajana	Zagreb, Trnjanska cesta 59	Zdravstvena ustanova	DA	01/6310 824 medicina.rada@poliklinika-profozic.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
	Peraković Borovac Branka											
Ustanova za zdravstvenu skrb Sv.Rok M.D. za medicinu rada	Prohić Alef	Zagreb, Ulica grada Vukovara 284	Zdravstvena ustanova	DA	01/2394 402 marija.kasnar@ustanova-svrok.hr; medicina.rada@ustanova-sv.rok.hr alef.prohic@poliklinika-svetirok.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
	Vlaić Damir											
	Šimić Marinović Karolina											
Ustanova za zdravstvenu skrb VAŠ PREGLED za medicinu rada i sporta	Madžar Tomislav	Zagreb, Trpinjska ulica 9	Zdravstvena ustanova	NE	01/5811 587 info@vaspregled.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
	Mustajbegović Jadranka											
Zavod za zrakoplovnu medicinu	Adamović Snježana	Zagreb, Avenija Gojka Šuška 6	Republička zdravstvena ustanova	NE	01/3389 865 zzm@morh.hr							DA
	Belošević Ljiljana											
	König Stjepan											
Poliklinika Kocijan-Hercigonja		Zagreb, Lipovečka 17	Poliklinika	NE	01/3646 817 kocijanhercigonja@inet.hr	Pregledi sportaša						

I = Ionizirajuće zračenje; **V** = Vozači; **V-IP** = Vozači, izvanredni pregledi;; **P** = Pomorci; **Pr** = Privatna zaštita; **O** = Oružje; **Pi** = Piloti

Tablica 6.3. Zagrebačka županija

Broj radnika	Broj specijalista/ica medicine rada/sporta ugovor HZZO	Ukupan broj specijalista/ica medicine rada/sporta u županiji	Broj radnika/specijalista medicine rada/sporta
78 909	5	8	9 864

Naziv ordinacije medicine rada	Specijalist medicine rada	Adresa	Status ordinacije	Ugovor HZZO	Kontakt	POSEBNA ODOBRENJA						
						I	V	V - IP	P	Pr	O	Pi
Ustanova za zdravstvenu skrb Findri Guštek	Štaba Zvezdana	Dugo selo, Josipa Zorića 23.	Zdravstvena ustanova	NE	01/2058 597; 2000 417 stefica.findri.gustek@zg.t-com.hr		DA	DA			DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Balenović Almenka	Balenović Almenka	Ivanić-grad, Omladinska 25	Privatna ordinacija	DA	01/2821 661, 2821 660 almenka.balenovic@yahoo.com		DA	DA	DA	DA	DA	
Ustanova za zdravstvenu skrb MEDIRAD PRIMUM, Podružnica Sveti Ivan Zelina	Savić Tomo	Sveti Ivan Zelina, Vladimira Nazora 63	Zdravstvena ustanova	DA	01/2058 726 prodaja-medirad@net.hr	DA	DA	DA		DA	DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Horvačić Tomas Biserka	Horvačić Tomas Biserka	Velika Gorica, Ul. kralja Zvonimira 5	Privatna ordinacija	NE	01/6224 811 biserka.horvacic@zg.t-com.hr		DA				DA	

Poliklinika Runje d.o.o.	Rajhvajn Rajčević Vesna	Velika Gorica, Zagrebačka 95	Poliklinika	NE	01/5531 653 info@poliklinika-runje.hr, ante@poliklinika-runje.hr		DA	DA			DA	DA
D.Z. Zagrebačke županije, Ordinacija Vrbovec	Tašler Franjo (Tim bez nositelja)	Vrbovec, 1.svibnja 2, Đurište	Dom zdravlja	DA	01/2727408 omvrbovec@gmail.com		DA			DA		
D.Z. Zagrebačke županije, Ordinacija Samobor	Škeva Goranka (Tim bez nositelja)	Samobor, Gajeva 37	Dom zdravlja	DA	01/3330 745, 3330 746 medicina.rada-samobor@domzdravlja-zgz.hr	DA	DA	DA	DA		DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Brkić Jasenka	Brkić Jasenka	Zaprešić, Pavla Lončara 1	Privatna ordinacija	DA	01/3314 062, 098 417 756 med.rada.jbrkic@zg.t-com.hr		DA	DA		DA	DA	

I = Ionizirajuće zračenje; **V** = Vozači; **V-IP** = Vozači, izvanredni pregledi; **P** = Pomorci; **Pr** = Privatna zaštita; **O** = Oružje; **Pi** = Piloti

Tablica 6.4. Karlovačka županija

Broj radnika	Broj specijalista/ica medicine rada/sporta ugovor HZZO	Ukupan broj specijalista/ica medicine rada/sporta u županiji	Broj radnika/specijalista medicine rada/sporta
33 697	4	4	8 424

Naziv ordinacije medicine rada	Specijalist medicine rada	Adresa	Status ordinacije	Ugovor HZZO	Kontakt	POSEBNA ODOBRENJA						
						I	V	V - IP	P	Pr	O	Pi
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Trkulja Gordana spec. medicine rada i športa	Trkulja Gordana	Karlovac, Kralja Tomislava 10	Privatna ordinacija	DA	047/615 678, 047/642 234 medicina.rada@hi.t-com.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
Dom zdravlja Ogulin	Kotlić Sertić Ivona	Ogulin, B. Frankopana 14	Dom zdravlja	DA	047/525 109 medrada.ogulin@gmail.com		DA				DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Ljepović, dr. Strikić	Ljepović Mira	Karlovac Dr. A. Štampara 3	Privatna ordinacija	DA	047/601 808 ordinacija.medicine.rada@ka.t-com.hr; specijal@globalnet.hr; nada.strikic@gmail.com	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
	Strikić Nada											

I = Ionizirajuće zračenje; **V** = Vozači; **V-IP** = Vozači, izvanredni pregledi; **P** = Pomorci; **Pr** = Privatna zaštita; **O** = Oružje; **Pi** = Piloti

Tablica 6.5. Ličko-senjska županija

Broj radnika	Broj specijalista/ica medicine rada/sporta ugovor HZZO	Ukupan broj specijalista/ica medicine rada/sporta u županiji	Broj radnika/specijalista medicine rada/sporta
12 860	1	2	6 430

Naziv ordinacije medicine rada	Specijalist medicine rada	Adresa	Status ordinacije	Ugovor HZZO	Kontakt	POSEBNA ODOBRENJA						
						I	V	V - IP	P	Pr	O	Pi
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Orešković Danka	Orešković Danka	Otočac, Ul. bana Josipa Jelačića 3	Privatna ordinacija (do 1. srpnja 2017.)	NE	053/781 031, specijalisticka.ordinacija.medicine.rada@gs.htnet.hr		DA	DA	DA	DA	DA	
Dom zdravlja Gospić	Devčić Stilinović Vlatka	Gospić, Kralja Petra Krešimira 17	Dom zdravlja	DA	053/629 043, 053/629 044 medradaisportags@gmail.com	DA	DA	DA		DA	DA	

I = Ionizirajuće zračenje; **V** = Vozači; **V-IP** = Vozači, izvanredni pregledi; **P** = Pomorci; **Pr** = Privatna zaštita; **O** = Oružje; **Pi** = Piloti

Tablica 6.6. Sisačko-moslavačka županija

Broj radnika	Broj specijalista/ica medicine rada/sporta ugovor HZZO	Ukupan broj specijalista/ica medicine rada/sporta u županiji	Broj radnika/specijalista medicine rada/sporta
36 818	4	4	9 205

Naziv ordinacije medicine rada	Specijalist medicine rada	Adresa	Status ordinacije	Ugovor HZZO	Kontakt	POSEBNA ODOBRENJA						
						I	V	V - IP	P	Pr	O	Pi
D.Z. Kutina	Hegeduš Suada	Kutina, A.G. Matoša 42.	Dom zdravlja	DA	044/631 757 medicina.rada@dz-kutina.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
Ustanova za zdravstvenu skrb Intermed, Ordinacija Kutina	Vazdar Rohde Marina	Kutina, A.Šenoe 1.	Zdravstvena ustanova	DA	044/625086 kutina@poliklinika-intermed.hr	DA	DA	DA		DA	DA	
Ustanova za zdravstvenu skrb medicine rada NOVOMED	Kardum Slavica	Novska, Radnička 20	Zdravstvena ustanova	DA	044/608 398, slavica.kardum@gmail.com	DA	DA	DA		DA	DA	
Specijalistička ordinacije medicine rada dr. Matoc	Matoc Snježana	Sisak, F.Lovrića 29.	Privatna ordinacija	DA	044/534 774 med.rada.sisak@gmail.com, snjezana.matoc@sk.t-com.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	

I = Ionizirajuće zračenje; **V** = Vozači; **V-IP** = Vozači, izvanredni pregledi; **P** = Pomorci; **Pr** = Privatna zaštita; **O** = Oružje; **Pi** = Piloti

Tablica 6.7. Krapinsko-zagorska županija

Broj radnika	Broj specijalista/ica medicine rada/sporta ugovor HZZO	Ukupan broj specijalista/ica medicine rada/sporta u županiji	Broj radnika/specijalista medicine rada/sporta
33 935	4	6	5 656

Naziv ordinacije medicine rada	Specijalist medicine rada	Adresa	Status ordinacije	Ugovor HZZO	Kontakt	POSEBNA ODOBRENJA						
						I	V	V - IP	P	Pr	O	Pi
D.Z. Krapinsko zagorske županije	Lelić Šahović Selmina	Krapina, Ul.dr. Mirka Crkvenca 1	Dom zdravlja	DA	049/371 622; 370 564 medicina.rada.krapina@dzkzz.hr	DA	DA	DA		DA	DA	
	Korpar Janko											
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Novački Olga	Novački Olga	Krapina, Ul.dr. Mirka Crkvenca 1	Privatna ordinacija	NE	049/371 286 onovacki@gmail.com	DA	DA	DA		DA	DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Dobrić-Ilić Branka	Dobrić-Ilić Branka	Oroslavje, Stjepana Radića 6a	Privatna ordinacija	DA	049/284 461, branka.dobric@kr.t-com.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Čivrag-Banjac Stela	Čivrag-Banjac Stela	Zabok, Trg sv. Jelene 6	Privatna ordinacija	DA	049/222 241 medicinaradazabok@gmail.com	DA	DA			DA	DA	
Ustanova za zdravstvenu skrb MEDIRAD PRIMUM, Podružnica Zlatar	Pavlović Petar	Zlatar, Martinečka 7	Zdravstvena ustanova	DA	049/467 137 prodaja-medirad@net.hr	DA	DA	DA		DA	DA	

I = Ionizirajuće zračenje; **V** = Vozači; **V-IP** = Vozači, izvanredni pregledi; **P** = Pomorci; **Pr** = Privatna zaštita; **O** = Oružje; **Pi** = Piloti

Tablica 6.8. Varaždinska županija

Broj radnika	Broj specijalista/ica medicine rada/sporta ugovor HZZO	Ukupan broj specijalista/ica medicine rada/sporta u županiji	Broj radnika/specijalista medicine rada/sporta
61 123	5	6	10 187

Naziv ordinacije medicine rada	Specijalist medicine rada	Adresa	Status ordinacije	Ugovor HZZO	Kontakt	POSEBNA ODOBRENJA						
						I	V	V - IP	P	Pr	O	Pi
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Rogina Dragutin	Rogina Dragutin	Ivanec, Varaždinska 4a	Privatna ordinacija	DA	042/784 233, spec_ord_rogina@yahoo.com		DA	DA		DA	DA	
D.Z. Varaždinske županije	Rogina Tajana	Varaždin, Zagrebačka 94	Dom zdravlja	DA	042/398 551 medicina.rada.trogina@dzvz.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Hanžek Grozdana	Hanžek Grozdana	Varaždin, Zagrebačka 94a	Privatna ordinacija	DA	042/204 018	DA	DA	DA				
Poliklinika SUNCE, Podružnica Varaždin	Živković-Pavlic Jadranka	Varaždin, Zagrebačka 51	Poliklinika	NE	042/500 530, 042/500 555 jadranka.zivkovic-pavlic@sunce.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Horvat Jadranka	Horvat Jadranka	Varaždin, Zagrebačka 94	Privatna ordinacija	DA	042/177 196 jadranka.horvat@vz.t-com.hr	DA	DA		DA	DA	DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Šanjek Mirjana	Šanjek Mirjana	Varaždin, Zagrebačka 94	Privatna ordinacija	DA	042/377 411 sanjek.mirjana.specijalisticka.ordinacija.medicine.rada@vz.t-com.hr		DA		DA	DA	DA	

I = Ionizirajuće zračenje; **V** = Vozači; **V-IP** = Vozači, izvanredni pregledi; **P** = Pomorci; **Pr** = Privatna zaštita; **O** = Oružje; **Pi** = Piloti

Tablica 6.9. Koprivničko-križevačka županija

Broj radnika	Broj specijalista/ica medicine rada/sporta ugovor HZZO	Ukupan broj specijalista/ica medicine rada/sporta u županiji	Broj radnika/specijalista medicine rada/sporta
29 858	1	2	14 929

Naziv ordinacije medicine rada	Specijalist medicine rada	Adresa	Status ordinacije	Ugovor HZZO	Kontakt	POSEBNA ODOBRENJA						
						I	V	V - IP	P	Pr	O	Pi
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Imbriovčan Dubravka	Imbriovčan Dubravka	Koprivnica, Ledinska 3	Privatna ordinacija	NE	048/622 400 poliema@net.hr, dubravka.imbriovcan@kc.t-com.hr		DA	DA	DA	DA	DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Ferenc-Ledić	Ferenc-Ledić Jadranka	Koprivnica, Tarašćice 13	Privatna ordinacija	DA	048/622 335 med.rada@kc.t-com.hr	DA	DA	DA		DA	DA	DA

I = Ionizirajuće zračenje; **V** = Vozači; **V-IP** = Vozači, izvanredni pregledi; **P** = Pomorci; **Pr** = Privatna zaštita; **O** = Oružje; **Pi** = Piloti

Tablica 6.10. Bjelovarsko-bilogorska županija

Broj radnika	Broj specijalista/ica medicine rada/sporta ugovor HZZO	Ukupan broj specijalista/ica medicine rada/sporta u županiji	Broj radnika/specijalista medicine rada/sporta
28 441	4	5	5 688

Naziv ordinacije medicine rada	Specijalist medicine rada	Adresa	Status ordinacije	Ugovor HZZO	Kontakt	POSEBNA ODOBRENJA						
						I	V	V - IP	P	Pr	O	Pi
Specijalistička ordinacija za medicinu rada dr.Pleskalt-Bartonj Mira	Pleskalt-Bartonj Mira	Bjelovar, Andrije Kačića - Miošića 30	Privatna ordinacija	DA	043/246 736, 043/246 739 pbmira@hi.t-com.hr	DA	DA	DA		DA	DA	
Ustanova za zdravstvenu skrb FENIKS	Čuljak Nada	Bjelovar, A.Mihanović 23	Zdravstvena ustanova	DA	043/242 600, 098/660 400 feniks@uzzs-feniks.hr							
	Pavletić Miloš						DA	DA		DA	DA	
	Kuk Božena											
D.Z. Bjelovarsko-bilogorske županije, Ordinacija Daruvar	Tim bez nositelja (Bauer Ilijević Katica)	Daruvar, Preradoviće va bb	Dom zdravlja	DA	043/331 580 043/ 331 688, 043/331 717 med.rad.da@gmail.com		DA			DA	DA	

I = Ionizirajuće zračenje; **V** = Vozači; **V-IP** = Vozači, izvanredni pregledi; **P** = Pomorci; **Pr** = Privatna zaštita; **O** = Oružje; **Pi** = Piloti

Tablica 6.11. Primorsko-goranska županija

Broj radnika	Broj specijalista/ica medicine rada/sporta ugovor HZZO	Ukupan broj specijalista/ica medicine rada/sporta u županiji	Broj radnika/specijalista medicine rada/sporta
101 268	13	17	5 957

Naziv ordinacije medicine rada	Specijalist medicine rada	Adresa	Status ordinacije	Ugovor HZZO	Kontakt	POSEBNA ODOBRENJA						
						I	V	V - IP	P	Pr	O	Pi
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Gartner-Pilaš Vesna	Gartner-Pilaš Vesna	CrikvenicaK otorska 13a	Privatna ordinacija	DA	051/241 297 vesna.pilas-gartner@ri.t-com.hr		DA	DA	DA	DA	DA	
Ustanova za zdravstvenu skrb ADRIA MEDIC	Beronja Jela	Delnice, Supilova 20	Zdravstvena ustanova	DA	051/655 240, 051/841 851 adria-medic@ri.t-com.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Tomac Mladen	Tomac Mladen	Krk, Vinogradska b.b.	Privatna ordinacija	DA	051/221 969 medicina.rada.tomac@hi.t-com.hr		DA	DA	DA	DA	DA	
D.Z. Primorsko-goranske županije, Ordinacija Opatija	Blažević Mirjana	Opatija, Stube Vande Ekl 1	Dom zdravlja	DA	051/272 308		DA	DA	DA	DA	DA	
D.Z. Primorsko-goranske županije	Lalić Hrvoje	Rijeka, Krešimirova 52a	Dom zdravlja	DA	051/322 359 hlalic@inet.hr	DA	DA	DA	DA		DA	
Poliklinika SUNCE, Podružnica Rijeka	Peloza Martinac Ksenija	Rijeka, Riva 8.	Poliklinika	NE	051/205 400 poliklinika-rijeka@sunce.hr		DA	DA	DA	DA	DA	

Privatna specijalistička ordinacija za medicinu rada dr. Šimundić Antonio	Šimundić Antonio	Rijeka, Riva 16/V	Privatna ordinacija	DA	051/322 521, 091/5648 433 simundica@gmail.com	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Božin-Juračić	Božin-Juračić Jadranka	Rijeka, Ive Marinkovića 11	Privatna ordinacija	DA	051/336 499, 051/211 521 jadranka.bozin.juracic@gmail.com	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Jakovac Darko	Jakovac Darko	Rijeka, I. Marinkovića 11/I	Privatna ordinacija	DA	051/212 041 drjakovac@dr-jakovac.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Pancić Mirjana	Pancić Mirjana	Rijeka, Medovićeve 35	Privatna ordinacija	NE	051/263 439 medico.medicina.rada@gmail.com	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
Ustanova za zdravstvenu skrb PRO VITA-MEDICINA RADA	Rinčić Gordana	Rijeka, Trpimirova 2	Zdravstvena ustanova	DA	051/352 462; 352 463; 352 464 poliklinika.pro.vita@ri.t-com.hr,	DA	DA		DA	DA	DA	
	Maravić Bravar Smilja											
	Schubert Mladen											
Ustanova za zdravstvenu skrb u medicini rada dr. Tudor -Pavlić	Tudor Pavlić Tea	Rijeka, Dolac 1	Zdravstvena ustanova	DA	051/551 660, tea.tudor.pavlic@gmail.com	DA	DA		DA	DA	DA	
Ustanova za zdravstvenu skrb za medicinu rada i sporta Medris	Varljen Neven	Matulji, Dalmatinskih brigada 30 b	Zdravstvena ustanova	DA	051/322 521; info@ustanova-medris.hr; varljen@gmail.com	DA	DA	DA	DA		DA	
Zdravstvena ustanova za medicinu rada Rijeka	Venerus Radovanović Mirna	Rijeka, Verdijeve 8/1	Zdravstvena ustanova	NE	051/213 605 zumr.rijeka@ri.t-com.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	

Zdravstvena ustanova za medicinu rada dr. Rački Zlatko	Rački Zlatko	Rijeka, Uljarska 1	Zdravstvena ustanova	NE	051/213 500 zlatko.racki.@ri.t-com.hr	DA		DA	DA	DA	DA	
--	--------------	-----------------------	-------------------------	----	--	----	--	----	----	----	----	--

I = Ionizirajuće zračenje; **V** = Vozači; **V-IP** = Vozači, izvanredni pregledi; **P** = Pomorci; **Pr** = Privatna zaštita; **O** = Oružje; **Pi** = Piloti

Tablica 6.12. Virovitičko-podravska županija

Broj radnika	Broj specijalista/ica medicine rada/sporta ugovor HZZO	Ukupan broj specijalista/ica medicine rada/sporta u županiji	Broj radnika/specijalista medicine rada/sporta
18 734	2	3	6 245

Naziv ordinacije medicine rada	Specijalist medicine rada	Adresa	Status ordinacije	Ugovor HZZO	Kontakt	POSEBNA ODOBRENJA						
						I	V	V - IP	P	Pr	O	Pi
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Bačura Ivan	Bačura Ivan	Slatina, Bana J.Jelačića 33	Privatna ordinacija	DA	033/551 105 dr.ivan.bacura-ordinacija.medicine.rada@vt.t-com.com.hr		DA				DA	
Dom zdravlja Virovitičko-podravske županije	Dražen Ciglar	Virovitica, Ljudevita Gaja 21	Dom zdravlja	NE	033/721 130 dz-virovitica.uprava@vt.t-com.hr		DA	DA		DA		
Privatna specijalistička ordinacija medicine rada dr. Hečimović Vesna	Hečimović Vesna	Virovitica, S.Radića 19/I	Privatna ordinacija	DA	033/721 710, 098 271 927 hecimovic.vesna.spec.ord.med.rada@vt.t-com.hr		DA	DA		DA	DA	

I = Ionizirajuće zračenje; **V** = Vozači; **V-IP** = Vozači, izvanredni pregledi; **P** = Pomorci; **Pr** = Privatna zaštita; **O** = Oružje; **Pi** = Piloti

Tablica 6.13. Požeško-slavonska županija

Broj radnika	Broj specijalista/ica medicine rada/sporta ugovor HZZO	Ukupan broj specijalista/ica medicine rada/sporta u županiji	Broj radnika/specijalista medicine rada/sporta
17 270	2	2	8 635

Naziv ordinacije medicine rada	Specijalist medicine rada	Adresa	Status ordinacije	Ugovor HZZO	Kontakt	POSEBNA ODOBRENJA						
						I	V	V - IP	P	Pr	O	Pi
D.Z. Požeško-slavonske županije	Lisac Željko	Požega, Ul. Matije Gupca 10, ord. Rep.Hrvatske 1	Dom zdravlja	DA	034/311 914, 281 685, 311 900 c., 272 688 zeljko.lisac@hotmail.com lisaczeljko@gmail.com	DA	DA	DA		DA	DA	
Ustanova za zdravstvenu skrb Intermed	Mozer Miroslav	Požega, Matije Gupca 21	Zdravstvena ustanova	DA	034/312 499 ord.med.rada, 034/271 662 info@poliklinika-intermed.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	

I = Ionizirajuće zračenje; **V** = Vozači; **V-IP** = Vozači, izvanredni pregledi; **P** = Pomorci; **Pr** = Privatna zaštita; **O** = Oružje; **Pi** = Piloti

Tablica 6.14. Osječko-baranjska županija

Broj radnika	Broj specijalista/ica medicine rada/sporta ugovor HZZO	Ukupan broj specijalista/ica medicine rada/sporta u županiji	Broj radnika/specijalista medicine rada/sporta
77 229	8	10	7 723

Naziv ordinacije medicine rada	Specijalist medicine rada	Adresa	Status ordinacije	Ugovor HZZO	Kontakt	POSEBNA ODOBRENJA						
						I	V	V - IP	P	Pr	O	Pi
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Salaić Zdenko	Salaić Zdenko	Belišće, Salamona Henriha Gutmana 28	Privatna ordinacija	DA	031/516 300, info@salaic-medicina-rada.hr, ena.salaic@os.t-com.hr		DA					
D.Z. Našice	Ćulibrk Sonja	Našice, Bana Jelačića 6	Dom zdravlja	DA	031/615 682, 031/617 803 medicina.rada.nasice@gmail.com		DA	DA		DA	DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Nikšić Darko	Nikšić Darko	Našice, Bana Jelačića 6	Privatna ordinacija	NE	031/612 444 Darko-niksic@net.hr	DA	DA	DA		DA	DA	
D.Z. Osijek	Čelebić Ilija	Osijek, Park kralja Petra Krešimira IV. br. 6	Dom zdravlja	DA	031/225 391, 031/225 340, medicina-rada@dz-osijek.hr; ilijacelebic@gmail.com	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Terzić Dragan	Terzić Dragan	Osijek, Reisnerova 34 b	Privatna ordinacija	NE	031/213 507, 210 568, 206 788, 206 668 special@inet.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
Dom zdravlja Osijek	Medved Vera	Osijek, Prolaz Josipa Leovića 4	Dom zdravlja	DA	031/372 277 medicinarada@net.hr; medicina.rada.drava@dzo.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	

Ustanova za zdravstvenu skrb dr.Špiranović za med.rada i sporta	Špiranović Željko	Osijek, S.Radića 54.	Zdravstvena ustanova	DA	031/213 333 031/213 322 medicinarada@medicinar ada.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
	Valek Marina											
Ustanova za zdravstvenu skrb za djelatnost medicine rada TURJAK-OSJEK	Banjac Dijana	Osijek, J. J. Strossmayera 163	Zdravstvena ustanova	DA	031/400662 031/400667 banjac.medicinarada@gm ail.com;banjac@poliklini katurjak.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Petrošević Mirko	Petrošević Mirko	Đakovo, Petra Preradovića 2	Privatna ordinacija	DA	031/815 124 mirko.petrosevic@inet.hr		DA	DA	DA	DA	DA	

I = Ionizirajuće zračenje; **V** = Vozači; **V-IP** = Vozači, izvanredni pregledi; **P** = Pomorci; **Pr** = Privatna zaštita; **O** = Oružje; **Pi** = Piloti

Tablica 6.15. Brodsko-posavska županija

Broj radnika	Broj specijalista/ica medicine rada/sporta ugovor HZZO	Ukupan broj specijalista/ica medicine rada/sporta u županiji	Broj radnika/specijalista medicine rada/sporta
32 454	6	9	3 606

Naziv ordinacije medicine rada	Specijalist medicine rada	Adresa	Status ordinacije	Ugovor HZZO	Kontakt	POSEBNA ODOBRENJA						
						I	V	V - IP	P	Pr	O	Pi
D.Z. A. Štampar	Zlatko Krnić	Nova Gradiška, Relkovićeva 7	Dom zdravlja	DA	035/550 743 medicina.rada@domzdravlja-novagradiska.hr		DA					
	Ravlić Ankica											
Specijalistička ordinacija medicine rada dr.Korči-Lovaković Željka	Korči-Lovaković Željka	Slavonski Brod, Borovska 7	Privatna ordinacija	DA	035/442 759 , 445 862, 446 475, 441 960, 442 723 Medicina.radasb@gmail.com; sanja-jankovic.padovan@sb.t-com.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Stanić-Radoš Zora	Stanić Radoš Zora	Slavonski Brod, Borovska 7	Privatna ordinacija	DA	035/ 445 862 medicina.radasb@gmail.com	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Lovrić Veronika	Lovrić Veronika	Slavonski Brod, Borovska 7	Privatna ordinacija	DA	035/442 759 medicina.radasb@gmail.com	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
D.Z. Slavonski Brod	Horvat Davor	Slavonski Brod, Trg Hrvatskog proljeća 1	Dom zdravlja	DA	035/411 010 medicinarada@dzsb.hr	DA	DA	DA		DA	DA	

Poliklinika Sunce	Veber Dalibor	Slavonski Brod, Petra Svačića 1a	Poliklinika	NE	035/415 200 poliklinika- sl.brod@sunce.hr							
Poliklinika Čosić d.o.o.za zdravstvenu djelatnost i usluge	Čosić Vesna	Slavonski Brod, Petra Preradovića 4.	Poliklinika	NE	035/410 688, 035/409 377, 098341737 poliklinika.cosic@sb.t-com.hr		DA	DA	DA	DA	DA	
	Tonkić Marica											

Tablica 6.16. Zadarska županija

Broj radnika	Broj specijalista/ica medicine rada/sporta ugovor HZZO	Ukupan broj specijalista/ica medicine rada/sporta u županiji	Broj radnika/specijalista medicine rada/sporta
43 808	3	4	10 952

Naziv ordinacije medicine rada	Specijalist medicine rada	Adresa	Status ordinacije	Ugovor HZZO	Kontakt	POSEBNA ODOBRENJA						
						I	V	V - IP	P	Pr	O	Pi
D.Z. Zadarske županije	Žunić-Pedisić Fani	Zadar, Ivana Mažuranića 28. A	Dom zdravlja	DA	023/251 326, 023/647 977 dz.zadar.med.rada@gmail.com		DA	DA	DA	DA	DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Mustać Mate	Mustać Mate	Zadar, Zadarskog mira 22	Privatna ordinacija	DA	023/254 640 ambulanta.medicine.rada@zd.t-com.hr; matemustac@gmail.com		DA	DA	DA	DA		
Specijalistička ordinacija medicine rada i sporta dr. Martina Prtenjača	Prtenjača Martina	Zadar, Zadarskog mira 22.	Privatna ordinacija	NE							DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Pedić Nadislav	Pedić Nadislav	Zadar, I. Mažuranića 28 b	Privatna ordinacija	DA	023/251 325, 023/251 326 nadislav.pedic1@zd.t-com.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	

I = Ionizirajuće zračenje; **V** = Vozači; **V-IP** = Vozači, izvanredni pregledi; **P** = Pomorci; **Pr** = Privatna zaštita; **O** = Oružje; **Pi** = Piloti

Tablica 6.17. Šibensko-kninska županija

Broj radnika	Broj specijalista/ica medicine rada/sporta ugovor HZZO	Ukupan broj specijalista/ica medicine rada/sporta u županiji	Broj radnika/specijalista medicine rada/sporta
27 390	3	4	6 848

Naziv ordinacije medicine rada	Specijalist medicine rada	Adresa	Status ordinacije	Ugovor HZZO	Kontakt	POSEBNA ODOBRENJA						
						I	V	V - IP	P	Pr	O	Pi
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Vukšić	Vukšić Mira	Šibenik, Kralja Zvonimira 23/III	Privatna ordinacija	DA	022/214 998 mira_vuksic@yahoo.com	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Čala	Čala Dubravka	Šibenik, Kralja Zvonimira 23/III	Privatna ordinacija	NE	022/214 998 medicinarada.cala@gmail.com	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Skočić	Skočić Vesna	Šibenik, Kralja Zvonimira 23/III	Privatna ordinacija	DA	022/214-998 098/9022684 skocicvesna1@gmail.com	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
Ustanova za zdravstvenu skrb KRISTOFOR	Mašković Duško	Šibenik, Stjepana Radića 137a	Zdravstvena ustanova	DA	022/342 002 kristofor.sibenik@gmail.com; dumasko@gmail.com	DA	DA	DA	DA	DA	DA	

I = Ionizirajuće zračenje; **V** = Vozači; **V-IP** = Vozači, izvanredni pregledi; **P** = Pomorci; **Pr** = Privatna zaštita; **O** = Oružje; **Pi** = Piloti

Tablica 6.18. Vukovarsko-srijemska županija

Broj radnika	Broj specijalista/ica medicine rada/sporta ugovor HZZO	Ukupan broj specijalista/ica medicine rada/sporta u županiji	Broj radnika/specijalista medicine rada/sporta
38 696	4	6	6 449

Naziv ordinacije medicine rada	Specijalist medicine rada	Adresa	Status ordinacije	Ugovor HZZO	Kontakt	POSEBNA ODOBRENJA						
						I	V	V - IP	P	Pr	O	Pi
D.Z. Vinkovci	Vulić Mirjana	Vinkovci, Trg kralja Tomislava 53.	Dom zdravlja	DA	032 308519 medicina.rada@dzvk.hr			DA		DA	DA	
Ordinacija medicine rada, dr. Ambrušić Đuro	Ambrušić Đuro	Vinkovci, Kralja Zvonimira 53	Privatna ordinacija	DA	032 309 095 ord. MR, 032 308 542 DZ tajnica med.rada.ambrusic@gmail.com; ljeto41@gmail.com	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
Poliklinika NOVA	Merčep Ante	Vinkovci, H.D. Genschera 16.	Poliklinika	NE	032-373040 dr.kapulica@poliklinika-nova.hr		DA	DA	DA	DA	DA	
Ustanova za zdravstvenu skrb ZEUS za medicinu rada	Čupić Nikola	Vinkovci, H.D.Genschera 16,	Zdravstvena ustanova	DA	032/307 730, zeus-pro@vu.t-com.hr	DA	DA		DA		DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada mr. Ruža Lelić, dr.med.spec.med. rada	Lelić Ruža	Županja, Dr.F. Račkog 32.	Privatna ordinacija	NE	032/831 716 medicina.rada@vu.t-com.hr	DA	DA	DA		DA	DA	
D.Z. Vukovar	Šumberac - Šaravanja Suzana	Vukovar, Sajmište 1	Dom zdravlja	DA	032/492 152 dzvukovar.ravnateljstvo@optinet.hr; medicina.rada@vu.t-com.hr;		DA		DA		DA	

					suzanasumberac30@gmail.com							
--	--	--	--	--	----------------------------	--	--	--	--	--	--	--

I = Ionizirajuće zračenje; **V** = Vozači; **V-IP** = Vozači, izvanredni pregledi; **P** = Pomorci; **Pr** = Privatna zaštita; **O** = Oružje; **Pi** = Piloti

Tablica 6.19. Splitsko-dalmatinska županija

Broj radnika	Broj specijalista/ica medicine rada/sporta ugovor HZZO	Ukupan broj specijalista/ica medicine rada/sporta u županiji	Broj radnika/specijalista medicine rada/sporta
129 166	15	30	4 306

Naziv ordinacije medicine rada	Specijalist medicine rada	Adresa	Status ordinacije	Ugovor HZZO	Kontakt	POSEBNA ODOBRENJA						
						I	V	V - IP	P	Pr	O	Pi
Poliklinika Dr.Meter	Rebić Damir	Imotski, Tina Ujevića 4	Poliklinika	NE	021/670 198, 091 543 1457 dr Meter poliklinika.dr.meter@st.t-com.hr		DA		DA	DA	DA	
D.Z. Splitsko dalmatinske županije	Krželj Lucijana	Kaštel Sućurac, Kneza Trpimira 1.	Dom zdravlja	DA	021/224 111, 021/640074 lucijana.krzelj@dz-sdz.hr	DA	DA	DA	DA			
D.Z. Splitsko dalmatinske županije	Carić Tomislav	Jelsa, Pelinje 1020	Privatna ordinacija	DA	021/640 060 tomislav.caric@dz-sdz-hr							
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Pavlinović Matko	Pavlinović Matko	Makarska, Stjepana Ivičevića 2	Privatna ordinacija	DA	021/615 100, 098 9191 546 mpavlino@inet.hr		DA		DA	DA	DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Paladin-Šušnjara Ljubica	Paladin-Šušnjara Ljubica	Sinj, Ramska bb	Privatna ordinacija	DA	021/821 551, 098/320 468 ord-med-rada-susnjara@st.t-com.hr		DA		DA	DA	DA	
Poliklinika PABLO za dermatologiju, ginekologiju, oftalmologiju i medicinu rada	Šunde Gordana	Solin, Matoševa 10.	Poliklinika	NE	021 245 466, 099 2173 452 poliklinika.pablo@st.t-com.hr		DA	DA	DA	DA	DA	

D.Z. Splitsko-dalmatinske županije - ordinacija dr. Ercegović Edisa	Ercegović Edisa	Split, A.G.Matoša 2	Dom zdravlja	DA	021/481 074, 021/386 915 edisa.ercegovic@dz-sdz.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
D.Z. Splitsko-dalmatinske županije - ordinacija dr. Bučan Dražen	Bučan Dražen	Split, A.G.Matoša 2	Dom zdravlja	DA	021/640082 drazen.bucan@dz-sdz.hr				DA			
Ordinacija medicine rada dr. Ercegović Željka	Ercegović Željka	Split, Šoltanska 20	Privatna ordinacija	DA	021/371 945, 098 225 593 ordinacija-ercegovic@xnet.hr	DA	DA	DA	DA	DA		DA
Poliklinika Caktaš		Split, Istarska 3	Poliklinika	NE	021/339 533 poliklinika.caktas@gmail.com	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
Poliklinika Dr. Obad		Split, Poljička cesta 5.,p.j. Šimićeva 2.	Poliklinika	NE	021/371 371 poliklinika-obad@net.hr		DA	DA	DA	DA	DA	
Ustanova za zdravstvenu skrb Jadran	Livia Brisky	Split, Ćirila i Metoda 38	Zdravstvena ustanova	NE	021/785 660 poliklinika.jadran.osiguranje@gmail.com		DA	DA	DA	DA	DA	
	Mijić Marijan											
Poliklinika SUNCE, Podružnica Split		Split, Varaždinska 54.	Poliklinika	NE	021/453810 poliklinika.split@sunce.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
Poliklinika dr.Ljutić d.o.o. za zdr.djelatnost	Ivančev Vladimir	Split, Spinčićeva 2c	Poliklinika	NE	021/571 485 poliklinika.dr.Ljutic2@st.t-com.hr		DA		DA	DA		
	Tajana Ivanović											

Ustanova za zdravstvenu skrb PP	Tenžera Taslak Gordana	Split, Matice Hrvatske 68	Zdravstven a ustanova	DA	021/674 322 poliklinika.petrovic.st@gmail.com; gtenzerat@net.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Bućan Diana	Bućan Dijana	Split, A. G. Matoša 2	Privatna ordinacija	DA	021/386 125 specordbucan@inet.hr		DA		DA	DA	DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Varinac-Barać Milana	Varinac-Barać Milana	Split, Trg hrvatske bratske zajednice bb	Privatna ordinacija	NE	021/480 123, 098/423 166 ordinacija-varinac-barac@st.t-com.hr		DA		DA	DA	DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Čović-Rogošić Dragica	Čović-Rogošić Dragica	Split, A.G. Matoša 2	Privatna ordinacija	NE	021/386 129, 091/5050 589 dragica.covic.rogosic@st.t-com.hr		DA		DA	DA	DA	
Ustanova za zdravstvenu skrb Ercegović	Dujmov Stjepan	Split, Ulica slobode 37	Zdravstven a ustanova	DA	021/484 722, 098/225 593 dr. Ercegović poliklinika.ercegovic@st.t-com.hr, jposavec@gmail.com	DA	DA		DA	DA	DA	DA
	Domić Irena											
	Julka Marković Posavec											
Ustanova za zdravstvenu skrb u medicini rada Benedikt	Matulić Milena	Split, Istarska 4	Zdravstven a ustanova	DA	021/339 533 medicina.rada.benedikt@gmail.com; mimatuli@inet.hr		DA	DA	DA	DA	DA	
Ustanova za zdravstvenu skrb za medicinu rada Dr. Mijač,	Šunde Gordana	Split, Put Firula 55	Zdravstven a ustanova	DA	021 388 813 poliklinika.mijac@vip.hr, marija.muse-danielov1@st.t-com.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	

Zdravstvena ustanova za medicinu rada "Dr. Wagner"	Wagner Morana	Split, Domovinskog rata 47	Zdravstvena ustanova	DA	021/382 986 ordinacija@wagner.hr morana.wagner@st.t-com.hr	DA	DA		DA	DA	DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Šlender Milan	Šlender Milan	Supetar, Mladena Vodanovića 24	Privatna ordinacija	DA	021/640 000 centr., 021/640 002 milan.slender@gmail.com		DA		DA		DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada Dr. Bruno Čičerić	Čičerić Bruno	Split, Ante Kaštelančića 1	Privatna ordinacija	NE	021/330331 091/5688995 dr.ciceric@hi.t-com.hr		DA	DA	DA	DA	DA	
Dom zdravlja Splitsko dalmatinske županije	Kačić Inge	Trogir, A. Stepinca 17	Privatna ordinacija	DA	021/882 922, 091/5047390 spec.ord.med.rada.ikacic@st.t-com.hr		DA	DA	DA	DA	DA	
Ustanova za zdravstvenu skrb u medicini rad BENE DIKT, podružnica Brda	Alfirević Duško	Split, Gradišćanski h Hrvata 16	Zdravstvena ustanova	NE	021/507 428 benedikt.podružnica.brda@gmail.com		DA	DA	DA	DA	DA	

I = Ionizirajuće zračenje; **V** = Vozači; **V-IP** = Vozači, izvanredni pregledi; **P** = Pomorci; **Pr** = Privatna zaštita; **O** = Oružje; **Pi** = Piloti

Tablica 6.20. Istarska županija

Broj radnika	Broj specijalista/ica medicine rada/sporta ugovor HZZO	Ukupan broj specijalista/ica medicine rada/sporta u županiji	Broj radnika/specijalista medicine rada/sporta
76 646	10	13	5 896

Naziv ordinacije medicine rada	Specijalist medicine rada	Adresa	Status ordinacije	Ugovor HZZO	Kontakt	POSEBNA ODOBRENJA						
						I	V	V - IP	P	Pr	O	Pi
Zdravstvena ustanova za medicinu rada Rijeka, ordinacija Buzet	Tomić Miloš	Buzet, Most 24 Juričići	Zdravstvena ustanova	DA	051/313 323	DA	DA	DA		DA	DA	
Istarski domovi zdravlja	Rimac Davor	Labin, Sv.Mikule 2.	Dom zdravlja	DA	052/857 980 drimac@inet.hr; davor.rimac@idz.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
Istarski domovi zdravlja	Maslač Nikola	Umag, E. Pascali 3a	Dom zdravlja	DA	052/702 237		DA	DA	DA			
Poliklinika Sunce, Podružnica Pula		Pula, Verudela 8	Poliklinika	NE	052/394 620 Poliklinika-pula@sunce.hr		DA	DA	DA	DA	DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Horvat Danica	Horvat Danica	Poreč, Dr. Mauro Gioseffi 2	Privatna ordinacija	DA	052/426 436, danica.horvat@pu.t-com.hr		DA	DA	DA	DA	DA	
Privatna specijalistička ordinacija med.rada i športa Blažić Helena	Blažić Helena	Pula, I. Cankara 7.	Privatna ordinacija	DA	052/222 161 blazic.helena@gmail.com	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
Privatna specijalistička ordinacija za medicinu rada dr. Kandžija Ante	Kandžija Ante	Pula Mate Balote 7	Privatna ordinacija	DA	052/502 301 ante.kandzija@gmail.com	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA

Trgovačko društvo Elkron Medica d.o.o. za internu medicinu i medicinu rada	Hađimejlić Velida	Pula, Giardini 2.	Poliklinika	NE	052/222 211 elkron.medica@gmail.com	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
Ustanova za zdravstvenu skrb SMARTMEDIC	Prpić Sanja	Pula, Nikole Tesle 9	Zdravstven a ustanova	DA	052/540 108 medicinarada.ars- medica@pu.t-com.hr	DA	DA	DA	DA		DA	
Ustanova za zdravstvenu skrb ADRIA MEDIC za medicinu rada	Furlan Tomislav	Pazin, Miroslava Bulešića 9	Zdravstven a ustanova	DA	052/621 750 adriamedic.pazin@gmail.com		DA	DA	DA	DA	DA	DA
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Miletić- Kancelir Vesna	Miletić- Kancelir Vesna	Rovinj, Istarska bb	Privatna ordinacija	DA	051/830 936, medicinarada.kancelir@pu.t- com.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Sviličić Verica	Sviličić Verica	Umag, Eduarda Pascalia 3A	Privatna ordinacija	DA	052/702 235 verica.svilicic.dr@pu.t-com.hr		DA	DA	DA	DA	DA	
Poliklinika dr. Jerković d.o.o.		Poreč, Vladimira Gortana 25	Poliklinika	NE	052/434 850 recepција@poliklinika- jerkovic.hr		DA	DA				

I = Ionizirajuće zračenje; **V** = Vozači; **V-IP** = Vozači, izvanredni pregledi; **P** = Pomorci; **Pr** = Privatna zaštita; **O** = Oružje; **Pi** = Piloti

Tablica 6.21. Dubrovačko-neretvanska županija

Broj radnika	Broj specijalista/ica medicine rada/sporta ugovor HZZO	Ukupan broj specijalista/ica medicine rada/sporta u županiji	Broj radnika/specijalista medicine rada/sporta
38 293	4	6	6 382

Naziv ordinacije medicine rada	Specijalist medicine rada	Adresa	Status ordinacije	Ugovor HZZO	Kontakt	POSEBNA ODOBRENJA						
						I	V	V - IP	P	Pr	O	Pi
D.Z. Dubrovnik	Gjukić Branko	Dubrovnik, Ante Starčevića 45	Dom zdravlja	DA	020/422 676 dir. medicinarada@dom-zdravlja-dubrovnik.hr	DA		DA	DA			DA
Ustanova za zdravstvenu skrb Glavić	Primorac Mladenka	Dubrovnik, Ćira Carića bb	Zdravstvena ustanova	DA	020-640616 medicina.rada@ustanova-glavic.hr	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
D.Z. Korčula	Kolundžić Aleksandra	Korčula, Kalac bb	Dom zdravlja	NE	020/711 137 dz-korcula@du.t-com.hr				DA		DA	
Zdravstvena ustanova za medicinu rada, Bošnjak	Bošnjak Dubravka	Metković, Vl. Nazora 5(podruž. Vukovarska 15.)	Zdravstvena ustanova	DA	020/680 400, 091/2533 331 medicina.rada@du.t-com.hr		DA	DA	DA	DA		
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Vujović Mirjana	Vujović Mirjana	Ploče, Trg kralja Tomislava 9	Privatna ordinacija	NE	020/670 717, 091/7677 189 mvujovic@globalnet.hr		DA	DA	DA	DA	DA	
D.Z. Dr. Ante Franulović	Penić Davor	Vela luka, Ulica 1 br.1.	Dom zdravlja	DA	020/812 040 davor.penic@du.t-com.hr		DA		DA		DA	

I = Ionizirajuće zračenje; **V** = Vozači; **V-IP** = Vozači, izvanredni pregledi; **P** = Pomorci; **Pr** = Privatna zaštita; **O** = Oružje; **Pi** = Piloti

Tablica 6.22. Međimurska županija

Broj radnika	Broj specijalista/ica medicine rada/sporta ugovor HZZO	Ukupan broj specijalista/ica medicine rada/sporta u županiji	Broj radnika/specijalista medicine rada/sporta
36 675	2	2	18 338

Naziv ordinacije medicine rada	Specijalist medicine rada	Adresa	Status ordinacije	Ugovor HZZO	Kontakt	POSEBNA ODOBRENJA						
						I	V	V - IP	P	Pr	O	Pi
Specijalistička ordinacija medicine rada dr. Moharić-Pranjić Marina	Moharić Pranjić Marina	Čakovec, Ivana Gorana Kovačića 1 e	Privatna ordinacija	DA	040 372343; 040 372342 marina.moharic-pranjic@ck.t-com.hr	DA	DA	DA		DA	DA	
Ustanova za zdravstvenu skrb MEDIKOL	Fundak Saša	Čakovec, F.Prešerna 13	Zdravstvena ustanova	DA	040/391 777 medikol.ck@medikol.hr	DA	DA	DA	DA		DA	

I = Ionizirajuće zračenje; **V** = Vozači; **V-IP** = Vozači, izvanredni pregledi; **P** = Pomorci; **Pr** = Privatna zaštita; **O** = Oružje; **Pi** = Piloti

Tablica 6.23. Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu

Naziv ustanove	Specijalist medicine rada	Status ordinacije	Adresa	Kontakt	Posebna odobrenja						
					I	V	V - IP	P	Pr	O	Pi
Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu	Bogadi Šare Ana Bubaš Marija Kardoš Ina Kovačević Cvetko Ines Krišto Dijana Lelas Tanja Zahariev Vukšinić Katarina Zavalić Marija	Državni zavod	Zagreb, Radoslava Cimermana 64a	01/6558 705 01/6558 703 01/5577 498 01/5577 499 hzzzs@hzzzs.hr	DA	DA		DA	DA	DA	

Provođenje stručnog nadzora nad liječnicima koji obavljaju djelatnost medicine rada provodi se na temelju odredbe članka 105. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“ broj 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 154/11, 12/12, 70/12, 82/13, 159/13) i Pravilnika o stručnom nadzoru u djelatnosti medicine rada (NN br. 106/04) a sukladno Pravilniku o stručnom nadzoru (NN br. 6/11).

- 20. siječnja 2017. obavljen je redovni stručni nadzor u Specijalističkoj ordinaciji medicine rada Darko Jakovac dr. med., u kojoj djelatnost obavlja Darko Jakovac, dr. med., specijalist medicine rada. U nadzoru su sudjelovale Ina Kardoš, Dijana Krišto i Karmen Bradvica.

- 8. veljače 2017. obavljen je izvanredni stručni nadzor na traženje Ministarstva zdravstva nad Specijalističkom ordinacijom medicine rada Željka Korči-Lovaković dr. med., u kojoj djelatnost obavlja Željka Korči-Lovaković, dr. med., specijalistica medicine rada. U nadzoru su sudjelovale Ina Kardoš, Ana Zavalić i Marina Milaković.

- 1. ožujka 2017.g. obavljen je redovni stručni nadzor nad Specijalističkom ordinacijom za medicinu rada Doma zdravlja Osijek., u kojoj djelatnost obavlja Vera Medved, dr. med., specijalistica medicine rada i sporta. U nadzoru su sudjelovale Marija Zavalić, Ina Kardoš i Marina Milaković.

- 20. ožujka 2017.g. obavljen je redovni stručni nadzor u Privatnoj specijalističkoj ordinaciji za medicinu rada i sporta Mate Mustać dr. med., u kojoj djelatnost obavlja Mate Mustać, dr. med., specijalist medicine rada i sporta. U nadzoru su sudjelovale Ina Kardoš, Ana Zavalić i Marina Milaković.

- 25. svibnja 2017. obavljen je redovni stručni nadzor nad ordinacijom medicine rada Doma zdravlja Našice, u kojoj djelatnost obavlja Darko Nikšić, dr. med., specijalist medicine rada i sporta. U nadzoru su sudjelovale Marija Zavalić, Ina Kardoš i Marina Milaković.

- 21. srpnja 2017.g. obavljen je redovni stručni nadzor nad Specijalističkom ordinacijom za medicinu rada dr. Vesna Gartner Pilaš, u kojoj djelatnost obavlja Vesna Gartner Pilaš, dr. med., specijalistica medicine rada. U nadzoru su sudjelovale, Ina Kardoš i Marina Milaković.

- 3. listopada 2017.g. obavljen je redovni stručni nadzor nad Specijalističkom ordinacijom za medicinu rada Nada Strikić dr. med., spec. med. rada i sporta., Mira Ljepović dr. med., spec. med. rada, u kojoj djelatnost obavlja Nada Strikić, dr. med., specijalistica medicine rada i sporta. U nadzoru su sudjelovale Marija Zavalić i Ina Kardoš.

- 10. i 11. listopada 2017..g. obavljen je izvanredni stručni nadzor na traženje Ministarstva zdravstva u Specijalističkoj ordinaciji za medicinu rada i sporta Darko Jakovac dr. med., spec. med. rada u kojoj djelatnost obavlja Darko Jakovac, dr. med., specijalist medicine rada. U nadzoru su sudjelovale Marija Zavalić, Ina Kardoš, Dijana Krišto i Marija Bubaš.

- 2. studenog 2017.g. obavljen je redovni stručni nadzor nad Ustanovom za zdravstvenu skrb dr. Špiranović, u kojoj djelatnost obavlja Željko Špiranović, dr. med., specijalist medicine rada i športa. U nadzoru su sudjelovale Marija Zavalić, Ina Kardoš i Dijana Krišto.

- 6. prosinca 2017.g. obavljen je redovni stručni nadzor nad Specijalističkom ordinacijom medicine rada Mira Vukšić, u kojoj djelatnost obavlja Mira Vukšić, dr. med., specijalistica medicine rada. U nadzoru su sudjelovale Ina Kardoš, Dijana Krišto i Marina Milaković.

Telefonskim i pismenim komuniciranjem sa specijalistima medicine rada kontinuirano se daju upute o primjeni doktrina medicine rada i funkcioniranju pojedinih segmenata sustava zdravstvenog osiguranja zaštite zdravlja na radu.

6.2. Evidencija stručnjaka zaštite na radu

Zakon o zaštiti na radu (NN 71/14, 118/14 i 154/14) propisuje da osobe koje kod poslodavca obavljaju poslove zaštite na radu moraju posjedovati potrebna znanja i sposobnosti za obavljanje tih poslova. Pravilnik o obavljanju poslova zaštite na radu (NN 112/14, 43/15, 72/15 i 140/15) i Pravilnik o osposobljavanju iz zaštite na radu i polaganju stručnog ispita (NN 112/14) koji su doneseni temeljem Zakona o zaštiti na radu propisuju uvjete za obavljanje poslova zaštite na radu i to stručnu spremu, radno iskustvo, način i uvjete za polaganje stručnog ispita za stručnjaka zaštite na radu. Ministarstvo rada i mirovinskog sustava organizira i provodi ispite za stručnjaka zaštite na radu.

Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu (u daljem tekstu: Zavod) sukladno odredbama Zakona o zaštiti na radu i Zakona o zdravstvenoj zaštiti (NN br. 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 154/11, 12/12, 70/12, 82/13, 159/13, 154/14 i 70/16) dužan je pratiti i unapređivati sigurnost i zaštitu zdravlja radnika.

U svrhu obavljanja propisane djelatnosti Zavod vodi „Evidenciju stručnjaka zaštite na radu“ (u daljem tekstu: Evidencija) koji kod poslodavca obavljaju poslove zaštite na radu, a koja omogućava uspostavljanje kontakta s tim osobama zbog njihove edukacije, pomoći u njihovom svakodnevnom radu itd. u cilju veće sigurnosti i bolje zaštite zdravlja radnika na radnom mjestu.

6.2.1. Izvor podataka za Evidenciju stručnjaka u području zaštite na radu

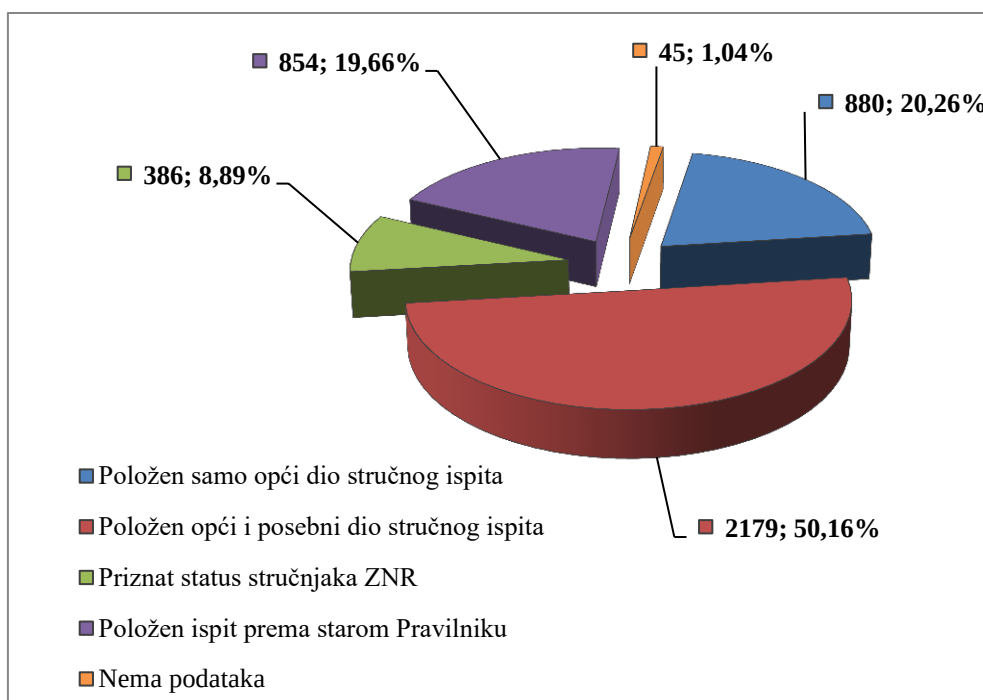
Izvor podataka za uspostavljenu Evidenciju su podaci Ministarstva rada i mirovinskog sustava o svim osobama koje su, sukladno Pravilnicima koji su uređivali tu tematiku, položile stručni ispit za stručnjaka zaštite na radu ili im je priznat status stručnjaka zaštite na radu, dostavljeni Zavodu zaključno s 2013. godinom. Pored toga Zavod je izradio obrazac s potrebnim podacima za vođenje Evidencije stručnjaka zaštite na radu i postavio ga na Internet stranicu Zavoda uz poziv stručnjacima zaštite na radu da ispune obrazac i dostave ga Zavodu radi uspostavljanja kontinuirane suradnje u cilju poboljšanja sigurnosti i zaštite zdravlja radnika.

Tijekom 2017. g. 15 stručnjaka zaštite na radu dostavilo je Zavodu popunjen obrazac za Evidenciju. Od tog broja 7 stručnjaka zaštite na radu već se nalazilo u Evidenciji a novim obrascem Zavodu su dostavili ažurirane podatke. Do kraja 2016. g. u Evidenciji Zavoda nalazi se 4344 stručnjaka zaštite na radu. Od 2010. godine od kada Zavod vodi Evidenciju 615 stručnjaka je dostavilo ispunjen obrazac.

U tablici 6.24. naveden je broj stručnjaka ZNR i način na koji su stekli taj status.

Tablica 6.24. Broj stručnjaka prema načinu stjecanja statusa ZNR

Način stjecanja statusa stručnjaka ZNR	Ukupno stručnjaka ZNR
Položen samo opći dio stručnog ispita	880
Položen opći i posebni dio stručnog ispita	2179
Priznat status stručnjaka ZNR	386
Položen ispit prema starom Pravilniku	854
Nema podataka	45
Ukupno	4344

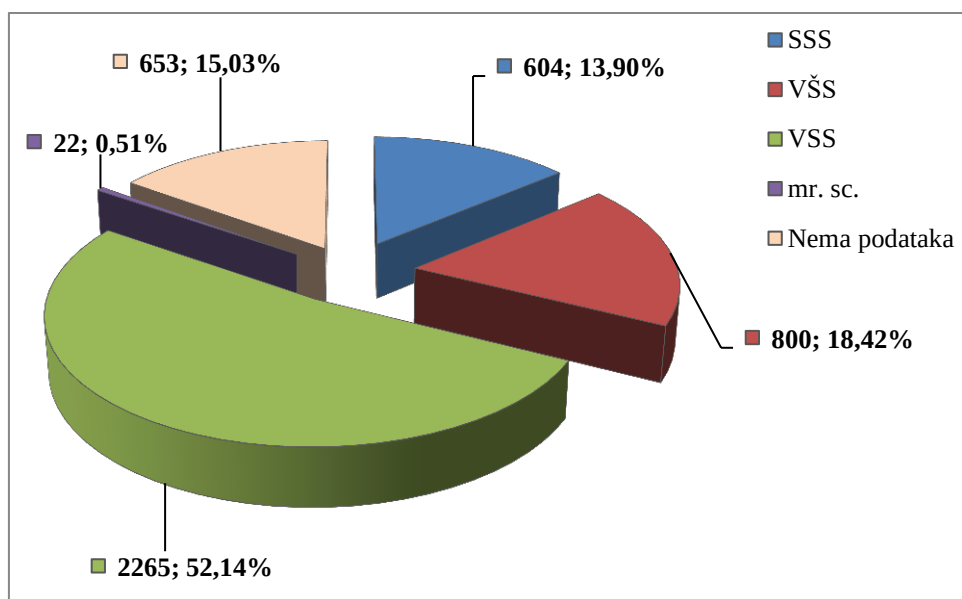

Slika 6.2. Način stjecanja statusa stručnjaka ZNR

U tablici 6.25. naveden je broj stručnjaka ZNR prema kvalifikacijskoj strukturi. Iz tablice se vidi da za 653 stručnjaka nije poznata stručna sprema zbog toga što u podacima koje je Zavod dobio od Ministarstva rada i mirovinskog sustava o osobama koje su kod njih položile stručni ispit za stručnjaka zaštite na radu ili im je priznat status stručnjaka zaštite na radu nije bilo podataka o stručnoj spreml.

Tablica 6.25. Broj stručnjaka ZNR prema stručnoj spreml

Stručna sprema stručnjaka ZNR	Ukupno stručnjaka ZNR
SSS	604
VŠS	800
VSS	2265
mr. sc.	22
Nema podataka	653
Ukupno	4344

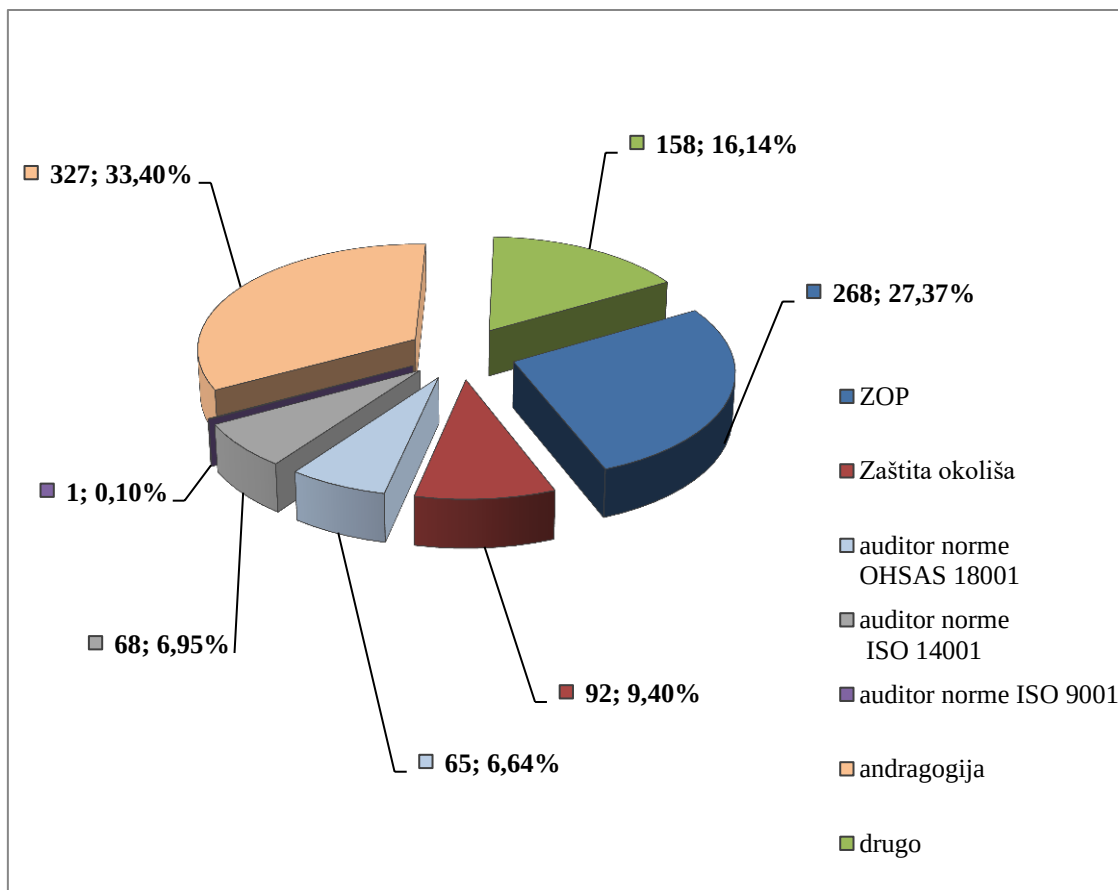

Slika 6.3. Broj stručnjaka ZNR prema stručnoj spreml

Od stručnjaka zaštite na radu koji su ispunili obrazac o Evidenciji i dostavili ga Zavodu dobiveni su podaci o njihovim dodatnim edukacijama koje su završili.

Tablica 6.26. Broj stručnjaka zaštite na radu koji imaju dodatnu edukaciju

Dodatna edukacija stručnjaka ZNR	Broj stručnjaka ZNR
ZOP	268
Zaštita okoliša	92
Auditor norme OHSAS 18001	65
Auditor norme ISO 14001	68
Auditor norme ISO 9001	1
Andragogija	327
Drugo	158
Ukupno	979

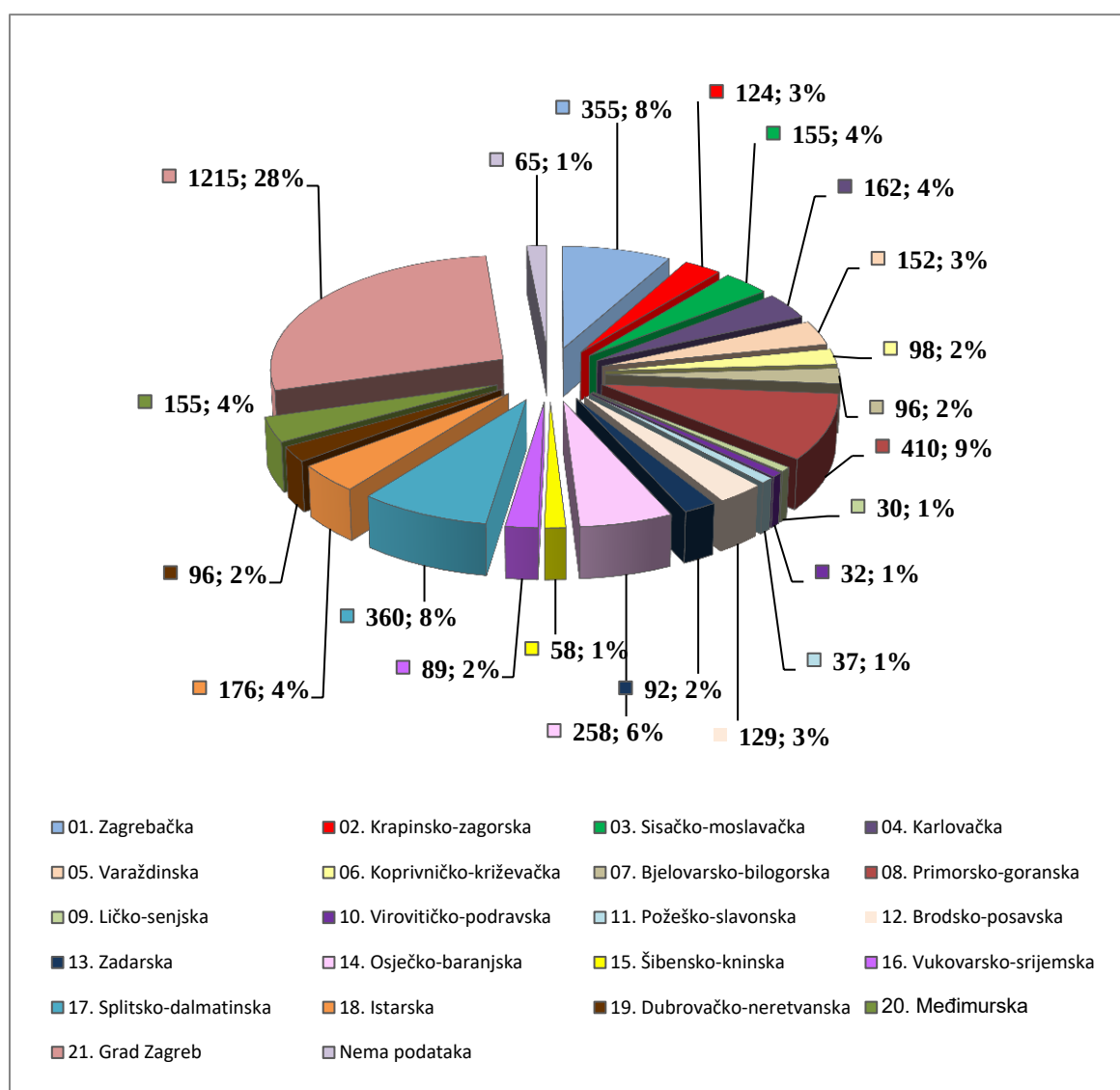
Slika 6.4. Stručnjaci ZNR prema dodatnoj edukaciji

Iz tablice 6.27. vidi se broj stručnjaka zaštite na radu po županijama. Najveći broj stručnjaka nalazi se u Gradu Zagrebu.

Tablica 6.27. Broj stručnjaka zaštite na radu po županijama

Županija	Broj stručnjaka
01. Zagrebačka	355
02. Krapinsko-zagorska	124
03. Sisačko-moslavačka	155
04. Karlovačka	162
05. Varaždinska	152
06. Koprivničko-križevačka	98
07. Bjelovarsko-bilogorska	96
08. Primorsko-goranska	410
09. Ličko-senjska	30
10. Virovitičko-podravska	32
11. Požeško-slavonska	37
12. Brodsko-posavska	129

13. Zadarska	92
14. Osječko-baranjska	258
15. Šibensko-kninska	58
16. Vukovarsko-srijemska	89
17. Splitsko-dalmatinska	360
18. Istarska	176
19. Dubrovačko-neretvanska	96
20. Međimurska	155
21. Grad Zagreb	1215
Nema podataka	65
Ukupno	4344

Slika 6.5. Broj stručnjaka zaštite na radu po županijama

6.2.2. Zaključak

U Evidenciji stručnjaka zaštite na radu koju vodi Zavod uneseni su podaci dobiveni od Ministarstva rada i mirovinskog sustava do kraja 2013. godine i podaci koje su stručnjaci sami dostavili popunjavanjem obrazaca koji se nalazi na Internet stranici Zavoda. U Evidenciji se nalazi 4344 stručnjaka zaštite na radu, od tog broja 15 stručnjaka ZNR je ispunilo obrazac u 2016. godini i dostavilo podatke o sebi, poslovima koje obavljaju, kod kojeg poslodavca, kvalifikaciji, stručnoj spremi i dodatnim edukacijama koje su završili. Do sada je 615 stručnjaka ZNR dostavilo ispunjen obrazac sa traženim podacima.

Analiziranjem prikupljenih podataka utvrđeno je da:

- 880 stručnjaka je položilo opći dio stručnog ispita
- 2179 stručnjak je položio opći i posebni dio stručnog ispita (cijeli ispit)
- 386 stručnjaka je priznat status stručnjaka zaštite na radu sukladno Pravilniku
- 854 stručnjaka je položilo stručni ispit prema starom Pravilniku
- Prema stručnoj spremi: 604 – SSS; 800 – VŠS; 2265 – VSS; 22 – mr. sc. i za 653 radnika nije poznata stručna sprema
- Dio stručnjaka koji su dostavili popunjen obrazac naveo je da ima i dodatne edukacije što se vidi iz *tablice 6.26*.

Pošto Ministarstvo rada i mirovinskog sustava već 3 godine ne dostavlja podatke o osobama koje su položile stručni ispit za stručnjaka zaštite na radu, može se zaključiti da Republici Hrvatskoj ima puno više osoba koje su stekle status stručnjaka zaštite na radu od gore navedenog. Koliko osoba stvarno radi u području zaštite na radu kao i drugi podaci o njima su nedostadni te će Zavod nastaviti sa prikupljanjem podataka radi lakše uspostave suradnje i pomoći stručnjacima u njihovom radu.

7.

INFORMIRANJE STRUČNE I OPĆE JAVNOSTI

Sa svrhom poboljšanja znanja, podizanja svijesti i unapređenja primjene mjera zaštite zdravlja radnika, HZZZSR kontinuirano provodi adekvatno informiranje svih sudionika u zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu na nacionalnoj razini, uključujući specijaliste medicine rada, ostale liječnike, stručnjake sigurnosti, poslodavce, sindikate, radnike, državnu i javnu upravu te opću populaciju. Informiranje je bazirano na relevantnim podacima, koji se u HZZZSR-u kontinuirano prikupljaju iz stručnih i znanstvenih publikacija, domaćih i međunarodnih skupova, internetskih stranica, EU i međunarodnih normativa i preporuka, te drugih dokumenata u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu.

Informiranje, koje provodi HZZZSR u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, obuhvaća:

- pružanje informacija putem internetske stranice, uz stalno održavanje i unapređivanje stranice te osiguravanje novih i ažurnih informacija,
- izradu e-novina kao sažetka važnih informacija u elektroničkom obliku, upućenih osobama i tvrtkama zainteresiranim za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu,
- praćenje i ažurno odgovaranje na upite stručne i opće javnosti, upućene u pisanom i elektroničkom obliku, te savjetovanje u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu,
- komunikaciju s medijima s ciljem podizanja svijesti stručne i opće javnosti o ulozi i važnosti primjene sustava zaštite zdravlja i sigurnosti na radu.

7.1. Pružanje informacija putem internetske stranice

Internetska stranica HZZZSR-a (<http://www.hzzzsr.hr/>) se kontinuirano održava i ažurno nadopunjuje novim i aktualnim informacijama vezanim uz sve aspekte sigurnosti i zaštite zdravlja radnika. Tijekom svibnja završeno je postavljanje nove internetske stranice HZZZSR-a (<http://www.hzzzsr.hr/>), koja osigurava nove informatičke mogućnosti.

Tijekom razdoblja siječanj - prosinac 2017. godine na internetsku stranicu HZZZSR-a postavljene su informacije o održanim skupovima, obavijesti o tečajevima te su ažurirane informacije o novim zakonskim propisima.

U području **zakonodavstva**, internetska stranica pruža:

- informacije o svim promjenama hrvatskog zakonodavstva u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, informacije o svim važećim zakonskim aktima u tom području, pristup zakonskim propisima koji su doneseni prije 1990. godine i nisu dostupni na drugim izvorima informacija,
- informacije i pristup europskim i međunarodnim direktivama, konvencijama i preporukama u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu,
- informacije i pristup strateškim dokumentima Europske unije, Svjetske zdravstvene organizacije i Republike Hrvatske u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu,
- pregled aktualnih prava i obveza poslodavaca i radnika prema važećim zakonima.

Na internetskoj stranici je moguć uvid u organizacijsku strukturu i **rasporedenost ordinacija medicine rada** prema županijama RH, s detaljnim informacijama, koje obuhvaćaju ime, adresu i kontakt podatke ordinacije ili ustanove, ime zaposlenog specijaliste medicine rada, te sva posebna odobrenja koja pojedina ordinacija ima. Navedeni podaci se kontinuirano ažuriraju i nadopunjuju. Ovdje je također moguć uvid u postupak i dokumente koji se koriste pri redovitim preventivnim **nadzorima ordinacija medicine rada**, a koje provode specijalisti medicine rada HZZZSR-a u svrhu unaprjeđenja kvalitete rada u medicini rada.

Internetska stranica se također kontinuirano nadopunjuje sa **stručnim pitanjima i mišljenjima** u području zaštite zdravlja radnika, kao što su npr. Klasifikacija težine ozljede na radu, Tablica obveznog i preporučenog cijepljenja kod radnika, Procjena psihosocijalnih rizika na radu, Mišljenje o opsegu i dinamici preventivnih pregleda radnika izloženih citostaticima, radnika koji rade noću,

vozača, čuvara i zaštitara, osoba koje drže i nose oružje, Mišljenje vezano uz preventivne preglede prema Zakonu o kemikalijama, Preporuka za prevenciju profesionalne ekspozicije zdravstvenih djelatnika infekcijama koje se prenose krvlju, Preporuke za HIV testiranje u ordinacijama medicine rada, Radna sposobnost oboljelih od hepatitisa B, Uputa o postupanju vezanom uz mikronukleus test u zdravstvenom nadzoru radnika koji rade s citotoksičnim lijekovima.

Internetska stranica pruža podatke i informacije o **rizicima na radnom mjestu**, procjeni razine rizika, sprječavanju rizika te podatke o zdravstvenim rizicima u gospodarstvu RH, koji su dobiveni istraživanjem koje je proveo HZZZSR. Pojedini dijelovi stranice posvećeni su rizicima pri radu s opasnim tvarima, rizicima pri radu s karcinogenima i mutagenima, kao i pri radu s oštrim predmetima, zatim rizicima u poljoprivredi te psihosocijalnim rizicima. Također je na stranici dostupno upozorenje na toplinske valove u periodu od 15. svibnja do 15. rujna te na hladne valove u zimskom periodu (od 1. prosinca do 1. ožujka).

Na internetskoj stranici je posebna pažnja usmjerena na **osobnu zaštitnu opremu** te je u tom području obrađeno zakonodavstvo, norme, kriteriji odabira i podjela osobne zaštitne opreme. Opisana je osobna zaštitna oprema (OZO) za zaštitu glave, vrata, očiju i lica, OZO za zaštitu organa za disanje, OZO za zaštitu noge i stopala, zaštitna odjeća, oprema za zaštitu od pada s visine te OZO za zaštitu ruku (zaštitne rukavice). Za svaku vrstu osobne zaštitne opreme sastavljen je i objavljen dokument koji daje definicije, norme za odabir, oznake, svojstva, stupanj zaštite te primjere pojedine osobne zaštitne opreme. Osim toga, za zaštitu ruku na internetskoj stranici se može naći letak za uporabu rukavica pri radu s organskim otapalima kao i Smjernice za higijenu ruku u zdravstvenim ustanovama.

Radi što boljeg i učinkovitijeg prijenosa znanja na internetskoj stranici je postavljen video o stresu i psihosocijalnim rizicima na radnom mjestu, o sigurnosti na radu te o prevenciji zaraze HIV-om.

U području **profesionalnih bolesti i ozljeda na radu**, na internetskoj stranici moguće je naći sve preporuke, definicije i statističke kriterije Europske unije (EODS, ESAW), Međunarodne organizacije rada i Svjetske zdravstvene organizacije. Ujedno postoje izvješća Registra profesionalnih bolesti, Registra radnika oboljelih od bolesti izazvanih azbestom i Analize ozljeda na radu, koje redovito provodi HZZZSR za područje cijele RH kao i analiza ozljeda oštrim predmetima u djelatnosti zdravstva u RH.

Internetska stranica daje niz informacija vezanih za postupanje i dobru praksu u zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu u obliku **smjernica, praktičnih alata te letaka i postera**.

Dostupne **smjernice** su:

- ISSA vodiči za procjenu rizika u malim i srednjim poduzećima (opći vodič, vodič za mala poduzeća, vodiči pri izloženosti opasnostima od kemikalija, buke, vibracija, električne energije, eksplozija, padova, opasnostima pri ručnom prenošenju tereta, pri radu sa strojevima i drugom radnom opremom, pri izloženosti psihičkom opterećenju),
- EU Vodiči dobre prakse pri izloženosti vibracijama (Vibracije koje se prenose na šake i ruke, Vibracije koje se prenose na cijelo tijelo, sa upitnicima za samoocjenjivanje),
- Smjernica za specijaliste medicine rada kod bolova u rukama, ramenima i vratu,
- Smjernice za uporabu Međunarodne klasifikacije radiograma pneumokonioza,
- Smjernica za rad na otvorenom u uvjetima visokih temperatura,
- Smjernica za rad na otvorenom u uvjetima niskih temperatura,
- Smjernica dobre prakse: Rad u hladnjačama,
- Smjernica dobre prakse: Rizici u poljoprivredi
- Smjernica dobre prakse: Rad u skućenim prostorima,
- Smjernica dobre prakse: Siguran rad u pilani
- Smjernica za siguran rad kod obrade drveta,
- Praktična smjernica za procjenu rizika na radu,
- Praktična smjernica za ocjenu rizika pri ručnom rukovanju teretom,
- Smjernica o uređivanju radnih mjesta na kojima se dugotrajno sjedi,

- Praktična smjernica za rad s karcinogenim i mutagenim tvarima,
- Praktična smjernica za opseg i vrstu zdravstvenog pregleda i tjelesne pripremljenosti vatrogasaca,
- Praktična smjernica za provođenje medicinskih pregleda radnika kod kojih zbog uvjeta rada postoji veća mogućnost oštećenja zdravlja,
- Smjernica: Pristup profesionalnim bolestima kože u medicini rada
- Praktična smjernica za poslodavce: Zdravlje i sigurnost na radu svačija su stvar
- Deklaracija o karcinomu i radu

Praktični alati služe za bolje upravljanje postupcima, olakšanje i pojednostavljenje rada u praksi. U tu svrhu na stranici su dostupni sljedeći obrasci i dokumenti:

- Alat za ocjenjivanje opterećenja pri ručnom prenošenju tereta,
- Kontrolna lista za smetnje radnika,
- Izvješće o zdravstvenom pregledu za rad s računalom,
- Smjernice za obilazak radnog mjesta
- Osnovna kontrolna lista za obilazak radnog mjesta,
- Kontrolna lista za obilazak radnog mjesta u uredu,
- Kontrolna lista za obilazak radnog mjesta s računalom,
- Kontrolne liste za obilazak radnog mjesta u zdravstvenoj djelatnosti (doktor medicine, stomatolog, fizioterapeut, medicinska sestra, osoblje u laboratoriju, stomatološki tehničar)
- Upitnik za procjenu psihosocijalnih rizika
- Upitnik za procjenu zdravstvenog stanja radnika koji rade noću
- Upitnik za samoocjenjivanje-vibracije (VIBRISKS): za cijelo tijelo; za ruke i šake
- Obrazac RA-1 uputnica za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti radnika
- Obrazac NR-1 uputnica za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti radnika koji rade noću
- ILO Međunarodna klasifikacija radiograma pneumokonioza:
 - o Obrazac za očitavanje prema potpunoj klasifikaciji
 - o Obrazac za očitavanje prema skraćenoj klasifikaciji
- Obrazac evidencije osobnih zaštitnih sredstava i radne opreme
- Obrazac za prijavu radnika izloženih biološkim agensima na radu
- Obrazac za prijavu radnika izloženih karcinogenima i mutagenima
- Prijava ozljeda ostrim predmetima: (Prilog I i Prilog II)

Letci i poster služe da u vizualno jasnom i sažetom obliku ukažu radnicima i drugim osobama na neke opasnosti i rizike na radu i upute ih kako zaštititi zdravlje. Neki od letaka su dostupni i na engleskom jeziku.

Na stranici su dostupni sljedeći **letci** izrađeni u HZZZSR-u:

- Letak o HZZZSR-u,
- Savjeti za mlade radnike,
- Rad na otvorenom u uvjetima visokih temperatura,
- Rad na otvorenom u uvjetima niskih temperatura,
- Križobolja – najčešća tegoba današnjeg radnika,
- Nosite teret? Čuvajte svoje zdravlje!
- Osobna zaštitna oprema za zaštitu od pada s visine,
- Osobna zaštitna oprema za zaštitu glave,
- Osobna zaštitna oprema za zaštitu nogu i stopala,
- Osobna zaštitna oprema za zaštitu organa za disanje,
- Osobna zaštitna oprema – zaštitna odjeća,
- Čuvajte svoje ruke,
- 10 savjeta za sigurnu uporabu rukavica pri radu s organskim otapalima,
- Ruke su vaš najvažniji alat,
- Sigurno rukovanje, skladištenje i zbrinjavanje goriva, maziva i ulja,
- Siguran rad s poljoprivrednim strojevima i uređajima,
- Siguran rad s traktorom,
- EWA letak „Raditi i zdrav biti, na poslu ne piti“,
- HIV/AIDS preventivni program za radnike migrante.

- IZAZOV: STRES NA RADU – Prevencijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta
Na stranici su dostupni i sljedeći **poster**i:

- Multidisciplinarni stručni tim za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu,
- Svrha citogenetskih testova u zaštiti zdravlja radnika koji rade s karcinogenim i mutagenim tvarima,
- Zaštitna odjeća,
- Uporaba zaštitnih rukavica u praksi,
- Politika zaštite zdravlja i sigurnosti na radu Europske Unije,
- Zaštitne rukavice i alergije na lateks,
- Osobna zaštitna sredstva za zaštitu dišnih organa u proizvodnji namještaja,
- Osobna zaštitna oprema u poljoprivredi,
- Norme za upravljanje rizicima,
- Smjernice za istraživanje nesreća na radu,
- Osobna zaštitna sredstva za zaštitu sluha,
- Rad na otvorenom u uvjetima niskih temperatura,
- Rad na otvorenom u uvjetima visokih temperatura,
- Rizici i mjere zaštite na radu u poljoprivredi
- Rad u skučenom prostoru – štetnosti i opasnosti po zdravlje radnika
- Izuzimanje fiksnih naprava iz sustava osobne zaštitne opreme za zaštitu od pada s visine
- Profesionalne bolesti i privremena nesposobnost za rad
- Učestalost pušenja i konzumacije alkohola kod smjenskih radnika
- Mjere zaštite u praktičnoj nastavi za obrazovni program građevinski tehničar,
- Mjere zaštite u praktičnoj nastavi za obrazovni program grafički tehničar,
- Mjere zaštite u praktičnoj nastavi za obrazovni program kemijskog tehničara,
- Mjere zaštite u praktičnoj nastavi za obrazovni program poljoprivrednog tehničara,
- Mjere zaštite u praktičnoj nastavi za obrazovni program šumarski tehničar,
- Mjere zaštite u praktičnoj nastavi za obrazovni program stolara,
- Mjere zaštite u praktičnoj nastavi za obrazovni program ugostiteljskih zanimanja,
- Mjere zaštite u praktičnoj nastavi za obrazovni program uslužnih zanimanja,
- Mjere zaštite u praktičnoj nastavi za obrazovni program strojarskih i elektro zanimanja,
- Workability in cochlear implantees,
- Equi Health Project: Public and Occupational Health Training of Workers Dealing with Migrants,
- Recognition procedure and analysis of occupational diseases in the Republic of Croatia,
- Croatian accession to the European Union – Implementation of Directive 2010/32/EU.

Na internetskoj stranici moguće je naći informacije o održavanju **skupova** u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu u RH i u inozemstvu, izvješća o temama i sadržajima održanih skupova, te prezentacije iznesene na pojedinim skupovima.

Tako su na internetskoj stranici tijekom 2017. godine predstavljeni stručni skupovi: Seminar “Good practices for Healthy Workplaces: Let’s learn from each other”, 3. savjetovanje – Sigurnost u zdravstvenim ustanovama, 4. međunarodna stručno znanstvena konferencija Odbor za zaštitu na radu, Radionica „Prilagodba klimatskim promjenama“, Međunarodna konferencija “Today’s threats in the workplace – theoretical and practical aspects”, Proljetni i jesenji stručni sastanci Hrvatskog društva za medicinu rada i Hrvatskog društva za sportsku medicinu, VIII. savjetovanje “Zaštita na radu u regiji Alpe-Jadran”, Obilježavanje Nacionalnog dana zaštite na radu, 28. travnja, Energetski održivi zdravstveni sustav, klimatske promjene i ciljevi održivog razvoja u RH, „M&S 2017“ – 12. Međunarodna konferencija Menadžment i Sigurnost, Znanstveno-stručni skup „Prema okviru EU smjernica o karcinomu i radu“, Sastanak ekspertnih skupina u Luxembourg u svrhu ažuriranja zastarjelih odredbi Direktiva, EASOM 2017. - Ljetna škola Europskog udruženja škola za medicinu rada, ICOH – međunarodni simpozij “Education in OSH, emerging trends and unmet needs”, Healthy

Workplaces Summit 2017., Stručni skup „Zaštita na radu za sve uzraste“, 4. simpozij Profesionalne bolesti stomatologa, Sastanak Foruma sindikata trgovine u regiji Jugoistočne Europe.

Posebno su predstavljene informacije o **skupovima koje organizira HZZZSR** u svrhu podizanja znanja i informiranosti svih sudionika u zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu:

- tečaj iz Pomorske medicine za ovlaštene specijaliste medicine rada.
- uvodni tečaj i tečaj obnove znanja “Primjena mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja – izobrazba za specijaliste medicine rada i sporta”
- stručni seminar „Ruke su vaš najvažniji alat“,
- stručni seminar „Osobna zaštitna oprema za zaštitu nogu i stopala“,
- stručni seminar „Osobna zaštitna oprema za zaštitu glave, vrata, očiju i lica“,
- stručni seminar „Osobna zaštitna oprema za zaštitu tijela - zaštitna odjeća“,
- stručni seminar „Osobna zaštitna oprema za zaštitu organa za disanje“,
- stručni seminar „Osobna zaštitna oprema od pada s visine“,
- stručni seminar „Rad na otvorenom u uvjetima niskih temperatura“,
- stručni seminar „Rad na otvorenom u uvjetima visokih temperatura“,
- stručni seminar „Stres na radu – Prevencijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta“.

Na internetskoj stranici postoje brojne **poveznice**, tj. internetske adrese važnih ustanova u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu u Hrvatskoj, Europi i svijetu te adrese najpoznatijih baza podataka. Također su dostupni izvještaji projekata u kojima su zaposlenici HZZZSR-a aktivno sudjelovali uz moguću uvid u dokumente i rezultate tih projekata. To su **MATRA projekti** „*Oснаživanje Hrvatskog zavoda za medicinu rada*“ i „*Jačanje Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu u području sigurnosti na radu*“, **IPA projekt** „*Zdravlje i sigurnost na radu*“, **EWA projekt** „*Europsko radno mjesto i alkohol*“, **ISCH COST Action TD1206 (StanDerm)** - *Development and Implementation of European Standards on Prevention of Occupational Skin Diseases*, projekt HZZZSR-a „*Primjena mjera i informiranost učenika o zaštiti na radu u srednjim strukovnim školama*“, projekt HZZZSR-a „*Razvoj modela za istraživanje nesreća i incidenata na radu*“, projekt „*Promicanje zdravlja i sigurnosti na radu*“.

U sljedećoj tablici je prikazana struktura posjetitelja internetske stranice tijekom 2017. godine, njihova zemljopisna lokalizacija te vrijeme trajanja i teme posjeta internetskoj stranici.

Tablica 7.1. Struktura posjetitelja internetske stranice 2017.

Broj posjetitelja	Novi posjetitelji		Stari posjetitelji		Prosječno trajanje posjete/min
	broj	%	broj	%	
21684	10.669	49.2	11.015	50.8	00:03:23
Zemlja posjetitelja		%	Najposjećenije teme		%
Hrvatska		89.34	Naslovnica		24.07
SAD		2.76	ONR u Hrvatskoj		2.81
Bosna i Hercegovina		1.69	Smjernice		1.89
Srbija		1.29	Kontakt		1.88
Njemačka		0.74	Hrvatsko Zakonodavstvo		1.77
Slovenija		0.34	Obrasci		1.57
Češka		0.32	OZO		1.54
Makedonija		0.26	Smjernice letci i alati		1.48
Crna Gora		0.25	Letci		1.46

7.2. Izrada e-novina

U HZZZSR-u se izrađuju e-novine kao sažetak važnih informacija o stručnim temama iz područja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu popraćene i zakonskim propisima iz navedenih područja. E-novine se izrađuju u elektroničkom obliku, a upućuju se osobama i tvrtkama koje su iskazale interes putem forme za kontakt na internetskoj stranici HZZZSR-a ili putem adrese e-pošte. U skupini kontakata najvećim su dijelom zastupljene privatne i pravne osobe u RH zainteresirane za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, ali ih ima i iz zemalja sličnog jezičnog područja. E-novine je moguće vidjeti i na internetskoj stranici HZZZSR-a – <http://www.hzzzs.hr/index.php/nase-e-novine>.

Tijekom 2017. godine odaslana su četiri izdanja e-novina.

Ukupan broj vanjskih pretplatnika na e-novine do kraja prosinca 2017. godine je 3170. Sljedeća tablica prikazuje broj pretplatnika po mjesecima 2017. godine.

Tablica 7.2. Broj pretplatnika na e-novine

Mjesec	Broj novih pretplatnika na e-novine	Ukupan broj pretplatnika na e-novine
Siječanj	8	3772
Veljača	11	3783
Ožujak	kontrola broja primatelja	2782
Travanj	kontrola broja primatelja	3138
Svibanj	5	3143
Lipanj	3	3146
Srpanj	2	3148
Kolovoz	2	3150
Rujan	6	3156
Listopad	7	3158
Studen	5	3163
Prosinac	7	3170

U travnju 2017. godine su odaslane e-novine. U ovom broju e-novina najavljeni su stručni seminari koji će se održati u sljedećem razdoblju, a čitatelji su također obaviješteni o stručnim seminarima („Ruke su Vaš najvažniji alat“, „Osobna zaštitna oprema za zaštitu organa za disanje“, „Osobna zaštitna oprema za zaštitu od pada s visine“, „Osobna zaštitna oprema za zaštitu glave, vrata, očiju i lica“, „Osobna zaštitna oprema za zaštitu nogu i stopala“, „Zaštitna odjeća“, „Izazov: Stres na radu – Prevencijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta“) i tečajevima („Primjena mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja – izobrazba za specijaliste medicine rada i sporta“, „Tečaj iz pomorske medicine za ovlaštene specijaliste medicine rada“) koje je HZZZSR već organizirao i proveo. U e-novinama su objavljene informacije o stručnim domaćim i međunarodnim sastancima na kojima su aktivno sudjelovali stručnjaci HZZZSR-a. E-novine informiraju o suradnji HZZZSR-a s Nezavisnim hrvatskim sindikatima i Institutom građevinarstva Hrvatske. Čitatelji su informirani o pokretanju projekta EU OSHA-e i izvršenim aktivnostima na izradi internetskog interaktivnog alata za procjenu rizika (On-line risk assessment - OiRA) za potrebe malih poslodavaca u Hrvatskoj.

Na ovaj broj e-novina može se pristupiti na internetskoj stranici HZZZSR-a – <http://hzzzs.hr/index.php/2017/04/i2017/>.

U lipnju 2017. godine su odaslane e-novine. U ovom broju e-novina najavljeni su skupovi koji će se održati u sljedećem razdoblju. Čitatelji su također obaviješteni o stručnim seminarima („Izazov: stres

na radu – prevencijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta”, „Rad na otvorenom u uvjetima visokih temperatura”, „Zaštitna odjeća“) koje je HZZZSR već organizirao i proveo i o drugim nacionalnim i međunarodnim skupovima koji su se u području zaštite na radu održali u proteklom razdoblju. U e-novinama su objavljene informacije o aktivnostima u okviru projekta EU OSHA-e na izradi internetskog interaktivnog alata za procjenu rizika (On-line risk assessment - OiRA) za potrebe malih poslodavaca u Hrvatskoj. Također je čitateljima skrenuta pažnja na nove publikacije u zaštiti zdravlja na radu kojima se može pristupiti na mrežnoj stranici HZZZSR-a.

Na ovaj broj e-novina može se pristupiti na internetskoj stranici HZZZSR-a – <http://hzzzsr.hr/index.php/2017/07/ii2017/>.

U rujnu 2017. godine su odaslane e-novine. U ovom broju e-novina najavljeni su stručni seminari “Izazov: stres na radu – prevencijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta”, „Rad na otvorenom u uvjetima niskih temperatura”, „Zaštitna odjeća“, „Osobna zaštitna oprema za zaštitu organa za disanje“, „Osobna zaštitna oprema za zaštitu od pada s visine“, „Osobna zaštitna oprema za zaštitu glave, vrata, očiju i lica“ i „Osobna zaštitna oprema za zaštitu nogu i stopala“, koje HZZZSR redovito provodi. Čitatelji su obavješteni o ICOH SCETOH simpoziju koji se održava u Zagrebu u suorganizaciji HZZZSR-a. U e-novinama objavljene su informacije o stručnim domaćim i međunarodnim sastancima na kojima su aktivno sudjelovali stručnjaci HZZZSR-a, kao što su prvi sastanak EU ekspertnih skupina za dopunu i izmjenu Direktive 2000/54/EC i Direktive 92/29 EEC koji se održao u Luxembourg te EASOM Ljetna škola u Miškolcu u Mađarskoj. E-novine informiraju o suradnji HZZZSR-a i Industrijske strojarske škole Zagreb u okviru izobrazbe učenika strukovnih škola. Čitatelje se u e-novinama podsjeća na važne i korisne dokumente koji se mogu naći na internetskoj stranici HZZZSR-a.

Na ovaj broj e-novina može se pristupiti na internetskoj stranici HZZZSR-a – <http://hzzzsr.hr/index.php/2017/10/2017/>.

U prosincu 2017. godine su odaslane e-novine. U ovom broju e-novina objavljene su informacije o stručnim domaćim i međunarodnim sastancima na kojima su aktivno sudjelovali stručnjaci HZZZSR-a, kao što su sastanak Europske agencije za sigurnost i zdravlje u Bilbao, Jesenji stručni sastanak Hrvatskog društva za medicinu rada u Osijeku, 4. simpozij “Profesionalne bolesti stomatologa” u Zagrebu, sastanak Foruma sindikata trgovine u regiji Jugoistočne Europe u Tuheljskim Toplicama, sastanak o prevenciji ozljeda na radu u djelatnosti zdravstva u Ministarstvu zdravstva i ICOH SCETOH simpozij u Zagrebu čiju je organizaciju vodio HZZZSR. E-novine također informiraju o događanjima kojima je obilježen Europski tjedan zaštite na radu u listopadu 2017. godine. Čitatelje se u e-novinama podsjeća na važne i korisne dokumente koji se mogu naći na internetskoj stranici HZZZSR-a, kao što su klasifikacija ozljeda na radu, tablica obveznog i preporučenog cijepljenja radnika, strateški dokumenti EU-OSHA-e i upozorenje o hladnim klimatskim uvjetima.

Na ovaj broj e-novina može se pristupiti na internetskoj stranici HZZZSR-a – <http://hzzzsr.hr/index.php/e-novine/>.

7.3. Odgovori na e-upite stručne i opće javnosti

Stručnjaci, kao i druge osobe, redovito putem internetske stranice postavljaju pitanja vezana uz zaštitu zdravlja i sigurnost na radu. U HZZZSR-u se ovi upiti prate i ažurno se na njih odgovara u elektroničkom ili pisanom obliku u vrlo kratkom roku, tj. najčešće istog dana. Upiti i odgovori pohranjeni su u elektroničkom obliku.

Tijekom razdoblja siječanj - prosinac 2017. godine odgovoreno je na ukupno **1106** upita zaprimljenih elektroničkim putem. U tablici je prikazana struktura upita s obzirom na teme i područja iz kojih je postavljen upit.

Tablica 7.3. Broj e-upita po tematici

Mjesec	Tematika			Ukupno
	Zdravlje	Sigurnost	Ostalo	
Siječanj	49	13	20	82
Veljača	41	4	25	70
Ožujak	68	8	17	93
Travanj	42	3	4	49
Svibanj	72	3	12	87
Lipanj	62	2	8	72
Srpanj	76	1	15	92
Kolovoz	88	2	10	100
Rujan	88	6	12	106
Listopad	112	6	14	132
Studen	121	3	7	131
Prosinac	86	1	5	92
Ukupno	905	52	149	1106

Izravnim telefonskim komuniciranjem sa specijalistima medicine rada i stručnjacima u zaštiti na radu kontinuirano se daju upute o primjeni doktrina medicine rada i zaštite na radu, te se rješavaju konkretni problemi vezani uz zaštitu zdravlja i sigurnost radnika na radnom mjestu. Tijekom razdoblja siječanj – prosinac 2017. godine obavljeno je 230 konzultacija. Ovisno o vrsti upita, poziv se upućuje specijalistu medicine rada odnosno stručnjaku zaštite na radu koji se bavi tim područjem. Upiti se najčešće odnose na problematiku ocjene zdravstvene i radne sposobnosti, zdravstvenih pregleda, drugostupanjskog postupka ocjenjivanja radne sposobnosti, postupka priznavanja profesionalnih bolesti, održavanja tečajeva i seminara HZZZSR-a i sl.

7.4. Komunikacija s medijima

Radi podizanja svijesti stručne i opće javnosti o ulozi i važnosti primjene sustava zaštite zdravlja i sigurnosti na radu HZZZSR putem medija (televizija, radio, stručni časopisi) predstavlja doktrine struke i sudjeluje u pojašnjavanju i rješavanju stručnih pitanja i aktualnih problema.

Marija Zavalić gostovala u emisiji Prvog programa Hrvatskog radija Hrvatske radiotelevizije "U mreži prvog" vezano na novosti Vladinog akcijskog plana, koje se odnose na zaštitu na radu, 10. siječnja 2017. godine

- Marija Zavalić gostovala u emisiji Drugog programa Hrvatskog radija Hrvatske radiotelevizije "Konvoj" na temu: Koliko čovjek može raditi? Što kad radi previše? Koje su posljedice?, 31. siječnja 2017. godine

Marija Zavalić dala intervju za emisiju RTL-a „Potraga“ vezano na državne zavode i agencije, 15. studenoga 2017. godine

U časopisu „Progradnja“ (studen 2017.) objavljen je poster „Rad na otvorenom u uvjetima niskih temperatura“, koji daje osnovne informacije o rizičnim zanimanjima i radnim procesima, zdravstvenim tegobama i mjerama za zaštitu zdravlja pri radu na otvorenom u uvjetima niskih temperatura

U časopisu „Progradnja“ (prosinac 2017.) objavljen je poster „Rad na otvorenom u uvjetima niskih temperatura“, koji daje osnovne informacije o rizičnim zanimanjima i radnim procesima, zdravstvenim tegobama i mjerama za zaštitu zdravlja pri radu na otvorenom u uvjetima niskih temperatura

8.

EDUKACIJA STRUČNE I OPĆE JAVNOSTI

U HZZZSR-u se stalno prate suvremeni trendovi i saznanja u području zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu, a te nove i aktualne spoznaje se prenose na stručnjake i pružatelje usluga u zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu putem izobrazbe i informiranja svih sudionika. Kontinuirana izobrazba, koja se provodi u HZZZSR-u, obuhvaća izobrazbu specijalizanata u okviru specijalizacije iz medicine rada i sporta, dodatno usavršavanje specijalista medicine rada, stručnjaka zaštite na radu, izobrazbu radnika i svih dionika u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu i prenošenje znanja putem aktivnog sudjelovanja zaposlenika HZZZSR-a u radu znanstvenih i stručnih skupova.

8.1. Edukativne aktivnosti u organizaciji HZZZSR-a

Primjereno znanje je preduvjet dobrog razumijevanja i aktivnog djelovanja u pojedinim područjima. To se odnosi i na preventivne akcije i mjere zaštite zdravlja radnika. Stoga HZZZSR-a provodi edukaciju sa svrhom podizanja znanja i kompetencija svih dionika u sustavu zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu.

Tijekom razdoblja siječanj-prosinac 2017. godine zaposlenici HZZZSR-a u organizaciji Zavoda održali su stručne seminare i tečajeve za stručnjake u zaštiti na radu i specijaliste medicine rada i sporta:

Tablica 8.1. Stručni seminari HZZZSR-a

	Datum održavanja	Naziv stručnog seminara	Predavač/i	Mjesto održavanja	Ciljna skupina	Broj sudionika
1.	18. 1. 2017.	Rad na otvorenom u uvjetima niskih temperatura	Andreja Cesar Slegovac i Karmen Bradvica	Institut IGH d.d., Zagreb	Zaposlenici Instituta IGH: stručnjaci zaštite na radu, voditelji odjela, voditelji laboratorija, voditelji ispitivanja, projektanti	30
2.	16. 11. 2017.	Rad na otvorenom u uvjetima niskih temperatura	Andreja Cesar Slegovac i Karmen Bradvica	KONČAR-Energetika i usluge d.o.o., Zagreb	Zaposlenici Končar-Energetika i usluge: stručnjaci zaštite na radu, specijalizirani strojari, čistači	13
3.	22. 11. 2017.	Rad na otvorenom u uvjetima niskih temperatura	Andreja Cesar Slegovac i Marina Milaković	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	11
					Doktori medicine	1

4.	23. 11. 2017.	Rad na otvorenom u uvjetima niskih temperatura	Andreja Cesar Slegovac i Marina Milaković	Komunalac Sisak d.o.o., Sisak	Zaposlenici: Komunalca Sisak, Sisačkog vodovoda i Gradskog groblja Sisak; stručnjaci zaštite na radu, voditelji i koordinatori odjela	21
5.	13. 12. 2017.	Rad na otvorenom u uvjetima niskih temperatura	Zlatko Šarić i Marina Milaković	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	12
Ukupan broj sudionika stručnog seminara „Rad na otvorenom u uvjetima niskih temperatura“ od 1. 1. do 31. 12. 2017.						88
1.	19. 1. 2017.	Stres na radu, Prevencijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Ana Zavalić	KBC Sestre milosrdnice-Klinika za tumore, Zagreb	Medicinske sestre	46
2.	25. 1. 2017.	Stres na radu, Prevencijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Ana Zavalić	KBC Sestre milosrdnice-Klinika za traumatologiju, Zagreb	Medicinske sestre	27
3.	6. 2. 2017.	Stres na radu, Prevencijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Ana Zavalić	Dječji vrtić Maslačak, Zaprešić	Zaposlenici dječjeg vrtića: pedagog, odgajateljice, zdravstvena voditeljica, stručni suradnici i ostalo osoblje	43
4.	7. 2. 2017.	Stres na radu, Prevencijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Ana Zavalić	Dječji vrtić, Maslačak, Brdovec	Zaposlenici dječjeg vrtića: pedagog, odgajateljice, zdravstvena voditeljica, stručni suradnici i ostalo osoblje	31
5.	11. 2. 2017.	Stres na radu, Prevencijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Ana Zavalić	HZZZSR, Zagreb	Psiholozi ustanova za zdravstvenu skrb, domova zdravlja, ordinacija medicine rada, poliklinika	25

6.	9. 3. 2017.	Stres na radu, Prevencijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Ana Zavalčić	HZZZSR, Zagreb	Sindikalni povjerenici HNS	24
7.	10. 3. 2017.	Stres na radu, Prevencijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Ana Zavalčić	HZZZSR, Zagreb	Sindikalni povjerenici HNS	24
8.	15. 3. 2017.	Stres na radu, Prevencijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Ana Zavalčić	Dječji vrtić Rijeka, Rijeka	Zaposlenici dječjeg vrtića	30
9.	16. 3. 2017.	Stres na radu, Prevencijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Ana Zavalčić	Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije, Rijeka	Zaposlenici NZZJZ	58
10.	27. 3. 2017.	Stres na radu, Prevencijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Ana Zavalčić	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	28
11.	31. 3. 2017.	Stres na radu, Prevencijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Ana Zavalčić	HZZZSR, Zagreb	Predstavnici Nezavisnog sindikata Hrvatske	14
12.	10. 4. 2017.	Stres na radu-Prevencijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Ana Zavalčić	Sobočan interijeri d.o.o., Čakovec	Stručnjaci zaštite na radu	14
13.	12. 4. 2017.	Stres na radu-Prevencijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Marina Milaković	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	26
14.	24. 4. 2017.	Stres na radu-Prevencijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Marina Milaković	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	26
					Doktori medicine-specijalisti medicine rada i sporta	3
15.	9. 5. 2017.	Stres na radu; Prevencijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Marina Milaković	HOLCIM Hrvatska d.o.o., Koromačno	Zaposlenici HOLCIM-a d.o.o.	15

16.	30. 5. 2017.	Stres na radu; Prevenijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Marina Milaković	Udruga za promicanje zaštite ljudi u radnoj i životnoj okolini Osijek	Stručnjaci zaštite na radu	20
17.	5. 6. 2017.	Stres na radu; Prevenijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Marina Milaković	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	14
					Doktori medicine	2
18.	26. 9. 2017.	Stres na radu- Prevenijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Marina Milaković	KONČAR Niskonaponske sklopke i prekidači d.o.o., Zagreb	Zaposlenici Končara- Niskonaponske sklopke i prekidači: od NKV do magistara i doktora znanosti	25
19.	18. 10. 2017.	Stres na radu- Prevenijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Marina Milaković	Hrvatske pošte d.d.	Zaposlenici Hrvatske pošte	20
20.	19. 10. 2017.	Stres na radu- Prevenijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Marina Milaković	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	14
					Doktori medicine- specijalisti med. rada i sporta	1
21.	13. 11. 2017.	Stres na radu; Prevenijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Marina Milaković	SDA CROATIA d.o.o.	Zaposlenici SDA Croatia	16
22.	14. 11. 2017.	Stres na radu; Prevenijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Marina Milaković	SDA CROATIA d.o.o.	Zaposlenici SDA Croatia	18
23.	16. 11. 2017.	Stres na radu; Prevenijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Marina Milaković	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	15
					Doktori medicine	6
24.	17. 11. 2017.	Stres na radu; Prevenijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Marina Milaković	Udruga radničkih sindikata Hrvatske, Crikvenica	Zaposlenici: Croatia Airlines, Luka Rijeka, KD VIK Rijeka, RŽV Čakovec i Vodovod i odvodnja Zagreb	24

25.	5. 12. 2017.	Stres na radu- Prevenijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta	Helena Koren i Marina Milaković	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	18
Ukupan broj sudionika stručnog seminara „Stres na radu; Prevenijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta“ od 1. 1. do 31. 12. 2017.						627
1.	27. 1. 2017.	Osobna zaštitna oprema za zaštitu organa za disanje	Andreja Cesar Slegovac i Ivana Marinac	Institut IGH d.d., Zagreb	Zaposlenici Instituta IGH: stručnjaci zaštite na radu, voditelji odjela, voditelji laboratorija, voditelji ispitivanja, projektanti	27
2.	21. 3. 2017.	Osobna zaštitna oprema za zaštitu organa za disanje	Andreja Cesar Slegovac i Ivana Marinac	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	14
3.	11. 10. 2017.	Osobna zaštitna oprema za zaštitu organa za disanje	Andreja Cesar Slegovac i Ivana Marinac	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	11
4.	28. 11. 2017.	Osobna zaštitna oprema za zaštitu organa za disanje	Andreja Cesar Slegovac i Ivana Marinac	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	13
Ukupan broj sudionika stručnog seminara „Osobna zaštitna oprema za zaštitu organa za disanje“ od 1. 1. do 31. 12. 2017.						65
1.	27. 2. 2017.	Osobna zaštitna oprema za zaštitu od pada s visine	Sanela Paskaš Dlugoš	Institut IGH d.d., Zagreb	Zaposlenici Instituta IGH: stručnjaci zaštite na radu, voditelji laboratorija, voditelji odjela, projektanti	28
2.	23. 3. 2017.	Osobna zaštitna oprema za zaštitu od pada s visine	Sanela Paskaš- Dlugoš	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	22
3.	3. 10. 2017.	Osobna zaštitna oprema za zaštitu od pada s visine	Sanela Paskaš- Dlugoš	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	20
4.	7. 11. 2017.	Osobna zaštitna oprema za zaštitu od pada s visine	Sanela Paskaš- Dlugoš	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	13

Ukupan broj sudionika stručnog seminara „Osobna zaštitna oprema za zaštitu od pada s visine “ od 1. 1. do 31. 12. 2017.						83
1.	14. 3. 2017.	Ruke su vaš najvažniji alat	Natalija Pejnović i Dijana Krišto	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	22
2.	14. 11. 2017.	Ruke su vaš najvažniji alat	Natalija Pejnović i Karmen Bradvica	CROSCO-Industrijski krug, Ivanić Grad	Zaposlenici Croscia: inženjeri, stručnjaci ZNR, voditelji timova, poslovođe	21
Ukupan broj sudionika stručnog seminara „Ruke su vaš najvažniji alat“ od 1. 1. do 31. 12. 2017.						43
1.	27. 3. 2017.	Osobna zaštitna oprema za zaštitu glave, vrata, lica i očiju	Zlatko Šarić	Institut IGH d.d., Zagreb	Zaposlenici Instituta IGH: stručnjaci zaštite na radu, voditelji laboratorija, voditelji odjela, voditelji ispitivanja, projektanti, tehnolozi	34
2.	30. 3. 2017.	Osobna zaštitna oprema za zaštitu glave, vrata, lica i očiju	Zlatko Šarić	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	19
3.	17. 10. 2017.	Osobna zaštitna oprema za zaštitu glave, vrata, lica i očiju	Zlatko Šarić	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	11
4.	15. 11. 2017.	Osobna zaštitna oprema za zaštitu glave, vrata, lica i očiju	Zlatko Šarić	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	9
Ukupan broj sudionika stručnog seminara „Osobna zaštitna oprema za zaštitu glave, vrata, lica i očiju “ od 1. 1. do 31. 12. 2017.						73
1.	27. 3. 2017.	Osobna zaštitna oprema za zaštitu nogu i stopala	Ivana Krišto	Institut IGH d.d., Zagreb	Zaposlenici Instituta IGH: stručnjaci zaštite na radu, voditelji laboratorija, voditelji odjela, voditelji ispitivanja, projektanti, tehnolozi	34

2.	30. 3. 2017.	Osobna zaštitna oprema za zaštitu nogu i stopala	Marija Batak	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	19
3.	17. 10. 2017.	Osobna zaštitna oprema za zaštitu nogu i stopala	Marija Batak	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	11
4.	15. 11. 2017.	Osobna zaštitna oprema za zaštitu nogu i stopala	Ivana Krišto	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	9
Ukupan broj sudionika stručnog seminara „Osobna zaštitna oprema za zaštitu nogu i stopala“ od 1. 1. do 31. 12. 2017.						73
1.	5. 4. 2017.	Osobna zaštitna oprema za zaštitu tijela	Natalija Pejnović	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	20
2.	28. 6. 2017.	Zaštitna odjeća	Natalija Pejnović	Vodovod i kanalizacija d.o.o., Split	Stručnjaci zaštite na radu s područja Dalmacije	17
3.	8. 11. 2017.	Zaštitna odjeća	Natalija Pejnović	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	8
Ukupan broj sudionika stručnog seminara „Zaštitna odjeća“ od 1. 1. do 31. 12. 2017.						45
1.	19. 5. 2017.	Rad na otvorenom u uvjetima visokih temperatura	Zlatko Šarić i Karmen Bradvica	ENERGO d.o.o. , Rijeka	Stručnjaci zaštite na radu, rukovoditelji i voditelji odjela, tehnolozi i poslovođe	24
2.	26. 5. 2017.	Rad na otvorenom u uvjetima visokih temperatura	Zlatko Šarić i Karmen Bradvica	HZZZSR, Zagreb	Stručnjaci zaštite na radu	9
					Doktori-specijalisti medicine rada i sporta	2
3.	27. 6. 2017.	Rad na otvorenom u uvjetima visokih temperatura	Zlatko Šarić i Karmen Bradvica	Vodovod i kanalizacija d.o.o., Split	Stručnjaci zaštite na radu s područja Dalmacije	18
Ukupan broj sudionika stručnog seminara „Rad na otvorenom u uvjetima visokih temperatura“ od 1. 1. do 31. 12. 2017.						53
UKUPNI BROJ SUDIONIKA NA 54 ODRŽANA STRUČNA SEMINARA OD 1. 1. DO 31. 12. 2017. GODINE						1150

Tablica 8.2. Tečajevi HZZZSR-a

	Datum održavanja	Naziv tečaja	Predavači	Mjesto održavanja	Ciljna skupina	Broj sudionika
1.	17.-19. 2. 2017.	Tečaj iz pomorske medicine	Marija Bubaš, Ana Zavalić, Dorotea Čorić, Nebojša Nikolić, Igor Rudan, Mirjana Lana Kosanović, Marija Muše Danielov, Milena Matulić, Smilja Maravić Bravar i Tajana Ivanović	HZZZSR, Zagreb	Doktori medicine; specijalisti medicine rada i sporta	14
Broj sudionika Tečaja iz pomorske medicine						14
1.	11.-12. 3. 2017.	Uvodni tečaj „Primjena mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja“	Marija Bubaš, Dario Posedel, Dragan Kubelka, Ana Šijaković, Marija Zavalić i Tamara Stević	HZZZSR, Zagreb, Hotel International	Doktori medicine; specijalisti medicine rada i sporta	34
2.	11.-12. 3. 2017.	Tečaj obnove znanja „Primjena mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja“	Marija Bubaš, Dragan Kubelka, Ana Šijaković, Marija Zavalić i Tamara Stević	HZZZSR, Zagreb, Hotel International	Doktori medicine; specijalisti medicine rada i sporta	13
Broj sudionika tečajeva „Primjena mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja“						47
UKUPNI BROJ SUDIONIKA TEČAJEVA OD 1. 1. DO 31. 12. 2017. GODINE						61

Tijekom razdoblja siječanj-prosinac 2017. obavljeno je 23 posjeta u srednjim strukovnim školama za vrijeme kojih su održana predavanja na temu zaštite zdravlja i sigurnosti na radu. Ta je aktivnost obuhvatila **1362** učenika srednjih strukovnih škola.

Prigodom aktivnog sudjelovanja stručnjaka HZZZSR-a na skupovima pojedinih grupacija sudionika u sustavu zaštite zdravlja i sigurnosti na radu u svrhu dodatne edukacije i informiranja, za vrijeme edukacija u strukovnim školama te povodom webinaru o stresu na radu tijekom razdoblja siječanj-prosinac 2017. godine podijeljeno je **2421** komada stručnih tiskanih materijala (letci, edukativne knjižice) koje su izradili stručnjaci HZZZSR-a. Dodatno je, tijekom održavanja stručnih seminara podijeljeno i **2300** komada stručnih tiskanih materijala (letci, edukativne knjižice) stručnjacima zaštite na radu koji su pohađali seminare.

Tablica 8.3. Broj podijeljenih letaka 2017.

Datum	Prigoda	Vrsta materijala	Broj
20. 1. 2017.	Edukacija u Industrijskoj školi, Zagreb	Letak za mlade radnike	50
7. 2. 2017.	Industrijska škola u Zagrebu	Letak za mlade radnike	50
15. 2. 2017.	Srednja škola Topusko	Letak za mlade radnike	100
		Kompleti mapa*4x7	28
20. 2. 2017.	Gospodarska škola Varaždin	Letak za mlade radnike	50
		Kompleti mapa*2x7	14
22. 2. 2017.	Srednja škola Josip ban Zapešić	Letak za mlade radnike	50
		Kompleti mapa*2x7	14
24. 2. 2017.	Srednja škola Markantuna de Dominisa Rab	Letak za mlade radnike	50
		Kompleti mapa*2x7	14
28. 2. 2017.	Srednja škola Plitvička jezera	Letak za mlade radnike	50
		Kompleti mapa*2x7	14
17.-19.2. 2017.	Tečaj iz pomorske medicine	Letak " HZZZSR"	14
		Letak " OZO za zaštitu od pada s visina"	14
		Letak „OZO za zaštitu glave“	14
		Letak „OZO za zaštitu nogu i stopala“	14
		Letak „Ruke su vaš najvažniji alat“	14
		Letak „Nosite teret? Čuvajte svoje zdravlje!“	14
		Letak „Rad na otvorenom u uvjetima niskih temperatura“	14
		Letak „Rad na otvorenom u uvjetima visokih temperatura“	14
		Letak „HIV/AIDS Preventivni program za radnike migrante“	14
		Letak Mladi radnici	14
11. 2. 2017.	Sekcija psihologa u medicini rada, Hrvatsko psihološko društvo	Edukativna knjižica (stres)	30
11.-12. 3. 2017.	Uvodni tečaj „Primjena mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja i Tečaj obnove znanja „Primjena mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja“	Letak " HZZZSR"	48
		Letak " OZO za zaštitu od pada s visina"	48
		Letak „OZO za zaštitu glave“	48
		Letak „OZO za zaštitu nogu i stopala“	48
		Letak „Ruke su vaš najvažniji alat“	48
		Letak „Nosite teret' Čuvajte svoje zdravlje!“	48

		Letak „Rad na otvorenom u uvjetima niskih temperatura“	48
		Letak „Rad na otvorenom u uvjetima visokih temperatura“	48
		Letak „HIV/AIDS Preventivni program za radnike migrante“	48
14. 3. 2017.	Stručni seminar „Ruke su vaš najvažniji alat“ - zaposlenici CROSCO-a	Letak „Nosite teret! Čuvajte svoje zdravlje!“	50
18. 3. 2017.	Stres na radnom mjestu: Što se može poboljšati“, međunarodni seminar “Good practices for Healthy Workplaces: Let's learn from each other” u organizaciji WOW–Europe	Stres na radu, brošura	30
1. 3. 2017.	Posjet školi I. SS Beli Manastir	Letci mladi radnici	50
		Mapa*2 kompleta	18
15. 3. 2017.	Posjet Srednjoj gospodarskoj školi Križevci	Letci mladi radnici	100
		Mapa*2x9a	18
17. 3. 2017.	Posjet Srednjoj školi Mate Balote, Poreč	Leci mladi radnici	50
		Mapa* 2 x 9	18
23., 24., 28. 3. 2017.	Posjet Srednjoj školi Vrbovec	Leci mladi radnici	100
		Mapa* 2 x 9	18
29. 3. 2017.	Industrijska škola Zagreb	Letci mladi radnici	50
		Komplet mapa*	9
5. 4. 2017.	Posjet srednjoj školi Biograd	Komplet mapa*	9
		Leci mladi radnici	100
6. 4. 2017.	Posjet srednjoj školi Opuzen	Komplet mapa*	9
		Leci mladi radnici	100
24. 4. 2017.	Posjet srednjoj školi Split	Kompleti mapa *	9
		Leci mladi radnici	50
25. 4. 2017.	Posjet srednjoj školi Brač	Kompleti mapa *	9
		Leci mladi radnici	50
27. 4. 2017.	Posjet srednjoj školi Marčani	Kompleti mapa *	9
		Leci mladi radnici	50
3. 5. 2017.	Posjet Centru za odgoj i obrazovanje Zagreb	Komplet mapa*	9
		Leci mladi radnici	100
8. 5. 2017.	Posjet srednjoj školi Slunj	Komplet mapa*	9
		Leci mladi radnici	50
9. 5. 2017.	Posjet srednjoj školi Nova Gradiška	Kompleti mapa *	9
		Leci mladi radnici	50
11. 5. 2017.	Posjet srednjoj školi Sinj	Kompleti mapa *	9
		Leci mladi radnici	50
3. 5. 2017.	Posjet srednjoj školi Šibenik	Kompleti mapa *	9
		Leci mladi radnici	50

31. 5. 2017.	Posjet srednjoj školi Samobor	Kompleti mapa *	9
		Leci mladi radnici	50
26. 9. 2017.	Webinar-Stres na radu u Končar-Niskonaponske sklopke i prekidači.	Edukativna knjižica Izazov: Stres na radu	25
UKUPNO			2421

***kompleti mapa** (mapa, blok, kemijska, bookmark, serija letaka „Izobrazbom do zaštite zdravlja i sigurnosti na radu“ :

- Siguran put i mirno more (HIV/AIDS preventivni program za radnike migrante)
- Nosite teret? Čuvajte svoje zdravlje!
- Ruke su Vaš najvažniji alat
- Osobna zaštitna oprema za zaštitu od pada s visine
- Osobna zaštitna oprema za zaštitu glave
- Osobna zaštitna oprema za zaštitu nogu i stopala
- Rad na otvorenom u uvjetima niskih temperatura
- Rad na otvorenom u uvjetima visokih temperatura
- Osobna zaštitna oprema za zaštitu organa za disanje

8.2. Aktivno sudjelovanje u edukativnim aktivnostima u organizaciji drugih subjekata

Tijekom razdoblja siječanj-prosinac 2017. godine zaposlenici HZZZSR-a su aktivno sudjelovali u radu slijedećih skupova:

- Marija Bubaš: „Iskustva Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu u zapošljavanju osoba s psihičkim smetnjama“ na simpoziju Udruge za podizanje kvalitete života psihijatrijski liječenih osoba „Putokaz“ pod nazivom „Imam dijagnozu, nemam posao?“, u Zagrebu 27. veljače 2017. godine
- Helena Koren: „Stres na radnom mjestu: Što je može poboljšati“ na međunarodnom seminaru “Good practices for Healthy Workplaces: Let's learn from each other” u organizaciji Svjetske organizacije radnika (WOW – Europe), Europskog centra za radnička pitanja (EZA) te Samostalnog sindikata zaposlenih u bankama, osiguravajućim društvima i drugim financijskim organizacijama Srbije (SS BOFOS), u Beogradu, 18. ožujka 2017. godine
- Marija Zavalić: „Zdravlje i sigurnost radnika svih dobnih skupina – holistički pristup”, na III. Savjetovanju o zaštiti pacijenata, medicinskog osoblja, posjetitelja, informacija, opreme, objekata, usluga i ugleda: Sigurnost u zdravstvenim ustanovama, u organizaciji Hrvatske udruge menadžera sigurnosti (HUMS) uz potporu Poslovnog učilišta integralna sigurnost i razvoj – ustanove za obrazovanje odraslih, u Tuheljskim toplicama, Dvorac Mihanović 23. i 24. ožujka 2017. godine
- Helena Koren: „Psihosocijalni rizici i stres na radu u zdravstvenim ustanovama“ na 3. Savjetovanju Sigurnost u zdravstvenim ustanovama u organizaciji Hrvatske udruge menadžera sigurnosti uz potporu Poslovnog učilišta integralna sigurnost i razvoj – ustanove za obrazovanje odraslih, u Tuheljskim Toplicama, 24. ožujka 2017. godine
- Karmen Bradvica: „Maligne bolesti kod vatrogasaca“ na 3. Savjetovanju Sigurnost u zdravstvenim ustanovama u organizaciji Hrvatske udruge menadžera sigurnosti uz potporu Poslovnog učilišta integralna sigurnost i razvoj – ustanove za obrazovanje odraslih, u Tuheljskim Toplicama, 24. ožujka 2017. godine
- Ana Zavalić: „Bolesti izazvane stresom“ na 3. Savjetovanju Sigurnost u zdravstvenim ustanovama u organizaciji Hrvatske udruge menadžera sigurnosti uz potporu Poslovnog učilišta integralna sigurnost i razvoj – ustanove za obrazovanje odraslih, u Tuheljskim Toplicama, 24. ožujka 2017. godine
- Ana Šijaković: „Zakonska regulativa za rad odbora za zaštitu na radu u Hrvatskoj“ na 4. Međunarodnoj konferenciji „Odbor zaštite na radu“ u organizaciji Europskog društva inženjera sigurnosti iz Zagreba u Hotelu Park u Čakovcu 31. 3. 2017. godine
- Ivana Krišto: „Kampanja EU OSHA - Zdrava radna mjesta za sve dobi“ na 4. Međunarodnoj konferenciji „Odbor zaštite na radu“ u organizaciji Europskog društva inženjera sigurnosti iz Zagreba u Hotelu Park u Čakovcu 31. 3. 2017. godine
- Marija Zavalić: „Izrada procjene rizika za psihosocijalne rizike – prijedlog Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu”, na Proljetnom stručnom sastanku 2017. pod nazivom Nove smjernice i alati u medicini rada, u organizaciji Hrvatskog društva za medicinu rada Hrvatskog liječničkog zbora, u Biogradu na moru od 7. do 9. travnja 2017. godine

- Helena Koren: „Psychosocial Risks at Work – Croatian Institute for Health Protection and Safety at Work in Action“ na međunarodnoj konferenciji “ “Today’s threats in the workplace – theoretical and practical aspects” u organizaciji rzeszowskog i krakowskog ogranka Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP u suradnji s Fakultetom za menadžment Sveučilišta u Rzeszowu, u Poljskoj, Rzesow, od 6. do 7. travnja 2017. godine
- Sonja Damjanović Dešić: „Contemporary Approach to Risk Assessment in Croatia“ na Međunarodnoj konferenciji “Today's threats in the workplace - theoretical and practical aspects” u organizaciji Rzeszowskog i Krakowskog ogranka Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP u suradnji s Fakultetom za menadžment Sveučilišta u Rzeszowu, u Rzeszow, Poljska 6. i 7. travnja 2017. godine
- Zlatko Šarić i Andreja Cesar Slegovac aktivno sudjelovali na radionici za službenike i stručnjake na nacionalnoj i lokalnoj razini te zainteresiranu javnost na temu: „Prilagodba klimatskim promjenama“ u organizaciji Ministarstva zaštite okoliša i energetike u Zagrebu, Stara gradska vijećnica, Ul. sv. Ćirila i Metoda 5, dana 6. travnja 2017. godine
- Ina Kardoš: „ Smjernica za prvu pomoć na radu“, Proljetni stručni sastanak Hrvatskog društva za medicinu rada pod nazivom „Nove smjernice i alati u medicini rada“ održan u Biogradu od 7.- 9. travnja 2017. godine
- Marija Zavalić: „Ozljeđe na radu u 2016. godini“, na okruglom stolu na 10. jubilarnom susretu invalida rada – osoba s invaliditetom Republike Hrvatske „KUTINA 2017“, u organizaciji Udruge invalida rada Grada Kutine, u Kutini 20. travnja 2017. godine
- Marija Zavalić sudjelovala na panel raspravi na temu „Zaštita na radu – investicija a ne trošak i kako dalje?“, u organizaciji SSSH povodom obilježavanja Dana zaštite na radu, u Zagrebu 25. travnja 2017. godine
- Marija Zavalić: „Zaštita na radu za sve uzraste - projekti HZZSR-a“, na međunarodnom VIII. savjetovanju “Zaštita na radu u regiji Alpe-Jadran”, u organizaciji Ministarstva rada i mirovinskoga sustava Republike Hrvatske, Opće ustanove za osiguranje od nesreća – Beč, Ministarstva rada, socijale i zaštite potrošača Republike Austrije i Inspekcije rada Republike Austrije, u Opatiji 27. i 28. travnja 2017. godine
- Ivana Krišto: „Primjena mjera i informiranost učenika srednjih strukovnih škola o zaštiti na radu na obilježavanju „Nacionalnog dana zaštite na radu“ u organizaciji Nacionalnog vijeća za zaštitu na radu u Opatiji, dana 28. travnja 2017. godine
- Zlatko Šarić aktivno sudjelovao na radionici „Workshop on energy sustainable health system“ u organizaciji Regionalnog ureda Svjetske zdravstvene organizacije“ u Lovranu 2. lipnja 2017. godine
- Marija Bubaš: „O Hrvatskom zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu“ i „Prijedlog za organizaciju EASOM Ljetne škole 2018 u Zagrebu sa prikazom potencijalne četiri stručne teme“ na sastanku Upravnog vijeća EASOM-a i na EASOM General Assembly, tijekom EASOM Ljetne škole 2017. održanoj u Miskolcu, Mađarska, od 23. do 26. kolovoza 2017. godine
- Sonja Damjanović Dešić: „Obveze poslodavca prema Zakonu o zaštiti na radu u odnosu na opasne radne tvari“ na 25. skupštini Udruge stručnjaka zaštite iz pravnih osoba za gradnju, održavanje i zaštitu javnih cesta u Pakoštanima, 12. listopada 2017. godine

- Marija Zavalić: „Klasifikacija težine ozljede na radu – iskustva Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu”, na Jesenjem stručnom sastanku 2017. pod nazivom Klasifikacija težine ozljede na radu, u organizaciji Hrvatskog društva za medicinu rada Hrvatskog liječničkog zbora, u Osijeku od 20. do 22. listopada 2017. godine
- Ina Kardoš: „Prijava i klasifikacija ozljede na radu – prikaz slučaja“ na Jesenskom stručnom sastanku Hrvatskog društva za medicinu rada Hrvatskog liječničkog zbora pod nazivom „Klasifikacija težine ozljede na radu“, održanom u Osijeku od 20. do 22. listopada 2017. godine
- Marija Zavalić: „Što smo naučili iz statistike ozljeda na radu“, na stručnom skupu „Zaštita na radu za sve uzraste“, u organizaciji Ministarstva rada i mirovinskoga sustava, u Zagrebu 24. listopada 2017. godine.
- Marija Bubaš: „Edukacija u interdisciplinarnom timu” na stručnom skupu „Zaštita na radu za sve uzraste” u organizaciji Ministarstva rada i mirovinskog sustava, u Zagrebu, 24. listopada 2017. godine

Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu je zajedno s ICOH-om (International Commission on Occupational Health) i njezinim znanstvenim odborima za edukaciju (SC Education and Training in Occupational Health), zdravlje u poljoprivredi (SC Rural Health: Agriculture, Pesticide and Organic Dusts) i učinkovitost u medicini rada (SC Effectiveness in Occupational Health Services) organizirao simpozij „Education in OSH, emerging trends and unmet needs“. Simpozij se održao u Zagrebu od 26. do 28. listopada 2017. godine. Simpoziju su prisustvovali priznati stručnjaci iz 26 zemalja svijeta, sa svih pet kontinenata, a značajan doprinos stručnoj kvaliteti i uspješnom odvijanju simpozija dali su zaposlenici HZZZSR-a sa sljedećim izlaganjima i poster prezentacijama:

- Marija Bubaš: „Training in interdisciplinary team work“
- Ivana Krišto, Marija Batak, Sanela Dugoš Paskaš: „Creating a safety culture teaching and learning OSH in secondary vocational schools in Croatia“
- Karmen Bradvica, Zlatko Šarić, Marija Bubaš: „Heat and outdoor workers. Was our education successful?“
- Sonja Damjanović Dešić, Zlatko Šarić: „Occupational Safety and Health on family farms in Croatia“
- Helena Koren, Marina Milaković: „Workplace stress management: education and outcomes“
- Ivana Marinac, Marija Bubaš, Tamara Radošević, Željka Sokolović Pavić: „The role of education in hearing conservation principles in Croatia“
- Marina Milaković, Ina Kardoš: „Effectiveness of Croatian legislation regarding benefit entitlements in workers occupationally exposed to asbestos“
- Natalija Pejnović, Cvetan Kovač: „Education of union representatives from Independent trade unions of Croatia in Croatian institute for health protection and safety at work“
- Helena Koren, Marina Milaković: „Workplace Stress Management: Education and Outcomes“

- Zlatko Šarić: “Protokol o postupanju i preporuke za zaštitu od vrućine” u organizaciji Ministarstva zdravstva u Zagrebu, 8. studenoga 2017. godine
- Marija Batak: „Osobna zaštitna oprema za zaštitu nogu i stopala i analiza upitnika provedenog u zdravstvenim ustanovama“ na Sastanku stručnjaka zaštite na radu zdravstvenih ustanova, u organizaciji Ministarstva zdravstva u Zagrebu, 14. i 15. studenoga 2017. godine
- Marija Bubaš: „Zaštita zdravlja kod osoba koje ručno rukuju teretima“, na seminaru „Zaštita zdravlja bolničkih zdravstvenih djelatnika“, u organizaciji Ministarstva zdravstva, u Zagrebu 14. i 15. studenoga 2017. godine
- Dijana Krišto: „Ozljeđe oštrim predmetima“, na seminaru „Zaštita zdravlja bolničkih zdravstvenih djelatnika“, u organizaciji Ministarstva zdravstva, u Zagrebu 14. i 15. studenoga 2017. godine
- Dijana Krišto: „Zaštita zdravlja i sigurnost na radu u Republici Hrvatskoj“, na Sastanku Foruma sindikata trgovine u regiji Jugoistočne Europe, u organizaciji Zaklade Friedrich Ebert, u Tuheljskim Toplicama od 22. do 24. studenoga 2017. godine
- Sonja Damjanović Dešić: „Zaštita zdravlja i sigurnost na radu u Republici Hrvatskoj“, na Sastanku Foruma sindikata trgovine u regiji Jugoistočne Europe, u organizaciji Zaklade Friedrich Ebert, u Tuheljskim Toplicama od 22. do 24. studenoga 2017. godine

8.3. *Prisustvovanje na edukativnim i stručnim aktivnostima*

U HZZZSR-u se kontinuirano prikupljaju stručne informacije kao i nova saznanja u području zaštite zdravlja i sigurnosti radnika sa svrhom analize i daljnjeg širenja znanja i informacija. To se prikupljanje informacija provodi praćenjem literature, rezultata stručnih i znanstvenih istraživanja, uvidom u preporuke i smjernice, sudjelovanjem u edukativnim sastancima te prisustvovanjem na različitim stručnim i znanstvenim skupovima.

Tijekom razdoblja siječanj-lipanj 2017. godine zaposlenici HZZZSR-a su prisustvovali radu sljedećih stručnih i znanstvenih skupova:

- Stručnom skupu „Zaštita zdravlja i sigurnost na radu – Novi propisi, primjeri dobre prakse“ u organizaciji Hrvatske udruge za zdravo radno mjesto, održanom u Zagrebu, tvornica KRAŠ 26. siječnja 2017. godine, prisustvovala je Ivana Krišto
- Tečaju o zaštiti od opasnih kemikalija i Radionicama za izradu STL-ova, u organizaciji Hrvatskog zavoda za tokskologiju i antidoping, održanima 15., 16., 27. i 28. veljače 2017. godine, prisustvovala su Marija Bubaš i Sonja Damjanović Dešić
- Prvom sastanku projekta „Živjeti zdravo“, u organizaciji Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Ministarstva zdravstva, održanom u Zagrebu 28. veljače 2017. godine, prisustvovala je Denis Lisica Mandek
- Stručnom skupu „Upravne mjere i prekršajni postupak iz zaštite na radu“ u organizaciji Zitela održanom u Zagrebu, 2. veljače 2017. godine, prisustvovala je Ivana Krišto

- 3. Savjetovanju „Sigurnost u zdravstvenim ustanovama“, u organizaciji Hrvatske udruge menadžera sigurnosti, održanom u Tuheljskim Toplicama od 23. do 24. ožujka 2017. godine prisustvovala je Dijana Krišto
- Stručnom skupu „Implementacija sustava upravljanja prednosti za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu“ u organizaciji Udruge za zdravo radno mjesto iz Zagreba održanom u dvorani tvornice Kraš u Zagrebu, 28. ožujka 2017. godine prisustvovala je Ana Šijaković
- Sastanku na temu Provedba akcijskog plana za ublažavanje posljedica toplinskog udara 2017. u Ministarstvu zdravstva 2. ožujka 2017. godine prisustvovao Zlatko Šarić
- Proljetnom stručnom sastanku Hrvatskog društva za medicinu rada Hrvatskog liječničkog zbora pod nazivom „Nove smjernice u medicini rada“, održanom u Biogradu na moru od 7. do 9. travnja 2017. godine prisustvovala su Marija Zavalić, Ina Kardoš, Ana Zavalić, Marina Milaković, Karmen Bradvica, Marija Bubaš, Dijana Krišto i Denis Lisica Mandek
- „Dräger Safety Roadshow 2017.“ na lokaciji: Vatrogasna postaja Novi Zagreb, R.Cimermana 84, Zagreb, dana 27. i 28. travnja 2017. godine prisustvovali: Zlatko Šarić, Andreja Cesar Slegovac, Tina Mudrovčić, Sanela Paskaš Dluoš i Sonja Damjanović Dešić
- Okruglom stolu: Procjena rizika – uvjeti načini i metode izrade na 12. Međunarodnom sajmu zaštite osoba i imovine „INTERPROTEX“ na Zagrebačkom velesajmu dana 5. travnja 2017. prisustvovao Zlatko Šarić
- Obilježavanju „Nacionalnog dana zaštite na radu“ u organizaciji Nacionalnog vijeća za zaštitu na radu u Opatiji, dana 28. travnja. 2017. godine prisustvovala: Marija Zavalić, Ljiljana Ivić, Ivana Krišto i Marija Batak
- VIII savjetovanju „Zaštita na radu u regiji Alpe – Jadran“ u organizaciji Ministarstva rada i mirovinskog sustava Republike Hrvatske, Opće ustanove za osiguranje od nesreća (AUVA) Republike Austrije, Ministarstva rada, socijalne i zaštite potrošača Republike Austrije, Inspekcije rada Republike Austrije u Opatiji od 27. do 28. travnja 2017. prisustvovala Marija Zavalić i Ljiljana Ivić
- Savjetovanju „Zaštita na radu - opasnosti, štetnosti, rizici i mjere prevencije“ u organizaciji tvrtke „PROSCO“ d.o.o. iz Zagreba i ZUZNR, održanom u Zagrebu 15. svibnja 2017. godine prisustvovao je Zlatko Šarić
- Management Committee (MC) web meeting - Coast Action Safety Culture and Risk Management in Agriculture (SACURIMA), u organizaciji: COST ASSOCIATION, Natural Resources Institute Finland, Zagreb, 6 lipnja 2017. godine sudjelovali su Marija Bubaš, Zlatko Šarić, Sonja Damjanović Dešić
- EASOM ljetnoj školi 2017. održanoj u Miskolcu u Mađarskoj od 23. do 26. kolovoza 2017. godine, prisustvovala su Marija Zavalić, Marija Bubaš, Dijana Krišto i Karmen Bradvica
- Web konferenciju “2017 e-tools seminar – dangerous substances” u organizaciji EU-OSHA 26. rujna 2017. godine pratili su Sonja Damjanović Dešić i Zlatko Šarić
- Konferenciji pod nazivom „Uloga i značaj stručnjaka zaštite na radu – danas i sutra“ u organizaciji Zavoda za unapređenje zaštite na radu održanom u Hrvatskoj gospodarskoj komori 28. rujna 2017. godine prisustvovala je Andreja Cesar Slegovac

- Stručnom skupu, u organizaciji Udruge stručnjaka zaštite iz pravnih osoba za gradnju, održavanje i zaštitu javnih cesta, održanom u Pakoštanima od 11. do 13. listopada 2017. godine prisustvovala su Ana Bogadi Šare, Dijana Krišto i Ina Kardoš
- Stručnom skupu „Zaštita na radu za sve uzraste“, u organizaciji Ministarstva rada i mirovinskog sustava, održanom u Zagrebu 24. listopada 2017. godine prisustvovala su Ana Bogadi Šare, Dijana Krišto, Natalija Pejnović, Snježana Bačurin, Marija Batak, Andreja Cesar Slegovac, Sonja Damjanović Dešić, Tina Mudrovčić, Sanela Paskaš Dugoš, Jasna Krainz, Karmen Dežmar Krainz i Zlatko Šarić
- Simpoziju „Education in OSH, emerging trends and unmet needs“, u organizaciji ICOH (International Commission on Occupational Health), održanom od 26. do 28. listopada 2017. godine prisustvovali su Ana Bogadi Šare, Dijana Krišto Zlatko Šarić, Sonja Damjanović Dešić, Tina Mudrovčić, Andreja Cesar Slegovac, Jasna Krainz, Karmen Dežmar Krainz, Ina Kardoš, Helena Koren, Marina Milaković i Ivana Marinac
- Jesenskom stručnom sastanku Hrvatskog društva za medicinu rada, održanom u Osijeku od 20. do 22. listopada 2017. godine, prisustvovali su Marija Zavalić, Ina Kardoš, Marina Milaković, Dijana Krišto i Karmen Bradvica
- Korea- Croatia Healthcare Forumu, u organizaciji Veleposlanstva Republike Koreje održanom u Zagrebu 8. studenoga 2017. godine, prisustvovala je Ina Kardoš
- Stručnom skupu „Gospodarenje otpadom – novosti, zaštita na radu, primjeri dobre prakse“, u organizaciji Hrvatske udruge za zdravo radno mjesto, održanom 16. studenoga 2017. godine u Zagrebu prisustvovala je Natalija Pejnović
- Skupu „Healthy workplaces summit“, u organizaciji EUOSHA-e, održanom 21. i 22. studenoga 2017. godine u Bilbau, prisustvovala je Marija Zavalić i Marija Bubaš
- Prvom Saboru hrvatskog liječništva pod nazivom „Smjernice nacionalnog programa očuvanja ljudskog potencijala hrvatskog zdravstva“ održanom u Rovinju 1. i 2. prosinca 2017. godine u organizaciji Hrvatske liječničke komore, prisustvovala Marija Zavalić.
- „Prvom hrvatskom kongresu o biosigurnosti i biozaštiti s međunarodnim sudjelovanjem“, u organizaciji Hrvatskog društva za biosigurnost i biozaštitu, održanom 8. i 9. prosinca 2017. godine u Zagrebu prisustvovala je Dijana Krišto
- Skupu pod nazivom „Novogodišnji susret inženjera sigurnosti“ u organizaciji Europskog društva inženjera sigurnosti održanom u Hotelu International, u Zagrebu 15. prosinca 2017. godine prisustvovala je Sonja Damjanović Dešić

U HZZZSR-u se redovito organiziraju **stručni sastanci** za zaposlenike, pri čemu se prorađuju i analiziraju aktualni problemi u struci te usuglašavaju stavovi i kriteriji.

- Dana 2. veljače 2017. godine Tamara Stević održala je u prostorijama HZZZSR-a izlaganje na temu „Radijacijska bolest“
- Dana 8. i 22. veljače 2017. godine Ana Šijaković održala je u prostorijama HZZZSR-a izlaganje na temu „Zakonski propisi iz područja zaštite od ionizirajućeg zračenja“

- Savjetovanju „Zaštita na radu - opasnosti, štetnosti, rizici i mjere prevencije“ u organizaciji tvrtke „PROSCO“ d.o.o. iz Zagreba i ZUZNR, održanom na lokaciji Capraška ulica br. 6 u Zagrebu 15. svibnja 2017. godine prisustvovao je Zlatko Šarić
- Dana 12. rujna 2017. godine održan je u prostorijama HZZZSR-a sastanak s temom “Usuglašavanje kriterija za klasifikaciju težine ozljeda na radu”
- Dana 20. i 21. rujna 2017. godine održani su u prostorijama HZZZSR-a sastanci s temom “Webinar: Sigurnost i zaštita zdravlja na radu”
- Dana 9. listopada 2017. godine održan je u prostorijama HZZZSR-a sastanak s temom “Primjena mjera i informiranost učenika o zaštiti na radu u srednjim strukovnim školama”
- Dana 10. studenoga 2017. godine održan je u prostorijama HZZZSR-a sastanak s temom “Zaštita na radu u kurikulumima srednjih strukovnih škola”.
- Dana 12. prosinca 2017. godine održan je u prostorijama HZZZSR-a sastanak s temom “Zaštita na radu kod obrtnika”.

Tijekom godine 2017. godine zaposlenici HZZZSR-a objavili su:

- Sonja Damjanović Dešić, Zlatko Šarić: „Skućeni prostori – opasnosti i štetnosti za zdravlje radnika“, stručni rad, SIGURNOST 59 (1) 1 – 97 (2017), Zagreb, ZIRS.
- Marija Bubaš u skupini autora: „Minimum standards on the prevention, diagnosis and treatment of OSD“, JEADV, 31 (S4) 31-34, 2017
- Marija Bubaš u skupini autora: „Occupational skin diseases: actual state analysis of patient management pathways in 28 European countries“, JEADV 31 (S4) 12–30, 2017.

8.4. Provođenje specijalističkog staža iz medicine rada i sporta

U HZZZSR-u se provodi specijalistički staž iz medicine rada i sporta prema Pravilniku o specijalističkom usavršavanju doktora medicine (NN 100/11, 133/11, 54/12) za područje specijalističke izobrazbe pod nazivom „Profesionalne bolesti, bolesti u svezi s radom i profesionalna toksikologija; Konzultativno-specijalistički pregledi bolesnika upućenih iz ordinacija primarne zdravstvene zaštite, specijalističkih ordinacija, bolničkih odjela i vještaka za ocjenu invalidnosti i invaliditeta“.

Specijalistička izobrazba obuhvaća podizanje znanja i unapređenje vještina u sljedećim područjima:

- dijagnostički postupci i kriteriji za priznavanje profesionalnih bolesti,
- izrada specijalističkih nalaza i mišljenja za profesionalne bolesti, ozljede na radu i ocjenu radne sposobnosti, štetni utjecaji opasnosti, štetnosti i napora na zdravlje radnika,
- zakonodavstvo u zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu,
- procjena rizika za zdravlje i njezina praktična primjena u pojedinim zanimanjima i radnim mjestima,
- mjere za zaštitu zdravlja radnika i poboljšanje uvjeta rada.

Tijekom 2017. godine zbog potrebe specijalističkog usavršavanja u HZZZSR-u su bili prisutni Renata Ecimović Nemarnik, Marin Mioviski, Hrvoje Radić, Nikica Tole, Mate Kasalo, Domagoj Slavić, Zoran Šimurina i Ivan Šimunović. Također, zbog priprema za specijalistički ispit te praktičnog dijela specijalističkog ispita, tijekom 2017. godine u HZZZSR-u su povremeno bili prisutni specijalizanti

Andreja Rožić Dizdar, Milica Golubovac Rutar, Saša Fundak, Iva Sorta-Bilajac, Vlatka Stilinović Devčić, Dragana Fradelić, Fani Pedišić, Andrea Santini, Singlida Perušić Prpić, Krunoslav Mikolašević, Marin Kamenjašević i Ivana Rašić.

Specijalizanti medicine rada i sporta i djelatnici HZZZSR-a posjetili su tvrtku “Kraš” 30. siječnja 2017. godine i tvrtku “Pliva” 31. siječnja 2017. godine. Svrha posjeta je bila upoznavanje s radnim procesima i rizicima za zdravlje koji proizlaze iz tih procesa.

9.

KOORDINIRANJE I STRUČNI NADZOR ORDINACIJA MEDICINE RADA NA PODRUČJU REPUBLIKE HRVATSKE

Provođenje stručnog nadzora nad liječnicima koji obavljaju djelatnost medicine rada provodi se na temelju odredbe članka 105. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“ broj 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 154/11, 12/12, 70/12, 82/13, 159/13) i Pravilnika o stručnom nadzoru u djelatnosti medicine rada (NN br. 106/04) a sukladno Pravilniku o stručnom nadzoru (NN br. 6/11).

- 20. siječnja 2017. obavljen je redovni stručni nadzor u Specijalističkoj ordinaciji medicine rada Darko Jakovac dr. med., u kojoj djelatnost obavlja Darko Jakovac, dr. med., specijalist medicine rada. U nadzoru su sudjelovale Ina Kardoš, Dijana Krišto i Karmen Bradvica.

- 8. veljače 2017. obavljen je izvanredni stručni nadzor na traženje Ministarstva zdravstva nad Specijalističkom ordinacijom medicine rada Željka Korči-Lovaković dr. med., u kojoj djelatnost obavlja Željka Korči-Lovaković, dr. med., specijalistica medicine rada. U nadzoru su sudjelovale Ina Kardoš, Ana Zavalić i Marina Milaković.

- 1. ožujka 2017.g. obavljen je redovni stručni nadzor nad Specijalističkom ordinacijom za medicinu rada Doma zdravlja Osijek., u kojoj djelatnost obavlja Vera Medved, dr. med., specijalistica medicine rada i sporta. U nadzoru su sudjelovale Marija Zavalić, Ina Kardoš i Marina Milaković.

- 20. ožujka 2017.g. obavljen je redovni stručni nadzor u Privatnoj specijalističkoj ordinaciji za medicinu rada i sporta Mate Mustać dr. med., u kojoj djelatnost obavlja Mate Mustać, dr. med., specijalist medicine rada i sporta. U nadzoru su sudjelovale Ina Kardoš, Ana Zavalić i Marina Milaković.

- 25. svibnja 2017. obavljen je redovni stručni nadzor nad ordinacijom medicine rada Doma zdravlja Našice, u kojoj djelatnost obavlja Darko Nikšić, dr. med., specijalist medicine rada i sporta. U nadzoru su sudjelovale Marija Zavalić, Ina Kardoš i Marina Milaković.

- 21. srpnja 2017.g. obavljen je redovni stručni nadzor nad Specijalističkom ordinacijom za medicinu rada dr. Vesna Gartner Pilaš, u kojoj djelatnost obavlja Vesna Gartner Pilaš, dr. med., specijalistica medicine rada. U nadzoru su sudjelovale, Ina Kardoš i Marina Milaković.

- 3. listopada 2017.g. obavljen je redovni stručni nadzor nad Specijalističkom ordinacijom za medicinu rada Nada Strikić dr. med., spec. med. rada i sporta., Mira Ljepović dr. med., spec. med. rada, u kojoj djelatnost obavlja Nada Strikić, dr. med., specijalistica medicine rada i sporta. U nadzoru su sudjelovale Marija Zavalić i Ina Kardoš.

- 10. i 11. listopada 2017..g. obavljen je izvanredni stručni nadzor na traženje Ministarstva zdravstva u Specijalističkoj ordinaciji za medicinu rada i sporta Darko Jakovac dr. med., spec. med. rada u kojoj djelatnost obavlja Darko Jakovac, dr. med., specijalist medicine rada. U nadzoru su sudjelovale Marija Zavalić, Ina Kardoš, Dijana Krišto i Marija Bubaš.

- 2. studenog 2017.g. obavljen je redovni stručni nadzor nad Ustanovom za zdravstvenu skrb dr. Špiranović, u kojoj djelatnost obavlja Željko Špiranović, dr. med., specijalist medicine rada i športa. U nadzoru su sudjelovale Marija Zavalić, Ina Kardoš i Dijana Krišto.

- 6. prosinca 2017.g. obavljen je redovni stručni nadzor nad Specijalističkom ordinacijom medicine rada Mira Vukšić, u kojoj djelatnost obavlja Mira Vukšić, dr. med., specijalistica medicine rada. U nadzoru su sudjelovale Ina Kardoš, Dijana Krišto i Marina Milaković.

Telefonskim i pismenim komuniciranjem sa specijalistima medicine rada kontinuirano se daju upute o primjeni doktrina medicine rada i funkcioniranju pojedinih segmenata sustava zdravstvenog osiguranja zaštite zdravlja na radu.

10.

**AKTIVNO SUDJELOVANJE U NACIONALNIM I EU PROJEKTIMA,
PROGRAMIMA I KAMPANJAMA**

10.1. ISCH COST Action TD1206- StanDerm

COST (European Cooperation in Science and Technology) europska je platforma za povezivanje znanstvenika i stručnjaka raznih usmjerenja u planiranju i ostvarivanju različitih projekata.

Projekt ISCH COST Action TD1206 „Development and Implementation of European Standards on Prevention of Occupational Skin Diseases“ (STANDERM) je COST Akcija koja se provodila tijekom četverogodišnjeg razdoblja od 2013.-2017. godine s ciljem definiranja standarda u dijagnostici, liječenju i prevenciji profesionalnih kožnih bolesti. Projekt je okupljao stručnjake i znanstvenike različitih profila a dominirali su specijalisti dermatovenerologije i specijalisti medicine rada iz Europske unije, SAD, Kanade, Norveške i Australije. Tijekom četverogodišnjeg trajanja projekta definirani su minimalni standardi za dijagnostiku, liječenje i prevenciju profesionalnih kožnih bolesti te kožnih bolesti pogoršanih radom a stvoreni su i temelji suradnje na razmjeni informacija i saznanja o karcinomima kože uzrokovanim UV zračenjem i njihovom prevencijom u populaciji izloženih radnika. Zaključna radionica projekta STANDERM „Minimum standards on the prevention, diagnosis and treatment of OSD: the way forward“ održana je u Berlinu 18. i 19. svibnja 2017. u prostorima DGUV. Na radionici su predstavljeni glavni rezultati četverogodišnjeg rada na projektu u sklopu 5 radnih skupina od kojih je HZZZSR bio prezentiran u dvije radne skupine i to radnoj skupini 2 (Razvoj standarda) i radnoj skupini 5 (Širenje znanja i inofrmacija). Upravo je radna skupina 2, u kojoj je sudjelovao HZZZSR, izradila dokument „Minimum standards on the prevention, diagnosis and treatment of OSD“. Dogovoreno je da će se naći načini za daljnju suradnju sudionika projekta. Marija Bubaš je 18. i 19. svibnja 2017. godine sudjelovala na posljednjoj u nizu radionica i završnom sastanku sudionika projekta STANDERM.

- Projekt CA COST Action CA16123 „Safety Culture and Risk Management in Agriculture“ (SACURIMA) je COST Akcija čije je aktivno razdoblje započelo 2017. godine i koja je orijentirana prema istraživanju uzroka zbog kojih poljoprivreda zaostaje u sigurnosti za drugim djelatnostima i iznalaženju odgovora na pitanje zašto su neke zemlje uspješnije od drugih u smanjenju broja ozljede i bolesti u djelatnosti poljoprivrede. Ciljevi ove COST Akcije su 1) procijeniti zdravstvene i sigurnosne programe i pristupe na nacionalnoj razini, 2) utvrditi znanje, stavove, ponašanje i prioritete među poljoprivrednicima u pogledu sigurnosti, zdravlja i upravljanja rizicima, 3) identificirati učinkovite mjere za edukaciju, obuku i integraciju ranjivih populacija (uključujući i migrante) u poljoprivrednu radnu snagu, 4) razviti sredstva i indikatore za praćenje napretka i ocjenjivanje utjecaja na ozljede i bolesti u poljoprivredi i 5) širiti rezultate zainteresiranim stranama izvan i unutar poljoprivredne zajednice. Od ove COST Akcije očekuje se da pruži evaluirane preporuke utemeljene na dokazima te pružiti smjer za nacionalne inicijative i aktivnosti. Rezultati će biti na raspolaganju znanstvenoj zajednici, kreatorima nacionalnih politika, svima uključenima u stručno osposobljavanje, administrativnim službama te stručnjacima koji svojim radom podižu svijest o jačanju kulture sigurnosti na radu u poljoprivredi. U ime HZZZSR-a u projektu sudjeluju Marija Bubaš kao predstavnik RH i zamjenski član u Upravnom odboru projekta te Sonja Damjanović Dešić i Zlatko Šarić kao članovi radnih skupina.
- 30. listopada 2017. godine Zlatko Šarić i Sonja Damjanović Dešić sudjelovali su u radu dviju radnih skupina (WG1: Identifying and evaluating health and safety programmes and approaches on the national level i WG2: Identifying knowledge, attitudes, behaviours and priorities among farmers regarding safety, health and risk management) u sklopu projekta Safety Culture and Risk Management in Agriculture (COST SACURIMA), na OPG Džakula u Sjeverovcu pokraj Sunje.
- 31. listopada 2017. godine Marija Bubaš, Zlatko Šarić i Sonja Damjanović Dešić sudjelovali su na sastanku Upravnog odbora i radnih skupina Akcije COST SACURIMA, u prostorijama HZJZ.

10.2. *Sprječavanje zlorabe sredstava ovisnosti*

- a) Izrada Protokola suradnje i postupanja u provođenju mjera sprječavanja zlorabe sredstava ovisnosti i protokola provjere predviđen je **Nacionalnom strategijom suzbijanja zlorabe droga 2012.-2017., Akcijskim planom suzbijanja zlorabe droga 2015.-2017. te Zakonom o zaštiti na radu (NN 71/14, 118/14, 154/14).**

Nositelji provedbe mjera prevencije ovisnosti na radnom mjestu pored Ureda za suzbijanje zlorabe droga (Ured) kao nacionalnog koordinатора provedbe politike na području droga su Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo rada i mirovinskog sustava HZZZSR. Aktivnosti HZZZSR-a usmjerene su na suzbijanje zlorabe droga i alkohola na radnom mjestu.

Nastavno na suradnju HZZZSR-a i Ureda za suzbijanje zlorabe droga, koja je započela još 2013. godine, na provedbi mjera Nacionalne strategije i Akcijskog plana suzbijanja zlorabe droga koje se odnose na prevenciju ovisnosti na radnim mjestima, a koja je rezultirala donošenjem prijedloga Postupovnika za testiranje na droge i druga sredstva ovisnosti na radnim mjestima te formiranjem radne skupine za promociju i implementaciju preporuka PG Frame of reference for the prevention of the use of alcohol drugs at the work place, održan je:

- 4. travnja 2017. godine održan je radni sastanak. Na istom su pored predstavnica HZZZSR-a, Marine Milaković i Ine Kardoš, sudjelovale iz Ureda Sanja Mikulić zamjenica ravnateljica i Lidija Vugrinec voditeljica Odjela nacionalne inf. jedinice za droge i poslove međunarodne suradnje. Iz Instituta za medicinska istraživanja i medicinu rada dr. sc. Irena Brčić Karačonji i predstavnica tvrtke Bignost d. o., Sanja Ankon. Sastanak je organiziran s ciljem aktualiziranja pitanja donošenja Postupovnika te razmatranja mogućnosti za rješavanje predmetne problematike. Zaključeno je da će Ured prema Ministarstvu zdravstva i prema Ministarstvu rada i mirovinskog sustava uputiti prijedlog za održavanjem sastanka na kojem bi se razmotrila mogućnost da se u okviru predstojećih izmjena i dopuna zakona o zaštiti na radu i Zakona o zdravstvenoj zaštiti uredi pitanje donošenja Postupovnika kao provedbenog propisa odnosno donošenje rješenja o popisu ustanova za testiranje na alkohol i droge te ustanove za konfirmaciju pozitivnih nalaza testiranja.
- 27. travnja 2017. godine. U Uredu za suzbijanje zlorabe droga održan je sastanak na temu **testiranja na droge i druga sredstva ovisnosti na radnom mjestu**. Na istom su pored predstavnice Ureda za suzbijanje zlorabe droga, Sanje Mikulić, sudjelovale predstavnice Ministarstva zdravstva, Jelka Lesar i Marijana Pavlić, Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, Ina Kardoš i Marina Milaković, Instituta za medicinska istraživanja i medicinu rada, Irena Brčić Karačonji te predstavnik Ministarstva rada i mirovinskog sustava, Ivica Orač-Šukelj. Budući je u pripremi izrada izmjena Zakona o zaštiti na radu i Zakona o zdravstvenoj zaštiti koji su u nadležnosti Ministarstva zdravstva i Ministarstva rada i mirovinskog sustava, sastanak je organiziran temeljem zaključaka sa sastanka održanog 4. travnja 2017. godine, između predstavnika Ureda, HZZZSR-a i Instituta, a s ciljem razmatranja mogućnosti rješavanja otvorenih pitanja vezanih za donošenje Postupovnika za testiranje na droge i druga sredstva ovisnosti na radnim mjestima odnosno donošenje rješenja od strane Ministarstva zdravstva o ovlaštenoj ustanovi za provedbu testiranja na droge/alkohol i druga sredstva ovisnosti, u okviru postojećih izmjena Zakona o zaštiti na radu i Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Zaključeno je da HZZZSR uputi dopis Ministarstvu rada i mirovinskog sustava sa sljedećim prijedlozima mjera:

Nastavno na iznesene prijedloge i zaključke sastanka HZZZSR upućuje na mogućnosti da se u okviru postojećih izmjena Zakona o Zaštiti na radu osigura temelj za donošenje Postupovnika te predlažemo nekoliko mogućih rješenja:

1. da se na temelju postojećeg članka 14. Zakona o zaštiti na radu kojim je propisana primjena priznatih pravila zaštite na radu koja podrazumijevaju norme, pravila struke ili u praksi provjerene načine, pomoću kojih se otklanjaju ili smanjuju rizici na radu i kojima se sprječava nastanak ozljeda na radu, profesionalnih bolesti, bolesti u vezi s

radom te ostalih štetnih posljedica za radnike, ako u pravnom poretku Republike Hrvatske nisu na snazi pravna pravila zaštite na radu koja bi poslodavac trebao primijeniti radi sigurnosti i zaštite zdravlja radnika.

2. da se u okviru postojećeg članka 58. stavka 2. točke 5. predloži izmjena na način da se sadašnja točka 5. koja glasi da je poslodavac obavezan „pisano utvrditi postupak provjere je li radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti (provođenje postupka uz pristanak radnika, način provjere, vrsta testa ili aparata, način bilježenja i potvrđivanja rezultata, postupanje u slučaju odbijanja radnika da pristupi provjeri) i učinkovito provoditi utvrđeni postupak.“ izmjeni na način da se propiše kako se postupak provjere je li radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti mora provoditi sukladno stručnim pravilima koje će, na temelju članka 14., donijeti Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu.
 3. da se preispita odredba članka 58. stavka 3. u kojem se navodi da će se smatrati da je radnik pod utjecajem alkohola ako u krvi ima alkohola više od 0,0 g/kg, odnosno više od 0,0 miligrama u litri izdahnutog zraka, odnosno u krvi ima višu koncentraciju alkohola od koncentracije dozvoljene procjenom rizika poslova koje taj radnik obavlja. Naime predmetna odredba nije dovoljno jasna jer s jedne strane propisuje nultu toleranciju na alkohol, a s druge strane dozvoljava određenu koncentraciju alkohola temeljem procjene rizika poslova. Stoga bi u predstojećim izmjenama također bilo potrebno ovu odredbu detaljnije doraditi i urediti.
- radna skupina je u svibnju uputila dopis Ministarstvu rada i mirovinskog sustava i Ministarstvu zdravstva s prijedlozima za izmjenu članka 58. u okviru priprema prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti na radu.

10.3. Projekt HZZZSR-a “ Upravljanje stresom - Prisutnost i prevencija stresa na radnom mjestu”

Svrha projekta je podizanje svijesti o psihosocijalnim rizicima u radnom okruženju i učinkovitim načinima upravljanja stresom na radu kako bi se doprinijelo stvaranju zdravih radnih mjesta te očuvanju zdravlja i dobrobiti radnika, a time i povećanju radne učinkovitosti organizacija. Planira se provođenje seminara među radnicima i poslodavcima, odnosno njihovim predstavnicima i ključnim osobama koje sudjeluju u procesu procjene psihosocijalnih rizika, kako bi bili educirani o psihosocijalnim rizicima, stresu na radu i dostupnim alatima za procjenu ove vrste rizika te kako bi na temelju dobivenih rezultata procjene bili u mogućnosti osmisлити preventivne mjere za uklanjanje i smanjivanje psihosocijalnih rizika i učinkovito upravljanje stresom na radu.

Tijekom 2017. godine provedene su sljedeće aktivnosti:

- Tijekom siječnja održan je sastanak predstavnika HZZZSR-a (sudjelovale Marija Zavalić, Ina Kardoš i Helena Koren) i predstavnika Stručnog razreda psihologa u medicini rada i Sekcije psihologa u medicini rada. Tema sastanka bila je uključivanje psihologa u medicini rada u proces procjene psihosocijalnih rizika i prevencije stresa na radnom mjestu. Dogovorena je daljnja suradnja.
- Za potrebe procjene psihosocijalnih rizika na radnom mjestu, u skladu s Pravilnikom o izradi procjene rizika NN 112/14, proučavana je metodologija u procjeni psihosocijalnih rizika na europskoj razini.
- Testiran je HSE upitnik za procjenu psihosocijalnih rizika. Provedeno je anketiranje zaposlenika HZZZSR-a. Podaci su uneseni u program za statističku obradu podataka SPSS te je napravljena analiza prikladnosti upitnika za procjenu psihosocijalnih rizika u skladu s propisima kako bi se donijela odluka o njegovoj konačnoj verziji.
- Na temelju provedene ankete analizirani su psihosocijalni rizici na radnim mjestima u HZZZSR-u.
- Za potrebe proširenja spoznaja o adekvatnoj procjeni psihosocijalnih rizika te pribavljanja upitnika za procjenu psihosocijalnih rizika u specifičnim radnim kontekstima, kontaktirani su strani autori radova na području procjene psihosocijalnih rizika (Ilaria Setti – Sveučilište u Paviji, Italija, Giora Keinan – Sveučilište u Tel Avivu, Izrael i Hana Pacaiova – Tehničko sveučilište u Košicama).
- U suradnji s Dječjim vrtićem Maslačak, provedeno je anketiranje zaposlenika vrtića na 4 lokacije, vezano za procjenu psihosocijalnih rizika na radnom mjestu. Prikupljeni podaci su analizirani te predstavljeni od strane stručnog tima DV Maslačak. Dogovoreno je održavanje stručnog seminara IZAZOV:STRES NA RADU – Prevencijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta u 2 termina u veljači 2017. na 2 lokacije DV Maslačak.
- Tijekom veljače za potrebe pripreme i pisanja rada „Psychosocial Risks at Work - Croatian Institute for Health Protection and Safety at Work in action“, kasnije predstavljenom na međunarodnoj konferenciji "Contemporary threats in the workplace - practical and theoretical aspects", u Rzeszówu (Poljska), sistematizirane su sve aktivnosti HZZZSR-a na području projekta “Upravljanje stresom - Prisutnost i prevencija stresa na radnom mjestu” od 2013. godine.
- Za potrebe procjene psihosocijalnih rizika na radnom mjestu, u skladu s Pravilnikom o izradi procjene rizika NN 112/14, proučavana je metodologija u procjeni psihosocijalnih rizika na europskoj razini. Nakon predstavljenih analiziranih podataka prethodno provedenog testiranja HSE upitnika za procjenu psihosocijalnih rizika, donesena je odluka o njegovoj konačnoj verziji. Upitnik je objavljen na web - stranici HZZZSR-a.
- Tijekom ožujka, na temelju prijedloga korisnika stručnog seminara IZAZOV:STRES NA RADU – Prevencijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta, u Upitnik za procjenu

psihosocijalnih rizika dodana je skala nesigurnosti posla kao mjera posebnog rizika kojem radnici mogu biti izloženi na radnim mjestima, kao odraz gospodarske situacije u Republici Hrvatskoj.

- Tijekom svibnja, istraživali su se podaci iz relevantnih međunarodnih publikacija o psihosocijalnim rizicima – nesigurnost posla i prevalencija nepoželjnih ponašanja na radnome mjestu (prijetnje, uznemiravanje, nasilje treće osobe).
- Istraživali su se podaci iz relevantnih međunarodnih publikacija o nesigurnosti posla kao psihosocijalnom riziku na razini EU te je napravljena analiza podataka o nesigurnosti posla u RH dobivenih istraživanjem Izvora stresa na radu i zdravlja smjenskih radnika.
- Istraživali su se podaci iz relevantnih međunarodnih publikacija o percipiranoj zapošljivosti radnika kao resursu za suočavanje s doživljajem nesigurnosti posla.
- Napravljena je analiza podataka o odnosu nesigurnosti posla i percipirane zapošljivosti kod smjenskih radnika u RH dobivenih istraživanjem Izvora stresa na radu i zdravlja smjenskih radnika.
- Tijekom lipnja napravljena je analiza podataka iz evaluacijskih anketa o uspješnosti 18 seminara IZAZOV: STRES NA RADU – Prevencijom psihosocijalnih rizika do zdravog radnog mjesta održanih u razdoblju od studenog 2016. do lipnja 2017. godine.
- Istraživali su se podaci iz relevantnih međunarodnih publikacija o razlikama u doživljaju nesigurnosti posla i stresu na radnom mjestu između privatnog i javnog sektora.
- Tijekom kolovoza pripremale su se preporuke za upravljanje stresom na radu i preporuke za organizaciju smjenskog rada.
- Istraživali su se podataka iz relevantnih međunarodnih publikacija o zastupljenosti mentalnih poremećaja i poteškoća psihičke prirode među radno aktivnom populacijom.
- Tijekom studenog istraživali su se podaci iz relevantnih međunarodnih publikacija o razlikama između mlađih i starijih radnika u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, izloženosti psihosocijalnim rizicima na radnim mjestima i doživljaju stresa na radu te primjera dobre prakse za promicanje održivog radnog vijeka.

10.4. Primjena mjera i informiranost učenika o zaštiti na radu u srednjim strukovnim školama

Projekt HZZZSR-a „Primjena mjera i informiranost učenika o zaštiti na radu u srednjim strukovnim školama“ – svrha je osvješćivanje rizika zanimanja i priprema učenika za ulazak u svijet rada. Od 2014. godine obuhvaćeno je ukupno 70 škola (**29 škola tijekom 2016. godine**), 10 zanimanja, 2661 učenik (**1219 učenika tijekom 2016. godine**), te je tijekom 2016. godine podijeljeno **1600 letaka** „Savjeti za mlade radnike“, **200 letaka** „Ruke su vaš najvažniji alat“ i **34 mape sa po 10 dodatnih letaka** dobre prakse za izobrazbu u zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu.

U 2017. godini planirano je obnavljanje aktivnosti iz projekta u svim strukovnim školama koje zatraže ponovno odvijanje aktivnosti za nove generacije učenika i za sva zanimanja koja su do sada obuhvaćena projektom.

Također je planirano provođenje dodatnog istraživanja usmjerenog na znanje, iskustvo i potrebe profesora stručnih predmeta i voditelja praktične nastave s ciljem utvrđivanja načina i metoda učenja zaštite na radu za potrebe nastave i problema s kojima se profesori suočavaju te prijedloga za poboljšanje. Cilj istraživanja je pristup informacijama koje omogućuju cjelovit uvid u problematiku. Konačni zaključci mogu poslužiti kao podloga za izmjene kurikuluma i unapređenje segmanta zaštite na radu u obrazovnim programima srednjih strukovnih škola.

- tijekom siječnja 2017. godine obavljen je posjet srednjoj strukovnoj školi Industrijska škola u Zagrebu (elektro i strojarska zanimanja) te je održano predavanje i izvršeno anketiranje učenika (prisustvovalo **47** učenika).
- unos anketnih upitnika popunjenih od strane profesora stručnih predmeta i voditelja praktične nastave.
- obrada anketnih upitnika Srednja Industrijska škola, Zagreb (47-učenika; 7-Alatničara, 17-Instalatera grijanja i 17-Automehaničara)
- tijekom veljače 2017. godine obavljen je posjet i održano predavanje i anketiranje učenika (ukupno **358**), u slijedećim srednjim strukovnim školama
 - Industrijska škola u Zagrebu (CNC operatori i automehaničari), prisustvovalo 60 učenika
 - Srednja škola Topusko (ugostitelji - 46, fizioterapeuti - 31, strojarska zanimanjima – 18 učenika),
 - Srednja gospodarska škola u Varaždinu (ugostitelji – 60 učenika)
 - Srednja škola Markantuna de Dominisa Rab (ugostitelji - 48 učenika)
 - Srednja škola ban Josip Jelačić u Zaprešiću (frizeri – 16, ugostitelji – 19 učenika)
 - Srednja škola Plitvička jezera (ugostitelji - 60 učenika)
- unos anketnih upitnih popunjenih od strane profesora stručnih predmeta i voditelja praktične nastave.
- unos i obrada anketnih upitnika anketiranih učenika.
- tijekom ožujka 2017. godine obavljen je posjet i održano predavanje i anketiranje učenika (ukupno **365**), u slijedećim srednjim strukovnim školama
 - Srednja strukovna škola Beli Manastir (strojarska i elektrotehnička zanimanja) održano predavanje i izvršeno anketiranje učenika (prisustvovala 42 učenika).
 - Srednja gospodarska škola u Križevcima (poljoprivredni tehničari, prisustvovalo 39 učenika),
 - Srednja škola Mate Balota Poreč (poljoprivredna zanimanja, prisustvovalo – 75 učenika)
 - Srednja škola Vrbovec (kuhari i konobari prisustvovalo - 50 učenika i autolimar, automehaničar, CNC operater, plinoinstalater prisustvovalo 74 učenika, ukupno 124)
 - Industrijska škola u Zagrebu (strojarska zanimanja, prisustvovalo 85 učenika)
- unos i obrada anketnih upitnika anketiranih učenika

- tijekom travnja 2017. godine obavljen je posjet i održano predavanje i anketiranje učenika (ukupno **449** učenika), u slijedećim srednjim strukovnim školama
- Srednja škola za medicinske sestre Mlinarska u Zagrebu održano predavanje (prisustvovala 108 učenika).
- Srednja škola u Biogradu na moru (strojarska zanimanja, prisustvovala 42 učenika; ugostiteljska zanimanja, prisustvovala 58 učenika),
- Srednja poljoprivredna škola Opuzen (poljoprivredna zanimanja, prisustvovala 62 učenika)
- Škola za dizajn, grafiku i održivu gradnju u Splitu (prisustvovala 54 učenika)
- Srednja škola Brač (ugostiteljska, uslužna, trgovačka i automehaničarska zanimanja, prisustvovala 46 učenika)
- Srednja škola „Arboretum Opeka“ Marčan (ugostiteljska zanimanja, prisustvovala 37 učenika i poljoprivredna zanimanja, prisustvovala 42 učenika)
- unos i obrada anketnih upitnika anketiranih učenika
- tijekom svibnja 2017. godine obavljen je posjet i održano predavanje i anketiranje učenika (ukupno **261** učenik), u slijedećim srednjim strukovnim školama:
- Centar za odgoj i obrazovanje u Zagrebu (strojarska i ugostiteljska zanimanja, prisustvovalo 37 učenika),
- Srednja škola u Slunju (automehaničari, autolimari i autolakireri, prisustvovala 47 učenika),
- Industrijsko-obrtnička škola Nova Gradiška (automehaničari i autolimari, prisustvovala 57 učenika),
- Tehnička i Industrijska škola Ruđera Boškovića u Sinju (strojarska zanimanja, prisustvovala 54 učenika),
- Prometno tehnička škola Šibenik (tehničari cestovnog prometa i prometni tehničari, prisustvovala 45 učenika),
- Srednja škola Samobor (ugostiteljska zanimanja, prisustvovala 39 učenika i trgovačka zanimanja, prisustvovao 21 učenik).
- unos i obrada anketnih upitnika anketiranih učenika
- 17. studenoga 2017. godine Marija Zavalić i Sonja Damjanović Dešić sudjelovale su na sastanku u Hrvatskoj obrtničkoj komori vezanu uz suradnju HZZZSR-a i Hrvatske obrtničke komore u vidu edukativnih predavanja za sektore i cehove Hrvatske obrtničke komore
- 6. listopada održan je webinar na temu zaštite na radu u strukovnim zanimanjima za učenike i nastavnike srednjih strukovnih škola. U izradi i provedbi webinaru sudjelovali su radnici HZZZSR-a Marija Bubaš i Ivana Krišto. Webinar je u **32** strukovne škole uživo pratilo **1300** učenika i njihovi nastavnici, Sudjelovali su učenici iz Varaždina, Zagreba, Koprivnice, Jastrebarskog, Velike Gorice, Daruvara, Osijeka, Rijeke, Slavonskog Broda, Šibenika, Dugog Sela, Splita, Belog Manastira, Brača, Ivanić Grada, Đurđenovca, Ivanca, Karlovca, Moravica, Našica, Vrbovca, Knina i Valpova.

10.5. Razvoj modela za istraživanje nesreća i incidenata na radu

Projekt HZZZSR-a „Razvoj modela za istraživanje nesreća i incidenata na radu“ – svrha je standardizacija specifičnih procesa u provođenju zaštite zdravlja i sigurnost na radu. Nakon završenog pilot projekta u 2017. godini i korekcije modela na osnovi primjedbi dobivenih kroz provođenje pilot projekta, pristupit će se predstavljanju gotovog modela za istraživanje nesreća na radu i pripremi seminara za primjenu modela. Dio aktivnosti iz projekta provodi se kroz Komunikacijsku skupinu – Akcijski plan, točka 14.

- tijekom veljače 2017. godine započeto je prikupljanje podataka iz pilot projekta „Model za istraživanje nesreća i nezgoda na radu“, slanjem poziva sudionicima
- tijekom ožujka 2017. godine vršena je analiza izvještaja sudionika u pilot projektu za izradu modela za istraživanje nesreća i nezgoda na radu i odgovaranje na postavljene upite i komentare
- tijekom svibnja započela je priprema seminara „Istraživanje nesreća i incidenata na radu“

10.6. Izrada prvog OiRA alata za frizersku djelatost

HZZZSR se uključio krajem 2016. godine u izradu i prijevod interaktivnog on-line alata za izradu procjene rizika za mjesta rada (engl. Online Interactive Risk Assessment, OiRA) koji je razvila Europska agencija za zaštitu na radu (EU-OSHA). U okviru inicijative EU OSHA-e, HZZZSR je pripremio i provodi projekt „Procjena rizika kod malih poslodavaca u Republici Hrvatskoj: Primjena EU OSHA OiRA alata“. Svrha projekta je izrada, prilagođavanje, evaluiranje i implementacija OiRA alata za potrebe malih poslodavaca u RH. Primjena OiRA alata dio je Akcijskog plana za smanjenje troškova u hrvatskom gospodarstvu Vlade Republike Hrvatske jer pomaže mikro i malim poslodavcima u smanjenju troškova izrade procjene rizika. OiRA će biti besplatan, na internetu dostupan način procjene rizika izrađen na hrvatskom jeziku i usklađen s hrvatskim zakonodavstvom. U izradi alata sudjeluju Ana Bogadi Šare, Marija Bubaš, Sonja Damjanović Dešić i Zlatko Šarić. Temeljem ugovora potpisanog između EU OSHA i tvrtke Build Protect u izradi je prvi OIRA alat namijenjen za procjenu rizika u frizerskoj djelatnosti. Zbog postavljanja temeljnog zajedničkog izbornika za sve buduće OIRA alate u Hrvatskoj koji će ujedno biti prilagođeni primjeni u ostalim djelatnostima, ali i pratiti važeće zakonodavstvo, u izradi temeljnog zajedničkog izbornika OIRA alata sudjeluju i potpisnici Memoranduma s EU OSHA-om iz Hrvatske, HZZZSR i Zavod za unapređenje zaštite na radu (ZUZNR).

U izradi alata sudjeluju Ana Bogadi Šare, Marija Bubaš, Sonja Damjanović Dešić i Zlatko Šarić.

- tijekom siječnja izrađen je plan provedbe izrade e-alata za 2017. godinu
- tijekom veljače nastavljena je komunikacija s EU-OSHA vezano za organizaciju sastanka sa slovenskim stručnjacima koji sudjeluju u izradi OiRA alata
- prevođenje OiRA alata o kafićima (Latvija)
- tijekom ožujka 2017. rađeno je na:
 - prevođenju OiRA alata o kafićima (Latvija)
 - analiza poslova s malim rizicima: poslovi u putničkim agencijama i organizatora putovanja (turoperatora), prevoditeljski poslovi i usluge tumača, računovodstveni, knjigovodstveni i revizijski poslovi, administrativni poslovi – poslovna tajnica, priprema za tisak i objavljivanje – grafičar pripreme; računalno programiranje – strojarski računalni tehničar
- U Ministarstvu rada i mirovinskog sustava je 22. ožujka 2017. godine održan sastanak o izradi OiRA alata. Sastanku su prisustvovali predstavnici Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, Zavoda za unapređenje zaštite na radu, Uprave za rad i zaštitu na radu i Inspektorata za rad, Ministarstva rada i mirovinskog sustava, predstavnici tvrtke Build Protect d.o.o. Rijeka, te predstavnici Slovenije i Srbije. Cilj sastanka je bio izmijeniti iskustva sa stručnjacima koji su u Sloveniji izrađivali OiRA alat i dogovoriti se kako dalje u Hrvatskoj nastaviti izradu alata
- u HZZZSR-u je 11. travnja 2017. godine održan prvi zajednički operativni sastanak u izradi OIRA alata u Hrvatskoj. Sastanku su prisustvovali predstavnici Zavoda za unapređenje zaštite na radu (ZUZNR), tvrtke Build Protect iz Rijeke i Ministarstva rada i mirovinskog sustava, a domaćin je bio Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu. Temeljem ugovora potpisanog između EU OSHA i tvrtke Build Protect u izradi je prvi OIRA alat namijenjen je za procjenu rizika u frizerskoj djelatnosti. Zbog postavljanja temeljnog zajedničkog izbornika za sve buduće OIRA alate u Hrvatskoj koji će ujedno biti prilagođeni primjeni u ostalim djelatnostima, ali i pratiti važeće zakonodavstvo, u izradi temeljnog zajedničkog izbornika OIRA alata sudjeluju i potpisnici Memoranduma s EU OSHA-om iz Hrvatske, HZZZSR i ZUZNR.
- u HZZZSR-u su 4. i 22. svibnja 2017. godine održani drugi i treći operativni sastanci za izradu OiRA alata. Sastancima su prisustvovali predstavnici HZZZSR-a, ZUZNR-a, tvrtke Build Protect iz Rijeke i Ministarstva rada i mirovinskog sustava, a 22. svibnja skupini se pridružio i predstavnik Inspektorata rada. Nastavljen je rad na izradi osnovnog izbornika alata te drugim elementima alata za frizersku djelatnost

- u Bruxellesu su EU-OSHA i Europska komisija 16. i 17. svibnja 2017. godine organizirale „7th OiRA/IRAT community meeting“ i konferenciju ‘Supporting Micro and Small Companies with Interactive Risk Assessment Tools’, na kojima su sudjelovali predstavnici sektorskih socijalnih partnera i drugih sudionika u izradi OiRA alata na EU i nacionalnim razinama. HZZZSR, kao potpisnika Memoranduma o razumijevanju s EU-OSHA i koordinatora sudionika u izradi temeljnog nacionalnog OiRA alata, predstavljali su Zlatko Šarić i Sonja Damjanović Dešić. Na sastanku su raspravljani problemi i iskustva u izradi alata, kao što su prilagodba alata nacionalnom zakonodavstvu, načini promocije OiRA alata u mikro i malim tvrtkama te osiguranje financijskih sredstava. U okviru okruglog stola razmijenjena su znanja i iskustva dobre prakse o specifičnim potrebama mikro i malih tvrtki u korištenju OiRA alata
- Tijekom lipnja 2017. godine nastavljen je rad na izradi alata za frizersku djelatnost, uz elektroničku komunikaciju članova radne skupine. Sljedeći zadatak je usklađivanje elemenata OiRA alata sa zahtjevima hrvatskog zakonodavstva uz aktivno sudjelovanje predstavnika Inspektorata rada
- Marija Zavalić sudjelovala na sastanku vezano za koordinaciju izrade hrvatskog predloška OiRA alata za procjenu rizika, za mala i srednja poduzeća u Republici Hrvatskoj, u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava 1. lipnja 2017. godine. Sastanak je vodio Jere Gašperov a prisutan je bio i Vitomir Begović
- Tijekom kolovoza 2017. godine nastavljen je rad na izradi alata za frizersku djelatnost. U HZZZSR-u je 3. kolovoza 2017. godine održan operativni sastanak za izradu OiRA alata. Sastanku su prisustvovali predstavnici HZZZSR-a, ZUZNR-a, tvrtke Build Protect iz Rijeke, Ministarstva rada i mirovinskog sustava (MRMS) i Inspektorata rada MRMS. Na sastanku su usuglašavani stavovi vezani za usklađivanje s hrvatskim zakonodavstvom i mišljenjem Inspektorata rada.
- Tijekom rujna 2017. godine nastavljen je rad na izradi alata za frizersku djelatnost. Uz elektroničku komunikaciju, članovi radne skupine su usuglašavali stavove vezane za usklađivanje elemenata OiRA alata sa zahtjevima hrvatskog zakonodavstva.
- U prostorijama HZZZSR-a 5. listopada 2017. godine Marija Bubaš, Ana Bogadi Šare, Zlatko Šarić i Sonja Damjanović Dešić, sudjelovali su na sastanku radne skupine za izradu prvog OiRA alata za frizersku djelatnost
- U prostorima Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta 25. listopada 2017. godine održan je sastanak na kojem su sudjelovali predstavnici Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstva rada i mirovinskog sustava, Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, Zavoda za unapređivanje zaštite na radu i tvrtke Build Protect. Na sastanku se raspravljalo o vremenskim okvirima i daljnjim koracima vezanim za izradu alata. U ime HZZZSR-a sudjelovali su Marija Zavalić, Marija Bubaš, Ana Bogadi Šare, Zlatko Šarić i Sonja Damjanović Dešić.
- 3., 6. i 30. studenoga 2017. godine Zlatko Šarić i Sonja Damjanović Dešić, sudjelovali su na sastanku radne skupine za izradu prvog OiRA alata za frizersku djelatnost, u Ministarstvu gospodarstva, poduzetništva i obrta

11.

**PRUŽANJE STRUČNE POMOĆI U IZRADI STRATEŠKIH
DOKUMENATA, ZDRAVSTVENOG I RADNOG
ZAKONODAVSTVA TE ZAKONA I PROVEDBENIH PROPISA KOJIMA
SE UREĐUJE ZAŠTITA ZDRAVLJA
RADNO AKTIVNOG STANOVNIŠTVA**

Temeljem članka 105. Zakona o zdravstvenoj zaštiti HZZZSR daje stručna mišljenja temeljena na doktrini struke koja služe kao podloga pri izradi zdravstvenog i radnog zakonodavstva u dijelu koji se odnosi na zaštitu zdravlja i sigurnost na radu u Republici Hrvatskoj. U okviru navedenoga HZZZSR prati međunarodne propise i propise Europske unije kojima se uređuje zaštita zdravlja radno aktivne populacije i sigurnost radnika na radu. HZZZSR sudjeluje u izradi provedbenih propisa na traženje Ministarstva zdravstva i na traženje drugih tijela državne uprave.

Temeljem Zakona o zdravstvenoj zaštiti Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu planira, predlaže i provodi mjere za očuvanje i unapređenje zdravlja radnika.

Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu dužan je ministru nadležnom za zdravstvo predložiti Plan i programa mjera specifične zdravstvene zaštite.

HZZZSR također sudjeluje po pozivu u izradi strateških planova i dokumenata u području svoje djelatnosti.

- 12. siječnja 2017. godine dano stručno mišljenje na Prijedlog Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o utvrđivanju zdravstvene sposobnosti za vojnu službu, ne traženje Ministarstva zdravstva
- 18. siječnja 2017. godine Marija Zavalić aktivno sudjelovala na sastanku glede provedbe Akcijskog plana za administrativno rasterećenje gospodarstva, u Ministarstvu gospodarstva, poduzetništva i obrta.
- 1. veljače 2017. godine Marija Zavalić prisustvovala sastanku povodom inicijative Croatia Airlines d.d. vezano za buduća rješenja radnog mjesta pilota aviona, koje će se razmatrati u okviru planiranih izmjena Zakona o stažu osiguranja s povećanim trajanjem, u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava
- 2. veljače 2017. godine Marija Zavalić prisustvovala sastanku na inicijativu Lole Ribar d.d. vezano uz pitanje uređenja propisa te sadržaja i nadzora zidnih ormarića/kutija prve pomoći, u Ministarstvu zdravstva
- 6. veljače 2017. godine Marija Zavalić prisustvovala sastanku na temu prva pomoć na radu i programa „Zaželi – Aktivacija žena u lokalnoj zajednici“, u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava
- 7. veljače 2017. godine Marija Zavalić aktivno sudjelovala na konzultativnom sastanku glede Akcijskog plana za administrativno rasterećenje gospodarstva, u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava
- 9. veljače 2017. godine Marija Zavalić aktivno sudjelovala na 7. sjednici Odbora za rad, mirovinski sustav i socijalno partnerstvo Hrvatskoga sabora, u Hrvatskom saboru
- 13. veljače 2017. godine dostavljen Prijedlog aktivnosti Provedbenog programa Nacionalnog akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga za 2017. godinu Uredu za suzbijanje zlouporabe droga Vlade Republike Hrvatske
- 15. veljače 2017. godine Marija Zavalić aktivno sudjelovala na 1. sastanku Radne skupine za provedbu mjera iz Akcijskog plana za administrativno rasterećenje gospodarstva u području zaštite na radu, u Ministarstvu gospodarstva, poduzetništva i obrta
- 21. veljače 2017. godine Marija Zavalić aktivno sudjelovala na 2. sastanku Radne skupine za provedbu mjera iz Akcijskog plana za administrativno rasterećenje gospodarstva u području zaštite na radu, u Ministarstvu gospodarstva, poduzetništva i obrta

- 9. ožujka 2017. godine Marija Zvalić prisustvovala sastanku vezano za izradu nove Uredbe o metodologijama vještačenja, u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava
- 15. ožujka 2017. godine Marija Zvalić aktivno sudjelovala na sastanku povodom inicijative Koordinacije sindikata profesionalnih vatrogasaca Hrvatske vezano uz iznošenje stajališta o stažu osiguranja s povećanim trajanjem za vatrogasce, u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava
- 20. ožujka 2017. godine Marija Zvalić prisustvovala radnom sastanku vezano na pravilnike iz Zakona o zaštiti na radu, u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava
- 28. ožujka 2017. godine dano stručno mišljenje na Nacrt prijedloga Hrvatskog nacionalnog programa za prevenciju HIV/AIDS-a 2017.-2021., na traženje Ministarstva zdravstva
- 31. ožujka 2017. godine dano stručno mišljenje o obveznim pregledima vozača sa navršenih 65 godina života te prijedloga da se ne mijenja dobna granica ponovnog pregleda sa 85 godina, na traženje Ministarstva zdravstva
- 4. travnja 2017. godine dano stručno mišljenje na Pravilnik o izmjenama pravilnika o pripravnničkom stažu zdravstvenih radnika, na traženje Ministarstva zdravstva
- 4. travnja 2017. godine Ministarstvu zdravstva dostavljena Promemorija poduzimanih aktivnosti vezano za Izmjene Direktive 2004/37/EZ, za potrebe sjednice Odbora za zdravstvo i socijalnu politiku na kojoj će se raspravljati o Stajalištu RH u vezi zakonodavnog paketa za zaštiti radnika od kancerogenih i mutagenih, Sonja Damjanović Dešić
- 14. travnja 2017. godine Marija Zvalić prisustvovala sastanku vezanom za izradu nacrt prijedloga Zakona o obeštećenju radnika Plobesta, u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava
- 19. travnja 2017. godine Marija Zvalić prisustvovala radnom sastanku vezano uz staž osiguranja s povećanim trajanjem, u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava.
- 19. travnja 2017. godine dano stručno mišljenje na Izmjene Direktive 2004/37/EZ - DRUGI paket vrijednosti, na traženje Ministarstva zdravstva, Sonja Damjanović Dešić
- 4. svibnja 2017. godine Ministarstvu zdravstva dostavljeni prijedlozi nacrt Strateškog plana Ministarstva zdravstva za razdoblje 2018. – 2020.
- 4. svibnja 2017. godine Ministarstvu zdravstva dostavljeni prijedlozi za reviziju i doradivanje Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ 2014. – 2020.
- 8. svibnja 2017. godine dano stručno mišljenje na Prijedlog uredbe o organizacijskim i tehničkim standardima za povezivanje na državnu informacijsku infrastrukturu, na traženje Ministarstva zdravstva
- 17. svibnja 2017. godine Marija Zvalić s predstavnicima Ministarstva rada i mirovinskoga sustava sudjelovala na radnom sastanku vezano uz staž osiguranja s povećanim trajanjem, u Ministarstvu kulture
- 19. svibnja 2017. godine dano stručno mišljenje na Nacrt prijedloga Iskaza o procjeni učinaka propisa za Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti na radu i teze za sadržaj propisa, na traženje Ministarstva zdravstva

- 23. i 29. svibnja 2017. godine dano stručno mišljenje na prijedlog Izmjene Direktive 2004/37/EZ - DRUGI paket vrijednosti i Komunikacija EK, na traženje Ministarstva zdravstva
- 12., 27. i 29. lipnja 2017. godine očitovanje na Prijedlog Izmjene Direktive 2004/37/EZ (karcinogeni i mutageni) na zahtijev Ministarstvo rada i mirovinskog sustava dala Sonja Damjanović Dešić
- 2. lipnja 2017. godine dano stručno mišljenje na nacrt Direktive o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i njegovatelja, na traženje Ministarstva zdravstva
- 13. lipnja 2017. godine Ministarstvu zdravstva dano stručno mišljenje na Nacrt iskaza o procjeni učinaka propisa za nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama zakona o radu
- 16. lipnja 2017. godine Ministarstvu zdravstva dano stručno mišljenje na Pravilnik o izmjeni Pravilnika o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti
- 20. lipnja 2017. godine Ministarstvu zdravstva dano stručno mišljenje na Prijedlog izmjena i dopuna Zakona o zdravstvenoj zaštiti radi izrade i donošenja Pravilnika o rukovanju s lijekovima koji sadrže citotoksične i druge opasne tvari s obrazloženjem
- 27. lipnja 2017. godine Državnom zavodu za radiološku i nuklearnu sigurnost dano stručno mišljenje na nacrt Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti s konačnim prijedlogom Zakona
- 5. srpnja 2017. godine Ministarstvu zdravstva dano stručno mišljenje na nacrt Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti s konačnim prijedlogom Zakona.
- 5. i 6. srpnja 2017. godine očitovanje na Prijedlog Uredbe o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora za MZ dala Sonja Damjanović Dešić.
- 5. i 6. srpnja 2017. godine očitovanje za Ministarstvo rada vezano uz Prijedlog Izmjene Direktive 2004/37/EZ o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu dala Sonja Damjanović Dešić.
- 11. srpnja 2017. godine Ministarstvu zdravstva dano stručno mišljenje na Prijedlog Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima
- 14., 16. i 17. kolovoza 2017. godine dano je stručno Izvješće o ratificiranim instrumentima MOR-a - Konvencije br. 12, 19, 113, 121, 148, 155 i 161 za Ministarstvo rada i mirovinskog sustava (Sonja Damjanović Dešić i Dijana Krišto)
- 18. kolovoza 2017. godine Ministarstvu zdravstva dano stručno mišljenje na Prijedlog Zakona o potvrđivanju izmjena i dopuna teksta i Dodataka osim III. i VII. Protokola o teškim metalima iz 1998. godine uz Konvenciju o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka iz 1979. godine, s Konačnim prijedlogom Zakona
- 18. kolovoza 2017. godine dano je stručno mišljenje na Prijedlog Zakona o potvrđivanju izmjena i dopuna teksta i dodataka osim III. i VII. Protokola o teškim metalima iz 1998.

godine uz konvenciju o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka iz 1979. godine, s konačnim prijedlogom zakona za Ministarstvo zdravstva (Sonja Damjanović Dešić)

- 14. rujna 2017. godine Ministarstvu zdravstva dano stručno mišljenje na Nacrt prijedloga Pravilnika o obliku i sadržaju izjave o upućivanju radnika
- 14. rujna 2017. godine Ministarstvu zdravstva dano stručno mišljenje na Nacrt prijedloga Pravilnika o postupanju prilikom opće procjene privremenosti rada upućenoga radnika i privremenosti poduzimanja ekonomskih aktivnosti poslodavca u Republici Hrvatskoj
- 21. rujna 2017. godine dano je stručno mišljenje kompromisni tekst prijevoda na hrvatski jezik za prvi paket vrijednosti izmjena Direktive 2004/37/EZ o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu za Službu za europske poslove i međunarodnu suradnju, MRMS i Ministarstvo zdravstva
- 25. rujna 2017. godine Ministarstvu zdravstva dano stručno mišljenje na Pravilnik o ovlaštenju strojovođa
- 27. rujna 2017. godine dana je promemorija za 20. sjednicu Odbora za europske poslove vezano na stajalište RH o zakonodavnom paketu za zaštitu radnika od karcinogenih i mutagenih tvari na radu za Ministarstvo zdravstva
- 4. listopada 2017. godine dano je stručno mišljenje na kompromisni tekst prijevoda na hrvatski jezik za prvi paket vrijednosti izmjena Direktive 2004/37/EZ o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu za Službu za europske poslove i međunarodnu suradnju, MRMS i Ministarstvo zdravstva (Sonja Damjanović Dešić)
- 5. listopada 2017. godine Ministarstvu zdravstva dano stručno mišljenje na Pravilnik o izmjenama i dopuni Pravilnika o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti koju je HZZO dostavio na mišljenje Ministarstvu zdravstva
- 6. listopada 2017. godine Sonja Damjanović Dešić na poziv Ministarstva zdravstva prisustvovala je 20. sjednici Odbora za europske poslove Hrvatskog sabora zbog 1.točke dnevnog reda: Stajalište RH o zakonodavnom paketu za zaštitu radnika od karcinogenih i mutagenih tvari na radu (D.E:U. br. 17/011)
- 9. listopada 2017. godine Marija Zavalić i Sonja Damjanović Dešić sudjelovala je na sastanku radne skupine za izradu Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti na radu, u prostorijama MRMS
- 9. listopada 2017. godine izrađene stručne podloge za izračun staža osiguranja s uvećanim trajanjem za potreba izrade prijedloga nacrta Zakona o profesionalnim mirovinama, na traženje Ministarstva rada i mirovinskoga sustava
- 16. listopada 2017. godine Državnom zavodu za radiološku i nuklearnu sigurnost dano stručno mišljenje na nacrt Pravilnika o zdravstvenim uvjetima izloženih radnika i osoba koje se obučavaju za rad u području izloženosti
- 17. listopada 2017. godine Ministarstvu zdravstva dano stručno mišljenje na Konačni prijedlog zakona o izmjenama Zakona o radu

- 28. studenoga 2017. godine Marija Zavalić prisustvovala je sastanku na temu Pravilnika o utvrđivanju kvota za zapošljavanje osoba s invaliditetom kod Zamjenice pravobraniteljice za osobe s invaliditetom
- 29. studenoga 2017. godine Marija Zavalić i Ina Kardoš aktivno su sudjelovale na sastanku s ciljem koordinacije svih uključenih dionika i rasprave o uspostavi sustava praćenja kroničnih otrovanja pesticidima, u Ministarstvu poljoprivrede
- 5. prosinca 2017. godine Ministarstvu zdravstva dano stručno mišljenje na Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske
- 8. prosinca 2017. godine Marija Zavalić aktivno sudjelovala na sastanku Provedba mjera iz Akcijskog plana za administrativno rasterećenje gospodarstva za 2017. godinu a vezano na Pravilnik o postupcima pružanja prve pomoći, sredstvima, vrsti i količini sanitetskog materijala koja mora biti osigurana na mjestu rada te načinu i rokovima osposobljavanja radnika za pružanje prve pomoći; Pravilnik o poslovima s posebnim uvjetima rada i uvjeti koje moraju ispunjavati radnici koji obavljaju te poslove i Pravilnik o izloženosti radnika statodinamičkim, psihofiziološkim i drugim naporima na radu, u Ministarstvu zdravstva.
- 9. prosinca 2016. godine dano stručno mišljenje Ministarstvu zdravstva na:
 - Pravilnik o poslovima s posebnim uvjetima rada i uvjeti koje moraju ispunjavati radnici koji obavljaju te poslove,
 - Pravilnik o postupcima pružanja prve pomoći, sredstvima, vrsti i količini sanitetskog materijala koja mora biti osigurana na mjestu rada te načinu i rokovima osposobljavanja radnika za pružanje prve pomoći,
 - Pravilnik o izloženosti radnika statodinamičkim, psihofiziološkim i drugim naporima na radu
 - Pravilnik o najmanjem broju sati koje je poslodavac obavezan ugovoriti sa specijalistom medicine rada, a koje specijalist medicine rada mora provesti na mjestu rada radnika.

12.

**DAVANJE STRUČNIH MIŠLJENJA NA TRAŽENJE
MINISTARSTVA ZDRAVSTVA I MINISTARSTVA RADA I
MIROVINSKOG SUSTAVA**

Na traženje Ministarstva zdravstva HZZZSR daje stručna mišljenja po predstavkama koje pravne ili fizičke osobe upućuju Ministarstvu zdravstva i Ministarstvu rada i mirovinskog sustava iz područja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu.

Stručnjaci HZZZSR-a pojedinačno ili timski provode stručne analize, oblikuju stavove i daju stručna mišljenja o svekolikim aspektima zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, uključujući doprinos u oblikovanju europske politike „Zaštita zdravlja i sigurnost na radu“, na traženje tijela državne i javne vlasti, te pravnih i fizičkih osoba.

- U skladu s Pravilnikom o utvrđivanju **kvote** za zapošljavanje osoba s invaliditetom (NN 44/14, 97/14, 2/15) do kraja prosinca 2017. godine HZZZSR je zaprimio ukupno 157 zahtjeva poslodavaca za davanje mišljenja koja radna mjesta, zbog posebnih uvjeta rada, treba izuzeti iz ukupnog broja radnih mjesta na temelju kojih se utvrđuje kvota o zapošljavanju osoba s invaliditetom. Riješeno je **150** zahtjeva, dok se za 7 čeka nadopuna dokumentacije. Mišljenja su poslana poslodavcima.
- Dano stručno mišljenje temeljem obavijesti Ministarstva unutarnjih poslova, vezano uz formalno neovlašteno obavljanje zdravstvenih pregleda za držanje i nošenje oružja i izvještaj o provedenom izvanrednom stručnom nadzor u Ustanovi za zdravstvenu skrb Intermed, 10. siječnja 2017. godine, na traženje Ministarstva zdravstva
- 7. veljače 2017. godine Marija Zavalčić aktivno sudjelovala na sastanku vezano uz dopis Udruge Žrtve azbesta - Ploče i Udruge Biglovi azbesta – Vranjic a vezano uz tematiku oboljelih od azbestoze, u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava
- 16. veljače 2017. godine dano stručno mišljenje na tekst nacрта Prijedloga zakona o postupcima naknade štete zbog povreda prava tržišnog natjecanja, na traženje Ministarstva zdravstva
- 17. veljače 2017. godine Ministarstvu zdravstva dano stručno mišljenje na Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju specifične zdravstvene zaštite te Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti koju je HZZO dostavio na mišljenje Ministarstvu zdravstva
- 17. veljače 2017. Ministarstvu zdravstva dani podaci za izradu izvješća o primjeni Međunarodnog pakta o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima a za potrebe Ministarstva rada i mirovinskoga sustava
- 23. veljače 2017. dano stručno mišljenje na predstavku upućenu putem servisa Ministarstva zdravstva Pitajte nas, a vezano na zdravstvenu sposobnost za upravljanje vozilom osobe oštećena vida, na traženje Ministarstva zdravstva
- 12. travnja 2017. dano stručno mišljenje na podnesak gospodina Badanjak Denisa vezano uz ocjenu zdravstvene sposobnosti za rad, na traženje Ministarstva zdravstva
- 5. lipnja 2017. Ministarstvu zdravstva dano stručno mišljenje na podnesak Sindikata zaposlenih u zaštitarskoj djelatnosti vezano uz donošenje novih pravilnika u kojima zaštitari i čuvari ne bi imali strože zdravstvene kriterije
- 19. lipnja 2017. dano stručno mišljenje na podnesak Zagrebačkog holdinga vezano uz nadležnost utvrđivanja težine ozljede na radu, na traženje Ministarstva zdravstva
- 23. listopada 2017. Ministarstvu zdravstva dano stručno mišljenje na upit Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku vezano uz izdavanje Uvjerenja o zdravstvenoj

sposobnosti radnika Ustanove za zdravstvenu skrb dr. Špiranović za medicinu rada i športa
Osijek nastavno na zahtjev za upis u imenik pomoćne dadilje

- studenoga 2017. godine Ministarstvu zdravstva dano stručno mišljenje na upit HŽ Carga vezano uz popis zdravstvenih ustanova ovlaštenih za obavljanje zdravstvenih pregleda izvršnih radnika
- 4. prosinca 2017. Ministarstvu zdravstva dan ispravak i nadopuna stručnog mišljenja na upit HŽ Carga vezano uz popis zdravstvenih ustanova ovlaštenih za obavljanje zdravstvenih pregleda izvršnih radnika.

13.

**OBLIKOVANJE DOKTRINA I STANDARDA TE METODA
RADA U PODRUČJU ZAŠTITE ZDRAVLJA I SIGURNOSTI
NA RADU**

Napredak u pojedinim stručnim i znanstvenim područjima postiže se stalnim istraživanjima, otkrivanjem novih znanja, preispitivanjem postojećih spoznaja i usklađivanjem različitih stručnih stajališta. U području zaštite zdravlja radnika HZZZSR kontinuirano radi na unapređenju i oblikovanju standarda i metoda rada te uvođenju dobre prakse. Specijalisti medicine rada HZZZSR-a, te drugi stručnjaci po pozivu kontinuirano sudjeluju u radu radnih skupina za potrebe Ministarstva zdravstva, Ministarstva rada i mirovinskog sustava i drugih državnih i javnih institucija. Također aktivno sudjeluju u radu tijela Europske unije u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu. Radnici HZZZSR-a provode primijenjena istraživanja i slijedom dobivenih rezultata i osobnih stručnih kompetencija izrađuju smjernice dobre prakse, postere i letke kojima se predlaže dobra praksa i potiče podizanje kvalitete rada i ponašanja dionika u sustavu zaštite zdravlja i sigurnosti na radu.

13.1. Povjerenstva i radne skupine

Specijalisti medicine rada HZZZSR-a članovi su Povjerenstva za medicinu rada Ministarstva zdravstva, te po pozivu sudjeluju u radu Povjerenstva koje se bavi rješavanjem organizacijskih i stručnih pitanja u području medicine rada.

Zajedno sa stručnim službama Ministarstva zdravstva, Ministarstva rada i mirovinskog sustava i drugih tijela državne uprave radnici HZZZSR-a sudjeluju u radu stručnih povjerenstava i radnih skupina koje osnivaju tijela državne uprave, stručna društva i drugi socijalni partneri.

Marija Zavalić je sudjelovala u radu:

- Povjerenstva za utvrđivanje ispunjavanja uvjeta za dobivanje ovlaštenja za obavljanje provjere zdravstvene sposobnosti izloženih osoba, 31. siječnja 2017. godine,
- Povjerenstva za davanje ovlaštenja zdravstvenim ustanovama, trgovačkim društvima koja obavljaju djelatnost medicine rada ili specijalističkoj ordinaciji medicine rada za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti članova posade plovila unutarnje plovidbe, 17. i 30. ožujka 2017. godine,
- Povjerenstva za utvrđivanje ispunjavanja uvjeta za dobivanje ovlaštenja za obavljanje provjere zdravstvene sposobnosti osoba izloženih ionizirajućem zračenju, 1. lipnja 2017. godine,
- Povjerenstva za utvrđivanje ispunjavanja uvjeta za davanje ovlaštenja zdravstvenim ustanovama i trgovačkim društvima koja obavljaju djelatnost medicine rada i specijalistima medicine rada/rada i sporta u privatnoj praksi za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti izloženih pripravnika, radnika, učenika i studenata koji se obučavaju za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja, 6. srpnja 2017. godine,
- Sastanka na temu utvrđivanja zdravstvene i radne sposobnosti radnika u graditeljstvu, u organizaciji Sindikata graditeljstva Hrvatske, 29. kolovoza 2017. godine,
- Povjerenstva za utvrđivanje ispunjavanja uvjeta za davanje ovlaštenja zdravstvenim ustanovama i trgovačkim društvima koja obavljaju djelatnost medicine rada i specijalistima medicine rada/medicine rada i sporta u privatnoj praksi za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti izloženih pripravnika, radnika, učenika i studenata koji se obučavaju za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja, 11. rujna 2017. godine,
- Radne skupine Ministarstvo zdravstva za izradu informativnih materijala za korištenje mobitela, 16. listopada 2017. godine,
- Stručnog Povjerenstva za davanje ovlaštenja zdravstvenim ustanovama i trgovačkim društvima koja obavljaju djelatnost medicine rada i specijalistima medicine rada/rada i sporta u privatnoj praksi za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti izloženih pripravnika, radnika, učenika i studenata koji se obučavaju za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja, 24. studenoga 2017. godine,
- Radne skupine za izradu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom vezanom na izradu izmjena i dopuna Pravilnika o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom, 15. prosinca 2017. godine,

Marija Zavalić i Sonja Damjanović Dešić sudjelovale su u radu skupine za izradu Prijedloga izmjena i dopuna Zakona o zaštiti na radu, 13. i 27. rujna i 9. listopada 2017. godine.

Na inicijativu HZZZSR-a 21. ožujka 2017. godine održan je sastanak na kojem su sudjelovali, osim predstavnika HZZZSR-a, stručnjaci zaštite na radu iz više zdravstvenih ustanova i predstavnici inspektorata rada u području zaštite na radu, a razmatrala se problematika primjene poslova s posebnim uvjetima rada zbog izloženosti biološkim štetnostima u zdravstvenim ustanovama. Dogovorena je daljnja suradnja i organiziranje radne skupine stručnjaka zbog izrade zajedničkih kriterija.

U HZZZSR-u je 11. rujna 2017. održan radni sastanak na temu problemi u vještačenju radne sposobnosti na kojem su sudjelovali predstavnici Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

13.2. Sudjelovanje u radu europskih i međunarodnih udruženja

13.2.1. Europska mreža za promicanje zdravlja na radnom mjestu

Europska mreža za promicanje zdravlja na radnom mjestu (**European Network for Workplace Health Promotion - ENWHP**) je mreža zemalja članica Europske unije, koja uključuje nacionalne institucije za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, zavode za socijalno osiguranje, ustanove javnog zdravstva i institucije koje se bave promicanjem zdravlja. ENWHP je platforma za djelovanje svih dionika zainteresiranih za smanjenje štetnog utjecaja rada na zdravlje te unapređenje zdravlja i radne sposobnosti radnika. HZZZSR je ustanova za kontakt i nacionalni partner u akcijama koje provodi ENWHP na europskoj i nacionalnoj razini.

13.2.2. Europska mreža organizacija za zaštitu na radu

Europska mreža organizacija za zaštitu na radu (**The European Network of Safety and Health Professional Organisations - ENSHPO**) okuplja organizacije iz cijele Europe koje se bave područjem zaštitu na radu i zaštite zdravlja. HZZZSR je ustanova za kontakt i nacionalni partner u akcijama koje provodi ENSHPO.

HZZZSR je pozvan da se priključi sekciji ENSHPO-a koja okuplja mediteranske zemlje (ENSHPO Mediterranean Group - ENSHPO MED GROUP). Cilj okupljanja u okviru sekcije je razmjena znanja i iskustava stručnjaka zaštite na radu. Osnivačka Skupština (Kick-off Meeting of ENSHPO MED GROUP) je održana u Milanu 24. svibnja 2017. godine. Skupštini su prisustvovali predstavnici Italije, Španjolske i Malte, dok su skup on-line pratili predstavnici Portugala, Cipra i Hrvatske. Kao predstavnik HZZZSR-a na ovom skupu sudjelovala je Natalija Pejnović.

Video konferencija ENSHPO Med Grupe održana je 20. rujna 2017. godine, a prisustvovali su predstavnici Italije, Hrvatske, Malte, Španjolske, Portugala i Cipra. Kao predstavnik Hrvatske iz Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu sudjelovala je Natalija Pejnović. Na konferenciji se raspravljalo o misiji i strategiji ENSHPO Med Grupe, odgovarajućem nazivu Grupe (predloženi nazivi su ENSHPO Med i ENSHPO Sud), te o certificiranju stručnjaka zaštite na radu. U tom smislu nastaviti će se prikupljanje podataka i analiza edukacije stručnjaka zaštite na radu za svaku pojedinu zemlju članicu.

13.2.3. Međunarodna komisija za medicinu rada

Međunarodna komisija za medicinu rada (**International Commission on Occupational Health – ICOH**) je međunarodno nevladino društvo čiji je cilj jačati i unapređivati znanstveni napredak i razvoj zaštite zdravlja radnika. Marija Bubaš je predstavnik HZZZSR-a u ICOH-u i tajnik njegovog Znanstvenog odbora „Edukacija i obuka u medicini rada“ (Education and Training in Occupational Health).

- 13.-15.3.2017. Marija Bubaš je sudjelovala na sastanku ICOH Midterm Meeting održanom u Firenci u Italiji.
- tijekom razdoblja siječanj-listopad 2017. godine a nastavno na preliminarne dogovore s početka godine, ostavljena je suradnja između Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu i Znanstvenog odbora ICOH-a *Education and Training in Occupational Health* te je pokrenuto organiziranje simpozija na temu „Education in OSH, emerging trends and unmet needs“. Marija Bubaš je vodila organizaciju ispred HZZZSR i ujedno kao tajnik Znanstvenog odbora. U Nacionalnom organizacijskom odboru su ispred HZZZSR sudjelovale Marija Bubaš, Tamara Ilić, Jasna Krainz i Ana Bogadi Šare, a u međunarodnom znanstvenom odboru simpozija ispred HZZZSR sudjelovale su Marija Zavalić, Sonja Damjanović Dešić i Marija Bubaš. Tijekom svih mjeseci od siječnja do listopada 2017. godine intenzivno su provedene mnogobrojne aktivnosti vezane uz organizaciju simpozija.
- Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu je zajedno s ICOH-om (International Commission on Occupational Health) i njezinim znanstvenim odborima za edukaciju (SC Education and Training in Occupational Health), zdravlje u poljoprivredi (SC Rural Health: Agriculture, Pesticide and Organic Dusts) i učinkovitost u medicini rada (SC Effectiveness in Occupational Health Services) organizirao simpozij „Education in OSH, emerging trends and unmet needs“. Simpozij se održao u Zagrebu od 26. do 28. listopada 2017. godine. Simpoziju su prisustvovali priznati stručnjaci sa svih pet kontinenata iz 26 zemalja svijeta, a značajan doprinos stručnoj kvaliteti i uspješnom odvijanju simpozija dali su zaposlenici HZZZSR-a s izlaganjima i poster prezentacijama.

13.2.4. Europska mreža za izobrazbu i obuku u zaštiti na radu

Europska mreža za izobrazbu i obuku u zaštiti na radu (**European Network Education and Training in Occupational Safety and Health – ENETOSH**) je mreža organizacija i stručnjaka čiji je cilj promicanje kvalitete izobrazbe i obuke u zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu i uvođenje zaštite na radu u obrazovni proces na europskom i nacionalnim razinama. HZZZSR je redovni član ENETOSH-a.

13.2.5. Europsko udruženje škola medicine rada

Europsko udruženje škola za medicinu rada (**European Association of Schools of Occupational Medicine – EASOM**) osnovano je s ciljem promicanja najviših standarda obrazovanja i osposobljavanja u medicini rada u Europi. EASOM aktivno potiče izmjenu znanja i iskustava u izobrazbi na europskoj razini. HZZZSR kao punopravni član doprinosi ciljevima EASOM-a sudjelovanjem u dodiplomskom obrazovanju doktora medicine, poslijediplomskom usavršavanju specijalista medicine rada te u edukaciji u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu u sklopu cjeloživotnog učenja specijalista medicine rada i stručnjaka zaštite na radu. Marija Bubaš je predstavnik HZZZSR u EASOM-u.

- od 23. do 26. kolovoza 2017. godine u mađarskom gradu Miškolcu održana je redovita Ljetna škola (EASOM Summer School 2017) s temom “Managing and Teaching Ergonomics”. Na ovogodišnjoj ljetnoj školi su sudjelovale Marija Zavalić, Dijana Krišto, Karmen Bradvica i Marija Bubaš. U sklopu sastanka Glavnog odbora te Generalne skupštine EASOM-a, Marija Bubaš je

prezentirala prijedlog za održavanje slijedeće EASOM Ljetne škole u Republici Hrvatskoj te četiri teme od kojih će biti odabrana jedna tema za sljedeću EASOM Ljetnu školu 2018. godine

- Tijekom studenog 2017. godine u suradnji s EASOM-om u Hrvatskom zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu osmišljena je organizacija i sadržaj simpozija na temu „Concepts of Educational Efficiency, Effectiveness and Quality - how to design, conduct and evaluate a good quality educational seminar in occupational health and safety“. Ispred HZZZSR-a nositelj organizacije je Marija Bubaš kao zaposlenik HZZZSR i predstvanik Zavoda u EASOM-u. HZZZSR će biti organizator i domaćin simpozija, koji će se održati u kolovozu 2018. godine u Zagrebu
- Tijekom prosinca 2017. godine nastavljene su aktivnosti vezane uz organizaciju EASOM simpozija na temu „Concepts of Educational Efficiency, Effectiveness and Quality - how to design, conduct and evaluate a good quality educational seminar in occupational health and safety“, koji će se održati u kolovozu 2018. godine u Zagrebu.

13.2.6. Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu

Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu (**European Agency for Safety and Health at Work – EU OSHA**) je agencija Europske Unije čiji je cilj unapređenje zaštite zdravlja i sigurnosti u svim zemljama članicama EU. Taj zadatak EU OSHA provodi u djelo putem nacionalnih središnjica (Focal Point) u svakoj zemlji članici. U Hrvatskoj je nacionalna središnjica smještena u Ministarstvu rada i mirovinskog sustava. Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu aktivno sudjeluje u aktivnostima EU OSHA-e i njezine hrvatske središnjice.

- Nastavljena je komunikacija s predstavnicima EU-OSHA-e o nastavku suradnje i definiranju prava i obveza u sklopu sudjelovanja u OiRA projektu.
- 22. ožujka 2017. godine održan je sastanak i izmijenjena su mišljenja i iskustva sa stručnjacima koji u Sloveniji izrađuju OiRA alat.
- 11. travnja 2017. godine održan je prvi operativni sastanak te je započela izrada OiRA alata za frizersku djelatnost
- 16. i 17. svibnja 2017. godine u Bruxellesu su na sastanku „7th OiRA/IRAT community meeting“ i konferenciji ‘Supporting Micro and Small Companies with Interactive Risk Assessment Tools’ sudjelovali kao predstavnici HZZZSR-a Zlatko Šarić i Sonja Damjanović Dešić
- 25. listopada 2017. godine u prostorima Ministarstva rada i mirovinskog sustava održan je sastanak na kojem su sudjelovali predstavnici Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstva rada i mirovinskog sustava, Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, Zavoda za unapređivanje zaštite na radu i tvrtke Build Protect. Na sastanku se raspravljalo o vremenskim okvirima i daljnjim koracima vezanim za izradu alata a ispred HZZZSR su sudjelovali Marija Zavalić, Ana Bogadi Šare, Sonja Damjanović Dešić, Zlatko Šarić i Marija Bubaš
- 21. i 22.11.2017. u španjolskom gradu Bilbao održan je EUOSHA „Healthy workplaces summit“ na kojem su ispred HZZZSR-a sudjelovale Marija Zavalić i Marija Bubaš
- Tijekom prosinca nastavljena je suradnja i komunikacija s predstavnicima EU-OSHA-e u sklopu sudjelovanja u OiRA projektu.

13.3. EU koordinacija

Stručnjaci HZZZSR-a pojedinačno ili timski provode stručne analize, oblikuju stavove i daju stručna mišljenja o svim aspektima zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, uključujući doprinos u oblikovanju europske politike „Zaštita zdravlja i sigurnost na radu“, te daju mišljenja za potrebe EU koordinacije.

Europska komisija je formirala skupine stručnjaka čiji je zadatak izrada stručnih kriterija u području zaštite zdravlja i sigurnosti radnika te revizija i ažuriranje EU direktiva. Članovi stručnih skupina, predstavnici zemalja članica Europske unije, svaki u onom području za koje je nominiran sudjeluje u radu stručne skupine tako da priprema podatke za sastanke, prikuplja stručnu literaturu i osobno sudjeluje na radnim sastancima u Luxembourg. Europska komisija će na osnovu komentara pojedinih država članica, čiji su stručnjaci sudjelovali na sastancima, odlučiti o konačnim izmjenama EU Direktiva i utvrđivanju zajedničkim stavova u području zaštite zdravlja i sigurnosti radnika.

Europska komisija je organizirala skupinu stručnjaka sa zadatkom postavljanja dijagnostičkih kriterija za odabranu skupinu profesionalnih bolesti kako bi se omogućilo praćenje i statistička obrada podataka te njihova usporedivost na razini cijele Europske unije. S obzirom da svaka zemlja članica ima različit sustav osiguranja u sklopu kojeg se priznaju profesionalne bolesti, postoji potreba da se ujednači način prikupljanja podataka kako bi oni bili usporedivi na razini EU, jer će tek tada biti moguće predlagati mjere prevencije odnosno zaštite zdravlja radnika te pratiti njihov učinak. Republika Hrvatska, kao zemlja članica EU, u obvezi je prikupljati i obrađivati podatke vezano uz profesionalne bolesti, pratiti kretanje broja profesionalnih bolesti kroz pojedinu godinu i vremensko razdoblje, incidenciju po djelatnostima u kojima se javljaju i predlagati mjere zaštite zdravlja radnika sa ciljem sprječavanja porasta broja radnika oboljelih od profesionalnih bolesti. Predstavnicu Republike Hrvatske u navedenoj skupini stručnjaka je Marija Bubaš i Dijana Krišto kao zamjena.

Europska komisija provodi postupak revizije pojedinih direktiva iz područja zaštite zdravlja radnika. Zbog toga je formirala Ekspertnu radnu skupinu za dopunu i izmjenu Direktive 2000/54/EC (Biological agents at work). Na 1. sastanku skupine - „1st meeting of the Expert group on information and consultation of workers – employee involvement; dedicated to updating Directive 2000/54/EC (Biological agents at work)“ 5. srpnja 2017. godine sudjelovala je u ime Republike Hrvatske Dijana Krišto.

Europska komisija je organizirala Ekspertnu radnu skupinu za dopunu i izmjenu Direktive 92/29 EEC (Medical Treatment on Board Vessels). Na 1. sastanku skupine - „1st meeting of the Expert group on information and consultation of workers – employee involvement; dedicated to updating Directive 92/29 EEC (Medical Treatment on Board Vessels)“ 6. srpnja 2017. godine sudjelovala je u ime Republike Hrvatske Marija Bubaš.

13.4. Letci, poster, smjernice, širenje dobre prakse

Radnici HZZZSR-a izrađuju smjernice dobre prakse, postere i letke koji služe stručnjacima u zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu kao stručna podloga i pomoć pri ispravnom postupanju vezano uz opasnosti i rizike u pojedinim radnim procesima i pri provođenju odgovarajućih mjera zaštite zdravlja radnika. Svi izrađeni materijali temelje se na potvrđenim rezultatima istraživanja („evidence-based“).

Tijekom 2017. godine pripremane su i izrađene smjernice za rad na siguran način namijenjene poslodavcima i osobama koje kod njih obavljaju poslove zaštite na radu. Smjernice obuhvaćaju zakonske obveze poslodavca koje će osigurati minimalne zahtjeve u području sigurnosti i zaštite zdravlja radnika, najčešće opasnosti kojima su radnici izloženi u pojedinim djelatnostima, njihove zdravstvene i sigurnosne posljedice te preporuke o načinima smanjenja rizika na prihvatljivu razinu. U pripremi su „Smjernica za siguran rad u građevinarstvu“ i „Smjernica o kakvoći zraka u radnim

prostorijama“. Dvršena je i postavljena na internetsku stranicu HZZZSR-a smjernica dobre prakse „Rad u skućnim prostorima“, koja daje informacije o rizicima i preporuke o postupanju u skućnim prostorima gdje postoji mogućnost pojave štetnih plinova, para i prašine. Za potrebe edukacije radnika iz pružanja prve pomoći pripremljen je „Priručnik za pružanje prve pomoći na radu“.

U HZZZSR-u se pripremaju i izrađuju edukativni letci za stručnjake u zaštiti na radu, ovlaštenike poslodavca za zaštitu na radu i povjerenike radnika za zaštitu na radu. Svrha letaka je na jednostavan i jasan način informirati o osnovnim činjenicama iz pojedinog stručnog područja zaštite zdravlja i sigurnosti radnika. Tijekom 2017. godine u HZZZSR-u su dovršeni edukativni letci: „Osobna zaštitna oprema za zaštitu vrata, očiju, i lica“, „Osobna zaštitna oprema za zaštitu tijela“ i „Osobna zaštitna oprema za zaštitu dišnih putova“, koji je i tiskan u 5000 primjeraka. Korigiran je i unapređen letak „Osobna zaštitna oprema za zaštitu ruku“.

13.5. Komunikacijska skupina

Komunikacijska skupina osnovana je temeljem rezultata IPA 2007. projekta „Zdravlje i zaštita na radu“ sa svrhom rješavanja stručnih pitanja i problema u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu. Uz predstavnike HZZZSR-a Komunikacijska skupina uključuje predstavnike državnih institucija koje se bave zaštitom zdravlja i sigurnošću na radu; HZZO, MRMS - Inspekciju rada, MRMS- Službu zaštite na radu i MZ- Službu za javno zdravstvo. U studenome 2014. godine Komunikacijskoj skupini se pridružio i Hrvatski zavod za javno zdravstvo. Komunikacijska skupina koordinira sastajanje i rad različitih skupina stručnjaka koji se sastaju za potrebe rješavanja specifičnih stručnih i operativnih problema, definiranja i dogovaranja standarda u svrhu poboljšanja kvalitete rada institucija i sustava, te bolje zaštite zdravlja radnika. Aktivnosti unutar projekta „Promocija zdravlja i sigurnosti na radu u djelatnosti bolnica“ provodile su se i u 2017. godini u zajedničkoj suradnji HZZZSR s HZZO-om i Ministarstvom zdravstva, a temeljene su na Akcijskom planu 2014-2020. kako slijedi:

Slijedom točke 7. Akcijskog plana – Provedena je anketa kojom su bili obuhvaćeni radnici koji rade u djelatnosti zdravstva (bolnica) o ukupnom broju ozljeda na radu. Velik dio čine ozljede zbog pada u ravnini za što može biti razlog i neadekvatna obuća. HZZZSR je izradio upitnik s pitanjima je li poslodavac previdio, osigurao i poduzeo sve potrebne mjere da radnici nose obuću prema utvrđenim rizicima. Ministarstvo zdravstva je navedeni upitnik poslalo svim bolnicama s uputom da radnici ispune upitnik a bolnice ga vrate HZZZSR-u. Do kraja siječnja 2017. godine zaprimljeni su ispunjeni upitnici većine bolnica.

Tijekom veljače napravljena je analiza anketnih upitnika o primjeni OZO za zaštitu nogu i stopala i korištenju pomagala za smanjenje rizika od ručnog prenošenja tereta te poslana Ministarstvu zdravstva s prijedlogom za organiziranje sastanka s odgovornim osobama u bolnicama radi provođenja preventivnih mjera.

14. i 15. studenoga 2017. godine u suradnji s HZZO-om održana je dvodnevna radionica za stručnjake zaštite na radu zaposlene u bolničkom sektoru i specijaliste medicine rada nadležne za kliničke bolničke centre. Marija Bubaš je upoznala prisutne s pojedinim etapama projekta te rezultatima koji su dobiveni analizom do tada prikupljenih podataka. Analizirani podatci prikupljeni su putem obrasca dostupnog na internetskoj stranici HZZZSR-a. Marija Batak održala je seminar o zaštitnoj obući a Dijana Krišto je održala predavanje o važnosti prijave ubodnih incidenata kao ozljede na radu (ozljede oštrim predmetima). Projekt se nastavlja i dalje u okviru stručne radne grupe koja okuplja predstavnike HZZO-a, Ministarstva zdravstva i HZZZSR-a.

Slijedom točke 4. Akcijskog plana – Razvoj modela za istraživanje nesreća i incidenata na radu – HZZZSR je pripremio i započeo provođenje projekta „**Razvoj modela za istraživanje nesreća i incidenata na radu**“. Svrha projekta je podizanje svijesti o važnosti i prednostima istraživanja nesreća i incidenata na radu i ostvarivanje pozitivnog utjecaja na smanjenje broja ozljeda na radu, a specifični cilj je razviti model za istraživanje nesreća na radu i provesti edukaciju stručnjaka zaštite na radu o praktičnoj primjeni razvijenog modela. Do sada su postignuti rezultati: provedena analiza postojećeg stanja u području istraživanja nesreća na radu, razvijen model za istraživanje nesreća na radu. U radu stručne skupine koju je u ime HZZZSR-a vodila Ivana Krišto, sudjelovali su predstavnici Inspekcije rada i HZZO-a. Od stručnjaka zaštite na radu aktivno su sudjelovali stručnjaci iz Plive, Zagrebačkog holdinga, Hrvatskih autocesta, INA-e, SELK-a, Hrvatske pošte. Tijekom 2017. godine provedeno je pilot istraživanje (testiranje modela) u kojem su sudjelovali mali i srednji poslodavci, korekciju modela izvršila je radna skupina i model za istraživanje nesreća na radu je predstavljen dionicima u sustavu zaštite zdravlja i sigurnosti na radu.

Svrha je bila potaknuti male i srednje poslodavce na provedbu ovih aktivnosti u svakodnevnom radu, a sudjelovanjem u pilotu imali su priliku upoznati se s načinom razmišljanja u provođenju mjera zaštite na radu.

